

බුද්ධ ජයන්තී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා: 22

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

16 වන ග්‍රන්ථය

අධ්‍යුක්තරතීකාය

පඤ්චම භාගය

අට්ඨක - නවක නිපාත

ලඬකා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
ත්‍රිපිටක පරිවෘත්ත සංස්කාරක සභාවෙහි
අධ්‍යුක්තරතීකාය සංගොධක මණ්ඩලය
විසින් කරන ලද
සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්තයි.

මු: ව: 2550

ත්‍රි: ව: 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 22

The Sixteenth Book in the
Suttanta-Pitaka

16

ANGUTTARANIKĀYA (V)

With the Sinhala translation by

**The Anguttaranikāya Editorial Board
of
The Tripitaka Translation Committee**

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පට්භතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුර්වේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තූත්තමස්ස ධම්මීස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමීස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි දොනචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ථ විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

**“අපාරුතා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතවන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”**

“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදන්වා
ඔවුන්ට අමා දොර විවෘත කරන ලදී”

අප භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැභීම ය.

සැම කල්හි දොන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිදිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්ථ සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ දොන සහිත වූ
සර්වඥ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුළ ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිධි චිත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
චීරයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, චිරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුළ
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධර්ම දේශනාමය සහ ධර්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අජර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහභූ පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළේවා !
බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී විරස්ථිතික වේවා !
ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමතං දදෝ ව සෝ භෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති"
(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, භේ අමානය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය
මෝහ තිමිර විධිවංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ
සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සවිඤ්ඤා ඤානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද
පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සන්පුරුෂයෝ ද
අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාද්ධිකාමී,
සමීන්ද රණසිංහ.
2009.06.28

සුභතන්තපිටකෙ

අඛණ්ඩකතරනිකායො

පඤ්චමො භාගො

සුත්තාන්තපිටකයෙහි

අඛණ්ඩකතරනිකාය

පස්වන භාගය

**“තරාගතපසුවේදීතො හිකඩවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොවතී,
තො පටිච්ඡනො.”**

**“මහණෙනි, තරාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරන ලද ධර්ම
හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුණේ නො ම බබලයි.”**

(අභ්‍යුත්තරනිකාය, තිකතිපාත - හරණ්ඩුවග්ග, 9 සූත්‍රය)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 14 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළි පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:14 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

ප මු න CONTENTS

සංසාරක නිවේදනය	xi
ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලය	xv
පාළි හෝඩිය	xvii
සංකේත නිරූපණය	xix
විසය සූචි	xxi
පෙළ හා පරිච්ඡිතය	2-573
ශාඛාදිපාදනුකකමණිකා	575-576
සංඥානාමානුකකමණිකා	577-579
විෂයපදනුකකමණිකා	580-590

සංස්කාරක නිවේදනය

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අඩංගුකර මහානිකාය කාණ්ඩ සයකින් පරිමිත ව මුද්‍රණය සඳහා පිළියෙළ කරනලද්දේ විය. එහි ප්‍රථම භාගය 1960 දී පළවිය. ඊට පසු සතරවැනි කාණ්ඩය තෙක් වරින් වර පළවී ඇත. අටසිංක - නවක නිපාන දෙකින් සමන්විත වූ මෙම පඤ්චමභාගය බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි දෙවිසිවන ග්‍රන්ථය වශයෙන් සමමත ව ඇත.

අඩංගුකරනිකාය පඤ්චමභාගයේ සිංහල පරිවර්තනය භාරව සිටි සඳ්වරයන් වහන්සේ විසින් යථෝචිත ව සාධකය පරිවර්තනය සංස්කාරක මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් නොකළ හෙයින් ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක සභාවේ අනුමණ්ඩලයකින් මෙම පඤ්චමභාගයේ සිංහල පරිවර්තනය නිමහම් කරන ලද්දේය. එහිදී යම් යම් බලිතසාන ඇති බව පෙනීගිය හෙයින් වර්තමාන සම්පාදකමණ්ඩලයේ සමමතය පරිදි එය මුද්‍රණයට උචිත වනසේ පිළියෙළ කිරීම සඳහා කොහුවල 'විජයමධ්‍යලාරාමා'ධිපති සඳුම් කීර්ති ශ්‍රී වාගීඤ්චරාවායඪ මකුළුදවේ ශ්‍රී පියරතනාභිධාන නායකසඳ්වරයන් වහන්සේ වෙත පවරනලද විය. උන්වහන්සේ මහත් පරිශ්‍රමයකින් සාධකයෙහි සිදුකළ බව කෘතඥතා පුඪ්ක වූ පවසමිහ. මුද්‍රණ අවසානවට පැමිණ වර්තමාන ත්‍රිපිටක සම්පාදකමණ්ඩලයේ භාෂ්‍යාගමධර මහතෙරවරුන් ධර්මගෞරවය හා අභාවබෝධය ද ඇතිවන සේ සිංහල භාෂාවේ සාධුකය ද ආරක්ෂාවන පරිදි මෙම පරිවර්තන නිමහම් කිරීමට හැම ප්‍රයත්නයක් ම දරනලදබව ද කිව යුතු ව ඇත.

තවද පාඨශෝධනයට පැමිණ මාතුල ජනපදයෙහි වූ ආලෝක විහාරස්ථානයෙහි වැඩහිඳ ලලබනසභිකයනාව කළ මහාහතුන් ලියාතැබූ දිව්‍යවකබුලාභීන් කෙරෙහි අගගන් පත් අනුරුද්ධ මහරහතුන් වහන්සේගේ අතවැසි පරපුරෙන් රක්ෂිත වූ අඩංගුකරනිකායයන්ගේ වාචනාමාඪයෙහි පැවැති අඩංගුකරනිකායපාළිය යථාස්ථානයෙහි තබාලීමට අපගේ වැයම විය. මෙහි ද්‍රා විමසක සුධින් හමුයෙහි තැබියැයුතු තැනුදු ඇත; අධ්‍යකනිපාත - පටමපණ්ණාස සතරවැනි වර්ගයේ දෙවැනි සුත්‍රය (150 ටිට) "සඤ්චා හිරියං කුසලඤ්ච දනං" යනාදි එක් මෑ භාථායෙන් යුක්ත යෑ, අධ්‍යකධර්ම සංග්‍රහ ලත් නිපාතය වනුයෙන් මේ සුත්‍රයෙහි ද කරුණු අටක් තුබුව මනා යෑ, එහෙත් 'සඤ්චා හිරි කුසල' යන තුන්පදය විනා වෙනත් කරුණෙක් දක්නට නැත, එහෙයින් මෙහි කිසි පද කෙනෙක් ගිලිහීගොස් ඇද්ද නැතහොත් අන් නැතෙක සංග්‍රහ වියැයුතු සුත්‍රයෙක් දැයි එක් වරට මෑ සිතෙයි. මෙහි අටුවා බලත් මෑ එය දනවර්ගයෙහි දෙවැනි සුත්‍රය වශයෙන්

ගෙන ඒ ශාර්ථයෙහි පද මතුවයක් ම වර්ණනා කොට ඇත. ටීකායෙහි මේ සූත්‍රඅටුවාව උඤ්ඤානාථී යයි පවසා කිසිවක් සඳහන් කොට නැත. එහෙයින් අටුවා ටීකා ඇදුරනට ද අප ඉදිරියෙහි ඇති අභිගුණකර පෙළ මැ හමුවුව නිසැක යැ.

‘කාරණධව’ සූත්‍රයෙහි (36 පිට) සදෙස-විදෙස සියලු සංස්කරණයන්හි “තමෙන සාමීකා සමුච්ඡන්ති ගහෙතො” යනු එයි. ඇතැම් කෙනෙක් “සමුච්ඡන්ති ගහෙතො-මුස්ත ගෙන” යි අරුත් පවසති. ධාන්‍යාශොධන-සාරානසක් ගෙන වදල තැන් හෙයින් ‘සමුච්ඡන්ති - මුස්ත’ යනු ප්‍රාසංචික නොවනුයෙන් “අපසමුච්ඡන්තිසංඛාතෙන වාතගාහිතා සුපෙතන” යන අටුවා බලා අප විසින් ශුඬපාඨය “අපසමුච්ඡන්ති” යි ද ‘සුළංකුල්ල’ යන අරුත ද යොදන ලද්දේය.

ව්‍යංගපඡ - උඡ්ඡය සූත්‍ර දෙකේ මැ (238, 246 පිටු) සමච්චිකාව වදරන තැන “උදුඛරබාදිකං වා’යං කුලපුඤ්ඤා හොගෙ බාදනී” යි ද, ‘අඡ්ඤුමාරිකං වා’යං කුලපුඤ්ඤා මරිසසනී” යි ද වදරනලද්දේය. බුරුමරට ඡට්ඨසභිභිතිකාරකයන්ගේ ශෝධනයෙහි ‘උදුඛරබාදිකං’ යනු ‘උදුඛර-බාදී’ යි ද, ‘අඡ්ඤුමාරිකං’ යනු ‘පඡෙළමරණං’ යි ද ශුඬ කොට පෙළ හෙළා ඇත. එහෙත් මේ දෙකරුණ බුදුරුදුන් ‘නස හවන්තී වසානරො’ (මිහුට නියන්තෝ වෙති) යි එකල දඹදිවැ මිනිසුන්ගේ කථාව්‍යවහාරය ගෙන වදලබව පෙනේ. එයින් මෙහි ලා බුරුම ශොධනය අපට අනම්මත යැ. තවද ‘අඡ්ඤු’ යනු ‘අඡ්ඤධවා’ යන්තෙහි මාගධප්‍රාකාතරූපය වියැහෙයි.

‘නඤ්ඤ’ සූත්‍රයෙහි(384 පිට) ‘අඬා අයමායසමා පඤ්ඤා වා පච්ඡති වා’ යන තැන්හි ‘පච්ඡති’ යනු ඡට්ඨසංගීති ශොධනයෙහි ‘පඡ්ඡති’ යි ද, තායාක්ෂර මුද්‍රණයෙහි ‘ගච්ඡති’ යි ද එයි, එහෙත් ගමනාක්ඛී අනාගත ආධ්‍යාතරූපය තුටුව මනා වනුයෙන් ‘ගෙච්ඡති, ඡෙච්ඡති’ යනාදී රූපයන් මෙන් සාධුභිය සලකා ‘පච්ඡති’ යන රූපය පෙළෙහි යොදුමුහ.

නවකනිපාතයේ ප්‍රථමවර්ගයේ සන්වැනි ‘සුතවාපරිබ්බාඡක’ සූත්‍රයේ (396-98 පිටු) හා අටවැනි ‘සඡ්ඤපරිබ්බාඡක’ සූත්‍රයෙහි(400 පිට) ද රහතුන් වහන්සේ පිළිබඳ කොට දක්වන අභවාසථාන නවයෙක් වෙයි. දෙසුතෙහි මැ මුලින් දක්වන කරුණු පස සාධාරණවන අතර පසුව එන කරුණු සතර වෙනස්ව ඇත. මේ වෙනස දක්වන බුඬසොභාවාරිහු: “බුඬං පච්චකඛාතුන්ති: න බුඬො අයන්තී ඒවං පච්ඡන්තිතුං, ධමමාදීසුපි එසෙව නයො. එවං තාව අට්ඨකථාය ආගතං, පාළියං පන ඉමස්මිං සුඤ්ඤ අගතිගඤ්ඤානි කථිතානි. අට්ඨමෙ බුඬාදීනං පච්චකඛානං කථිතං.” යි. ‘බුඬං පච්චකඛාතුං’ යනාදී පදයනට අඤ්ඤාදීනං අඤ්ඤකථායෙහි මෙසේ ආයේ යැ, එතෙකුදුවත් පාළියෙහි මේ (සන්වැනි සුතවා) සූත්‍රයෙහි

අගතිගමන කියනලදැයි ද, අවවැනි (සර්ක)සුත්‍රයෙහි බුද්ධාදී ප්‍රත්‍යාබ්‍යානය කියනලදැ යි ද දැක්වූහ. මෙහි දී හෙලිවන වැදගත් කරුණෙක් ඇත: බුදුගොස් ඇදුරන් පවසන අවස්ථාව නම: ලක්දිව මිහිඳු පරපුරෙහි සිංහල මහතෙරවරුන් ලියාතැබූ මහාවිහාරීය හෙළවුවාව යැ, පාළිය නම: දඹදිව දී සිය ඇදුරුපාණන් වෙත උගත් තෙවළා බුදුවදන යැ. හෙළවුවා ලියන ලද්දේ මහමිහිඳු තෙරණුවන් ගෙනඑනලද වාවනාමාරීයෙහි වූ පාළියට බවද පිළිගතයුතු ය. මෙය සසඳා බලත් මැ බුදුගොස් ඇදුරන් අවුච්චායෙහි ඇතැයි කී නය මැ මහාවිහාරීය අඩිගුණනරනිකායපාළියෙහි ද එසේ මැ දක්නට ඇත. එහෙත් බුරුමරට අඩිගුණනරනිකායපාළිය බුදුගොස් හිමියන් කී පාළිය හා සැසැදෙනබව දක්නට ලැබේ.

තවද අවස්ථාවිපාත - ලෝකවිජය සුත්‍රයෙහි (210 - 12 - 14 8 වූ) ‘අයං සා ලොකො, පරං සා ලොකො’ යන පාඨ ඇතැම් සංස්කරණයෙක ‘අයං ලොකො, අයං ස ලොකො, පරලොකො’ යනු වීසින් එයි. එහෙත් ‘අයං අසා, පරො අසා’ යන රූපයන්ගේ සංහිතා හෙයින් ‘අයං සා, පරසා’ යනු අප වීසින් ආදාත විය. අඩිගුණනරාගමවරය පිළිබඳ කොට වෙනත් කියැවුණු දූය අවසානභාගයෙහි ලා පවසමහ.

බුද්ධචර්යාවක් ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථයන් යුහු වැ පළකරවාලීම සඳහා ක්‍රියාකාරී ප්‍රයත්නයෙක යෙදෙන ගරු සංස්කෘතික ඇමතිතුමාණන් ප්‍රමුඛ එම අමාත්‍යාංශයෙහි හා සංස්කෘතික අධිකාරියෙහි සියලු පින්තූනියනට ද, දෙතිවල ‘නිසර’ මුද්‍රණාලයාධිකාරීතුමන් ඇතුළු එම කායබ්‍රමණවලයට ද, මෙම සත්ත්‍රියායෙහි උපසාමහ වන හැම සජ්ජනයනට ද අපගේ කෘතඥතා පූර්වක ආශංසනය වන්නේය. හැම ලෝවැසියෝ දුකින් මිදෙත්වා.

මේවගට—ශාසනොදයකාරී

ලබුගම ලබ්‍යානඤ්ඤ සචරීර
ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සමපාදක

2521
1977—අප්‍රියෙල් මස 30 වැනි දින
‘ප්‍රචචනොදය’ පිරිවෙන
මොල්ලිගොඩ
ඳාද්දුව.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

මහරගම වටයවත්තපාර-ශ්‍රී චන්ද්‍රශෙඛරාරාමාධිපති අභ්‍යන්තරපණ්ඩිත බළන්ගොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය මහානායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපියෙහි (හික්කු වික්‍රමවිද්‍යාලයෙහි) අධිපති ත්‍රිපිටකවාගීඤ්චාරාචාර්ය, රාජකීය පණ්ඩිත කෝදගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක දක්‍ෂිණ ලඛ්‍යායෙහි ප්‍රධාන සඛ්‍යනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ, ප්‍රච්චනොදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාරාචාර්ය, ත්‍රිපිටක වාගීඤ්ච, විමලකීර්ති ශ්‍රී රාජකීය පණ්ඩිත, ලබුගම ලඛ්‍යානන්ද ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර් මහාසඛ්‍යසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

කිරුළපන පූච්චාරාම, නාරාහේන්පිට අභයාරාම යන විහාරදායාධිපති ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ සිරි පඤ්ඤලෝක ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර් මහාසඛ්‍යසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල, සුද්දඹනාරාමාධිපති ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, වෙඳරුවෙ සිරි අනෝමදස්සී බටහිර දිශායෙහි ප්‍රධාන සඛ්‍යනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ - මාකඩවර විහාරාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත, කරහම්පිටිගොඩ සිරි සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ නිඹිරිගස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත කරදන පඤ්ඤලඛකාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ලෙඛකාධිකාරී:

කොළඹ, බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවෙ සිරි ධම්මපාල - කොළඹ පළාතේ ප්‍රධානසඛ්‍යනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

පාළි හෝඩිය
THE PALI ALPHABET
IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අා ආඪ ඉි ටි ඌු ඬූ ඵෙ ඔො

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඛ්kha			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña			
ටta	ඨtha	ඳda	ඬdha	ණna			
තta	ථtha	දda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	චva	ඪssa			
හha	ඞha	ඹha	ඞja	ඞm			
කka	කකා	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කොko
ඛkha	ඛඛඞ	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛොkho
ගga	ගාගඞ	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගොgo

CONJUNCT - CONSONANTS

කකkka	කඛkkha	කාkya	කීkri	කචkva	කඛkhya	කචkhva	කඟgga	කඟgha	කඛඛkka	ඉggrá	කඛඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha
කකකka	කඛකkha	කාකya	කීකri	කචකva	කඛකhya	කචකhva	කඟකga	කඟකgha	කඛකඛkka	ඉගgrá	කඛකඛkka	කඛඟgga	චචcca	චඡccha	ඡඡjja	ඡඣjjha

සංකේත නිරූපණය

සී - සීහළකඛරතාලපණ්ණ පොතක.

සීමු - සීහළකඛරමුද්දිත පොතක.

මජ්ඣං -- මරම මජ්ඣනිමංසලායක-සොධිත පොතක.

සායං -- සායං-තායංකඛරමුද්දිත පොතක.

මු - මුලලංකාපාලි.

PTS—Pali Text Society, Anguttaranikaya.

අධ්‍යාපන නීතියේ පසුබිමට හාඟො

අට්ටකනිපාත - විසයසුච්චි

අට්ටකනිපාතො	2 - 365
පට්ටමො පණණාසතො	2 - 219

1. මෙතතාවගො 2 - 39

විසයානි	පිට්ටඬිකා
1. මෙතතානිසංස සුතතං	2— 5
2. ආදිබ්‍රහ්මවරියපඤ්ඤා ,,	4—13
3. පට්ටම පිය ,,	12—13
4. දුතිය පිය ,,	14—15
5. පට්ට ලොකධම්ම ,,	14—17
6. දුතිය ලොකධම්ම ,,	16—21
7. දෙවදකතීපතනි ,,	20—25
8. උත්තර ,,	24—31
9. තඤ්ඤා ,,	32—35
10. කාරණඤ්ඤා ,,	34—39

2. මහාවගො 40 - 99

1. වෙරඤ්ඤා සුතතං	40—51
2. සීහපෙතාපනි ,,	50—67
3. ආජඤ්ඤා ,,	66—69
4. බලුඬක ,,	70—77
5. මල ,,	76—79
6. දුතෙය්‍ය ,,	78—79
7. පුරිසබන්ධන ,,	80—81
8. ඉන්ද්‍රියබන්ධන ,,	80—81
9. පභාරාද ,,	82—93
10. උපොසථ ,,	92—99

අට්ඨකතිපාඨ විසයසූචි

3. ගහපතිවග්ගො 100 - 149

විසයානි				පිට්ඨකා
1. වෙසාලිකඋග්ග	සුඤ්ඤා	100—107
2. හජීගාමක උග්ග	,,	106—113
3. හක්කාලවක	,,	114—117
4. හක්කාලවක සඛ්ඤ්ඤාවනු	සුඤ්ඤා	116—119
5. මහානාම	සුඤ්ඤා	120—123
6. ජීවක	,,	122—125
7. බල	,,	124—125
8. වීණාසවබල	,,	126—129
9. අකඛණ	,,	128—135
10. අනුරුඳ්ධි	,,	134—149

4. ද්නවග්ගො 150 - 173

1. පඨමද්න	සුඤ්ඤා	150—151
2. දුතියද්න	,,	150—151
3. ද්නවස්ථ	,,	150—151
4. ඛෙතතුපම	,,	152—155
5. දනුපඤ්ඤා	,,	156—159
6. පුඤ්ඤාකිරියවස්ථ	,,	158—163
7. සප්පරිසද්න	,,	164—165
8. සප්පරිස	,,	164—167
9. පුඤ්ඤාභිසඤ්ඤා	,,	166—171
10. අපායසංවහනනික	,,	170—173

5. උපොසථවග්ගො 174 - 219

1. සඛ්ඤ්ඤාඅට්ඨකභිඤ්ඤාපොසථ	සුඤ්ඤා	174—179
2. වික්ඛාතඅට්ඨකභිඤ්ඤාපොසථ	,,	178—185
3. විසාමුපොසථ	,,	186—191
4. වාපෙච්ඡාපොසථ	,,	190—193
5. ඛොජ්ඣාපොසථ	,,	192—199
6. අනුරුඳ්ධිමනාපකායික	,,	198—205
7. විසාමාමනාපකායික	,,	206—207
8. නකුලමාතුමනාපකායික	,,	208—211
9. පඨමලොකචීරය	,,	210—215
10. දුතියලොකචීරය	,,	214—219

අධ්‍යයන ව්‍යාපෘති විස්තරය

දුතිය පාඨමාලාව 220 - 361

6. ගෞතමීය 220 - 257

විස්තරය				පිටුවක
1. ගෞතමී	සුඛං	220—231
2. භික්ෂුනාමාදක	„	230—233
3. සංඛින්නගෞතමීයොවාද	„	232—235
4. ව්‍යගසපජ්ජ	„	231—243
5. උජ්ජය	„	242—251
6. කාමාධිවචන	„	250—253
7. පටිමආභුනෙය්‍යභික්ෂු	„	252—253
8. දුතියආභුනෙය්‍යභික්ෂු	„	254—255
9. පටිමආභුනෙය්‍යභික්ෂු	„	254—255
10. දුතියආභුනෙය්‍යභික්ෂු	„	256—257

7. වාසාලීය 258 - 297

1. ලාභිච්ඡා	සුඛං	258—263
2. අලං	„	262—269
3. සංඛින්නදෙසිත	„	268—275
4. අධිදෙවකුණාදසසන	„	274—279
5. අභිභායනන	„	278—281
6. විමොක්ඛ	„	280—283
7. අනරියවොභාර	„	282—285
8. අරියවොභාර	„	284—285
9. පරිස	„	284—285
10. භූමිවාල	„	286—297

8. යමකවග්ග 298 - 339

1. පටිමසමනනපාසාදික	සුඛං	298—301
2. දුතියසමනනපාසාදික	„	300—303
3. පටිමමරණසති	„	302—309
4. දුතියමරණසති	„	310—315
5. පටිමසමපද	„	314—315
6. දුතියසමපද	„	316—321
7. ඉච්ඡා	„	320—325
8. අලං	„	326—331
9. සෙට්ඨිභානිය	„	330—331
10. කුසිතාරමභවත්ථ	„	332—339

අට්ඨකතිපාත වියයුච්චි

9. සතිවග්ගො 340 - 359

වියයානි				පිට්ඨකං
1. සතිසමපර්ඤ්ඤා	සුත්තං	340—343
2. පුණ්ණිය	,,	342—343
3. කිංචුලක	,,	344—345
4. මහාචාර්ය	,,	346—347
5. ත්ථාගනාධිවචන	,,	346—349
6. නාගින	,,	348—355
7. පඤ්ඤාකුඤ්ඤා	,,	354—357
8. අප්පසාද	,,	356—357
9. පටිසාරණියකමම	,,	358—359
10. තසසපාටියාපිකාසමොච්ඤන සුත්තං		358—359

10. සාමඤ්ඤවග්ගො 360 - 361

1—27. 'බොජ්ඣා' උපාසිකාදීනං නාමෙන සත්ථවිසතී සුත්තානි, 360—361

11. රාගාදිපෙය්‍යාලං 362—365

1. අට්ඨමඤ්ඤා	සුත්තං	362—363
2. අට්ඨ අභිභාසන	,,	362—363
3. අට්ඨවිමොක්ඛ	,,	364—365
4.—510. සෙසසුත්තානි		364—365

නවකනිපාතො 366 - 573

1. සමොධිවග්ගො 366-401

විසයානි				පිටුසංඛ්‍යා
1. සමොධිපකඛික	සුඤ්ඤා	366-371
2. නිසසයසමපනන	„	370-373
3. මෙසිය	„	372-379
4. නඤ්ඤ	„	378-385
5. බලසඤ්ඤාවඤ්ඤ	„	386-389
6. සෙවිතඛොසෙවිතඛො	„	390-395
7. සුඤ්ඤාපරිබොජක	„	396-399
8. සඤ්ඤාපරිබොජක	„	398-401
9. පුඤ්ඤ	„	400-401
10. ආභුතොය්‍ය පුඤ්ඤ	„	400-401

2. සීහනාදවග්ගො 402-439.

1. සාරිපුඤ්ඤ සීහනාද	සුඤ්ඤා	402-439
2. සොපාදිපස	„	410-415
3. මහානකාට්ඨින	„	416-421
4. සමුද්ධි	„	422-425
5. ගණ්ඤාපම	„	424-427
6. සඤ්ඤ	„	426-427
7. කුලොපගමන	„	426-429
8. නවධගුපොසම	„	428-431
9. දෙවනා	„	432-435
10. වෙලාම	„	434-439

3. සත්තාවාසවග්ගො 440-465

1. ධාන	සුඤ්ඤා	440-441
2. බලුඛක	„	440-447
3. තණ්හාමූලක	„	448-449
4. සත්තාවාස	„	448-451
5. පඤ්ඤාපරිචිත	„	450-453
6. සීලාසුපොපම	„	452-457
7. පඤ්ඤා වෙරහය	„	456-461
8. දුතිය වෙරහය	„	460-463
9. ආසානවඤ්ඤ	„	462-463
10. ආසානපරිචිතය	„	462-463
11. අනුපු ඛනිතො	„	464-465

නවකනිපාත වීසයසූචි

4. මහාවග්ගො 466—531

වීසයානි				පිටුවකො
1.	අනුපුබ්බ වීහාර සුඤ්ඤා	466—467
2.	අනුපුබ්බවීහාරසමාපකම්,	468—475
3.	නිබ්බානසුඛ	„	...	476—481
4.	ගාථී උපමා	„	...	480—487
5.	කුමාරනිසසය	„	...	488—493
6.	ආනන්ද	„	...	494—497
7.	ලොකායතිකත්‍රාහමණ	„	...	496—503
8.	දෙවාසුරසඛ්ඛාම	„	...	502—507
9.	ආරක්ඛකනාගොපම	„	...	506—511
10.	තපුසසග්ගපති	„	...	512—531

5. සාමඤ්ඤවග්ගො 532—545

1.	සමොධි සුඤ්ඤා	532—537
2.	කායසකම්	„	...	536—539
3.	පඤ්ඤවිමුක්ඛ	„	...	538—541
4.	උභතොභාගවිමුක්ඛ	„	...	540—543
5.	සන්දිට්ඨිකධම්ම	„	...	542—543
6.	සන්දිට්ඨිකනිබ්බාන	„	...	542—543
7.	නිබ්බාන	„	...	544—545
8.	පටිනිබ්බාන	„	...	„ „
9.	තදඛනිබ්බාන	„	...	„ „
10.	දිට්ඨධම්ම නිබ්බාන	„	...	„ „

දුතියො පණණාසකො 546—573

1. ඛෙමවග්ගො 546—551

1.	ඛෙම සුඤ්ඤා	546—547
2.	ඛෙමපසක	„	...	„ „
3.	අමත	„	...	„ „
4.	අමතපසක	„	...	„ „
5.	අභය	„	...	548—549
6.	අභයපසක	„	...	„ „
7.	පසසදධි	„	...	„ „
8.	අනුපුබ්බපසසදධි	„	...	„ „
9.	නිරොධ	„	...	„ „
10.	අනුපුබ්බනිරොධ	„	...	548—551
11.	අරහත්තභව්වාහබ්බධම්ම	„	...	550—551

නවකනිපාත විසයසූචි

2. සතිපට්ඨානවග්ගො 552-561

විසයානි			පිටුවකො
1. සික්කාදුබ්බලාසතිපට්ඨාන සුඤ්ඤාං	552—553
2. නිවරණසතිපට්ඨාන	,,	...	,,
3. කාමගුණ සතිපට්ඨාන	,,	...	554—555
4. උපාදනකඛ්ඤසතිපට්ඨාන	,,	...	,,
5. ඔරමිඤ්ඤාගීයසතිපට්ඨාන	,,	...	,,
6. ගතිසතිපට්ඨාන	,,	...	556—557
7. මච්ඡරිය සතිපට්ඨාන	,,	...	,,
8. උද්ධමනාගීයසතිපට්ඨාන	,,	...	,,
9. වෛනොබ්බලසතිපට්ඨාන	,,	...	558—559
10. විනිබ්බසතිපට්ඨාන	,,	...	560—561

3. සමමපපට්ඨානවග්ගො 562-565

1. සික්කාදුබ්බලාසමමපපට්ඨාන සුඤ්ඤාං	562—563
2-9 නිවරණාදි සුඤ්ඤානි	,,
10. විනිබ්බසමමපපට්ඨාන සුඤ්ඤාං	564—565

4. ඉද්ධිපාදවග්ගො 566-569

1. සික්කාදුබ්බලා ඉද්ධිපාද සුඤ්ඤාං	566—567
2-9 ඉද්ධිපාදාදි සුඤ්ඤානි සුඤ්ඤාං	,,
10. විනිබ්බස ඉද්ධිපාද	,,	...	568—569

5. රාගාදිපෙය්‍යාලං 570-573

1. නවසඤ්ඤා සුඤ්ඤාං	570—571
2. ඤානසමාපත්ති	,,	...	,,
3-340. රාගාදිපෙය්‍යාල සුඤ්ඤානි	570—573
ගාථාදීපාදනුකකමණිකා	575—576
සඤ්ඤානාමානුකකමණිකා	577—579
විසෙසපදනුකකමණිකා	580—590

සුභගතනිවේදන

අධිගුණවර්තිකායෝ

පඤ්චමෝ භාගෝ

සුභාන්තපිටකේ අධ්‍යුත්තරනිකායෝ

පඤ්චමෝ භාගෝ
අට්ඨකනිපාතෝ
පඨමෝ පණ්ණාසකෝ

1. මෙත්තාවගෙයා

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

8. 1. 1. 1

මෙත්තානිසංස සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං : එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං චිහරති ජේතවනෙ අනාපටිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතෝ පච්චක්ඛොසුං. භගවා එතදවොච :

මෙත්තාය භික්ඛවෙ වෙතොච්චුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුජී කතාය යානීකතාය¹ චක්ඛුකතාය අනුච්ඡිතාය පරිචිතාය සුසමාරඤ්ඤාය අට්ඨානිසංසා පාටිකඛ්ඛා. කතමෙ අට්ඨ :

සුඛං සුපතී, සුඛං පටිබුජ්ඣති, න පාපකං සුපිනං පසසතී, මනුසසානං පියො හොති, අමනුස්සානං පියො හොති, දෙවතා රකකිනතී, නාසස අභගී වා විසං වා සසං වා කමති, උඤ්ඤං අප්පට්චිජ්ඣනෙතො බ්‍රහ්ම-ලොකුපගො හොති.

මෙත්තාය භික්ඛවෙ වෙතොච්චුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුජී-කතාය යානීකතාය¹ චක්ඛුකතාය අනුච්ඡිතාය පරිචිතාය සුසමාරඤ්ඤාය ඉමෙ අට්ඨානිසංසා පාටිකඛ්ඛාති.

1. යානීකතොය-මජ්ඣං.

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි අබ්ගුත්තර සභිස

පඤ්චම භාගය

අට්ඨකනිපාතය

ප්‍රථම පණ්ණාසකය

1. මෙහ්නාවගීය

භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

8. 1. 1. 1

මෙත්තානිසංස සුත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬු මහසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි' යි හික්ෂුන් ඇමතු සේක. 'වහන්සැ' යි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, අදර්ථ සෙවුනා ලද, වඩනා ලද, බහුල වශයෙන් (නැවත නැවත) කරන ලද යානාවක් බලු කරන ලද, ප්‍රතිෂ්ඨානාර්යයෙන් වස්තුවක් මෙන් කරන ලද, එළඹ සිටි පුරුදු කරන ලද, මොනොවට පටන් ගන්නා ලද මෛත්‍රීවික්ෂවිමුක්තියෙහි අට අනුසස් කෙනෙක් කැමැති විය යුක්තාහ. කවර අට දෙනෙක යන්:

සුවසේ හිඳයි, සුවසේ පිබිඳෙයි, ලමු සිහින නො දක්නේ ය, මිනිස්නට ප්‍රිය වෙයි, අලෝභ්‍යයනට ප්‍රිය වෙයි, දෙවියෝ රක්තාහ, ඔහට ශීභි වේවයි විෂ වේවයි අච්චි වේවයි නො වදනේ ය, මතුයෙහි මහපල නො පිළිවිදනේ බඹලොව යන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, අදර්ථ සෙවුනා ලද, වඩනා ලද, බහුලවශයෙන් කරන ලද යානාවක් වැනි කරන ලද, වක්‍රවක් මෙන් කරන ලද, එළඹ සිටි, දුරුදු කරන ලද, මොනොවට පටන් ගන්නා ලද මෛත්‍රීවික්ෂවිමුක්තියෙහි මේ අට අනුසස් කැමැති විය යුතු ය යි.

1. යො ව ලෙක්කං භාවයති, අප්පමාණං පතිස්සතො¹
තනු² සංයොජනා භොනතී, පසසතො උපපිකකියං.
2. එකමි වෙ පාණමදුට්ඨවිභෙත්තා, මෙක්කායති කුසලී තෙන භොතී,
සඤ්චව³ පාණ මනසානුකමි, පහුතමරියො පකරොති දුඤ්ඤං.
3. යෙ සක්කසණ්ඛං පඨවී. ජිනිඤා,⁴ රාජීසයො⁵ යජමානානුපරියගා⁶,
සසමෙධං⁷ දුට්ඨමෙධං, සම්මාපාසං වෘචපෙයාං⁸ නිරක්කළං.
4. මෙක්කසස වික්කසස සුභාවිතසස,
කලමි තෙ නානුභවිනතී සොළසිං,
වඤ්ඤභා තාරගණං ව සඤ්ච,
යථා න අග්ගන්ති කලමි සොළසිං.
5. යො න භන්තී න සාතෙති, න ජිනාති න ජාපයෙ,
මෙක්කං මයා සඤ්චභුතානං, වෙරං තසස න කෙනටීති.

8. 1. 1. 2

ආදිබ්‍රහ්මවරියපඤ්ඤා සුක්තං

[සාවස්ථිනිදානං]

අලඝ්ථම භික්ඛවෙ, හෙතු අට්ඨ පච්චයා ආදිබ්‍රහ්මවරියධිකාය පඤ්ඤය අප්පට්ඨකාය පටිලාභාය, පටිලකාය භියොයාභාවාය වෙදුලාය භාවනාය පාරිදුරියා සංවත්තන්ති. කතමෙ අවධි:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤා උපනිසසාය විහරතී, අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨානියං සබ්බමචාරීං යසුසා නිබ්බං භිරොක්කසං පච්චුපට්ඨිතං භොති පෙමඤ්ච ගාරවො ව, අයං භික්ඛවෙ, පඨමො හෙතු පඨමො පච්චයො ආදිබ්‍රහ්මවරියධිකාය පඤ්ඤය අප්පට්ඨකාය පටිලාභාය පටිලකාය භියොයාභාවාය වෙදුලාය භාවනාය පාරිදුරියා සංවත්තන්ති.

1. පටිසසකො-මජ්ඣං.	5. රාජීසයො-මජ්ඣං.
2. තනු - සීඝ්‍ර.	6. යජමානා අනුපරියගා - මජ්ඣං.
3. සඤ්ච ව - මජ්ඣං.	7. අක්කමෙධං - සීඝ්‍ර.
4. චිජෙඤා - මජ්ඣං.	8. වෘචපෙයාං - සායා, සීඝ්‍ර.

1. එළඹ සිටි සිහි ඇති යමෙක් (පැතිරීම වීසින්) අප්‍රමාණ වූ මෙන්-සිත වඩනේ නම්, ක්ලෙශෝපධිනේ ක්ෂය (ක්ෂය ඔහුගේ සංයෝජනයේ තුනි වෙත්).

2. දූදින් එක ද සත්ත්වයකු කෙරෙහි දුෂ්ට නොවූ සිතැතියේ මෙන් වඩා නම්, ඒ භේතුයෙන් කුසල් ඇත්තෙක් (කුසල් කරන්නෙක්) වෙයි. සවිසතුන් කෙරෙහි සිතින් අනුකම්පා කරන ආයඹ තෙමේ බොහෝ පින් කෙරෙයි.

3. යම් රාජර්ෂි කෙනෙක් (සෘෂිසදාග දැහැමි රජකෙනෙක්) සත්-කැලන්ගෙන් ගැවසී පොළෝතල දනා (ගෞරු තීරගුරු කළ හෙයින්) නිරභල නම් වූ සයුෂමධ ය පුරිසමෙධ ය සම්මාපාස ය වාවපෙයා ය යන සිවුසඟරාවනින් යාග කරමින් (දන් දෙමින්) හිසුරුනාහු වෙත් ද,

4. ඒ යාගයේ සුභාවිත ලෛත්‍රීයභගතවික්ෂයාගේ (විපාකමභත්තව-යෙන්) සොළොස්වන කලාව ද පවා නො අගිත්. සදපහන හැම තුරුකැල මධනාක් මෙනි.

5. යමෙක් නො නසා ද, නො නස්වා ද, හානි නො කෙරේ ද, හානි නො කරවා ද, හැම සතුන් කෙරෙහි ජෛත්‍රිහාග ව සිටුවනේ වෙ ද, කිසිවකුදු හා ඔහුගේ ජෛරයෙක් නැත්තේ යි.

8. 1. 1. 2

ආදිබ්‍රහ්මවර්ගය පඤ්ඤා සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, නො ලැබූ මාභිබ්‍රහ්මවයඛියට ආදිභූත විදුහිනා ප්‍රඥව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥව පිළිබඳ භූයස්ත්වය පිණිස වෛපුලාය පිණිස වඩනු පිණිස පරිපූර්ණාවය පිණිස භේතුහු අට දෙනෙක් ප්‍රත්‍යයලයා අට දෙනෙක් පවත්නාහ. කවර අට දෙනෙක යත්:

1. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ශාඛාන් වහන්සේ ඇසිරු කොට වෙසේ, යමකු කෙරෙහි ඔහුගේ බහල භිරිමතජ එළඹ සිටියේ වෙද, සෙනෙහස හා ගෞරවත් එළඹ සිටියේ වෙද, එබඳු ගුරුඤානායට නිසි අත්‍යකර සමුච්ඡරකු හෝ ඇසිරි කොට වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ පළමු හේතුව පළමු ප්‍රත්‍යයය නොලැබූ මාභිබ්‍රහ්මවයඛියට ආදිභූත විදුහිනා ප්‍රඥව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥව පිළිබඳ භූයස්ත්වය පිණිස වෛපුලාය පිණිස වඩනු පිණිස පරිපූර්ණාවය පිණිස පවත්නේ ය.

2. යො තං සඤ්ඤාං උපනිසාය විහරති¹ අඤ්ඤාතරං වා ගරුට්ඨානියං සමුභවොති, යඤ්ඤා නිබ්බං භීරොහතසං පච්චුපට්ඨිතං හොති. පෙමඤ්ඤා ගාරවො ව, තෙ කාලෙන කාලං උපසංඝාමිනී පරිපුච්ඡති, පරිපඤ්ඤාති: ඉදං භනෙත, කථං? ඉමස ඤාතොති²? තස්ස තෙ ආයසමනෙතො අවිච්චං වෙච විචරන්ති. අනුඤ්ඤානිකතං ව උඤ්ඤානිකරොහති. අනෙක විභිතෙසු³ කඤ්ඤානිකෙසු ධම්මෙසු කඤ්ඤා පටිච්චනොදෙනති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො හෙතු දුතියො පච්චයො ආදිබ්බවර්ධිකාය පඤ්ඤාය අපච්චදාය පටිලාභාය පටිලදාය භියෙයාභාවාය වෙසුලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

3. යො තං ධම්මං සුඤ්ඤා ආයෙන වූපකාසෙන සමපාදෙති, කාය-වූපකාසෙන ව විඤ්ඤාපකාසෙන ව. අයං භික්ඛවෙ, තතියො හෙතු තතියො පච්චයො ආදිබ්බවර්ධිකාය පඤ්ඤාය අපච්චදාය පටිලාභාය පටිලදාය භියෙයාභාවාය වෙසුලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

4. සීලවාච හොති පානිලොකාසංවරසංවුචනො විහරති, ආචාරගොචර සමපනෙතො අඤ්ඤාතරෙසු වජ්ජෙසු භයදසාචි සමාදය සිකති සිකාපදෙසු. අයං භික්ඛවෙ, වතුඤ්ඤා හෙතු වතුඤ්ඤා පච්චයො ආදි-බ්බවර්ධිකාය පඤ්ඤාය අපච්චදාය පටිලාභාය පටිලදාය භියෙයා-භාවාය වෙසුලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

5. බහුසසුතො හොති සුතධරො සුතසන්චයො, යෙ තෙ ධම්මො ආදි-කලාණා මජ්ඣකලාණා පරියොසානකලාණා සාඤ්ඤා සමාදය සමාදයන්තං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා බ්බවර්ධිකාය අභිවදන්ති, තථාච්චසං ධම්මො බහුසසුතො හොතෙති. ධනා⁴ වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපච්චිදා. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාමො හෙතු පඤ්ඤාමො පච්චයො ආදිබ්බවර්ධිකාය පඤ්ඤාය අපච්චදාය පටිලාභාය පටිලදාය භියෙයාභාවාය වෙසුලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

6. ආරද්ධිවරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසමපදය ථාමවා දලහපරකකමො අනිකඛිකාධරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. අයං භික්ඛවෙ, ජලෙයා හෙතු ජලෙයා පච්චයො ආදිබ්බවර්ධිකාය පඤ්ඤාය අපච්චදාය පටිලාභාය පටිලදාය භියෙයාභාවාය වෙසුලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

1. විහරන්තො - මජ්ඣං. 2. කො අඤ්ඤාති - මජ්ඣං. 3. අනෙකවිභිතෙසු ව - මජ්ඣං. 4. ධනා - මජ්ඣං.

2. හෙතෙමේ ඒ ශාසාන් වහන්සේ ඇසිරු කොට වෙසේ. යමකු කෙරෙහි ඔහුගේ බහල වූ හිරිමිතප් එළැඹ සිටියේ වේ ද, සෙනෙහස හා ගෞරවත් එළැඹ සිටියේ වේ ද, එබඳු ඥායානායට නිසි අන්‍යතරසමුසරකු හෝ ඇසිරි කොට වෙසේ. කලින් කල ඔවුන් වෙත එළැඹ වහන්ස, මේ කෙසේ ද? මේ පෙළදාමහුගේ අතී කවරේ දැයි පරිපුච්ඡා කෙරෙයි. ප්‍රශ්න කෙරෙයි. ඊහුට ඒ ආයුෂමත්තූ අවිච්ඡා දයත් විචරණ කෙරෙහි, අප්‍රකට දයත් ප්‍රකට කෙරෙහි, නන් වැදුරුම් සැක කරනට නිසි දහමිහි සැක දුරු කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ දෙවන හේතුව දෙවන ප්‍රත්‍යයය නො ලැබූ මාරිබ්‍රහ්මචරියායට ආදිභුත විදර්ශනාප්‍රඥව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥව පිළිබඳ භයස්ත්වය පිණිස වෛපුලයා පිණිස වඩනු පිණිස පරිපුර්ණාවය පිණිස පවත්නේ ය.

3. හේ එ දහම අසා කායච්චෙකයෙන්ද චිත්තච්චෙකයෙන් දැයි දෙවැදුරුම් ච්චෙකයෙන් සපයයි. මහණෙනි, මේ තෙවන හේතුව තෙවන ප්‍රත්‍යයය නොලැබූ මාරිබ්‍රහ්මචරියායට ආදිභුත විදර්ශනාප්‍රඥව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥව පිළිබඳ භයස්ත්වය පිණිස වෛපුලයා පිණිස වඩනු පිණිස පරිපුර්ණාවය පිණිස පවත්නේ ය.

4. සිල්වත් ද වෙයි. ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරයෙන් සංචාතව වෙසෙයි. ආචාරගොචරසම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍ර වූ වරදෙහිත් බිය දක්නා සුදු වූයේ සමාදන කොට සිකපදයෙහිදු භික්මෙයි. මහණෙනි, නො ලැබූ මාරිබ්‍රහ්මචරියායට ආදිභුත විදර්ශනාප්‍රඥව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥව පිළිබඳ භයස්ත්වය පිණිස වෛපුලයා පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපුර්ණාවය පිණිස මේ සිවුවන හේතුව ඊටුවන ප්‍රත්‍යය පවත්නේ ය.

5. බහුශ්‍රැත වූයේ ශ්‍රැතධර වූයේ මුළු කොට ගත් හදළ පෙළ-අරුත් ඇතියේ වෙයි. ආදිකල්‍යාණ වූ මධ්‍යකල්‍යාණ වූ පයඛිවසානකල්‍යාණ වූ යම් දහමිහු සාතී-සච්චාඤ්ඤා කොට කේවලපරිපුර්ණ-පරිපුර්ණ බ්‍රහ්මචරියාය පවසත් ද, එබඳු දහමිහු ඔහු විසින් බ්‍රහ්මචරීන් අසන ලද්දහු වෙත්. ධරන ලද්දහු වචනයෙන් පුරුදු කරන ලද්දහු සිතින් පුන පුනා බලන ලද්දහු දෘෂ්ටියෙන් පිළිවිදුනා ලද්දහු වෙත්. මහණෙනි, නො ලැබූ මාරිබ්‍රහ්මචරියායට ආදිභුත විදර්ශනාප්‍රඥව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥව පිළිබඳ භයස්ත්වය පිණිස වෛපුලයා පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපුර්ණාවය පිණිස මේ පස්වන හේතුව පස්වන ප්‍රත්‍යය පවත්නේ ය.

6. අකුශලධර්මයන් ප්‍රහාණ කරනු පිණිස කුශලධර්මයන් වඩනු පිණිස ඇරඹූ වැර ඇතියේ බල ඇතියේ දළ පැරකුම් ඇතියේ කුසල් දහමිහි නො හළ වෙර ඇතියේ වෙසෙයි. මහණෙනි, නො ලැබූ මාරිබ්‍රහ්මචරියායට ආදිභුත විදර්ශනාප්‍රඥව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥව පිළිබඳ භයස්ත්වය පිණිස වෛපුලයා පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපුර්ණාවය පිණිස මේ සවන හේතුව සවන ප්‍රත්‍යය පවත්නේ ය.

7. සමෘග්ගතො ඛො පන අනානාකරීතො හොති, අනිරවජානකරීතො හොති, සාමං වා ධම්මං භාසති, පරං වා අජේකිසති, අරියං වා තුණ්ඤ්ඤාචං නානිමඤ්ඤති. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො හෙතු සත්තමො පට්ටයො ආදිබ්බුභවරීඨිකාය පඤ්ඤය අප්පට්ටඤාය පටිලාභාය පටිලඤාය භියෙය්‍යාභාවාය වෙසුප්ප්‍රාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

8. පඤ්ඤා සු ඛො පන උපාදනකකිංකරිසු උදයබ්බයානුපසිඨි විහරති “ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අත්ථගමො¹, ඉති වෙදනා, ඉති වෙදනාය සමුදයො, ඉති වෙදනාය අත්ථගමො¹; ඉති සඤ්ඤා -පෙ-ඉතිසංඛාරා-පෙ-ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයො, ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථගමො”ති. අයං භික්ඛවෙ, අට්ඨමො හෙතු අට්ඨමො පට්ටයො ආදිබ්බුභවරීඨිකාය පඤ්ඤය අප්පට්ටඤාය පටිලාභාය පටිලඤාය භියෙය්‍යාභාවාය වෙසුප්ප්‍රාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

තමෙනං සමුභවාරී එවං සමභාවයන්ති²: “අයං ඛො ආයස්සා සඤ්ඤා උපනිස්සාය විහරති, අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨානියං සමුභවාරීං, යත්ඤ්ඤ නිබ්බං භිරොක්ඛප්පං පච්චුප්පිතං හොති පෙමඤ්ඤ භාරවො ව. අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති පස්සං පස්සති”ති. අයමපි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකීභාවාය සංවහන්ති.

“තං ඛො පනායමායස්මා සඤ්ඤා උපනිස්සාය විහරන්තො අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨානියං සමුභවාරීං යත්ඤ්ඤ නිබ්බං භිරොක්ඛප්පං පච්චුප්පිතං හොති පෙමඤ්ඤ භාරවො ව, තෙ³ කාලෙන කාලං උපසධස්සමිත්තා පරිසුච්ඡති පරිපඤ්ඤති: ඉදං භතෙන කපං? ඉමස්ස කවිත්තො⁴?”

තස්ස තෙ ආයස්සානො අට්ටිටං වෙච විචරන්ති, අනුත්තානීකතඤ්ඤා උත්තානීකරොහති. අනෙකච්චිතෙසු ව කඛ්ඛායානියෙසු ධම්මෙසු කඛ්ඛං පටිච්චිනොදෙනති අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති පස්සං පස්සතිති. අයමපි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකීභාවාය සංවහන්ති.

1. අත්ථගමො - මජ්ඣ. 3. යො - පිචු.
2. සමභාවෙහි - මජ්ඣ. 4. කො අත්ථ-මජ්ඣ.

7. සහමාදට ගියේ නානා කියුම් නැතිගේ වෙයි, තිරිසන් කපායෙහි නො යෙදුනේ වෙයි, තෙමේ හෝ දහම් දෙසයි, මෙරමා හෝ අධ්‍යාපණා කෙරෙයි, ආයතීතූෂ්ණිමභාවය හෝ ඉක්ම නො සිතයි. මහණෙනි, නො ලැබූ මාර්ගිබ්‍රහ්මචරියාවට ආදිභූත විදගීනාප්‍රඥව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥව පිළිබඳ භයස්කාය පිණිස වෛපුලාය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ණාවය පිණිස මේ සත්වන හේතුව සත්වන ප්‍රත්‍යය පවත්නේය.

8. පඤ්ඤා උපාදානස්කන්ධයෙහි රූපය මෙසේ ය. රූපසමුදය මෙසේ ය. රූපයාගේ අඤ්ඤාමය මෙසේ ය. වෙදනා මෙසේ ය. වෙදනාසමුදය මෙසේ ය. වෙදනාවගේ අඤ්ඤාමය මෙසේ ය. සංඤ මෙසේ ය. ... සංස්කාර මෙසේ ය. ... විඤන මෙසේ ය ... විඤනසමුදය මෙසේ ය. විඤනයාගේ අඤ්ඤාමය මෙසේ යයි උද - විය දක්නා සුපු වැ වෙසෙයි. මහණෙනි, නො ලැබූ මාර්ගිබ්‍රහ්මචරියාවට ආදිභූත විදගීනාප්‍රඥව ලබනු පිණිස ලත් ප්‍රඥව පිළිබඳ භයස්කාය පිණිස වෛපුලාය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ණාවය පිණිස මේ අටවැනිහේතුව අටවැනි ප්‍රත්‍යය පවත්නේය.

සබ්බසරභු තෙල මහණහු මෙසේ සමභාවනා කෙරෙත්: “මේ ආයුෂ්මත් වනාහි ශාඤ්ඤාවහන්සේ ඇසුරු කොට වෙසෙයි, ගුරුසථානයට නිසි යමකු කෙරෙහි තීව්‍ර හිරිමතප් එළඹූ සිටුනේ වෙ ද, සෙනෙහස හා ගෞරව එළඹූ සිටුනේ වෙ ද, එබඳු අන්‍යතර සබ්බසරභු හෝ ඇසුරු කොට වෙසෙයි; වැලිත් මේ ආයුෂ්මත් දතයුත්ත දන්තේය, දුක්ක යුත්ත දක්නේ ය”යි. මේ ධර්මය ද ප්‍රිය භාවය පිණිස ගරුභාවය පිණිස භාවනාව හෝ සමභාවනාව පිණිස ශ්‍රමණ ධර්මය පිණිස නෛරන්‍යර්යය පිණිස පවත්නේ ය.

මේ ආයුෂ්මත් ඒ ශාඤ්ඤා ඇසුරු කොට වසන්නේ වෙයි. යමකු කෙරෙහි තීව්‍ර හිරිමතප් එළඹූ සිටුනේ වෙ ද, සෙනෙහස හා ගෞරවය එළඹූ සිටුනේ වෙ ද, එබඳු ගුරුසථානයට නිසි එක්තරා සබ්බසරභු හෝ ඇසුරු කොට වෙසෙන්නේ වෙයි. කලින් කල ඔවුන් වෙතැ එළඹූ සිට වහන්ස, මේ දහම් කෙසේ ද? මේ දහම්හුගේ අක්ඛි කවරේ ද?යි (අක්ඛි-පාලි-අනුසක්ඛි-සුචාපර විසින්) පරිපාචණා කෙරෙයි, පරිප්‍රශ්න නහයි

“මේ ආයුෂ්මත් එකැතින් දතයුත්ත දන්තේය, දුක්ක යුත්ත දක්නේ යයි.” ඔහුට ඒ ආයුෂ්මත්හු අවිච්ඡාදන දෑ විචරණ කෙරෙහි, නො පාල දෑ ද පාල කෙරෙහි, සැක කටයුතු නන්වැදුරුම් දහමෙහි සැක හැර පියත්, මේ දහම ද ප්‍රියභාවය පිණිස, ගුරුභාවය පිණිස, භාවනාව හෝ සමභාවනාව පිණිස ශ්‍රමණ ධර්මය පිණිස නෛරන්‍යර්යය පිණිස පවත්නේ ය.

“ නං ඛො පනායමායසමා ධම්මං සුචා ආයෙන චූපකාසෙන සමාපාදෙති, කායචූපකාසෙන ච චිත්තචූපකාසෙන ච: අද්ධා අයමායසමා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමෙ ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකීභාවාය සංවත්තති.

“සීලවා ඛො පන අයමායසමා පාතීමොක්ඛසංවරසංචුතො චිහරති. ආචාරගොචරසම්පන්නො අනුමනෙසු චජ්ජසු භයදසාචී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. අද්ධා අයමායසමා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමෙ ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකීභාවාය සංවත්තති.

“බහුසසුතො ඛො පන අයමායසමා සුතධරො සුතසන්ථිවයො යෙ නෙ ධම්මො ආදීකලාණං මජ්ඣකලාණං පරියොසානකලාණං සාසං සබ්බඤ්ඤං තෙච්චපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිචදන්ථී, නථා රූපාසා ධම්මං බහුසසුතා භොන්ථී. ධනා¹ චච්චා පරිචිතා මනසානු-පෙකඤ්ඤා දිට්ඨිං සුපපට්ඨිද්ධා, අද්ධා අයමායසමා ජානං ජානාති, පසං පසාති”ති. අයමෙ ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකීභාවාය සංවත්තති.

“ආරද්ධචිරියො ඛො පන අයමායසමා චිහරති. අකුසලානං ධම්මොනං පහානාය, කුසලානං ධම්මොනං උප්පම්පදය, ථාමවා දල්ඤ-පරික්ඛමො අනික්ඛිතතධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු, අද්ධා අයමායසමා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමෙ ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකීභාවාය සංවත්තති.

“සධ්‍යගතො ඛො පන අයමායසමා අනානාකථීතො භොති අතිරවජානකථීතො, සාමං වා ධම්මං භාසති, පරං වා අජෙක්ඛසති, අරියං වා තුණ්හීභාවං නාතිමඤ්ඤති. අද්ධා අයමායසමා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමෙ ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකීභාවාය සංවත්තති.

1. ධනා - මජ්ඣං.

මේ ආයුෂ්මත් ඒ දහම් අසා කායච්චේකයෙන් හා චිත්තච්චේකයෙන් දැයි යම් ච්චේකයෙකින් සපයා ද, වැලිත් මේ ආයුෂ්මත් දහයුත්ත දන්තේ ය, දැක්කයුත්ත දක්තේ යයි. මේ ධර්මය ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස, ගුණසමභාවතාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස, තේරනකයභිය පිණිස පවත්නේ ය.

මේ ආයුෂ්මත් සිල්වත් වූයේ ප්‍රාතිමොක්ෂ ධීලසංවරයෙන් සංවෘත වූයේ ආචාර ගොචර සම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍ර වරදෙහි බිය දක්නා සුලු වූ වෙසෙයි, සමාදන කොට සිකපෙදෙහි හික්ලෙයි, එකැතින් මේ ආයුෂ්මත් දහයුත්ත දන්තේ ය; දැක්කයුත්ත දක්තේ යයි. මේ ධර්මය ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස භාවතාව හෝ සමභාවතාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස, තේරනකයභිය පිණිස පවත්නේ ය.

මේ ආයුෂ්මත් වනාහි බහුග්‍රෑන වූයේ ග්‍රෑතධර වූයේ මුළු කොටගත් ඇසු දැ ඇතියේ වෙයි, ආදිකලාණ වූ ලොකලාණ වූ පයභාවසාන-කලාණ වූ යම් දහම්හු සාඪී සච්චාඤ්ඤන කොට කෙවල පරිපුණ් පරිශුඛ බ්‍රහ්මවයඪී පවසන් ද, එබඳු දහම්හු කුලුන් විසින් බෙහෙවින් අසන ලද වෙන්. ධරණ ලද වෙන්. වචනයෙන් හසල වෙන්. සිතින් වීමසා බලන ලද වෙන්. නුවණින් පිළිවිදින ලද වෙන්. වැලි මේ ආයුෂ්මත් දහයුත්ත දන්තේ ය. දැක්කයුත්ත දක්තේ යයි. මේ දහම් ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරු භාවය පිණිස ගුණ සමභාවතාව හෝ සමභාවතාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස තේරනකයභිය පිණිස පවත්නේ ය.

මේ ආයුෂ්මත් වනාහි අකුශලධර්ම ප්‍රභාණය පිණිස කුශලධර්ම වඩනු පිණිස ඇරඹූ වැර ඇතියේ වෙසෙයි. බල ඇතියේ දළ පැරකුම් ඇතියේ කුසල්දහම්හි නොහල දුර ඇතියේ වෙයි. එකතින් මේ ආයුෂ්මත් දහයුත්ත දන්තේ ය, දැක්කයුත්ත දක්තේ යයි. මේ ධර්මය ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස භාවතාව හෝ සමභාවතාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස තේරනකයභිය පිණිස පවත්නේ ය.

මේ ආයුෂ්මත් වනාහි සහ මැදට ගියේ නන්වැදැරුම් හිස් කියුම් නැතිගේ තීරශ්චිත කපා නැතිගේ තෙමේ හෝ දහම් දෙසයි, මෙරමා හෝ අධ්‍යාණයා කෙරෙයි, ආයඪී කුණ්ණිමභාවය හෝ නො පැනැසිනයි. එකතින් මේ ආයුෂ්මත් දහයුත්ත දන්තේ ය. දැක්කයුත්ත දක්තේ යයි. මේ ධර්මය ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස භාවතාව හෝ සමභාවතාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස තේරනකයභිය පිණිස පවත්නේ ය.

“පඤ්චස්ථ ඛො පන අයමායස්මා උපාදනකඛණ්ඩස්ස උදයඛබ්බයානුපඤ්චි වීහරති: ඉති රූපං, ඉති රූපඤ්ඤ සමුදයො, ඉති රූපඤ්ඤ අත්ථගමො, ඉති වෙදනා -පෙ- ඉති සඤ්ඤා -පෙ- ඉති සඛ්ඛාරා -පෙ- ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයො, ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථගමොති, අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති, පඤ්ඤං පඤ්ඤාති”ති. අයමෙ ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තතිති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අටුව හෙතු අටු පව්චයා ආදිබ්‍රහ්මචරීථිකාය පඤ්ඤාය අපට්ට්ඤාය පට්ට්ලාභාය පට්ට්ඤාය භියොතාභාවාය වෙසුප්පාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තන්තිති.

8. 1. 1. 3

පට්ට්ටිය සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

අටුති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමත්තාගතො භික්ඛු සමුභව්චාරීනං අපට්ටියො ච භොති, අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච. කතමෙහි අටුවති:

අට්ටියෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛු අපට්ටියපසංසි ච භොති. පියගරහි ච ලාභකාමො ච සක්කාරකාමො ච අභිරිතකා ච අනොක්ඛපපි ච පාපිච්චා ච ජීවිජාදිච්චි ච. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අටුති ධම්මෙහි සමත්තාගතො භික්ඛු සමුභව්චාරීනං අපට්ටියො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච.

අටුති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමත්තාගතො භික්ඛු සමුභව්චාරීනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙහි අටුවති:

අට්ටියෙහි භික්ඛවෙ භික්ඛු න අපට්ටියපසංසි ච භොති න පියගරහි ච න ලාභකාමො ච න සක්කාරකාමො ච, භිරිමා ච භොති ඛක්ඛපපි ච අපට්ටියො ච සමාදිච්චි ච. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අටුති ධම්මෙහි සමත්තාගතො භික්ඛු සමුභව්චාරීනං පියො ච භොති, මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චාති.

මේ ආයුෂ්මත් වනාහි රූපය මෙසේ ය, රූපයමුදය මෙසේ ය, රූපයාගේ අක්කඛගමය මෙසේ ය, වේදනා මෙසේ ය ... සංඥ මෙසේ ය ... සංස්කාර මෙසේ ය ... විඤ්ජනා මෙසේ ය, විඤ්ජන සමුදය මෙසේ ය, විඤ්ජනාගේ අක්කඛගමය මෙසේ ය යි පඤ්ච උපාදානස්කන්ධයෙහි උද-වීය දක්නේ වෙසෙයි, එකකින් මේ ආයුෂ්මත් දක යුත්ත දන්තේ ය, දක්ක යුත්ත දක්තේ ය යි. මේ ධර්මය ද ප්‍රියභාවය පිණිස ගුරුභාවය පිණිස භාවනාව හෝ සමභාවනාව පිණිස ශ්‍රමණධර්මය පිණිස තෙතරක්කයාය පිණිස පවත්නේ යයි.

මහණෙනි, නොලැබූ මාර්ගිකඵලයායට ආදිභූත විවසුන් නුවණ ලබනු පිණිස ලත් නුවණ පිළිබඳ භයස්ඵලය පිණිස වෛපුලාය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ණභාවය පිණිස මේ අභව හෙතෙම අභව ප්‍රත්‍යයයෝ පවතින් යයි.

8. 1. 1. 3

පළමුවැනි පියසූත්‍රය

[සැවැත්වීම]

මහණෙනි, කරුණු අටකින් සමන්වාගත මහණ සමුම්සරුනට අප්‍රිය ද වෙයි, අමනාප ද වෙයි, අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර අටකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අප්‍රියයන් පසස්තා සුලු ද වෙයි, ප්‍රියයන් ගරහන සුලු ද වෙයි, ලාභ කැමැතියේ ද වෙයි, සත්කාර කැමැතියේ ද වෙයි, ලජ්ජා නැතියේ ද වෙයි, ඔතස් නැතියේ ද වෙයි, ලමු ඉව්සා ඇතියේ ද වෙයි, මිසදිටු ඇතියේ ද වෙයි. මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත මහණ සමුම්සරුනට අප්‍රිය ද වෙයි, අමනාප ද වෙයි, අගරුන් නැතියේ ද වෙයි, ගුණසමභාවනා නැතියේ ද වෙයි.

මහණෙනි, අට කරුණකින් සමන්වාගත මහණ සමුම්සරුනට ප්‍රිය ද වෙයි, මනාප ද වෙයි, අගරුන් ඇතියේ ද වෙයි, ගුණසමභාවනාවට හිසි ද වෙයි. කවර අට කරුණකින් යත්:

මහණෙනි, මෙසස්තෙහි මහණ අප්‍රියයන් නො පසස්තා සුලු ද වෙයි, ප්‍රියයන් නොගරහන සුලු ද වෙයි, ලාභ කැමැතියේ ද නො වෙයි, සත්කාර කැමැතියේ ද නො වෙයි, ලජ්ජා ඇතියේ ද වෙයි, පවට බාන සුලු ද වෙයි. අල්පෙච්ඡ ද වෙයි, සම්පදිටු ඇතියේ ද වෙයි, මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත මහණ සමුම්සරුනට ප්‍රිය ද වෙයි, මනාප ද වෙයි, අගරුන් ඇතියේ ද වෙයි, සමභාවනීය ද වෙයි.

8. 1. 1. 4

දුතියපිය සුතනං

[සාවස්තීදනං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ, ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං අපටියො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච, කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ලාභකාමො ච භොති. සකකාරකාමො ච අනවඤ්ඤතතිකාමො ච අකාලඤ්ඤ ච අමහඤ්ඤ ච අසුච්ච ඛුභාණි ච අකෙකාසකපරිභාසකො ච සමුභම්චාරීනං.

ඉමෙහි ටො භික්ඛවෙ, අවස්ති ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං අපටියො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච.

අට්ඨති භික්ඛවෙ, ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ලාභකාමො ච භොති. න සකකාරකාමො ච න අනවඤ්ඤතතිකාමො ච කාලඤ්ඤ ච මහඤ්ඤ ච සුච්ච න ඛුභාණි ච න අකෙකාසකපරිභාසකො ච සමුභම්චාරීනං.

ඉමෙහි ටො භික්ඛවෙ, අට්ඨති ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං පියො ච භොති. මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චාති.

8. 1. 1. 5

පට්ඨමලොකධම්ම සුතනං

[සාවස්තීදනං]

අවස්මෙ භික්ඛවෙ, ලොක ධර්මා ලොකං අනුපරිචක්ඛන්ති, ලොකො ච අට්ඨලොකධම්මෙ අනුපරිචක්ඛති. කතමෙ අට්ඨ:

ලාභො ච අලාභො ච අශසො ච යසො ච නිද්දා ච පසංසා ච සුඛං ච දුක්ඛං ච, ඉමෙ ටො භික්ඛවෙ අට්ඨලොකධම්මෙ ලොකං අනුපරිචක්ඛන්ති, ලොකො ච ඉමෙ අට්ඨලොකධම්මෙ අනුපරිචක්ඛති.

8. 1. 1. 4
දෙවැනි පියසූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, කරුණු අටෙකින් සමන්වාගත මහණ සමුච්චාරුනට අප්‍රිය ද වෙයි, අමනාප ද වෙයි, අගරු ද වෙයි, අභාවනීය ද වේ. කවර අට කරුණින් යත්:

මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ ලාභ කැමැතියේ ද වෙයි, සත්කාර කැමැතියේ ද වෙයි, අවඤ නො කැමැතියේ ද වෙයි, අකාලඤ වෙයි, අමාත්‍රඤ ද වෙයි, අපචිත්‍ර කායකර්මාදිය ඇතියේ ද වෙයි, බහුභාණි ද වෙයි, සමුච්චාරුනට ආක්‍රොශ පරිභව කරනුයේ ද වේ.

මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත මහණ සමුච්චාරුනට අප්‍රිය ද වෙයි, අමනාප ද වෙයි, අගරු ද වෙයි, අභාවනීය ද වේ.

මහණෙනි, අට කරුණෙකින් සමන්වාගත වූ මහණ සමුච්චාරුනට ප්‍රිය ද වෙයි, මනාප ද වෙයි, ගරු ද වෙයි, භාවනීය ද වේ. කවර අට කරුණින් යත්:

මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ ලාභ කැමැතියේ ද නො වෙයි, සත්කාර කැමැතියේ ද නො වෙයි, අවඤ ඛව කැමැතියේ ද නො වෙයි, කාලඤ වෙයි, මාත්‍රඤ ද වෙයි, පචිත්‍රකායකර්මාදිය ඇතියේ ද වෙයි, බහුභාණි ද නො වෙයි. සමුච්චාරුනට ආක්‍රොශපරිභව නො කරනුයේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත මහණ සමුච්චාරුනට ප්‍රිය ද වෙයි, මනාප ද වෙයි, ගරු ද වෙයි, භාවනීය ද වේ යයි.

8. 1. 1. 5
පළමුවැනි ලෝකධම්ම සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ අභව ලෝකධර්මයෝ ලොව අනුව පෙරළෙත් ලෝකය ද අභවලෝකධර්මයන් අනුව පෙරළෙයි. කවර අටදෙනෙක යත්:

ලාභය ද අලාභය ද අයස ද යස ද තිඤ්ච ද ප්‍රශංසාව ද සුඛය ද දුඃඛය ද යන මේ යි. මහණෙනි, මේ අටලෝඤමහු ලොව අනුව පෙරළෙති, ලොව ද මේ අටලෝඤම අනුව පෙරළේ යයි.

1. ලාභො අලාභො *අයසො යසො ච
නිඤා පසංයා ච සුඛං ච දුක්ඛං,
එතෙ අනිච්චා මනුජෙසු ධම්මා
අසසකතා ඒපරිනාමධම්මා.
2. එතෙ ච ඤාතො සතිමා සුමෙධො
අවෙකඛනී විපරිනාමධම්මෙ,
ඉටුසස ධම්මා න මචෙත්ඤා වික්ඛං
අනිච්චතො නො පටිසාතචෙති.
3. තසසානුරොධා අඵවා විරොධා
විධුපිතා අසුභතා න සන්තී,
පඤ්ඤා ඤාතො ඒරජං අසොකං
සමුපපජානාති භවස්ස පාරගුතී.

8. 1. 1. 6

දුකියලොකධම්ම සුත්තං

[සාවස්ථිතිදානං]

අධිකාරී භික්ඛව, ලොකධම්මා ලොකං අනුපරිචක්ඛන්තී, ලොකො ච අටුක ලොකධම්මෙ අනුපරිචක්ඛති. කතමෙ අටුක:

ලාභො ච අලාභො ච යසො ච අයසො ච නිඤා ච පසංයා ච සුඛං ච දුක්ඛං ච, ඉමෙ ඛො භික්ඛව, අටුකලොකධම්මො ලොකං අනුපරිචක්ඛන්තී. ලොකො ච ඉමෙ අටුකලොකධම්මෙ අනුපරිචක්ඛති.

අසසුතවතො භික්ඛව, පුටුඤ්ඤාසං උපපජති ලාභොපි අලාභොපි යසොපි අයසොපි නිඤාපි පසංයාපි සුඛමපි දුක්ඛමපි.

සුතවතොපි ඛො භික්ඛව, අරියසාධකස්ස උපපජති ලාභොපි අලාභොපි, යසොපි අයසොපි නිඤාපි පසංයාපි සුඛමපි දුක්ඛමපි.

තත්ථ භික්ඛව, කො වියෙසො කො අධිප්පයාසො¹ කිං නානාකරණං² සුතවතො අරියසාවකස්ස අසුතවතා පුටුඤ්ඤානොනාති:

භගවම්බුලකා නො භතෙත ධම්මා, භගවතෙතතිකා, භගවම්ච්චිසරණා, සාධු වත භතෙත, භගවතනංයෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අසො, භගවතො සුඤ්ඤා භික්ඛු ධාරෙසසනාතීති.

1. අධිප්පයො - P.T.S., සිඞු. මඡසං. අධිප්පයො - ක්කා. 2. නානා කරණං - සිඞු. * යසායසොච - මඡසං.

1. ලාභ ය, අලාභ ය, අයසය, යස ය, නිත්‍යය, පසංසා ය සුඛ ය දුක්ඛ ය යන අනිත්‍ය වූ අශාස්වත වූ මේ ධර්මයෝ මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි පෙරළෙන ස්වභාව ඇතියහ.

2. සමානිමත් වූ පණ්ඩිත තෙමේ තෙල විපරිණාමධර්මයන් දන(නුවණින්) බලයි. ඉම වූ (ලාභාදී) ධර්මයෝ ඔහුගේ සිත නො මධනාහ. අනිච්ච දහමින් (නොහොත් අනිච්චදහම් විසයෙහි) හෙ ප්‍රතිසාතයට නො පැමිණෙයි.

3. ඔහුගේ අනුරෝධයෝ නොහොත් විරෝධයෝ වනසන ලද්දහු අස්තයට ගියාහු නො ම ඇතියහ. රජස් නැති ශෝක නැති නිවාණපදය ද දන හවයාගේ පරතෙරට ගියේ (එබව) මොනවට දන්තේ යි.

8. 1. 1. 6

දෙවැනි ලෝකධර්ම සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

1. මහණෙනි, මේ ලෝකධර්මයෝ අටදෙනෙක් ලෝකය අනුව පෙරළෙත්. ලෝකය ද අභ්‍යන්තරධර්මයන් අනුව පෙරළෙයි. කවර අටදෙනෙක යත්: ලාභ යැ අලාභ යැ අයස යැ යස යැ නිත්‍ය යැ පසංසා යැ සුඛ යැ දුක්ඛ යැ යන අට යි. මහණෙනි, මේ අට ලෝකධර්ම සූත්‍ර ලෝකය අනුව පෙරළෙත්. ලෝකය ද මේ අටලෝකධර්ම අනුව පෙරළෙයි.

මහණෙනි, අශ්‍රැතවත් පෘථග්පනායාහට ලාභයත් උපදියි. අලාභයත් උපදියි, අයසත් උපදියි, යසත් උපදියි, නිත්‍යත් උපදියි, පසංසාත් උපදියි. සුඛත් උපදියි, දුක්ඛත් උපදියි.

මහණෙනි, ශ්‍රැතවත් ආයාච්ඡාවකයාහට ද ලාභත් උපදනේ ය, අලාභත් උපදනේ යි. යසත් උපදනේ ය, අයසත් උපදනේ ය, නිත්‍යත් උපදනේ ය, ප්‍රශංසාත් උපදනේ ය, සුඛත් උපදනේ ය, දුකත් උපදනේ යි.

2. මහණෙනි, එහිලා අශ්‍රැතවත් පෘථග්පනායාට වඩා ශ්‍රැතවත් ආයාච්ඡාවකයාගේ වෙසෙස කවර, අධික ප්‍රයෝගය කවර, නානාකරණය කවරද?

වහන්ස, ධර්මයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රභව කොට පවත්නාහ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නේතෘ කොට ගෙන පවත්නාහ, භංග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිසරණ කොට ගෙන පවත්නාහ. වහන්ස, එකැතින් තෙල භාෂිතයාගේ අතීය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වැටහේ නම් මැනවි. හික්ෂුභාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙන් අසා දරන්නාහ යි.

තෙන හි හිකඛවෙ, සුඡාඵ සාධුකං මනසි කරොඵ, භාසිසාමිති.

එවං භණ්ණති ඛො තෙ හිකඛු භගවංකා පච්චසෙසාසුං. භගවා එතදවොච:

3. අසුනුවතො හිකඛවෙ, පුටුජ්ජනසස උපපජ්ජති ලාභො, සො න ඉති පටිසඤ්චිකති: උපතෙතො ඛො මෙ අයං ලාභො, සො ච ඛො අනිච්චො දුකෙඛා විපරිනාමධම්මොති, යථාභූතං නපජානාති. උපපජ්ජති අලාභො -පෙ- උපපජ්ජති යසො -පෙ- උපපජ්ජති අයසො -පෙ- උපපජ්ජති නිඤා -පෙ- උපපජ්ජති පසංසා -පෙ- උපපජ්ජති සුඛං -පෙ- උපපජ්ජති දුකං, සො න ඉති පටිසඤ්චිකති උපනතං ඛො මෙ ඉදං දුකං තං ච ඛො අනිච්චං දුකං විපරිනාමධම්මොති. යථාභූතං නපජානාති.

තස්ස ලාභාපි විතං පරියාදය තිඛති, අලාභො පි විතං පරියාදය තිඛති, යසොපි විතං පරියාදය තිඛති, අයසොපි විතං පරියාදය තිඛති, නිඤාපි විතං පරියාදය තිඛති, පසංසාපි විතං පරියාදය තිඛති, සුඛමපි විතං පරියාදය තිඛති, දුකමපි විතං පරියාදය තිඛති. සො උපනතං ලාභං අනුරුජ්ජති, අලාභෙ පටිච්චරුජ්ජති. උපනතං යසං අනුරුජ්ජති, අයසෙ පටිච්චරුජ්ජති. උපනතං පසංසං අනුරුජ්ජති, නිඤාය පටිච්චරුජ්ජති. උපනතං සුඛං අනුරුජ්ජති, දුකෙඛ පටිච්චරුජ්ජති. සො එවං අනුරොධවිරොධසමාපනෙතා න පරිමුච්චති, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහි දෙමනසෙහි උපායාසෙහි, න පරිමුච්චති දුකඝමාති වදුමි.

4. සුනුවතො ච ඛො හිකඛවෙ, අරියසාවකස්ස උපපජ්ජති ලාභො. සො ඉති පටිසඤ්චිකති: උපතෙතො ඛො මෙ අයං ලාභො, සො ච ඛො අනිච්චො දුකෙඛා විපරිනාමධම්මොති යථාභූතං පජානාති. උපපජ්ජති අලාභො -පෙ- උපපජ්ජති යසො -පෙ- උපපජ්ජති අයසො -පෙ- උපපජ්ජති නිඤා -පෙ- උපපජ්ජති පසංසා -පෙ- උපපජ්ජති සුඛං -පෙ- උපපජ්ජති දුකං. සො ඉති පටිසඤ්චිකති:

මහණෙනි, එසේනම් අසව මොනොවට මෙනෙහිකරව, කියන්නෙමි යි.

‘වහන්ස, එසේය’යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙල වදළ සේක:

3. මහණෙනි, අශ්‍රැතවත් පුහුදුන්හට ලාභයෙක් උපදනේ ය. හේ මෙසේ නුවණින් නොදක්නේය: “මට මේ ලාභයෙක් උපන, හෙ ද වනාහි අනිය යැ, දුක යැ පෙරළෙන සැහැවි යැ”යි මෙසේ ඇතිසැටියෙන් නොදන්නේ ය. අලාභයෙක් උපදනේ ය -පෙ- යශසෙක් උපදනේ ය ... අයශසෙක් උපදනේ ය ... නිත්‍යයෙක් උපදනේ ය ... ප්‍රශංසායෙක් උපදනේ ය ... සුඛයෙක් උපදනේ ය ... දුකෙක් උපදනේ ය මෙසේ හේ නුවණින් නො දක්නේය: “මට මේ දුකෙක් උපන, හෙ ද වනාහි අනිය යැ, දුක යැ, පෙරළෙන සැහැවියැ”යි ඇති සැටි නො දන්නේ ය. ලාභයන් ඔහු සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, අලාභයන් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, යශසන් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, අයශසන් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, නිත්‍යවත් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, ප්‍රශංසාවත් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, සුඛයන් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ ය, දුකත් සිත මැඩගෙන සිටුවනේ යි.

හේ උපන් ලාභය නිමිති කොට ඇලෙයි, අලාභය නිමිති කොට විරොධ කෙරෙයි. උපන් යශස් නිමිති කොට ඇලෙයි, අයශස් නිමිති කොට විරොධ කෙරෙයි. උපන් ප්‍රශංසාව නිමිති කොට ඇලෙයි, නින්දාව නිමිති කොට විරොධ කෙරෙයි. උපන් සුව නිමිති කොට ඇලෙයි. දුක් නිමිති කොට විරොධ කෙරෙයි. හේ මෙසේ අනුරොධ විරොධයට වැදුනේ ජාතියෙනුදු ජරායෙනුදු මරණෙනුදු ශොකයෙනුදු පරිදෙවයෙනුදු දුකිනුදු දෙමුනසිනුදු උපායාසයෙනුදු නො මිදෙයි. වර්තනුදුඛයෙන් නො මිදෙන්නේ යි කියමි.

4. මහණෙනි, ශ්‍රැතවත් අරිසවුහට ද ලාභයෙක් උපදියි. හේ මෙසේ සලකයි: මට මේ ලාභයෙක් උපන, එ ද වනාහි අනිත්‍ය ය, දුඛ ය, පෙරළෙන සැහැවි ඇතැ යි යථාභූතව දන්නේ ය. අලාභයෙක් උපදනේ ය ... යශසෙක් උපදනේ ය ... අයශසෙක් උපදනේ ය ... ප්‍රසංශායෙක් උපදනේ ය ... නින්දයෙක් උපදනේ ය ... සුඛයෙක් උපදනේ ය ... දුඛයෙක් උපදනේ ය. හේ මෙසේ සලකයි:

උපහතං ඛො මෙ ඉදං දුක්ඛං, තඤ්ච ඛො අනිච්චං දුක්ඛං විපරිනාම-
ධමුමනති යථාභුතං පජානාති. තස්ස ලාභොපි විතං න පරියාදය
තිට්ඨති. අලොභොපි විතං න පරියාදය තිට්ඨති, යසො'පි විතං න
පරියාදය තිට්ඨති, අයසොපි විතං න පරියාදය තිට්ඨති, නිද්දාපි විතං න
පරියාදය තිට්ඨති, පසංසාපි විතං න පරියාදය තිට්ඨති, සුඛමපි විතං න
පරියාදය තිට්ඨති, දුක්ඛමපි විතං න පරියාදය තිට්ඨති. සො උපහතං
ලාභං නානුරුජ්ඣති, අලාභෙ නපච්චිරුජ්ඣති. උපහතං යසං
නානුරුජ්ඣති. අයසෙ නපච්චිරුජ්ඣති. උපහතං පසංසං නානුරුජ්ඣති,
නිද්දාය නපච්චිරුජ්ඣති. උපහතං සුඛං නානුරුජ්ඣති. දුක්ඛ
නපච්චිරුජ්ඣති. සො එවං අනුරොධවීරොධවිපසභීතො පරිමුච්චති
ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනසෙසහි
උපායාසෙහි. පරිමුච්චති දුක්ඛස්මාති වදමි.

අයං ඛො භික්ඛවෙ, විසෙසො අයං අධිපපයාසො¹ ඉදං නානාකරණං²
සුතවතො අරියසාවකස්ස අසසුතවතා පුපුජ්ජනෙනාති.

1. “ලාභො අලාභො අයසො යසො ච
නිද්දා පසංසා ච සුඛඤ්ච³ දුක්ඛං,
එතෙ අනිච්චා මනුජේසු ධමමා
අසස්සතා විපරිනාමධමමා.
2. එතෙ ච ඤජවා සතිමා සුමෙධො
අවෙක්ඛති විපරිනාමධමමෙ
ඉවුස්ස ධමමා න මරෙහති විතං
අතිට්ඨතො නො පටිඝාතමෙති.
3. තස්සානුරොධා අථවා වීරොධා
විධුපිතා අස්ඨතා න සහභී,
පදඤ්ච ඤජවා වීරජං අසොකං
සමමපපජානාති හවස්සපාරගුති.

8. 1. 1. 7

දෙවදතනවිපතති සුතතං

එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ
අවීරපක්කනෙන දෙවදෙක්ඛ. තත්ථ ඛො හගවා දෙවදතං ආරඛ්ඨා භික්ඛු
ආමනෙසී:

1. අධිපපයාසො - සතා.
2. නානාකරණං - සීඉ.
3. සුඛං දුඛංච - මජ්ඣ.

5. මට මේ දුකෙක් උපත, එ ද වනාහි අතිත්‍ය ය, දුඃඛ ය, පෙරළෙන සැහැවි ඇතැයි යථාභූත කොට දන්තේය. ලාභය ද ඔහු සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. අලාභය ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. යශස් ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. අයශස් ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. නින්දාව ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි, ප්‍රශංසාව ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි, සුඛය ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. දුඃඛය ද සිත මැඩගෙන නො සිටීයි. හේ උපන් ලාභය නිමිති කොට නො ඇලෙයි, අලාභය නිමිති කොට විරොධ නො කෙරෙයි. උපන් යශස් නිමිති කොට නො ඇලෙයි, අයශස් නිමිති කොට විරොධ නො කෙරෙයි, උපන් ප්‍රශංසා නිමිති කොට නො ඇලෙයි. නින්දාව නිමිති කොට විරොධ නො කෙරෙයි, උපන් සුඛය නිමිති කොට නො ඇලෙයි. දුඃඛය නිමිති කොට විරොධ නො කෙරෙයි. හේ මෙසේ අනුරොධ විරොධ නැතිගේ ජාතියෙනුදු ජරායෙනුදු මරණෙනුදු සොකයෙනුදු පරිදෙවයෙනුදු දුකෙනුදු දෙමනසිනුදු උපායාසයෙනුදු මිදෙයි. වර්තදුඃඛයෙන් මිදෙන්නේ යයි කියමි.

මහණෙනි, ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයාගේ අශ්‍රැතවත් පාඨල්ජනයා හා මේ විශේෂය යි, මේ අධිකප්‍රයෝගය යි, මේ වෙනස යි.

1. ලාභය හා අලාභය ද අයශස් හා යශස් ද නින්දා හා ප්‍රශංසා ද සුඛය හා දුඃඛය දැයි මිනිසුන් කෙරෙහි වැටෙන තෙල දහමිහු අතිත්‍යයහ, අශාඤ්ඤයහ, පෙරළෙන සැහැවි ඇතියහ.

2. සමාතිමත් වූයේ සුඤ්ජ ප්‍රඥ ඇතියේ තෙල පෙරළෙන සැහැවි දහමුත් දන ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කරන්නේ ය. ඉටු දහමිහු ඔහු සිත නො මඩනාහ. අනිටු දහමින් (සිත) ගැටීමට නො එයි.

3. අනුරොධ වෙන්වයි වැලිත් විරොධ වෙන්වයි නසන ලද අසාධක දහමිහු ඔහුට නො වෙත්. හවයාගේ පාරයට ගියේ රාගාදී රජස් නැති නිශ්ශොක වූ නිව්ඤ්ජනය දන (පාරඛකතභාවය) මොනොවට දන්නේ යි.

8. 1. 1. 7

දෙවදත්තවිපක්ඛි සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩ වසන සේක. දෙවදත්ත තෙරුන් (සඟුන් බිඳ නික්ම) ගිය නොබෝ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවදතුන් අරභයා මහණුන් ඇමතු සේක:

සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තවිපකතීං පච්චවෙකතීතා හොති, සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං පරවිපකතීං පච්චවෙකතීතා හොති; සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තසමපකතීං පච්චවෙකතීතා හොති, සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං පරසමපකතීං පච්චවෙකතීතා හොති, අටුකතී භික්ඛවෙ, අසද්ධිමෙච්චි අභිභූතො පරියාදින්නවිකො දෙවදකො ආපායිකො නෙරයිකො කපපච්චො අනෙකිවෙජා. කතමෙච්චි අටුකතී:

ලාභෙන භික්ඛවෙ, අභිභූතො පරියාදින්නවිකො දෙවදකො ආපායිකො නෙරයිකො කපපච්චො අනෙකිවෙජා. අලාභෙන භික්ඛවෙ -පෙ- යසෙන භික්ඛවෙ -පෙ- අයසෙන භික්ඛවෙ -පෙ- සකකාරෙන භික්ඛවෙ -පෙ- අසකකාරෙන භික්ඛවෙ -පෙ- පාපිච්ඡතාය භික්ඛවෙ -පෙ- පාපච්ඡිකතාය භික්ඛවෙ' අභිභූතො පරියාදින්නවිකො දෙවදකො ආපායිකො නෙරයිකො කපපච්චො අනෙකිවෙජා.

ඉමෙච්චි චො භික්ඛවෙ, අටුකතී අසද්ධිමෙච්චි අභිභූතො පරියාදින්නවිකො දෙවදකො ආපායිකො නෙරයිකො කපපච්චො, අනෙකිවෙජා.

සාධු භික්ඛවෙ භික්ඛු උපපන්නං ලාභං අභිභූයා අභිභූයා විහරෙයා උපපන්නං අලාභං -පෙ- උපපන්නං යසං -පෙ- උපපන්නං අයසං -පෙ- උපපන්නං සකකාරං -පෙ- උපපන්නං අසකකාරං -පෙ- උපපන්නං පාපිච්ඡතං -පෙ- උපපන්නං පාපච්ඡිකතං අභිභූයා අභිභූයා විහරෙයා.

කිංච භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්චසං පච්ච උපපන්නං ලාභං අභිභූයා අභිභූයා විහරෙයා, යං භික්ඛ භික්ඛවෙ උපපන්නං ලාභං අනභිභූයා විහරතො උපපජ්ජය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා. උපපන්නං ලාභං අභිභූයා විහරතො ඵට්ඨං තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න හොන්ති.

යං භික්ඛ භික්ඛවෙ, උපපන්නං අලාභං -පෙ- උපපන්නං යසං -පෙ- උපපන්නං අයසං -පෙ- උපපන්නං සකකාරං -පෙ- උපපන්නං අසකකාරං -පෙ- උපපන්නං පාපිච්ඡතං -පෙ- උපපන්නං පාපච්ඡිකතං අනභිභූයා විහරතො උපපජ්ජය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා. උපපන්නං පාපච්ඡිකතං අභිභූයා විහරතො ඵට්ඨං තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න හොන්ති.

මහණෙනි, මහණ කලින් කල ආත්මචිපත් සලකන්නේ නම් මැනව; මහණෙනි, මහණ කලින් කල පරචිපත් සලකන්නේ නම් මැනව; මහණෙනි, මහණ කලින් කල ආත්මසම්පත් සලකන්නේ නම් මැනව; මහණෙනි, මහණ කලින් කල පරසම්පත් සලකන්නේ නම් මැනව; මහණෙනි, අක්ඛණ්ඩාර්මයෙකින් මැඩ සිටි වටාගත් සිත් ඇති දෙවදන් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාධී වූයේ පිළියම් නැතියේ වෙයි. කවර අපේක්ෂා යත්:

මහණෙනි, ලාභයෙන් මධනා ලද භාත්පයින් ගන්නා ලද සිත් ඇති දෙවදන් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාධී වූයේ පිළියම් නැතියේ වෙයි. මහණෙනි, අලාභයෙන් ... මහණෙනි, යශසින් ... මහණෙනි, අයශසින් ... මහණෙනි, සත්කාරයෙන් ... මහණෙනි, අසත්කාරයෙන් ... මහණෙනි, පාපෙච්ඡතායෙන් ... මහණෙනි, පාපමිත්‍රතායෙන් මධනා ලද වතුරුවා ගත් සිත් ඇති දෙවදන් අපායට නිසි වූයේ, නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාධී වූයේ පිළියම් නැතියේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ අක්ඛණ්ඩාර්මයෙන් මධනා ලද වතුරුවාගත් සිත් ඇති දෙවදන් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාධී වූයේ පිළියම් නැතියේ වෙයි.

මහණෙනි, මහණ උපන් ලාභය පුන පුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ නම් මැනව. උපන් අලාභය ... උපන් යශස් ... උපන් අයශස් ... උපන් සත්කාර ... උපන් අසත්කාර ... උපන් පාපෙච්ඡතා ... උපන් පාපමිත්‍රතා පුන පුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ නම් මැනව.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අභීයක් පිණිස උපන් ලාභ පුන පුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ වේද මහණෙනි, උපන් ලාභ නො මැඩ ගෙන වසන ඔහුට යම් හෙයෙකින් විසාතපරිදහකරවූ ආසුවයෝ උපදනාහු ද, උපන් ලාභ මැඩ ගෙන වසන ඔහුට විසාතපරිදහකරවූ ඒ ආසුවයෝ මෙසේ නොවෙති.

මහණෙනි, යම්හෙයකින් උපන් අලාභ ... උපන් යශස් ... උපන් අයශස් ... උපන් සත්කාර ... උපන් අසත්කාර ... උපන් පාපෙච්ඡතා ... උපන් පාපමිත්‍රතා නො මැඩ ගෙන වසන්නහුට විසාතපරිදහ කරන ආසුවයෝ උපදනාහු ද, උපන් පාපමිත්‍රතාව මැඩ ගෙන වසන ඔහුට විසාතපරිදහ කරන ඒ ආසුවයෝ මෙසේ නො වෙත්.

ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්ථවසං පට්ඨව උප්පන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය
 අභිභුය්‍ය චිතරෙය්‍ය, උප්පන්නං අලාභං -පෙ- උප්පන්නං යසං -පෙ- උප්පන්නං
 අයසං -පෙ- උප්පන්නං සකකාරං -පෙ- උප්පන්නං අසකකාරං -පෙ- උප්පන්නං
 පාපිච්ඡන්තං -පෙ- උප්පන්නං පාපච්ඡිත්තන්තං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය
 චිතරෙය්‍ය, තඤ්ඤාතිහ භික්ඛවෙ, එවං සික්ඛිතඛබ්බං; උප්පන්නං ලාභං
 අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය චිතරිසසාම උප්පන්නං අලාභං -පෙ- උප්පන්නං යසං
 -පෙ- උප්පන්නං අයසං -පෙ- උප්පන්නං සකකාරං -පෙ- උප්පන්නං
 අසකකාරං -පෙ- උප්පන්නං පාපිච්ඡන්තං -පෙ- උප්පන්නං පාපච්ඡිත්තන්තං
 අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය චිතරිසසාමාති. එවං භි වො භික්ඛවෙ, සික්ඛිතඛබ්බන්ති.

8. 1. 1. 8

උත්තර සුත්තං

එකං සමයං ආයඤ්ඤා උත්තරො මහිසවක්ඛුසමී චිතරතී සඤ්ඤායා-
 කෙ පබ්බතෙ ධවජාලිකායං¹ තත්ථ ඛො ආයඤ්ඤා උත්තරො භික්ඛු
 ආමනෙතසි -පෙ-

සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තථිපත්තිං පච්චවෙකඛිතා
 හොති, සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං පරථිපත්තිං පච්චවෙකඛිතා
 හොති, සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තසමපත්තිං පච්චවෙකඛිතා
 හොති, සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං පරසමපත්තිං පච්චවෙකඛිතා
 හොතිති.

කෙන ඛො පන සමයෙන වෙසසවණො මහාරාජා උත්තරාය දිසාය
 දකඛිණං දිසං ගච්ඡති කෙනථි දෙව කරණියෙන. අසෙසාසි ඛො
 වෙසසවණො මහාරාජා ආයඤ්ඤා උත්තරසං මහිසවක්ඛුසමී සඤ්ඤායාකෙ
 පබ්බතෙ ධවජාලිකායං භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙත්තසස, ‘සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තථිපත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති, සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං පරථිපත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති, සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තසමපත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති, සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං පරසමපත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති’ ති.

අථ ඛො වෙසසවණො මහාරාජා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො
 සමමිඤ්ඤන්තං² වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤාය,
 එවමෙව මහිසවක්ඛුසමී සඤ්ඤායාකෙ පබ්බතෙ ධවජාලිකායං¹ අත්තර-
 හිතො දෙවෙසු තාවතීංසෙසු පාතුරහොසි.

1. ධවජාලිකාය - ස්‍යා, ධවජාලිකායං - මජ්ඣං. 2. සමමිඤ්ඤන්තං - මජ්ඣං.

මහණෙනි, මහණ මෙ කරුණ පිණිස උපන් ලාභය පුන පුනා මැඩ ගෙන වෙසෙන්නේ ය. උපන් අලාභය ... උපන් යසස ... උපන් අයස ... උපන් සත්කාරය ... උපන් අසත්කාරය ... උපන් පාපෙව්‍යතාව ... උපන් පාපමිත්‍රතාව පුනපුනා මැඩ ගෙන වෙසෙන්නේ ය. මහණෙනි, එහෙයින් මෙ කරුණෙහි ලා මෙසේ හික්මිය යුතුයි: උපන් ලාභය පුන පුනා මැඩ ගෙන වෙසෙන්නෙමු කියයි. උපන් අලාභය ... උපන් යසස... උපන් අයසස .. උපන් සත්කාරය ... උපන් අසත්කාරය ... උපන් පාපෙව්‍යතාව...උපන් පාපමිත්‍රතාව පුන පුනා මැඩ ගෙන වෙසෙන්නෙමු යි කියයි. මහණෙනි, තොප වීසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතුයි.

8. 1. 1. 8

උත්තර සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි ආයුෂ්මත් උත්තර තෙරහු මහිසවණු සමීපයෙහි සබ්බෙයාක පච්ඡයෙහි වූ ධවජාලිකා නම් වෙහෙරෙහි වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් උකාර තෙරහු හික්වූන් ඇමතුහ. ...

ඇවැත්ති, මහණ කලින් කල ආත්මචිපත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනවැ. ඇවැත්ති, මහණ කලින්කල පරචිපත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනවැ. ඇවැත්ති, මහණ, කලින්කල ආත්මසමපත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනවැ. ඇවැත්ති, මහණ කලින් කල පරසමපත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනවැයි.

එ සමයෙහි වනාහි වෙසවුණු මහරජ යම් මැ කටයුත්තෙකින් උතුරු-දිගින් දකුණුදිගට යන්නේ ය. වෙසවුණු මහරජ මහිසවණු සමීපයෙහි සබ්බෙයාක පච්ඡයෙහි වූ ධවජාලිකාවෙහෙරෙහි ආයුෂ්මත් උකාර තෙරුන් සහනට මෙසේ දහම් දෙසනු ඇයි: ඇවැත්ති, මහණ කලින්කල ආත්ම චිපත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ නම් මැනවැ. ඇවැත්ති, මහණ කලින්කල පරචිපත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ නම් මැනවැ. ඇවැත්ති, මහණ කලින් කල ආත්මසමපත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ නම් මැනවැ. ඇවැත්ති, මහණ කලින් කල පරසමපත් ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ නම් මැනවැ කියා යි.

ඉක්බිති වෙසවුණු මහරජ බලවත් පුරුෂයෙක් වක්කළ අතක් යම් සේ දික් කරන්නේ හෝ වේ ද, දික් කළ අතක් යම් සේ වක් කරන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් මහිසවණුයෙහි සබ්බෙයාක පච්ඡයෙහි වූ ධවජාලිකා වෙහෙරෙහි අතුරුදහන් වූයේ තවකියා දෙවියන් අතරෙහි පහළවිය.

අට බො වෙසවණො මහාරාජා යෙන සකෙකා දෙවනමීඤ්ඤ තෙනුපසඛමී, උපසඛකමීඤ්ඤා සකකං දෙවනමීඤ්ඤං එතදවොච, 'යගෙස මාරීස, ජානෙය්‍යාසී, එසො ආයජමා උතතරො මභිසවඤ්ඤාසමීං සඛෙඛියාකෙ පඛබ්බෙ ධවජාලිකායං භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙති: 'සාධාච්චියො භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තච්චතති; පච්චවෙකඛිතා හොතී, සාධාච්චියො භික්ඛු කාලෙන කාලං පරච්චතති. -පෙ- අත්තසමපතති. -පෙ- පරසමපතති; පච්චවෙකඛිතා හොතී'ති.

අට බො සකෙකා දෙවනමීඤ්ඤා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරීසො සමමිඤ්ඤානං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤාය්‍ය, එවමෙව දෙවෙසු තාවතීංඤසු අත්තරභිනො මභිසවඤ්ඤාසමීං සඛෙඛියාකෙ පඛබ්බෙ ධවජාලිකායං ආයසමනො උතතරස්ස පමුඛෙ¹ පාතුරහොසි: අට බො සකෙකා දෙවනමීඤ්ඤා යෙනායසමා උතතරො තෙනුපසඛමී, උපසඛකමීඤ්ඤා ආයජමනං උතතරං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමතං අට්ඨාසි. එකමතං ධීනො බො සකෙකා දෙවනමීඤ්ඤා ආයජමනං උතතරං එතද-වොච:

සච්චං කිර හනෙන, ආයසමා උතතරා භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙසී: සාධාච්චියො භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තච්චතති. පච්චවෙකඛිතා හොතී. සාධාච්චියො භික්ඛු කාලෙන කාලං පරච්චතති. -පෙ- අත්තසමපතති. -පෙ- පරසමපතති. පච්චවෙකඛිතා හොතී'ති?

එවං දෙවනමීඤ්ඤාති.

කීං පභිදං² හනෙන, ආයසමනො උතතරස්ස සකං පච්චානං, උදභි තසස හභවතො වචනං අරහතො සමමාසමුද්ධසසාති?

තෙන භි දෙවනමීඤ්ඤා උපමං තෙ කරිස්සාමී, උපමායපි ඉධෙකච්චෙ³ වීඤ්ඤා පුරීසා භාසිතස්ස අත්තං ආජානන්ති. සෙය්‍යථාපි දෙවනමීඤ්ඤා, ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අච්චිතෙ මහාධඤ්ඤාරාසී, තනො මහාජනකායො ධඤ්ඤා ආහරෙය්‍ය කාචෙභිපි පිටකෙභිපි උච්චඛෙභිපි අඤ්ඤාලිභිපි. ණො ඤු බො දෙවනමීඤ්ඤා තං මහාජනකායං උපසඛකමීඤ්ඤා එවං පුච්චෙය්‍ය: කුතො ඉමං ධඤ්ඤා ආහරථාති? කථං තං ව්‍යාකරමානො⁴ ඤු බො දෙවනමීඤ්ඤා, යො මහාජනකායො සමමා ව්‍යාකරමානො ව්‍යාකරෙය්‍යාති?

1. සමුච්චෙ - මජ්ඣ. 2. කීං පන - ස්‍යා. 3. උපමාය මධෙකච්චෙ - මජ්ඣ. 4. කථං ව්‍යාකරමානො - මජ්ඣ.

ඉක්බිති වෙසවුණු මහරජ සක්දෙව්දු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ සක්දෙව්දු හට තෙල සැලකළේ ය: නිදුකාණෙහි, දන්තෙහි: “තෙල ආයුෂ්මත් උක්කර තෙරහු මහිසවන්දු සමීපයෙහි සංඛෙය්‍යාක පච්ඡයෙහි වූ ධවජාලිකා වෙහෙරෙහි සහනට මෙසේ දම් දෙසති: “ඇවැත්නි, මහණ කලින්කල ආත්මචිපත් ප්‍රත්‍යාවෙක්ෂා කරන්නේ නම් මැනැවැ, ඇවැත්නි, මහණ කලින් කල පරච්ඡත් ... ආත්මසමපත් ... පරසමපත් ප්‍රත්‍යාවෙක්ෂා කරන්නේ නම් මැනැවැ”යි.

ඉක්බිති සක්දෙව්දු යමසේ බලවත් පුරුෂයෙක් වක්කළ අතක් දීක් කරන්නේ හෝ වේ ද, දීක්කළ අතක් වක් කරන්නේ හෝ වේද, එසෙයින් ම තච්ඡසා දෙවියන් කෙරෙහි අතුරුදන් වූයේ මහිසවන්දු සමීපයෙහි වූ සංඛෙය්‍යාක පච්ඡයෙහි ධවජාලිකා වෙහෙරෙහි ආයුෂ්මත් උක්කර තෙරුන් හමුයෙහි පහළ වී ය. ඉක්බිති සක්දෙව්දු ආයුෂ්මත් උත්තර තෙරුන් වෙත එළඹියේය. එළඹ ආයුෂ්මත් උක්කර තෙරුන් වැද එකත්පස් වැ සිටියේය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙව්දු ආයුෂ්මත් උක්කරතෙරුන්ට තෙල සැලකළේය:

වහන්ස, ආයුෂ්මත් උක්කර තෙරණුවෝ “ඇවැත්නි, මහණ කලින් කල ආත්ම චිපත් ප්‍රත්‍යාවෙක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනැවැ. ඇවැත්නි, මහණ කලින් කල පරච්ඡත්...ආත්මසමපත්... පරසමපත් ප්‍රත්‍යාවෙක්ෂා කරන්නේ වේ නම් මැනවැ”යි මෙසේ සහනට දහම් දෙසුවාහු සැබවෙක් දැයි?

එසේ යැ දෙවෙන්ද්‍රය,

කීම වහන්ස, මේ ආයුෂ්මත් උක්කරයන්ගේ සටිය ප්‍රතිභානායෙක් වේ ද? නොහොත් ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සමාක් සම්බුද්ධියන් වහන්සේගේ බසෙක් වේ ද? යි.

එසේ වී නම් දේවෙන්ද්‍රය, තොපට උපමාවක් කරමි. මේ ලොවහි ඇතැම් විභූ පුරුෂයෝ උපමායෙකුදු භාෂිතයාගේ අතීය දුනගන්තාහයි. යමසේ දේවෙන්ද්‍රය, ගමකට වේවයි නියම ගමකට වේවයි නුදුරෙහි මහාධාන්‍යරාශියෙක් වේ නම් එයින් මහාජනසමූහයා කසිනුදු පේළායෙකුදු ඇකයෙකුදු ඇදිලියෙකුදු ධාන්‍ය ගෙන එන්නේ ය. දෙවෙන්ද්‍රය, යමෙක් ඒ මහාජනසමූහයා වෙත එළඹි කොයින් මේ ධාන්‍ය ගෙනෙවුද යි මෙසේ පුළුවුයේ නම් දේවෙන්ද්‍රය, එය විවරණ කරනුයේ ඒ මහාජනකාය කෙසේ නම් මොනොවට විවරණ කරන්නේ වේ ද?

අවුමහා ධක්ඛණ්දරාසිමහා ආභරාමාති ඛො භනෙත, සො මහාජන-
කායො සමමො ව්‍යාකරමානො ව්‍යාකරෙය්‍යාති.

ඵචමෙව ඛො දෙව්‍යානමීඤ්ඤ, යං කිඤ්චී සුභාසිතං සබ්බං තං තස්ස
භගවතො වචනං අරභතො සමමාසමුච්ඡාදාස, තනො උපාදුපුපාදය
මයඤ්චිඤ්ඤ ව භණාමාති,

අචජරියං භනෙත, අබ්භුතං භනෙත, යාව සුභාසිතමීදං¹ භනෙත,
ආයඤ්චො උත්තරෙත යං කිඤ්චී සුභාසිතං සබ්බං තං තස්ස භගවතො
වචනං අරභතො සමමාසමුච්ඡාදාස, තනො උපාදුපුපාදය මයඤ්චිඤ්ඤ ව
භණාමාති,

ඵකමීදං භනෙත, උත්තරං, සමයං භගවා රාජගහෙ වීභරති ගිජ්ඣකුටෙ
පබ්බතෙ අචීරපකකනෙත් දෙවදනෙත. තත්‍ර ඛො භගවා දෙවදනං ආරබ්භ
භික්ඛු ආමනෙත්ති:

සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං අනවචනති. පච්චවෙකඤ්ඤා
භොති, සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං උච්චවනති. පච්චවෙකඤ්ඤා
භොති -ඉප- අත්තසමපනති. -ඉප- පරසමපනති. පච්චවෙකඤ්ඤා
භොතිති.

අට්ඨති භික්ඛවෙ, අසඤ්චිඤ්චි අභිභුතො පරියාදින්නවිනෙතො දෙව-
දනෙතො ආපායිකො නෙරයිකො කපපට්ඨො අනෙකිච්ඡා. කතමෙති අභ්භි:

ලාභෙන² භික්ඛවෙ අභිභුතො -ඉප- අලාභෙන භික්ඛවෙ -ඉප-
යසෙන භික්ඛවෙ -ඉප- අයසෙන භික්ඛවෙ -ඉප- සකකාරෙන
භික්ඛවෙ -ඉප- අසකකාරෙන භික්ඛවෙ -ඉප- පාපිච්ඡතාය භික්ඛවෙ
-ඉප- පාපමිත්තතාය භික්ඛවෙ අභිභුතො පරියාදින්නවිනෙතො
දෙවදනෙතො ආපායිකො නෙරයිකො කපපට්ඨො අනෙකිච්ඡා. ඉමෙහි
ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨති අසඤ්චිඤ්චි අභිභුතො පරියාදින්නවිනෙතො දෙව-
දනෙතො ආපායිකො නෙරයිකො කපපට්ඨො අනෙකිච්ඡා.

සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු උපපන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය වීභරෙය්‍ය,
උපපන්නං අලාභං -ඉප- උපපන්නං යසං -ඉප- උපපන්නං අයසං -ඉප-
උපපන්නං සකකාරං -ඉප- උපපන්නං අසකකාරං -ඉප- උපපන්නං
පාපිච්ඡතං -ඉප- උපපන්නං පාපමිත්තං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය වීභරෙය්‍ය.

1. යාව සුභසිතං වීදං - මජ්ඣ.
2. ලාභෙන ඡී - මජ්ඣ.

වහන්ස, අයෝ මහාධාන්‍යරාශියෙන් ගෙන එන්නෙමුයි මොනොවට විවරණ කරන ඒ මහාජනසමුහයා කියන්නේ ය යි.

දේවේන්ද්‍රය, එසෙයින් ම යම් සුභාමිතයෙක් වේ නම් එ හැම බස ඒ භාග්‍යවත් අර්භත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ය. එයින් පුනපුනා ගෙන අපිදු අනුනට බණමහ"යි.

වහන්ස, ආශ්වයා ය. වහන්ස, අද්භූත ය. වහන්ස, 'යම්කිසි සුභාමිතයෙක් වේ නම් එ හැම අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය. එයින් පුන පුනා ගෙන අපිදු අනුනට බණමහ යන මේ ආයුෂ්මත් උකහර තෙරණුවන් වීයින් අත්‍යන්තයෙන් සුභාමිතයි.

වහන්ස, උකහරතෙරණුවනි, එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවදතුන් (සභුන් බිඳ නික්ම) ගිය නොබෝ කල්හි, රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ ගිඤ්ඤඵපච්චෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවදතුන් අරභයා මහණුන් ඇමතු සේක:

මහණෙනි, මහණ කලින් කල ආත්මචිපත් සලකන්නේ වේ නම් මැනැවැ. මහණෙනි, මහණ කලින් කල පරචිපත් ... ආත්මසමපත් ... පරසමපත් සලකන්නේ වේ නම් මැනැවි.

මහණෙනි, අෂ්ටඅසඳම්මයෙකින් අභිභූත වූ දැඩිකොට ගත් සිතැති දෙවදන් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාධි වූයේ පිළියම් නැතියේ වෙයි. කච්ච අටෙකින යත්:

මහණෙනි, ලාභයෙන් අභිභූත වූ ... මහණෙනි, අලාභයෙන් ... මහණෙනි, යසයින් ... මහණෙනි, අයසයින් මහණෙනි, සත්කාරයෙන් ... මහණෙනි, අසත්කාරයෙන් ... මහණෙනි, පාපෙච්ඡතායෙන් ... මහණෙනි; පාපමිත්‍රතායෙන් අභිභූත වූ නිමහම් කොට ගත් සිතැති දෙවදන් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාධි වූයේ පිළියම් නැතියේ වෙයි. මහණෙනි, මේ අටඅසත්දහමින් මැඩුණු නිමහම් කොට ගත් සිතැති දෙවදන් අපායට නිසි වූයේ නිරයට නිසි වූයේ කල්පසාධි වූයේ පිළියම් නැතියේ වෙයි.

මහණෙනි, මහණ උපන් ලාභය පුනපුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ නම් මැනැවැ. උපන් අලාභය ... උපන් යසස් ... උපන් අයසස් ... උපන් සත්කාර ... උපන් අසත්කාර ... උපන් පාපෙච්ඡතා ... උපන් පාපමිත්‍රතා පුනපුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ නම් මැනැවි.

කිංචි භික්ඛවෙ, භික්ඛු අස්ඵසං පට්ඨව උප්පනං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය, උප්පනං අලාභං -පෙ- උප්පනං යසං -පෙ- උප්පනං අයසං -පෙ- උප්පනං සකකාරං -පෙ- උප්පනං අසකකාරං -පෙ- උප්පනං පාපිච්ඡනං -පෙ- උප්පනං පාපමික්ඛනං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය.

යං භික්ඛ භික්ඛවෙ, උප්පනං ලාභං අනභිභුය්‍ය විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා, උප්පනං ලාභං අභිභුය්‍ය විහරතො ඵට්ඨංස නෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න භොතන්ති. යං භික්ඛ භික්ඛවෙ, උප්පනං අලාභං -පෙ- උප්පනං යසං -පෙ- උප්පනං අයසං -පෙ- උප්පනං සකකාරං -පෙ- උප්පනං අසකකාරං -පෙ- උප්පනං පාපිච්ඡනං -පෙ- උප්පනං පාපමික්ඛනං අනභිභුය්‍ය විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා. උප්පනං පාපමික්ඛනං අභිභුය්‍ය විහරතො ඵට්ඨංස නෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න භොතන්ති. ඉදං ටො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අස්ඵසං පට්ඨව උප්පනං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය. උප්පනං අලාභං -පෙ- උප්පනං යසං -පෙ- උප්පනං අයසං -පෙ- උප්පනං සකකාරං -පෙ- උප්පනං අසකකාරං -පෙ- උප්පනං පාපිච්ඡනං -පෙ- උප්පනං පාපමික්ඛනං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ, ඵට්ඨං සිකන්තිඛං උප්පනං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරිස්සාම, උප්පනං අලාභං-පෙ-උප්පනං යසං-පෙ-උප්පනං අයසං -පෙ- උප්පනං සකකාරං -පෙ- උප්පනං අසකකාරං -පෙ- උප්පනං පාපිච්ඡනං -පෙ- උප්පනං පාපමික්ඛනං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරිස්සාමාති. ඵට්ඨං භි ටො භික්ඛවෙ සිකන්තිඛං/න්ති.

එක්ඛාවතා හතෙන උතර, මිනුසෙසසු වතසෙසා පරිසා භික්ඛු භික්ඛුගිගො උපාසකා උපාසිකාගො. නායං ධම්මපරියාගො කිංචිකඤ්චි පතිට්ඨිතො.¹ උග්ගණ්ණානු හතෙත, ආයස්මා උතරො ඉඨං ධම්ම පරියායං, පරියාපුණානු හතෙත, ආයස්මා උතරො ඉමං ධම්මපරියායං ධාරෙතු හතෙත, ආයස්මා උතරො ඉමං ධම්මපරියායං, අස්ඵසංභිතො අයං හතෙත, ධම්මපරියාගො ආදිබ්බභවට්ඨියකොති.

1. උපට්ඨිතො - මෙසං.

මහණෙනි, මහණ කිනම් කරුණක් පිණිස උපන් ලාභ පුන පුනා මැඩගෙන වසන්නේ වේද, උපන් අලාභ ... උපන් යශස්ස ... උපන් අයශස්ස ... උපන් සත්කාර ... උපන් අසත්කාර ... උපන් පාපෙච්ඡතා ... උපන් පාපමිත්‍රතා පුන පුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ වේද,

මහණෙනි, යම් හෙයකින් උපන් ලාභ නොමැඩ ගෙන වසන ඔහුට විසාක පරිදහ ඇති කරන ආසුචයෝ උපදනාහු නම් උපන් ලාභ මැඩ ගෙන වසන ඔහුට මෙසේ විසාක පරිදහ ඇති කරන ඒ ආසුචයෝ නො වෙත්. මහණෙනි, යම් හෙයකින් උපන් අලාභ... උපන් යශස්ස... උපන් අයශස්ස... උපන් සත්කාර... උපන් අසත්කාර... උපන් පාපෙච්ඡතා... උපන් පාපමිත්‍රතා නොමැඩ ගෙන වසන ඔහුට මෙසේ විසාක පරිදහ ඇති කරන ඒ ආසුචයෝ උපදනාහු නම් උපන් පාපමිත්‍රතාව මැඩ ගෙන වසන ඔහුට මෙසේ විසාක පරිදහ ඇති කරන ඒ ආසුචයෝ නො වෙත්. මහණෙනි, මහණ මෙ කරුණ පිණිස උපන් ලාභ පුනපුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ නම් උපන් අලාභ ... උපන් යශස්ස ... උපන් අයශස්ස ... උපන් සත්කාර ... උපන් අසත්කාර ... උපන් පාපෙච්ඡතා ... උපන් පාපමිත්‍රතා පුන පුනා මැඩ ගෙන වසන්නේ ය.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා මෙසේ හික්මිය යුතු ය: උපන් ලාභ පුන පුනා මැඩ වසන්නම්හයි උපන් අලාභ ... උපන් යශස්ස ... උපන් අයශස්ස ... උපන් සත්කාර ... උපන් අසත්කාර ... උපන් පාපමිත්‍රතා ... පුන පුනා මැඩ ගෙන වසන්නම් හ යි. මහණෙනි, මෙසේ ම තොප වීසින් හික්මිය යුතුයි.

වහන්ස, උකහර තෙරණුවනි, මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි මහණ ය මෙහෙණය උචසු ය උචැසි ය යන සිවුපිරිස් මෙතෙක් ම ය. ඔවුන් කිසිවකු කෙරෙහිද මේ ධර්මපයඨායය නො පිහිටියේ ය. වහන්ස, ආයුෂ්මත් උකහර තෙරහු මේ ධර්මපයඨාය උගනිත්වා! වහන්ස, ආයුෂ්මත් උකහර තෙරහු මේ ධර්මපයඨාය පුරුදු කෙරෙත්වා! වහන්ස, ආයුෂ්මත් උකහර තෙරහු මේ ධර්මපයඨාය ධරත්වා! වහන්ස, මේ ධර්මපයඨාය අත්ඨසංභිත වෙයි. ශාසන බ්‍රහ්මවයඨායට ආදිභුත වූයේ වේ යයි.

8. 1. 1. 9

නන්ද සුතතං

[සාවකීනිදනං]

කුලපුතොති භික්ඛවෙ, නන්දං සමමාවදමානො වදෙය්‍ය; බලවාති භික්ඛවෙ, නන්දං සමමා වදමානො වදෙය්‍ය; පාසාදීකොති භික්ඛවෙ, නන්දං සමමා වදමානො වදෙය්‍ය; තිබ්බරාගොති භික්ඛවෙ, නන්දං සමමාවදමානො වදෙය්‍ය.

කිමඤ්ඤත්‍ර භික්ඛවෙ, නන්දො ඉන්ද්‍රියෙසු ගුණආරො හොජනෙසු මහඤ්ඤා ජාගරියං අනුපුතො සතිසමපජඤ්ඤන සමනනාගතො. යෙහි නන්දෙ සකෙකාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං වරිතුං:

තත්‍රිදං භික්ඛවෙ, නන්දස්ස ඉන්ද්‍රියෙසු ගුණආරතාය හොති: සචෙ භික්ඛවෙ, නන්දස්ස පුරස්මිං දියා ආලොකෙතබ්බා හොති, සබ්බං චෙතසා සමනනාහරිත්වා නන්දො පුරස්මිං දියං ආලොකෙති, 'එවං මෙ පුරස්මිං දියං ආලොකයතො න අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසව්සනනී'ති, ඉතිහ තස්ස සමපජානො හොති. සචෙ භික්ඛවෙ, නන්දස්ස පච්ඡමා දියා ආලොකෙතබ්බා හොති -පෙ- උත්තරා දියා ආලොකෙතබ්බා හොති -පෙ- දකුණිං දියා ආලොකෙතබ්බාහොති: -පෙ- උඤ්චං උලොකෙතබ්බා හොති -පෙ- අධා ඔලොකෙතබ්බා හොති. -පෙ- අනුදියා අනුච්ලොකෙතබ්බා හොති, සබ්බං චෙතසා සමනනාහරිත්වා නන්දො අනුදියං අනුච්ලොකෙති. 'එවං මෙ අනුදියං අනුච්ලොකයතො නාභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසව්සනනී'ති. ඉතිහ තස්ස සමපජානො, ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, නන්දස්ස ඉන්ද්‍රියෙසු ගුණආරතාය හොති.

තත්‍රිදං භික්ඛවෙ, නන්දස්ස හොජනෙ මහඤ්ඤතාය හොති: ඉධ භික්ඛවෙ නන්දො පටිසම්බායොතිසො ආහාරං ආහාරෙති: නෙච දවාය න මදය න මණ්ඩනය න විභුසනය, යාවදෙච ඉමස්ස කායස්ස ධීතියා යාපතාය වීචිංසුපරතියා බ්‍රහ්මචරියානුග්ගහාය, ඉති පුරාණඤ්ඤ චෙදනං පටිසම්බාමී, නචඤ්ඤ චෙදනං න උප්පාදෙස්සාමී, යාත්‍රා ච මෙ භවිස්සති, අනවජ්ජනා ච එසුචිභාතො වාති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, නන්දස්ස හොජනෙ මහඤ්ඤතාය හොති.

8. 1. 1. 9

නන්ද සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, මොනොවට කියනුයෙක් නන්දයන් ගෙන ජාතිකුලපුත්‍රය හ යි කියන්නේ ය. මහණෙනි, මොනොවට කියන්නෙක් නන්දයන් බලවත්හ යි බණන්නේ ය. මහණෙනි, මනාකොට බණන්නෙක් නන්දයන් ප්‍රසාදජනකයහ යි බණන්නේ ය. මහණෙනි, මනාකොට බණන්නෙක් නන්දයන් තිව්‍රාග ඇතියහ යි බණන්නේ ය.

මහණෙනි, අන් කරුණින් කිම? නන්ද පරිපුණ්ණ වූ ජරිභුද්ධ වූ බ්‍රහ්මචර්යාව පුරන්නට යමෙකින් හැකි වේද එබඳු වූ ඉන්ද්‍රිය විෂයෙහි ගොපනය කළ දෙර ඇතියේ ය. භෝජනයෙහි මාත්‍රඥය. නිදි වැරීමෙහි ඡයදුනේ ය. සමානී සම්ප්‍රජනායෙන් සමන්වාගනයි.

මහණෙනි, එහි ලා නන්දයන්ගේ ඉන්ද්‍රියයන්හි ගුප්තඥායා මේ වෙයි: මහණෙනි, ඉදින් නන්දයන් විසින් පෙරදිග බැලියයුතු වේ නම් නන්දයෝ හැම සිතින් සමනා පෙරදිග බලති. 'මෙසේ පෙරදිග බලන මට අභිධ්‍යාදොම්නසා සභිබ්‍යාත අකුශලධම්මයෝ ලුහු නො බදනාහු ය' කියයි. එහි නුවණින් යුතුවූයේ වෙයි. මහණෙනි, ඉදින් නන්දයන් විසින් පශ්චිම දිශාව බැලියයුතු වේ නම් ... උතර දිශාව බැලිය යුතු වේ නම් ... දක්ෂිණදිශාව බැලිය යුතු වේ නම් ... උඩ බැලිය යුතු වේ නම් ... යට බැලිය යුතු වේ නම් ... අනුදිශා බැලියයුතු වේ නම් නන්දයෝ හැම සිතින් සමනා අනුදිශා බලති. 'මෙසේ අනුදික් බලන මට අභිධ්‍යාදොම්නසා සභිබ්‍යාත ලාමක අකුශලධම්මයෝ ධස් නො වන්නාහු.' කියා යි. මෙසේ එහි නුවණින් යුක්ත වූයේ වෙයි. මහණෙනි, මේ වනාහි නන්දයන්ගේ ඉන්ද්‍රියයන්හි ගුප්තඥායා වෙයි.

මහණෙනි, එහිලා නන්දයන්ගේ භෝජනයෙහි මාත්‍රඥායා මේ වෙයි: මහණෙනි, නන්දයෝ නුවණින් ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කොට ආහාර වළඳති: දව පිණිස නො දෙයි, මද පිණිස නො දෙයි, මණ්ඩන පිණිස නො දෙයි, භෂණ පිණිස නො දෙයි, මේ ආහාරය මේ ශරීරයාගේ සජීවීය පිණිස ම යැපීම පිණිස ම විහිංසා නස්නා පිණිස ම බ්‍රහ්මචර්යාවට අනුග්‍රහ පිණිස ම වෙයි. මෙසේ නො වැළඳීමෙන් වූ පුරාණ වේදනා ද නසන්නෙමි, අභිනව වේදනා ද නුපදවන්නෙමි, මාගේ ජීවිත යාත්‍රා ද වෙයි, අනවදානාව හා එසුචිහරණය ද වේ ය කියයි. මහණෙනි, මේ නන්ද මොහුගේ භෝජනයෙහි මාත්‍රඥායා වෙයි.

තත්‍රිදං භික්ඛවෙ, නන්දස්ස ජාගරියානුයොගස්ථං භොති. ඉධ භික්ඛවෙ, නන්දො දිවසං වඩ්ඤමෙන නිසජ්ජාය ආචරණියෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පරියොධෙති. රත්තියා පඨමං යාමං වඩ්ඤමෙන නිසජ්ජාය ආචරණියෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පරියොධෙති රත්තියා මජ්ඣිමං යාමං දක්ඛිතණන පසෙසන සීභසෙය්‍යං කපෙති. පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතො සමපජාතො උට්ඨානසක්ඛං මනසිකරිත්වා. රත්තියා පළ්ලමං යාමං පච්චුට්ඨාය වඩ්ඤමෙන නිසජ්ජාය ආචරණියෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පරියොධෙති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, නන්දස්ස ජාගරියානුයොගස්ථං භොති.

තත්‍රිදං භික්ඛවෙ, නන්දස්ස සතිසමපක්ඛං භොති: ඉධ භික්ඛවෙ, නන්දස්ස විදිතා වෙදනා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨහන්ති, විදිතා අබ්භසං ගච්ඡන්ති, විදිතා සක්ඛං උපපජ්ජන්ති, -පෙ-විදිතා විතක්ඛා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨාහන්ති, විදිතා අබ්භසං ගච්ඡන්ති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, නන්දස්ස සතිසමපක්ඛං භොති.

කිමක්ඛන්තූ භික්ඛවෙ, නන්දො ඉන්ද්‍රියෙසු ඉත්තඤ්චාචරං භොජනෙ මත්තක්ඛො ජාගරියං අනුසුඛො සතිසමපක්ඛො සමනතාගතො යෙහි නන්දො සකෙකාති පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං චරිතූන්ති.

8. 1. 1. 10

කාරණධව සුත්තං

එකං සමයං භගවා චම්පායං විහරති ගගගරාය ටොකඛරණියා කීරෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු භික්ඛු ආපත්තියා වොදෙත්ති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි ආපත්තියා වොදියමානො අභෙක්ඛනක්ඛං¹ පට්චරති, බහිද්ධා කථං අපනාමෙති, කොපක්ඛො දෙසක්ඛො අපච්චයක්ඛො පාතුකරොති. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙහසි. තිද්ධමප්ථං භික්ඛවෙ පුග්ගලං, හිද්ධමප්ථං භික්ඛවෙ, පුග්ගලං, අපනෙයොසො භික්ඛවෙ පුග්ගලො, කිං වො පරපුග්ගො විහෙට්ඨිති.²

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චස්ස පුග්ගලස්ස තදිසං යෙව භොති. අභික්ඛන්තං පටික්ඛන්තං ආලොකිතං විලොකිතං සමභික්ඛන්තං පසාරිතං සංසාරිපත්ත විචරධාරණං. සෙය්‍යථොපි අභෙක්ඛසං හද්දකානං භික්ඛුනං යාවස්ස භික්ඛු ආපත්තිං න පසන්ති, යතො ච ඛවාස්ස භික්ඛු ආපත්තිං පසන්ති තමෙනං ඵවං ජානන්ති. සමභ්දුසි වායං සමභ්දුපලාපො සමභ්දුකාරණධවොති. තමෙනං ඉති විදිත්වා බහිද්ධා නාමෙත්ති. තං කියස්ස හෙතු: මා අභෙක්ඛ හඤ්ඤෙ භික්ඛු දුසෙද්ධිති.

1. අභෙක්ඛනාක්ඛං - ස්‍යා.
2. කිං වො තෙන පරපුග්ගෙන විසොධිතෙන - මජ්ඣං, කිං වො පරපුග්ගො විහෙට්ඨිති - ආ.

මහණෙනි, එහිලා මේ නන්දයන්ගේ නිදිවැරීමෙහි යෙදීම වෙයි: මහණෙනි, නන්දයන් දවල සක්මනිනුදු හිඳීමෙනුදු ආවරණය කරන ධර්මයන් සිත පිරිසිදු කෙරෙහි, ඊ පළමුයම සක්මනිනුදු හිඳීමෙනුදු ආවරණය කරන ධර්මයන් සිත පිරිසිදු කෙරෙහි, ඊ මැදුම්පම පා මත පා හයා තබා සිහි නුවණින් යුතු වූ උපායනසංඥාව මෙතෙකිකොට දකුණුලයෙන් සිංහගයා කෙරෙහි. ඊ පැසුම්පම නැගී සිට සක්මනිනුදු හිඳීමෙනුදු ආවරණය කරන ධර්මයන් සිත පිරිසිදු කෙරෙහි. මහණෙනි, මේ නන්දයන්ගේ නිදිවැරීමෙහි යෙදීම වෙයි.

මහණෙනි, එහි මේ නන්දයන්ගේ සමානිසම්ප්‍රජනාය වේ: මහණෙනි, නන්දයන් දන්තා ලද වූ ම මේදනාවෝ උපදිත්. දන්තා ලද වූ ම මේදනාවෝ වටහත්. දන්තා ලද වූ ම මේදනාවෝ අඤායට යෙත්. දන්තා ලද වූ ම සංඥාවෝ උපදිත්... දන්තා ලද වූ ම විතර්කයෝ උපදිත්. දන්තා ලද වූ ම විතර්කයෝ වටහත්. දන්තා ලද වූ ම විතර්කයෝ අඤායට යෙත්. මහණෙනි, මේ නන්දයන්ගේ සමානිසම්ප්‍රජනාය වෙයි.

මහණෙනි, අන් කරුණෙකින් කීම? යමෙකින් නන්දයෝ පරිපුණ් පරිපුඤ්ඤා මුහුම්වයාය පුරන්තව හැකිවෙත් ද, එබඳුදු දුණ්දෙහි ගුණ-ආරානා ඇතියන, හෝජනයෙහි පමණ දන්තාහ, නිදි වැරීමෙහි යෙදුනාහ. සමානිසම්ප්‍රජනායෙන් සමන්වාගතයහ යි.

8. 1. 1. 10

කාරණව ව සුත්‍රය

එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වම්පා නුවර සමීපයෙහි ගමගරා පොකුණු තෙර වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි මහණහු මහණක් හට ඇවිත් වේදනා කෙරෙත්. ඒ මහණ මහණින් විසින් ඇවිත් වේදනා කරනු ලබනුයේ අන් වචනයෙකින් අන්වචනය වසයි. බැහැරින් අන් අමුතු කථාවක් බහයි, කෝපය හා දෝෂය හා නො සතුට හා පහළ කෙරෙයි. එසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණින් ඇමතු සේක: මහණෙනි, ඒ පුඤ්ජා නෙරව. මහණෙනි, එ පුඤ්ජා නෙරව. මහණෙනි, ඒ පුඤ්ජා නෙරියයුත්තෙක. තොප විසින් පරපුත්‍රයක් කුමට පෙළනු ලැබේ ද?

මහණෙනි, මහණහු යම්තාක් ඔහුගේ ඇවැත් නො දක්නාහුද, ඒ තාක් අන්‍ය හදු වූ මහණින්ගේ ඉදිරි බලා යාම හා පෙරළා ඊම හා දුරිරි බැලීම හා ඔබ මොබ බැලීම හා අන් පා හැකිලීම් විහිදීම් හා සහළපැයිරුදුරීම යම්යේ වේද, එසෙයින් ඇතැම් පුද්ගලයන්හුගේ එබඳු ම ඉරියවු වෙයි. යම් කලෙක මහණහු ඔහුගේ ඇවැත් දක්නාහුද එකල ඔහු මෙසේ දැනිනි: මේ ශ්‍රමණදුෂ්කයෙක, ශ්‍රමණපුලායයෙක, මහණ කසලෙකැයි. මෙසේ ඔහු හඳුනා බැහැර නෙරත්. ඒ කවර හෙයින්: අන්‍යහදු හික්ෂුන් නහමක් දුෂණය කෙරේවා කියා යි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවො, සමිපනෙත යවකරණෙ යද්දුසී ජායෙථ, යව-
 පලාපො යවකාරණඛවො. තස්ස තාදිසංයෙව මුලං හොති සෙය්‍යථාපි
 අඤ්ඤාසං හඤ්ඤානං යවානං, තාදිසංයෙව නාලං හොති සෙය්‍යථාපි
 අඤ්ඤාසං හඤ්ඤානං යවානං, තාදිසංයෙව පතං හොති සෙය්‍යථාපි
 අඤ්ඤාසං හඤ්ඤානං යවානං, යාවස්ස සීසං න නිබ්බන්ති, යතො ව
 බ්වාස්ස¹ සීසං හිබ්බන්ති. තමෙන ඵලං ජානන්ති: යද්දුසී වායං යව-
 පලාපො යවකාරණඛවොති. තමෙන ඉති විදිතො සමුලං උපාපොච්චා
 බ්හිද්ධා යවකරණස්ස ජමෙඨිනි. තං කිස්ස හෙතු: මා අඤ්ඤා
 හදුනෙ යවෙ දුපෙසිති.

ඵලමෙව ඛො භික්ඛවො ඉමෙකවටස්ස පුග්ගලස්ස තාදිසංයෙව
 හොති අභික්ඛන්තං පටික්ඛන්තං ආලොකිතං විලොකිතං සමමිඤ්ජිතං
 පසාරිතං සබ්බාට්ඨපත්තච්චරධාරණං. සෙය්‍යථාපි අඤ්ඤාසං හඤ්ඤානං
 භික්ඛුනං යාවස්ස භික්ඛු ආපත්තිං න පස්සන්ති. යතො ව බ්වාස්ස
 භික්ඛු ආපත්තිං පස්සන්ති. තමෙන ඵලං ජානන්ති: සමණදුසී
 වායං සමණපලාපො සමණකාරණඛවොති. තමෙන ඉති
 විදිතො බ්හිද්ධා නාමෙසන්ති. තං කිස්ස හෙතු: මා අඤ්ඤා හදුනෙ
 භික්ඛු දුපෙසිති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවො, මහතො ධඤ්ඤාරාසීස්ස පුයමානස්ස² තත්ථ යාති
 ධඤ්ඤාති දලහාති සාරවන්තාති. තාති ඵකමන්තං පුඤ්ජං හොති, යාති
 පන තාති ධඤ්ඤාති දුබ්බලාති පලාපාති තාති වාතො ඵකමන්තං
 අපකස්සති. තමෙන සාමීකා[අප]සඤ්ජනිං ගතෙතො හිමොයා සොමන්තාය
 අපසමච් ජන්ති. තං කිස්ස හෙතු: මා අඤ්ඤා හදුනෙ ධඤ්ඤා
 දුපෙසිති.

ඵලමෙව ඛො භික්ඛවො, ඉමෙකවටස්ස පුග්ගලස්ස තාදිසංයෙව හොති
 අභික්ඛන්තං පටික්ඛන්තං ආලොකිතං විලොකිතං සමමිඤ්ජිතං පසාරිතං
 සබ්බාට්ඨපත්තච්චරධාරණං. සෙය්‍යථාපි නාම අඤ්ඤාසං හඤ්ඤානං භික්ඛුනං
 යතො ව බ්වාස්ස භික්ඛු ආපත්තිං පස්සන්ති, තමෙන ඵලං ජානන්ති:
 සමණදුසී වායං සමණපලාපො සමණකාරණඛවොති. තමෙන ඉති
 විදිතො බ්හිද්ධා නාමෙසන්ති. තං කිස්ස හෙතු: මා අඤ්ඤා හදුනෙ
 භික්ඛු දුපෙසිති.

1. යාවස්ස - සීඝ්‍ර.
 2. පුයමානස්ස - සීඝ්‍ර. දුපෙසමානස්ස - මජ්ඣ. දුපෙසමානස්ස - සා.

මහණෙනි, යම් සේ සමාදාන වූ යවක්ෂේත්‍රයක යවදුෂණ යවප්‍රලාප යවකසල උපදනේ වේද, අන්‍යභද්‍ර යවයන්ගේ මුල් යම් සේ වේ නම් ඒ යව කසලහුගේ එබඳු වූ ම මුල් වෙයි. අන්‍ය භද්‍ර යවයන්ගේ නළ යම්සේ වේ නම් එබඳු වූ ම නළ වෙයි. අන්‍ය භද්‍ර යවයන්ගේ පත් යම්සේ වේ නම් එබඳු වූ ම පත්වැටී වෙයි. යම් තාක් ඒ යවකසලයාගේ ශසාගීෂීය නො උපදනේ ද ඒ තාක් ම ය. යම් කලෙක ඒ යවකසලයාගේ ශසාගීෂීය උපදනේ ද, එකල ඒ යවය මෙසේ හඳුනාත්: මේ යවදුෂණ ය, යවප්‍රලාප ය, යවකසල ය කියා යි. ඒ යවකසලය මෙසේ හඳුනා සහමුලින් උපුටා යවක්ෂේත්‍රයෙන් බැහැර ලත්. ඒ කවර හෙයින්: අන්‍ය භද්‍රයවයන් නහමක් දුෂණය කෙරේවා කියා යි.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මේ සස්තෙහි කිසි පුභුලක්භට අන්‍ය භද්‍ර භික්ෂූන් භට යම්සේ වේ නම් එබඳු වූ ම ඉදිරිගමන් හා පෙරලා ගමන් හා ඉදිරිබැලීම් හා ඔබමොබ බැලීම් හා අත් පා හැකිළීම විහිදීම හා සහලපායිවුරුබැරීම හා වෙයි. මහණහු යම්තාක් ඔහුගේ ඇවැත් නො දක්නාහු ද, ඒ තාක් ම ය. යම් දවසෙක මහණහු ඔහුගේ ඇවැත් දක්නාහු ද, එ දවස් ඔහු මෙසේ හඳුනාත්: මේ ශ්‍රමණ දුෂකයෙක, මේ ශ්‍රමණප්‍රලාපයෙක, මේ මහණකසලෙක කියා යි. මෙසේ ඔහු හඳුනා බැහැර නෙරත්. ඒ කවර හෙයින්: අන්‍ය භද්‍ර භික්ෂූන් නහමක් දුෂණය කෙරේවා කියා යි.

මහණෙනි, යම්පරිදි පොළනු ලබන මහත් ධාන්‍ය රාශියක්හුගේ සාරවත් දාස්ධාන්‍යයෝ ඇද්ද, ඒ ධාන්‍ය එක්පසෙක ගොඩ වෙයි. බොල් වූ දුබල වූ යම් ඒ ධාන්‍යයෝ ඇද්ද, වාතය ඒ ධාන්‍ය එක්පසෙක ඇද දමයි. කෙත් භිමිෂයෝ සුළංකුල්ල ගෙන ඒ බොල් ධාන්‍ය බෙහෙවින් ම බැහැර කරත්. ඒ කවර හෙයින්; අන්‍ය භද්‍රධාන්‍ය නහමක් දුෂණය කෙරේවා කියා යි.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මේ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලක්භට අන්‍යභද්‍ර භික්ෂූන්භට යම් බඳු වේ ද, එබඳු වූ ඉදිරි යාම් හා පෙරලා ඊම් හා ඉදිරි බැලීම් හා ඔබමොබ බැලීම් හා අත් පා හැකිළීම විහිදීම හා සහලපායිවුරු-බැරීම හා වෙයි. යම් කලෙක මහණහු ඔහුගේ ඇවැත් දක්නාහු ද, එ තෙක් මය. එකල ඔහු මෙසේ හඳුනා ගනී: මේ ශ්‍රමණදුෂකයෙක. ශ්‍රමණප්‍රලාපයෙක, මහණ කසලෙක කියා යි. මෙසේ ඔහු හඳුනා බැහැර නෙරත්. ඒ කවර හෙයින්: අන්‍ය භද්‍ර භික්ෂූන් නහමක් දුෂණය කෙරේවා කියා යි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛාච පුරිසො උදපානපණ්‍යාලියා අජීතො තිණං කුඨාරිං ආදය වනං පවිසෙය්‍යා, සො තං තදෙව¹ රුක්ඛා කුඨාරිපාසෙන ආකොටෙති. තඤ්ඤා යාති තාති රුක්ඛාති දුක්ඛාති සාරවතතාති කුඨාරි-පාසෙන ආනකාටිතාති කුක්ඛං පටිනදනති, යාති තාති රුක්ඛාති අනෙතොසුජ්ඣි අවසුතාති කසලචුජාතාති තාති කුඨාරිපාසෙන ආකොටි-තාති දඤ්ඤං පටිනදනති. තමොං මුතල ජීඤ්ඤි, මුලෙ ඡෙඤ්ඤා අගෙහ-ඡීඤ්ඤි, අගෙහ ඡෙඤ්ඤා අනෙතො සුචිසොධිතං චිසොධෙති, අනෙතො සුචිසොධිතං චිසොධෙතො උදපානපණ්‍යාලියා යොජෙති.

උච්චෙව ටො භික්ඛාච ඉමෙකච්චස පුග්ගලසා තාදීසං යෙව හොති අභිකකතං පටිකකතං ආලොකිතං චිලොකිතං සමඡිඤ්ඤිතං පසාරිතං සඛ්ඛාටිපතනච්චරධාරණං, සෙය්‍යථාපි නාම අඤ්ඤාසං භද්දකානං භික්ඛුනං යාවසා භික්ඛු ආපතතිං න පසානති. යනො ව ඛොසා භික්ඛු ආපතතිං පසානති, තමෙන ඵලං ජානතති: සමඡුද්ධි වායං සමඡු-පලාපා සමඡුකාරණධට්ඨොති. තමෙන ඉති චිදිඤ්ඤා ඛහිද්ධා නාසෙනති. තං කිසං හෙතු: ටො අඤ්ඤා භද්දකෙ භික්ඛු දුසෙසීති.

1. සංචාසා'යං² චිජානාථ, පාපිච්චො කොට්ඨො ඉති, ඔක්ඛි උමභි පලාපි ව, ඉසුකි මච්චරි සඤ්ඤා.
2. සනචාචො ජනවති, සමඡොචීය භාසති, රජො කතරාති කචනං³ උපදිට්ඨි අනාදරො.
3. සංසප්පි ව මුසාචාදී, තං චිදිඤ්ඤා යථාපථං, සචඛි සචග්ගා හුචාන, අභිතිඛච්චසාථං⁴ නං.
4. කාරණධවං නිදධමථ, කසමචුඤ්ඤාපකසථං⁵ තතො පලාප වාගෙථ, අසමච්ච සමඡුචානිතො.
5. නිදධච්චාන පාපිච්ච, පාපකාචාරගොචරො, සුදධාසුදෙධි සංචාසං, කසපයචො පතිසතා තතො සචග්ගා නිපකා, දුක්ඛසතං කරිසථාති.

මෙතනාචග්ගො පඤ්ඤො.

තමුද්දනං-

මෙතො පඤ්ඤා ව දෙඛ පියො, දෙඛ ලොකා දෙඛ චිපතතියො, දෙචදග්ගො ව උත්තරො, නඤ්ඤා කාරණධච්චෙන වාති.

1. සංසදෙව - මජ්ඣ.
 2. සංචාසාය - සීඝ්‍ර.
 3. කරණං - මජ්ඣ.
 4. අභිතිච්චසාථං - කඤ්ඤි.
 5. කසමචුඤ්ඤාපකසථං - කඤ්ඤි.

චෙතනෙති, යම් සේ පුරුෂයෙක් ළිං පිහිල්ලෙකින් දර්ශී වූයේ තිපුණු පොරොවක් ගෙන විනයට වදනේ වෙද, හේ ඒ ඒ රුකක් ම පොරෝ හිසින් කොටත්තේ වෙ ද, එහි සාරවත් වූ දාය වූ යම් වෘක්ෂයෝ කෙටෙරි පස්වටුයෙන් කෙටුණාහු කැකුළු කොට නද දෙත් ද, ඇතුළු කුණු වූ තෙත් වූ හටගත් කසළ ඇති යම් වෘක්ෂයෝ ඇද්ද, ඒ වෘක්ෂයෝ කෙටෙරි පස්වටුයෙන් කෙටුණාහු දුරු හඬ නහත් ද, ඒ ගස මුලෙහි ලා සිදුනේ ය. මුල සිද අගෙහි ලා සිදුනේ ය. අග සිද ඇතුළත මොනොවට ශුඬ කොට ළිං පිහිල්ලෙහි යොදනේ ය.

චෙතනෙති, එ පරිදි ම මෙ සස්තෙහි ඇතැම් දුභුලක් හට අන්‍ය හදු හික්ෂුන් හට යම් සේ වෙ ද එබඳු වූ ම ඉදිරි යාම හා පෙරළා ඊම හා ඉදිරි බැලීම හා ඔබමොබ බැලීම හා අත් පා හැකිළීම විඳිදීම හා සහලපාසිවුරු-බැරීම හා වෙයි. චෙතනෙති යමනාක් ඔහුගේ ඇවැත් නො දක්නාහු ද, එතෙක් ම ය. යම් කලෙක චෙතනෙති ඔහුගේ ඇවැත් දක්නාහු ද, එකල මෙයේ ඔහු හදුනා ගනිත්: මේ ශ්‍රමණ දුෂකයෙක. මේ ශ්‍රමණ පුලාපයෙක. මේ චෙතනකසලෙක කියා යි. මෙයේ ඔහු හදුනා නෙරපියති. ඒ කවර හෙයින්: අන්‍ය හදු හික්ෂුන් නහමක් දුෂණය කෙරේවා කියා යි.

1. මේ තෙම ලවු ඉළිණ ඇතියේය, කිපෙන සුලු ය, ගුණමකු ය, දඩි සිතැතියේ ය, සුග්‍රාහලක්ෂණ පලාස ඇතියේ ය, ඊෂ්ඨා කරන සුලු ය, මසුරු ය, මෙකරාවික ය යනු සංවාසයෙන් දන ගනුව.

2. පාපදාෂට් ඇතියේ ශික්ෂායෙහි අදර නැතියේ ජනයා මධ්‍යයෙහි මොළොක්බස් ඇතියේ මහණකු යෙයින් බෙණේ. රහසෙහි පව කරයි.

3. සැලලනුයේ ද මුසවා බණනුයේ ද වෙයි. තකු සේ ඔහු හැඳින හැම සමඟ ව ඔහු නෙරව.

4. ශ්‍රමණ කාරණවයා නෙරව, මහණ කසලහු දුරලව, අශ්‍රමණ වූ ශ්‍රමණමානී වූ ශ්‍රමණ පුලාපයන් බැහැර ලවු.

5. පාප ආචාර ගෝචර ඇති පාච්ච්චයන් නෙරපියා එළඹ සිටි සිහි ඇත්තාහු ශුඬ වුවාහු පිරිසුදු සඟන් හා සමඟ වාස කරව. ඉක්බිති සමඟ වුවාහු තීරණප්‍රඥ ඇතියාහු දුක් කෙළවර කරන්නාහු ය.

පළමුවැනි මෙක්කාදම් යි.

එහි උද්දනය:

මෙකො සුත්‍ර ය, පඤ්ඤ සුත්‍ර ය, පිය සුත්‍ර දෙක ය, ලොකඋපකම් (ධම්ම) සුත්‍ර දෙක ය, දෙවදාන සුත්‍ර ය, උඤ්ඤ සුත්‍ර ය, නඤ්ඤ සුත්‍ර ය, කාරණව සුත්‍ර ය හා දග සුත්‍ර යි.

2. මහාවග්ගො

8. 1. 2. 1

වෙරඤ්ජ සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා වෙරඤ්ජායං විහරති නලෙ-
රුපුච්ඡාදු මුලෙ අථ ඛො වෙරඤ්ජා ඩ්‍රාභ්මණො යෙන භගවා තෙනුප-
සඬකම්, උපසඬකම්ඤා භගවතා සඤ්ඤා සමමාදි, සමමාදනීයං කරු-
සාරාණියං චිතියාරෙඤා එකමනනං නිසීදි, එකමනනං නිසීකෙතා ඛො
වෙරඤ්ජා ඩ්‍රාභ්මණො භගවතනං එතදවොච:

සුත්තං මෙතං හො ගොතම, න සමමණො ගොතමො ඩ්‍රාභ්මණ ජිණෙණ
වුඤ්ඤි මහජ්ජුකෙ අඤ්ඤතෙ වයොඅනුපපෙතෙ අභිවාදෙති වා පච්චුචෙධති
වා ආසන්නෙ වා නිමග්ගෙති නිසීදං හො ගොතම, තථෙව, නහි භවං
ගොතමො ඩ්‍රාභ්මණ ජිණෙණ වුඤ්ඤි මහජ්ජුකෙ අදධගෙතෙ වයො-
අනුපපෙතෙ අභිවාදෙති වා පච්චුචෙධති වා ආසන්නෙ වා නිමග්ගෙති,
නිසීදං හො ගොතම න සමමනනමෙවාති.

නාහං තං ඩ්‍රාභ්මණ, පසසාම් සදෙවනෙ ලොකෙ සමාරකෙ
සමුභ්මනෙ සසමමණ ඩ්‍රාභ්මණියා පජාය සදෙවමනුසාය යමං අභිවා-
දෙය්‍යං වා පච්චුචෙධියං වා ආසන්නෙ වා නිමග්ගෙය්‍යං. යං හි ඩ්‍රාභ්මණ,
තථාගමො අභිවාදෙය්‍ය වා පච්චුචෙධියං වා ආසන්නෙ වා නිමග්ගෙය්‍යං
මුදධාපි තසස විපන්නෙය්‍යාති.

1. අරසරුපො භවං ගොතමොති.

අඤ්ඤි ඛෙවස ඩ්‍රාභ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො
වදෙය්‍ය 'අරසරුපො සමමණො ගොතමො'ති. යෙ තෙ ඩ්‍රාභ්මණ, රුපරසා
සඤ්ඤා ගඤ්ඤා රසරසා පොච්ඡිඤ්ඤා තෙ තථාගෙතසස පභීනා,
උච්ඡිකමුලා කාලාවඤ්ඤි කතා¹ අනභාවකතා² ආයති. අනුප්පාදධම්මො, අයං
ඛො ඩ්‍රාභ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය
අරසරුපො සමමණො ගොතමොති, නො ව ඛො යං තං සන්ධිය වදෙසි.

1. කාලවඤ්ඤා - කතවී

2. අනභාවකතා - මරණං

2. මහාවග්ගිය

8. 1. 2. 1

වෙරඤ්ජ සුත්තය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යාටකුන් වහන්සේ වෙරඤ්ජා නම් නගරයෙහි නලෙරු නම් (යකකු අරක්ගත් හෙයින් එනම් වූ) කොසඹ රුක් මුල්හි වැඩ වසන සේක. එකල්හි වෙරඤ්ජ නම් බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යාටකුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යාටකුන් වහන්සේ සමඟ සතුටු විය. සම්මොදනයට නිසි වූ සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා එකක් පසෙක හිත. එකක් පසෙක හුන් වෙරඤ්ජ බ්‍රාහ්මණ තෙම භාග්‍යාටකුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය:

භවත් ගෞතමයෙනි, 'මහණ ගොයුම්හු ජරාචීර්ණ වූ වයොවෘද්ධ වූ ජාතිමහල්ලක වූ තුන් වයස් ඉක්ම වූ තුන්වන වියට පත් බමුණන් නො වදනාහ යි ද දක හුනස්නෙන් නො නැඟී සිටුනාහ යි ද අස්නෙන් හෝ නිමන්ත්‍රණ නො කරන්නාහ යි ද' යන තෙල කරුණ මා විසින් අසන ලද. භවත් ගෞතමයෙනි, මෙ කරුණ එසේ ම ය. භවත් ගෞතමයෝ ජරාචීර්ණ වූ වෘද්ධ වූ මහලු වූ තුන්වයස් ඉක්ම ගිය අවසන් වියට පත් බමුණන් නො වදනාහ. දක ද හුනස්නෙන් නැඟී නො සිටුනාහ. අස්නෙන් හෝ නො ද පවරන්නාහ. භවත් ගෞතමයෙනි, මෙ කරුණ නො නිසි මැ යි.

බ්‍රාහ්මණය, මම යමකු වදනෙමි හෝ දක හුනස්නෙන් නැඟී සිටුනෙමි හෝ අස්නෙන් පවරන්නෙමි නම් හෝ එබන්දකු මරාත් සහිත, බඹුන් සහිත, සදෙව් ලොවහි මහණ බමුණන් සහිත, දෙව් මිනිසුන් සහිත සත්තාඛ්‍යා ප්‍රජායෙහිලා නො දක්මි. බ්‍රාහ්මණය, තථාගත තෙම යම් ම පුභුලකු වදිසි නම් හෝ දක හුනස්නෙන් නැඟී සිටි නම් හෝ අස්නෙන් පවරයි නම් හෝ ඔහු මුදුන ද ගිලිහෙන්නේ ය.

1. භවත් ගෞතමයෝ අරසරූප (සමභරස සැහැවී නැති) යහ යි.

බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට කියනුයෙක් යම් කරුණෙන් 'ග්‍රමණ භවත් අරසරූපයෙකැ'යි මට කියා නම්, මේ එ කරුණ යි බ්‍රාහ්මණය, යම් (කාම සුඛාසවාද සඛිඛ්‍යාත) රූප රස කෙනෙක්, ශබ්ද රස කෙනෙක්, ගන්ධරස කෙනෙක්, රස රස කෙනෙක්, ස්ප්‍රෂ්ඨව්‍ය රස කෙනෙක් වෙත් නම්, තථාගතයන්ට ඔහු ප්‍රහීණයහ, උසුන් මුල් ඇතියහ, තාලාවස්තු කෘතයහ, අනභාව කරන ලදහ, මත්තෙහි නුඋදනා සැහැවී ඇතියහ. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණකින් මොනවට කියනුයෙක් 'ග්‍රමණ භවත් ගෞතම අරසරූපයෙකැ'යි මා ගෙන කියා නම් මේ ඒ පයඨාය වෙයි. යම් කරුණක් සඳහා තෝ කියහි නම් එය නො වෙි මැයි.

2. නිබ්බානො හවං ගොතමොති.

අතී ඛෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය- නිබ්බානො සමමණො ගොතමො'ති. යෙ තෙ බ්‍රාහ්මණ, රූපභොගා සඤ්ඤාභොගා ගක්ඛභොගා රසභොගා පොඨධ්වංභොගා තෙ තථාගතස්ස පභීනා උච්ඡිනකවුලා තාලාවක්ඛකතා¹ අනභාවකතා² අයං තිං අනුසාදධමො, අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය නිබ්බානො සමමණො ගොතමොති, නො ච ඛො යං තිං සක්ඛිය වදෙසි.

3. අකිරියවාදෙ හවං ගොතමොති.

අතී ඛෙවස බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, අකිරියවාදෙ සමමණො ගොතමො'ති. අහං හි බ්‍රාහ්මණ, අකිරියං වදමී කායදුච්චරිතස්ස වච්චුච්චරිතස්ස මනොදුච්චරිතස්ස, අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධමමානං අකිරියං වදමී. අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අකිරියවාදෙ සමමණො ගොතමොති. නො ච ඛො යං තිං සක්ඛිය වදෙසි.

4. උච්චේදවාදෙ හවං ගොතමොති.

අතී ඛෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය උච්චේදවාදෙ සමමණො ගොතමො'ති. අහං හි බ්‍රාහ්මණ, උච්චේදං වදමී රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස, අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධමමානං උච්චේදං වදමී. අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය උච්චේදවාදෙ සමමණො ගොතමො'ති, නො ච ඛො යං තිං සක්ඛිය වදෙසි.

1. තාලවකඛකතා - කපවි.
2. අනභාවකතා - මජ්ඣ.

2. භවත් ගෞතමයෝ නිලොග්ගහ. (සාමග්‍රීපරිභොග නැත්තාහ)

බ්‍රාහ්මණය, යම් පයඛායයෙකින් මොනනාවට කියනුයෙක් 'ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ නිලොග්ගහ' යි මා ගෙන කියන්නේ නම් තෙල කරුණ ඇත් මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම් (ඡන්ද්‍රාගපරිභොග සච්චාත) රූපභෝග කෙතෙක්, ශබ්ද භෝග කෙතෙක්, ගන්ධභෝග කෙතෙක්, රසභෝග කෙතෙක්, ස්ප්‍ර්ෂ්චාභෝග කෙතෙක් වන්නාහු නම් ඔහු තරාගතයනට ප්‍රචීණයහ, උසුන් මුල් ඇතියහ, නාලාවස්තු කාතයහ, අනභාවකාතයහ, මතුයෙහි නුපදනා සැහැවි ඇතියහ. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනනාවට කියනුයෙක් 'ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ නිර්භෝගයහ' යි මා ගෙන කියන්නේ නම් මේ ඒ කරුණයි. යම් කරුණක් සඳහා තෝ කියහි නම් එ නො වේ.

3. භවත් ගෞතමයෝ අක්‍රිය වාදයහ. (කුලසමුද්ධාර කම් නො කරන්නෙක)

බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනනාවට බණනුයෙක් 'ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ අක්‍රියවාද ඇතියහ' යි මා ගෙන කියන්නේ නම් තෙල පයඛාය ද ඇත. බ්‍රාහ්මණය, මම් වනාහි කායදුශ්චරිතය වාක් දුශ්චරිතය මනෝ දුශ්චරිතය නො කටයුතු යයි කියමි. නොයෙක් අයුරින් කරනු ලබන ලමු අකුසල දහම් නොකටයුතු යයි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනවට බණනුයෙක් 'ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ අක්‍රියවාදයහ' යි මා ගෙන කියන්නේ නම් මේ ඒ පයඛාය යි. තෝ යමක් සඳහා කියනෙහි නම් එය නොවේ.

4. භවත් ගෞතමයෝ උච්ඡේදවාද (ලොකප්‍රවේණිය මුලුසුන් කරන වාද) ඇතියහ.

බ්‍රාහ්මණය, මොනනාවට කියනුයෙක් යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ භවත් ගෞතම උච්ඡේදවාද ඇත්තෙකැයි මා ගෙන කියා නම්, තෙල කරුණ ඇත් මැයි. බ්‍රාහ්මණය, මම් වනාහි රාගයාගේ දොෂයාගේ මෝහයාගේ උච්ඡේදය කියමි නන්වැදෑරුම් වූ ලමු අකුසල් දහමුන්ගේ උච්ඡේදය කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනවට කියනුයෙක් 'ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ උච්ඡේදවාද ඇතියහ' යි මා ගෙන කියා නම්, මේ ඒ පයඛාය වෙයි. යම් කරුණක් සඳහා තෝ කියහි නම් එය නො වේ මැයි.

5. ජෙඳුවච්ඡි හවං ගොතමොති,

අපී ඛෙවස ඩ්‍රාහමණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘ජෙඳුවච්ඡි සමමණො ගොතමො’ති. අහං හි ඩ්‍රාහමණ, ජීඉච්ඡාච්ඡි කායදුච්චරිතෙන වච්ඡිච්චරිතෙන මනොදුච්චරිතෙන, අනෙකච්චි-කානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපකතියා ජීඉච්ඡාච්ඡි, අයං මො ඩ්‍රාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘ජෙඳුවච්ඡි සමමණො ගොතමො’ති, නො ව මො යං නිං සන්ධාය වදෙසි,

6. චෙනධිකො හවං ගොතමොති,

අපී ඛෙවස ඩ්‍රාහමණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘චෙනධිකො සමමණො ගොතමො’ති. අහං හි ඩ්‍රාහමණ චිතයාය ධම්මං දෙසෙච්ඡි රාගස්ස දෝසස්ස මොහස්ස, අනෙකච්චිකානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං චිතයාය ධම්මං දෙසෙච්ඡි. අයං මො ඩ්‍රාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘චෙනධිකො සමමණො ගොතමො’ති, නො ව මො යං නිං සන්ධාය වදෙසි.

7. තපස්සි හවං ගොතමොති.

අපී ඛෙවස ඩ්‍රාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපස්සි සමමණො ගොතමො’ති, තපනීයාහං ඩ්‍රාහමණ, පාපතෙ අකුසලෙ ධම්මෙ වදමී කායදුච්චරිතං වච්ඡිච්චරිතං මනොදුච්චරිතං, යස්ස මො ඩ්‍රාහමණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පභිනා උච්ඡිකන්තමුලා තාලාවස්ථිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො, තමහං තපස්සිති වදමී, තරාගතස්ස මො ඩ්‍රාහමණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මො පභිනා උච්ඡිකන්තමුලා තාලාවස්ථිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො, අයං මො ඩ්‍රාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපස්සි සමමණො ගොතමො’ති, නො ව මො යං නිං සන්ධාය වදෙසි.

5. භවත් ගෞතමයෝ ජුගුප්සා (කුලපමුද්‍රවාරකම් පිළිබඳ පිළිකුල) ඇතියහ.

බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට කියනුයෙක් යම් කරුණකින් ‘ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ ජුගුප්සා ඇතියහ’යි කියා නම්, තෙල කරුණ ඇත් මැයි. බ්‍රාහ්මණය, මම වනාහි කායදුශ්චරිතය වාග්දුශ්චරිතය මනෝදුශ්චරිතය පිළිකුල් කරමි. නන් වැදෑරුම් ලමු අකුසල දහම් සමවැදුම පිළිකුල් කරමි. බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට බණන්තෙක් යම් කරුණකින් මා ගෙන ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ජුගුප්සා ඇතියහ’යි කියනේ නම් මේ ඵ කරුණයි. යමක් සඳහා තෝ කියති නම් ඵය නොවේ.

6. භවත් ගෞතමයෝ වෙනයිකයහ. (ඒතයනය කටයුත්තෙක)

බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට කියනුයෙක් මා ගෙන යම් කරුණකින් ‘ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ වෙනයිකයහ’යි කියා නම්, තෙල කරුණ ඒදහමාන වේ මැයි. බ්‍රාහ්මණය, මම වනාහි රාගයාගේ දෙප්පයාගේ මෝහයාගේ චිතය පිණිස දහම් දෙසමි. නන් වැදෑරුම් ලමු දහලින්ගේ චිතය පිණිස දහම් දෙසමි, බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට බණනුයෙක් යම් කරුණකින් මා ගෙන ‘ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ වෙනයිකයහ’යි බණනේ නම් මේ ඵ කරුණය, තෝ යම් කරුණක් සඳහා කියති නම් ඵය නොවේ.

7. භවත් ගෞතමයෝ තපස්වීහ. (සත්පුරුෂා වාරචරිතීත දිළින්දෙක)

බ්‍රාහ්මණය, මොනොවට කියනුයෙක් මාගෙන ‘ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ තපස්වීහ’යි කියා නම් තෙල කරුණ ඇත්මැයි. බ්‍රාහ්මණය, මම කාය දුශ්චරිත වාග්දුශ්චරිත මනෝදුශ්චරිත යන ලමු අකුසල් දහම් සපතිය (තැවිය සුතුය’යි) යි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යමක්හු හට තපතිය වූ ලමු අකුසල දහම්හු ප්‍රභීණ වෙත් නම් උසුන් මුල් ඇත්තාහු වෙත් නම්, තාලාවස්තු කෘත වෙත් නම්, අනභාවකෘත වෙත් නම්, මතුයෙහි නුපදනා සැහැවී ඇතියහු කරන උද්දහු වෙත් නම්, ඔහු මම තපස්වී යයි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, තරාගතයන්ගේ තපතිය ලාමක අකුසල ධර්මයෝ ප්‍රභීණ වෙත්, උච්ඡින්න මුල වෙත්, තාලාවස්තු කෘත වෙත්. අනභාවකෘත වෙත්, මතුයෙහි නුපදනා සැහැවී ඇතියහ. බ්‍රාහ්මණය, යම් පසුපායෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මාගෙන ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ තපස්වීහ’යි කියන්නේ නම් මේ ඵ කරුණ යි. තෝ යම් කරුණක් සඳහා කියනෙහි නම් ඵය නොවේ.

8. අපගබෙහා හවං ගොතමොති.

අපී බෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායෙ යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා: ‘අපගබෙහා සමණො ගොතමො’ති. යසස ටො බ්‍රාහ්මණ, ආයතීං ගබ්‍රපෙයයා පුනබ්‍රවාහිති ඛෙතති. පභීනා උච්ඡිකතමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අනභාව කතා ආයතීං අනුපපාද ධම්මා, තමහං අපගබෙහාති වදමී තථාගතසස ටො බ්‍රාහ්මණ, ආයතීං ගබ්‍රපෙයයා පුනබ්‍රවාහිති ඛෙතති පභීනා උච්ඡිකතමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුපපාදධම්මා, අයං ටො බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන, සමමා වදමානො වදෙයා ‘අපගබෙහා සමණො ගොතමො’ති නො ව ටො යං ත්වං සන්ධාය වදෙසී.

සෙයාරාපි බ්‍රාහ්මණ, කුකකුටියා අණ්ඩානි අට්ඨ වා දස වා ද්වාදස වා, තානස්ස කුකකුටියා සමමා අධිසඤ්ඤානි සමමා උරිසෙදීතානි සමමා පරිභාචිතානි, යො නු ටො තෙසං කුකකුටිජාපඤානං පඨමතරං පාදනට්ඨිධාය වා මුඛකුණ්ඩකෙන වා අණ්ඩකොසං පදලෙකා සොඤ්ඤා අභිතිබ්බිජෙජයා, කිනති සථාසස වචනීයො ජෙට්ඨො වා කණ්ටෙට්ඨො වාති?

ජෙට්ඨොතිසස හො ගොතම, වචනීයො, සො හි තෙසං ජෙට්ඨො හොතිති.

එවමෙව ටො අහං බ්‍රාහ්මණ, අච්ඡාගතාය පජාය අණ්ඩභුතාය, පරියොනද්ධාය අච්ඡණ්ඩකොසං පදලෙකා එකොව ලොකෙ අනුකතරං සමමාසමොධං අභිසමුද්ධො, අහං හි බ්‍රාහ්මණ ජෙට්ඨො ජෙට්ඨො ලොකසස.

ආරද්ධං ටො පන මෙ බ්‍රාහ්මණ, චිරියං¹ අභාසි අසලඤ්ඤාං උපවසීතා පති අසමමුච්ඡා.² පසසද්ධා කායො අසාරඤ්ඤා; සමාහිතං චිත්තං එකඤ්ඤං. සො ටො අහං බ්‍රාහ්මණ, විචිතොච කාමෙහි විචිතව අකුසලෙහි ධම්මෙහි සචිතඤ්ඤං සචිතාරං විචෙකජං ජිතිසුඛං පඨමං ක්කානං උපසමපජ්ජ චිහරාමී,

චිතකකචිචාරානං මුපසමා අජ්ඣකතං සමපසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අචිතඤ්ඤං අචිතාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ක්කානං උපසමපජ්ජ චිහරාමී,

1. චිරියං - මජ්ඣං
2. අපමුච්ඡා - මජ්ඣං. සීගු.

8. භවත් ගෞතමයෝ අපගභියහ (භීතගභී ඇතියහ)

බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මා ගෙන 'ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ අපගභියහ'යි කියා නම් තෙල කරුණ වීද්‍යාමාන වෙයි. බ්‍රාහ්මණය, යමකුගේ මතුයෙහි ගභියයා ව පුනභීවයෙහි අභිනිව්‍යානීය ප්‍රභීණ ද, උච්චිත්තමුල ද, තාලාවස්තුකෘත ද, අනභාවකෘත ද, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇතියේ ද, ඔහු මම අපගභියයි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, තපාගතයන්ගේ අනාගතයෙහි මාතෘගභී ගයා ව පුනර් භවයෙහි අභිනිව්‍යානීය ප්‍රභීණ ය, උසුන් මුල් ඇතියේ ය, තාලාවස්තු කෘත ය, අනභාවකෘත ය. මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇතියේ ය. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මා ගෙන 'ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ අපගභියහ'යි කියා නම් මේ ඒ කරුණයි. යම් කරුණක් සඳහා තෝ කිය'හි නම්, එය නොවේ.

බ්‍රාහ්මණය, යම් පරිදි කිකිළියගේ බිඳුවට අටෙක් හෝ දසයෙක් හෝ දෙළසෙක් හෝ ඇත් ද, ඒ බිඳුවටහු කිකිළිය විසින් මොනොවට අධිශයිත වූවුහු මොනොවට උණුසුම් ගන්වන ලද්දහු මොනොවට පරිභාවිත වෙති. ඒ කුකුළු පැටවුන් අතුරෙන් යමෙක් ම පළමුම පානිය සිළින් හෝ මුවකුඩින් හෝ අශ්ඨ කෝෂය පළාගෙන සුවයේ නික්මෙනුයේ නම්, හේ දෙටයි හෝ කනිටු යයි හෝ කිමැයි කිවයුතු වන්නේ ද?

භවත් ගෞතමයෙනි, හේ දෙටුයයි කියයුතු වන්නේ ය, හේ ම ඔවුනතුරෙහි දෙටු වෙයි.

බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් මම අවිද්‍යාගත වූ (අවිද්‍යා) බිඳුවටෙහි උපන් අවිද්‍යායෙන් වැළඳුණු සත්ත්වයා ප්‍රජායෙහි අවිද්‍ය බිඳුවට පළායෙන ලෙව්හි අද්විතීය වූයෙමි අනුත්තර සමාක් සම්බොධිය පිළිඳිදියෙමි වෙමි. බ්‍රාහ්මණය, මම ම ලොවට ජොෂ්ඨයෙමි, ශ්‍රෙෂ්ඨයෙමි.

බ්‍රාහ්මණය, මා විසින් අරඹන ලද (සිවුරහ) වැර අසල්ලීන විය, (අරමුණට අභි මුඛව) එළඹ සිටී සිහිය මුළාවට පත් නො විය. කය (කායවිත්තපස්සද්ධි වසයෙන්) සන්ත්‍රායයේ ම පහවූ දරට ඇතියේ විය. සමාධිගත වූ සිත අවල විය. බ්‍රාහ්මණය, මම කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ලමු දහමුත් ගෙන් වෙන් ව ම සවිකර්ක වූ සවිචාර වූ විචේකයෙන් උපන් ප්‍රීති හා සුඛ ඇති ප්‍රථම ධ්‍යානයට එළඹ වෙසෙමි.

චිතර්කවිචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් අධ්‍යාත්මයෙහි ප්‍රසාදය ඇති විත්තයාගේ එකෝදිහාවය ඇති චිතර්කරහිත වූ විචාර රහිත වූ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති ද්විතීය ධ්‍යානයට එළඹ වෙසෙමි.

පිතියාව වරායා උපෙකවනෝ' ව විහරාමි. සතො ව සමපජානො සුඛස්ස කායෙන පටිසංවෙදෙමි, යං තං අරියා ආවිකක්ඛති. 'උපෙකවනො සතිමා සුඛවිහාරි'ති තං තතියං කුමානං උපසමපජජ විහරාමි.

සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුබ්බව සොදනස්ස දෙමනස්සානං අසංඛමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙකවසතිපාරිසුද්ධිං. චතුසං කුමානං උපසමපජජ විහරාමි.

සො ඵලං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොදනෙ අනඛගණෙ විගතපකකිලොප මුදුහුතෙ කමමනියෙ ධීතෙ ආනෙස්සපතෙත පුබ්බනිදාසානුස්සතිස්සංඝාය විතං අභිනිනනාමෙසිං.

සො අනෙකවිනිතං පුබ්බනිදාසං අනුසාරාමි සෙයාපීදං: එකමි ජාතිං දෙමි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිනිතං පුබ්බනිදාසං අනුසාරාමි. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණා රතනියා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජජා අධිගතා අවිජජා විහතා විජජා උපතනා තමො විහතො ආලොකො උපතනො යථා තං අපමනස්ස ආනාපිනො පභිතතස්ස විහරතො. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, පඨමා අභිනිද්ධිද අහොසි කුකකුට්ඨජාපකසෙඨව අණ්ඩකොසමො,

සො ඵලං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොදනෙ අනඛගණෙ විගතපකකිලොප මුදුහුතෙ කමමනියෙ ධීතෙ ආනෙස්සපතෙත සතොගං මුතපපාතස්සංඝාය විතං අභිනිනනාමෙසිං. සො දිබ්බනිදාසං විසුද්ධින අතිකකතවිනානුසංඝන සතෙත පස්සාමි චචමානෙ උපසමපජජානෙ හීතෙ පණිතෙ සුචණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානාමි -පෙ- අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රතනියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජජා අධිගතා, අවිජජා විහතා විජජා උපතනා තමො විහතො ආලොකො උපතනො යථා තං අපමනස්ස ආනාපිනො පභිතතස්ස විහරතො, අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, දුතියා අභිනිද්ධිද අහොසි. කුකකුට්ඨජාපකසෙඨව අණ්ඩකොසමො.

I. උපෙකවනා - කසරි

ප්‍රීතියගේ ද විරාගයෙන් උපේක්ෂා ඇතියෙම වෙසෙමි, යම් දභැනක් සඳහා ‘උපේක්ෂා ඇතියේ ස්මෘතිමත් වූයේ සුඛවිහාරි’යයි ආයතියෝ කියත් නම්, ඒ තෘතීය ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙමි.

සුඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් දුඃඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් පළමු ම සොම්නස් දෙමනසුන් ගේ අස්තගමයෙන් නිදුක් වූ නො සුව වූ උපේක්ෂා හා ස්මෘතියෙන් පිරිසිදු වූ චතුස්ථ ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙමි.

හේ මම මෙසෙයින් සිත සමාධිගත වූ කල්හි පිරිසිදු වූ කල්හි පයඛිච්ඡාදන කල්හි අඛණ්ඩ රහිත වූ කල්හි පහ වූ කෙලෙස් ඇති කල්හි මෘදු වූ කල්හි කර්මණ්‍ය කල්හි ස්ථිත කල්හි ස්ථිරභාවයට ගිය කල්හි පුළුල් නිවාසානුස්මෘතිඤ්ඤා පිණිස සිත වෙසෙයින් නැමිමි.

එ මම අනේකවිධ වූ පෙරවිසූ කඳ පිළිවෙළ සිහිකරමි. කෙසේ ය යත්: එක් ජාතියකුදු ජාතියෙකුදු ... මෙසේ සාකාර වූ උදෙසේ සහිත වූ අනේකවිධ වූ පුළුල්විවාසය සිහිකරනෙම වෙමි. බ්‍රාහ්මණය, ඊ පළමු යමහි මා විසින් මේ ප්‍රථම විද්‍යා තොමෝ ලබන ලදු, අවිදු නසන ලදු, විද්‍යාව උපන, මොහානිකාරය පහව ගියේ ය. ප්‍රඥලෝකය උපන, (ස්මෘතිහුගේ අවිප්‍රවාසයෙන්) අප්‍රමත්ත වූ කෙලෙස් තවනවැර ඇති (කාය ජීවිතදෙක්හි නිරපෙක්ෂක ව) නිවන් කෙරේ මෙහෙයූ සිත් ඇතියකුහට යම් සේ වේ නම් එසේ ය. බ්‍රාහ්මණය, බිජුවටින් කුකුළු පැටවකුගේ (උපත) බදු මාගේ මේ පළමු (ආයතියානි සඛ්ඛාන) අභිනිවෘත්තිය විය.

එ මම මෙසේ සිත සමාධිගත කල්හි පිරිසිදු වූ කල්හි පයඛිච්ඡාදන කල්හි කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි පහ වූ උපක්කේශ ඇති කල්හි මෘදු වූ කල්හි කම්මණ්‍ය වූ කල්හි සිටි කල්හි ස්ථිර වූ කල්හි සතඤ්ඤාගේ වුතුපපාකඤ්ඤා පිණිස සිත නැමුයෙමි. එ මම වෙසෙයින් පිරිසිදු වූ මිනිසැය ඉක්ම ගිය දිවැසින් චුතවන්තා වූ ද උපද්‍යා වූ ද හීන වූ ද ප්‍රණීත වූ ද සුවර්ණ වූ ද දුර්භීත වූ ද මනාගති ඇත්තා වූ ද දුර්භීත ඇත්තා වූ ද සතඤ්ඤා දක්මි, කම් වූ පරිදි යන සත්ත්වයන් දන්මි ... බ්‍රාහ්මණය, ඊ මැදුම් යමහි මේ දෙවන විද්‍යාව මා විසින් ලබන ලදු, අවිදු නසන ලදු, විද්‍යාව උපන; මොහානිකාරය නසන ලදී. ප්‍රඥලෝකය උපන, අප්‍රමත්තව කෙලෙස් තවනවැර ඇතිව නිවන් කෙරෙහි මෙහෙයූ සිත් ඇතිව වාස කරන්නහුට යම් සේ නම් එසේයි. බ්‍රාහ්මණය, කුකුළු පැටවකුගේ බිජුවටින් (නික්මීම) සෙයින් මාගේ මේ දෙවන අභිනිවෘත්තිය විය. **●ලේ**

සො ඵචං සමාභිනෙ විනෙක පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අනඛගණෙ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමලනියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජපභනෙ ආසවානං බයඤ්ඤායං විතං අභිනිත්තාමෙසිං, සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභුතං අඛලඤ්ඤසිං, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභුතං අඛලඤ්ඤසිං. අයං දුක්ඛ නිරොධොති යථාභුතං අඛලඤ්ඤසිං අයං. දුක්ඛනිරොධගාමීනී පටිපදනී යථාභුතං අඛලඤ්ඤසිං.

ඉමෙ ආසවානී යථාභුතං අඛලඤ්ඤසිං. අයං ආසවසමුදයොති යථාභුතං අඛලඤ්ඤසිං. අයං ආසවනිරොධොති යථාභුතං අඛලඤ්ඤසිං, අයං ආසවනිරොධගාමීනී පටිපදනී යථාභුතං අඛලඤ්ඤසිං.

තස්ස මෙ ඵචං ජානනෝ ඵචං පසස්සො කාමාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ, භවාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ, දිට්ඨාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ, අවිජ්ජාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ. විමුක්ඛස්මිං විමුක්ඛමිති ඤ්ඤාං අහොසි. ඛිණං ජානී, චුසිතං චුඝමවරියං, නනං කරණියං, නාපරං ඉත්ථනායාති අඛලඤ්ඤසිං. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රක්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තතියා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථං තං අප්පමත්තස්ස ආනාපිනො පභිත්තත්තස්ස විහරතො. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, තතියා අභිනිබ්භිදු අහොසි කුක්කුටචජාපකසෙසව අණ්ඩකොසමහාති.

ඵචං චුක්ඛෙ වෙරෙ ඤ්ජා බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං ඵන්දවොච: ජෙට්ඨො භවං ගොතමො, සෙට්ඨො භවං ගොතමො, අභික්කන්තං හො ගොතම, අභික්කන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතංසෙ පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගතහති.

8. 1. 2. 2
සීභසෙනාපති සුත්තං

ඵකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන සමෙහුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිව්ඡවී සන්ථාගාරෙ සන්තිසිත්තා සන්තිපතීතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණ්ණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණ්ණං භාසන්ති. සඛ්ඛස්ස වණ්ණං භාසන්ති.

ඒ මම මෙසේ සිත සමාහිත වූ කල්හි පිරිසිදු වූ කල්හි පයඛිට්‍ය කල්හි කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි උපක්ලෙශයන් ගෙන් පහ වූ කල්හි මෘදු වූ කල්හි කම්ණය වූ කල්හි ස්පීති ප්‍රාප්ත කල්හි නිශ්චල භාවයට පත් කල්හි ආසුවක්ෂයඤනය පිණිස සිත නතු කෙළෙමි. ඒ මම ‘මේ (පස්කඳ) දුකැ’යි ඇතිසැටි මැනැවින් දැනගනිමි. මේ (තෘෂ්ණාව) දුඃඛ සමුදය යි මැනැවින් ඇතිසැටි දැන ගනිමි. මේ (නිර්වාණය) දුඃඛ නිරොධය යි ඇතිසැටි මැනැවින් දැන ගනිමි. මේ (අරි අට්ඨ මහ) දුඃඛ නිරොධගාමිනී ප්‍රතිපද ය යි ඇතිසැටි මැනැවින් දක්මි.

මොහු ආසුවයහයි යථාභූතය මැනැවින් දක්මි, මේ ආසුව සමුදය යි යථාභූතය මැනැවින් දක්මි, මේ ආසුව නිරොධය යි යථාභූතය මැනැවින් දක්මි, මේ ආසුව නිරොධගාමිනී ප්‍රතිපදය යි යථාභූතය මැනැවින් දක්මි.

මෙසේ දන්තා වූ මෙසේ දක්තා වූ ඒ මාගේ සිත කාමාසුවයෙහිදු මිදුනේ ය, භවාසුවයෙහිදු සිත මිදුනේ ය, දෘෂ්ට්‍යාසුවයෙහිදු සිත මිදුනේ ය, අවිද්‍යාසුවයෙහිදු සිත මිදුනේ ය. විමුක්ත වූ කල්හි මිදුනේ ය යි (ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා) ඤනය විය, ජාතිය ක්ෂීණ විය, මගබ්බසර වැය නිමවන ලදී, සිවුමහ කටයුතු කොට නිමවන ලදී, මේ අභීක්ඛය පිණිස අන්කරණී නැතැයි දක්මි. බ්‍රාහ්මණය, රෑ පැසුළු යමිහි මා විසින් මේ තෙවන (අර්හත්මාඝඤන සඛ්ඛාත) විද්‍යාව ලබන ලදී, (සිවුසස් මුවහ කරන) අවිද්‍යාව නසන ලදී, විද්‍යාව උපන, (මොහ සඛ්ඛාත) තමස නසන ලදී, ආලොකය උපන. අප්‍රමත්ත වූ කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව නිවන් කෙරේ මෙහෙයු සිත් ඇති ව වසන්තනුට යම සේ වෙනම එසේ යි. බ්‍රාහ්මණය, බිජුවටින් (කික්මෙන), කුකුළු පැටවකුගේ මෙන් මාගේ මේ තෙවන අභිනිවෘතිය වී.

මෙසේ වදළ කල්හි වෙර ඤජ බ්‍රාහ්මණ තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මො සැලකෙළේ ය: “භවත් ගෞතමයෝ ජොෂ්ඨයහ, භවත් ගෞතමයෝ ශ්‍රෙෂ්ඨයහ. භවත් ගෞතමයෙනි, ඉතා කාන්තවෙයි, භවත් ගෞතමයෙනි, ඉතා කාන්ත වෙයි... භවත් ගෞතමයෝ අද පටන් මා දිවි හිමි කොට සරණ ගිය උචසුවකු කොට ධරන්ව”යි.

8. 1. 2. 2

සීහසෙනාපති සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර මහවෙහෙහි කුටාගාර ශාලාවෙහි වසන සේක. එ සමයෙහි ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ බොහෝ ලිච්ඡවීහු සන්ථාගාර ශාලාවෙහි රැස්ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ වනති, ධර්මයාගේ ගුණ වනති, සභිසයාගේ ගුණ වනත්.

තෙන ඛො පන සමයෙන සීහො සෙනාපති තිගණ්ඨසාවකො තසං පරිසායං නිසිනො හොති. අථ ඛො සීහස්ස සෙනාපතිස්ස එතදභොසි; නිසංසයං ඛො සො භගවා අරහං සමොසමබුද්ධො භවීසති. තථා හි මෙ සමබහුලා අභිඤ්ඤතා අභිඤ්ඤතා ලිච්චී සන්ථාගාරෙ සනතිසිත්තා සනති-පතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසන්තී. ධම්මස්ස චණ්ණං භාසන්තී, සඛස්ස චණ්ණං භාසන්තී. යනනුනාහං නං භගවනං දස්සනාය උපසඛක්ඛමයාං අරහන්තං සමොසමබුද්ධන්ති.

අථ ඛො සීහො සෙනාපති යෙන නිගණ්ඨො නානපුඤ්ඤා එතනුප-සඛන්ති. උපසඛන්තිනා නිගණ්ඨො නානපුඤ්ඤා එතදවොච: ඉච්චාමහං භතෙන, සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛන්තිතුන්ති.

කිං පන කිං සීහ, කිරියවාදෙ සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛන්තිස්සයි. සමණො හි සීහ, ගොතමො අකිරියවාදෙ අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

අථ ඛො සීහස්ස සෙනාපතිස්ස යො අහොසි ගමීයාභිසඛ්ඛාරො.¹ භගවනං දස්සනාය, සො පටිඤ්ඤාසම්භවි.

දුතියමි ඛො සමබහුලා අභිඤ්ඤතා අභිඤ්ඤතා ලිච්චී සන්ථාගාරෙ සනතිසිත්තා සනතිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසන්තී, ධම්මස්ස චණ්ණං භාසන්තී, සඛස්ස චණ්ණං භාසන්තී.

දුතියමි ඛො සීහස්ස සෙනාපතිස්ස එතදභොසි: නිසංසයං ඛො සො භගවා අරහං සමොසමබුද්ධො භවීසති. තථා හි මෙ සමබහුලා අභිඤ්ඤතා අභිඤ්ඤතා ලිච්චී සන්ථාගාරෙ සනතිසිත්තා සනතිපතිතා අනෙකපරියා-යෙන බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසන්තී, ධම්මස්ස චණ්ණං භාසන්තී, සඛස්ස චණ්ණං භාසන්තී. යනනුනාහං නං භගවනං දස්සනාය උපසඛක්ඛමෙයාං අරහන්තං සමොසමබුද්ධන්ති.

අථ ඛො සීහො සෙනාපති යෙන නිගණ්ඨො නානපුඤ්ඤා එතනුප-සඛන්ති. උපසඛන්තිනා නිගණ්ඨො නානපුඤ්ඤා එතදවොච: ඉච්චාමහං භතෙන, සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛන්තිතුන්ති.

කිං පන කිං සීහ, කිරියවාදෙ සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොත-මං දස්සනාය උපසඛන්තිස්සයි, සමණො හි සීහ, ගොතමො අකිරියවාදෙ අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

1. ගමීකාභිසඛ්ඛාරො, සිඉ.

එ සමයෙහි නුවට සවු සිංහ සේනාපති එ පිරිස්හි හුන්වේ වෙයි. එ කල්හි සිංහ සේනාපතිහට තෙල සිත විය: “නිසැකින් ම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධ වන්තාහ. එහෙයින් ම මේ ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ වූ ලිච්චිහු සන්ථාගාරයෙහි රැස්ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ වනත්, ධර්මයාගේ ගුණ වනත්, සඛසයාගේ ගුණ වනත්. මම ඒ භාග්‍යවන් අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධයන් දක්නා පිණිස එළඹෙමි නම් මනා මැනු”යි.

ඉක්බිති සිංහසේනාපති නුවට නාතපුත් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ක්‍රියාකාරක පුක්කහට මෙය කීය: “වහන්ස, මම මහණ ගොයුම්හු දක්නා පිණිස එළඹෙනු කැමැත්තෙමි” යි.

සිහය, තෝ ක්‍රියාවාද ඇත්තෙහි ම කවර හෙයකින් අක්‍රියවාද ඇති මහණ ගොයුම්හු දක්නා පිණිස එළඹෙනුයෙහි ද? සිහය, අක්‍රියවාද ඇත්තේ ම මහණ ගොයුම් අක්‍රියාව පිණිස දම් දෙසන්නේ ය. එයින් සච්චන් භික්ෂු වන්නේ ද වෙයි.

එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්ම පිණිස සිංහ සේනාපතිහුගේ යම් ගමන සඳහා කරන පියෝ වී නම්, එය සන්තින.

දෙවන වට දු බොහෝ ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ වූ ලිච්චිහු සන්ථාගාරයෙහි රැස් ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ වනත්: ධර්මයාගේ ගුණ වනත්, සඛසයාගේ ගුණ වනත්.

දෙවන වට දු සිංහ සේනාපති හට තෙල සිත විය: නිසැකින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධ වන්තාහ. එහෙයින් ම මේ බොහෝ ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ ලිච්චිහු සන්ථාගාරයෙහි රැස්ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ වනත්, ධර්මයාගේ ගුණ වනත්, සඛසයාගේ ගුණ වනත්. මම ඒ භාග්‍යවන් අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධයන් දක්නා පිණිස එළඹෙමි නම් මනා මැනුයි.

ඉක්බිති සිංහසේනාපති තෙම නුවට නාතපුත්ත වෙත එළඹියේ ය. එළඹ නුවට නාතපුත්තහට තෙල සැල කෙළේය: “වහන්ස, මම මහණ ගොයුම්හු දක්නා පිණිස එළඹෙනු කැමැත්තෙමි” යි.

සිහය, තෝ කිරියවාද ඇතියෙහි ම අකිරියවාද ඇති මහණ ගොයුම් දක්නට කවර හෙයින් එළඹෙන්නෙහිද? සිහය, මහණ ගොයුම් වනාහි අකිරියවාද ඇත්තේ ම අක්‍රිය පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන් භික්ෂු වන්නේ ද වෙයි.

දුතියමි ඛො සීහසු සෙනාපතීසු යො අගොසි ගමීයාහිසඛ්ඛාරො භගවතං දසුනාය, යො පටිපසසමහි.

තතියමි ඛො සමබ්භුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්චී සන්ඛාගාරෙ සනතිසිත්තා සනතිපතීතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධසු වණණං භාසනති, ධම්මසු වණණං භාසනති, සඛ්ඛසු වණණං භාසනති.

තතියමි ඛො සීහසු සෙනාපතීසු එතදගොසි: තියසංසයං ඛො සො භගවා අරහං සමුච්චාසමබුද්ධො භවීසසති. තථා හිමෙ සමබ්භුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්චී සන්ඛාගාරෙ සනතිසිත්තා සනතිපතීතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධසු වණණං භාසනති, ධම්මසු වණණං භාසනති, සඛ්ඛසු වණණං භාසනති. කිං හිමෙ කරිසුනති නිගණ්ඨා අපලොකීතා වා අනපලොකීතා වා, යනුනාහං අනපලොකීතාව නිගණ්ඨං තං භගවතං දසුනාය උපසඛ්ඛමෙයං අරහතං සමුච්චාසමබුද්ධනති.

අථ ඛො සීහො සෙනාපතී පඤ්චමනෙහි රථසනෙහි දිවාදිවසු වෙසාලියා නියායාසි භගවතං දසුනාය. යාවතිකා යානංසු භූමී, යානෙ න ගනඛා යානා පටවචාරොහිතා පනතිකොව ආරාමං පාවිසී. අථ ඛො සීහො සෙනාපතී යෙන භගවා තෙනුපසඛ්ඛමී, උපසඛ්ඛමීතා භගවතං අභිවාදෙතො එකමනං. තිසීදී, එකමනං. තිසීනෙතො ඛො සීහො සෙනාපතී භගවතං එතදවොච:

සුතං මෙ'තං භනෙත, අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ වීනෙතිති. යෙ තෙ භනෙත, එවමාහංසු: අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ වීනෙතිති. කච්චී තෙ භනෙත, චුත්තවාදීනො? න ච භගවතං. අභුතෙන අඛභාවිකකතති, ධම්මසු වානුධම්මං ව්‍යාකරොන්ති, න ච කොචී සභධම්මකො වාදනුවාදෙ ගාරයහං යානං ආගච්ඡති? අනඛභාක්කානුකාමාහි මයං භනෙත, භගවතංසනති.

1. අකී සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමුච්චා වදමානො වදෙයා අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ වීනෙතිති.
2. අකී සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමුච්චා වදමානො වදෙයා, කිරියවාදෙ සමණො ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ වීනෙතිති.

දෙවනවට ද සිහසෙනාපතිහුගේ භාග්‍යවත්හු දැකීම පිණිස යම් බදු ගමන සඳහා කරන පියොවෙක් වී නම් එය සන්හිත.

තෙවනවටත් අතිප්‍රසිද්ධ ලිච්චීහු සන්ථාගාරයෙහි රැස්ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ බණන්, දහමීහුගේ ගුණ බණන්, සහන් ගුණ බණන්, තෙවනවටත් සිහසෙනාපතිහට තෙල සිත විය.

භිෂුකීන් ම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අර්භන් සමාස් සම්බුද්ධ වන්නාහ. එ හෙයින් ම මේ ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ ලිච්චීහු සන්ථාගාරයෙහි රැස්ව හුන්නාහු නන් අයුරින් බුදුන්ගේ ගුණ බණන්, දහමී ගුණ බණන්, සහන් ගුණ බණන්. කළ ආපුච්ඡා ඇතියාහු වෙන්වයි, කළ ආපුච්ඡා නැතියාහු වෙන්වයි මේ නුවටහු මට කුමක් නම් කරන් ද? මම නුවටුන් ආපුච්ඡා නොකොට ම ඒ භාග්‍යවත් අර්භන් සමාස් සම්බුද්ධයන් දක්නා පිණිස එළඹෙන්නෙමි නම් මනා මැනු යි.

එ කල්හි සිහසෙනාපති තෙම පන්සියක් පවුණැති රියෙන් දෙවෙන් දවල් භාග්‍යවතුන් දක්නට විසල්පුරින් නික්ම ගියේ ය. යානයට බිම යම්තාක් ද එතෙක් යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාගමනෙහි යෙදුනේ ම ආරාමයට පිවිසියේ ය. ඉක්බිති සිහසෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැඳ එකත්පසෙක හිත. එකත්පසෙක හුන් සිහසෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කිය:

වහන්ස, 'අක්‍රියවාද ඇති මහණ ගොයුම් අක්‍රියාවට දහමී දෙසන්නේ ය, එයින් ම සච්චන් හික්මවන්නේ ය, යන තෙල කරුණ මා විසින් අසන ලද. වහන්ස, යම් බදු ඔහු අක්‍රියවාද ඇති මහණ ගොයුම් අක්‍රියාවට දහමී දෙසන්නේ ය: එයින් ම සච්චන් හික්මවන්නේ යයි මෙසේ කියන් නම් වහන්ස, කිම ඔහු හගවත්හට කියුවා කියනු වෙන් ද? හගවත්හට අභුතයෙන් අභ්‍යාධ්‍යාන නො කෙරෙත් ද? (භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ) ධර්මයට අනුකාරණයක් කියන් ද? කීටි සභධාර්මික වූ වාදනුවාදයෙකුන් ගැරහිය යුතු කරුණට නො ඒ ද? වහන්ස, අපි වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාධ්‍යාන (අභුතයෙන් කියනු කැමැත්තමෝ නොවමිහ) නො කරනු කැමැත්තමිහ'යි.

1. සිහස, 'මහණ ගොයුම් අක්‍රියවාද ඇතියේ අක්‍රියාවට දහමී දෙසන්නේ ය, එයින් ම සච්චන් හික්මවන්නේ යි යම් අයුරෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මා ගෙන කියන්නේ නම් ඒ කරුණ ඇත.

2. සිහස, 'මහණ ගොයුම් ක්‍රියවාද ඇත්තේ ක්‍රියාවට දහමී දෙසන්නේ ය: එයින් සච්චන් ද හික්ම වන්නේ ය'යි යම් අයුරෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

3. අඤ්ඤා සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය උචෙජ්ජයාදෙ සමඤ්ඤා ගොතමො, උචෙජ්ජය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

4. අඤ්ඤා සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ජෙගුච්ඡ සමඤ්ඤා ගොතමො ජෙගුච්ඡතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

5. අඤ්ඤා සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, වෙනාසිකො සමඤ්ඤා ගොතමො විනයාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

6. අඤ්ඤා සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය තපසසී සමඤ්ඤා ගොතමො තපසසීතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

7. අඤ්ඤා සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, අපගබ්භා සමඤ්ඤා ගොතමො අපගබ්භතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

8. අඤ්ඤා සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අසසාසකො¹ සමඤ්ඤා ගොතමො අසසාසාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

1. කතමො ච සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අකිරියවාදෙ සමඤ්ඤා ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති: අභං භි සිහ, අකිරියං වදමී කායදුච්චරිතස්ස වච්ඡුච්චරිතස්ස මනොදුච්චරිතස්ස, අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අකිරියං වදමී. අයං බො සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අකිරියවාදෙ සමඤ්ඤා ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

2. කතමො ච සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය කිරියවාදෙ සමඤ්ඤා ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති: අභං භි සිහ, කිරියං වදමී. කායසුච්චරිතස්ස වච්ඡුච්චරිතස්ස මනොසුච්චරිතස්ස, අනෙකච්චිතානං කුසලානං ධම්මානං කිරියං වදමී. අයං බො සිහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය කිරියවාදෙ සමඤ්ඤා ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

1. අසසාසකො - සිඞ්ඞ.

3. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම උච්ඡේදවාද ඇත්තේ උච්ඡේදය පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් ශ්‍රාවකයන්ද හික්ම වන්නේ යයි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

4. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම පුගුළුපා කරන සුලු වූයේ පුගුළුපාවට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර හික්ම වන්නේය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

5. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම වෙනසික වූයේ විනය පිණිස දම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර හික්මවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

6. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තපස්වී වූයේ තපස්වීතාවට දම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර හික්මවන්නේ යයි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

7. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම අපගභී වූයේ අපගභීතාවට දම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර හික්ම වන්නේය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

8. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම ආශ්වාසක වූයේ ආශ්වාසය පිණිස දම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර හික්මවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියන්නේ නම් එ කරුණ ඇත.

1. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම අක්‍රියවාද ඇත්තේ අක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර හික්ම වන්නේ යයි මොනොවට කියන්නෙක් යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සීහය, මම වනාහි කායගුණවර්තයාගේ වාග්ගුණවර්තයාගේ මනෝගුණවර්තයාගේ අක්‍රියාව කියන්නෙමි, නන් වැදෑරුම් වූ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ අක්‍රියාව කියන්නෙමි. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම අක්‍රියවාද ඇත්තේ අක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය; එයින් සච්චන්ද්‍ර හික්මවන්නේය’යි මොනොවට කියන්නෙක් යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම් මේ එ කරුණ යි.

2. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම කෙම ක්‍රියාවාද ඇත්තේ ක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර හික්මවන්නේයයි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියන්නේ නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සීහය, මම වනාහි කාය සුවර්තයාගේ වාක් සුවර්තයාගේ මනස්සුවර්තයාගේ ක්‍රියාව කියමි, නන් වැදෑරුම් කුසල්දහමුන්ගේ ක්‍රියාව කියමි. සීහය, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම ක්‍රියාවාද ඇත්තේ ක්‍රියාවට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර හික්මවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් මේ එ කරුණ යි.

3. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා උචෙජ්චාදෙ සමණො ගොතමො, උචෙජ්චාදෙ ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. අහං හි සීහ, උචෙජ්චාදෙ වදමී රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස, අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උචෙජ්චාදෙ වදමී. අයං ඛො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා උචෙජ්චාදෙ සමණො ගොතමො උචෙජ්චාදෙ ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

4. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා ජෙගුච්චි සමණො ගොතමො, ජෙගුච්චිතාය ධම්මං දෙසෙති තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. අහං හි සීහ, ජිගුච්චාමි. කායදුච්චරිතෙන වච්චුච්චරිතෙන මනො දුච්චරිතෙන, අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපනතියා ජිගුච්චාමි. අයං ඛො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා ජෙගුච්චි සමණො ගොතමො ජෙගුච්චිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

5. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා: වෙනධිකො සමණො ගොතමො. විනයාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. අහං හි සීහ, විනයාය ධම්මං දෙසෙමි රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස, අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං විනයාය ධම්මං දෙසෙමි. අයං ඛො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා වෙනධිකො සමණො ගොතමො, විනයාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

6. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා: තපසසී සමණො ගොතමො තපසසීතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. තපනීයාහං සීහ, පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ වදමී කායදුච්චරිතං වච්චුච්චරිතං මනොදුච්චරිතං, යස්ස ඛො සීහ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මො ජභීතා උච්චිතනමුලා නාලාවක්ඛිකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මො. තමහං තපසසීති වදමී. තපාගතස්ස ඛො සීහ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මො ජභීතා උච්චිතනමුලා නාලාවක්ඛිකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මො. අයං ඛො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා තපසසී සමණො ගොතමො තපසසීතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

3. සීහය, ‘ශ්‍රමණ භෞතම උච්ඡේද වාද ඇත්තේ උච්ඡේදයට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ඛවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සීහය මම වනාහි රාගයාගේ දොෂයාගේ මෝහයාගේ උච්ඡේදය කියන්නෙමි, අනේක විනිත වූ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ උච්ඡේදය කියන්නෙමි. සීහය, ‘ශ්‍රමණ භෞතම තෙම උච්ඡේද වාද ඇතියේ උච්ඡේදය පිණිස දම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ඛවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයේ මට කියන්නේ නම් මේ එ කරුණ යි.

4. සීහය, ‘ශ්‍රමණ භෞතම තෙම පුගුප්පා කරන සුලු වූයේ පුගුප්පා කරන සුලු බවට ධර්මය දෙසන්නේය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ඛවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සීහය, මම වනාහි කාය දුශ්චරිතයට වාග් දුශ්චරිතයට මනෝ දුශ්චරිතයට පුගුප්පා කරමි, අනේක විනිත වූ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ට සමවැදුමට පුගුප්පා කරමි. සීහය, ‘ශ්‍රමණ භෞතම තෙමේ පුගුප්පා කරන සුලු වූයේ පුගුප්පා කරන සුලු බවට දහම් දෙසන්නේය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ඛවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් මේ එ කරුණ වෙයි.

5. සීහය, ‘ශ්‍රමණ භෞතම තෙමේ වෙනයික වූයේ විනය පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ඛවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියා නම් එ කරුණ කවර යත්: සීහය, මම වනාහි රාගයාගේ දොෂයාගේ මෝහයාගේ විනය පිණිස දහම් දෙසමි, අනේකවිධ වූ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ විනය පිණිස දහම් දෙසමි. සීහය, ‘ශ්‍රමණ භෞතම තෙමේ වෙනයික වූයේ විනය පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ඛවන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියා නම් මේ එ කරුණ වෙයි.

6. සීහය, ‘ශ්‍රමණ භෞතම තපස්වී වූයේ තපස්වී භාවයට ධර්මය දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ඛ වන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සීහය, මම කායදුශ්චරිතය, වාග් දුශ්චරිතය මනෝදුශ්චරිතය යන ලාමක අකුශල ධර්ම තපනීය යි කියමි. සීහය, යමකුගේ තපනීය ලාමක අකුශල ධර්මයෝ ප්‍රභීණ වූවාහු උසුන් මුල් ඇත්තාහු තාලාවස්තුකෘත වූවාහු අනභාවකෘත වූවාහු මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇත්තාහු වෙත් නම්, මම ඔහු තපස්වී යයි කියමි. සීහය; තපාගතයන්හට වනාහි තපනීය වූ ලාමක අකුශල ධර්මයෝ ප්‍රභීණයහ, උච්ඡින්නා මූලයහ, තාලාවස්තුකෘතයහ, අනභාවකෘතයහ, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇතියහ. සීහය, ‘ශ්‍රමණ භෞතම තෙමේ තපස්වී වූයේ තපස්වී භාවයට දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ඛ වන්නේ ය’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියා නම්, මේ එ කරුණ වෙයි.

7. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අපගබ්බො සමණො ගොතමො අපගබ්බතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතීති. යසං ඛො සීහ, ආයතිං ගබ්බසෙය්‍යා පුනබ්බ වාභිතිබ්බන්ති පභීනා, උච්ඡිනනමුලා තාලාවස්ථකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො, තමභං අපගබ්බොති වදමී. තථාගතස්ස ඛො සීහ, ආයතිං ගබ්බසෙය්‍යා පුනබ්බවාභිතිබ්බන්ති පභීනා උච්ඡිනනමුලා තාලාවස්ථකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො. අයං ඛො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අපගබ්බො සමණො ගොතමො අපගබ්බතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතීති.

8. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අසසාසකො සමණො ගොතමො අසසාසාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතීති. අභං හි සීහ, අසසාසකො පරමෙන අසසාසෙන, අසසාසාය ව ධම්මං දෙසෙමී, තෙන ව සාවකෙ විනෙමී. අයං ඛො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අසසාසකො සමණො ගොතමො අසසාසාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතීති.

එවං චුක්ඛෙ සීහො සෙනාපති භගවන්තං එතදවොච: අභික්ඛන්තං භනෙහ, අභික්ඛන්තං භනෙහ, -පෙ- උපාසකං මං භනෙහ, භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති,

අනුච්චකාරං ඛො සීහ, කරොහි, අනුච්චකාරො තුම්භාදීසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු හොතීති.

ඉමීනා පභං භනෙහ භගවතො භියොසොමන්තාය අභ්භමනො අභිරදෙධා, යං මං භගවා ඵවමාහ: අනුච්චකාරං ඛො සීහ, කුරොහි, අනුච්චකාරො තුම්භාදීසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු හොතීති,

7. සිහස, ‘‘ශ්‍රමණ ගෞතම අපගභී වූයේ අපගභීතාව පිණිස දම දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂවන්නේ ය’’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියා නම් ඒ කරුණ කවර යත්: සිහස, යමක්නුගේ මතුයෙහි මාතෘගභීශය්‍යාව පුනර්භවාහිනිච්චාත්තිය ප්‍රභීණ ද, උච්ඡික්කමුල ද, තාලාවස්තුකෘත ද, අනභාවකෘත ද, මතුයෙහි නූපදනා සැහැවී ඇත්තී ද, මම ඔහු අපගර්භය යි කියමි. සිහස, තථාගතයන්ගේ මතුයෙහි ගභීශය්‍යාව පුනර්භවාහිනිච්චාත්තිය ප්‍රභීණ ය, උච්ඡික්කමුල ය, තාලාවස්තුකෘත ය, අනභාවකෘත ය, මතුයෙහි නූපදනා සූප්‍ර ය, සිහස, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අපගභී වූයේ අපගභීතාව පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂවන්නේ ය’’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් මේ එ කරුණ යි.

8. සිහස, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම ආශ්වාසකවූයේ ආශ්වාසය සදහා දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂවන්නේ ය’’යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියන්නෙක් මට කියා නම් ඒ කරුණ කවරයත්: සිහස, මම වනාහි (වතුමාරී - එල සඛ්ඛාත) උක්කම ආශ්වාසයෙන් ආශ්වාසක වූයෙමි ආශ්වාසය පිණිස දහම් දෙසමි, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂවමි. සිහස, ‘ශ්‍රමණ ගෞතම ආශ්වාසක වූයේ ආශ්වාසය පිණිස දහම් දෙසන්නේ ය, එයින් සච්චන්ද්‍ර භික්ෂවන්නේ ය යි යම් කරුණෙකින් මොනොවට කියනුයෙක් මට කියා නම් මේ එ කරුණ යි.

මෙසේ වදළ කල්හි සිහසෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දොල සැළ කෙළේ ය: ‘වහන්ස, ඉතා කාන්ත ය, වහන්ස, ඉතා කාන්ත ය... වහන්ස, අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගිය උච්චන්ද්‍ර කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දරන සේක්වා’යි.

සිහස, අනුවර්තනය කොට (සිතා පිරික්සා) කටයුතු කරව, තා බදු ප්‍රසිද්ධ මනුෂ්‍යයනට අනුවර්තන ක්‍රියාව ම මනා වෙයි.

වහන්ස, මේ කරුණෙහුත් මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බෙදෙහවින් සතුටු සිතැත්තෙමි ඇලුනෙම වෙමි. යම් කරුණෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘සිහස, අනුවර්තන ක්‍රියා කරව, අනුවර්තන ක්‍රියාව ම තොප බදු ප්‍රසිද්ධ මනුෂ්‍යයනට මනා වේ යයි මට මෙසේ වදළසේක් නම් එහෙයිනි.

මමං හි භනෙන, අඤ්ඤතිත්ථියා සාවකං ලභිතවා කෙවලකපං වෙසා-
ලිං පටාකං පරිභරෙය්‍යුං: සීහො අමනාකං සෙනාපති සාවකතං උපගතොති.
අප් ව පන මං භගවා ඵවමාහ: අනුච්චිකාරං ඛො සීහ, කරොහි. අනුච්චි
කාරො තුමාදිසානං ඤාතමනුසානං සාධු හොතිති. එසාහං භනෙන,
දුතියමපි භගවතං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ඤි භික්ඛුසඛ්ඤ්ඤා, උපාසකං මං
භනෙන, භගවා ධාරෙතු අජජනග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතනති.

දීඝරතතං ඛො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපානභුතං කුලං යෙන තෙසං
උපගතානං පිණ්ඩකං දුතඛං මඤ්ඤෙය්‍යාසීති.

ඉථීනාපහං භනෙන, භගවතො භීයොසොමකාය අතමනො අභි-
රඥො යං මං භගවා ඵවමාහ: දීඝරතතං ඛො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපා
නභුතං කුලං යෙන තෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං දුතඛං මඤ්ඤෙය්‍යාසීති.

සුතං මෙ තං භනෙන, සමඤ්ඤා ගොතමො ඵවමාහ: මයහමෙව දුතං
දුතඛං න අඤ්ඤෙය්‍යං දුතං දුතඛං, මයහමෙව සාවකානං දානං දුතඛං
න අඤ්ඤෙය්‍යං සාවකානං දුතං දුතඛං, මයහමෙව දීනතං මහපඵලං, න
අඤ්ඤෙය්‍යං දීනතං මහපඵලං, මයහමෙව සාවකානං දීනතං මහපඵලං
නාඤ්ඤෙය්‍යං සාවකානං දීනතං මහපඵලනති. අප් ව පන මං භගවා නිගණ්ඨෙය්
සුපි දුතෙ සමාදපෙති. අපි ව භනෙන, මයමෙකුකාලං ජාතීස්‍යාම. එසාහං
භනෙන තතීයමපි භගවතං සරණං ගච්ඡාමි. ධම්මඤ්ඤි භික්ඛුසඛ්ඤ්ඤා
උපාසකං මං භනෙන, භගවා ධාරෙතු අජජනග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතනති.

අප් ඛො භගවා සීහස්‍ය සෙනාපතීස්‍ය ආනුපුබ්බිකපං¹ කපෙසි.
සෙය්‍යථීදං:- දුතකපං සීලකපං සග්ගකපං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං
සඛ්ඤ්ඤෙය්‍යං නෙකඛුමෙමව ආභිසංසං පකාසෙසි.

1. අනුපුබ්බිකපං - මජ්ඣිමනිකායෙ - අනුපුබ්බිකපං-සා

වහන්ස, මා බදු සච්චකු ලැබ අන්තොටුවෝ හැම වීසල්පුර ‘‘සිංහ සේනාපති අපගේ සවු බවට පැමිණියේ ය’’යි කෙහෙලි නගන්නාහ. වැලික් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘‘සිහස, අනුවන්තන ක්‍රියා කරව, තොප බදු ප්‍රසිද්ධ මනුෂ්‍යයානට අනුවන්තන ක්‍රියාව ම මනා වන්නේ ය’’යි මට මෙසේ වදන සේක. වහන්ස, තෙල මම දෙවනවට ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් ධර්මයත් බික්සභුත්‍රත් සරණ යෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් මා දිවිහිමි කොට සරණ ගිය උවසු කොට දරන සේක්ව යි.

සිහස, යම් හෙයෙකින් තාගේ නිවෙස බොහෝ කල් පටන් නුවටුනට (පිළියෙළකළ) උදපානයක් (පීදක්) බදු වී ද (එහෙයින්) එළඹුණු ඔවුනට පිඬු දිය යුතු කොට හඟවයි.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්බදු මට ‘‘සිහස, යම් හෙයෙකින් දිගු කලෙක පටන් තාගේ නිවෙස අන්තොටුවනට පිළියෙළ කළ පීදක් බදු වී ද, එහෙයින් වෙත පැමිණි උනට පිඬුවා දිය යුතු කොට හඟව’’යි මෙසේ වදන සේක් නම්, මේ කරුණින් ද මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බෙහෙවින් සතුටු සිතැතියෙමි ඇලුනෙමි වෙමි.

වහන්ස, ‘මහණ ගොයුම් මෙසේ කියති’යි යන තෙල කරුණ මා විසින් අසන ලදී. ‘මාහට ම දන් දියයුතු වෙයි, අන්හට දන් දිය යුතු නො වෙයි, මාගේ සවුවනට ම දන් දිය යුතු වෙයි: අත්සච්චනට දන් දිය යුතු නොවේ, මාහට දෙන ලද්ද ම මහත් ඵල වෙයි, අන්හට දෙන ලද්ද මහත්ඵල නො වෙයි: මාගේ සච්චනට ම දුන් දෑ මහත් ඵල වෙයි, අන් සච්චනට දුන් දෑ මහත් ඵල නො වෙයි’’ කියායි. වැලිදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා නුවටුන් කෙරෙහිදීදීමෙහි සමාදන් කරවන්නාහ. වැලිදු වහන්ස, මේ කරුණෙහි ලා අපි කල් දන්නටු. වහන්ස, තෙල මම තෙවනවටත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් දහමත් බික්සභනත් සරණ කොට යෙමි. වහන්ස, අද පටන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උවසු කොට ධරන සේක්ව යි.

ඉක්බිති සිංහ සේනාපතිහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුපිළිවෙළ කථාව වදළ සේක. එනම්: දනකථාය සීලකථාය සග්ගකථාය කාමයන්ගේ අයුණු හා ලමු බව හා සකිලිවීය හා පැවිද්දෙහි අනුසස් ද පැවසු සේක.

යද හඟවා අඤ්ඤාසී සීහං සොනපතීං කලලචිතො මුදුචිතො විනීවරණ-
විතො උදඤ්චිතො පසනාවිතො, අථ යා බුදධානං සාමුකකංසිකා
ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසී: දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මඟ්ගං, සෙය්‍යථාපි
නාම සුද්ධං වසං අපගතකාළකං සමඵදෙව රජනං පතීගණෙහය්‍යා,
එවමෙව සීහස්ස සෙනාපතීස්ස තඤ්චී යෙව ආසනෙ විරජං චිතමලං
ධම්මවකඤ්චං උදපාදී යං කිඤ්චී සමුදයධම්මං සබ්බතො භීරොධධම්මෙතතී.

අථ ඛො සීහො සෙනාපතී දිට්ඨධම්මො පක්ඛධම්මො විදිතධම්මො
පරියොගාශ්‍රාධම්මො නිණ්ණච්චිකීවෙජා විගතකථඛකථො වෙසාරජ්ජ-
පඤ්ඤා අපරපච්චයො සත්ථුසාසනෙ හඟවනො ඵතදවොච:

අධිවාසෙතු මෙ හතෙන, හඟවා ස්වාතනාය හත්තං. සද්ධිං භික්ඛු
සඤ්ඤනාතී. අධිවාසෙසී හඟවා තුණ්භීභාවෙන.

අථ ඛො සීහො සෙනාපතී හඟවතො අධිවාසනං විදිතො උට්ඨායාසනා
හඟවනො අභිවාදෙතො පදකඛිණං කථො පකකාමී.

අථ ඛො සීහො සෙනාපතී අඤ්ඤතරං පුරිසං ආමනෙතසී: ගච්ඡ ත්වං
අමෙහා පුරිසං, පචක්ඛමංසං ජානාහීති. අථ ඛො සීහො සෙනාපතී තස්සා
රක්ඛියා අච්චයෙන සකෙ නිවෙසනෙ පණ්ණං බාදනීයං භොජනීයං පටියා
දුපෙතො හඟවතො කාලං ආරොවාපෙසී. කාලො හතෙන, නිට්ඨිතං
හත්තනතී.

අථ ඛො හඟවා පුබ්බතභසමයං නිවාසෙතො පක්ඛවීවරමාදය යෙන
සීහස්ස සෙනාපතීස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛතමී, උපසඛතමීතො පඤ්ඤකෙහ
ආසනෙ නිසීදී සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤන.

තෙන ඛො: පන සමයෙන සම්භුලා නිගණ්ඨො වෙසාලියං රථිකාය
රථිකං¹ සිඛ්ඛාටකෙන සිඛ්ඛාටකං බාහා පග්ගයහ කඤ්ඤතී. අජ්ජ සීහෙන
සෙනාපතීනා උුලලං පඤ්ඤං වධිතො සමණස්ස ගොඤ්චයා හත්තං කතං. තං
සමණො ගොතමො ජානං උද්දීසාකථං මංසං පරිභුඤ්ඤතී පටිච්ච
කම්මනතී.

1. රථියාය රථියං - සීඉ.

යම් වීථෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිංහ සේනාපති අපරාග සිත් ඇතියහු, මාදු වීක්‍ෂා වූවහු නිවරණින් තොර සිත් ඇතියහු ඔදපත් සිතැතියහු පහන් සිතැතියහු දත් සේක් ද, එවිට දුෂ්ඨ සමුදය නිරෝධ මාරී යන බුදු-වරුන්ගේ යම් සාමුක්‍ෂකාසික ධර්මදේසනායෙක් (තමා විසින් ම දත් අන්‍යයනට අසාධාරණ දහම් දෙසුමක්) වේ නම් එය පාළු කළ සේක. යම් පරිදි ඉවත්කළ කඵලප ඇති සුදු වෘක්ක මොනොවට රදන් පිළිගන්නේ ද, එපරිදීම සිංහ සේනාපතිහට එම අස්නෙහි පහවූ රාගාදී රජස් ඇති පහවූ රාගාදී මල ඇති යම්කිසි සමුදය ස්වභාවයෙක් ඇත්නම්, එ හැම ගිරුද්ධවන සුලුයයි (සූත්‍රාපන්නී මාරී සඛ්‍යාත) ධම් වක්සුස උපත.

ඉක්බිති සිංහ සේනාපති දුටු (අරියස්) දම් ඇතියේ (යොවන් මහ පල නමැති) පන්දම් ඇතියේ පසක් කළ (නිවන්) දම් ඇතියේ බැසගත් දහම් ඇතියේ තරණය කළ විවිකිත්සා ඇතියේ පහවූ කඵලකඵලා ඇතියේ වෙසරද බවට පැමිණියේ (ශාස්තෘ ශාසනයෙහි) පරප්‍රත්‍යය රහිත වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැළ කෙළේය:

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බික්සඟුන් සමඟ සෙට දවස් පිණිස මාගේ බත ඉවසා වදරන සේක්වයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුෂණිමහාව-යෙන් ඉවසූ සේක.

ඉක්බිති සිංහ සේනාපති භාග්‍යවත්හුගේ අධිවාසනය දැන හුනස්නෙන් නැඟී භාග්‍යවතුන් වැඳ පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

ඉක්බිති සිංහ සේනාපති ‘එමබා පුරුෂය, ඥට, ප්‍රවාක්‍ෂ මාංශයක් දනුව’යි අන්‍යතර පුරුෂයකු ඇමතී ය. ඉන්පසු සිංහසෙනාපති එ රැ ඇවෑමෙන් සිය නිවෙස්හි ප්‍රණීත වූ කෑ යුතු බුදිය යුතු දෑ පිළියෙළ කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ‘වහන්ස, බතට කල් වෙයි. බක් (සපයා) ගිමැවිණැයි කල් දැන්වී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු සමයෙහි හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙන සිංහ සේනාපතිහුගේ නිවෙසට වැඩිසේක, වැඩ බික්සඟුන් සමඟ පැනවූ අස්නෙහි වැඩ හුන්හ.

එකල්හි බොහෝ ක්‍රවචෝ වීසල්පුර වීථියෙන් වීථියෙහි සිවුමංසලින් සිවුමංසල දෙයක් බැඳ “අද සිංහ සේනාපතිහු විසින් මහසිරුරැති සිවුපාවකු මරා මහණ ගොයුම්හට බතක් කරන ලදී. මහණ ගොයුම් උදෙසා කළ ප්‍රතිත්‍යකම් (කම්ප්පරිය ඇති නොහොත් තමා පිණිස කළ නොහොත් නිමික්කකම්) වූ එ මස දන්නේ ම වළඳ කෙරේය යි හඬගා කියත්.

අථ ඛො අඤ්ඤානරො පුරිසො යෙන සීහො සෙනාපති තෙනුපසඩකමී, උපසඩකමීචා සීහස්ස සෙනාපතීස්ස උපකණ්ණකො ආරොවෙයි. යගෙස හතෙන, ඡානොයායි: එතෙ සමධුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රථිකාය රථිකං¹ සිඛ්ඛාටකෙන සිඛ්ඛාටකං බාහා පඤ්ඤාකඤ්ජනි. අජජ සීහෙන සෙනාපතීනා ධුලුං පසුං වධිඤා සමණස්ස ගොතමස්ස හත්තං කතං, තං සමණො ගොතමො ඡානං උදදීසස්සකටං මංසං පථිභුඤ්ජති පටිච්චකමනෙති.

අලං අයොයා දීසරත්තමි තෙ ආයසමනො අවණ්ණකාමා බුද්ධස්ස, අවණ්ණකාමා ධම්මස්ස, අවණ්ණකාමා සඛස්ස න ච පනෙතෙ ආයසමනො ජීරනී තං හගවත්තං අසනා කුච්ඡා මුසා අභුතෙන අඛ්ඛාචික්ඛිත්තා, න ච මයං ජීවිතභෙතුපි සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාමාති.

අථ ඛො සීහො සෙනාපති බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඛ්ඛං පණිතෙන බාදනියෙන භොජනියෙන සහජා සන්තපෙයි. සමපචාරෙයි. අථ ඛො සීහො සෙනාපති හගවත්තං භුක්තං ධීනිතපක්ඛං පාණං එකමත්තං නිසීදී. එකමත්තං නිසීතං ඛො සීහං සෙනාපතිං හගවා ධම්මියා කථාය සඤ්ජෙය්‍යඤා සමාදායෙය්‍යා සමුක්ඛෙජෙය්‍යා සමභං සෙය්‍යා උච්චායාසනා පක්ඛාමීති.

8. 1. 2. 3

ආජඤ්ඤා සුත්තං

[සාවඤ්චි නිදනං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ, අඛෙහි සමන්තාගතො රඤ්ඤා හද්‍රො අසා ඡානියො රාජාරහො භොති රාජභොඤ්ඤා රඤ්ඤා අඛගොඤ්ච සඛ්ඛං ගච්ජති, කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, රඤ්ඤා හද්‍රො අසාඡානියො උභතො සුඡාතො භොති. මානිතො ච පිනිතො ච' යසං දියායං අඤ්ඤාපි හද්‍රා අසාඡානියා ඡායන්ති තස්ස දියායං ඡාතො භොති, යං ඛො පනස්ස භොජනං දෙනති අලුං වා දුක්ඛං වා, තං සක්ඛමං යෙව පථිභුඤ්ජති අචිකිරනො, ජෙගුණිඤ්ඤා භොති උච්චාරං වා පසාචං වා අභිනිසීදීතුං වා අභිනිපජ්ජීතුං වා, සෙරතො භොති සුඛසංචායො, න අඤ්ඤා අසස්ස උඛෙච්චෙත්තා, යානි ඛො පනස්ස භොති සාදේය්‍යානි කුට්ටියානි ජිමෙභය්‍යානි වඛෙය්‍යානි තාති යථාභුතං සාරථීස්ස ආචික්ඛනා භොති.

1. රථියා-රථියං. ඔඞු.

එකල්හි අන්‍යතර පුරුෂයෙක් සිංහ සේනාපතිහු යම් තැනෙක ද, එහි එළැඹියේය, වෙත අවුත් කන්වුල්හි කොඳුරා සැල කෙළේ: ‘වහන්ස, තෙල කරුණ දන්නහු ද? තෙල බොහෝ නුවටහු විසල් පුර විථියෙන් විථියෙහි සිවුමංසලින් සිවුමංසලෙහි දෙයක් බැඳ අද සිංහ සේනාපතිහු විසින් තර සිවුපාවකු මරා මහණ ගොයුම්හට බතක් කරනලදී, මහණ ගොයුම් දන්නෝ ම උදෙසාකළ ප්‍රතිත්‍යකම් වූ එ මස වළඳ කරන්නෙය යි හඬ නගා කියති’යි.

‘ආයඨය, (ඉන්) කම් නැත, බොහෝ කලක් ම ඒ ආයුෂ්මත්හු බුදුන්ට අයුණු කැමැත්තාහුය, දහමට අයුණු කැමැතියහ. සහනට අයුණු කැමැතියහ. තෙල ආයුෂ්මත්හු ඒ භාග්‍යවතුන් අසත්‍ය වූ තුළ වූ මුසා වූ අභූතයෙන් අභ්‍යාධ්‍යාන කරන්නාහු (අයුණු කියුම්හි) නිමාවට ද නො යන්නාහ, අපිදු ජීවිත භේදයෙනුත් දූතදූත සතකු දිවි තොරනො කරමහ’යි.

ඉක්බිති සිංහසේනාපති බුදුපාමොක් බික්සභුන් පිණි වූ කැ යුතුයෙන් හා බුදිය යුතුයෙන් සියතින් සතපාලී ය, පවරාලී ය. ඉක්බිති සිංහ සේනාපති වැළඳු පාත්‍රයෙන් ඉවතගත් අත් ඇති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ එකත් පසෙක හිනා. එකත්පසෙක හුන් සිංහ සේනාපතිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැහැමි කපායෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තෙද ගන්වා පහන් කරවා හුනාස්නෙන් නැඹි වැඩි සේකි.

8. 1. 2. 3

ආජ්ඣාසදී සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, රජහුගේ හදු වූ අශ්වාජානෙයයා අංග අටෙකින් සමණාගත වූයේ රාජාර්භ වෙයි. රාජභොග්‍ය වෙයි. රාජාඛග්‍යෙකැයි ම සඛ්ඛ්‍යාවට යෙයි. කවර අටෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොව්හි රජුගේ හදු වූ ආජානෙය අශ්ව කෙමේ මවගෙන් හා පියාගෙන් හා දෙපසින් සුජාත වෙයි. යම් දිගෙක අන්‍ය හදු වූ ආජානෙය අශ්වයෝ උපදිත් නම් එ දික්හි උපනේ වෙයි. ඔහට අමු වෙවයි වියැළි වෙවයි යම් ම හෝජනයක් දෙත් නම් එය නො විසුරුවමින් සකසා ම බුද්ධි. මලෙහි හෝ මුයෙහි හෝ හිදිනට හෝ හෝනට හෝ පිළිකුල් කරන සුලු වෙයි. සුඛසංවාස ඇතියේ සොරත වෙයි. අන් අසුන් නො තැකි ගන්වන්නේ වෙයි. ඔහුගේ යම් ගය්බැවුහු කුච්බැවුහු ඇදබැවුහු වක්බැවුහු වෙත් නම් එ හැම අස්සැරිහට ඇති සැටියෙන් පළ කරන්නේ වෙයි.

තෙසමසා සාරථි අභිනිමදනාය වායමති, වාහි ඛො පන හොති කාමඤ්ඤ අසසා වහනතු වා මා වා අභමෙසු චිහිසාමිති චිත්තං උප්පාදෙති, ගච්ඡන්තො ඛො පන උජුමග්ගෙනෙව ගච්ඡති, ටාමවා හොති යාච ජීවිතමරණපරියාදනා ටාමං උපදංසෙතා, ඉමෙහි ඛො හිසබවෙ, අටුකි අමෙහති සමනනාගතො රඤ්ඤ භද්‍රො අසසාචාතියො රාජාරහො හොති රාජභොග්ගො, රඤ්ඤ අඛතචවෙ සඛිං ගච්ඡති.

එවමෙව ඛො හිකබවෙ අටුකි ධමමෙහි සමනනාගතො හිකබු ආනුනෙයො හොති. -පෙ- අනුභාරං පුඤ්ඤකෙඛධාරං ලොකසා, කත මෙහි අටුකි:

ඉධ හිකබවෙ, හිකබු සීලවා හොති. පානිමොකබසංවරසංවුතො විහරති. අචාරගොචරසමපනනා අනුමතෙහසු වජේසු භයදසාවි සමාදය සිකබි පි කාපදෙසු, යං ඛො පනසා හොජනං දෙනති ලුඛං වා පඤ්ඤං වා තං සකච්චංයෙව පරිභුඤ්ඤති අචිහඤ්ඤමානො, ජෙගුච්ඡි හොති කායදුච්චරිතෙන වච්ඡිච්චරිතෙන මනොදුච්චරිතෙන ජෙගුච්ඡි හොති අනෙක- විහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපතතියා, සොරතො හොති සුඛ සංවාදයා, න අඤ්ඤ හිකබු උඛෙච්ඡෙතා. යාති ඛො පනසා හොතති සාදේයොති කුට්ටොති ජිලෙගොති වචෙකොති තාති යථාභුතං ආචිකනනා ගොති සජරි වා විඤ්ඤසු වා සබ්බභවාරිසු, තෙසමසා සජා වා විඤ්ඤ වා සබ්බභවාරි අභිනිමදනාය වායමති. සිකබිතා ඛො පන හොති, කාමඤ්ඤ හිකබු සිකබනතු වා මා වා අභමෙසු සිකබිසාමිති චිත්තං උප්පාදෙති. ගච්ඡන්තො ඛො පන උජුමග්ගෙනෙව ගච්ඡති. තනුයං උජු- මග්ගො සෙයාර්ථදා: සමොද්ධිං -පෙ- සමොසමාධි, ආරදධිචිරියො විහ- රති කාමං තචො ව නහාරු ව අටුකි ව අචිසසතු සරිරෙ උපසුසතු මංසලොහිතං, යතං පුරිසථාමෙන පුරිසචිරියෙන පුරිසපරකකමෙන පහතබං, න තං අපාපුඤ්ඤා විරියසා සජානං භවිසුතීති. ඉමෙහි ඛො හිකබවෙ, අටුකි ධමමෙහි සමනනාගතො හිකබු ආනුනෙයො හොති -පෙ- අනුභාරං පුඤ්ඤකෙඛධාරං ලොකසානි.

ඔහුගේ එ හැම මඩනට අස්සැරි වෑයම් කෙරෙයි. වහන සැහැවී (බර උසුලන බව, දුන් ඔවා පිළිපදින බව) ඇතියේ වෙයි. එකැනින් අන් අස්සු උසුලන්වයි නො උසුලන්වයි මෙහිලා මම උසුලන්නෙමැයි සිත් දනවයි. යන්තේ ද ඉදු මහින් ම යන්තේ වෙයි. ස්වාමවන් වෙයි. ජීවිතයාගේ මරණයෙන් කෙළවර කෙස් ස්වාමය (ශක්තිය) පවත්වනුයේ ද වෙයි. මහණෙනි, රජුගේ හදු වූ ආජානේය අශ්වයා මේ අටහින් සුක්ත වූයේ රාජාර්භ වෙයි. රාජභොග්‍ය වෙයි. රජහුගේ අංගයෙකැයි ම සඛ්‍යාවට යෙයි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම ගුණදම් අටෙකින් සමන්වාගත වූ මහණ ආහුනාර්භ වෙයි... ලෝකයාට අනුකර උණාක්ෂෙත්‍ර වේ. කවර අටෙකින යන්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ සිල්වන් වෙයි. ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරයෙන් සංවෘතව වාස කෙරෙයි. ආචාර ගොචර සම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍ර වරදෙහිදු බිය දක්නා සුලු වූයේ සිකාද සමාදන් කොට ගෙන හික්මෙයි. ඔහට රඵ වෙවයි පිණි වෙවයි යම් ම බොජුනක් දෙක් නම් (තණ්හාමාන දිට්ඨි විසින්) නො ගැටෙමින් සකසා (අමාචක් මෙන් සලකා) දිලඳ කෙරෙයි. කාය දුශ්චරිතය වාග් දුශ්චරිතය මනො දුශ්චරිතය පිළිකුල් කරන සුලුවෙයි. අනේකවිධ වූ ලාමක වූ අකුලඛධම්යන්ගේ සමාපතියට පිළිකුල් කරන සුලු වෙයි. සුබසංවාස ඇතියේ සුරත දණ දැකියේ වෙයි. අන් මහණුන් නො කැනී ගන්වනුයේ වෙයි. ඔහුගේ යම් ශබ් බැව්හු කුඵබැව්හු ඇද බැව්හු වක් බැව්හු වෙන් නම් එ හැම ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි හෝ නුවණැති සමුම්සරුන් කෙරෙහි ඡෝ ඇති සැවියෙන් පළ කරන්නේ වෙයි. ශාස්තෘන් වහන්සේ වෙවයි නුවණැති සමුම්සරහු වෙවයි ඔහුගේ එ හැම මැඩුම් සඳහා වෑයම් කෙරෙයි. හික්මෙනුයේ ම වෙයි. එකැනින් අන් මහණහු හික්මෙන්වා හෝ නොහික්මෙන්වා හෝ යි මම මෙහිලා හික්මෙන්නෙමැයි සිත උපදවයි. යන්තේ ද ඉදු මහින් ම යෙයි. එහිලා මේ සාජු මාර්ගය වේ: එනම්, සමායක් දෘෂ්ටිය ... සමායක්සමාධිය යි. ඇරැඹූ වැර ඇතියේ වෙයි, නියතින් සිරුරෙහි සම දනහර ද දැට ද ශෙෂ වෙවා, මස් ලෙහෙ වියැළේවා. පුරුෂ ස්වාමයෙන් (පුරුෂඤන බලයෙන්) පුරුෂවීයඨයෙන් පුරුෂපරාක්‍රමයෙන් පැමිණිය යුතු යමෙක් වේ නම් එයට (නිවනට) නොපැමිණ වීයඨයාගේ පසුබැස්මෙක් නො වන්නේය කියා යි. මහණෙනි, මේ අටදහමින් සමන්වාගත මහණ ආහුනෙය්‍ය වෙයි... ලොවට අනුකුරු පින්කෙත් වෙයි.

8. 1. 2. 4

බලවක සුතතං

[සාවකී නිදනං]

අට්ඨ ව භික්ඛවෙ අසසබ්බවෙක දෙසිසසාමී අට්ඨ ව අසසදෙසෙ, අට්ඨ ව දුර්ඝබ්බවෙක අට්ඨ ව පුරිසදෙසෙ, නං සුඤ්ඤාප සාධුකං මනසි කරොථ භාසිසසාමීති. එවං භනෙතති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්ච-
සෙසාසුං. භගවා ඵතදවොච:

1. කතමෙ ව භික්ඛවෙ, අට්ඨ අසසබ්බවෙකා අට්ඨ ව අසසදෙසා: ඉධ භික්ඛවෙ, ඵකවෙවා අසසබ්බවෙකා 'පෙභී'ති වුතෙතා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා පච්ඡතො පටිසක්කති¹ පිට්ඨිතො රථං පට්චතො ති² එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා අසසබ්බවෙකා භොති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො අසසදෙසො.

2. පුනච්ඡරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබ්බවෙකා 'පෙභී'ති වුතෙතා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා පච්ඡා ලංසති³ කුඛ්ඛරං භන්ති. තිදණ්ඩං භඤ්ඤති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබ්බවෙකා භොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො අසසදෙසො.

3. පුනච්ඡරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබ්බවෙකා 'පෙභී'ති වුතෙතා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා රථිසාය සත්ථිං උසස්සකා⁴ රථිසා යෙව අපේඛාමඤ්ඤති, එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබ්බවෙකා භොති. අයං භික්ඛවෙ තතියො අසසදෙසො.

4. පුනච්ඡරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබ්බවෙකා 'පෙභී'ති වුතෙතා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා උම්මිඤ්ඤා භණ්ඤාති, උඛ්ඛුමුමං රථං කරොති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබ්බවෙකා භොති. අයං භික්ඛවෙ චතුසො අසසදෙසො.

5. පුනච්ඡරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබ්බවෙකා 'පෙභී'ති වුතෙතා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා ලඛ්ඤති පුරිමං කායං, පඤ්ඤානාති පුරිමෙ පාදෙ. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා අසසබ්බවෙකා භොති අයං භික්ඛවෙ, පඤ්ඤමො අසසදෙසො.

1. පටිසක්කමති - මජ්ඣ.
2. පටිසක්කමති ඤ්ඤති
3. පච්ඡාලංසිතමති - සා.
4. උසස්සකා - සිඞ්.

8. 1. 2. 4

බලධක සූත්‍රය

[සැවැත්වීමේ දින]

මහණෙනි, අඤ්චායනායන අට දෙනෙකුත් ද අඤ්චායන අටක් ද පුරුෂබලධකයන් හෙවත් අස්කුණ්ඩයන් බඳු පුරුෂයන්) අට දෙනෙකුත් ද පුරුෂයන් අටක් ද දෙසන්නෙමි. ඒ අසවු. මොනොවට මෙතෙහි කරවු, කියන්නොමැයි. එසේ ය වහන්සැයි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක.

1. මහණෙනි, අඤ්චායනායන අට දෙන ද අස්දෙස් අට ද කවරහ යන්: මහණෙනි, මෙ ලොවහි ඇතැම් අඤ්චායනායන රියසැරිහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පිටුපසට ඇදෙයි. පිටින් රිය පෙරළයි (කැවිත් විය උපා පසුපසින් රිය පෙරළමින් පසු බසී යූ සේ යි) මහණෙනි, මෙලොවහි මෙ බඳු වූන් ඇතැම් අඤ්චායනායන වෙයි. මහණෙනි, මේ පළමු අඤ්චායන යි.

2. මහණෙනි, තවද මෙ ලොවහි අඤ්චායනායන සාරච්ඡු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පසු දෙපා ඔසවා පහර දෙයි. (රියෙහි) කිඹුල්ලුව (පිටුපා ඔසවා පහරදී) බිඳීය. (රිය ඉදිපස වූ) දඬුකුන බිඳීය. මහණෙනි, මෙලොවහි මෙ බඳු වූන් ඇතැම් අස්කුණ්ඩයන් වෙයි. මහණෙනි, මේ දෙවන අඤ්චායන යි.

3. තවද මහණෙනි, මෙලොවහි ඇතැම් බලධකායන රිය සැරිහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ රියෙහි පහර කලවා සටා රියෙහි ම මඩමින් සිටියි. (හිස නමා ඊය බිම හෙළා කලවයෙන් රියෙහි පහර දී පෙර දෙපසින් රියෙහි මඩමින් සිටියි යූ සේ යි) මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බඳු වූන් ඇතැම් අස් පොව්වෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ තෙවන අඤ්චායන යි.

4. මහණෙනි, තවද, මෙලොවහි ඇතැම් අඤ්චායනායන රිය සැරිහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ නො මහ ගන්ධි (ගොඩට හෝ කුඩුළු හැබකට හෝ නංවා) රිය නො මහ ගන්ධා ලද්දක් කරයි. මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බඳු වූන් ඇතැම් අස්කුණ්ඩයන් වෙයි. මහණෙනි, මේ සිවුවන අඤ්චායන යි.

5. මහණෙනි, තවද මෙ ලොවහි ඇතැම් අස්පොව්වෙක් සාරච්ඡු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) වීදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පෙරපාස නහයි. පෙර පාසර කොට ගනියි. මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බඳු වූන් ඇතැම් අඤ්චායනායන වෙයි. මහණෙනි, මේ පස් වන අඤ්චායන යි.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා ‘පෙභී’ති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා අනාදිධිනා සාරථිං අනාදිධිනා පනොදු¹ දනෙහි² මුඛාධානං වීදංසිනා³ යෙන කාමං පකකමති, එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, ජට්ඨො අසුඛදෙයො.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා ‘පෙභී’ති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා, නෙව අභික්කමති, නො පටික්කමති, තතෙච ඛිලට්ඨාසී ධිනො හොති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො, අසුඛදෙයො.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා ‘පෙභී’ති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා පුරිමෙ ව පාදෙ සංහරිතා පඤ්ඤමෙ ව පාදෙ සංහරිතා තතෙච චක්කාරො පාදෙ අභිනිද්දති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, අට්ඨමො අසුඛදොයො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ අසුඛලුචෙයා අට්ඨ ව අසුඛදෙයො.

1. කතමෙ ව භික්ඛවෙ අට්ඨ ව පුරිසඛලුචෙයා, අට්ඨ ව පුරිසදෙයා: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුං ආපතනියා වොදෙන්නී. සො භික්ඛු භික්ඛුභි ආපතනියා වොදියමානො න සරාථීති අසනියා ව නිඛෙඛධෙති. සෙයාපාපි සො භික්ඛවෙ, අසුඛලුචෙයා පෙභීති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා පච්ඡනො පටිසකකති පිච්ඡිනො රථං පටිචනෙන්නී. තචුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුඤ්ඤං වදමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙචා පුරිසඛලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො පුරිසදෙයො.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුං ආපතනියා වොදෙන්නී සො භික්ඛු භික්ඛුභි ආපතනියා වොදියමානො වොදකං යෙව පටිපථරති. කිං නුඛො තුයනං බාලසු අබ්‍යක්කසු හණිනෙන නුඛෙ නාම හණිතඛං මඤ්ඤසීති. සෙයාපාපි සො භික්ඛවෙ අසුඛලුචෙයා පෙභීති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා පච්ඡාලංසති, කුඛඛරං හනති, තිදණ්ඩං හඤ්ඤති. තචුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුඤ්ඤං වදමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙචා පුරිසඛලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො පුරිසදෙයො.

1. පනොදුචෙයා - මජ්ඣ.
2. පනොදුදනෙහි - සීඉ.
3. වීදංසිනා - සීඉ.

6. තවද මහණෙනි මෙ ලොවහි ඇතැම් අඤ්චලුඛකයෙක් සාරථීහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැව්ටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ සාරථීහු නො මෙනෙහි කොට කැව්ට ද නො මෙනෙහි කොට දකිත් මුව වළලු (කටකලියාව) ධාතූගෙන කැමැතියේ යම් තෙනකට යයි. මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බදු වූත් ඇතැම් අස්පොච්චෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ සවන අඤ්චදෙෂ යි.

7. තවද මහණෙනි, මෙ ලොවහි ඇතැම් අඤ්චලුඛකයෙක් සාරථීහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැව්ටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ ඉදිරියට නො ම යෙයි. පසුපසට ද ගමන් නො කෙරෙයි. එ තන්හි ම කීලසායී ව (සතරපා උෂ්ඨෙ පිහිටුවා ගෙන හිඤ්ච ව) සිටියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බදු වූත් ඇතැම් අස්කුණ්ඩයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ සත් වන අඤ්චදෙෂ යි.

8. මහණෙනි, තවද, මෙ ලොවහි ඇතැම් අඤ්චපොතකයෙක් රියසැරිහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැව්ටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පෙරපා හකුළවා පසු පාත් හකුළවා එහි ම සතර පා මැඩ ගෙන හිඳියි. මහණෙනි, මෙ ලොවහි මෙ බදු වූත් ඇතැම් බලුඛකාඤ්චයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ අටවැනි අඤ්චදෙෂ යි. මහණෙනි, මේ අඤ්චලුඛකයෝ අට දෙන ද අඤ්චදෙෂයෝ අට ද වෙත්.

1. මහණෙනි, පුරුෂ බලුඛකයෝ අට දෙනත් පුරුසදෙස් අටත් කවරහු ද යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණහු මහණක්හු ඇවිතින් වෝදනා කෙරෙත්, ඒ මහණ මහණුන් විසින් ඇවිතින් වෝදනා කරනු ලබන්නේ නො සිහියෙන් ම නො සමරලැයි නිවේශන කරයි (ලිහයි.) මහණෙනි, යම් පරිදි ඒ අඤ්චලුඛක තෙමේ රියසැරිහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැව්ටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පසු පසට ඇදේද, පිටින් රිය පෙරලා ද, මහණෙනි, මම එබදු උපමා ඇත්තකු කොට මේ පුභුලා කියමි. මහණෙනි, මෙයස්තෙහි මෙ බදු වූත් ඇතැම් බලුඛකාඤ්ච බදු පුරුසයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මෙ පළමු පුරුෂ දෙෂ යි.

2. තවද මහණෙනි, මහණහු මහණක්හු ඇවිතින් වෝදනා කෙරෙත්. එ මහණ මහණුන් විසින් ඇවිතින් වෝදනා කරනු ලබන්නේ බාල වූ අව්‍යක්ත වූ නාගේ බිණුමෙන් කවර නම් ප්‍රයෝජනයෙක් ද? තෝත් බිණිය යුක්තකු කොට හහතෙහි දැයි වෝදකයාට ම ප්‍රතිරිඋද්ධ ව සිටියි. මහණෙනි, ඒ බලුඛකාඤ්ච සාරථීහු විසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැව්ටෙන්) වීද්‍යා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ යමසේ පසු දෙපා ඔසවා පහර දේද, (රියෙහි) කිඹුල් මුව බිඳී ද, තෙද වූ බිඳී ද මහණෙනි, මම මේ පුභුලා එබදු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බදු වූත් ඇතැම් පුරුෂ බලුඛකයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මෙ දෙවන පුරුෂ දෙෂ යි.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙහති. සො භික්ඛු භික්ඛුති ආපත්තියා වොදියමානො වොදකසෙව පව්චාරොපෙනි කුමපි ඛොපි ඉක්ඛනාමං ආපත්තීං ආපනෙතා කුං නාව පයමං පටිකරොහීති. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, අසුඛලුච්චා පෙහීති වුක්ඛො වීදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා රථියාය සත්ථිං උසසඤ්චා රථියං යෙව අඤ්ඤාමඤ්ඤි. තදුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා පුරිසඛලුච්චා හොති. අයං භික්ඛවෙ, තතියො පුරිසදෙසො.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තීන්තියා වොදෙහති. සො භික්ඛු භික්ඛුති ආපත්තියා වොදියමානො අඤ්ඤනඤ්ඤං පටිවරති, ඛනිදධා කථං අපනාමෙති, කොපඤ්ච දෙසඤ්ච අපචචයං ව පාතුකරොති. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, අසුඛලුච්චා පෙහීති වුක්ඛො වීදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා උම්මග්ගං ගණ්ඤාති, උඛුචුමං රථං කරොති. තදුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා පුරිසඛලුච්චා හොති. අයං භික්ඛවෙ, වතුඤ්චො පුරිසදෙසො.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙහති. සො භික්ඛු භික්ඛුති ආපත්තියා වොදියමානො සඛ්ඛමචෙකුඛ ඛාහා වීචෙකපං හණ්ඤාති. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ අසුඛලුච්චා පෙහීති වුක්ඛො වීදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා උඛකති පුරිමං කායං, පග්ගණ්ඤාති පුරිමෙ පාදෙ, තදුප මාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදමි එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා පුරිසඛලුච්චා හොති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො පුරිසදෙසො.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙහති. සො භික්ඛු භික්ඛුති ආපත්තියා වොදියමානො අනාදිධිචා සඛ්ඛං අනාදිධිචා වොදකං සාපත්තීකොව යෙන කාමං පකකමිති. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, අසුඛ-ඛලුච්චා පෙහීති වුක්ඛො වීදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා අනාදිධිචා සාරථිං අනාදිධිචා පතොදං දනෙහති මුඛාධානං වීදංසිචා¹ යෙන කාමං පකකමිති. තදුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදමි. එව රුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා පුරිසඛලුච්චා හොති. අයං භික්ඛවෙ, ජට්ඨො පුරිසදෙසො.

1. වීදංසිචා - සී. ඉ.

3. මහණෙනි, තවද මහණහු මහණක්හු ඇවැත්තන් වෝදනා කෙරෙත්. එ මහණ මහණුන් විසින් ඇවැත්තන් වෝදනා කරනු ලබන්නේ නො ද මෙ නම් ඇවැතට පැමිණියේ වෙහි, කෝ පළමුකොට පිළියම් කරට යි වෝදකයාට ම පෙරළා වෝදනා නඟයි. මහණෙනි, යම් පරිදි ඒ අශ්ව බලවකයා රිය සැරිහු විසින් යව යි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) විදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ රියහිසෙහි කලවා සටා රියහිස ම මඩිමින් සිටී ද මහණෙනි, මම මේ පුඟලා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බඳු වූන් ඇතැම් පුරුෂ බලවකයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මෙ තෙවන පුරුෂ දෙෂ යි.

4. තවද මහණෙනි, මහණහු මහණක්හු ආපතනියෙන් වෝදනා කෙරෙත්, එ මහණ මහණුන් විසින් ඇවැත්තන් වෝදනා කරනු ලබන්නේ අනෙකෙකින් අනෙකක් (හෙවත් අන් කරුණෙකින් අන් කරුණක් හෝ අන් වචනයෙකින් අන් වචනයක් හෝ) වසයි, කරාව පිටතට හෙළයි, කෝපයද දෝෂය ද නො සතුට ද පහළ කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් පරිදි එ අශ්ව බලවක තෙමේ රියසැරිහු විසින් යව යි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) විදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ නො මහ ගතී ද, රිය නො මහ ගන්නා ලද්දක් කෙරේ ද, මහණෙනි, මම මේ පුඟලා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බඳු වූන් ඇතැම් පුරුෂ බලවකයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ සිවුවන පුරුෂදෙෂ යි.

5. මහණෙනි, තවද මහණහු මහණක්හු ඇවැත්තන් වෝදනා කෙරෙත්. එ මහණ මහණුන් විසින් ඇවැත්තන් වෝදනා කරනු ලබන්නේ සහමැද බාහුවක්ෂෙපය (අත් සැලීම) කරමින් බෙණෙයි. මහණෙනි, ඒ බලවකයා යම් සේ රියසැරිහු විසින් යව යි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) විදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පෙරකය නඟා ද, පෙරපා තරකොට ගතී ද, මහණෙනි, මම මේ පුඟලා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බඳු වූන් ඇතැම් පුරුෂ බලවකයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මෙ පස්වන පුරුෂදෙෂ යි.

6. මහණෙනි, තවද මහණහු මහණක්හු ඇවැත්තන් වෝදනා කෙරෙත්. එ මහණ මහණුන් විසින් ඇවැත්තන් වෝදනා කරනු ලබන්නේ සබ්බයා නො මෙනෙහි කොට වෝදකයා නො මෙනෙහි කොට ඇවැත් සහිත වූයේ ම කැමැති සේ යම් තෙනකට යෙයි. මහණෙනි, එ අශ්ව බලවකයා සාරථීහු විසින් යව යි කියන ලද්දේ (කැවිටෙන්) විදුනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ යම් සාරථීහු නො මෙනෙහි කොට කැවිට නො මෙනෙහි කොට දතින් මුවවළලු දැහැගෙන කැමැති සේ යම් තෙනකට යේද, මහණෙනි, මම මේ පුඟලා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බඳු වූන් ඇතැම් පුරුෂ බලවකයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මෙ සවන පුරුෂදෙෂ යි.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙත්තී. සො භික්ඛු භික්ඛුභි ආපත්තියා වොදියමානො නෙවාහං ආපත්තොමභි න පනාහං ආපත්තොමභිති දුණ්ඤාභාවෙන සඤ්ඤා විභෙසෙති. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, අසුඛලුචෙය්‍යා පෙභිති චුත්තො විදෙය්‍යා සමානො වොදි- තො සාරථිනා නෙව අභික්ඛමති, නො පථික්ඛමති, තජෙව ධීරුධායී ධීතො හොති. තපුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුණ්ණලං වදමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකචෙට්ඨා පුරිසඛලුචෙය්‍යා හොති. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො පුරිසදෙසො.

පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙත්තී. සො භික්ඛු භික්ඛුභි ආපත්තියා වොදියමානො එවමාහ; කිං නුචො තුමෙඤ ආසමනො අතිධාමුඤ මධි ඛ්‍යාවට්ඨ, ඉදනාහං සික්ඛං පච්චක්ඛාය භීතායා- වතඤ්ඤාමිති, සො ඤ්ඤං පච්චක්ඛාය භීතායාවත්තඤ්ඤා එවමාහ: ඉදති චො තුමෙඤ ආසමනො අත්තමනා හොථා'ති, සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ අසුඛලුචෙය්‍යා පෙභිති චුත්තො විදෙය්‍යා සමානො වොදිතො සාරථිනා පුරිමෙ ව පාදෙ සංහරිත්ථා පඤ්ඤමෙ ව පාදෙ සංහරිත්ථා තජෙව වක්ඛාරො පාදෙ අභිතිසීද්ධි. තපුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුණ්ණලං වදමි. එව රුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකචෙට්ඨා පුරිසඛලුචෙය්‍යා හොති. අයං භික්ඛවෙ අවධානන පුරිසදෙසො. ඉමෙ චො භික්ඛවෙ අවධානන පුරිසඛලුචෙය්‍යා අවධානන පුරිසදෙසො.

8. 1. 2. 5

මල සුත්තං

[සාවඤ්ඤා නිදනං]

අවධානන භික්ඛවෙ මලානි කතමානි අවධානන.

අසුඛලුචෙය්‍යා මලා භික්ඛවෙ මනො, අනුධානනමලා භික්ඛවෙ සරා, මලං භික්ඛවෙ වණ්ණසංඝා කොසජ්ජං, පමාදෙ භික්ඛවෙ උක්ඛනො මලං. මලං භික්ඛවෙ ඉක්ඛියා දුරු රිතං. මචෙජරං භික්ඛවෙ දදුතො මලං. මලා භික්ඛවෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අසමං ලොකෙ පරමභි ව. තතො භික්ඛවෙ මලා මලතරං අභිජ්ජා පරමං මලං. ඉමානි චො භික්ඛවෙ අවධානන මලානිති.

7. තවද මහණෙනි, මහණහු මහණක්හු ඇවතීන් චෝදනා කෙරෙන්. ඒ මහණ මහණුන් වීසින් ඇවතීන් චෝදනා කරනු ලබන්නේ මම (ඇවත් අවන්තෙම නො වෙමි ම ය, ඒකාන්තයෙන් මම අවන්තෙමි නො වෙමැයි තුෂ්ණිමභාවයෙන් සඬකයා වෙහෙසයි. මහණෙනි, යම් යේ ඒ අශ්ව බලුඬක තෙමේ සාරථීහු වීසින් යව යි කියන ලද්දේ (කැව්වෙන්) වීදනා ලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පෙරපසට නො ම යෙයි ද, පසුපසටත් නො ම යෙයි ද, එතන්හි ම කීලසායි ව සිටියේ වේ ද, මහණෙනි, මම මේ පුභුලා එබදු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මේ සසුන්හි මේ බදු වූත් ඇතැම් පුරුෂබලුඬකයෙක් වෙයි. මහණෙනි, මේ සත්වන පුරුෂ දෙෂ යි.

8. මහණෙනි, තවද මහණහු මහණක්හු ඇවතීන් චෝදනා කෙරෙන්. මහණුන් වීසින් ඇවතීන් චෝදනා කරනු ලබන එ මහණ මෙයේ කියයි. “ආයුෂමත්තී, තෙපි කුමක් හෙයින් දැඩි කොට මා කෙරෙහි ව්‍යාවාන වවුද? දන් මම ශික්‍ෂා ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන කොට ගිහි බවට පෙරළෙන්නෙමැ”යි. හේ සික බැහැරලා ගිහිබවට පෙරළී මෙයේ කියයි: “ආයුෂමත්තී, තෙපි දන් සතුටු වවු”යි. මහණෙනි, ඒ අශ්වබලුඬක තෙමේ රියසැරිහු වීසින් යවයි කියන ලද්දේ (කැව්වෙන්) වීදනාලද්දේ ම මෙහෙයන ලද්දේ පෙර පා හකුඵවා පසුපාත් හකුඵවා එහි ම සතර පා මැඩගෙන හිඳීයි ද, මහණෙනි, මම මේ පුභුලා එබදු උපමා ඇතියකු කොට කියමි. මහණෙනි, මේ සසුන්හි මේ බදු වූත් ඇතැම් පුරුෂබලුඬකයෙක් (බලුඬක අශ්ව බදු පුරුෂයෙක්) වෙයි. මහණෙනි, මේ අටවැනි පුරුෂ දෙෂ යයි. මහණෙනි, මොහු වනාහි අභවපුරුෂබලුඬකයෝ ද අභවපුරුෂදෙෂයෝ ද වෙතැයි.

8. 1. 2. 5

මල සූත්‍රය

[සැවැත්තීදන යි]

මහණෙනි, මේ මල අටෙකි. කවර අටෙක යත්:

මහණෙනි, මන්ත්‍ර (ශාස්ත්‍ර) යෝ නො හැදෑරීම මල කොට ඇත්තාහ. මහණෙනි, ගෘහයෝ උත්තානවීයඛියාගේ අභාවය මල කොට ඇතියහ. මහණෙනි, සිරුරු පැහැයට කුසිතභාවය මලෙකි. මහණෙනි, (යම්-අයත් දයක්) රක්තහුට ප්‍රමාදය මලෙකි. මහණෙනි, මාගමහට දුසිරිත් මලෙකි. මහණෙනි, දයකයාහට මසුරු බව මලෙකි. මහණෙනි, ලවු දහම් හු මෙලෝ පරලෝ දෙකේ ම මල වෙත්, මහණෙනි, ඒ මලයනට වැඩි මල තරය නම් (අට තන්හි නො දැනීම වූ) අවිද්‍යා නමැති පරම මල යි. මහණෙනි, මොහු මල අට වෙත්.

1. අසජ්ඣාය මලා මනස අනුට්ඨානමලා සරා,
මලං ච චෛත්සක කොසජ්ජං පමාදෙ රක්ඛතො මලං.
2. මලිඤ්ඤා දුච්චරිතං මචෙජරං දදතො මලං,
මලා චෙ පාපකා ධම්මා අසමීං ලොකෙ පරමහි ච
තතො මලා මලතරං අච්ඡා පරමං මලනතී.

8. 1. 2. 6

දුතෙය්‍ය සුතතං

[සාවඤ්ඤා නිදනං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු දුතෙය්‍යං ගතතු-
මරහති. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සොතා ච හොති සාවෙතා ච, උග්ගහෙතා ච
ධාරෙතා ච, වීඤ්ඤාතා ච වීඤ්ඤාපෙතා ච, කුසලො ච සහිතාසහිතසා,
තො ච කලහකාරකො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨති ධම්මෙහි
සමනනාගතො භික්ඛු දුතෙය්‍යං ගතතුමරහති.

අච්ඡති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො සාරිපුඤ්ඤා දුතෙය්‍යං
ගතතුමරහති. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ සාරිපුඤ්ඤා සොතා ච හොති සාවෙතා ච, උග්ගහෙතා ච,
ධාරෙතා ච, වීඤ්ඤාතා ච, වීඤ්ඤාපෙතා ච, කුසලො ච සහිතාසහිතසා,
තො ච කලහකාරකො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨති ධම්මෙහි
සමනනාගතො සාරිපුඤ්ඤා දුතෙය්‍යං ගතතුමරහති.

1. යො චෙ නවෙධනි¹ පඤ්ඤා පරිසං උග්ගවාදිනිං²,
න ච භාපෙති වචනං න ච ඡාදෙති සාසනං,
2. අසජ්ඣායා භවති පුඤ්ඤා න ච කුසලි,
ස චෙ තාදිසකො භික්ඛු දුතෙය්‍යං ගතතුමරහති.

1. බාරනි - මජ්ඣිම, සා.
2. උග්ගවාදිනං - සීඉ.

1. මන්ත්‍රයෝ නො පිරිවැහීම මල කොට ඇතියහ. ශාභයෝ අනුකාන්තය මල කොට ඇතියහ, ශරීර වණයට කුසිත භාවය මල වේ. වඤා රක්තනුට ප්‍රමාදය මල වේ.

2. මාග්ඵිතට දුසිරිත මල යි. දෙකුටිතට මසුරු බව මල යි. මෙලොවහිත් පරලොවහිත් ලමු දහම්හු එකැතියෙන් මල වෙත්. ඒ මලයනට වැඩි මලතර වූයේ අවිද්‍යා නමැති මහාමල වෙයි.

8: 1. 2. 6

දුතෙය්‍ය සූත්‍රය

[සැවැත්තියන යි]

මහණෙනි, කරුණු අටෙකින් සමන්වාගත මහණ දුතකර්මයට යාමට සුදුසු වේ. කවර අට කරුණුන් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ අසනුයේත් අස්වනුයේත් වෙයි, උගන්නේත් ධරන්නේත් වෙයි. විඤ්චුයේත් (අකාන්තයෙහි අරුත් දන්නේත්) විඤ්චනය කරනුයේත් වෙයි. සහිත අසහිත දෙකේ කුශල වූයේත් වෙයි. කලහ කරනුයේ ද නො වේ. මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත වූ මහණ දුතකර්මයට යාමට සුදුසු වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු අටෙකින් සමන්වාගත ශාරීපුත්‍ර දුතකර්මයට යාමට යොග්‍ය වෙයි. කවර අට කරුණුන් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි සැරියුත් අසනුයේත් අස්වනුයේත් වෙයි, උගනුයේත් දරනුයේත් වෙයි, විජානන කරනුයේත් විඤ්චන කරනුයේත් වෙයි, සහිත අසහිතයෙහි කුශලවූයේත් වෙයි. කලහකාරක ද නො වේ. මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත වූ ශාරීපුත්‍ර දුතමෙභෙවරට යාමට යොග්‍ය වේ.

1. යමෙක් උග්‍රවාදී වූ පිරිසට පැමිණ නො සැලේ ද, වදන් නො නසනුයේ ද, ශාසනයන් නො සභවයි ද,

2. නිසැක කොට කියා ද, පුළුවුස්නා ලදුයේ නො කිපේ ද, එබඳු එ මහණ ඒකාන්තයෙන් දුත මෙභෙවරට යාමට සුදුසු වේ.

8. 1. 2. 7

පුරිසබ්‍රමන සුතකං

[සාවස් නිදනං]

අට්ඨහි භික්ඛවෙ ආකාරෙහි ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි, කතමෙහි අට්ඨහි: රූපෙන භික්ඛවෙ, ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි, හසිතෙන භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. හස්තෙන භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. ගීතෙන භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. රුණෙණන¹ භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි, ආකප්පෙන භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. ව්‍යාභ්‍රමන භික්ඛවෙ, ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. ඵප්පසන භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨහි ආකාරෙහි ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. තෙ භික්ඛවෙ සත්ථා සුබ්බදා යෙ² ඵප්පසන බ්‍රහ්මි.^{3*}

8. 1. 2. 8

ඉස්සීබ්‍රමන සුතකං

[සාවස් නිදනං]

අට්ඨහි භික්ඛවෙ ආකාරෙහි පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි, කතමෙහි අට්ඨහි:

රූපෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි, හසිතෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. හස්තෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. ගීතෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. රුණෙණන¹ භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. ආකප්පෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. ව්‍යාභ්‍රමන භික්ඛවෙ, පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. ඵප්පසන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨහි ආකාරෙහි පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි, තෙ භික්ඛවෙ සත්ථා සුබ්බදා යෙ² ඵප්පසන බ්‍රහ්මි^{3*},

1. රුණෙණන - සිඉ.

2. සුබ්බදා - සිඉ, සා.

3. බ්‍රහ්මි - සිඉ - සා.

* මජ්ඣ, පොඤ්ඤා ඉමානි දෙව සුතානි අඤ්ඤා දිසනති,

8. 1. 2. 7

පුරිසබන්ධන සූත්‍රය

[සැවැත්විදන යි]

මහණෙනි, අට අයුරකින් මාගම පුරුෂයා බදියි. කවර අටෙකින යත්:

මහණෙනි, රූපයෙන් මාගම පුරුෂයා බදියි. මහණෙනි, හසිතයෙන් (සිතායෙන්) මාගම පුරුෂයා බදියි. මහණෙනි, බිණුමෙන් මාගම පුරුෂයා බදියි. මහණෙනි, භීතයෙන් මාගම පුරුෂයා බදියි. මහණෙනි, මාගම රොදනයෙන් (හැඩුමෙන්) පුරුෂයා බදියි. මහණෙනි, මාගම ආකල්පයෙන් (හැඳුම් පෙරවුම් ඇවිදියෙන්) පුරුෂයා බදියි. මහණෙනි, මාගම වනහඬයෙන් (වනයෙන් ගෙනා මල්පල ඇතුළු පඩුරින්) පුරුෂයා බදියි. මහණෙනි, පහසින් මාගම පුරුෂයා බදියි. මහණෙනි, මේ අට අයුරින් මාගම පුරුෂයා බදී. මහණෙනි, යම් යක්ඛ කෙනෙක් පහසින් බැඳුණාහු වෙත් නම් ඔහු මොනොවට (තරව) බැඳුණාහු වෙති යි.

8. 1. 2. 8

ඉඤ්චන්ධන සූත්‍රය

[සැවැත්විදන යි]

මහණෙනි, අට අයුරකින් පුරුෂයා මාගම බදියි. කවර අටකින යත්:

මහණෙනි, රූපයෙන් පුරුෂයා මාගම බදියි. මහණෙනි, හසිතයෙන් පුරුෂයා මාගම බදියි. මහණෙනි, හඤ්චනයෙන් පුරුෂයා මාගම බදියි. මහණෙනි, භීතයෙන් පුරුෂයා මාගම බදියි, මහණෙනි, රොදනයෙන් පුරුෂයා මාගම බදියි. මහණෙනි, ආකල්පයෙන් පුරුෂයා මාගම බදියි, මහණෙනි, වනහඬයෙන් පුරුෂයා මාගම බදියි. මහණෙනි, ස්පඨයෙන් පුරුෂයා මාගම බදී. මහණෙනි, මේ අට අයුරින් පුරුෂයා මාගම බදියි. මහණෙනි, යම් යක්ඛ කෙනෙක් පහසින් බඳනා ලද්දහු ද ඔහු මොනොවට බැඳුණාහු වෙති යි.

8. 1. 2. 9

පහාරාද සුතතං

එකං සමයං භගවා චෙරඤ්ජායං විහරති නළෙරු පුවිමඤ් චුලෙ. අප ටො පහාරාදෙ අසුරිඤ්ඤෙ යෙන භගවා තෙත්තපසධකම්. උපසධකම්භා භගවතං අභිවාදෙභා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං ධීතං ටො පහාරාදං අසුරිඤ්ඤං භගවා එතදවොච: අපි පන පහාරාද, අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

අභිරමන්ති භනෙන, අසුරා මහාසමුද්දෙති:

කති පන පහාරාද, මහාසමුද්දෙ අච්ඡරියා අබ්භූතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

අට්ඨ භනෙන, මහාසමුද්දෙ අච්ඡරියා. අබ්භූතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති කථමෙ අට්ඨ?:

1. මහාසමුද්දො භනෙන, අනුපුබ්බනිතො අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපබ්භාරො න ආයතකෙනෙව පපාතො. යමපි භනෙන, මහාසමුද්දො අනුපුබ්බනිතො අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපබ්භාරො න ආයතකෙනෙව පපාතො, අයං භනෙන, මහාසමුද්දෙ පඨමො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

2. පුනචපරං භනෙන, මහාසමුද්දො ධීතධම්මො චෙලං නාතිවක්ඛති. යමපි භනෙන, මහා සමුද්දො ධීතධම්මො චෙලං නාතිවක්ඛති, අයං භනෙන, මහාසමුද්දෙ දුතියො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

3. පුනචපරං භනෙන, මහාසමුද්දො න මනෙන කුණපෙන සංවසති, යං හොති මහාසමුද්දෙ මනං කුණපං නං ඛිංසංයෙව¹ තීරං වාහෙති, ඵලං උසාදෙති², යමපි භනෙන, මහාසමුද්දො න මනෙන කුණපෙන සංවසති, යං හොති මහාසමුද්දෙ මනං කුණපං නං ඛිංසං යෙව තීරං වාහෙති, ඵලං උසාදෙති². අයං භනෙන, මහාසමුද්දෙ තතියො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

1. ඛිංසංයෙව - මජ්ඣං.

2. උසාදෙති - මජ්ඣං.

8. 1. 2. 9

පහාරාද සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරක්ඛ්‍යා නගරයෙහි නලෙරු නම් (යක්ෂාධිගෘහීත) කොහොඹ රුක් මුල්හි වැඩ වසන සේක. එකල්හි පහාරාද නම් අසුරෙන්නද්‍රයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය, එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි පහාරාද අසුරෙන්නද්‍රයාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. පහාරාදය, අසුරයෝ මුහුදෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් දැයි?

වහන්ස, අසුරයෝ මහසයුරෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් යි.

පහාරාද, යම් ආශ්වය්‍යී කෙනකුන් දක්වීන් අසුරයෝ මහා සමුද්‍රයෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් නම් ඒ ආශ්වය්‍යී අද්භූත ධර්මයෝ කෙනෙක් දැයි?

වහන්ස, යම් ආශ්වය්‍යී කෙනකුන් සුනසුනා දක අසුරයෝ මහා-සමුද්‍රයෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් නම් එබඳු ආශ්වය්‍යී අද්භූතධර්මයෝ අටදෙනෙක් වෙත්. කවර අටදෙනෙක යත්:

1. වහන්ස, මහසයුර අනුසුර්ව නිමන යි, (පිළිවෙළින් ගැඹුරු පුයේ වෙයි), අනුසුර්වප්‍රවණ යි (පිළිවෙළින් නැඹුනේ වෙයි), අනුසුර්ව ප්‍රාග්භාර යි (පිළිවෙළින් ඉදිරියට බරවූයේ වෙයි), ආදියෙහි ම ගැඹුරු නො වෙයි. වහන්ස, යම්හෙයෙකින් මහසයුර අනුසුර්වනිමන වේ ද, අනුසුර්වප්‍රවණ වේ ද, අනුසුර්වප්‍රාග්භාර වේ ද, ආදියෙහි ම නො ගැඹුරු වේ ද, වහන්ස, යම් හෙයෙකින් යමක් සුනසුනා දක්මින් මහසයුරෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් නම් මෙ මහසයුරෙහි ප්‍රථම ආශ්වය්‍යී අද්භූතධර්මය වෙයි.

2. තවද වහන්ස, පිහිටි සැහැවි ඇති මහසයුර වෙරළ නො ඉක්මවයි. වහන්ස, යම්හෙයෙකින් පිහිටි සැහැවි ඇති මහසයුර වෙරළ නො ඉක්මවා නම් වහන්ස, යමක් සුනසුනා දක්මින් අසුරයෝ මහසයුරෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් ද, මේ මහසයුරෙහි දෙවන ආශ්වය්‍යී අද්භූත ධර්මය යි.

3. තවද වහන්ස, මහසයුර මළකුණු හා නො වෙසෙයි. මහසයුරෙහි යම් බඳු මළකුණපයක් වේ නම් එය වහා ම තෙරට පමුණුවයි. (රළ පහරින්) ගොඩ නංවයි. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මහසයුර මළකුණපයක් හා නො වෙසේ ද, මහසයුරෙහි යම්බඳු මළකුණපයක් වේ නම් ඒ වහා ම තෙරට පමුණුවා ද, ගොඩ නංවා ද, වහන්ස, අසුරයෝ මහමුහුදෙහි යමක් සුනසුනා දක සිත් අලවා වෙසෙත් නම් මේ මහසයුරෙහි තෙවන ආශ්වය්‍යී අද්භූත ධර්මය යි.

4. පුනවපරං භනෙන, යා කාවී මහානදියො, සෙය්‍යථීදං: ගඛ්‍යා, යමුනා, අචිරවතී, සරභු, මහී, තා මහා සමුද්දං පඤා ජහන්ති පුරිමානි නාමගොක්ඛා-
ති, මහාසමුද්දොකෙව සඛිං ගච්ඡන්ති. යමපි භනෙන, යා කාවී මහා නදියො,
සෙය්‍යථීදං ගඛ්‍යා යමුනා අචිරවතී සරභු මහී තා මහාසමුද්දං පඤා ජහන්ති
පුරිමානි නාමගොක්ඛානි, මහාසමුද්දොකෙව සඛිං ගච්ඡන්ති. අයං භනෙන
මහාසමුද්දෙ වතුඤ්ඤා අච්ඡරියො අබ්‍රහ්මනො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා අසුරා
මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

5. පුනවපරං භනෙන, යා ව¹ ලොකෙ සවිනතියො මහාසමුද්දං
අපෙඤ්ඤා, යා ව අනන්තභවං ධාරා පපතන්ති, න තෙන මහාසමුද්දස්ස
උනාක්ඛා වා පුරන්තං වා පඤ්ඤායතී, යමපි භනෙන, යා ව ලොකෙ
සවිනතියො මහාසමුද්දං අපෙඤ්ඤා, යා ව අනන්තභවං ධාරා පපතන්ති,
න තෙන මහාසමුද්දස්ස උනාක්ඛා වා පුරන්තං වා පඤ්ඤායතී, අයං භනෙන,
මහාසමුද්දෙ පඤ්ඤාමො අච්ඡරියො අබ්‍රහ්මනො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා
මහා සමුද්දෙ අභිරමන්ති.

6. පුනවපරං භනෙන, මහාසමුද්දො එකරසො ලොඤ්ඤරසො, යමපි
භනෙන, මහාසමුද්දො එකරසො ලොඤ්ඤරසො, අයං භනෙන, මහා සමුද්දෙ
ඡට්ඨො අච්ඡරියො අබ්‍රහ්මනො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ
අභිරමන්ති.

7. පුනවපරං භනෙන, මහාසමුද්දො ඛුරුතනො අනෙකරතනො².
තත්ථිමානි රතනානි, සෙය්‍යථීදං: මුක්ඛා. මණි, වෙච්චරියො, සමෙඛා, සීලා,
පවාළං, රජතං, ජාතරූපං, ලොභිතඤ්ඤා, මසාරගඤ්ඤා, යමපි භනෙන, මහා
සමුද්දො ඛුරුතනො අනෙකරතනො. තත්ථිමානි රතනානි, සෙය්‍යථීදං:
මුක්ඛා, මණි, වෙච්චරියො, සමෙඛා, සීලා, පවාළං, රජතං, ජාතරූපං, ලොභි-
තඤ්ඤා, මසාරගඤ්ඤා, අයං භනෙන, මහාසමුද්දෙ සත්තමො අච්ඡරියො
අබ්‍රහ්මනො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්ති.

8. පුනවපරං භනෙන, මහාසමුද්දො මහං භූතානං ආවාසො. තත්ථිමෙ
භූතා: කිමී කිමී ඛෙලා කිමී රපිඛෙලා³, අසුරා, නාගා, ගන්ධිඛා. සන්තී මහා
සමුද්දෙ යොජනසතිකාපි අත්තභාවා, දවියොජනසතිකාපි අත්තභාවා,
කියොජනසතිකාපි අත්තභාවා, වතුයොජනසතිකාපි අත්තභාවා, පඤ්ඤා-
යොජනසතිකාපි අත්තභාවා.

1. යා කාවී P T S
2. ඛුරුතනො - මජ්ඣං
3. කිමීඛෙලා - කිමී රපිඛෙලා - මජ්ඣං

4. තවද වහන්ස, යම් කිසි මහානදීහු වෙන්ද, උනටී: ගඛා ය, යමුනා ය, අචිරවතී ය, සරහු ය, මහී ය කියායි. ඔහු මහසයුරට පැමිණ පළමු නම් ගොත් හැරලත්. මහාසමුද්‍රය යි ම සභිකාචට යෙති. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් ගඛා ය, යමුනා ය, අචිරවතී ය, සරහු ය, මහී ය යන යමිඛද්‍ර මහානදීහු වෙන් නම් ඔහු මහසයුරට පැමිණ පළමු නම් ගොත් හැරලත් ද, මහාසමුද්‍රයයි ම සභිකාචට යෙත් ද, වහන්ස, යම් හෙයෙකින් අසුරයෝ යමක් පුනපුනා දක්මින් මහාසමුද්‍රයෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ සිවුවන ආශ්වයාඪි අද්භූත ධර්මය යි.

5. තවද වහන්ස, ලොවහි යමඛද්‍ර(කුදුමහත්)නදීහු මහමුහුදට වැද ගනින්ද, අහසින් යමඛද්‍ර වාෂට්ඨාරාවෝ වැටෙත්ද, ඉන් මහසයුරෙහි උනුඛටෙක් වෙවයි පිරුණුඛටෙක් වෙවයි නො පැනේ. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් ලොවහි යමඛද්‍ර කුදුමහත් නදීහු මහමුහුදට වැදගනින් නම් අහසින් යමඛද්‍ර වාෂට්ඨාරාවෝ හෙත් නම් ඉන් මහසයුරුහුගේ උනුඛටෙක් වෙවයි පිරුණු ඛටෙක් වෙවයි නො පැනේ ද, වහන්ස, යමක් පුනපුනා දක අසුරයෝ මහමුහුදෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහසයුරෙහි මේ පස්වන ආශ්වයාඪි අද්භූත ධර්මය යි.

6. තවද වහන්ස, මහසයුර එක ම රය ඇතියේ ලුණුරස ඇතියේ වෙයි. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් එකරස වූ මහසයුර ලුණුරස ඇතියේ වෙද, වහන්ස, අසුරයෝ යමක් පුනපුනා දක මහසයුරෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහසයුරෙහි මේ සවන ආශ්වයාඪි අද්භූත ධර්මය යි.

7. තවද වහන්ස, මහාසමුද්‍රය බොහෝ රුවන් ඇතියේ නන් රුවන් ඇතියේ වෙයි. එහිලා මේ රත්නයෝ යි. එනම්: මුතු ය, මිණි ය, වෙරළමිණි ය, සක් ය, ශීලා ය, පබළු ය, පිදී ය, රන් ය, පියුම්රා ය, මැසිරිගල් ය යන මොහු යි. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මහා සමුද්‍රය බහුරත්න වූයේ අනෙකඳි රත්න ඇති වෙද, එහිලා මේ රත්නයෝ යි. එනම්: මුතු ය, මිණි ය, වෙරළු ය, සක් ය, ශීලා ය, පබළු ය, පිදී ය, රුවන් ය, පියුම්රා ය, මැසිරිගල් ය යන මොහුයි. වහන්ස, යමක් පුනපුනා දක අසුරයෝ මහමුහුදෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ සත්වන ආශ්වයාඪි අද්භූත ධර්මය යි.

8. තවද වහන්ස, මහමුහුද මහසත්තට ආවාස වෙයි. එහි මේ සත්ත්‍රය: කිමිය, කිමිඛල ය, කිමිරිඛල ය, අසුරයෝ ය, නාගයෝ ය, ගඤ්චියෝ ය යන මොහු යි. මහමුහුදෙහි සියක් යොදුන් ඇති ආත්මභාවයෝ ද දෙදිය යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද තෙසිය යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද සිවුදිය-යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද පන්සියයොදුන් ආත්මභාවයෝ ද වෙති.

යමපි භනෙන, මහාසමුද්දො මහතං භුතානං ආවාසො. තත්ත්වෙ භුතා: කිමි, නිලීඛලො නිලීරපිඛලො, අසුරා, නාගා ගන්ධිඛා. සන්ති මහා සමුද්දො යොජනසතිකාපි. අක්ඛභාවා, දවියොජන-පෙ-නියොජන-පෙ-චතුයොජන-පෙ - උඤ්ඤියොජන සතිකාපි අක්ඛභාවා, අයං භනෙන, මහා සමුද්දො අට්ඨමො අච්ඡරියො දබ්භුතො ධම්මො යං දිසවා දිසවා අසුරා මහාසමුද්දො අභිරමනති.

ඉමෙ ඛො භනෙන, මහාසමුද්දො අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මා යෙ දිසවා දිසවා අසුරා මහාසමුද්දො අභිරමනති,

අපි පන භනෙන, භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති ?

අභිරමනති පහාරාද, භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙති.

කති පන භනෙන, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අච්ඡරියා දබ්භුතා ධම්මා යෙ දිසවා දිසවා භික්ඛු ඉමස්මිං-ධම්මචිනයෙ අභිරමනති, ?

අට්ඨ පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අච්ඡරියා දබ්භුතා ධම්මා යෙ දිසවා දිසවා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති. කතමෙ අට්ඨ:

1. සෙය්‍යථාපි පහාරාද මහාසමුද්දො අනුපුබ්බනිතොනා අනුපුබ්බ-පොණො අනුපුබ්බපබ්භාරො න ආයත කෙතෙච පසානො. එවලෙච ඛො පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අනුපුබ්බසිකො අනුපුබ්බකිරියා අනුපුබ්බච්චපද.

න ආයතකෙනෙ ච අඤ්ඤපට්ඨෙවො. යමපි පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අනුපුබ්බ සිකො අනුපුබ්බකිරියා අනුපුබ්බච්චපදන ආයතකෙනෙච අඤ්ඤපට්ඨෙවො. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ පඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිසවා දිසවා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති.

2. සෙය්‍යථාපි පහාරාද, මහාසමුද්දො ධීතධම්මො වෙලං නාතිචතති, එවලෙච ඛො පහාරාද, යං මයා සාවකානං සිකොපදං පඤ්ඤාතං තං මම සාවකා ජීවිතහෙතුපි නාතිකකමනා. යමපි පහාරාද, මයා සාවකානං සිකොපදං පඤ්ඤාතං තං මම සාවකා ජීවිතහෙතුපි නාතිකකමනා. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ දුතියො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිසවා දිසවා, භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති.

වහන්ස, යම්හෙයෙකින් මහමුහුද මහත් වූ සත්තව ආවාස වේ නම් - එහි ලා කම් ය කිමිඛල ය ජමිරපිඛල ය අසුර ය නාග ය ගඤ්ච ය යන මේ සත්හු වෙති. මහමුහුදෙහි සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද දෙසිය යොදුන් ... තෙසිය යොදුන් ... සිවුසිය යොදුන් ... පන්සිය යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද වෙත්. වහන්ස, අසුරයෝ යමක් පුන පුනා දක මහමුහුදෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහමුහුදෙහි මෙ අටවැනි ආශ්වයා අද්භුත ධර්මය යි.

වහන්ස, අසුරයෝ මහමුහුදෙහි යම් කිසිවකුත් පුන පුනා දක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහසමුද්‍රෙහි මේ අෂ්ට ආශ්වයා අද්භුත ධර්මයෝ වෙති.

වහන්ස, භික්ෂුහු මේ ධර්මවිනයෙහි සිත් අලවා වෙසෙත්දැයි?

පහාරාදය, භික්ෂුහු මෙ ධර්මවිනයෙහි සිත් අලවා වෙසෙතියි.

වහන්ස, යම් ආශ්වයා කෙනකුත් පුන පුනා දක භික්ෂුහු මේ ධර්මවිනයෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් ඒ ආශ්වයා අද්භුත ධර්මයෝ කෙනෙක් දැ යි?

පහාරාදය, යම් ආශ්වයා කෙනකුත් පුන පුනා දක මේ ධර්මවිනයෙහි භික්ෂුහු අභිරමණය කෙරෙත් නම් ඒ ආශ්වයා අද්භුත ධර්ම කෙනෙක් මේ ධර්මවිනයෙහි වෙති. කවර අටෙක යත්:

1. පහාරාදය, යම්සේ මහසයුර අනුපුර්වනිමිත ද, අනුපුර්වප්‍රවණ ද, අනුපුර්වප්‍රාභාර ද, ආදියෙහි ම නො ගැඹුරු වේ ද, පහාරාදය, එසෙයින් ම මේ ධර්මවිනයෙහි අනුපුර්වශික්ෂා වෙයි. අනුපුර්වක්‍රියා වෙයි. අනුපුර්ව ප්‍රතිපත් වෙයි. ආදියෙහි ම අර්භත්ත ප්‍රතිවේධය නො වේ. පහාරාදය, යම් හෙයෙකින් මේ ධර්මවිනයෙහි අනුපුර්වශික්ෂා වේ ද, අනුපුර්වක්‍රියා වේ ද, අනුපුර්ව ප්‍රතිපත් වේ ද, ආදියෙහි ම අර්භත්ත ප්‍රතිවේධ නො වේ ද, පහාරාදය, මේ ධර්මවිනයෙහි භික්ෂුහු යමක් පුන පුනා දක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මවිනයෙහි මෙ පළමු වන ආශ්වයා අද්භුත ධර්මය යි.

2. පහාරාදය, යම්පරිදි මහසමුද්‍රය සමීන ධර්ම වූයේ වෙලානික්‍රම නො කෙරේ ද, පහාරාදය, උපරිදි ම ම විසින් සච්චන්ට යම් සිකපදයක් පනවන ලද නම් එය මාගේ සච්චෝ දිවි හෙයිනුදු නො ඉක්මවත්. පහාරාදය, යම් හෙයෙකින් මා විසින් පනවන ලද ඒ සිකපදය මාගේ සච්චෝ දිවි හෙයිනුදු නො ඉක්මවත් නම් පහාරාදය, යම් ආශ්වයා සක් පුන පුනා දක භික්ෂුහු මේ ධර්මවිනයෙහි අභිරමණය කෙරෙත් ද, මේ ධර්මවිනයෙහි මෙ දෙවන ආශ්වයා අද්භුත ධර්මය යි.

3. සෙය්‍යථාපි පහාරාද මහාසමුද්දො න මනෙන කුණ්ඤෙන සංවසති. යං හොති මහාසමුද්දො මනං කුණ්ඤං තං විපපඤ්ඤව්ඨිතං වාහෙති, උලං උසාරාදෙති.¹ ඵවමෙව ඛො පහාරාද, යො සො පුග්ගාලො දුසසීලො පාප ධමමො අසුච්චසංකසරසමාචාරො පටිච්ඡන්තකම්මනො අසමමණො සමණපටිඤ්ඤො අමුභමචාරී මුභමචාරීපටිඤ්ඤො, අනොපුති අවස්සුතො කසම්බුජාතො, න තෙන සඛෙකා සංවසති. අථ ඛො නං විපපඤ්ඤව්ඨි සනිච්චතියා උකම්චති. කිඤ්චාපි සො හොති මජ්ඣෙ භික්ඛුසංඝස්ස නිසිනෙතො.⁴ අථ ඛො සො ආරකාව සංඝමානා සඛෙකා ව තෙන. ඥාපි පහාරාද යොසො පුග්ගාලො දුසසීලො පාපධමමො අසුච්ච සංකසරසමාචාරො පටිච්ඡන්තකම්මනො අසමමණො සමණපටිඤ්ඤො අමුභමචාරී මුභමචාරීපටිඤ්ඤො, අනොපුති අවස්සුතො කසම්බුජාතො, න තෙන සඛෙකා සංවසති. අථ ඛො නං විපපඤ්ඤව්ඨි සනිච්චතියා උකම්චති. කිඤ්චාපි සො හොති මජ්ඣෙ භික්ඛුසංඝස්ස නිසිනෙතො⁴ අථ ඛො සො ආරකාව සංඝමානා සඛෙකා ව තෙන. අයං පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ තතියො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අභිරම්භති.

4. සෙය්‍යථාපි පහාරාද, යා කාවී මහා නදියො, සෙය්‍යථිදං; ගඛො යමුතා අචිරටති සරගු මභී, තා මහාසමුද්දො පඤ්ඤා ජහන්ති පුරිමාති නාමගොඤ්ඤාති, මහාසමුද්දොකෙව සංඛං ගච්ඡන්ති ඵවමෙව ඛො පහාරාද, වාහාරො මෙ වණණා, ඛන්තියා මුභමණා වෙසා පුද්දා, තෙ තථාගතසංචෙදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පඛඛේඤ්ඤා ජහන්ති පුරිමාති නාමගොඤ්ඤාති, 'සමණා සන්තප්පන්තියා' කෙව සංඛං ගච්ඡන්ති, යමි පහාරාද වාහාරො මෙ වණණා ඛන්තියා මුභමණා වෙසා පුද්දා. තෙ තථාගතසංචෙදිනෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පඛඛේඤ්ඤා ජහන්ති පුරිමාති නාමගොඤ්ඤාති, 'සමණා සන්තප්පන්තියා' කෙව සංඛං ගච්ඡන්ති, අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ වතුසො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අභිරම්භති.

1. විපමෙව - මජ්ඣං.
 2. උසාරාදෙති - මජ්ඣං.
 3. විපමෙව නං - මජ්ඣං.
 4. සනිච්චතො - මජ්ඣං.

3. පභාරාදය, යම්පරිදි මහමුහුද මළකුණු හා නො වෙසේද, මහමුහුදෙහි යම් මළකුණපයෙක් වේ නම් එය වහා ම තෙරට පමුණුවා ද, ගොඩ නංවාද, එපරිදි ම පභාරාදය, යම් මේ පුභලෙක් දුශ්ශීල වූයේ ලමු දහම් ඇතියේ අපවිත්‍ර කායකර්මාදියෙන් යුක්ත වූයේ සැකකටයුතු හැසිරීම් ඇතියේ පිළිසන් කම් ඇතියේ අශ්‍රමණ වූයේ ශ්‍රමණයෙක්මී යන පිළිණ ඇතියේ අබ්‍රමසර ඇතියේ බ්‍රහ්මචාරියෙක් මැයි ප්‍රතිභ ඇතියේ ඇතුළත කුණු වූයේ කෙලෙසුන් විසින් තෙත් වූයේ හටගත් කෙලෙස් මඩ ඇතියේ වේ නම් ඔහු හා සඬත තෙමේ සංවාස නො කරයි. වැලිත් වහා ම ඔහු රැස් ව උත්කෂේප (ඔසවාදැමීම) කෙරෙයි. හේ බික්සභුන් මැද හුන්තේ නමුදු වැලිත් හේ සභුන්ගෙන් දුරු වූයේ ම වෙයි. සඬත තෙමේ ද ඔහු කෙරෙත් දුරු වූයේ වෙයි. පභාරාදය, යම් හෙයෙකින් යම් ඒ පුභලෙක් දුශ්ශීල වූයේ ලමු දහම් ඇතියේ අශෝචයෙන් යුතු වූයේ සැක කටයුතු හැසිරීම් ඇතියේ පිළිසන් කම් ඇතියේ අශ්‍රමණ වූයේ ශ්‍රමණයෙක්මී යන ප්‍රතිභ ඇතියේ අබ්‍රමසරී වූයේ බබ්‍රමසරීමී යන පිළිණ ඇතියේ ඇතුළත කුණු වූයේ කෙලෙසුන්ගෙන් තෙත් වූයේ හටගත් කෙලෙස් මඩ ඇතියේ වේ ද, සඬත තෙමේ ඔහු හා සංවාස නො කෙරෙයි. වැලිත් වහා රැස් ව ඔහු උත්කෂේප කෙරෙයි. හේ බික්සභුන් මැද හුන්තේ නමුදු වැලිත් හේ සභුන් කෙරෙත් දුරු වූයේ ම වෙයි. සඬත තෙමේ ද ඔහුගෙන් දුරු වූයේ වේ. පභාරාදය යම් ආශ්වයාසීයක් පුනාපුනා දක භික්ෂුහු මේ ධර්මවිනයෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මවිනයෙහි මෙ තෙවන ආශ්වයාසී අද්භූත ධර්මය යි.

4. පභාරාදය, යම් පරිදි යම් කිසි මහානදිහු වෙද්ද, එනම්: ගඬයා ය, යමුනා ය, අචිරවතී ය, සරහු ය, මහී ය යන මොහු යි. ඔහු මහමුහුදට පැමිණ පළමු නම් ගොත් හරිත් ද, මහමුහුදෙහි කියා ම සඬතාචට යෙත් ද, පභාරාදය, එපරිදි ම ක්ෂත්‍රියයහ, බ්‍රාහ්මණයහ, ජෙට්ඨයහ, ශ්‍රද්‍රයහ යි මේ වතුර්වණයෝ වෙත් නම් ඔහු තරාගත ප්‍රවීදිත වූ ධර්මවිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනාගාරියඛට පැමිණ පළමු නම් ගොත් හැරලත්. ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියහ යන සඬතාචට ම යෙත්. පභාරාදය, යම් හෙයෙකින් ක්ෂත්‍රියහ, බ්‍රාහ්මණයහ, ජෙට්ඨයහ, ශ්‍රද්‍රයහ යි මේ වතුර්වණයෝ වෙත් නම් ඔහු තරාගත ප්‍රවීදිත ධර්මවිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනාගාරියභාවයට පැමිණ පළමු නම් ගොත් හැරලත් ද ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියහ යි කියා ම සඬතාචට යෙත් ද, පභාරාදය, භික්ෂුහු යම් ආශ්වයාසීයක් පුනාපුනා දක මේ ධර්මවිනයෙහි අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මවිනයෙහි මෙ සිවුවන ආශ්වයාසී අද්භූත ධර්මය යි.

5. සෙය්‍යථාපි පහාරාද, යා ව ලොකෙ සට්ඨන්තියො මහාසමුද්දං අප්පසනතී යා ව අනන්තප්‍රියං ධාරා පපනන්තී. න තෙන මහාසමුද්දං උනන්තං වා පුරන්තං වා පඤ්ඤයති එවලෙව ඛො පහාරාද, ඛු වෙපි භික්ඛු අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පටිනිබ්බායන්තී. න තෙන නිබ්බාන ධාතුයා උනන්තං වා පුරන්තං වා පඤ්ඤයති. යමි පහාරාද, ඛු වෙපි භික්ඛු අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පටිනිබ්බායන්තී, න තෙන නිබ්බානධාතුයා උනන්තං වා පුරන්තං වා පඤ්ඤයති. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ පඤ්ඤො අවජරියො අබ්බුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ අභිරමන්තී.

6. සෙය්‍යථාපි පහාරාද, මහාසමුද්දො ඵකරසො ලොඤ්ඤො, එවලෙව ඛො පහාරාද, අයං ධම්මචීනසො ඵකරසො විමුක්ඛිරසො, යමි පහාරාද, අයං ධම්මචීනසො ඵකරසො විමුක්ඛිරසො, අයං පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ ජලධො අවජරියො අබ්බුතො ධම්මො, යං දිස්වාදිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ අභිරමන්තී.

7. සෙය්‍යථාපි පහාරාද, මහාසමුද්දො ඛුරුතනො අනෙකරුතනො, තත්ත්වං රතන්තී, සෙය්‍යථිදං, මුත්තා මහි වෙචරියො සංඛො සිලා ජවාළං රජතං ජාතරුපං ලොභිතඤ්ඤා මසාරග්ග්‍යං. එවලෙව ඛො පහාරාද, අයං ධම්මචීනසො ඛුරුතනො අනෙක රතනො, තත්ත්වං රතන්තී: සෙය්‍යථිදං, වත්තාරො සතිපට්ඨානා, වත්තාරො සම්මසධානා වත්තාරො ඉද්ධිපාද පඤ්ඤියානි පඤ්ඤා ඛලානි සත්ත ඛොඤ්ඤා අරියො අඤ්ඤාසො මග්ගො. යමි පහාරාද, අයං ධම්මචීනසො ඛුරුතනො අනෙකරුතනො, තත්ත්වං රතන්තී සෙය්‍යථිදං: වත්තාරො සතිපට්ඨානා වත්තාරො සම්මසධානා වත්තාරො ඉද්ධිපාද පඤ්ඤියානි පඤ්ඤා ඛලානි සත්ත ඛොඤ්ඤා අරියො අඤ්ඤාසො මග්ගො. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ සත්තො අවජරියො අබ්බුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ අභිරමන්තී.

8. සෙය්‍යථාපි පහාරාද මහාසමුද්දො මග්ගං භුක්තං ආවාසො, තත්ත්වං භුක්තං: කිම් කිම්ඤ්ඤා කිම්චරිඤ්ඤා අසුරා නාගා ගඤ්ඤා, සන්තී මගා සමුද්දො යොජනසතිකාපි අත්තභාවා, දවියොජන සතිකාපි අත්තභාවා, නියොජනසතිකාපි අත්තභාවා, වතුයොජනසතිකාපි අත්තභාවා, පඤ්ඤා-යොජනසතිකාපි අත්තභාවා.

5. පභාරාදය, යම් පරිදි ලොවහි යම් නදී කෙනෙක් මහසයුරට වැදගනිත් ද, යම් වෘෂ්ටිධාරාකෙනෙක් අහසින් ඇද හැලෙත් ද, එයින් මහසයුරුහුගේ උනුබවෙක් වේවයි පිරුණුබවෙක් වේවයි නො පැනේ ද. පභාරාදය, එපරිදි ම බොහෝ භික්ෂුහු අනුපාදිගෙෂ නිව්ඤ්ඤායෙන් පිරිනිවෙත් නමුදු එයින් නිව්ඤ්ඤායෙන් උනුබවෙක් වේවයි පිරුණුබවෙක් වේවයි නො පැනේ. පභාරාදය, යම් කරුණකින් බොහෝ වූත් භික්ෂුහු අනුපාදිගෙෂ නිව්ඤ්ඤායෙන් පිරිනිවෙත් නමුදු එයින් නිව්ඤ්ඤායෙන් උනුබවෙක් වේවයි පිරුණුබවෙක් වේවයි නො පැනේ ද, පභාරාදය, මේ ධර්මචිනයෙහි භික්ෂුහු යම් ආශ්වයාසීයක් සුනපුනා දක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මචිනයෙහි මෙ පස් වන ආශ්වයාසී අද්භුත ධර්මය යි.

6. පභාරාදය, යම් පරිදි ඒකරස වූ මහාසමුද්‍රය උණු රස ඇතියේ ද එපරිදිම පභාරාදය, ඒකරස වූ මේ ධර්මචිනය විමුක්තිරස ඇතියේ වෙයි. පභාරාදය, යම් හෙයෙකින් ඒකරස වූ මේ ධර්මචිනය විමුක්තිරස ඇතියේ වේ ද, පභාරාදය, මේ ධර්මචිනයෙහි භික්ෂුහු යම් ආශ්වයාසීයක් සුනපුනා දක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මචිනයෙහි මෙ සවන ආශ්වයාසී අද්භුත ධර්මය යි.

7. පභාරාදය, යම් පරිදි මහමුහුද බහුරත්න වූයේ නත් රුවන් ඇතියේ වේ ද, එහි මේ රත්නයෝ වෙති. එනම්: මුතු ය, මිණි ය, චෛරපමිණි ය, සක් ය, ශිලා ය, පබළු ය, රිදී ය, රත් ය, පිඹුමරා මිණි ය, මැයිපිඹුල් ය, යන මොහු යි. පභාරාදය, එපරිදි ම මේ ධර්මචිනය බහුරත්න වූයේ නත් රුවන් ඇතියේ ය. එහි මේ රත්නයෝ වෙති; එනම්: සතර සතිපට්ඨාන ය, සතර සමාක්ප්‍රධාන ය, සතර සාද්ධිපාද ය, පඤ්ඤාඤ්ඤා ය, පඤ්ඤා බල ය, සප්ත බොධාඛය ය, අරිඤ්චිමග යි. පභාරාදය, යම් හෙයෙකින් මේ ධර්මචිනය බහුරත්න වූයේ නත් රුවන් ඇතියේ වේ නම් එහි මේ රත්නයෝ වෙති: එනම්: සතර සතිපට්ඨාන ය, සතර සමාක්ප්‍රධාන ය, සතර සාද්ධිපාද ය, පඤ්ඤාඤ්ඤා, පඤ්ඤා බල ය, සප්ත බොධාඛය ය, අරිඤ්චිමග යි. පභාරාදය, මේ ධර්මචිනයෙහි යම් ආශ්වයාසීයක් සුනපුනා දක භික්ෂුහු අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මචිනයෙහි මෙ සත්වන ආශ්වයාසී අද්භුත ධර්මය යි.

8. පභාරාදය, යම් පරිදි මහමුහුද මහත් වූ සත්තට ආවාය වේ ද, එහි නිම් ය, නිම්බල ය, නිම්බල ය, අසුර ය, නාග ය, ගඤ්ච ය යන මේ මහසත්හු වෙති. මහසමුද්‍රයෙහි සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද දෙසියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද තෙසියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද, සිවුසියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද පන්සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද වෙති.

එවිමෙව ඛො පහාරාද, අයං ධම්මචිතයො මහතං භුතානං ආවාසො තත්ත්වෙ භුතා: සොතාපජනා, සොතාපක්ඛි ඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සකදගාමී, සකදගාමී ඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, අනාගාමී, අනාගාමී ඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙතා. යමපි පහාරාද, අයං ධම්මචිතයෙ මහතං භුතානං ආවාසො, තත්ත්වෙ භුතා, සොතාපනෙතා, සොතාපක්ඛි ඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සකදගාමී, සකදගාමී ඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, අනාගාමී, අනාගාමී ඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙතා, අයං පහාරාද ඉමසමී ධම්මචිතයෙ අට්ඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී ධම්මචිතයෙ අභිරමහති.

ඉමම ඛො පහාරාද, ඉමසමී ධම්මචිතයෙ අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී ධම්මචිතයෙ අභිරමහති.

8. 1. 2. 10

උපොසථ සුතනං.

එකං යමං හගවා යාට්ඨමීයං චිතරත්තං සුඛධාරාමෙ චීගාරමාතු පාසාදෙ තෙන ඛො පන සමයෙන හගවා තද්දුපොසථෙ භික්ඛුසඛ්ඛ පරිවුතො භිසිදෙනො ගොති. අථ ඛො ආයංචො දානංදෙ අභික්ඛනාය රත්තියා භික්ඛනෙ පඨමෙ යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛ්ඛං කරිඤා යෙන හගවා තෙන ඤේලී. පණාමෙඤා හගවන්තං එතදවොච:

අභික්ඛනා හතෙන රත්ති භික්ඛනා පඨමො යාමො චීරනිසිදෙනො භික්ඛුසඛ්ඛො, උද්දිසතු හතෙන හගවා භික්ඛනං පානිමොක්ඛන්තී. එවං දුතෙන හගවා තුණ්ඛි අහොසි. දුතියමි ඛො ආයංචො දානංදෙ අභික්ඛනාය රත්තියා භික්ඛනෙ මජ්ඣමෙ යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛ්ඛං කරිඤා යෙන හගවා තෙන ඤේලී. පණාමෙඤා හගවන්තං එතදවොච:

පහාරාදය, එපරිදි ම මේ ධර්මචිතය මහත් වූ භූතයන්ගේ ආවාසයෙක. එහි මේ භූතයෝ වෙති: සෝචන් ය, යෝචන් එල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය. සකදගාමී ය, සකදගාමී එල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය. අනාගාමී ය, අනාගාමී එල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය. අර්හත් ය, අර්හත්එල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය කියායි. පහාරාදය, යම් භෙයෙකින් මේ ධර්මචිතය මහත් වූ භූතයන්ට ආවාස වේ නම් එහි යෝචන් ය. සෝචන් එල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය, සකදගාමී ය සකදගාමීඑල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය. අනාගාමී ය, අනාගාමීඑල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය. අර්හත් ය, අර්හත්එල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය යි මේ භූතයෝ වෙති. පහාරාදය, මේ ධර්මචිතයෙහි යම් ආශ්වයායක් පුනපුනා දැක හික්ෂුහු අභිරලණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මචිතයෙහි මේ අටවැනි ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය යි.

පහාරාදය, හික්ෂුහු යම් ධර්ම කෙනකුත් දැක දැක මේ ශාසනයෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් නම්, මේ ශාසනයෙහි මේ අටවැදෑරුම් ආශ්වයා අද්භූත ධර්මයෝ වෙත් යයි.

8. 1. 2. 10
උපොසථ සූත්‍රය

එක් සමයෙකහි භාගාවතුන් වහන්සේ සැවක්නුවර පූර්වාරාම නම් මූවරමාපායෙහි වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි වනාහි භාගාවතුන් වහන්සේ පෞභෝ ලක් එ දවස බික්සභුන් පිරිවරා වැඩ හුන්නාහු වෙති. එ කල ආයුෂ්මත් ආනන්ද සථවීර තෙමේ ඉකුත් බොහෝ කල් ඇති රාත්‍රියෙහි පළමු යම ඉකුත් කල්හි හුනස්නෙන් නැඟී උතුරුසහ එකස් කොට භාගාවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ භාගාවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළේ ය:

වහන්ස, රු ඉක්ම ගිය බොහෝ කල් ඇත, පළමු යම නික්ම ගියේ ය, බික්සභහු හුන් බොහෝ කල් ඇත්තාහු වෙති. වහන්ස, භාගාවතුන් වහන්සේ මහණුන්ට පාමොක් උදෙසන සේක්ව යි. මෙසේ කී කල්හි භාගාවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමභූත වූ සේක. දෙවන වටක් ආයුෂ්මත් ආනන්ද සථවීර තෙමේ ඉක්ම ගිය බොහෝ කල් ඇති රාත්‍රියෙහි මැදුම් යම ඉකුත් කල්හි හුනස්නෙන් නැඟී උතුරුසහ එකස් කොට භාගාවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ හඟවතුන් හට මෙය සැලකෙළේ ය:

අභිකකතො භනෙත, රතති නිකඛනො මජ්ඣමො යාමො, වීරනිසිනෙතා භික්ඛුසංඛෙතා, උද්දිසතු භනෙත, භගවා භික්ඛුනං ‘පාති-මොක්ඛනඤ්ඤි, දුතියමපි ඛො භගවා තුණ්හී අහොසි, තනියමපි ඛො ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ අභිකකතො රතතියා නිකඛනො පච්ඡිමො යාමො උද්ධස්සො අරුණො නන්දිවුට්ඨො රතතියා උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසංඛො කරිතො යෙන භගවා තෙන ඤජ්ජිං පණාමෙතො භගවතං එතදවොච: “අභිකකතො භනෙත, රතති, නිකඛනො පච්ඡිමො යාමො උද්ධස්සො අරුණං නන්දිවුට්ඨො රතති, වීරනිසිනෙතා භික්ඛුසංඛෙතා, උද්දිසතු භනෙත, භගවා භික්ඛුනං පාතිමොක්ඛනඤ්ඤි,

අපරිසුද්ධා ආනන්ද පරිසාති. අප් ඛො ආයඤ්ඤො මොග්ගලොනස්ස එතදහොසි: කං නු ඛො භගවා පුග්ගලං සන්ධාය එවමාහ: ‘අපරිසුද්ධා ආනන්ද පරිසා’ති. අප් ඛො ආයඤ්ඤා මහාමොග්ගලොනො සංඛාචනං භික්ඛුසංඛං වෙනසා වෙනො පරිච්ච මනසාකාසි.

අද්දසා ඛො ආයඤ්ඤා මහාමොග්ගලොනො තං පුග්ගලං දුස්සීලං පාප-ධම්මං අසුචිං සංඛිකසංරසමාවාරං පටිච්ඡන්තකම්මනං අසංමණං සමණ-පටිඤ්ඤං අබ්බභවාරිං බ්බුභවාරිපටිඤ්ඤං අනෙතාපුතිං අචසස්සතං කසම්බු-ජාතං මජ්ඣම භික්ඛුසංඛෙතං නිසිත්තං, දිඤ්චාන උට්ඨායාසනා යෙන සො පුග්ගලො තෙනුපසංඛිතී. උපසංඛිතීතො තං පුග්ගලං එතදවොච: උට්ඨෙති ආචුසො¹ දිට්ඨෙති භගවතා, නන්දී තෙ භික්ඛුති සද්ධිං සංවාසොති.

එවං වුක්ඛෙතො සො පුග්ගලො තුණ්හී අහොසි. දුතියමපි ඛො ආයඤ්ඤා මහාමොග්ගලොනො තං පුග්ගලං එතදවොච: උට්ඨෙති ආචුසො,¹ දිට්ඨෙති භගවතා, නන්දී තෙ භික්ඛුති සද්ධිං සංවාසොති. දුතියමපි ඛො සො පුග්ගලො තුණ්හී අහොසි. තනියමපි ඛො ආයඤ්ඤා මහාමොග්ගලො-නො තං පුග්ගලං එතදවොච: උට්ඨෙති ආචුසො, දිට්ඨෙති භගවතා, නන්දී තෙ භික්ඛුති සද්ධිං සංවාසොති, තනියමපි ඛො සො පුග්ගලො තුණ්හී අහොසි.

අප් ඛො ආයඤ්ඤා මහාමොග්ගලොනො තං පුග්ගලං බාහායං ගහෙතො බහිද්ධාරකොට්ඨකා නිකඛාමෙතො සුචිඤ්ඤං දතො යෙන භගවා තෙනුපසංඛිතී උපසංඛිතීතො භගවතං එතදවොච:

1. උට්ඨෙති ආචුසො - මජ්ඣ.

වහන්ස, රැ ඉකුත් බොහෝ කල් ඇත, මැදුම් යම නික්ම ගියේ ය, බික්සහහු හුන් බොහෝ කල් ඇත්තාහු වෙති, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන්ට පාමොක් උදෙසන සේක්වා යි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවන වටත් තුෂ්ණිමහුන වූ සේක. තෙවන වට ද ඇවත් ආනන්ද තෙර ඉකුත් බොහෝ කල් ඇති රැයෙහි පැසුළු යම ඉක්ම ගිය කල්හි අරුණ නැගී කල්හි රැය පහන්වූ කල්හි හුනස්නෙන් නැගී උතුරැසහ එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ වහන්ස, රාත්‍රි තොමෝ ඉකුත් බොහෝ කල් ඇත්තී ය. පැසුළු යම ඉක්ම ගියේ ය. අරුණ නැගේ ය. රාත්‍රි තොමෝ නන්දිමුඛී වෙයි, බික්සහහු හුන් බොහෝ කල් ඇත්තා හ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන්ට පාමොක් උදෙසන සේක්ව යි, මෙය සැලකෙළේ ය,

ආනන්දය, පිරිස අපිරිසුදු ය යි (වදළහ.) එ කල්හි ආයුෂ්මත් මහ මුගලන් තෙරුනට මේ සිත විය: කවර නම් පුභුලකු සඳහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආනන්දය, පිරිස ‘අපිරිසිදු ය යි මෙසේ වදළ සේක් දැයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ සිය සිත්ත හැම බික්සහුන් සිතින් සිත පිරිසිදු බලා මෙනෙහි කළහ.

ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ දුසිල් වූ ලමු දහම ඇති අපචිත්‍ර කම් ඇති සැකයෙන් සිහි කටයුතු හැසිරීම් ඇති පිළිසන්කම් ඇති අශ්‍රමණ වූ ශ්‍රමණයෙමිසි කරන ප්‍රතිඥ ඇති අමුම්සැරි වූ බබසැරිම් සන පිළිණ ඇති ඇතුළත කුණු වූ කෙලෙසින් තෙත් වූ උපන් කෙලෙස් මඩ ඇති බික්සහුන් මැද හුන් ඒ පුභුලා දුටහ. දැක හුනස්නෙන් නැගී ඒ පුභුල් වෙත එළඹීයහ. එළඹ ඒ පුභුල්හට මෙය කීහ: “ඇවැත්නි, නැගී සිටුව, භාග්‍යවතුන් විසින් දක්නා ලද්දෙහි, තට මහණුන් හා සංවාසයෙක් නැතැ”යි දෙවන වටත් එ පුභුල් තුෂ්ණිමහුන, විය. තෙවන වටත් ආයුෂ්මත් මහ මුගලන් තෙරණුවෝ එ පුභුල් හට මෙය කීහ: “ඇවැත්නි, නැගී සිටුව, භාග්‍යවතුන් විසින් දක්නා ලද්දෙහි”. තට මහණුන් හා සංවාසයෙක් නැතැයි. තෙවන වටත් එ පුභුල් තුෂ්ණිමහුන විය.

මෙසේ කී කල්හි ඒ පුද්ගල තුෂ්ණිමහුන විය, දෙවන වටත් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ එ පුභුල්හට මෙය කීහ. “ඇවැත්නි, නැගී සිටුව, භාග්‍යවතුන් විසින් දක්නා ලද්දෙහි, තට මහණුන් හා සංවාසයෙක් නැතැ”යි දෙවන වටත් එ පුභුල් තුෂ්ණිමහුන, විය. තෙවන වටත් ආයුෂ්මත් මහ මුගලන් තෙරණුවෝ එ පුභුල් හට මෙය කීහ: “ඇවැත්නි, නැගී සිටුව, භාග්‍යවතුන් විසින් දක්නා ලද්දෙහි”. තට මහණුන් හා සංවාසයෙක් නැතැයි. තෙවන වටත් එ පුභුල් තුෂ්ණිමහුන විය.

එකල ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ එ පුභුල්හු බාහුයෙහි ගෙන බිහිදර කොටුවෙන් නෙරා දෙරඹළ දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයහ, එළඹ භාග්‍යවතුනට මෙය සැළකළහ:

භික්ඛාමිතො යො භනෙන පුග්ගලො මයා, පරිසුද්ධා පරියා, උදදියතු භනෙන භගවා භික්ඛුනං පාතිමොක්ඛන්තී.

අවජ්ජියං මොග්ගලොන, අබ්භුතං මොග්ගලොන, යාව ඛාභා ගභණාපි නාම යො මොසපුරියො ආගමෙස්සනීති¹ අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙති තුමෙතවදන්ති භික්ඛවෙ, උපොසථං,² කරෙය්‍යාථ. පාතිමොක්ඛං උදදියෙය්‍යාථ. නදනාභං භික්ඛවෙ, අජජතග්ගෙ උපොසථං කරිය්‍යාමී. පාතිමොක්ඛං උදදියිය්‍යාමී. අට්ඨානාමේතං භික්ඛවෙ, අනවකායො යං තථාගතො අපරිසුද්ධාය පරියාය ³උපොසථං කරෙය්‍ය පාතිමොක්ඛං උදදියෙය්‍යා.

අවසීමෙ භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අවජරියා අබ්භුතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්තී. කතමෙ අට්ඨ:

මහාසමුද්දෙ භික්ඛවෙ, අනුපුබ්බනිනෙතා අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බ පබ්භාරො න ආයතකෙතෙව පපාතො. යමපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අනුපුබ්බනිනෙතා අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපබ්භාරො න ආයතකෙතෙව පපාතො. අයං භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ පඨමො අවජරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්තී -පෙ-

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො මහතං භුතානං ආවාසො තත්ත්වමෙ භුතා, තිමී තිමීඛලා තිමීරපිඛලො⁴ අසුරා නාභා ගන්ධධා, සන්තී මහාසමුද්දෙ යොජනසතිකාපි, අක්ඛභාවා -පෙ- පඤ්ඤොයොජනසතිකාපි අක්ඛභාවා, යමපි භික්ඛවෙ, මහා සමුද්දෙ මහතං භුතානං ආවාසො. තත්ත්වමෙ භුතා, ⁵තිමී තිමීඛලා තිමීරපිඛලො අසුරා නාභා ගන්ධධා ⁶සන්තී මහාසමුද්දෙ යොජනසතිකාපි අක්ඛභාවා -පෙ- පඤ්ඤොයොජනසතිකාපි අක්ඛභාවා අයං භික්ඛවෙ මහාසමුද්දෙ අට්ඨමො අවජරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහා සමුද්දෙ අභිරමන්තී.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අට්ඨ අවජරියා අබ්භුතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා⁶ අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්තී.

1. ආගමිසසකීති - සිමු
2. භික්ඛවෙ ඉතො පරං උපොසථං - චූ
3. උපොසථං කරෙය්‍යා - මජ්ඣං උතං
4. තිමී තිමීඛලා තිමීරපිඛලො - මජ්ඣං
5. වසන්තී මහාසමුද්දෙ - මජ්ඣං
6. යං දිස්වා දිස්වා - මජ්ඣං

“වහන්ස, මා විසින් එ පුහුල් තෙම නෙරන ලද්දේ වෙයි. පිරිස් පිරිසිදු ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන්ට පාමොක් උදෙසන යෙක්වා”යි.

“මුගලන, ආශ්වයානී ය. මුගලන, අද්භූත. බාහුයෙන් ගන්නාතාක් ම ඒ මෝසපුරුෂ හුන්නේ” යයි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතුයේක: “මහණෙනි, දැන් තෙපි ම පොහෝ කරවු. පාමොක් උදෙසවු, මහණෙනි, අද පටන් කොට මම පොහෝ නො කරන්නෙමි, පාමොක් නො උදෙසන්නෙමි. මහණෙනි, යම් කරුණෙකින් තරාගත-යෝ අපිරිසිදු පිරිස්හි පොහෝ කරන්නාහ. පාමොක් උදෙසන්නාහ, යන තෙල කරුණ අසාන වෙයි. අවිකාශ රහිත වෙ.

මහණෙනි, යම් ආශ්වයානී කෙනකුන් පුන පුනා දක අසුරයෝ අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහසමුද්‍රයෙහි මේ අප්ථ ආශ්වයානී අද්භූත ධර්ම කෙනෙක් වෙති. කවර අටදෙනෙකයන්:

මහණෙනි, මහසයුර අනුසුර්ව නිමිත යි, අනුසුර්වප්‍රවණ යි, අනුසුර්ව-ප්‍රාග්භාර යි. ආදියෙහි ම ගැඹුරු නො වෙ. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් මහසයුර අනුසුර්වනිමිත වෙ ද, අනුසුර්වප්‍රවණ වෙ ද, අනුසුර්ව ප්‍රාග්භාර වෙ ද, ආදියෙහි ම ගැඹුරු නො වෙ ද, මහණෙනි, මහමුහුදෙහි යම් ආශ්වයානීයක් පුනපුනා දක අසුරයෝ අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහමුහු-දෙහි මේ පළමු වන ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මය යි ...

තවද මහණෙනි, මහසයුර මහත් වූ සත්තට ආවාස වෙයි. එහි තිමි ය නිමිචගලය, නිමීරපිචගලය, අසුරය, නාගය, ගන්ධර්ව ය යන මොහු මහසත්හු වෙති. මහමුහුදෙහි සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද... පන්සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝ ද වෙති. මහණෙනි යම්භෙයෙකින් මහ-මුහුද මහසත්තට ආවාස වෙ ද, එහි තිමි ය නිමිචගලය නිමීරපිචගලය අසුර ය නාග ය ගන්ධර්ව ය යන මේ මහසත්හු වෙත් ද, මහමුහුදෙහි සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝත් ... පන්සියක් යොදුන් ආත්මභාවයෝත් වෙත් ද, මහණෙනි, මහමුහුදෙහි අසුරයෝ යම් ආශ්වයානීයක් පුනපුනා දක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහමුහුදෙහි මේ අට වැනි ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මය යි.

මහණෙනි, මහමුහුදෙහි යම් බදු ආශ්වයානීයන් පුනපුනා දක අසුරයෝ අභිරමණය කෙරෙත් නම් මහමුහුදෙහි මේ අටදෙන ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මයෝ වෙති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ ඉමසමී. ධම්මචිනයෙ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මා, යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී. ධම්ම චිනයෙ අභිරමන්ති.

කතමෙ අට්ඨ:

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො අනුපුබ්බනීතොනා අනුපුබ්බ-පොණො අනුපුබ්බපබ්බාතො න ආයතකෙනෙව පපාතො. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, ඉමසමී. ධම්මචිනයෙ අනුපුබ්බසික්ඛා අනුපුබ්බකිරියා අනුපුබ්බ-පට්ඨපද න ආයතකෙනෙව අඤ්ඤපට්ඨවෙධො. යමපි භික්ඛවෙ, ඉමසමී. ධම්ම-චිනයෙ අනුපුබ්බසික්ඛා අනුපුබ්බකිරියා. අනුපුබ්බපට්ඨපද න ආයතකෙනෙව අඤ්ඤපට්ඨවෙධො. අයං භික්ඛවෙ, ඉමසමී. ධම්මචිනයෙ පඨමො අච්ඡරි-යො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී. ධම්මචිනයෙ අභිරමන්ති -පෙ-

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො මහතං භුක්ඛානං ආවාසො තත්ත්වෙ භුක්ඛා, 'නිමී නිමීධගලා නිමීරපිධගලා අසුරා නාගා ගජධිබ්බා, ඥනනී' මහාසමුද්දො යොජනසතිකාපි අත්තභාඨා -පෙ- පඤ්ඤියො-ජනසතිකාපි අත්තභාවා. එව මෙව ඛො භික්ඛවෙ, අයං ධම්ම-චිනයො මහතං භුක්ඛානං ආවාසො, තත්ත්වෙ භුක්ඛා, සොතාපනො, සොතාපතති ඵලසච්ඡිකිරියාය පට්ඨනොනා. -පෙ- අරභා, අරභකතාය පට්ඨනොනා. යමපි භික්ඛවෙ, අයං ධම්ම චිනයො මහතං භුක්ඛානං ආවාසො, තත්ත්වෙ භුක්ඛා, සොතාපනොනා සොතාපතති ඵලසච්ඡිකිරියාය පට්ඨනොනා -පෙ- අරභා අරභකතාය පට්ඨනොනා. අයං භික්ඛවෙ, ඉමසමී. ධම්ම-චිනයෙ අට්ඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී. ධම්ම චිනයෙ අභිරමන්ති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, ඉමසමී. ධම්මචිනයෙ අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මො යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී. ධම්මචිනයෙ අභිරමන්ති.

මහාවග්ගො දුතියො.

තත්ත්වඥානං

චෙරසෙඤ්ජාසීභො ආජඤ්ඤා - ධම්මචිකත මලානි ව දුතෙය්‍යං ඡෙදි ව බන්ධනා පභාරාදෙ උපොසථොති,

1. නිමී නිමීධගලො නිමීරපිධගලො - මජ්ඣ. 2. වසනති - මජ්ඣ.

මහණෙනි, එපරිදිම මේ ධර්මවිනයෙහි භික්ෂුහු යම් ආශ්වයාණී කෙනෙකුන් පුන පුනා දැක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මවිනයෙහි අෂ්ට ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මකෙනෙක් වෙති.

කවර අටදෙනෙක යත්:

මහණෙනි, යම්පරිදි මහමුහුද අනුසූර්ව නිමිත වේ ද, අනුසූර්වප්‍රචණ වේ ද, අනුසූර්වප්‍රාග්භාරවේ ද, ආදියෙහි ම ගැඹුරු නො වේ ද, මහණෙනි, එපරිදිම මේ ධර්මවිනයෙහි අනුසූර්වශික්ෂා වෙයි, අනුසූර්ව ක්‍රියා වෙයි, අනුසූර්ව ප්‍රතිපත්ති වෙයි. ආදියෙහි ම අර්භත්ඤ්ජනිවේධය නො වේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් මේ ධර්මවිනයෙහි අනුසූර්වශික්ෂා වේ ද අනුසූර්වක්‍රියා වේ ද, අනුසූර්වප්‍රතිපත් වේ ද, ආදියෙහි ම අර්භත්ඤ්ජනිවේධය නො වේ ද, මහණෙනි, මේ ධර්මවිනයෙහි යම් ආශ්වයාණීයක් පුනපුනා දැක භික්ෂුහු සිත් අලවා වෙසෙත් නම් මේ ධර්මවිනයෙහි මේ පළමුවන ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මය වෙයි ...

මහණෙනි, යම්පරිදි මහමුහුද මහත් සත්තට ආවාස වේ ද, එහි නිමී ය නිමීභගලය නිමීර පිඨගලය අසුර ය නාග ය ගන්ධර්වය යන මේ මහසත්හු වෙත්. මහමුහුදෙහි සියක් යොදුන් අත්බැව් ද ... පන්සියක් යොදුන් අත්බැව් ද වෙත්. මහණෙනි, එපරිදි ම මේ ධර්මවිනය මහසත්තට ආවාස වෙයි. සෝචන් ය, සොචන්ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය, ... අර්භත්ය, අර්භත්ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය යන මේ මහසත්හු වෙති. මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් මේ ධර්මවිනය මහසත්තට ආවාස වේ ද, එහි සෝචන් ය, සෝචන්ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය ... රහත්ය, රහත් බවට පිළිපත්තෝ ය යන මේ මහසත්හු වෙත් ද, මහණෙනි, මේ ධර්මවිනයෙහි භික්ෂුහු යම් ආශ්වයාණීයක් පුනපුනා දැක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මේ ධර්මවිනයෙහි මේ අටවැනි ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මය යි. මහණෙනි, මේ ධර්මවිනයෙහි භික්ෂුහු යම් ආශ්වයාණී කෙනෙකුන් පුනපුනා දැක අභිරමණය කෙරෙත් නම් මොහු මේ ධර්මවිනයෙහි අෂ්ට ආශ්වයාණී අද්භූත ධර්මයෝ යි.

දෙවැනි මහාවර්ග යි.

එහි උද්දනාය:

වෙරඤ්ජසූත්‍රය, සීහ (සෙනාපති) සූත්‍රය, ආජඤ්ඤ සූත්‍රය, බලුභික-සූත්‍රය, මල සූත්‍රය, දුතෙය්‍ය සූත්‍රය යන ඉක්කිත්ඛන සූත්‍රය, පුරුසබන්ධන සූත්‍රය, පභාරාද සූත්‍රය, උපොසථසූත්‍රය ද යන දශය යි.

3. ගහපතිවග්ගො

8. 1. 3. 1

වෙසාලිකඋග්ග සුත්තං

එකං සමයං හගවා වෙසාලියං චීහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං තත්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙහි භික්ඛවොති. හදනෙති තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චසෙසාසුං. හගවා එතදවොච:

අට්ඨති භික්ඛවෙ, අච්ඡරියෙහි අබ්භූතෙහි ධම්මෙහි සමනනාගතං උග්ගං ගහපතිං වෙසාලිකං ධාරෙථාති. ඉදමවොච හගවා, ඉදං චිත්තානා සුගතො උට්ඨායාසනා චීහාරං පාවිසී. අප් ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු උඛ්ඛන්තසමයං නිවාසෙකා පත්තච්චරමාදය යෙන උග්ගසස ගහපතීනො වෙසාලිකසස නිවෙසනං තෙනුපසඛංචී.

උපසඛංචීතා පඤ්ඤතෙහ ආසනෙ නිසීදී. අප් ඛො උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛංචී. උපසඛංචීතා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නං ඛො උග්ගං ගහපතිං වෙසාලිකං සො භික්ඛු එතදවොච:

අට්ඨති ඛො ත්වං ගහපති, අච්ඡරියෙහි අබ්භූතෙහි ධම්මෙහි සමනනා ගතො හගවතා ව්‍යාකතො. කතමෙ තෙ ගහපති, අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භූතා ධම්මො යෙහි ත්වං සමනනාගතො හගවතා ව්‍යාකරොති.

න ඛො අහං හනෙන, ජානාමී කතමෙහි අට්ඨති අබ්භූතෙහි ධම්මෙහි සමනනාගතො හගවතා ව්‍යාකතො. අපි ච හනෙන, යෙ මෙ අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භූතා ධම්මො සංචිජ්ජන්තී තෙ සුඡාහි, සාධුකං මනසිකරොහි, භාසිසංචිති.

එවං ගහපතීති ඛො සො භික්ඛු උග්ගසස ගහපතීනො වෙසාලිකසස පච්චසෙසාසී. උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො එතදවොච:

3. ගහපති වගීය

8. 1. 3. 1

වෙසාලික උග්‍ර ඉක්‍රමය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විශාලානුවර සමීපයෙහි වූ මහවෙනෙහි කුටාගාරසාලායෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි' යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු 'වහන්සැ' යි භාග්‍යවතුන්වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

මහණෙනි, විසල්පුර වැසි උග්‍රගහපති ආඥායා අදහන ධර්ම අටෙකින් සමන්විත කොට දරවුයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක, සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදරා හුනස්නෙන් නැඟී විහාරයට පිවිසි සේක.

ඉක්බිති එක්කරා මහණෙක් පෙරවරයෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන විසල්පුර වැසි උග්‍ර ගැහැවිහුගේ නිවෙස්න යම් තෙතෙක්හි ද, එහි එළැඹී යේ ය, එළඹ පැනවූ අස්නෙහි හින. එකල්හි විසල්පුරවැසි උග්‍රගහපති ඒ මහණෙහු වෙත එළැඹීයේ ය. එළැඹ ඒ මහණෙහු වැද එකත්පසෙක හින. එකත්පසෙක හුන් විසල්පුර වැසි උග්‍රගහපති හට ඒ මහණ මෙය කී ය:

ගෘහපතිය, තෙපි ආඥායා අදහන ධර්ම අටෙකින් සමන්විත වුවු යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දහු, ගෘහපතිය, තෙපි යම් ධර්ම අටෙකින් සමන්විත වුවු යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පවසන ලද්දහු ද, ඒ ආශ්වර්ෂය අදහන ධර්මයෝ අටදෙන කවරහු ද?

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මම කවර අසිරි අබුතු දහම් අටෙකින් සමන්විතය යි ප්‍රකාශිතයෙමි දැයි නො දනිමි. එහෙත් වහන්ස, මාගේ යම් මේ අට අසිරි අබුතු දහම් කෙනෙක් ඇත් ද ඔවුන් අසව. මැනවින් මෙනෙහි කරව, පවසන්නෙමි යි.

ඒ මහණ තෙමේ 'එසේ ය ගෘහපතිය' යි විසල්පුරවැසි උග්‍රගහපති හට පිළිවදන් ඇස්වී ය. විසල් පුරවැසි උග්‍රගහපති තෙමේ මෙය කී ය:

1. යදහං හනෙන, හගවනනං පඨමං දුරතොච අග්ගසං සහදසනනෙනව මෙ හනෙන හගවතො වීනං පසීදි. අයං ටො මෙ හනෙන පඨමො අච්ඡිට්ඨො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

2. සො ටො අහං හනෙන, පසන්නවීනනා හගවනනං පඨිරුපාසිං. තසා මෙ හගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසි, සෙයාථීදං: දුතකථං සීලකථං සඤ්ඤාකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සධනිලෙසං නෙකානෙමෙ ව ආනිසංසං සකාමෙසි. යද මං හගවා අඤ්ඤාසි කථුචිත්තං මුදුචිත්තං විනිවරණචිත්තං උදහනචිත්තං පසන්නචිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාමෙසි, දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මඤ්ඤා. සෙයාථාපි නාම දුඛං වත්ථං අපගාතාදුක්ඛං සමුදෙව රජනං පනිගණෙත්ඤායා, එවමෙව ටො මෙ තසාමිං යෙව ආසනෙ වීරජං වීතමලං ධම්මවකඬුං උදපාදි, යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මෙ තති.

සො ටො අහං හනෙන, දිට්ඨධම්මො පනධම්මො වීදිනධම්මො පරියොගාලාභධම්මො තිණ්ණදීවිනිච්ඤා විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජ-සපෙක්ඛා අපරපච්චියො සන්ධි සාසනෙ තසෙව බුද්ධඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා සබ්බඤ්ඤා සරණං අගමාසිං. බ්‍රහ්මචරියපඤ්ඤාමානි සිකාපදනි සමාදීසිං. අයං ටො මෙ හනෙන, දුතියො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

3. තසා මඤ්ඤා හනෙන, වතසෙසා කොමාරියො පජාපතියො අහෙසුං. අථ ධවාහං හනෙන, යෙන තා පජාපතියො නෙත්තපසධිකමිං. උපසධිකච්ඡිත්තා තා පජාපතියො එතදවොච: මයා ටො හගිනියො බ්‍රහ්මචරියපඤ්ඤාමානි සිකාපදනි සමාදීක්ඛානති. යා ඉච්ඡති සා ඉධෙව භොගෙ ව භුඤ්ඤා! පුඤ්ඤානි ව කරොනා! සතානි වා ඤාතිකුලානි ගච්ඡන්තා! භොගී වා පන පුරිසාධිසොයා, තසා වො දම්මිති. එවං වුක්ඛෙසා හනෙන ජෙට්ඨා පජාපතී මං එතදවොච: ඉත්ථංනාමසා මං අයාපුක්ඛා පුරිසසා දෙභිති.

අථ ධවාහං හනෙන, තං පුරිසං පකෙකාසාපෙත්තො වාමෙන හසෙත්තා පජාපතීං ගහෙත්තා දකඛිණෙන හසෙත්තා භිඤ්ජාරං ගහෙත්තා තසා පුරිසසා ඔනොජෙසිං. කොමාරීං ටො පනාහං හනෙන, දුරං පරිච්ඡිතනනා නාභිඡානාමී වීක්ඛසා අඤ්ඤාඋක්ඛං. අයං ටො මෙ හනෙන, තතියො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

1. වහන්ස, මම යම් කැලක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළමු කොට දුරදීම දුටුයෙමි ද, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දර්ශනය හා සමග ම මාගේ සිත පහන් වී ය. වහන්ස, මාගේ මේ පළමු ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය ඇත්තේ ය.

2. වහන්ස, ඒ මම පහන්සිත් ඇතියෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පර්යන්ත පාසනය (වෙත එළැඹ ඇසුරු කිරීම) කෙළෙමි. එ මට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පනුපිළිවෙළ කථාව දෙසූයේක. එ නම්: දුනකථා ද සීලකථා ද සභකථා ද කාමයන්ගේ ආදීනව ලමුබව කිලිට්බව ද නොනිමිත්‍රමයෙහි අනුසස් ද දිළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් කලෙකිහි අරොගසිත් ඇති මොළොක් සිත් ඇති නිවරණ රහිත සිත් ඇති ඔදවැඩි සිත් ඇති පහන් සිත් ඇති මා දන් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයින්ගේ සාමුක්කංසික වූ (නමන් විසින් ම කිසිවකුගේ වහලක් නැති ව නොගන්) යම් ධර්මදේශනාවක් වේ ද, දුඛය, සමුදය ය, නිරොධය ය, මාර්ගය ය යන ඒ (වතුසසත්‍ය) ධර්මය ප්‍රකාශ කළ සේක. යම්සේ පහ වූ කළ ඇති ඉද්ධි වස්ත්‍රයක් මොනොවට රදන් ගන්නේ වේ ද, එසෙයින් ම මට එ හුන් අස්නෙහි මැ, සමුදය, ස්වභාව ඇති යමක් ඇත් ද, ඒ හැම නිරොධ ස්වභාව ඇතැයි විරජ වූ විතමල වූ ධර්මක්ෂය පහළ වී.

වහන්ස, ඒ මම වනාහි දුටුදහම ඇතියෙමි පුකට කොට දන් දහම ඇතියෙමි බැසගත් දහම ඇතියෙමි ඉක්මවූ විවිකිව්‍යා ඇතියෙමි. පහ වූ කප්ඛකථා (නකසේ ද කෙසේදැයි කරන සැක) ඇතියෙමි වෙසරද බවට පැමිණියෙමි ශාස්තෘශාසනයෙහි (ධර්මාවබෝධයට) අන් ප්‍රත්‍යයක් (පිහිටක්) නැත්තෙමි එහිදී ම ඒ බුදුන් ද දහම ද සඟුන් ද සරණ කොට ගියෙමි. බබ්බර පස් වනු කොට ඇති සිකපද (බ්‍රහ්මවරිය පඤ්චකසීලය) සමාදන් වීමි. වහන්ස, මේ මාගේ දෙවන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මය ඇත.

3. වහන්ස, ඒ මට තරුණ භායාචාරී සිටුදෙනෙක් වූහ. වහන්ස, ඉක්බිත්තෙන් මම ඒ භායාචාරී යම් තෙනෙකිහි වූ ද, එතන්හි එළැඹියෙමි. එළැඹ ඒ භායාචාරීන්ට තෙල කීම්: සොභොචරියනී, මා විසින් බබ්බර පස් වනු කොට ඇති සිකපදයෝ සමාදන්ව ගන්නා ලදහු ය. යම් ස්ත්‍රියක් කැමැති වේ නම් ඕනොමෝ ඔහි ම. (හිඳ) භොගයන් ද අනුභව කෙරේවා! සිය නෑකුලයන් කරා හෝ යේවා! පුරුෂයන් පිළිබඳ අදහස් ඇති හෝ වේ නම් කවරක් හට තොප දෙමි දැයි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි දෙටු භායාචාරී තොමෝ මට මෙය කී: ආයාපුත්‍රය, මා මෙ නම් ඇති පුරුෂයාහට දෙව සි.

වහන්ස, එකල මම ඒ පුරුෂයා කැඳවා වමනින් භායාචාරී අල්ලාගෙන දකුණතින් කෙණ්ඩිය ගෙන ඒ පුරුෂහට අත පැන් වඩා දිනිමි. වහන්ස, තරුණ භායාචාරී හරනෙම මම සිතෙහි වෙනස් බවක් නො දනිමි. වහන්ස, මාගේ මේ තෙවන අසිරි අබුකු දහම ඇත.

4. සංවිජ්ජනී ඛො පන මෙ භනෙත, කුලෙ භොගා. තෙ ච ඛො අපථවිභක්තා සීලවනෙතභි කල්‍යාණධම්මෙහි. අයං ඛො මෙ භනෙත, චතුස්සො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජනී.

5. යං ඛො පන අභං භනෙත, භික්ඛුං පඨිරුපාසාමී, සක්කවට්ඨං යෙව පඨිරුපාසාමී නො අසක්කවට්ඨං. අයං ඛො මෙ භනෙත, පඤ්චමො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජනී.

6. සො චෙ' මෙ භනෙත, ආයඤ්ඤා ධම්මං දෙසෙති සක්කවට්ඨං යෙව සුඤ්ඤාමී, නො අසක්කවට්ඨං. නො චෙ මෙ සො ආයඤ්ඤා ධම්මං දෙසෙති අභමසස ධම්මං දෙසෙමී. අයං ඛො මෙ භනෙත, ඡට්ඨො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජනී.

7. අනච්ඡරියං ඛො පන මං භනෙත, දෙවතා උපසඬකමීඤ්ඤා ආරො-
චෙනතී: ස්වාක්ඛාතො ගභපති, භගවතා ධම්මොති. එවං චුක්ඛෙත අභං
භනෙත, තා දෙවතා එවං වදමී: වදෙය්‍යාථ වා එවං ඛො තුමේඨ දෙවතා
නො වා වදෙය්‍යාථ, අථ ඛො ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මොති, න ඛො
පනාභං භනෙත, අභිජානාමී තතොතිදන්තං වීක්ඛසස උණ්ණනීං, මං වා
දෙවතා උපසඬකමීනතී අභං වා දෙවතාහි සප්ප්‍රපාමීති. අයං ඛො මෙ
භනෙත, සක්කමො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජනී.

8. යානිමානී භනෙත, භගවතා දෙසිතානි පඤ්ඤාරම්භාගීයානි
සංයොජනානි, නාභං තෙසං කිඤ්ඤේ අක්ඛනී අපභිතං සමනුපසාමීති. අයං
ඛො මෙ භනෙත, අට්ඨමො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජනී.

ඉමෙ ඛො භනෙත, අවධි අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංවිජ්ජනී. නො
ච ඛො අභං ජානාමී. කතමෙහිපභං අට්ඨහි අච්ඡරියෙහි අබ්භූතෙහි ධම්මෙහි
සමනකාගතො භගවතා ව්‍යාකතොති.

අථ ඛො සො භික්ඛු උග්ගසස ගභපතිනො වෙසාලීකසස නිවෙසනෙ
පිණ්ඩපාතං ග්‍රහෙතො උට්ඨායාසනා පක්කාමී.

1. ඉ- සිඉ.

4. වහන්ස, මාගේ කුලයෙහි හොඟයෝ ඇත්තාහ. ඒ හෝගයෝ ද කලණදහම ඇති සිල්වකුන් සමග (මෙනෙක් දෙමි මෙනෙක් නොදෙමි මෙය දෙමි මෙය නො දෙමි යි සිතක් නැතිව සාධාරණ බෙදුම් ඇති-යෙන්) අප්‍රතිවිභක්තයහ. වහන්ස, මාගේ මේ සිවුවන ආශ්වය්‍ය අද්භුත ධර්මය ද ඇත්තේ ය.

5. වහන්ස, මම යම් මහණක්හු පර්ය්‍යපාසන කෙරෙමි ද, සකසා ම පර්ය්‍යපාසන කරමි. නො සකසා පර්ය්‍යපාසන නො කරමි. වහන්ස, මාගේ මෙ පස් වන අසිරි අබ්‍රකු දහම ද ඇත්තේ ය.

6. වහන්ස, ඉදින් ඒ ආයුෂ්මත් මට දහම දෙසා නම් සකසා ම අසමි, නො සකසා නො අසමි. ඒ ආයුෂ්මත් ඉදින් මට දහම නො දෙසා නම් මම ඔබට දහම දෙසමි. වහන්ස, මාගේ මෙ සවන ආශ්වය්‍ය අද්භුත ධර්මය ද ඇත.

7. වහන්ස, දෙවියෝ මා කරා එළැඹි ‘ගෘහපතිය, භාග්‍යවකුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මනාකොට දෙසන ලද්දේ ය’ යි සැළ කෙරෙති. (එය) ආශ්වය්‍යයක් නො වේ. එසේ කී කල්හි වහන්ස, මම ඒ දෙවියනට මෙසේ කියමි: දේවතාවෙහි, තෙපි මෙසේ කියනු දු නො කියනු දු ධර්මය භාග්‍යවකුන් වහන්සේ විසින් මොනවට දෙසන ලද්දේ ම ය. වහන්ස, දෙවියෝ මා කරා එළැඹෙති යි හෝ මම දෙවියන් හා සමග සාකච්ඡා කෙරෙමි යි හෝ ඒ හේතු කොට ගෙන උභ්‍යන්තියක් (සිතෙහි උසස් වීමක්) මම නො දනිමි ම ය. වහන්ස, මාගේ මෙ සත් වන අසිරි අබ්‍රකු දහම ද ඇත.

8. වහන්ස, භාග්‍යවකුන් වහන්සේ විසින් ඔරමභාගියෙහ යි යම් සංයෝජන පසෙක් දෙසන ලද්දු ද, ඉන් ප්‍රභිණ නො වූ කිසිවක් මම තමා කෙරෙහි නො දකිමි. වහන්ස, මාගේ මෙම අට වැනි ආශ්වය්‍ය අද්භුත ධර්මය ද ඇත්තේ ය.

වහන්ස, මේ අෂ්ට ආශ්වය්‍ය අද්භුත ධර්මයෝ ඇත්තාහ. කවර අසිරි අබ්‍රකු දහම අටෙකින් මම සමන්වාගතය යි භාග්‍යවකුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ වෙමිද යි මම නො දනිමි.

ඉක්බිති ඒ මහණ විසල්පුරවැසි උග්‍රගෘහපතිහුගේ නිවසෙහි පිණ්ඩපාතය පිළිගෙන, හුන්සනෙන් නැඟී ගියේ ය.

අථ චො සො භික්ඛු පච්ඡාගත්තං පිණ්ඩපාතපටිකකතො යෙන හඟවා තෙනුපසංඛානී. උපසංඛානීචා හඟවන්තං අභිචාදෙචා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නො චො සො භික්ඛු යාවතකො අහොසි උග්ගොන ගහපතීනා වෙසාලිකෙන සද්ධිං කථාසලුපො, තං සබ්බං හඟවතො ආරොචෙසි.

සාධු සාධු භික්ඛු, යථා තං උග්ගො ගහපතී වෙසාලිකො සච්චො ව්‍යාකරමානො ව්‍යාකරෙය්‍ය ඉමෙහෙව භික්ඛු, අට්ඨති අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො උග්ගො ගහපතී වෙසාලිකො මයා ඛ්‍යාකතො.

ඉමෙහි ව පන භික්ඛු, අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං උග්ගං ගහපතීං වෙසාලිකං ධාරෙථාතී.

8. 1. 3. 2

හස්සිගාමක උග්ග සුත්තං

එකං සමයං හඟවා වජ්ඣස්ස විහරති හස්සිගාමෙ. තත්ථ චො හඟවා භික්ඛු ආමනෙකසි -පෙ-

අට්ඨති භික්ඛුච්ච, අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං උග්ගං ගහපතීං හස්සිගාමකං ධාරෙථා'නි. ඉදමචොච හඟවා. ඉදං වච්චා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාචීසි.

අථ චො අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙචා පක්ඛවීචර- මාදය යෙන උග්ගසස ගහපතීනො හස්සිගාමකසස නිවෙසනං තෙනුප- සංඛානී. උපසංඛානීචා පඤ්ඤගෙත ආසන්න නිසීදී. අථචො උග්ගො ගහපතී හස්සිගාමකො යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසංඛානී. උපසංඛානීචා තං භික්ඛුං අභිචාදෙචා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නං චො උග්ගං ගහපතීං හස්සිගාමකං සො භික්ඛු එතදචොච:-

අට්ඨති චො චං ගහපතී, අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තා- ගතො හඟවතා ව්‍යාකතො. කතමෙ තෙ ගහපතී, අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්බුතා ධම්මා යෙහි චං සමන්තාගතො හඟවතා ව්‍යාකතොතී?

ඉක්බිති ඒ මහණ පිණිස පාතයෙන් වැළැකුණේ පැසුළු බත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලාභියේ ය. ඵලාභ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකක් පසෙක හින, එකක් පසෙක හුන් ඒ මහණ විසල්පුර වැසි ඒ උග්‍රගෘහපති හා සමඟ යම් පමණ වූ කරා සැප්‍රපායෙක් වී නම් ඒ සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේ ය.

මහණ, මොනවට පවසන විසල් පුර වැසි උග්‍ර ගෘහපති තෙමේ කොපට යම්සේ පවසන්නේද, එ ඉතා මැනවි. ඌහණ, විසල් පුර වැසි උග්‍ර ගෘහ පති මේ අෂට ආශ්වයාඨ අද්දහුක ධර්මයන්ගෙන් ම සමන්විතය යි මා විසින් දුකාශ කරන ලද්දේ ය.

මහණ, විසල්පුර වැසි උග්‍ර ගෘහපති මේ ආශ්වයාඨ අද්දහුක ධර්මයන් ගෙන් සමන්විත යි දරව යි.

8. 1. 3. 2

හස්තියාමක උග්‍ර සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැදූදනවිටෙහි හසී ග්‍රාමයෙහි වැඩ වසනාසේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජීක්ෂුන් ඇමතු සේක.....

‘මහණෙනි, ඇත්ගම් වැසි උග්‍ර ගෘහපති අෂට ආශ්වයාඨ අද්දහුක ධර්මයන් ගෙන් සමන්විත ය යි දරවු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක, සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදරා සුනස්නනන් නැඟී විහාරයට පිවිසි සේක.

ඉක්බිති එක්කරා මහණෙක් පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරව පා සිවුරු ගෙන ඇත්ගම්වැසි උග්‍ර ගෘහපතිහු ගේ නිවසට ඵලාභියේ ය. ඵලාභ පැනවූ අස්නෙහි හුන්නේ ය. ඉක්බිති ඇත්ගම් වැසි උග්‍ර ගෘහපති තෙමේ එ ඌහණහු වෙත ඵලාභියේ ය. ඵලාභ එ මහණහු වැඳ එකක් පසෙක හුන්නේ ය. එකක් පසෙක හුන් ඇත්ගම් වැසි උග්‍ර ගෘහපතිහට එ මහණ මෙය කීය:

ගෑහැවිය, තෙපි අෂට ආශ්වයාඨ අද්දහුක ධර්මයන්ගෙන් සමන්විත ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරණ ලද්දහු ය. ගෘහපතිය, යම් ධර්ම අටෙකින් තෙපි සමන්විත හ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දහුද, ඒ අෂට ආශ්වයාඨ අද්දහුක ධර්මයෝ කවර හුද?

නමො අහං භනෙත, ජානාථී කතමෙහිපහං අවිඤ්චි අවුච්චියෙති අබ්බුතනභි ධම්මෙහි සමනනාගතො භගවතා ව්‍යාකතො. අපිව භනෙත, යෙ මෙ අවධි අවුච්චියා අබ්බුතා ධම්මා සංචිජ්ජනභි තෙ සුඤ්ඤාභි සාධුකං මනසිකරොති භාසිසසාථීනී. එවං ගහපතීනී සො භික්ඛු උග්ගසං ගහපතීනො භක්ඛිගාමකසං පට්ටසෙසාසී. උග්ගො ගහපතී භක්ඛිගාමකො එතදවොච:

1. යදහං භනෙත, නාගවනෙ පරිවාරෙතො භගවනං පඨමං දුරතොච අඤ්ඤං. සහදසංනනෙතව මෙ භනෙත, භගවතො චිත්තං පසිදි. සුරාමදෙ ව පභීසී. අයං මො මෙ භනෙත, පඨමො අවුච්චියො අබ්බුතො ධම්මො සංචිජ්ජනී.

2. සො මො අහං භනෙත, පසන්නච්චෙතො භගවනං. පසිරුපාසිං තසං මෙ භගවා ආනුදුඛිකඨං කථෙසී: සෙයැච්චිදා: දනකඨං. සීලකඨං. සග්ගකඨං. කාමානං. ආදීනවං. ඔකාරං. සධිකීලෙසං. නෙකඛිමම ව ආනිසංසං. පකාපෙසී. යද මං භගවා අඤ්ඤාසී කථුච්චිතං. මුදුච්චිතං. චිනිවරණචිතං. උදග්ගච්චිතං. පසන්නච්චිතං. අඨ යා බුද්ධානං. සාමුඛිකං. සිකා ධම්මදෙසනා තං පකාපෙසී. දුක්ඛං. සමුදයං. නිරොධං. මග්ගාං. සෙයාඨාපි නාම සුඤ්ඤං. වත්ථං. අපගතනාලකං. සම්මදෙව රජනං. උභිගග්ගායනං. එවෙමව මො තඤ්ඤිං. යෙව ආසනෙ චිරජං. චිතමලං. ධම්මවත්ඛුං. උදපාදි, ගංකිඤ්ඤා සමුදයධම්මං. සඛ්ඛං. තං. නිරොධධම්මෙතනී.

සො මො අහං භනෙත, දිට්ඨධම්මො පහංධමො, චිදිතධම්මො පරියොගාශ්‍රාධමො, කීර්ණචිච්චිකීවෙජා චිත්තකඨංකඨො වෙසාරජ්ජංසනො අපරපච්චියො සත්ථිසාසනෙ තඤ්ච ව බුද්ධං ව ධම්මං ව සඤ්ඤං ව සරණං අගමාසී. බ්‍රහ්මචරියපඤ්ඤාමානී ව සිකඛාපදනී සමාදිසී. අයං මො මෙ භනෙත, දුතියො අවුච්චියො අබ්බුතො ධම්මො. .සිසංඝී.ස

වහන්ස, මම කවර නම් අෂ්ට ආශ්වයානි අද්ද්දාන ධර්මයන් ගෙන් සමන්විත ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒයින් ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේද ම ද, එය මම නොදනිමි ම ය. වහන්ස එතතුණු වුවත් මාගේ යම් අෂ්ට ආශ්වයානි අද්ද්දාන ධර්මකෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුන් අසව, මනා කොට මෙනෙහි කරව, කියන්නෙමි යි. එසේ ය ගහපතිය යි එ මහණ ඇත්ගම්වැසි උග්‍ර ගහපතී හට පිළිවදන් ඇස්වී ය. ඇත්ගම් වැසි උග්‍ර ගහපතී මෙය කිය:

1. වහන්ස, යම් කලෙක මම නාගවන නම් උයනෙහි ඉදුරන් පිනවමින් හැසිරෙන්නෙමි පළමු කොට දුරදී ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිට්‍රිම ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දැකීම හා සමග ම මාගේ සිත පහන් විය. සුරාමදය ද පහවී ය. වහන්ස, මාගේ මේ ප්‍රථම ආශ්වයානි අද්ද්දාන ධර්මය ඇත්තේ ය.

2. වහන්ස, පහන්සිත් ඇති මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹ ඇසිරි කෙළෙමි. ඒ මට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුපිළිවෙළ කථාව වදළ සේක. එනම්: දනකථාව ද සීලකථාව ද සඤ්ඤකථාව ද කාමයන් ගේ ආදීනව ය ලාමක බව කිලිටි බව ද තෛෂ්‍යමයයෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අරොග සිත් ඇති මොළොක් සිත් ඇති නිවරණ රහිත සිත් ඇති ඔද වැඩි සිත් ඇති පහන් සිත් ඇති මා දන් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරුන්ගේ යම් සාමුකකංඝික ධර්ම-දේශනාවක් වේ ද, දුක්ඛ ය සමුදය ය නිරොධ ය මාර්ගය යන එ (වතුසසත්‍ය) ධර්මය වදළසේක. යම්සේ පහ වූ කළ බව (කිලිටි) ඇති සුදු වෛකේ මොනවට රදන් පිළිගන්නේ ද, එ පරිද්දෙන් ම ඒ අසුනෙහි ම සමුදය ස්වභාව ඇති යමක් ඇත් ද, එ හැම නිරොධ ස්වභාව ඇතැයි පහවූ (රාගාදී) රජස් ඇති පහ වූ (රාගාදී) කිලිටි ඇති දහම් ඇස (අනගැමි මහ) පහළ විය.

වහන්ස, ඒ මම දක්නා ලද (ආයානිසත්‍ය) ධර්ම ඇත්තෙමි පැමිණි දහම් ඇත්තෙමි බැසගත් දහම් ඇත්තෙමි තරණය කළ විවිකිච්ඡා ඇත්තෙමි පහවූ කථකථා (සැක) ඇත්තෙමි වීභාරද බවට පැමිණියෙමි ශාස්තෘශාසන යෙහි (අනෙකක්හු හැදෑහීමෙන් පැවැත්මක් නැතියෙන්) පරප්‍රත්‍යය රහිතයෙමි එහිදී ම බුදුන් ද දහම් ද සඟුන් ද සරණ කොට ගියෙමි. බබසර පස්වනු කොට ඇති සිකපදයන් (බ්‍රහ්මචරිය පඤ්ඤාමකශීලය) සමාදන් කොට ගනිමි. වහන්ස, මාගේ මෙ දෙවන ආශ්වයානි අද්ද්දාන ධර්මය ද ඇත්තේ ය.

3. තසස මඤ්ඤා භනෙන, චිතසෙසා කොමාරියො පජාපතියො අහසුං, අට්ඨව්‍යාභං භනෙන, යෙන තා පජාපතියො තෙනුපසඛිතම්. උපසඛිතම්ඤා තා පජාපතියො එතදවොචං: මයා ඛො භගිනියො, බ්‍රහ්මචරියපඤ්ඤාමානී සිකඛාපදනී සමාදිනනානී. යා ඉච්ඡති සාඉධෙව භොගෙ ව භුඤ්ජතු! උඤ්ඤනී ව කරොතු. සකානී වා ඤ්ඤතිකුලානී ගච්ඡතු! හොති වා පන පුරිසාධිපපායා කසස වො දමථීති. එවං වුතෙත සා භනෙන, ජෙට්ඨා පජාපතී මං එතදවොච: ඉක්කමස මං අයාපුඤ්ඤා, පුරිසස දෙභීති. අට්ඨව්‍යාභං භනෙන, තං පුරිසං පකෙකාසාපෙඤා වාමෙන භඤ්ජන පජාපතීං ගහෙඤා දඤ්ඤෙන භඤ්ජන භික්ඛාරං ගහෙඤා තස පුරිසස ඔනොපෙසිං. කොමාරීං ඛො-පනාභං භනෙන, දුරං පරිච්චජනෙතා නාභිජානාම් චිත්තස අඤ්ඤාඵතං අයං ඛො මෙ භනෙන, තතියො අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

4. සංචිජ්ජනී ඛො පන මෙ භනෙන, කුලෙ භොගා තෙ ව ඛො අපට්ඨිභතතා සීලවනෙහි කල්‍යාණධම්මෙහි. අයං ඛො මෙ භනෙන චතුසො අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො: සංචිජ්ජති.

5. යං ඛො පනාභං භනෙන, භික්ඛුං පඨිරුපාසාම් සක්කච්චං යෙව පඨිරුපාසාම් නො අසක්කච්චං, යො වෙ මෙ භනෙන, ආයසො ධම්මං දෙසෙති, සක්කච්චංයෙව පුණොම්, නො අසක්කච්චං. නො වෙ මෙ යො ආයසො ධම්මං දෙසෙති, අහමසස ධම්මං දෙසෙම්. අයං ඛො මෙ භනෙන, පඤ්ඤමො අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

6. අනච්ඡරියං ඛො පන මෙ භනෙන, සඛෙඤ නිමනනීතෙ දෙවතා උපසඛිතම්ඤා ආරොචෙනති: අසුකො ගහපති, භික්ඛු උභකොභාග-විමුක්ඛො, අසුකො පඤ්ඤවිමුක්ඛො, අසුකො කායසකඛි, අසුකො දිලඤ්ඤපකෙතො අසුකො සඤ්ඤාවිමුක්ඛො, අසුකො සඤ්ඤානුසාරී, අසුකො ධම්මානුසාරී, අසුකො: සීලවා කල්‍යාණධම්මො, අසුකො දුසසීලො පාප-ධම්මොති. සඛං ඛො පනාභං භනෙන, පරිච්චජනෙතා නාභිජානාම්. එවං චිත්තං උප්පාදෙතා: ඉමස වා රොකං දෙථී ඉමස වා බහුකනතී. අට්ඨව්‍යාභං භනෙන, සමච්චිකොච දෙථී. අයං ඛො මෙ භනෙන, ජට්ඨො අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

3. වහන්ස, ඒ මට තරුණ භායාචාරීවෝ සතරදෙනෙක් වූහ. එකල වහන්ස, මම ඒ භායාචාරීන් වෙත එළඹියෙමි. එළඹ ඒ භායාචාරීන්ට මෙය කීමි: සොහොවිරියෙනි, “මව්පින් බඹසර පස්වැනි කොට ඇති සිකපද සමාදන්වන ලදී, යම් ස්ත්‍රියක් කැමති නම් ඕ මෙහි මහෝගයන් දවළදාවා පින් දකෙරේ වා! සිය නැකුලයන් වෙත හෝ යේ වා! පුරුෂයකු පිළිබඳ ඇඟස් ඇති හෝ වෙ නම් කවරකුහට තොප දෙම දැයි, මෙසේ කී කල්හි වහන්ස, ඒ දෙවු බිරිඳ මෙසේ කිවු: ආයච්ඡත්‍රය, මෙ නම් ඇති පුරුෂයා හට මා දෙව යි, ඉක්බිති වහන්ස, මම ඒ පුරුෂයා කැඳවා වමනින් බිරිඳ අල්වා ගෙන දකුණතින් කෙණ්ඩිය ගෙන ඒ පුරුෂයා හට අතපැන් වඩා පවරා දුනිමි. වහන්ස, මම තරුණ වූ බිරිඳ හරනෙමි සිතේ වෙනස් බවක් නොදනිමි. වහන්ස, මාගේ මේ තෙවෙනි ආශ්වයාචී අද්භූත ධර්මය ඇත්තේ ය.

4. වහන්ස, මාගේ කුලයෙහි හෝගයෝ ඇත්තාහු ම ය, ඒ හෝගයෝ කලණදහම ඇති සිල්වකුන් හා (මෙතෙක් දිය යුතුය මෙතෙක් නො දිය යුතුය යනාදීන්) නො බෙදන ලද්දහු ම ය. වහන්ස, මාගේ මේ සිඬුවන ආශ්වයාචී අද්භූත ධර්මය ඇත්තේ ය.

5. වහන්ස, මම යම් මහණකු ඇසුරු කෙරෙමි ද සකසාම එළඹ ඇසුරු කරමි. නො සකසා එළඹ ඇසුරු නො කරමි. වහන්ස, ඉදින් ඒ ආයුෂ් මත් මට දහම දෙසා නම් සකසා ම අසමි. නො සකසා නො අසමි. ඉදින් ඒ ආයුෂ්මත් මට දහම නො දෙසා නම් මම ඔබට දහම දෙසමි. වහන්ස, මාගේ මේ පස්වන ආශ්වයාචී අද්භූත ධර්මය ඇත්තේ ය.

6. වහන්ස, සඛ්ඛයා බතින් පැවරා කල්හි දෙවියෝ මා වෙත එළඹූ ගැහවිය, අසුවල් මහණ උභතොභාගවිමුක්ත ය. අසුවල් මහණ ප්‍රඥා-විමුක්ත ය. අසුවල් මහණ කායසාක්ෂි ය. අසුවල් මහණ දෘෂ්ටිප්‍රාප්ත ය. අසුවල් මහණ ශ්‍රද්ධාවිමුක්ත ය, අසුවල් මහණ ශ්‍රද්ධානු-සාරී ය. අසුවල් මහණ ධර්මානුසාරී ය. අසුවල් මහණ කලණ දම ඇති සිල්වතෙක, අසුවල් මහණ ලමුදම් ඇති දුශ්ශීලයෙකැ යි සැළ කෙරෙත්. ඒය ආශ්වයාචීයෙක් නො වෙ යි. වහන්ස, මම සඛ්ඛයා වළඳවන්නෙමි මොහුට හෝ මදක් දෙමි. මොහුට හෝ බොහෝ කොට දෙමැයි යන මෙ බදු සිතක් ඉපදවූ බව නො මැ දනිමි. වහන්ස, වැළිදු සම සිත් ඇත්තේ ම දෙමි වහන්ස, මාගේ මේ සවන ආශ්වයාචී අද්භූත ධර්මය ඇත්තේ ය.

7. අව්ජරියං ඛො පන මෙ භනෙන, දෙවතා උපසඩ්ධම්ඤ්ඤා ආරො වෙනති: ‘සවාක්ඛානො ගභපති භගවතා ධම්මො’ති. එවං චුක්ඛෙන අභං භනෙන, තා දෙවතා එවං වදුමී. ‘වදෙය්‍යාථ වා එවං ඛො තුමෙභ දෙවතා නො වා වදෙය්‍යාථ, අථ ඛො සවාක්ඛානො භගවතා ධම්මො’ති. න ඛො පනාභං භනෙන, අභිජානාමී තතො නිදන්තං ඒකස්ස උණ්ණතිං. මං වා දෙවතා උපසඩ්ධමනති. අභං වා දෙවතාහි සප්ප්‍රපාමීති. අයං ඛො මෙ භනෙන, සත්තමො අව්ජරියො අබ්භුතො ධම්මො සංචීජ්ජති.

8. සච්ච ඛො පනාභං භනෙන, භගවතො පඨමතරං කාලඤ්ඤාචරය්‍යා අනව්ජරියං ඛො පනෙතං යං මං භගවා එවං ව්‍යාකරෙය්‍ය; නත්ථි තං සංයොජනං යෙන සංයොජනෙන සංසුක්ඛො උග්ගො ගභපති භජීගාමකො ජුත ඉමං ලොකං ආගච්ඡෙය්‍යාති. අයං ඛො මෙ භනෙන, අටුකමො අව්ජරියො අබ්භුතො ධම්මො සංචීජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භනෙන, අටුක අව්ජරියා අබ්භුතා ධම්මා සංචීජ්ජන්ති. නො ච ඛො අභං ජානාමී කතමෙහිපභං අටුකහි අව්ජරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භගවතා ව්‍යාකතොති.

අථ ඛො ඤො භික්ඛු උග්ගස්ස ගභජනිනො භජීගාමකස්ස නිවෙසනෙ පිණ්ඩපාතං ගභජනා උට්ඨායාසනා පකකාමී. අථ ඛො සො භික්ඛු පච්ඡාභක්ඛං පිණ්ඩපාතපටීකකතෙතො යෙන භගවා තෙනුපසඩ්ධම්මී. උපසඩ්ධම්ඤ්ඤා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමතං නිසීදී. එකමතං නිසීනො ඛො සො භික්ඛු යාවතකො අභොසි උග්ගෙන ගභජනිනා භජීගාමකෙන සඤ්ඤිං කථාසප්ප්‍රාපොතං සඛං භගවතො ආරොචෙසී.

සාධු සාධු භික්ඛු, යථා තං උග්ගො ගභපති භජීගාමකො සම්මො ව්‍යාකරොනො ව්‍යාකරෙය්‍ය ඉමෙභෙව ඛො භික්ඛු අටුකහි අව්ජරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො උග්ගො ගභපති භජීගාමකො මයා ව්‍යාකතො. ඉමෙහි ච පන භික්ඛු අටුකහි අව්ජරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං උග්ගං ගභපතිං භජීගාමකං ධාරෙථාති.

7. වහන්ස දෙවියෝ එළැඹ ගැහැවිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මැනවින් ප්‍රකාශකරන ලද්දේ ය යි සැළ කෙරෙත්. එය ආශ්වයානියෙක් නො වෙයි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ දෙවියනට මම මෙසේ කියමි: 'දෙවතාවෙනි, තෙපි මෙසේ කියනු ද නො කියනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මැනවින් ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ම' ය යි. වහන්ස, මම ඒ හේතු කොට ගෙන දෙවියෝ හෝ මා වෙත එළඹෙත්. මම හෝ දෙවියන් හා කථා කෙරෙමැයි සිතෙහි නැඟීමක් නො ම දනිමි. වහන්ස, මාගේ මෙ සන්වන ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මය ඇත්තේ ය.

8. වහන්ස, ඉදින් මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙරාතුව ම කල්පීය කරන්නෙමි නමි, ඇත්ගම්වැසි උග්‍රගෘහපති යම් සංයෝජනයෙකින් බැඳුනේ යළි මෙ ලොවට එන්නේ නමි ඒ සංයෝජනය (ඔහුට) නැතැයි මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා උදෙසා යමක් ප්‍රකාශකරණ සේක් ද, එය ආශ්වයානියෙක් නො වේ. වහන්ස, මේ මාගේ අණටම ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මය ඇත්තේ ය.

වහන්ස, මේ අණට ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මයෝ ඇත්තාහ. මම කවර නමි අණට ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මයන් ගෙන් සමන්විත ය යි භාග්‍ය වතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කරණ ලද්දෙමි දැයි මම නො දනිමි ම ය.

ඉක්බිති ඒ මහණ ඇත්ගම්වැසි උග්‍රගෘහපතිහුගේ පිණිසාතය ගෙන හුනාස්නෙන් නැඟී ගියේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ පිණිසාතයෙන් වැළැකුණේ පසු බත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හිත. එකත්පසෙක හුන් එ මහණ ඇත්ගම්වැසි උග්‍රගෘහපති හා සමඟ යම් පමණ වූ කථාසලිපාපයෙක් වී ද, ඒ සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේ ය.

මහණ, ඉතා මැනව, ඇත්ගම් වැසි උග්‍රගෘහපති යඵ්සේ නොපට මනා කොට පවසන්නේ කියා ද, මහණ මේ අණට ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මයන් ගෙන් ම ඇත්ගම් වැසි උග්‍ර ගෘහපති සමන්විත ය යි මා විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ ය. මහණ ඇත් ගම් වැසි උග්‍ර ගෘහපති මේ ආශ්වයානී අද්භූත ධර්මයන් ගෙන් සමන්විත ය යි ධරව යි.

8. 1. 3. 3

හස්කාළුවක සුඛකං

එකං සමාං භගවා ආලවියං චිහරති අගභාලවෙ චෙතියෙ තත්ත
බො භගවා භික්ඛු ආමානසි: -පෙ-

සත්තති භික්ඛවෙ, අච්ඡරියෙති අබභුතෙති ධම්මෙති සමන්තාගතං
හස්කං ආලවකං ධාරෙථං. කතමෙති සත්තති:

සදොධා භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො. සීලවා භික්ඛවෙ, හස්කො
ආලවකො, හිරිමා භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො, ඕක්කපපී භික්ඛවෙ,
හස්කො ආලවකො. බහුසස්සුතො භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො. වාගවා
භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො. පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො.
ඉමෙති බො භික්ඛවෙ; සත්තති අච්ඡරියෙති අබභුතෙති ධම්මෙති සමන්තාගතං
හස්කං ආලවකං ධාරෙථාති, ඉදමචොච භගවා. ඉදං වසා සුගතො උච්ඡා-
යාසනා චිහාරං පාචිසි.

අථ බො අඤ්ඤනරො භික්ඛු පුබ්බනභසමයං නිවාසෙත්වා පක්ඛච්චර-
මාදය යෙන හස්කසස ආලවකසස නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්ඤා පඤ්ඤකෙත ආසනෙ නිසීදි. අථ බො හස්කො ආලවකො
යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්වා
එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීනතං බො හස්කං ආලවකං සො භික්ඛු
එතදචොච: සත්තති බො තං ආවුසො, අච්ඡරියෙති අබභුතෙති ධම්මෙති
සමන්තාගතො භගවතා ව්‍යාකතො. කතමෙති සත්තති:

සදොධා භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො. සීලවා -පෙ- හිරිමා -පෙ-
ඕක්කපපී -පෙ- බහුසස්සුතො -පෙ- වාගවා -පෙ- පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ,
හස්කො ආලවකොති. ඉමෙති බො තං ආවුසො, සත්තති අච්ඡරියෙති
අබභුතෙති ධම්මෙති සමන්තාගතො භගවතා ව්‍යාකතොති.

කච්චිත්ථ භනෙත, න කොච්චි ගිඪී අහොසි ඔදනවසනොති?

න බොත්ථ¹ ආවුසො, කොච්චි ගිඪී අහොසි ඔදනවසනොති.

සාධු භනෙත, යදෙත්ථ න කොච්චි ගිඪී අහොසි ඔදනවසනොති.

1. නෛසජ-මජ්ඣ.

8. 1. 3. 3

හස්තකාලවක සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අළුදුටුවර අත්ගාලව නම් චෛත්‍යසාරානියෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්ෂුන් ඇමතුසේක:

මහණෙනි, හස්තකාලවක කුමර සප්ත ආශ්වයඹ අද්භූත ධර්මයන් ගෙන් යුක්ත වූවකු කොට දරවු. කවර සතෙකින් යත්:

මහණෙනි, හස්තකාලවක තෙමේ ශ්‍රීඩාවත්ය, මහණෙනි, හස්තකාලවක තෙමේ සිල්වත්ය, මහණෙනි, හස්තකාලවක තෙමේ ලජ්ජීය, මහණෙනි, හස්තකාලවක තෙමේ ඔතප් ඇත්තේය. මහණෙනි, හස්තකාලවක තෙමේ බහුශ්‍රැතය, මහණෙනි, හස්තකාලවක තෙමේ ත්‍යාගීය. මහණෙනි හස්තකාලවක තෙමේ ප්‍රඥාවත්ය යි, මහණෙනි හස්තකාලවක මේ ආශ්වයඹ අද්භූත ධර්ම සතින් යුක්තවූවකු කොට ධරවු යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුභතයන් වහන්සේ මෙය වදාරා හුනස්නෙන් නැගී විහාරයට පිවිසි සේක.

දුක්ඛිනී එක්තරා මහණෙක් පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව් පා සිටුවරු ගෙණ හස්තකාලවක කුමරුගේ නිවෙස්නට එළඹියේය. එළැඹී පනවන ලද අස්නෙහි හින, ඉක්බිති හස්තකාලවක ඒ මහණහු කරා එළැඹියේය, එළැඹී ඒ මහණහු සකසා වැඳ එකත්පසෙක හුන්තේය, ඒ මහණ එකත් පසක හුන් හස්තකාලවක හට මෙය කීය, ඇවත, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආශ්වයඹ අද්භූත ධර්ම සතෙකින් යුක්තය යි ප්‍රකාශ කරන ලද්දව, කවර සතෙකින් යත්:

මහණෙනි, හස්තකාලවක තෙමේ සැදහැවත්ය, සිල්වත්ය, ලජ්ජීය, ඔත්තප්පීය, බහුශ්‍රැතය, ත්‍යාගීය. මහණෙනි, හස්තකාලවක ප්‍රඥාවත්ය, ඇවත, තෙපි මේ ආශ්වයඹ අද්භූත ධර්ම සතින් සමන්විතය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද්දව.

වහන්ස, කිම කිසියම් සුදුවත් හැඳි ගිහියෙක් එහි නොවී දැයි? ඇවත, එතන්හි සුදුවත් හැඳි කිසිදු ගිහියෙක් නොවීය.

වහන්ස, ඉදින් එහි සුදුවත් හැඳි කිසි ගිහියෙක් නොවී නම් මැනැවි.

අප් ටො සො භික්ඛු හස්සස ආලව්කස භිවෙසනෙ පිණ්ඩපාතං ගහෙතො උට්ඨායාසනා පකකාමී. අප් ටො සො භික්ඛු පච්ඡාහතං පිණ්ඩපාතපට්ඨකතො යෙන හගවා තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීතො හගවතං අභිවාදෙතො එකමතං නිසීදී. එකමතං භිසිනො ටො සො භික්ඛු හගවතං එතදවොච: ඉධාහං හනෙත, පුබ්බතභසමයං නිවාසෙතො පක්ඛව්චරමාදය යෙන හස්සස ආලව්කස භිවෙසනං තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමීතො පඤ්ඤනෙත ආසනෙ නිසීදී. අප් ටො හනෙත හස්සො ආලවකො යෙනාහං තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීතො මං අභිවාදෙතො එකමතං නිසීදී: එකමතං නිසිතො ටො අහං හනෙත, හස්සං ආලවකං එතදවොච.

සත්තභි ටො තං ආචුසො, අච්ඡරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමනනාගතො හගවතා ව්‍යාකතො. කතමෙ සත්තභි: සද්ධො භික්ඛවෙ, හස්සො ආලවකො, සීලවා -පෙ- හිරිමා -පෙ- ඔත්තපපි -පෙ- බුහුසුතො -පෙ- වාගවා -පෙ- පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ, හස්සො ආලවකොති. ඉමෙහි ටො තං ආචුසො, සත්තභි අච්ඡරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමනනාගතො හගවතා ව්‍යාකතොති.

එවං චුනොතො හනෙත, හස්සො ආලවකො මං එතදවොච: කච්චිත්ථ හනෙත, න කොච්චි භිහි අහොසි ඔද්දවසනොති. න ටොතප් ආචුසො, කොච්චි භිහි අහොසි ඔද්ද වසනොති. සාධු හනෙත, යදෙත්ථ න කොච්චි භිහි අහොසි ඔද්දවසනොති.

සාධු සාධු භික්ඛු, අප්ච්චෙඡා සො භික්ඛු කුලපුත්තො සුභතෙයව අහනති කුසලෙ ධම්මෙ න ඉච්ඡති පරෙහි ඤායමානො, තෙන හි තං භික්ඛු, දුමිතාපි අට්ඨමෙන අච්ඡරියෙන අබ්භුතෙන ධම්මෙන සමනනාගතං හස්සං ආලවකං ධාරෙහි යදීදං අපච්චිතායාති.

8. 1. 3. 4

හස්සාලවක සධගහවකපු සුත්තං

එකං සමයං හගවා ආලව්ය වීහරති අභ්‍යාලවෙ වෙතිසෙ. අප් ටො හස්සො ආලවකො පඤ්චමනෙහි උපාසකසතෙහි පරිචුතො යෙන හගවා තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීතො හගවතං අභිවාදෙතො එකමතං නිසීදී. එකමතං භිසිතො ටො හස්සං ආලවකං හගවා එතදවොච.

ඉක්බිති ඒ මහණ හස්තකාලවක කුමරහුගේ නිවෙස්තෙහි පිණ්ඩ-පාතය පිළිගෙන හුනස්නෙන් නැගී ගියේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ පිණ්ඩපාතයෙන් වැළැකුණේ පස්වරුයෙහි භාග්‍යාවකුන් වහන්සේ වෙත එළැඹීමේ ය. එළැඹ භාග්‍යාවකුන් වහන්සේ වැඳ එකක් පසෙක හුන්නේ ය, එකක් පසෙක හුන් ඒ මහණ භාග්‍යාවකුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ ය: “වහන්ස, මෙහි මම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරව පා සිවුරු ගෙන හස්තකාලවක කුමරහුගේ නිවසට පැමිණියෙමි. එළැඹ පැනවූ අස්තෙහි හුන්නෙමි. වහන්ස, ඉක්බිති හස්ත කාලවක තෙමේ මා වෙත එළඹියේ ය. එළැඹ මා වැඳ එකක් පසෙක හුන්නේ ය. වහන්ස, එකක් පසෙක හුන් හස්ත කාලවක හට මම මෙය කීමි:

ඇවත, තෙපි ආශ්වයාඪ අද්දහන ධර්ම සතෙකින් සමන්විත ය යි භාග්‍යාවකුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කරණ ලද්දව. කවා සතෙකින් යත්: මහණෙනි, හස්තකාලවක සැඳහැවත් ය, සිල්වත්ය, උප්පිය, ඔක්කප්පි ය, බහුග්‍රහය, ත්‍යාගීය, මහණෙනි, හස්ත කාලවක පැනවත් ය. ඇවත, තෙපි මේ ආශ්වයාඪ අද්දහන ධර්ම සතින් සමන්විත ය යි භාග්‍යාවකුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද්දව.

මෙසේ කී කල්හි වහන්ස, හස්ත කාලවක මට මෙය කී ය: කිම වහන්ස, එහි සුදුවත් හැඳි කිසියම් ගිහියෙක් නො වීද? ඇවත, එහි සුදුවත් හැඳි ගිහියෙක් නො වී ය. එහි සුදුවත් හැඳි කිසි ගිහියෙක් නො වී නම් මැනැවි.

මැනැව මැනැව මහණ. අල්පෙව්ස් වූ ඒ කුල පුත්‍ර තෙමි තමා කළ කුශලධම් ඇති කල්හිමැ මෙරමා විසින් දැනගනු ලැබීමෙහි නො කැමැති වෙයි. එහෙයින් මහණ තෙපි හස්ත කාලවක යම් මේ අල්පෙව්ස්තය යන අටුවැති ආශ්වයාඪ අද්දහන ධර්මයෙහි සමන්වාගතයහ යි ධරව.

8. 1. 3. 4

හස්තකාලවක සධ්‍යාවක්‍රම සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යාවකුන් වහන්සේ අළුවකුට අග්‍යාලව වෛතාසානයෙහි වැඩ වසන සේක. ඉක්බිති හස්ත කාලවක තෙමේ පන්සියයක් පමණ උච්චුවන් විසින් පිරිවරන ලද්දේ භාග්‍යාවකුන් වහන්සේ වෙත එළැඹීමේ ය. එළැඹ භාග්‍යාවකුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකක් පසෙක හුන්නේ ය. එකක් පසෙක හුන් හස්ත කාලවක හට භාග්‍යාවකුන් වහන්සේ තෙල වදළ සේක:

මහති ඛො න්‍යායං හන්ථක, පරිසා, කථං පන ත්වං හන්ථක, ඉමං මහති. පරිසං සඛ්‍යණ්කාභිති? යාතිමාති' හනෙන, හගවතා දෙසිතාති චක්ඛාරි සඛ්‍යනච්ඡුති තෙතාහං ඉමං පරිසං සඛ්‍යණ්කාමි. අහං හනෙන, යං ජානාමි, 'අයං දුනෙන සංගහෙනඛෙධා'ති, නං දුනෙන සඛ්‍යණ්කාමි. යං ජානාමි 'අයං පෙය්‍යච්ඡේජන සඛ්‍යනහනඛෙධා'ති නං පෙය්‍යච්ඡේජන සඛ්‍යණ්කාමි, යං ජානාමි 'අයං අත්ථවරියාය සඛ්‍යහෙනඛෙධා'ති නං අත්ථවරියාය සංගණ්කාමි, යං ජානාමි 'ඥං සමානත්තතාය සඛ්‍යහෙනඛෙධා'ති නං සමානත්තතාය සඛ්‍යණ්කාමි, සංචිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ හනෙන, ඤලෙ භොගා. දළිඤ්ඤ ඛො භො තථා යොනඛිං චිඤ්ඤන්ති,

සාධු සාධු හන්ථක, යොහි ඛො න්‍යායං හන්ථක, මහති. පරිසං සඛ්‍ය හෙතුං, යෙ හි කෙච්චි හන්ථක, අනිඤ්ඤානං පරිසං සඛ්‍යනහස්සං, සඛෙධං තෙ ඉමෙහෙව චතුහි සඛ්‍යනච්ඡුති මහති. පරිසං සඛ්‍යනහස්සං. යෙපි හි කෙච්චි හන්ථක, අනාගතඛෙධානං මහති. පරිසං සඛ්‍යහෙසසන්ති සඛෙධං තෙ ඉමෙහෙව චතුහි සඛ්‍යනච්ඡුති මහති. පරිසං සඛ්‍යහිස්සන්ති.

යෙපි හි කෙච්චි හන්ථක, ඵකරහි මහති. පරිසං සඛ්‍යණ්කන්ති සඛෙධං තෙ ඉමෙහෙව චතුහි සඛ්‍යනච්ඡුති මහති. පරිසං සඛ්‍යණ්කන්ති. අථ ඛො හන්ථකො ආලවකො හගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සමපහංසිතො උච්චායාසනා හගවතාං අභිවාදෙජා පදකම්මං කථා පකාමි.

අථ ඛො හගවා අචිරපක්කනෙන හන්ථකො ආලවකො භික්ඛු ආමනෙහි: අට්ඨහි භික්ඛවෙ, අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධරෙමහි සමනතාගතං හන්ථකං ආලවකං ධාරෙථ, කතමෙහි අච්ඡහි:

සඤ්ඤා භික්ඛවෙ හන්ථකො ආලවකො. සීලවා භික්ඛවෙ, හන්ථකො ආලවකො. හිරිවා භික්ඛවෙ, හන්ථකො ආලවකො. ඔක්ඛපඨි භික්ඛවෙ, හන්ථකො ආලවකො. බ්‍රහ්මස්සතො භික්ඛවෙ, හන්ථකො ආලවකො. වාගවා භික්ඛවෙ, හන්ථකො ආලවකො. පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ, හන්ථකො ආලවකො. අපපිච්ඡා භික්ඛවෙ, හන්ථකො ආලවකො, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨහි අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධරෙමහි සමනතාගතං හන්ථකං ආලවකං ධාරෙථාති.

“හස්කය, තොප ගේ මේ පිරිස මහත් ය, හස්කය කෙසේ නම් තෙපි මේ මහ පිරිස සඬග්‍රහ කරවු දැයි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද යම් මේ සතර සඬග්‍රහ වස්තු කෙනෙක් වෙත් ද, එයින් මම මේ මහපිරිස සගත්මි. වහන්ස, මම යමකු ‘මේ තෙමේ දනයෙන් සඬග්‍රහ කටයුත්තෙකැයි දනිමි ද, දනයෙන් ඔහු සගත්මි. යමකු ‘මේ තෙමේ ප්‍රියවචනයෙන් සැඟැහිය යුත්තෙකැයි දනිමි ද, ප්‍රිය වචනයෙන් ඔහු සගත්මි. යමකු ‘මේ තෙමේ අස්ථවයභීයෙන් සැඟැහිය යුත්තෙකැයි දනිමි ද, ඔහු අස්ථවයභීයෙන් සගත්මි. යමකු ‘මේ තෙමේ සමානාත්මතායෙන් සැඟැහිය යුත්තෙකැයි දනිමි ද, ඔහු සමානාත්මතායෙන් සගත්මි. වහන්ස, මාගේ කුලයෙහි භොගයෝ ඇත. ඇසිය යුතු තෙපුල දිළින්දකු ගේ බදු කොට නො හඟිත්. (දිළින්දකු නොවූ මාගේ ඔවා නො ඉක්වචිය යුතු කොට හඟිත්යි සේයි.)

හස්ක, ඉතා මැනවි, හස්කය, මහපිරිස සැඟැහීමට තොප ගේ මේ උපාය වේ. හස්කය, යම් කිසිවෙක් ඉකුත් කල මහ පිරිස් සැඟැහු නම් ඒ සියලු දෙන මේ සිව්සඟරාවකින් ම මහපිරිස් සගත්හ. හස්කය, යම් කෙනෙක් මතු කල්හි මහපිරිස් සගත්නාහු ද ඒ සියලු දෙන මේ සිව්සඟරාවකින් ම මහපිරිස් සගත්නාහ.

හස්කය, යම් කිසි කෙනෙක් දැන් මහපිරිස් සගත්නාහු නම් ඒ සියලු දෙන මේ සිවුසඟරා වකින් ම මහපිරිස් සගත්නාහයි. ඉක්බිති හස්ක ආලවක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැහැමි කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගත්වන ලද්දේ සතුටු කරන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැඟී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැඳකුණු කොට ගියේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හස්ක ආලවකයන් නැඟී ගිය නොබෝ කල්හි භික්ෂූන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, හස්ක ආලවක අෂ්ට-ආශ්වයභීද්භුත ධර්මයන්ගෙන් සමන්විත කොට දරවු. කවර අටෙකින් යත්:

මහණෙනි, හස්ක ආලවක සැඳහැත්තේ ය. මහණෙනි, හස්ක ආලවක සිල් ඇත්තේ ය. මහණෙනි, හස්ක ආලවක පවට ලජ්ජා ඇත්තේ ය. මහණෙනි, හස්ක ආලවක පවට බිය ඇත්තේ ය. මහණෙනි, හස්ක ආලවක බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇත්තේ ය. මහණෙනි හස්ක ආලවක ත්‍යාග ඇත්තේ ය. මහණෙනි, හස්ක ආලවක පැනැත්තේ ය, මහණෙනි, හස්ක ආලවක අපිස්ගුණ ඇත්තේ ය. මහණෙනි, හස්ක ආලවක මේ අෂ්ට ආශ්වයභී අද්භුත ධර්මයන්ගෙන් සමන්විත කොට ධරවයි.

8. 1. 3. 5

මහානාම සුත්තං

එකං සමයං භගවා සකෙකසු වීහරති කපිලවත්ථුසමී නිශ්‍රොධාරාමෙ, අථ ඛො මහානාමො සකෙකා යෙන භගවා තෙත්ථුපසඛකමී. උපසඛකමීඤ්ඤා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනං තිසීදි. එකමනං තිසිනෙතා ඛො මහානාමො සකෙකා භගවතං එතදවොච:

කිංකාවතා නු ඛො භනෙත, උපාසකො හොතීති:

යතො ඛො මහානාම, බුද්ධං සරණං ගතො හොතී, ධම්මං සරණං ගතො හොතී, සඛ්ඛං සරණං ගතො හොතී, එකාවතා ඛො මහානාම, උපාසකො හොතීති.

කිංකාවතා පත භනෙත, උපාසකො සීලවා හොතීති:

යකො ඛො මහානාම, උපාසකො පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොතී, අදික්ඛාදනා පටිච්චිතො හොතී, කාමෙසු මිච්ඡාවාරා පටිච්චිතො හොතී, මුසාවාද පටිච්චිතො හොතී, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චිතො හොතී. එකාවතා ඛො මහානාම, උපාසකො සීලවා හොතීති.

කිංකාවතා පත භනෙත, උපාසකො අක්ඛනිතාය පටිපනෙතා හොතී නො පරභිතායාති:

යතො ඛො මහානාම උපාසකො අක්ඛනා සඤ්ඤාසම්පනෙතා හොතී නො පර. සඤ්ඤාසම්පදය සමාදපෙති අක්ඛනා සීලසම්පනෙතා හොතී නො පර. සීලසම්පදය සමාදපෙති. අක්ඛනා වාගසම්පනෙතා හොතී නො පර. වාගසම්පදය සමාදපෙති, අක්ඛනා භීතඛු නං දසසතකාමො හොතී නො පර. භීතඛු නං දසසත සමාදපෙති. අක්ඛනා සඤ්ඤාමං සොකුකාමො හොතී නො පර. සඤ්ඤාමං සමාදපෙති. අක්ඛනා සුතානං ධම්මානං ධාරණඡාතීතො හොතී නො පර. ධම්මධාරණාය සමාදපෙති. අක්ඛනා ධම්මානං ධම්මානං අත්ථුපපරිකම්භොති නො පර. අත්ථුපපරිකම්භාය සමාදපෙති. අක්ඛනා අත්ථුමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මපටිපනෙතා හොතී නො පර. ධම්මානුධම්මපටිපනනිතාය සමාදපෙති. එකාවතා ඛො මහානාම උපාසකො අක්ඛනිතාය පටිපනෙතා හොතී නො පරභිතායාති.

1. අක්ඛනා-මඡය.

8. 1. 3. 5

මහානාම සූත්‍රය

එක් සමයෙකිහි භාගාවතුන් වහන්සේ ශාක්‍යජනපදයෙහි කිඞුල් වත් පුර නාග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මහානාම ශාක්‍ය භාගාවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාගාවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් මහානාම ශාක්‍ය භාගාවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේය:

වහන්ස, කොපමණකින් උපාසකයෙක් වේ දැයි:

මහානාම ය, යම් දිනෙක පටන් බුදුන් සරණ ගියේ වේ ද, දහම් සරණ ගියේ වේ ද, සභුන් සරණ ගියේ වේ ද, මහානාමය, මෙපමණකින් උපාසක වේ.

වහන්ස, කොපමණකින් උපාසක තෙමේ සිල් ඇත්තේ වේ ද:

මහානාමය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේ පණ්ඩායෙන් වැළකුණේ වේ ද, අධිනාදනින් වැළකුණේ වේ ද, කාමයන්හි මිභහසරින් වැළකුණේ වේ ද, මුසවායෙන් වැළකුණේ වේ ද, මදයට හා ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර පානයෙන් වැළකුණේ වේ ද, මහානාමය, මෙපමණකින් උපාසක තෙමේ සිල් ඇත්තේ වේ.

වහන්ස, කොපමණකින් උපාසක තමනට හිත පිණිස පිළිපත්තේ අනුනට හිත පිණිස නො පිළිපත්තේ වේ ද?

මහානාමය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේ, සැදහැයෙන් යුතු වූයේ මෙරමා ශ්‍රද්ධාසම්පන්නියෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ සීලයෙන් යුතු වූයේ මෙරමා සීලසම්පන්නියෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ ත්‍යාගයෙන් යුතු වූයේ මෙරමා ත්‍යාගසම්පන්නියෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ මහණුන් දකිනු කැමැත්තේ මෙරමා මහණුන් දක්මෙන් සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ සදහම් අසනු කැමැත්තේ මෙරමා සදහම් ඇසීමෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ ඇසු දහම් දරණ ස්වභාවය ඇත්තේ මෙරමා දහම් දැරීමෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ දැරූ දහම් පිළිබඳ අරුත් පිරික්සන්නේ මෙරමා අරුත් පිරික්සීමෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ අරුත් දැන දහම් දැන ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත වූයේ මෙරමා ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තියෙහි සමාදන් නො කරවා ද, මහානාමය, මෙපමණකින් ම උපාසක තමනට හිත පිණිස පිළිපත්තේ අනුනට හිත පිණිස නො පිළිපත්තේ වේ.

කිත්තාවතා පන හනෙන, උපාසකො අත්තභිතාය ව පටිපනෙනා හොති, පරභිතාය චාති:

යතො ඛො මහානාම, උපාසකො අත්තනා ව සද්ධාසම්පනෙනා හොති, පරඤ්ඤා සද්ධාසම්පදය සමාදපෙති. අත්තනා ව සීලසම්පනෙනා හොති, පරඤ්ඤා සීලසම්පදය සමාදපෙති. අත්තනා ව වාගසම්පනෙනා හොති, පරඤ්ඤා වාගසම්පදය සමාදපෙති. අත්තනා ව භික්ඛුනං දස්සනකාමො හොති, පරඤ්ඤා භික්ඛුනං දස්සනෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව සද්ධම්මං සොතුකාමො හොති, පරඤ්ඤා සද්ධම්මසවණෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව සුත්තානං ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, පරඤ්ඤා ධම්මධාරණාය සමාදපෙති. අත්තනා ව ධනානං ධම්මානං අත්ථුපපටිකඛි හොති, පරඤ්ඤා අත්ථුපපටිකඛිය සමාදපෙති. අත්තනා ව අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මපටිපනෙනා හොති, පරඤ්ඤා ධම්මානුධම්මපටිපත්තියා සමාදපෙති. එත්තාවතා ඛො මහානාම, උපාසකො අත්තභිතාය ව පටිපනෙනා හොති පරභිතාය චාති.

8. 1. 3. 6

ජීවක සුත්තං

එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති ජීවකමබ්වනෙ. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභවෙවා යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා හගවන්තං අභිවාදෙඤ්වා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං නිසීහොතා ඛො ජීවකො කොමාරභවෙවා හගවන්තං එතදවොච:

කිත්තාවතා නු ඛො හනෙන උපාසකො හොතීති:

යතො ඛො ජීවක, බුද්ධං සරණං ගතො හොති, ධම්මං සරණං ගතො හොති, සඛ්ඛං සරණං ගතො හොති, එත්තාවතා ඛො ජීවක, උපාසකො හොතීති.

කිත්තාවතා පන හනෙන, උපාසකො සීලවා හොතීති:

යතො ඛො ජීවක, උපාසකො පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, - පෙ - සුරාමෙරයමජ්ජපමාදච්චානා පටිච්චරතො හොති. එත්තාවතා ඛො ජීවක, උපාසකො සීලවා හොතීති.

වහන්ස, කොපමණෙකින් උපාසක තමනට හිත පිණිසත් අනුනට හිත පිණිසත් පිළිපන්නේ වේ දැයි?

මහානාමය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේන් සැදහැයෙන් යුතු වූයේ මෙරමාත් ශ්‍රද්ධාසම්පදවෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේන් සීලයෙන් යුතු වූයේ මෙරමාත් සීලසම්පත්තියෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේන් ක්‍රියාගයෙන් යුතු වූයේ මෙරමාත් ක්‍රියාගසම්පත්තියෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේන් මහණුන් දකිනු කැමැත්තේ මෙරමාත් මහණුන් දක්වෙහි සමාදන් කරවා ද තෙමේන් සදහම් අසනු කැමැත්තේ මෙරමාත් සදහම් ඇසීමෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේන් ඇසු දහම් දැරීම සභාව කොට ඇත්තේ මෙරමාත් දහම් දැරීමෙහි සමාදන් කරවා ද තෙමේන් දැරූ දහම් පිළිබඳ අරුත් පිරික්සන්නේ මෙරමාත් අරුත් පිරික්සීමෙහි සමාදන් කරවා ද තෙමේන් අරුත් දැන දහම් දැන ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත වූයේ මෙරමාත් ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තියෙහි සමාදන් කරවා ද, මහානාමය, මෙ පමණෙකින් ම උපාසක තෙමේ තමනට හිත පිණිසත් අනුනට හිත පිණිසත් පිළිපන්නේ වේ ය යි.

8. 1. 3. 6

ජීවක සූත්‍රය

එක් සමයෙකහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර ජීවක වෙදහු ගේ අඹවනයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි කොමාරභවව ජීවක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හිත, එකත්පසෙක හුන් කොමාරභවව ජීවක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකෙළේ ය:

වහන්ස, කො පමණෙකින් උපාසකයෙක් වේ ද?

ජීවකය, යම් දිනෙක පටන් බුදුරජුන් සරණ ගියේ වේ ද, දහම් සරණ ගියේ වේ ද, සභුන් සරණ ගියේ වේ ද, ජීවක මෙ පමණකින් ම උපාසකයෙක් වේ යයි.

වහන්ස, කොපමණෙකින් උපාසක සිල් ඇත්තේ වේ ද:

ජීවකය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේ පණිවායෙන් වැළකුණේ වේ ද, ... මදයට හා ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර පානයෙන් වැළකුණේ වේ ද, ජීවක, මෙ පමණකින් ම උපාසක සිල් ඇත්තේ වෙයි.

කිසිවක් පන හනෙහි, උපාසකයා අභිභවනය පටිපනෙහි හොඳින්, නො පරහිතයානි:

යනො වෙයි ජීවක, උපාසකයා අභිභවනා සභාසමපනෙහි හොඳින් නො පර. සභාසමපදය සමාදායෙහි - පෙ - අභිභවනා අසම්පන්නයා ධර්මසමපදය ධර්මසමපදය පටිපනෙහි හොඳින්, නො පර. ධර්මසමපදය පටිපනෙහි සමාදායෙහි. එකඟවනා වෙයි ජීවක, උපාසකයා අභිභවනය පටිපනෙහි හොඳින්, නො පරහිතයානි.

කිසිවක් පන හනෙහි, උපාසකයා අභිභවනය ව පටිපනෙහි හොඳින් පරහිතයා වානි:

යනො වෙයි ජීවක, උපාසකයා අභිභවනා ව සභාසමපනෙහි හොඳින්, පරසඳු සභාසමපදය සමාදායෙහි. අභිභවනා ව සීලසමපනෙහි හොඳින්, පරසඳු සීලසමපදය සමාදායෙහි. අභිභවනා ව වාගසමපනෙහි හොඳින්, පරසඳු වාගසමපදය සමාදායෙහි. අභිභවනා ව භික්ෂුනං දසනකාමො හොඳින්, පරසඳු භික්ෂුනං දසනෙ සමාදායෙහි. අභිභවනා ව සභාසමපදය සමාදායෙහි, පරසඳු සභාසමපදය සමාදායෙහි අභිභවනා ව සුතනං ධර්මනං ධාරණජානිතො හොඳින්, පරසඳු ධර්මධාරණය සමාදායෙහි. අභිභවනා ව ධර්මනං ධර්මනං අනුපපට්ඨති හොඳින්, පරසඳු අනුපපට්ඨකයා සමාදායෙහි. අභිභවනා ව අසම්පන්නයා ධර්මසමපදය ධර්මසමපදය ධර්මසමපදය පටිපනෙහි හොඳින්, පරසඳු ධර්මසමපදය පටිපනෙහි සමාදායෙහි එකඟවනා වෙයි ජීවක, උපාසකයා අභිභවනය ව පටිපනෙහි හොඳින්, පරහිතයා වානි.

8. 1. 3. 7

බල සුතං.

[සාවකීනිදනං]

අටවන කථාපාදයේ, බලානි, කතමානි අටවන: රුණණබලා භික්ෂුවෙ, දරකා, කොටබලො මානුෂාමො, ආවුධබලා වොරා, ඉසරියබලා රාජානො, උපකාරකබලා බලා, නිජකතකබලා¹ පණිතා, පටිපනෙහි බලා බහුසුතා, බන්ධනබලා සමනවුහණා, ඉමානි වෙයි භික්ෂුවෙ, අටවන කථාපාදයේ.

1. නිජකතකබලා - 89.

වහන්ස, කොපමණෙකින් උපාසක තමනට හිත පිණිස පිළිපත්තේ අනුනට හිත පිණිස නො පිළිපත්තේ වෙ ද?

ඒවකය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේ සැදහැයෙන් යුතු වූයේ මෙරමා ශ්‍රද්ධාසම්පන්නයෙහි සමාදන් නො කරවා ද, තෙමේ අරුත් දන දහම් දන ධර්මානුධම්ප්‍රතිපත්තන වූයේ මෙරමා ධර්මානුධම්ප්‍රතිපත්තියෙහි සමාදන් නො කරවා ද, ඒවකය, මෙපමණෙකින්ම උපාසක තෙමේ තමනට හිත පිණිස පිළිපත්තේ අනුනට හිත පිණිස නො පිළිපත්තේ වෙයි.

වහන්ස, උපාසක තෙමේ කොපමණෙකින් තමනට හිත පිණිස පිළිපත්තේත් අනුනට හිත පිණිස පිළිපත්තේත් වෙ ද?

ඒවකය, යම් දිනෙක පටන් උපාසක තෙමේත් සැදහැයෙන් යුක්ත වූයේ මෙරමාත් ශ්‍රද්ධාසම්පන්නයෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් ශීලයෙන් යුක්ත වූයේ මෙරමාත් ශීලසම්පන්නයෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් ත්‍යාගයෙන් යුතු වූයේ මෙරමාත් ත්‍යාගසම්පන්නයෙහි සමාදන් කරවා ද තෙමේත් මහණුන් දකිනු කැමැත්තේ මෙරමාත් මහණුන් දකිනු කැමැත්තෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් සදහම් අසනු කැමැත්තේ මෙරමාත් සදහම් ඇසීමෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් ඇසු දහම් දැරීම සභාවය කොට ඇත්තේ මෙරමාත් දහම් දැරීමෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් දරු දහම් පිළිබඳ අරුත් පිරික්සන්නේ මෙරමාත් අරුත් පිරික්සීමෙහි සමාදන් කරවා ද, තෙමේත් අරුත් දන දහම් දන ධර්මානුධම් ප්‍රතිපත්තන වූයේ මෙරමාත් ධර්මානුධම්ප්‍රතිපත්තියෙහි සමාදන් කරවා ද ඒවක, මෙපමණෙකින් ම උපාසක තෙමේ තමනට හිත පිණිසත් අනුනට හිත පිණිසත් පිළිපත්තේ වෙයි.

8. 1. 3. 7

බල සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ බල අටෙකි. කවර අටෙකැ යත්: මහණෙනි, ළදරුවෝ හැඩීම බල කොට ඇත්තෝ ය, මාගම ක්‍රෝධය බල කොට ඇත්තී ය. අඤානයෝ උදහස්වීම (ක්‍රොධවික්‍ෂය ම දැඩි ව ගැනීම) බල කොට ඇත්තෝ ය, පණ්ඩිතයෝ වැඩි අවැඩි නිශ්චය කොට අවබෝධ කර වීම බලකොට ඇත්තෝ ය. බහුශ්‍රැතයෝ පස්විකුම බලකොට ඇත්තෝ ය, මහණබවුණෝ ඉවසීම බල කොට ඇත්තෝ ය. මහණෙනි, මේ අට බලයෝ වෙනි යි.

8. 1. 3. 8

විණාසවබල සුකතං

[සාවස්තීදනං]

අප්‍ර ටො ආයඤ්ඤා සාරිපුතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී උපසඛකමීඤ්ඤා භගවතො අභිවාදෙඤ්ඤා එකමතං හිසීදී. එකමතං හිසිතං ටො ආයඤ්ඤා සාරිපුතං භගවා එතදවොච:

කති නුටො සාරිපුත, විණාසවස භික්ඛුනො බලාති, යෙහි බලෙහි සමනනාගතො විණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති?

අටඨ භතෙන, විණාසවස භික්ඛුනො බලාති යෙහි බලෙහි සමනනාගතො විණාසවො ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති. කතමාති අටඨ:

1. ඉධ භතෙන, විණාසවස භික්ඛුනො අනිච්චනො සබ්බෙ සඛාරා යථාභූතං සමුපපඤ්ඤා සුද්ධිං භොනති, යමපි භතෙන විණාසවස භික්ඛුනො අනිච්චනො සබ්බෙ සඛාරා යථාභූතං සමුපපඤ්ඤා සුද්ධිං භොනති, ඉදමපි භතෙන, විණාසවස භික්ඛුනො බලං භොති, යං බලං ආගමම විණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති.

2. පුනච්ච පරං භතෙන, විණාසවස භික්ඛුනො අඛාරකාසුපමා කාමා යථාභූතං සමුපපඤ්ඤා සුද්ධිං භොනති, යමපි භතෙන, විණාසවස භික්ඛුනො අඛාරකාසුපමා කාමා යථාභූතං සමුපපඤ්ඤා සුද්ධිං භොනති, ඉදමපි භතෙන, විණාසවස භික්ඛුනො බලං භොති, යං බලං ආගමම විණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති.

3. පුන ච පරං භතෙන, විණාසවස භික්ඛුනො චිචෙකතිතං චිතං භොති චිචෙකපොණං චිචෙකපඛාරං චචකට්ඨං¹ නෙකඛමාභිරතං වානභිභූතං සබ්බසො ආසවට්ඨානීයෙහි ධමමෙහි, යමපි භතෙන, විණාසවස භික්ඛුනො චිචෙකතිතං චිතං භොති චිචෙකපොණං චිචෙකපඛාරං චචකට්ඨං නෙකඛමාභිරතං වානභිභූතං සබ්බසො ආසවට්ඨානීයෙහි ධමමෙහි, ඉදමපි භතෙන, විණාසවස භික්ඛුනො බලං භොති, යං බලං ආගමම විණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති.

1. චිචෙකට්ඨං - මජ්ඣ.

8. 1. 3. 8

බිණාසවබල සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

එකල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සංවීරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකක් පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළු සේක:

ශාරීපුත්‍රය, යම් බලයන්ගෙන් යුක්ත වූ රහත් මහණ මාගේ ආසුටියෝ ගෙවී ගියහ යි ආසුටියන්ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, රහත් මහණහුගේ (එබඳු) බල කෙතෙක් ද?

වහන්ස, යම් බලයන්ගෙන් යුතු රහත් මහණ මාගේ ආසුටියෝ ක්ෂීණයහ යි ආසුටියන්ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, රහත් මහණ හුගේ (එබඳු) බල අටෙකි. කවර අටෙක යත්:

1. වහන්ස, මෙ සස්තෙනි රහත් මහණහු විසින් අනිත්‍ය වශයෙන් සියලු සංස්කාරයෝ තත්වූ පරිද්දෙන් මනානුවණින් මොනවට දක්නා ලද්දහු වෙත්. වහන්ස, රහත් මහණ තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ මාගේ ආසුටියෝ ක්ෂීණයහ යි ආසුටියන්ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, මෙ ද රහත් මහණහුගේ බලයෙක් වෙයි.

2. තවද, වහන්ස, රහත් මහණහු විසින් කාමයෝ අභුරු වළක් උපමා කොට ඇතියහ යි තත්වූ පරිද්දෙන් මනානුවණින් මොනවට දක්නා ලද්දහු වෙත්. වහන්ස, රහත් මහණහු විසින් යම් හෙයකින් කාමයෝ අභුරුවළක් උපමා කොට ඇතියහ යි තත්වූ පරිද්දෙන් මනා නුවණින් මොනවට දක්නා ලද්දහු වෙත් ද, යම් බලයකට පැමිණ රහත් මහණ තෙමේ මාගේ ආසුටියෝ ක්ෂීණයහ යි (ගෙවී ගියහ යි) ආසුටියන්ගේ ක්ෂය වීම පිළිණ කෙරේ ද, වහන්ස, මෙ ද රහත් මහණහුගේ බලයෙක් වෙයි.

3. තවද වහන්ස, රහත් මහණහුගේ සිත (පලසමවත් විසින්) වීමේකයට. (නිවනට) නැඹුරු වූයේ වීමේකයට (නිවනට) අවනත වූයේ වීමේකයට (නිවනට) බර වූයේ කෙලෙසුන්ගෙන් දුරු වූයේ පැවිද්දෙහි මොනවට ඇලුණේ හැම අයුරින් ම ආසුටියනට කරුණුවූ ධර්මයන් හා සමඟ ඇලුම රහිත වූයේ හෙවත් සියලු ත්‍රේභූමකධර්මයන්ගෙන් ඒභ්‍යානන වූයේ වේ. වහන්ස, රහත් මහණ තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ මාගේ ආසුටියෝ ක්ෂීණයහ යි ආසුටියන්ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, මෙ ද රහත් මහණ හුගේ බලයෙක් වෙයි.

4. පුනවපරං භනෙන, ඛිණ්ණසවසං භික්ඛුනො වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවිතා භොනති සුභාවිතා. යමෙ පි භනෙන, ඛිණ්ණසවසං භික්ඛුනො වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවිතා භොනති සුභාවිතා, ඉදමපි භනෙන, ඛිණ්ණසවසං භික්ඛුනො ඛලං භොති යං ඛලං ආගමම ඛිණ්ණසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති, ඛිණ්ණ මෙ ආසවාති.

5-8 පුනවපරං භනෙන, ඛිණ්ණසවසං භික්ඛුනො වක්ඛාරො ඉඤ්චිපාද භාවිතා භොනති සුභාවිතා - පෙ - පඤ්චිඤ්චියාති භාවිතාති භොනති සුභාවිතාති - පෙ - සත්තබ්බොඤ්ඤා භාවිතා භොනති සුභාවිතා - පෙ - අරියො අට්ඨකිකො මග්ගො භාවිතො භොති සුභාවිතො, යමෙ පි භනෙන, ඛිණ්ණසවසං භික්ඛුනො අරියො අට්ඨකිකො මග්ගො භාවිතො භොති සුභාවිතො, ඉදමපි භනෙන, ඛිණ්ණසවසං භික්ඛුනො ඛලං භොති, යං ඛලං ආගමම ඛිණ්ණසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති ඛිණ්ණ මෙ ආසවාති.

ඉමාති ඛො භනෙන, අට්ඨ ඛිණ්ණසවසං භික්ඛුනො ඛලාති, යෙහි ඛලෙහි සමන්තාගතො ඛිණ්ණසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති ඛිණ්ණ මෙ ආසවාති.

8. 1. 3. 9

අකඛණ සුතං

[සාවස්ථිතිදනං]

ඛණ්ඩවො ලොකො ඛණ්ඩවො ලොකොති භික්ඛවෙ, අසසුතවා පුට්ඨජනො භාසති, නො ච ඛො සො ජානාති ඛණං වා අකඛණං වා. අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ, අකඛණං අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය. කතමෙ අට්ඨ:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, තථාගතො ච ලොකෙ උපපන්නො භොති අරහං සමමා සමබ්‍රහ්මා විජ්ජාවරණසමපන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුක්ඛාරො පුරිසදම්ම සාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බ්‍රහ්මෙධා හගවා. ධම්මො ච දෙසියති ඔපසම්මකා පරිනිබ්බාධිකො සම්බොධගාමී සුගතපථවදීතො, අයං ච පුග්ගලො නිරයං උපපන්නො භොති. අයං භික්ඛවෙ, පයමො අකඛණො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

4. තවද, වහන්ස, රහත් මහණහු විසින් සතර සිට්ඨන්තූ වඩනා ලද්දහු මොනොවට වඩනා ලද්දහු වෙති. වහන්ස, යම් භෙයෙකින් රහත් මහණහු විසින් සතර සිට්ඨන්තූ වඩනා ලද්දහු මොනවට වඩනා ලද්දහු වෙත් ද, වහන්ස, රහත් මහණ තෙමේ යම් බලයකට පැමිණ මාගේ ආසුචියෝ ක්ෂණයහ යි ආසුචියන් ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, මෙ ද රහත් මහණහු ගේ බලයෙක් වෙයි.

5-8 තවද, වහන්ස, ක්ෂණාසුච මහණහු විසින් සතර සාද්ධිපාදයෝ භාවිත වූවාහු සුභාවීත වූවාහු වෙත් ... පඤ්ඤාඤායෝ භාවිත වූවාහු සුභාවිත වූවාහු වෙත්... සජ්තබොධාබ්‍යයෝ භාවිත වූවාහු සුභාවිත වූවාහු වෙත්.... අටහෙකින් යුතු ආයතී වූ මාර්ගය භාවිත වූයේ සුභාවිත වූයේ වෙයි. වහන්ස, යම් භෙයෙකින් රහත් මහණහු විසින් ආයතී වූ අෂ්ටාධිගිකමාර්ගය වඩනලද්දේ මොනොවට වඩනලද්දේ වේ ද, යම් බලයකට පැමිණ රහත් මහණ තෙමේ මාගේ ආසුචියෝ ක්ෂය වූහ යි ආසුචියන්ගේ ක්ෂයවීම පිළිණ කෙරේ ද, මෙ ද රහත් මහණහුගේ බලයෙක් වේ.

වහන්ස, යම් බලයන්ගෙන්.සමචාගත රහත් මහණ තෙමේ මාගේ ආසුචියෝ ක්ෂය වූහයි ආසුචියන්ගේ ක්ෂය වීම පිළිණ කෙරේ ද, ක්ෂණාසුච මහණ හට මේ අට බලයෝ වෙති යි.

8. 1. 3. 9
අකට්ඨක සූත්‍රය

[ආවැත්තිදහ යි]

මහණෙනි, ඇසු පිරු තැන් නැති පුහුදුන් තෙමේ ලෝකය ක්ෂණකාන්ත ඇත්තේ ය, (අවකාශ ලැබූ ම කරන කිය ඇත්තේ ය) ක්ෂණ කාන්ත ඇත්තේ ය යි කියයි. භොතෙමේ ක්ෂණය (අවකාශය) හෝ අක්ෂණය (අනවකාශය) හෝ නො දනියි. මහණෙනි, බඹසර විසීමට අනවකාශ අකාල මේ අටෙක් වෙයි. කවර අටෙක යත්:

2. මහණෙනි, අර්හත් වූ සමමාසවුකුඬි වූ අෂ්ටවීද්‍යා පසළොස්වරණ ධර්මයන්ගෙන් යුක්ත වූ සුගත වූ ලෝකච්ඡද වූ අනුක්‍රම පුරුෂදමාසාරථී වූ දෙවමිනිස්නට ශාස්තෘ වූ සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තපාගත තෙමේ ලොකයෙහි උපන්නේ වෙයි. කෙලෙස් සන්හිඳුවන්නා වූ කෙලෙස්පිරිනිවීම කරන්නා වූ (වතුමාර්ගඤාන සංඛ්‍යාත) සමමොධිය කරා යන්නා වූ සුගතයන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද්ද වූ ධර්ම ද දෙසනු ලැබේ. (එකල) මේ පුඟුල් තෙමේ ද නිරයෙහි උපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, බඹ සර විසීමට මේ පළමු වන අනවකාශය වේ අකාලය වේ.

2. පුනව්‍යවර්තනං භික්ඛවෙ තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ- සඤ්ඤා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවා. ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- සුගතපු- චේදිතො, අයඤ්ඤා පුග්ගලො තිට්ඨානසොති. උපපන්නො හොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො අකඛණො අසමයො බුඤ්ඤවරියවාසාය.

3. පුනව්‍යවර්තනං භික්ඛවෙ තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ- ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො පෙතතිට්ඨසං උපපන්නො හොති. අයං භික්ඛවෙ තතියො අකඛණො අසමයො බුඤ්ඤවරියවාසාය.

4. පුනව්‍යවර්තනං භික්ඛවෙ තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ- ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො අඤ්ඤතරං දිසායුකං දෙවතිකායං උපපන්නො හොති. අයං භික්ඛවෙ වතුසො අකඛණො අසමයො බුඤ්ඤවරියවාසාය.

5. පුනව්‍යවර්තනං භික්ඛවෙ තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ- ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො පච්චන්ධිමසු ජනපදෙසු පච්චා ජාතො හොති අච්ඤ්ඤතරෙසු ජීලකෙඛසු. යඤ්ඤා නඤ්ඤා ගති භික්ඛුනං භික්ඛුනිනං උපාසකානං උපාසිකානං. අයං භික්ඛවෙ පඤ්ඤමො අකඛණො අසමයො බුඤ්ඤවරියවාසාය.

6. පුනව්‍යවර්තනං භික්ඛවෙ තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ- ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පච්චාජාතො හොති ජීව්ජාදිව්ඤ්ඤා විපරිකදසනොනඤ්ඤා දිනනං නඤ්ඤා ධිට්ඨං නඤ්ඤා හුතං නඤ්ඤා සුකට්ඨකකට්ඨානං කම්මානං එවං ජිපාකො, නඤ්ඤා අයං ලොකො නඤ්ඤා පරො ලොකො නඤ්ඤා මාතා නඤ්ඤා පිතා නඤ්ඤා සත්තා ඔපපාතිකා නඤ්ඤා ලොකෙ සමඤ්ඤාහමණො සම්මඤ්ඤා සම්මා පට්ඨකො යෙ ඉමඤ්ඤා ලොකං පරඤ්ඤා ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සම්මකඤ්ඤා පච්චේදනඤ්ඤා, අයං භික්ඛවෙ ජට්ඨො අකඛණො අසමයො බුඤ්ඤවරියවාසාය.

2. තවද මහණෙනි,... දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘවු සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තරාගත තෙමේ ද ඉල්කයෙහි උපන්නේ වේ ... සුගතයන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුභුල් තෙමේ ද කිරිසන් යොන්හි උපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, බුඤ්චරියවාසයට මේ දෙවන අනවකාශය වේ. අකාලය වේ.

3. තවද මහණෙනි,... දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘවු සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තරාගත තෙමේ ද ඉල්කයෙහි උපන්නේ වෙයි. ... සුගත ප්‍රවේදිත ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුභුල් තෙමේ ද ප්‍රෙත විෂයෙහි උපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, බබ්බර චිසුමට මේ තෙවන අනවකාශය වේ. අකාලය වේ.

4. තවද මහණෙනි,... දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘවු සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තරාගත තෙමේ ද ලොකයෙහි උපන්නේ වෙයි. ... සුගතයන් වහන්සේ විසින් ප්‍රකාශිත ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුභුල් තෙමේ ද දීඝාසුභ ඇති එක්තරා දේවනිකායයෙක්හි (අසංඤ්තලයෙහි) උපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, බබ්බර චිසුමට මේ සිවුවන අනවකාශය වේ. අකාලය වේ.

5. තවද මහණෙනි,... දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘවු සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තරාගත තෙමේ ද ඉල්කයෙහි උපන්නේ වෙයි... සුගත ප්‍රවේදිත ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුභුල් තෙමේ ද භෙණ්ණන්ගේ මෙහෙණන්ගේ උච්චවන්ගේ උච්චයන්ගේ හසරෙක් යම් තැනෙක නැති ද, එබඳු වූ අතිශය අභ්‍යුත්තර වූ චලෙච්ච වූ ප්‍රත්‍යක්ෂපදයන්හි උපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, බබ්බර චිසුමට මේ පස්වන අනවකාශය වේ. අකාලය වේ.

6. තවද මහණෙනි,... දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘවු සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තරාගත තෙමේ ද ඉල්කයෙහි උපන්නේ වෙයි.... සුගතයන් වහන්සේ විසින් පවසන ලද ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුභුල් තෙමේ ද මධ්‍යමච්ඡාපදයෙහි උපන්නේ දෙන ලද්දෙහි විපාක නැත, මහායාග යෙහි විපාක නැත, අමුත්තනට පිළියෙළ කළ සත්කාරයෙහි විපාක නැත, සුක්කාතදුෂ්කාත කම්පන් ගේ (කුසලාකුසලයන්ගේ) පලයෙක් විපාක යෙක් නැත, (පරලොච සිටියහුට) මෙලොචක් නැත, (මෙලොච සිටියහුට) පරලොචක් නැත, මවු නැත, පියා නැත, (මවුපියනට කළ යහපත් අයහපත් පිළිවෙතින් පලවිපාක නැතැ යි සේ යි.) ඔපපාතික යත්තියෝ නැත, යමෙක් මෙලොච ද පරලොච ද තුමු අභිච්ඡිංඡනායෙන් පසක් කොට කියක් නම් (එබඳු) මනා මහෙහි ගිය සමාන්ප්‍රතිපත්ත මහණ-බමුණෝ ලොකයෙහි නැතැයි විපරිත දැකුම ඇති චීසදිටුවෙක් වේ. මහණෙනි, බබ්බර චිසුමට මේ සවන අනවකාශය වේ. අකාලය වේ.

7. පුනවපරං භීක්ඛවෙ තරාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ-
ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්චි පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පටිච්චා-
ජාතො හොති. සො ව හොති දුප්පදාදායක ජලො ඵලමුගො. න පටිබලො
සුභාසිත දුබ්භාසිතස්ස අසමඤ්ඤාතුං. අයං භීක්ඛවෙ සත්තමො අකමන්තො
අසමයො බුභුමව්ට්ඨවාසාය.

8. පුනවපරං භීක්ඛවෙ, තරාගතො ව ලොකෙ අනුප්පන්නො හොති අරහං
සමුච්චාසමුච්චො - පෙ - සඤ්චා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවා. ධම්මො ව
න දෙසියති ඔපසම්මො පරිනිබ්බාසිතො සමමොධගාමී සුගතප්පච්චෙදිතො,
අයඤ්චි පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පටිච්චාජාතො හොති. සො ව
හොති පඤ්ඤවා අජලො අනෙලමුගො පටිබලො සුභාසිත දුබ්භාසිතස්ස
අසමඤ්ඤාතුං. අයං භීක්ඛවෙ, අට්ඨමො අකමන්තො අසමයො බුභුමව්ට්ඨ-
වාසාය. ඉමෙ මො භීක්ඛවෙ, අට්ඨ අකමන්තො අසමයො බුභුමව්ට්ඨවාසාය.

එකොව භීක්ඛවෙ, බණ්ණො ව සමයො ව බුභුමව්ට්ඨවාසාය. කතමො
එකො: ඉධ භීක්ඛවෙ, තරාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති, අරහං
සමුච්චාසමුච්චො විජ්ජාදරණ්ණමපන්නො සුගතො ලොකච්ඡි අනුක්ඛරො
පුරිසදම්මසාරථී සඤ්චා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවා. ධම්මො ව දෙසියති
ඔපසම්මො පරිනිබ්බාසිතො සමමොධගාමී සුගතප්පච්චෙදිතො. අයඤ්චි
පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පටිච්චාජාතො හොති, සො ව හොති
පඤ්ඤවා අජලො අනෙලමුගො පටිබලො සුභාසිත දුබ්භාසිතස්ස අසම-
ඤ්ඤාතුං. අයං භීක්ඛවෙ, එකොව බණ්ණො ව සමයො ව බුභුමව්ට්ඨ
වාසායාති.

- 1. මනුසසලාභං ලදධානං සඤ්චෙම සුප්පච්චෙදිතං,
යෙ බණ්ණො නාසිගච්ඡන්ති ඤ්ඤාතෙතෙ බණ්ණො.
- 2. බහු භී අකමන්තො දුක්ඛා මහසස අනරාසිකා,
කදච්චි කරහච්චි ලොකෙ උපපජ්ජන්ති තරාගතො.
- 3. තස්සිදං සමඤ්චිභුතං යං ලොකස්සිං සුදුප්පඤ්ඤං,
මනුසසපටිලාහො ව සඤ්චෙම සො ව දෙසනා
අලං වායච්චිතං තස්ස අසමකාමෙන ජනාතුතො.

7. තවද, මහනෙණි,... දෙවිච්ඡිකතට ශාස්තෘවූ සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් තරාගත තෙමේ ද ලොව උපන්නේ වේ... සුගතප්‍රවේදිත ධර්මය ද දෙසනු ලැබෙයි. මේ පුභුල් තෙමේ ද මධ්‍යම ජනපදයෙහි උපන්නේ වෙයි. හෙතෙමේ ද වූස් වූ කෙළ තොලු වූ සුභාසිත දුර්භාසිතයක්හු ගේ අරුත් දන්නට අසමත් වූ දුෂ්ප්‍රාඥයෙක් වේ. මහනෙණි, මේ බබසර වීසුමට සත්වන අනවකාශය යි, අකාලය යි.

8. තවද, මහනෙණි, අර්හත් වූ සම්මාසමුච්ඡාදි වූ... දෙවිච්ඡිකතට ශාස්තෘ වූ සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් වූ තරාගත තෙමේ ද ලෝකයෙහි නුපන්නේ වෙයි. කෙලෙස් සන්තිදුට්‍තනා වූ කෙලෙස් පිරිනිවන්තනා වූ සමොධියට යන සුලු වූ සුගතයන් වහන්සේ වීසින් පවසන ලද ධර්මය ද නොදෙසනු ලැබේ. මේ පුද්ගල තෙමේ ද මධ්‍යම ජනපදයෙහි උපන්නේ වේ. හෙතෙමේ ද නුවණැත්තේ අජධි වූයේ කෙලතොලු නො වූයේ සුභාසිත දුර්භාසිතයක්හුගේ අරුත් දැනීමෙහි ප්‍රතිබල වූයේ වේ. මහනෙණි, බබසර වීසුමට මේ අටවැනි වූ අනවකාශය වේ. අකාලය වේ. මහනෙණි, බබසර වීසුමට මේ අනවකාශයේ අකාලයේ අට දෙන වෙත්.

මහනෙණි, බබසර වීසුමට එකම අවකාශයෙක් ද කාලයෙක් ද වේ. කවර එකෙක යත්: මහනෙණි, අර්හත් වූ සම්මාසමුච්ඡාදි වූ අෂටවීද්‍යා පසළොස්වරණ ධර්මයන්ගෙන් සුක්ත වූ සුගත් වූ ලොකවීදු වූ අනුඝාර පුරිසදම සාරථී වූ දෙවිච්ඡිකතට ශාස්තෘ වූ සිවුසස් පිළිවිදි භාග්‍යවත් වූ තරාගත තෙමේ ද මේ ලෝකයෙහි උපන්නේ වේ. කෙලෙස් සන්තිදුට්‍ත කෙලෙස් පිරිනිවන්ත වතුමාර්ගඥානාවබෝධියට පමුණුවන සුගතප්‍රවේදිත ධර්මය ද දෙසනු ලැබේ. මේ පුද්ගල තෙමේ ද මධ්‍යම ජනපදයෙහි උපන්නේ වේ. හෙතෙමේ ද නුවණැත්තේ අජධි වූයේ කෙලතොලු නො වූයේ සුභාසිත දුර්භාසිතයක්හුගේ අරුත් දැනීමෙහි ප්‍රතිබල වූයේ වේ. මහනෙණි, මේ බබසර වීසුමට එකම අවකාශය ද කාලය ද වේ.

1. උම් කෙතනක් මනුෂ්‍යාත්ම භාවය ලැබ මැනැවින් දෙසු සදහම්භි අවකාශය නො ලබන් ද, ඔහු අවකාශය (ක්ෂණය) ඉක්මවා යෙත්.
2. මාර්ගයට අන්තරායකර වූ බොහෝ අනවකාශයේ වදරන ලදහ, තරාගතයෝ කිසියම් කලෙක ලෙවිහි උපදිත්.
3. මිනිසක් බව ලැබීම ද සදහම් දෙසීම ද යන යමක් ලොව අතීයා දුර්ලභ වේ ද, මෙය ඔහුට හමු විය. එහි ලාභික කැමති මිනිසා වීසින් වැයම් කිරීමට සුසුඤ්ඤය.

- 4. කරං වීජඤ්ඤ සදධම්මං ඛණො වො මා උපවච්ඡා,
ඛණානීතා හි සොචහතී නිරයමහි සමපපිතා.
- 5. ඉධ වෙච නං වීරාධෙතී සදධම්මෙ සා නියාමතං,
වාණිජොච අතීතජොචා වීරඤ්ඤා අනුතපෙසසතී.
- 6. අවීජ්ජානිවුතො පොසො සඤ්ඤං අපරාධිකො,
ජාතීමරණසංසාරං වීරං පච්චතුභොසාසතී.
- 7. යො ච උඤ්ඤා මනුසසඤ්ඤා සඤ්ඤාමෙම සුභවෙදීතෙ,
අකංසු තසු චචනං කරිසසනතී කරොනතී වා.
- 8. ඛණං පච්චවීද්ධං ලොකෙ ඉහමච්චරියං අනුඤ්ඤා,
යො මහං පටිපජ්ජංසු තථාගතපච්චෙදිතං.
- 9. යො සංචරා වකඛුමතා දෙසිතාදිච්චිච්චිකා,
තෙසු දෙකො සද සතො වීහරෙ අනවසසුතො.
- 10. සධෙධ අනුසයො ජෙත්වා මාරධෙධාස සරානුගො,
තෙ වො පාරගතා ලොකෙ යො පඤ්ඤා ආසවසබ්බනතී.

8. 1. 3. 10

අනුරුද්ධ සුතතං

එකං සමයං හගවා හගොසු චිහරති සුංසුමාරගීරෙ හෙස-
කලාවතෙ මීගදයෙ. තෙන ඛො පග සමයෙන ආයඤ්ඤා අනුරුද්ධ
වෙසීසු චිහරති පාවිතවංසදයෙ. අථ ඛො ආයඤ්ඤා අනුරුද්ධ
රහොගතස පඤ්ඤානස ඵවං වෙතසො පරිවිතකොකො උදපාදී:

4. සදහම් දෙසුම දන ගත්තේ ය. අවකාශය නහමක් ඉක්ම යේ වා ඉකුත් අවකාශ ඇත්තෝ නිර්දයති උපන්නාහු ශොක කෙරෙත් මැයි.

5. මෙලොවිති ම (ඒ ක්ෂණය ලබා) සඳුර්ම භියාම සඛ්ඛාත වූ ඒ ආයඹ මාර්ගය වරදවා ගනී (නම්) පිරිහුණු ධන ඇති වෙළෙඳකු මෙන් බොහෝ කලක් තැවෙන්නේ ය.

6. සඳුර්මය වරදවා ගත් අවිද්‍යාවෙන් ඇවුරුණු පුරුෂ තෙමේ ජාතිමරණ සඛ්ඛාත සංසාරදුකඛය බොහෝ කලක් විදින්නේ ය.

7. යම් කෙනෙක් මනා කොට දෙසු දහම් පවත්නා කල්හි මිනිසක් බව ලැබ ගාස්තාශාසනය කළාහු ද කෙරෙත් ද කරන්නාහු ද

8. යම් කෙනෙක් ලෝකයෙහි අනුකාර වූ බ්‍රහ්මවයඹ සඛ්ඛාත ක්ෂණය ප්‍රතිවේධ කළාහු ද ඔහු තරාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද මහට පිළිපත්හ.

9. පසැස් ඇති ආදිත්‍යබන්ධු වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් සංවර කෙනෙක් දෙසන ලද්දහු ද, එහි සංවෘත වූයේ හැම කල්හි සිහි ඇත්තේ කෙලෙසුන්ගෙන් නො තෙත් වූයේ වාස කරන්නේ ය.

10. යම් කෙනෙක් ලෝකයෙහි මාර්ගයා සඛ්ඛාත සංසාරය අනුව යන සියලු අනුසයයන් සිදු රහත් එලයට පැමිණියාහු ද ඔහු එකාන්තයෙන් භීවනට පත්වූවෝ වෙති යි.

8. 1. 3. 10

අනුරුඳ්‍ර සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හග්ග ජනපදයෙහි සුංසු-
මාර භීර නගරය අසල භේසකලාවන නම් මුවාවෙනෙහි වැඩ වෙසෙනසේක.
එ සමයෙහි ආයුෂමත් අනුරුඳ්‍ර සංවරයන් වහන්සේ වෙතී දනවාවෙහි
(බුදුරදුන් වැඩහුන් තැනින්) පෙරදිගෙහි වූ හුණ වෙනෙහි වෙසෙති. ඉක්බිති
රහසිගත වූ එකලාව හුන් ආයුෂමත් අනුරුඳ්‍ර තෙරණුවන්ගේ සිත්හි
මෙ බදු අදහසෙක් (මහා පුරුෂ විතර්කයෙක්) පහළ විය;

අපවිච්ඡේදයාං ධර්මො නායං ධර්මො මහිව්ඡස්ස, සනතුට්ඨස්සායං ධර්මො නායං ධර්මො අසනතුට්ඨස්ස, පච්චික්ඛස්සායං ධර්මො නායං ධර්මො සඛ්ඛනිකාරාමස්ස. ආරඬ්ඨ වීරියස්සායං ධර්මො නායං ධර්මො කුසිතස්ස, උපට්ඨිතසතිස්සායං ධර්මො නායං ධර්මො මුට්ඨස්සතිස්ස, සමාහිතස්සායං ධර්මො නායං ධර්මො අසමාහිතස්ස, පඤ්ඤවනො අයං ධර්මො, නායං ධර්මො දුපපඤ්ඤස්සාති.

අප්ඵ ටො භගවා අයස්මෙතො අනුරුධස්ස චෙතසා චෙතොපරිච්ඡිතක්ඛ- මඤ්ඤය සෙයාඨාපි නාම බලවා පුරියො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරයා, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤයා එවචෙව භග්ගෙසු සුංසුමාරගිරෙ භෙසකලාවනො මීගදයෙ අනතරහිජො චෙතිසු පාවිතවංසදයෙ අයස්මෙතො අනුරුධස්ස සමමුට්ඨෙ පාදරහොසි.

භිසිදි භගවා පඤ්ඤවෙත අයනො, අයස්මාපි ටො අනුරුද්ධා භගවනං අභිධාදෙත්වා එකමනං නිසිදි. එකමනං භිසික්ඛං ටො අයස්මෙතො අනුරුධං භගවා එතදචොච: සාධු සාධු අනුරුධං, සාධු ටො ත්වං අනුරුධං, යං තං මහාපුරිසචිතක්ඛං චිතකෙකසි: අපවිච්ඡේදයාං ධර්මො නායං ධර්මො මහිව්ඡස්ස, සනතුට්ඨස්සායං ධර්මො නායං ධර්මො අසනතුට්ඨස්ස, පච්චික්ඛස්සායං ධර්මො නායං ධර්මො සඛ්ඛනිකාරාමස්ස, ආරඬ්ඨවීරියස්සායං ධර්මො නායං ධර්මො කුසිතස්ස, උපට්ඨිතසතිස්සායං ධර්මො නායං ධර්මො මුට්ඨස්සතිස්ස, සමාහිතස්සායං ධර්මො නායං ධර්මො අසමාහිතස්ස, පඤ්ඤවනො අයං ධර්මො නායං ධර්මො දුපපඤ්ඤස්සාති.

එනම්, මේ (නව ලොකොත්තර) ධර්මය (ලද දණ සැඟවීමෙන් ද පිළිගැනීමේ මාත්‍රඥතායෙන් ද) අල්පේච්ඡ යාහට ය. මේ ධර්මය මහේච්ඡයාට නොවේ. මේ ධර්මය (සිවුපසෙහි තෙවැදුරුම් සනෙතාසයෙන්) සතුටු වන්නහුට ය. මේ ධර්මය අසන්තුෂ්ටයාට නොවේ. මේ ධර්මය (කාය වීර්‍ය උපධිවිචේකයන්ගෙන්) ප්‍රච්චික්ක සිත් ඇතිඥානුට ය. මේ ධර්මය (ගණසඛගණිකායෙහි හා ක්ලෙශසඛගණිකායෙහි ඇලුණු) සඛගණිකාරාමයාහට නොවේ. මේ ධර්මය (කායිකවෛතසික වසයෙන්) පටන්ගන්නා ලද වීර්‍ය ඇත්තහුට ය. මේ ධර්මය කුසිතයාහට නොවේ. මේ ධර්මය (සතර සතිපට්ඨාන වසයෙන්) ඵලාඹ සිව් සිහි ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය මුළා සිහි ඇත්තහුට නොවේ; මේ ධර්මය එකඟ සිත් ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය අසමාහිත සිත් ඇත්තහුට නොවේ. මේ ධර්මය (කර්මසාධක ප්‍රඥායෙන්) ප්‍රඥා ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය දුෂ්ප්‍රාඥයාට නොවේ යයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනුරුඳ්‍ර තෙරණුවන්ගේ සිත්හි වූ පරිච්චාරකය නමින් වහන්සේගේ සිතීන් දැන යම් සේ බලවත් පුරුෂයෙක් වක් කළ අතක් දිගු කරන්නේ ද, දික් කළ අතක් හකුළුවන්නේ ද, එසෙයින් හඟුණපැයෙහි සුංසුමාරගිරි සම්පෑයෙහි හේසකලාවන නම් මුඛවෙනෙහි අතුරුදන් වූයේක් වෙති ජනපදයෙහි වූ (දඹල වසන සාධාරණයන්) පෙරදිගෙහි පිහිටි තුණුවෙනෙහි ආයුෂ්මත් අනුරුඳ්‍ර සථවීරයන් වහන්සේ හමුයෙහි පහළ වූ සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන වූ අස්තෙහි වැඩහුන් සේක. ආයුෂ්මත් අනුරුඳ්‍ර සථවීරයන් වහන්සේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් අනුරුඳ්‍ර සථවීරයන් වහන්සේට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක: ‘අනුරුඳ්‍රය, මැනවි, මැනවි, අනුරුඳ්‍රය, මේ ධර්මය අල්පේච්ඡයාට ය, මේ ධර්මය මහේච්ඡයාට නොවෙයි. මේ ධර්මය සන්තුෂ්ටයාට ය, මේ ධර්මය අසන්තුෂ්ටයාට නොවෙයි. මේ ධර්මය ප්‍රච්චික්කයාට ය, මේ ධර්මය සඛගණිකාරාමයාට නොවෙයි. මේ ධර්මය ආරබ්ධ වීර්‍ය ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය කුසිතයාට නොවෙයි, මේ ධර්මය ඵලාඹ සිව් සිහි ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය මුළා සිහි ඇත්තහුට නොවෙයි. මේ ධර්මය සමාහිතයාට ය, මේ ධර්මය අසමාහිතයාට නොවෙයි. මේ ධර්මය ප්‍රඥාවක් හට ය. මේ ධර්මය දුෂ්ප්‍රාඥයාට නොවේ යයි තෙපි යම් මහාපුරුෂචිත්තකයක් විතරකණය කරනු ද, එය මනා මැ යි.

තෙන හි නිං අනුරුද්ධ, ඉමමි අට්ඨමං මහාපුරිසචීතකං චිතකෙකහි: හිසපඤ්චාරාමිසසායං ධම්මො හිසපඤ්චරතීනො නායං ධම්මො පපඤ්චාරාමස්ස පපඤ්චරතීනොති.

යතො ටො නිං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨමහාපුරිසචීතකෙක චිතකෙකසසයි, තතො නිං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසයි චීච්චෙව කාමෙහි චීච්චෙ කුසලෙහි ධම්මෙහි සචීතකකං සචීචාරං චීචෙකඡං පිනීසුඛං පයමං ඤානං උපසම්පජ්ජ චිහරිසසයි.

යතො ටො නිං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨමහාපුරිසචීතකෙක චිතකෙකසසයි තතො නිං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසයි ඒතකකචීචාරානං චූපසමා අජ්ඣකං සමිපසාදනං චෙතසො ඵකොදිභාවං අචීතකකං අචීචාරං සමාධිඡං ඒනීසුඛං දුතීයං ඤානං උපසම්පජ්ජ චිහරිසසයි.

යතො ටො නිං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨමහාපුරිසචීතකෙක චිතකෙකසසයි තතො නිං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසයි, ජිනියා ච චීරාහා උපෙකමාකා ච චිහරිසසයි, සතො ච සමිපජානො සුඛඤ්ච කායෙන පචිසංචෙදීසසයි, යං නං අරියා ආචීකමනති උපෙකමාකා සතිමා සුචචීභාරීති තතීයං ඡායානං උපසම්පජ්ජ චිහරිසසයි.

යතො ටො නිං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨ මහාපුරිසචීතකෙක චිතකෙකසසයි, තතො නිං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසයි, සුඛස ච පහානා දුකඤ්ච ච පහානා පුච්චෙව සොමනසසදෙමනසානං අඤ්චමා අදුකඤ්චසුඛං උපෙකමාසතිපාරිසුද්ධීං චතුඤ්චං ඤානං උපසම්පජ්ජ චිහරිසසයි.

යතො ටො නිං අනුරුද්ධ, ඉමෙ ච අට්ඨමහාපුරිසචීතකෙක චිතකෙකසසයි, ඉමෙසඤ්ච චතුතං ඤානානං ආභිචෙතසිකානං දීඨධං ධම්මසුචචීභාරානං නිකාමලාභී ඤීසසයි, අකිච්ඡලාභී, අකසිරලාභී, තතො තුයහං අනුරුද්ධ, සෙයාරාපි නාම ගහපතීසස චා ගහපතීසුතසස චා නානාරඤ්චානං දුසානං දුසකරණ්චමො පුරො, ඵච්චෙව තෙ පංසුකුලං චීචාරානං මායිසසති, සනතුඨසස චිහරතො, රතියා අපරිතසසාය, ඵාසුචීභාරය, ඔකකලනාය නිඛානසස.

එසේ නම් අනුරුද්ධය, තෙපි මේ අඳවැනි වූ මහා පුරුෂ චිත්තය ද චිත්තකණය කරව:- මේ ධර්මය නිෂ්ප්‍රපඤ්චාසඛ්‍යාත නිවනෙහි ඇලුණහුට ය. මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්චාසඛ්‍යාත තෘෂ්ණාමානදෘෂ්ටිත්ති ඇලුණහුට නො වේ ය කියායි.

අනුරුද්ධය, යම් කලෙක්හි වනාහි තෙපි මේ අෂ්ට මහාපුරුෂ චිත්තක- යන් චිත්තකණය කරන්නහු ද, අනුරුද්ධය. උකල්හි තෙපි යම්තාක් කැමැතිවන්නහු නම් (ඒ තාක්) කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුශලධර්මයන්- ගෙන් වෙන්ව ම චිත්ත සහිත වූ විචාර සහිත වූ විචේතයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුඛය ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට සම වැද වාස කරන්නහු ය.

අනුරුද්ධය, යම් කලෙක්හි වනාහි තෙපි මේ අෂ්ට මහාපුරුෂ චිත්තක- යන් චිත්තකණය කරන්නහු ද, අනුරුද්ධය, එකල්හි තෙපි යම්තාක් කැමැති වන්නහු නම් (ඒ තාක්) චිත්ත විචාරයන්ගේ ව්‍යුපසමයෙන් අධ්‍යාත්මයෙහි පැහැදීම ඇති විත්තයාගේ එකඟව ඇති චිත්තරහිත වූ විචාර රහිත වූ සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිසුඛය ඇති ද්විතීයධ්‍යානයට සමවැද වාස කරන්නහු ය.

අනුරුද්ධය, යම් කලෙක්හි වනාහි තෙපි මේ අෂ්ට මහාපුරුෂ චිත්තක- යන් චිත්තකණය කරන්නහු ද, අනුරුද්ධය, උකල්හි තෙපි යම්තාක් කැමැති වන්නහු නම් (ඒ තාක්) ප්‍රීතියගේ ද විරාගයෙන් උපේක්ෂා ඇත්තේ ම වාස කරන්නහු ය. සිහි ඇත්තේ ද සමාක් ප්‍රභූ ඇත්තේ ද, සුඛයක් කසින් පිළිවිදින්නහු ය. ආයඛියේ යම් ධ්‍යානයක් හේතු කොට ඒ පුභුලා උපේක්ෂා ඇත්තේ ය, සතියෙන් යුක්තය, සුවච්චරණ ඇත්තේ ය යි කියත් නම් (ඒ) තෘතීයධ්‍යානයට පෑමේ වාස කරන්නහු ය.

අනුරුද්ධ, තෙපි යම් කලෙක වනාහි මේ අෂ්ට මහා පුරුෂ චිත්තක- යන් චිත්තකණය කරන්නහු ද, අනුරුද්ධය, එකල තෙපි යම්තාක් කැමැති වන්නහු නම් (ඒ තාක්) සුඛයාගේ ප්‍රභාණයෙන් ද දුඃඛයාගේ ප්‍රභාණයෙන් ද යොමිතස් දෙමිතස් දෙදෙනාගේ අස්තඛ්‍යමයෙන් පෙරවූව ම දුක් නො වූ සුඛ නො වූ උපේක්ෂාස්වභාවයෙන් පිරිසිදු වූ වතුභිධ්‍යානයට සමවැද වාස කරන්නහු ය.

අනුරුද්ධය, තෙපි යම් කලෙක වනාහි මේ අෂ්ට මහාපුරුෂ චිත්තක- යන් චිත්තකණය කරන්නහු නම් අධිචිත්තයට අයත් දිට්‍රදම්මයෙහි සුව චිත්තරණය වූ මේ සතර ධ්‍යානයන් කැමැතියේ ලබන්නෙක් ද සැපයේ ලබන්- නෙක් ද නිදුකින් ලබන්නෙක් ද වන්නහු නම් අනුරුද්ධය, එකල්හි තොපට ගැහැවියකුට හෝ ගැහැදිපුකකුට හෝ නොයෙක් පැහැලෙන් රඳනා ලද වකින් පිරුණු පිළිකරවුයෙක් යම්සේ ද, එසේ ම යථාලාභ- සන්තෝෂයෙන් යුතුව වාස කරන්නා වූ තොපගේ ඇල්ම පිණිස (තෘෂ්ණා දෘෂ්ටිත්තෙන්) නො පිරිනැවීම (අපරිත්‍යාසය-නො බිය වීම) පිණිස එකච්ච- රණය පිණිස නිවනට බැස ගැනීම පිණිස සිදුරු අදුරින් පවුල් සිඳුර (මැනැවැයි) වැටහෙන්නේ ය.

යනො ටො ජං අනුරුද්ධි, ඉමෙ ව අට්ඨමහාපුරිසථිතකෙක ව්තකෙකසද්ද්ධි, ඉමෙසඤ්ච වතුනතං ඤානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මෙ සුච්චිභාරානං නිකාමලාභී භවිසසසි, අකිච්ඡලාභී, අකසිරලාභී, තනො කුයහං අනුරුද්ධි, සෙය්‍යරාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීපුක්කසස වා සාලිතං ඔදනො වීගතකාළකො අනෙකසුපො අනෙකච්ච ඤජනො, ඵවමෙව තෙ පිණ්ඩියාලොපං භොජනානං බාධිසසති සනතුට්ඨසස වීහරතො රතියා අපරිතසසාය ඵාසුච්චාරාය ඔක්කමනාය නිබ්බානසස.

යනො ටො ජං අනුරුද්ධි ඉමෙ ව අට්ඨ මහාපුරිසථිතකෙක ව්තකෙකසසසි, ඉමෙසඤ්ච වතුනතං ඤානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මෙ සුච්චිභාරානං නිකාමලාභී භවිසසසි අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, තනො කුයහං අනුරුද්ධි, සෙය්‍යරාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීපුක්කසස වා කුටාගාරං උලලීසසාවලීසසං නිවාතං දුසසිතගගළං.¹ පිභිතවාතපානං, ඵවමෙව තෙ රුසබ්බුලං සෙනාසනානං බාධිසසති සනතුට්ඨසස වීහරතො රතියා අපරිතසසාය ඵාසුච්චාරාය ඔක්කමනාය නිබ්බානසස.

යනො ටො ජං අනුරුද්ධි, ඉමෙ ව අට්ඨ මහාපුරිසථිතකෙක ව්තකෙකසසසි, ඉමෙසං ව වතුනතං ඤානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මෙ සුච්චිභාරානං නිකාමලාභී භවිසසසි අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, තනො කුයහං අනුරුද්ධි, සෙය්‍යරාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීපුක්කසස වා පපුරුචෙස්ස ගොණකසුතො පටිකසුතො පටලීකසුතො කාදුලීමීගපවරපවච්ඡරණො සලකසරච්ඡද්ද උහතො ලොභිතකුපධානො, ඵවමෙව තෙ තිණ්ඩසසුරතො සයනාසනානං බාධිසසති සනතුට්ඨසස වීහරතො රතියා අපරිතසසාය ඵාසුච්චාරාය ඔක්කමනාය නිබ්බානසස.

1. එහෙතෙලං - කසථි.

අනුරුද්ධය, තෙපි යම් කලෙක්හි වනාහි මේ අශ්වමහාපුරුෂචිතර්ක-
 යන් ද විතර්කණය කරන්නහු නම් අධිචිත්තයට අයත් දිවුදුමියෙහි සුඛ
 විහරණය වූ මේ සතරධ්‍යානයන් කැමතිසේ ලබන්නෙක් ද සැපසේ
 ලබන්නෙක් ද නිදුකින් ලබන්නෙක් ද වන්නහු නම් අනුරුද්ධය, උකල්හි
 තොපට ගැහැවියකුට හෝ ගැහැවිපුතකට හෝ නොයෙක් සුභ ඇති
 නොයෙක් ව්‍යඤ්ඤා ඇති බැහැර කළ කඳඇට ඇති හැල්බතක්
 යම්සේ ද, එසේ ම යථාලාභසන්තෝෂයෙන් යුතුව වාසය කරන්නා වූ
 තොපගේ ඇල්ම පිණිස (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිත්ගෙන්) නො පිරිතැවීම පිණිස
 සැප විහරණය පිණිස නිවනට බැසගැනීම පිණිස බොහුන් අතුරින් පිණිසා
 ලෝපහෝජනය (මැනැවැයි) වැටහෙන්නේ ය.

අනුරුද්ධය, තෙපි යම් කලෙක පටන් මේ අශ්ව මහාපුරුෂචිතර්ක-
 යන් ද විතර්කණය කරන්නහු නම් අධිචිත්තයට අයත් දිවුදුමියෙහි සුඛ-
 විහරණය වූ මේ සතර ධ්‍යානයන් ද කැමතිසේ ලබන්නෙක් ද සැපසේ ලබන්-
 නෙක් ද නිදුකින් ලබන්නෙක් ද වන්නහු නම් අනුරුද්ධය, එතැන් පටන්
 තොපට, යම් හෙයෙනින් ගැහැවියකුට හෝ ගැහැවිපුතකුට හෝ ඇතුළත
 පිටත පිරිසම කරන ලද වළක්වන ලද ව්‍යාප්‍රදේශ ඇති පැහැසු කවුළු ඇති
 පියන ලද දෙර කවුළු ඇති කුළුගෙයක් මැනැවැයි වටහා ද, එසෙයින්
 යථාලාභසන්තෝෂයෙන් යුතුව වාසය කරන්නා වූ තොපගේ ඇල්ම
 පිණිස (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිත්ගෙන්) නො පිරිතැවීම පිණිස ඵාසුචිතර්කය පිණිස
 නිවනට බැස ගැනීම පිණිස සෙනසුන් අතුරෙන් වෘක්ෂමූලය (මැනවැයි)
 වැටහෙන්නේ ය.

අනුරුද්ධය, තෙපි යම් කලෙක වනාහි මේ අශ්වමහාපුරුෂ චිතර්ක
 යන් ද විතර්කණය කරන්නහු නම් අධිචිත්තයට අයත් දිවුදුමියෙහි සුඛ
 විහරණය වූ මේ සතර ධ්‍යානයන් ද කැමැති සේ ලබන්නෙක් ද සැප සේ
 ලබන්නෙක් ද නිදුකින් ලබන්නෙක් ද වන්නහු නම් අනුරුද්ධය, එකල්හි
 තොපට ගැහැවියකුට හෝ ගැහැවිපුතකුට හෝ මහ කොඳුපලස් අතුළ, සුදු
 එළවළුම් ඇතිරි අතුළ, ගනසුළු ඇතිරි අතුළ, කෙහෙල්ලුව යමින් කළ
 උතුම් ඇතිරි අතුළ, රතුඋඩුවියන් සහිත වූ දෙපස රතුකන්වයින් ඇති,
 පළහෙක් යම්සේ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම සන්තෝෂයෙන් වාස කරන
 තොපගේ ඇල්ම පිණිස නො පිරිතැවීම පිණිස ඵාසුචිතර්කය පිණිස
 නිවනට බැස ගැනීම පිණිස සෙනසුන් අතුරෙන් තණ ඇතිරිය (මැනැවැයි)
 වැටහෙන්නේ ය.

යනො මො ඤාං අනුරුද්ධි, ඉමෙව අට්ඨ මහාපුරිසචීතනො
චීතනෙකකසුසි, ඉමෙසඤ්ච වදානනං කඛානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨ-
ධම්මෙසුච්චාරානං නිකාමලාභී භවීසුසි අඤ්චන්ද්‍රාභී අකසිරලාභී, තනො
තුයනං අනුරුද්ධි, සෙය්‍යථාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීපුඤ්ඤා වා නානා
භෙසජ්ජානී, සෙය්‍යථීදං: සපටිනවනීතං තෙලං මධු ථාණිකං. එවමෙව තෙ
සුතිලිඤ්ඤා භෙසජ්ජානං බාධිසත්ඤ්ච සනතුට්ඨසස චිභරතො රතියා අපරිකසාය
ථාසුච්චාරාය ඔකකමනාය නිබ්බානසස.

තෙන හි ඤාං අනුරුද්ධි, ආයතීකමචී වසසාවාසං ඉමෙව වෙතීසු
පාචිනට්ඨසද්දෙස චිභරෙය්‍යාසීති. එවං භනෙතී මො ආයසො අනුරුද්ධො
භගවතො පට්ටසෙසාසි.

අථ මො භගවා අයසෙතනං අනුරුද්ධං ඉමීනා ඔවාදෙන උච්චිතො
සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්ඤ්ඤිතං වා බාහං පසාචෙය්‍ය පසාරිතං
වා බාහං සම්ඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙව වෙතීසු පාචිනට්ඨසද්දෙස අනුරභිතො
භගෙහපු සුංසුමාරනීරෙ භෙසකලාවනන මීඤ්ඤෙස පාතුරනොසි. නිද්දී
භගවා පඤ්ඤානො ආසනෙ. නිසජ්ජ මො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි:
අට්ඨ මො භික්ඛවෙ, මහාපුරිසචීතනෙක දෙසීසසාමී, තං සුණාථ සාධුකං
මනසී කරොථ භාසිසාමීති. එවමහනෙතී මො තෙ භික්ඛු භගවතො
පට්ටසෙසාසුං භගවා එතදනවාව:

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, අට්ඨ මහාපුරිසචීතකතා:

අපටිච්චසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො මභීථසස;
සනතුට්ඨසායං භික්ඛවෙ ධම්මො නායං ධම්මො අසනතුට්ඨසස;
පච්චිග්ගසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො සබ්බභිකාරාමසස.
ආරභුච්චීරිසසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො කුසීතසස,
උපට්ඨිතසතීසසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො මුට්ඨසකීසස.
සමාහිතසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසමාහිතසස.
පඤ්ඤවතො අයං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො දුපපඤ්ඤසස,
භිසපඤ්ඤාරාමසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො භිසපඤ්ඤරතීනො නායං
ධම්මො පපඤ්ඤාරාමසස පපඤ්ඤරතීනො.

අනුරුද්ධය, තෙපි යම් කලෙක සිට මේ අෂ්ට මහාපුරුෂ විතර්කයන් ද, විතර්කණය කරන්නහු නම් අධිචිත්තයට අයත් දිට්‍රදූමියෙහි සුඛ විහරණ වූ මේ සතර ධ්‍යානයන් කැමති සේ ලබන්නහු නම් සැප සේ ලබන්නහු නම් නිදුකින් ලබන්නහු නම් අනුරුද්ධය, එතැන් සිට ගැහැවියකුට හෝ ගැහැදිපුතකුට හෝ ගිතෙල් වෙඩිරු තෙල් මී උක් හකුරු යන නොයෙක් බෙහෙත් යම්යේ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම සන්තෝෂයෙන් වාස කරන තොපට ඇල්ම පිණිස නො පිරිනැවීම පිණිස එසුදිහරණය පිණිස නිවනට බැස ගැනීම පිණිස බෙහෙත් අතුරෙන් පුතිමුත්ත හේසජුය (මැනවැ යි) වැටහෙන්නේ ය.

අනුරුද්ධය, එසේ නම් තෙපි වෙති දනව්වෙහි මෙහි ම පාවිනවංස මුච්චෙනෙහි මත්තෙහි එන වස්විසුම ද කරන්නහු යි. වහන්ස, එසේ යි ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අවවාදයෙන් ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරුන්හට අවවාද දී බලවත් පුරුෂයෙක් යම්යේ වක්කළ හෝ අතක් දික් කරන්නේ ද, දික් කළ හෝ අතක් හකුළන්නේ ද, එසේ ම වෙති දනව්වෙහි පාවිනවංස වෙනෙහි අතුරුදන් වූ සේක් භග්ග දනව්වෙහි සුංසුමාරගිරිසමීපයෙහි වූ හේසකලාවන නැමැති මුච්චෙනෙහි පහළ වූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන වූ අස්නෙහි වැඩ හුන් සේක. වැඩ හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, අෂ්ට මහා පුරුෂ විතර්කයන් දෙශනා කරන්නෙමි. එය අසවූ, මැනවින් මෙනෙහි කරවූ, දෙසන්නෙමි වහන්ස, එසේ යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

මහණෙනි, අෂ්ට මහාපුරුෂ විතර්කයෝ කවරහු ද යත්:

මහණෙනි, මේ ධර්මය තෙමේ අල්ලේච්ඡයාට ය. මේ ධර්මය මහෙච්ඡයාට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය සන්තුෂ්ටයාට ය, මේ ධර්මය අසන්තුෂ්ටයාට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය පුකර්ෂ්ටවෙක ඇත්තාහට ය. මේ ධර්මය සඛගණිකායෙහි ඇලුණහුට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය පටන් ගත් වියඞ් ඇත්තාහට ය. මේ ධර්මය කුසිකයා හට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය එළඹ සිටි සිහි ඇත්තාහට ය, මේ ධර්මය මුළාසිහි ඇත්තාහට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය සමාහිත සිත් ඇත්තාහට ය, මේ ධර්මය අසමාහිත සිත් ඇත්තාහට නොවෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රඥ ඇත්තාහට ය, මේ ධර්මය ප්‍රඥා නැත්තාහට නො වෙයි. මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්ඤයෙහි නො ඇලුණහුට ය, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්ඤයෙහි ඇලුණහුට නොවේ.

1. අපට්ඨසකායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො මහිට්ඨසකා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං කිංඤ්ඤානං පට්ඨව වුක්ඛා: ඉධ භික්ඛවෙ භීතඛු අපට්ඨවෙජා සමානො අපට්ඨවෙජාති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, සනතුට්ඨො සමානො සනතුට්ඨොති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, පච්චිකො සමානො පච්චිකොති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, ආරඤ්චිරියො සමානො ආරඤ්චිරියොති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, උපට්ඨිතසති සමානො උපට්ඨිතසතිති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, සමාඤ්චො සමානො සමාඤ්චොති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, පඤ්ඤවා සමානො පඤ්ඤවාති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, නිපපඤ්ඤාරාමො සමානො නිපපඤ්ඤාරාමොති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති. 'අපට්ඨසකායං ධම්මො නායං ධම්මො මහිට්ඨසකා'ති ඉති යං තං වුක්ඛං ඉදමෙතං පට්ඨව වුක්ඛං.

2. 'සනතුට්ඨසකායං භික්ඛවෙ, ධම්මො, නායං ධම්මො අසනතුට්ඨසකා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං කිංඤ්ඤානං පට්ඨව වුක්ඛා: ඉධ භික්ඛවෙ, භීතඛු සනතුට්ඨො හොති ඉතරිතරච්චිරපිඤ්ඤාසෙනාසනභීලානපච්චිය හෙසජ්ජපරික්ඛානෙත, 'සනතුට්ඨසකායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසට්ඨනතුසකා'ති ඉති යං තං වුක්ඛං ඉදමෙතං පට්ඨව වුක්ඛං.

3. 'පච්චිකසකායං භික්ඛවෙ, ධම්මො, නායං ධම්මො සඛගඤ්ඤාකාරාමසකා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං කිංඤ්ඤානං පට්ඨව වුක්ඛා: ඉධ භීතඛුවෙ, භීතඛුනො පච්චිකසකා විහරතො හට්ඨති උපසධකමිතාරො භීතඛු භීතඛුතිසෙ, උපාසකා උපාසිකායො රාජානො රාජමහාමහ්නො තිත්ථියා තිත්ථියසාවකා. තත්‍ර භීතඛු චීවෙකභීතෙතන චීවෙතන චීවෙකපොඤ්ඤන චීවෙකපඤ්ඤානෙත වචකට්ඨන නෙකඛීලොභීරතෙන අඤ්ඤදස්ථු උයොපඤ්ඤපට්ඨසං යුක්ඛායෙව කථං කතො හොති. 'පච්චිකසකායං භීතඛුවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො සඛගඤ්ඤාකාරාමසකා'ති ඉති යං තං වුක්ඛං ඉදමෙතං පට්ඨව වුක්ඛං.

1. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය අල්පෙච්ඡයාට ය. මේ ධර්මය මහෙච්ඡයාට නොවේ' යයි තෙල මෙයේ කියන ලද නම් මෙය කුමක් පිණිස කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ අල්පෙච්ඡ වූයේ අල්පෙච්ඡයා යි මා දැනගන්නාහු නම් යෙහෙකැයි නො පතයි. සන්තුෂ්ට වූයේ ම සන්තුෂ්ටයෙකැ යි මා දැනගන්නාහු නම් යෙහෙකැයි නො පත යි. ප්‍රකම්චිචේක යෙන් යුක්ත වූයේ ප්‍රකර්ෂ විචේකය ඇත්තෙකැ යි මා දැනගන්නාහු නම් යෙහෙකැයි නො පතයි. පටන්ගත් වීර්‍ය ඇත්තේ ම පටන්ගත් වීර්‍ය ඇත්තෙකැ යි මා දැනගන්නාහු නම් යෙහෙකැ යි නො පත යි. එළැඹ සිටි සිහිඇත්තේ ම එළැඹ සිටි සිහි ඇත්තෙකැ යි මා දැනගන්නාහු නම් යෙහෙකැ යි නො පතයි. එකඟ වූ සිත් ඇත්තේ ම එකඟ වූ සිත් ඇත්තෙකැ යි මා දැනගන්නාහු නම් යෙහෙකැයි නො පතයි. නුවණ ඇත්තේ ම නුවණැත්තෙකැ යි මා දැනගන්නාහු නම් මනාවැ යි නො පතයි. ප්‍රපඤ්චයෙහි නො ඇලුණේ ම ප්‍රපඤ්චයෙහි නො ඇලුණෙකැ යි මා දැනගන්නාහු නම් යෙහෙකැ යි නො පතයි. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය අල්පෙච්ඡයාට ය, මේ ධර්මය මහෙච්ඡයාහට නො වේ' යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද නම් මෙය ඒ සඳහා කියන ලද්දේ ය.

2. 'මහණෙනි මේ ධර්මය සන්තුෂ්ටයාට ය, මේ ධර්මය අසන්තුෂ්ටයාහට නො වේ' යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි. මෙය කුමක් ගිසා කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ යම්කිසි සිවුරු පිඬු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකරින් සතුටු වූයේ වේ. 'මහණෙනි මේ ධර්මය සන්තුෂ්ටයාට ය, මේ ධර්මය අසන්තුෂ්ටයාහට නො වේ' යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද ද, එය මේ ගිසා කියන ලද.

3. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රකර්ෂචිචේක ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය සභිගණිකාවෙහි ඇලුණහුට නො වේ' යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි. මෙය කුමක් ගිසා කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ප්‍රකම්චිචේක ඇතිව වසන්නහු වෙත එළඹෙන මහණ - මෙහෙණ - උච්ඡු - උචැයි - උජ - උජඉහ ඇමති - අන්තොටු - අන්තොටු සච්චෝ වෙති. ඔවුනතුරෙහි විචේකයට නැවුණු විචේකයට නැවුරු වූ විචේකයට බරවූ විචේකයෙහි පිහිටි නොනිකුමායෙහි ඇලුණු සිතින් මහණ එකාන්තයෙන් පෙළැඹූ විම පිළිබැඳි (ඔවුන්ගේ උපසානගලනයට හෙතෙම) කථාවක්ම කථන්තෙක් වේ. 'මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රකම්චිචේක ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය සභිගණිකාවෙහි ඇලුණහුට නො වේ' යි මෙසේ එ යමක් කියන ලද නම් තෙල මේ ගිසා කියන ලද.

4. 'ආරඬුවීරියසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො කුසීතසායා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආරඬුවීරියො වීහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරක්කමො අනිකඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. 'ආරඬුවීරියසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො කුසීතසායා'ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

5. 'උපට්ඨිතසතිසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො, නායං ධම්මො මුට්ඨසතිසායා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපකෙකන සමන්තාගතො වීරකතමි වීරහාසිතමි සරිතා අනුසරිතා. 'උපට්ඨිතසතිසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො මුට්ඨසතිසායා'ති ඉති යතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

6. 'සමාහිතසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසමාහිතසායා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු වීච්චෙච කාමෙහි - පෙ - චතුසු ක්කානං උපසම්පජ්ඣ වීහරති. 'සමාහිතසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසමාහිතසායා'ති ඉති යතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

7. 'පඤ්ඤවතො අයං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො දුප්පඤ්ඤසායා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයත්ඛාලීනියා පඤ්ඤය සමන්තාගතො අරියාය භිඛෙඛධිකාය සමමාදුක්ඛායගාමිනියා. 'පඤ්ඤවතො අයං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො දුප්පඤ්ඤසායා'ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

8. 'නිප්පඤ්ඤාරාමසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නිප්පඤ්ඤාරතිනො නායං ධම්මො පපඤ්ඤාරාමස පපඤ්ඤාරතිනො'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකේතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පපඤ්ඤාරොධෙ විත්තං පඤ්ඤති පසිදති, සනතිධම්මි, විමුච්චති, 'නිප්පඤ්ඤාරාමසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නිප්පඤ්ඤාරතිනො නායං ධම්මො පපඤ්ඤාරාමස පපඤ්ඤාරතිනො'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

4. ‘මහණෙනි, මේ ධර්මය දැඩි වැගන් වැර ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය කුසිතයාහට නො වේ’යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි. මෙය කුමක් නිසා කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ අකුලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුලධර්මයන්ගේ රැස් කිරීම පිණිස දැඩි වැගන් වියහිය ඇත්තේ ශක්ති ඇත්තේ දළපැරකුම් ඇත්තේ කුලධර්මයන්හි නො බැහු වෙර ඇත්තේ වාස කෙරෙයි. ‘මහණෙනි, මේ ධර්මය ආරබ්ධ වියහිය ඇත්තහුටය, මේ ධර්මය කුසිතයාහට නො වේ’යි, මෙසේ මා යමක් කියන ලද නම්, එය මේ නිසා කියන ලද.

5. ‘මහණෙනි, මේ ධර්මය එළැඹ සිටි සිහි ඇත්තහුටය, මේ ධර්මය මුළාසිහි ඇත්තහුට නොවේ’යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි, මෙය කුමක් නිසා කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේ උතුම් සිහිනුවණින් යුතු වූයේ සිහි ඇත්තේ වේ. පෙරකරනලද්ද පෙර කියන ලද්ද සිහි කරන්නේ පුනපුනා සිහි කරන්නේ වේ. ‘මහණෙනි, මේ ධර්මය එළැඹ සිටි සිහි ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය මුළාසිහි ඇත්තහුට නො වේ’යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද නම් තෙල මේ නිසා කියන ලද.

6. ‘මහණෙනි, මේ ධර්මය එකඟ වූ සිත් ඇත්තහුටය, මේ ධර්මය එකඟ නොවූ සිත් ඇත්තහුට නො වේ’යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි. මෙය කුමක් නිසා කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම... චතුර්ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. ‘මහණෙනි, මේ ධර්මය එකඟ වූ සිත් ඇත්තහුට ය, මේ ධර්මය එකඟ නොවූ සිත් ඇත්තහුට නො වේ’යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද නම් තෙල මේ නිසා කියන ලද.

7. ‘මහණෙනි, මේ ධර්මය නුවණ ඇත්තහුටය, මේ ධර්මය නුවණ නැත්තහුට නො වේ’යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි. මෙය කුමක් නිසා කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ උදයවය පිළිවිදුමට සමත් වූ උතුම් වූ නිර්වේදයට හිත වූ මනා කොට දුක් ගෙවීමට යන සුලු ප්‍රඥාවෙන් සමන්විත වූයේ පැණදික් වෙයි. ‘මහණෙනි, මේ ධර්මය නුවණැත්තහුට ය, මේ ධර්මය නුවණ නැත්තහුට නො වේ’යි මෙසේ ඒ යමක් කියන ලද නම් තෙල මේ නිසා කියන ලද.

8. ‘මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්චයෙහි මනා ඇලුණහුට ය, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුණහුට නොවේ’යි මෙසේ තෙල කියන ලද වෙයි. තෙල කුමක් නිසා කියන ලද ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණහුගේ සිත නිර්වාණ පදයෙහි ඊවීමෙයි, පහදීම, මැනවින් පිහිටයි, මීදේ. ‘මහණෙනි, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්චයෙහි නො ඇලුණහුට ය, මේ ධර්මය ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුණහුට නො වේ’යි මෙසේ තෙල යමක් කියන ලද නම්, තෙල මේ නිසා කියන ලද්දේයි.

අට්ඨකතිපාතො අනුරුද්ධො ආයතිකම්භි වසාවාසං තතෙඤ්ච චෙත්සු පාචිනවංසදයෙ විහාසි. අට්ඨකතිපාතො අනුරුද්ධො එකො වූපකට්ඨො අපමනෙහු ආකාපි පහිතනෙහු විහරනෙහා නා විරසෙඤ්ච යසසඤ්ච කුලපුත්තා සච්චෙඤ්ච අගාරස්මා අනගාරියං පඛචජනතී, තදනුක්කරං බ්‍රහ්මචරියං පරියොසානං දිට්ඨෙඤ්ච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකඤ්චා උපසම්පජා විහාසි. ඛිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉක්කන්ධායාති අබ්භාඤ්ඤාසි.

අඤ්ඤතරො ච පනායස්මා අනුරුද්ධො අරහතං අහොසි. අට්ඨකතිපාතො අනුරුද්ධො අරහතත්ථනෙහු තායං චෙලාසං ඉමා ගාථායො අහාසි.

1. මම සධ්කපමඤ්ඤාය සඤ්චා ලොකෙ අනුක්කරො,
මනොමයෙන කායෙන ඉඤ්ඤායා උපසධ්කමී.
2. යථා මෙ අහු සධ්කපපා තතො උක්කරී දෙසධී,
නිපපඤ්ඤරතො බුද්ධො නිපපඤ්ඤං අදෙසධී.
3. තසසාහං ධම්මඤ්ඤාය විහාසිං සාසනෙ රතො,
තිසෙසා විජජා අනුප්පනො කතං බුද්ධස්ස සාසනං.

ගහපතිට්ඨෙහො තතියො.

සංසුඤ්ඤානං:

දෙච උග්ගා දෙච ච හස්සා මහානාමෙන ජීවිකො,
දෙච බලා අක්කන්ධා වුක්කා අනුරුද්ධෙන තෙ දසාති.

ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ මත්තෙහි වූ වස්විසුම ද ඒ වෙති දනව්‍යවහි ම පාවිතවංස වෙනෙහි කළහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ එකලා වූ ගණසඨගණිකාවෙන් වෙන් වූ නොපමා වූ කෙලෙස් තවන වූර ඇති වූ නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති වූ වාස කරන්නාහු නොබෝ කලෙකින් ම යලක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනාකොට ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය සධ්ධාත පැවිද්දට පැමිණෙද්ද ඒ අනුත්තර වූ උභබ්බසර කෙළවර වූ රහත්බව දිට්‍රදූමියෙහි ම තෙමේ වීශිෂ්ටඥනයෙන් දන සාක්ෂාත් කොට එයට පැමිණ වීසු හ. ජාතිය ක්ෂය විය. මහබ්බසර වසන ලද, දිට්‍රමහ ක්ෂය කොට නිමවන ලද. රහත්බව පිණිස කටයුතු අන් කිසෙක් නැතැයි දනගත්හ.

ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ සථවිරයන් වහන්සේ පැමිණි රහත්බව ඇති සේක් එවෙලෙහි මේ ගාථාවන් වදළහ.

1. ලෝකයෙහි අනුත්තර වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ මාගේ සධිකල්පය දන සාද්ධියෙන් මැවූ මහෝමය කයින් මා වෙත එළැඹි සේක.
2. මාගේ චිතර්කය (සධිකල්පය) යම් පරිද්දෙකින් වී ද, එයට වැඩියක් දෙසු සේක. නිෂ්ප්‍රපඤ්චයෙහි (නිර්වාණපදයෙහි) ඇලුණු බුදුරජාණන් වහන්සේ නිෂ්ප්‍රපඤ්චය (නිර්වාණධර්මය) දෙසු සේක.
3. මම උන් වහන්සේගේ ධර්මය දන සස්තෙහි ඇලුණෙමි ත්‍රිවිද්‍යාවට පැමිණියෙමි වීසිමි. බුදු සසුන කරන ලදිමි.

තෙවැනි ගෘහපතිවර්ග යි.

එහි උද්දනය:

උග්ග සූත්‍ර දෙක ය, හඤ්ඤ සූත්‍ර දෙක ය, මහානාම සූත්‍ර ය, ජීවක සූත්‍ර ය, බලසූත්‍ර දෙක ය, අක්ඛණ සූත්‍රය, අනුරුද්ධ සූත්‍රය දී සූත්‍ර දසයෙකි.

4. දනවගෙයා

8. 1. 4. 1

දන සුඛං

[සාවස්තීදනං]

අට්ඨමානි භික්ඛවෙ දනානි. කතමානි අට්ඨ:

ආසජ්ඣ දනං දෙනි, භයා දනං දෙනි, අද්ඨි මෙති දනං දෙනි, දසසති මෙති දනං දෙනි, සාහු දනානී දනං දෙනි, අභං පවාමී ඉමෙ න පවනති න අරහාමී පවනෙතා අපවනතානං දනං අද්දනානී දනං දෙනි, ඉමං මෙ දනං දදතො කලායාණො කිකතිසද්දො අබභුග්ගවජනීති දනං දෙනි විඤ්ඤාලඛ්ඤාලවිඤ්ඤාපරිඤ්ඤාරථං දනං දෙනි, ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ දනානීති.

8. 1. 4. 2

දුතියදන සුභං

[සාවස්තීදනං]

සඬා හිරියං කුසලඤ්ඤා දනං
ධම්මා එතෙ සප්පරිසානුයානා,
එතං හි මග්ගං දිවියං වදන්තී
එතෙහි ගවජති දෙවද්දොකන්තී.

8. 1. 4. 3

දනවසල්ලි සුඛං

[සාවස්තීදනං]

අට්ඨමානි භික්ඛවෙ, දනවසල්ලිති. කතමානි අට්ඨ:

ජන්ද දනං දෙනි, දෙසා දනං දෙනි, මොහා දනං දෙනි, ගරහා දනං දෙනි¹, දිනනපුබ්බං කතපුබ්බං පිතුපිතාමහෙහි නාරහාමී පොරාණං² කුලවංසං භාපෙතුන්තී දනං දෙනි, ඉමාහං දනං දන්වා කායසස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ඣසාමීති දනං දෙනි, ඉමං මෙ දනං දදතො විඤ්ඤං පසිදන්ති අත්තමනතං යොමනසං උපජායතීති දනං දෙනි, විඤ්ඤාලඛ්ඤාලවිඤ්ඤාපරිඤ්ඤාරථං දනං දෙනි. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ දනවසල්ලිති.

1. භයා දනං දෙනී - සිච්චි. 2. පොරාණානං - සිච්චි කප්ඵි.

4. දැනවීම

8. 1. 4. 1

දන සූත්‍රය

[සැවැත්වීමේ දනයි]

මහණෙනි, මේ දන් අටකි. කවර අටක ද යත්:

වෙත පැමිණ දන් දෙයි. බියෙන් දන් දෙයි. මට දුන්නේදී දන් දෙයි. මට රෙන්තේ දී දන් දෙයි. දීම මැනවැයි දන් දෙයි. මම පියම්, මොහු නො පියත්, පියන්නෙම නොපියන්නවුන්හට දන් නොදෙන්නට නුසුදුස්සෙමි යි දන් දෙයි. මේ දනය දෙන මාගේ කලණකිත්තම උස්ව නැගේ යි දන් දෙයි. (ශමච්චිද්ධිනා) චිත්තයාගේ අලඪකාර පිණිසත් පිරිවර පිණිසත් දන් දේ.

8. 1. 4. 2

ද්විතීයදන සූත්‍රය

[සැවැත්වීමේ දනයි]

ශ්‍රද්ධායෙන් දීම ය, ලජ්ජයෙන් දීම ය, නිර්දෝෂ දීම ය යන මේ ධර්මයෝ සන්තූරුෂයන් වීසින් අනුගමනය කරන ලදහ, තෙල දෙවිලොවට මහයයි කියත්, මේ ධර්මයන්ගෙන් දෙවිලොවට පැමිණේ.

8. 1. 4. 3

දනවත්සු සූත්‍රය

[සැවැත්වීමේ දනයි]

මහණෙනි, මේ දනවත්සු අටකි. කවර අටක ද යත්:

ජන්දයෙන් දන් දෙයි. ද්වේෂයෙන් දන් දෙයි. මෝහයෙන් දන් දෙයි ගැරහීම බියෙන් දන් දෙයි. පියවුකුන් වීසින් දුන්විරු ය කළවිරු ය පැරණි කුලවංසය පිරිහෙළන්නට නො සුදුස්සෙමි යි දන් දෙයි. මම මේ දන් දී කාලුන් මරණින් මතු මනාගති ඇති සචරිඥාකයෙහි උදෙසාදීන්තෙමි යි දන් දෙයි. මේ දන්දෙන මාගේ සිත පහදී යි අත්තමනනා සචරිඥාකයෙහි උපදී යයි දන් දෙයි. සිතෙහි අලඪකාරය හා චිත්තපරිෂ්කාරය පිණිස දන් දෙයි. මහණෙනි, මේ වනාහි දනවත්සු අට යි.

8. 1. 4. 4
වෙතතුපම සුත්තං.

[සාවච්ඡිදනං]

අට්ඨබ්භසමන්තාගතෙ භික්ඛවෙ, වෙතෙ ඛිජං චුක්ඛං න මහජඵලං හොති. න මහසාදං න ඵාතිසෙය්‍යාති. කථං අට්ඨබ්භසමන්තාගතෙ:

ඉධ භික්ඛවෙ, වෙතං උත්තාමච්ඡිනංචී ව හොති පාසාණසකං රිජුජුඤ්ඤි හොති. උසරඤ්ඤි හොති. න ච ගමභිරසීතං *හොති. න ආයසමපනං හොති, න අපායසමපනං හොති, න මාතිකාසමපනං හොති, න මරියාද්‍යසමපනං හොති. ඒවං අට්ඨබ්භසමන්තාගතෙ භික්ඛවෙ වෙතෙ ඛිජං චුක්ඛං න මහජඵලං හොති. න මහසාදං. න ඵාතිසෙය්‍යාති.

ඵව චෙව වො භික්ඛවෙ අට්ඨබ්භසමන්තාගතෙසු සමණශ්‍රාහමණෙසු දනං දින්නං න මහජඵලං හොති, න මහානිසංසං න මහාච්ඡන්ධං න මහාවිජජාරං. කථං අට්ඨබ්භසමන්තාගතෙසු:

ඉධ භික්ඛවෙ, සමණශ්‍රාහමණං මිච්ඡාදිට්ඨිකා හොතති මිච්ඡාසධකාසා මිච්ඡාචාචා මිච්ඡාකමලිනතා මිච්ඡාආච්චා මිච්ඡාචායාමා මිච්ඡාසත්තො මිච්ඡාසමාධිතො. ඵවං අට්ඨබ්භසමන්තාගතෙසු භික්ඛවෙ සමණශ්‍රාහමණෙසු දනං දින්නං න මහජඵලං හොති. න මහානිසංසං න මහාච්ඡන්ධං න මහාවිජජාරං.

අට්ඨබ්භසමන්තාගතෙ භික්ඛවෙ, වෙතෙ ඛිජං චුක්ඛං මහජඵලං හොති මාසාදං ඵාතිසෙය්‍යාති. කථං අට්ඨබ්භසමන්තාගතෙ:

ඉධ භික්ඛවෙ, වෙතං අනුත්තාමච්ඡිනංචී ව හොති, අපාසාණසකං රිජුජුඤ්ඤි හොති, අනුසරඤ්ඤි හොති. ගමභිරසීතං හොති, ආයසමපනං හොති, අපායසමපනං හොති, මාතිකාසමපනං හොති, මරියාද්‍යසමපනං හොති, ඒවං අට්ඨබ්භසමන්තාගතෙ භික්ඛවෙ, වෙතෙ ඛිජං චුක්ඛං මහජඵලං හොති, මහසාදං ඵාතිසෙය්‍යාති.

8. 1. 4. 4 බෙත්තුපම සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

34. මහණෙනි, අටහෙකින් යුත් කෙතෙහි වපුළ බිඳු මහත්ඵල නො වේ. මහත් ආස්වාද ඇත්තේ (මධුර) නො වේ. නොවැඩෙන්නේ යි. කෙසේ අටහිත් යුත් කෙතෙහි ද යත්:

මහණෙනි, මෙලොවැ කෙතක් වළඟොඩැලි ඇත්තේ ද වෙයි. අකළඟල් කුඩාගල් හා බොරළු ඇත්තේ ද වෙයි. කරමැටි ඇත්තේ ද වෙයි. නො ද ගැඹුරට සාන ලද වෙයි. (ගලාඵන) දියමං නැත්තේ ද වෙයි. (ගලායන) දියමං ඇත්තේ ද නො වෙයි. (කුදුමහත්) දිය ඇලි ඇත්තේ ද නො වෙයි. කෙත්සීමා (මීයර) සහිත වූයේ ද නො වේ. මහණෙනි, මෙසේ අටහිත් යුත් කෙතෙහි වපුළ බිඳු මහත්ඵල නො වෙයි, මධුර නො වේ. නො වැඩෙන්නේ යි.

මහණෙනි, එසෙයින්ම අටහිත් යුත් මහණවූණන් කෙරෙහි දුන් දන් මහත් ඵල නො වෙයි. මහානිසංස නො වෙයි. මහත් ශෝභා ඇත්තේ නො වෙයි. මහත් පැරිමි ඇත්තේ නො වේ. කෙසේ අටහිත් යුත් මහණවූණන් කෙරෙහි ද යත්:

මහණෙනි, මෙලොවැ මහණවූණන් මීර්‍යාදාෂ්ටිකයෝ වෙති, මීර්‍යාසධිකල්ප ඇත්තෝ වෙති, මීර්‍යාවචන ඇත්තෝ වෙති, මීර්‍යාකම්පාන ඇත්තෝ වෙති, මීර්‍යාආච්ච ඇත්තෝ වෙති, මීර්‍යාව්‍යායාම ඇත්තෝ වෙති, මීර්‍යාසමානී ඇත්තෝ වෙති, මීර්‍යාසමාධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, මෙසේ අටහිත් යුත් මහණවූණන් කෙරෙහි දුන් දන් මහත් ඵල නො වෙයි. මහානිසංස නො වෙයි. මහාද්‍යුතික නො වෙයි. මහත් පැරිමි ඇත්තේ නො වේ.

මහණෙනි, අටහෙකින් යුත් කෙතෙහි වපුළ බිඳු මහත්ඵල ඇත්තේ වේ. මහත් ආස්වාද ඇත්තේ (මධුර) වේ. වැඩෙන්නේ ය. කෙසේ අටහෙකින් යුත් කෙතෙහි ද යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවැ කෙතක් වළඟොඩැලි නැත්තේ ද වෙයි. ගල් බොරළු නැත්තේ ද වෙයි. කරමැටි නැත්තේ ද වෙයි. ගැඹුරට සානලද ද වෙයි. (ගලා ඵන) දියමං ඇත්තේ ද වෙයි. (ගලායන) දියමං ඇත්තේ ද වෙයි. (කුදුමහත්) දිය ඇලි ඇත්තේ ද වෙයි. කෙත් සීමා (මීයර) සහිත ද වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ අටහෙකින් යුත් කෙතෙහි වපුළ බිඳු මහත්ඵල ඇත්තේ වෙයි. මධුර වෙයි. වැඩෙන්නේ යි.

එවලෙව බො හිකඩවෙ, අට්ඨකසමකතාගතෙසු සමණවුහමණෙසු දුතං දිනනං මහපඵලං හොති මහානිසංසං මහාජුනිකං මහාවීපඵාරං. කථං අට්ඨකසමකතාගතෙසු: ඉධ හිතාච, සමණවුහමණං සමොදදිට්ඨිකා හොනති සමොදාසංකප්පා සමොචාචා සමොකමලනතා සමොආචාරීවා සමොචායාමා සමොසකිනතා සමොසමාධිනො. එවං අට්ඨකසමකතාගතෙසු හිකඩවෙ, සමණවුහමණෙසු දුතං දිනනං මහපඵලං හොති මහානිසංසං මහාජුනිකං මහාවීපඵාරනති.

1. යථාපි බෙහෙත සමපනෙන - පවුභ්නා ඛිජසමපද, දෙවෙ සමපාදයනනමහි - හොති ධඤ්ඤසස සමපද.
2. අනිති සමපද හොති - විරුළහී හවති සමපද, වෙසුප්පුසමපද හොති - එලං වෙ හොති සමපද.
3. එවං සමපනනසීලෙසු - දිනතා හොජනසමපද, සමපදනං උපනෙති - සමපනනං හිසස නං කතං.
4. තසමා සමපදමාකඩති - සමපනනපුට්ඨි පුභ්නලො, සමපනනපඤ්ඤ සෙවෙථ - එවං ඉජ්ඣනති සමපද.
5. විජ්ජාවරණසමපනෙතා - ලඤ්ඤා විකතසස සමපදං, කරොති කමසමපදං - ලහති වා අසුසමපදං.
6. ලොකං ඤානා යථාභුතං - පපුසා දිට්ඨිසමපදං, වභ්නසමපදමාගම - යාති සමපනනමානසො.
7. මධුනිතා මලං සබ්බං - පතා හිබ්බාන සමපදං, මුච්චති සබ්බදුසෙබ්බි - සා හොති සබ්බසමපද.

1. වෙ - සී. මු.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම අටහෙකින් යුත් මහණබමුණන් කෙරෙහි දුන් දන් මහත්ඵල වේ. මහත් අනුසස් ඇත්තේ වේ. මහාදායකීක වේ. මහාපැතිරීම් ඇත්තේ වේ. කෙසේ අටහෙකින් යුත් මහණබමුණන් කෙරෙහි ද යත්: මහණෙනි, මෙලොව මහණබමුණෝ සමාග්දාෂ්ටිකයෝ වෙති. සමාක්සංකල්ප ඇත්තේ වෙති. සමාක් වචන ඇත්තේ වෙති. සමාක් කර්මාන්ත ඇත්තේ වෙති. සමාක් ආර්ථ ඇත්තේ වෙති. සමාග්ව්‍යායාම ඇත්තේ වෙති. සමාක් ස්මාති ඇත්තේ වෙති. සමාක් සමාධි ඇත්තේ වෙති. මහණෙනි, මෙසේ අටහෙකින් යුත් මහණ බමුණන් කෙරෙහි දුන් දන් මහත්ඵල වෙයි. මහත් අනුසස් ඇත්තේ වෙයි, මහාදායකීක වෙයි. මහත් පැතිරීම් ඇත්තේ වේ.

1. පිරිපුන් සම්පත් ඇති කෙනෙහි වපුළ බීජසම්පත්ති නොමෝ වැසි මැනවින් වස්නා කල්හි යම්යේ යහපත් ධාන්‍ය සම්පත් ඇත්තී වේ ද,

2. (ඕ) පණුඋවදුරු නැති බව නමැති සම්පත් ඇත්තී වෙයි. වෘද්ධි-සම්පත් ඇත්තී වෙයි. වෛපුලය සම්පත් ඇත්තී වෙයි. ඒකාන්තයෙන් ඵලසම්පත් ඇත්තී වෙයි.

3. එසේම පිරිපුන් සිල් ඇත්තවුන් කෙරෙහි දෙන ලද හෝජන සම්පත් නොමෝ කුශලසම්පත් ඵලවයි. ඔහු විසින් කරන ලද ඒ කර්මය යම්හෙයෙකින් පිරිපුන් වේ ද,

4. එහෙයින් මෙලොව සම්පත් කැමැත්තේ පිරිපුන් පුභුලෙක් වේවා, පිරිපුන් පැණැත්තන් සේවනය කෙරේවා. සම්පත්හු මෙසේ සමාද්ධ වෙත්.

5. විද්‍යාවෙන් හා වරණධර්මයෙන් යුක්තවූයේ චිත්තසම්පත් (නොවිකල් බව) ලැබ කර්මසම්පත් (පරිපූර්ණ කර්ම) කෙරෙයි. (පිරිපුන්) අර්ථසම්පත් ද ලබයි.

6. (විදර්ශනා) දෘෂ්ටි සම්පත්තියට පැමිණ තත්වූ පරිදි ලොව දැන (සොතාපත්ති) මාර්ගසම්පත්තියට පැමිණ පිරිපුන් සිත් ඇත්තේ අර්හත්ත්වයට යෙයි.

7. මුළු කෙලෙස්මල කම්පිත කොට හැර නිවන් සැපතට පැමිණ. සියලු දුකින් මිදෙයි. ඒ විමුක්ති නොමෝ සථවසම්පත් නම් වෙයි.

8. 1. 4. 5

දැනුපපතකි සුතතං

[සාවඤ්ඤිතං]

අට්ඨමා භික්ඛවෙ දැනුපපතනියො කතමා අට්ඨමා:

1. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො දැනං දෙති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනන්‍යා පානං වස්සං යානං මාලාගඤ්චිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, සො යං දෙති තං පච්චාසිංසති. සො පස්සති ඛනිකිසමභාසාලෙ වා බ්‍රාහ්මණමභාසාලෙ වා ගහපතිමභාසාලෙ වා පඤ්ඤිති කාමගුණෙති සමපපිතෙ සමධගීභුතෙ පරිවාරයමානෙ. තස්ස එවං භොති: අහො වතාහං කායස්සහෙද පරමමරණං ඛනිකිසමභාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමභාසාලානං වා ගහපතිමභාසාලානං වා සහව්‍යතං උපපජ්ජය්‍යන්ති, සො තං චිත්තං දහති. තං චිත්තං අධිට්ඨාති, තං චිත්තං භාවෙති. තස්ස තං චිත්තං භීතෙ විමුක්ඛං උත්තරිං අභාවිතං තනුපපතනියා සංවත්තති. කායස්ස හෙද පරමමරණං ඛනිකිසමභාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමභාසාලානං වා ගහපතිමභාසාලානං වා සහව්‍යතං උපපජ්ජති. තඤ්ඤි මො සීලවතො වදම්, නො දුස්සීලස්ස. ඉජ්ඣති භික්ඛවෙ සීලවතො වෙතොපණ්ඩි විසුඤ්ඤා.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො දැනං දෙති, සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනන්‍යා පානං වස්සං යානං මාලාගඤ්චිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, සො යං දෙති තං පච්චාසිංසති, තස්ස සුතං භොති: වාතුමහාරාජිකා දෙඨා දීසාසුක්ඛා වණ්ණවතො සුඛබ්‍රහ්මලාති. තස්ස එවං භොති: අහොච්චාහං කායස්ස හෙද පරමමරණං වාතුමහාරාජිකානං දෙව්‍යානං සහව්‍යතං උපපජ්ජය්‍යන්ති. සො තං චිත්තං දහති. තං චිත්තං අධිට්ඨාති. තං චිත්තං භාවෙති. තස්ස තං චිත්තං භීතෙ විමුක්ඛං උත්තරිං අභාවිතං තනුපපතනියා සංවත්තති, කායස්ස හෙද පරමමරණං වාතුමහාරාජිකානං දෙව්‍යානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. තඤ්ඤි මො සීලවතො වදම්, නො දුස්සීලස්ස, ඉජ්ඣති භික්ඛවෙ සීලවතො වෙතොපණ්ඩි, විසුඤ්ඤා.

8. 1. 4. 5 දුභුට්‍යපත්ති සූත්‍රය

[භෑවත්තිදන සී]

මහණෙනි, මේ දුභුට්‍යප්‍රාප්තිහු (දනය නිසා වන ඉපදීම්) අට දෙනෙකි. කවර අටෙක් ද යත්:

1. මහණෙනි, මෙලොව එකෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට අහර පැන් වත් යන් මල්ගඳවිලෙවුන් යහන් නිවෙස් පහන් උචාරණ දන් දෙයි. හෙතෙමේ යමක් දේද, එය නැවත පතයි. හෙතෙමේ පස්කම් ගුණයෙන් ඇලුණු, සුක්ත වූ ඉඳුරන් පිනවනු ලබන ක්ෂත්‍රිය මහාසාරයන් හෝ බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන් හෝ ගෘහපති මහාසාරයන් හෝ දකී. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම කායයාගේ බිඳීමෙන් මරණින් මතු ක්ෂත්‍රියමහාසාරයන්ගේ හෝ බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන්ගේ හෝ ගෘහපති මහාසාරයන්ගේ හෝ සහවාසයට පැමිණෙන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙක. හේ ඒ සිත තබයි, ඒ සිත ඉටයි, ඒ සිත වඩයි. භීතවූ පස්කම්-ගුණයෙහි යෙදුණු ඔහුගේ ඒ සිත මත්තෙහි (මහපල පිණිස) නොවඩනා ලද්දේ එහි උපත පිණිස පවතී. කාබුන් මරණින් මතු ක්ෂත්‍රිය මහාසාරයන්ගේ හෝ බ්‍රාහ්මණමහාසාරයන්ගේ හෝ ගෘහපතිමහාසාරයන්ගේ හෝ සහවාසයට පැමිණේ. එද වනාහි සිල්වත්භට කියමි. දුශ්ශීලභට නො කියමි. මහණෙනි සිල්වත්භුගේ චිත්තප්‍රණීධිය (සිතපිහිටුවීම) පිරිසුදු බැවින් සමෘද්ධ වෙයි.

2. මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි එකෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ ආහාර පැන් වත් යන් මල්ගඳවිලෙවුන් යහන් නිවෙස් පහන් උචාරණ දන්දෙයි. හෙතෙමේ යමක් දේ ද, එය නැවත පතයි. ඔහු විසින් (මෙසේ) අසනලද්දේ වෙයි: වාතුමහාරාජික දෙවලොව දෙවියෝ දීර්ඝායුෂ්කයෝ ය, වර්ණවත්හු ය, සැපබහුල කොට ඇත්තෝ ය. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම කාබුන් මරණින් මතු සිවුමහරජයෙහි දෙවියන්ගේ සහවාසයට පැමිණෙන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙකැයි. හේ ඒ සිත තබයි, ඒ සිත ඉටයි, ඒ සිත වඩයි. ඔහුගේ ඒ සිත භීත වූ පස්කම් ගුණයෙහි යෙදුණේ මත්තෙහි නොවඩනා ලද්දේ එහි උපත පිණිස පවතී. කාබුන් මරණින් මත්තෙහි සිවුමහරජයෙහි දෙවියන්ගේ සහවාසයට පැමිණේ. එද වනාහි සිල්වත්භට කියමි, දුශ්ශීලභට නො කියමි. මහණෙනි, සිල්වත්භුගේ චිත්තප්‍රණීධිය පිරිසිදුබැවින් සමෘද්ධ වෙයි.

3-7 ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවෙවා දුතං දෙති. සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනතං පානං වසුං යානං මාලාගඤ්චිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සො යං දෙති තං පච්චාසිංසති. තස්ස සුතං හොති: තාවතීංසා දෙවා - පෙ - යාමා දෙවා - කුසිතා දෙවා - නිලොණරතී දෙවා - පරනිමිතවසවතතී දෙවා - දීඝායුකා වණණවනො සුඛබ්‍රලාති. තස්ස එවං හොති: අහොවතාහං කායස්ස හෙද පරමෙරණා පරනිමිතවසවතතීනං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජේය්‍යන්ති. සො තං චිත්තං දහති. තං චිත්තං අධිට්ඨාති. තං චිත්තං භාවෙති. තස්ස තං චිත්තං භීනෙ විමුක්තං උත්තරිං අභාවිතං තනුප්පත්තියා සංවත්තති. කායස්ස හෙද පරමෙරණා පරනිමිතවසවතතීනං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජ්ජති. තං ව බො සීලවතො වදමී නො දුස්සීලස්ස, දුජ්ඣති භික්ඛවෙ සීලවතො වෙතොපණ්ඩි, විසුඤ්ඤා.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවෙවා දුතං දෙති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනතං පානං වසුං යානං මාලාගඤ්චිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සො යං දෙති තං පච්චාසිංසති. තස්ස සුතං හොති: බ්‍රහ්මකායිකා දෙවා දීඝායුකා වණණවනො සුඛබ්‍රලාති. තස්ස එවං හොති: අහොවතාහං කායස්ස හෙද පරමෙරණා බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජේය්‍යන්ති. සො තං චිත්තං දහති තං චිත්තං අධිට්ඨාති. තං චිත්තං භාවෙති. තස්ස තං චිත්තං භීනෙ විමුක්තං උත්තරිං අභාවිතං තනුප්පත්තියා සංවත්තති, කායස්ස හෙද පරමෙරණා බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජ්ජති, තඤ්ච බො සීලවතො වදමී. නො දුස්සීලස්ස විතරාගස්ස නො සරාගස්ස. ඉජ්ඣති භික්ඛවෙ සීලවතො වෙතොපණ්ඩි විතරාගන්තා. ඉමා බො භික්ඛවෙ, අට්ඨද්‍යුප්පත්තියොති.

8. 1. 4. 6

පුඤ්ඤකිරියවත්ථු සුතතං

[සාවතීනිදුතං]

නිණ්මානි භික්ඛවෙ, පුඤ්ඤකිරියවත්ථුනි, කතමානි ඤ්ණි.

දුතමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු¹, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු.

1. පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. PTS..

3-7 මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි එකෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ අහර පැන් වත් යන් මල්ගඳවිලෙවුන් යහන් නිවෙස් පහන් දන් දෙයි. යමක් දේ ද, එය නැවත පතයි, ඔහු විසින් මෙසේ අසන ලද්දේ වෙයි: තාවතියා දෙවියෝ ... යාම දෙවියෝ ... තුසිත දෙවියෝ ... නිමමාණරතී දෙවියෝ ... පරනිමිතවසවත්තී දෙවියෝ දීඝායුෂ්කයෝ ය. වණ්චත්තූ ය, සැප බහුල කොට ඇත්තෝ යි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම කාබුන් මරණින් මතු පරනිර්මිතවශවර්තී දෙවියන්ගේ සහවාසයට යන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙකි, හෙ ඒ සිත තබයි. ඒ සිත ඉටයි. ඒ සිත වඩයි. භීත වූ පස්කම් ගුණයෙහි යෙදුණු ඔහුගේ ඒ සිත මත්තෙහි නො වඩනා ලද්දේ එහි උපත පිණිස පවතී. කාබුන් මරණින් මතු පරනිර්මිතවශවර්තී දෙවියන්ගේ සහවාසයට පැමිණේ. එද සිල්වත්භට කියමි. දුශ්ශීලභට නො කියමි. මහණෙනි, සිල්වත්තූගේ චිත්තප්‍රණීධිය සමාද්ධ වේ. පිරිසිදු බැවිනි.

8. මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි එකෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ අහර පැන් වත් යන් මල්ගඳවිලෙවුන් යහන් නිවෙස් පහන් උචාරණ දන් දෙයි. හේ යමක් දේ නම් එය නැවත පතයි. බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ දීර්ඝායුෂ්කයෝ ය. වර්ණවත්තූ ය. සැපබහුල කොට ඇත්තෝ යි ඔහු විසින් අසන ලද්දේ වෙයි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම කාබුන් මරණින් මතු බ්‍රහ්මකායික දෙවියන්ගේ සහවාසයට පැමිණෙන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙකැයි, හෙතෙමේ ඒ සිත තබයි. ඒ සිත ඉටයි. ඒ සිත වඩයි. භීතවූ පස්කම් ගුණයෙහි යෙදුණු ඔහුගේ ඒ සිත මත්තෙහි නො වඩනා ලද්දේ එහි උපත පිණිස පවතී. කාබුන් මරණින් මතු බ්‍රහ්මකායික දෙවියන්ගේ සහවාසයට පැමිණේ. එද සිල්වත්භට කියමි. දුශ්ශීලභට නො කියමි. චිත්තරාගයාහට කියමි. සරාගයාහට නො කියමි. මහණෙනි, සිල්වත්තූගේ චිත්තප්‍රණීධිය සමාද්ධ වේ. පහවූ රාගය ඇති බැවිනි. මහණෙනි, මේ දනුපපත්ති අට යි.

8. 1. 4. 6

පුඤ්ඤකිරියවත්තු සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ පින්කිරියවත් තුනෙකි. කවර තුනෙක යත්:

දනමය පුණ්‍යත්‍රියාවස්තු ය, ඡීලමය පුණ්‍යත්‍රියාවස්තුය, භාවනාමය පුණ්‍යත්‍රියාවස්තු යි.

1. ඉධ භික්ඛවෙ, එකවචසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා පරිත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා පරිත්තං කතං හොති භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා නාභියමෙභාති. යො කායසා හෙද පරමමරණා මනුසාදෙහග්ගං¹ උපපජ්ජති.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවචසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා මනනසො කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා මනනසො කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා නාභියමෙභාති. යො කායසා හෙද පරමමරණා මනුසාදෙහග්ගං² උපපජ්ජති.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවචසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා නාභියමෙභාති. යො කායසා හෙද පරමමරණා වාතුමමහාරාජිකානං දෙවානං සභවානං උපපජ්ජති. තත්ථ භික්ඛවෙ, වසනාභරා මහාරාජානො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා³ සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා⁴ වාතුමමහාරාජිකෙ දෙවෙ දසභි ධානෙහි අධිගණනහි දිට්ඨින ආයුතා, දිට්ඨින වණ්ණන, දිට්ඨින සුඛන, දිට්ඨින යසෙන, දිට්ඨින ආධිපතෙයොන, දිට්ඨිනි රූපෙහි, දිට්ඨිනි සද්දෙහි, දිට්ඨිනි ගණ්ඨෙහි, දිට්ඨිනි රසෙහි, දිට්ඨිනි ඵොට්ඨිනෙහි.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවචසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා නාභියමෙභාති. යො කායසා හෙද පරමමරණා තාවතීයානං දෙවානං සභවානං උපපජ්ජති. තත්ථ භික්ඛවෙ, සංඝකා දෙව්භූතමිඤ්ඤා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා තාවතීයෙ දෙවෙ දසභි ධානෙහි අධිගණනාහි දිට්ඨින ආයුතා -පෙ- දිට්ඨිනි ඵොට්ඨිනෙහි.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවචසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා නාභියමෙභාති. යො කායසා හෙද පරමමරණා යාමානං දෙවානං සභවානං උපපජ්ජති. තත්ථ භික්ඛවෙ, සුඤ්ඤා දෙවපුත්තො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා, යාමෙ දෙවෙ දසභි ධානෙහි අධිගණනාහි දිට්ඨින ආයුතා -පෙ- දිට්ඨිනි ඵොට්ඨිනෙහි.

1. දෙහග්ගං - මජ්ඣං. 2. සොහග්ගං - මජ්ඣං. 3. කරිත්වා - කරවි. 4. කරිත්වා - කරවි.

1. මහණෙනි, මෙ ලොව එකකු විසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියා වස්තුව මද කොට කරන ලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියා වස්තුව මද කොට කරන ලද වෙයි. භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියා වස්තුව නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු (පිළියද විසින්) මිනිසුන් අතර දුර්භාග්‍යයට පැමිණෙයි.

2. මහණෙනි, මෙ ලොව එකකු විසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව පමණින් කරනලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව පමණින් කරනලද වෙයි. භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු පිළියද විසින් මිනිසුන් අතර සෞභාග්‍යයට පැමිණෙයි.

3. මහණෙනි, මෙ ලොව එකකු විසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව අධිමාත්‍ර කොට කරනලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව අධිමාත්‍ර කොට කරනලද වෙයි. භාවනාමය පුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු වාතුමිහාරාජිකදෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, එහි සිටුමහරජවරු දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව අතිරෙක ව කොට, ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව අතිරෙක ව කොට, දිව්‍ය වූ ආයුෂයෙන්, දිව්‍ය වූ චර්ණයෙන්, දිව්‍ය වූ සුඛයෙන්, දිව්‍ය වූ යශසින්, දිව්‍ය වූ ආධිපත්‍යයෙන්, දිව්‍ය වූ රූපයෙන්, දිව්‍ය වූ ශබ්දයෙන්, දිව්‍ය වූ ගන්ධයෙන්, දිව්‍ය වූ රසයෙන්, දිව්‍ය වූ පහසිනැයි, දස කරුණෙකින් වාතුමිහාරාජික දෙවියන් මැඩ ගෙන සිටුනාහ.

4. මහණෙනි, මෙ ලොව එකකු විසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියා වක්‍රමව අධිමාත්‍ර ව කරනලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව අධිමාත්‍ර ව කරනලද වෙයි. භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු නාවකිංස දෙවියන් අතර සහභාවයට යෙයි. මහණෙනි, එහි ශක්‍රදේවේන්ද්‍ර තෙමේ දනමයපුණ්‍යක්‍රියා වක්‍රමව අතිරෙක ව කොට, ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව අතිරෙක ව කොට නාවකිංසදෙවියන් දිව්‍ය වූ ආයුෂයෙන් -පෙ- දිව්‍ය වූ පහසිනැයි දස කරුණෙකින් මැඩගෙන සිටුගේ ය.

5. මහණෙනි, මෙලොවහි එකකු විසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව අධිමාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව අධිමාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව නො නිපැයෙයි. හේ කාබුන් මරණින් මතු යාමදෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ. මහණෙනි, සුයාමදෙව්පුත්‍රතෙමේ දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව අතිරෙක ව කොට ශීලමය පුණ්‍යක්‍රියාවක්‍රමව අතිරෙක ව කොට දිව්‍ය වූ ආයුෂයෙන් ... දිව්‍ය වූ පහසිනැයි දසකරුණෙකින් යාමදෙවියන් මැඩගෙන සිටුගේ ය.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභිසමෙභාති. සො කායසා හෙද පරච්චරණා තුසිතානං දෙවානං සභවාතං උපපජ්ජති. නත්‍ර භික්ඛවෙ සනතුසිතො දෙවපුත්තො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා තුසිතො දෙවෙ දසභි යානෙහි අධිගණ්ඨාති. දිට්ඨන්ත ආයුතා -පෙ- දිට්ඨන්ති ඵොට්ඨබ්බෙහි.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභිසමෙභාති. සො කායසා හෙද පරච්චරණා භිච්චොණරතීනං දෙවානං සභවාතං උපපජ්ජති. නත්‍ර භික්ඛවෙ සුනිච්චිතො දෙවපුත්තො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා නිච්චොණරතී දෙවෙ දසභි යානෙහි අධිගණ්ඨාති. දිට්ඨන්ත ආයුතා -පෙ- දිට්ඨන්ති ඵොට්ඨබ්බෙහි.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභිසමෙභාති. සො කායසා හෙද පරච්චරණා පරනිච්චිත වසවත්තීනං දෙවානං සභවාතං උපපජ්ජති. නත්‍ර භික්ඛවෙ, වසවත්තී දෙවපුත්තො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, පරනිච්චිතවසවත්තී දෙවෙ දසභි යානෙහි අධිගණ්ඨාති දිට්ඨන්ත, ආයුතා, දිට්ඨන්ත වචණණන දිට්ඨන්ත සුමන්ත, දිට්ඨන්ත යසෙන, දිට්ඨන්ත ආධිපතෙයොන, දිට්ඨන්ති රූපෙහි, දිට්ඨන්ති සද්දෙහි, දිට්ඨන්ති ගජෙහි, දිට්ඨන්ති රසෙහි, දිට්ඨන්ති ඵොට්ඨබ්බෙහි.

ඉමාති චො භික්ඛවෙ, තිණි පුඤ්ඤකිරියවත්ථුනිති.

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එකකු වීසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධිමාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධිමාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි, භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියාවක්කුට නො නිපැයෙයි. හේ කාචුන් මරණින් මතු කුසිතදෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, එහි සන්තුෂිත දේවපුත්‍ර තෙමේ දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට, ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට දිව්‍ය වූ ආයුෂයෙන් ... දිව්‍ය වූ පහසිනැයි දසකරුණෙකින් කුසිත දෙවියන් මැඩගෙන සිටුනේ ය.

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එකකු වීසින් දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධි-මාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධිමාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. භාවනාමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට නො නිපැයෙයි. හේ කාචුන් මරණින් මතු නිර්මාණරතී දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, එහි සුනිර්මිත දෙවපුත්‍ර තෙමේ දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට, ශීලමය පුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට දිව්‍ය වූ ආයුෂයෙන් ... දිව්‍ය වූ පහසිනැයි දසකරුණෙකින් නිර්මාණරතී දෙවියන් මැඩගෙන සිටුනේ ය.

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එකකු වීසින් දනමය පුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධි-මාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. ශීලමය පුණ්‍යක්‍රියාවකුට අධිමාත්‍රයෙන් කරනලද වෙයි. භාවනාමය පුණ්‍යක්‍රියාවකුට නො නිපැයෙයි. හේ කාචුන් මරණින් මතු පරනිර්මිත වසවත්තී දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ. මහණෙනි, වශවර්තී දෙවපුත්‍ර තෙමේ දනමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට, ශීලමයපුණ්‍යක්‍රියාවකුට අතිරෙක ව කොට, දිව්‍ය වූ ආයුෂයෙන්, දිව්‍ය වූ වර්ණයෙන්, දිව්‍ය වූ සුඛයෙන්, දිව්‍ය වූ යශසින්, දිව්‍ය වූ ආධිපත්‍යයෙන්, දිව්‍ය වූ රූපයෙන්, දිව්‍ය වූ ශබ්දයෙන්, දිව්‍ය වූ ගන්ධයෙන්, දිව්‍ය වූ රසයෙන්, දිව්‍ය වූ පහසිනැයි දසකරුණෙකින් පරනිර්මිතවශවර්තී දෙවියන් මැඩගෙන සිටුනේ ය.

මහණෙනි, මේ තුන් පින්කිරියවත්තූ වෙත්.

8. 1. 4. 7

සප්තරිසදන සුතතං

[සාවකීතිදනං]

37. අට්ඨමානී භික්ඛවෙ, සප්තරිසදනානී, කතමානී අට්ඨ:

සුචිං දෙති, පඤ්ඤාං දෙති, කාලෙන දෙති, කපපියං දෙති, විවෙය්‍යා දෙති, අභිඤ්ඤාං දෙති, දදං විතතං පසාදෙති, දන්තා අක්ඛමනො හොති. ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ සප්තරිසදනානීති.

1. සුචිං පඤ්ඤාං කාලෙන කපපියං පානභොජනං, අභිඤ්ඤාං දදති දගං සුඛෙකෙසුඤ්ඤා භුභමවාරිසු.
2. න ච² විපට්ඨසාරියං චජිත්වා ආමිසං බහුං, එවං දිනතානී දනානී චඤ්ඤාසනානී විපසංගිනො.
3. එවං යජිත්වා මෙධාවී සද්ධො චුකෙතන වෙතසා, අධ්‍යාපජ්ඣං සුඛං ලොකං පඤ්ඤාතො උපපජ්ජතිති.

8. 1. 4. 8

සප්තරිස සුතතං

[සාවකීතිදනං]

සප්තරියො භික්ඛවෙ, කුලෙ ජායමානො බහුනො ජනස්ස අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති මාතාපිතුතනං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති. පුත්තදරස්ස අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති, දසකම්මකරපාරියස්ස අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති. මිත්තාමච්චානං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති. පුඛ්ඛපතනං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති, රජෙඤ්ඤා අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති දෙවතානං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති, සමඤ්ඤාභමඤ්ඤානං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය හොති.

1. සුඛෙකෙසු, PMS.
2. භොව - මජ්ඣ.

8. 1. 4. 7

සජ්ජර්මදන සූත්‍රය

[සැවැත්වීමට ය]

මහණෙනි, මේ සත්පුරුෂදන අටෙකි. කවර අටෙක යත්:

පිරිසිදු දෑ දෙයි. ප්‍රණීත දෑ දෙයි. සුදුසුකල්හි දෙයි. කැපවූවක් දෙයි. පරික්ෂාකොට දෙයි. නිරතුරු දෙයි. දෙනුයේ සිත පහන් කෙරෙයි, දී තුටුසිත් ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මේ සත්පුරුෂ දන අටයි.

1. මනා ක්ෂේත්‍ර වූ බ්‍රහ්මචාරීන් කෙරෙහි පිරිතුරු වූ පිණි වූ සුදුසු කල්හි වූ කැප වූ පානභෝජන සම්බන්ධ දනය භිතර දෙන්නේ ය.

2. බොහෝ ආමිස දී නො ද විපිළිසර වන්නේ ය. විදර්ශීභූ (ප්‍රාඥයෝ) මෙසේ දෙනලද දන් වනත්.

3. සැදහැනි ස්වානොත්පත්තික නුවණ ඇති පණ්ඩිත තෙමේ (මසුරුමලින්) මුත් සිතින් මෙසේ දන් දී නිදුක් සැප ඇති ලොවට පැමිණේ.

8. 1. 4. 8

සජ්ජර්ම සූත්‍රය

[සැවැත්වීමට ය]

මහණෙනි, සත්පුරුෂ තෙමේ කුලෙහි උපදනේ බොහෝ දෙනාට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, මවුපියනට අත් පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි අඹුදරුවනට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, දස්කම්කරුපුරිස්නට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, මිත්‍ර අමාත්‍යයනට (සගයහඵවනට) අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, පරලොව ගියවුනට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, රජුට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි, දෙවියනට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. මහණ, බලුණනට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ.

සෙයැරාපි භික්ඛවෙ, මහාමෙසො සබ්බසංඝානුසම්පාදෙනො ඛුන්නො ජනස්ස අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. ඵවමෙව ටො භික්ඛවෙ, සප්පුරිසො කුලෙ ජායමානො ඛුන්නො ජනස්ස අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. මානාපිතුන්තං අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. පුත්තදුරස්ස අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. දුස්සමකරපොර්සස්ස අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. මීඤ්ඤාචරිතං අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති, පුබ්බපෙත්තානං අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. රඤ්ඤා අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. දෙවතානං අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. සමඤ්ඤාභවණානං අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති.

1. ඛුන්තං¹ චිත අත්ථාය සප්පුරිසො සරමාවසං,
මාතරං පිතරං පුබ්බ රත්තිඤ්ඤිමචන්ඤිතො.
2. පුත්තං සහධමෙමින පුබ්බ කතමනුස්සරං,
අනාගාරෙ පබ්බජිතෙ අපචෙ² බුභවාරියො³
3. නිජීවිඤ්ඤාදො දුජෙති ඤ්ඤා ධමමධපෙසලො,⁴
රඤ්ඤා භිතො දෙවභිතො ඤ්ඤිතං සචිතං භිතො.
4. සබ්බසං සො භිතො⁵ භොති සඤ්ඤිම සුප්පතිවිඤ්ඤො,
විනෙය්‍ය චචෙජරමලං සලොකං හජතෙ සිවන්ති.

8. 1. 4. 9

පුඤ්ඤාභිසන්ද සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

අට්ඨමෙ භික්ඛවෙ, පුඤ්ඤාභිසන්ද කුසලාභිසන්ද සුචක්ඛාභාරා සොචග්ගිකා සුචරීපාකා සඤ්ඤාසංවර්ණනිකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිත්ථාය සුඛාය සංචක්ඛන්ති. කතමෙ අට්ඨ:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවතො බුද්ධං සරණං ගතො භොති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො පුඤ්ඤාභිසන්ද කුසලාභිසන්ද සුචක්ඛාභාරො සොචග්ගිකො සුචරීපාකො සඤ්ඤාසංවර්ණනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිත්ථාය සුඛාය සංචක්ඛන්ති.

1. ඛුන්තං - මෙසං.	4. පෙසලො - සි ඉ.
2. අපචෙ - සා.	5. සචිතං - සා. ආ.
3. බුභවාරියො - සා.	

මහණෙනි, යම්යේ මහාමේසය සඵසයායනා සමාද්ධ කරනුයේ බොහෝ දෙනාට අර්ථය පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ ද, මහණෙනි, එපරිදි ම සත්පුරුෂ තෙමේ කුලෙහි උපදනේ බොහෝ දෙනාට අස්ඵ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. මවුපියනට අස්ඵ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. අඹුදරුවනට අස්ඵ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. දස් කම්කරු පුරිසනට අස්ඵ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. මිත්‍රාමාත්‍රයනට අස්ඵ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. පුඵප්‍රේතයනට අස්ඵ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. රජුට අස්ඵ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. දෙවියනට අස්ඵපිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. මහණබවුණනට අස්ඵ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ.

1. සප්‍රාඤ තෙමේ ගෙහි වසනුයේ බොහෝ දෙනාට අස්ඵ පිණිස ම (වෙයි). පළමු කොට දිව රෑ දෙක්භි අනලස් වූයේ මව හා පියා හා,
2. පෙර කළ ගුණ සමරමින් සකරුණින් (ප්‍රත්‍රාය සුජායෙන්) පුදන්නේ ය. අනභාරිය වූ පැදිදි බඹසරුන් පුදන්නේ ය.
3. බැයගත් සැදහැ ඇතියේ ධම්යන් දූන මෙ ලොව ප්‍රියශීලීන් පුදයි. රජුට හිත වූයේ දෙවියනට හිත වූයේ නෑයනට හා යහඵවනට හිත වූයේ වෙයි.
4. සදහම්භි සුපිහිටි හෙ හැමට හිත වූයේ වෙයි. හේ මසුරුමල මැඩ යට්ඨලෝකය බෙජේයි.

8. 1. 4. 9

පුඤ්ඤාභියඤ සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, කුශල ප්‍රසව කරන සුව ඵලවන්තා වූ මොනවට රූපාදි අග සැප දෙන, සුඛ විපාක ඇති සගසැප පිණිස පවත්නා වූ මේ පුණ්‍රාභියඤයෝ (පින් ඉපදීමට හේතු වන කරුණු) අට දෙනෙක් ඉෂ්ඨය පිණිස කාන්තය (ප්‍රියභාවය) පිණිස මනවධනා පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස පවත්නාහ. කවර අට දෙනෙක යත්:

1. මහණෙනි, මෙ ලොව අරීසවු තෙමේ බුදුන් සරණ ගියේ වෙයි. මහණෙනි, කුශල ප්‍රසව කරන සුව ඵලවන, මොනවට අග්‍රරූපාදිය දෙන සුඛවිපාක ඇති යට්ඨය පිණිස පවත්නා මේ පළමුවන පුණ්‍රාභියඤය ඉෂ්ඨය පිණිස කාන්තභාවය පිණිස මනවධනා පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස පවත්නේ ය.

2. පුනවපරං හික්ඛවෙ, අරියසාවතො ධම්මං සරණං ගතො හොති. අයං හික්ඛවෙ, දුතියො පුඤ්ඤභිසදෙදු - ටෙප- සංවහනති.

3. පුනවපරං හික්ඛවෙ, අරියසාවතො සඛ්ඛං සරණං ගතො හොති. අයං හික්ඛවෙ, තතියො පුඤ්ඤභිසදෙදු කුසලාභිසදෙදු සුඛසාහාරො සොවගභීතො සුච්චිපාතො සඤ්ඤසංවහනනිතො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවහනති.

4. පඤ්චමානි හික්ඛවෙ, දුතානි මහාදුතානි අඤ්ඤාදි රත්ඤ්ඤාදි චංසඤ්ඤාදි පොරාණානි අසඬිකිණ්ණානි අසඬිකිණ්ණපුඛ්ඛානි න සධිකියනි න සධිකිඨිසසභථී අපනිකුට්ඨානි සමඤ්ඤභි ඩ්වුභමඤ්ඤභි වීඤ්ඤභි. කතමානි පඤ්ච:

ඉධ හික්ඛවෙ, අරියසාවතො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පච්චිරතො හොති. පාණාතිපාතා පච්චිරතො හික්ඛවෙ, අරියසාවතො අපරිමාණානං සත්තානං අභයං දෙති. අට්ටරං දෙති. අච්චාපඤ්ඤාදෙති. අපරිමාණානං සත්තානං අභයං දඤ්චා අට්ටරං දඤ්චා අච්චාපඤ්ඤාදෙති. අපරිමාණසඤ්ඤා අභයසඤ්ඤා අට්ටරසඤ්ඤා අච්චාපඤ්ඤාසඤ්ඤා භාගී හොති. ඉමං හික්ඛවෙ, පඤ්චං දුතං මහාදුතං, අඤ්ඤාදි රත්ඤ්ඤාදි චංසඤ්ඤාදි පොරාණං අසඬිකිණ්ණං අසඬිකිණ්ණපුඛ්ඛං න සධිකියනි න සධිකිඨිසසභථී අපනිකුට්ඨං සමඤ්ඤභි ඩ්වුභමඤ්ඤභි වීඤ්ඤභි. අයං හික්ඛවෙ චතුරස්ථො පුඤ්ඤභිසදෙදු කුසලාභිසදෙදු සුඛසාහාරො සොවගභීතො සුච්චිපාතො සඤ්ඤසංවහනනිතො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවහනති.

5-8 පුනවපරං හික්ඛවෙ, අරියසාවතො අදික්ඛාදුතා පහාය අදික්ඛාදුතා පච්චිරතො හොති - ටෙප- කාමසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමසු මිච්ඡාචාරා පච්චිරතො හොති - ටෙප- මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පච්චිරතො හොති - ටෙප- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානං පහාය සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා පච්චිරතො හොති. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා පච්චිරතො හික්ඛවෙ අරියසාවතො අපරිමාණානං සත්තානං අභයං දෙති. අට්ටරං දෙති. අච්චාපඤ්ඤාදෙති. අපරිමාණානං සත්තානං අභයං දඤ්චා අට්ටරං දඤ්චා අච්චාපඤ්ඤාදෙති. අපරිමාණසඤ්ඤා අභයසඤ්ඤා අට්ටරසඤ්ඤා අච්චාපඤ්ඤාසඤ්ඤා භාගී හොති.

2. තවද මහණෙනි, අරියවුතෙමේ දහම් සරණ ගියේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ... දෙවන පුණ්‍යාභිසාදය පවත්නේ ය.

3. තවද මහණෙනි, අරියවුතෙමේ සභුන් සරණ ගියේ වෙයි. මහණෙනි, කුසලප්‍රසවකරන, සුව ඵලවන, ස්වභාවික දෙන සුඛවිපාක ඇති ස්වර්ගයෙහි උපතට හේතු වන මේ තෙවන පුණ්‍යාභිසාදය ඉෂ්ටය පිණිස කාන්තභාවය පිණිස මනවධනු පිණිස භිත පිණිස සුව පිණිස පවත්නේ ය.

4. මහණෙනි, අග්‍ර යයි දතයුතු වූ දිගුකල් පැවැත්තාහයි දතයුතු වූ වංශ යයි දතයුතු වූ පැරණි වූ අසඬකිණි වූ (නො හළ) (පෙර බුදුවරුන් විසිනුදු) අසංකිණි පුඵ වූ මහදන් වූ මේ දන්හු පස්දෙනෙක් (දනුදු) නො තෙරනා ලැබෙත් (අනායෙහිදු) නො තෙරනු ලබන්නාහ. නුවණැති මහණ බමුණන් විසින් අනිඤ්ඤ වෙත්. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙලොවහි අරියවු තෙමේ පණිවා හැර පණිවායෙන් වැළැකියේ වෙයි. මහණෙනි, පණිවායෙන් වැළැකි අරියවු තෙමේ අපරිමාණ වූ සත්තට අභය දෙන්නේ ය. අපෙවරය දෙන්නේ ය. නිදුක්බව දෙන්නේ ය. අපරිමාණ වූ සත්තට අභය දී අපෙවරය දී නිදුක් බව දී අපරිමාණ වූ අභයට අපෙවරයට, නිදුක් බවට භාගී (හිමි) වෙයි. මහණෙනි, අග්‍ර යයි දතයුතු, දිගුකල් පැවැතියේ යයි දතයුතු, වංශ යයි දතයුතු පැරණි වූ අසඬකිණි වූ අසඬකිණි පුඵ වූ නුවණැති මහණ බමුණන් විසින් නො පිළිකෙටු කළ දාය වන මහාදාය නො තෙරනා ලැබේ. නො තෙරනාලබන්නේ ය. මහණෙනි, කුසලප්‍රසව කරන, සුව ඵලවන, ස්වභාවික දෙන, සුඛ විපාක ඇති ස්වර්ගයෙහි උපතට හේතු වූ මේ සිවුවන පුණ්‍යාභිසාදය ඉෂ්ටය පිණිස කාන්තභාවය පිණිස මනවධනු පිණිස, භිත පිණිස සුව පිණිස පවත්නේ ය.

5-8. තවද මහණෙනි, අරියවු තෙමේ අධිනාදන් හැර අධිනාදනින් වැළැකියේ වෙයි ... ඤාමයෙහි මිසභසර හැර ඤාමයෙහි මිසභසරින් වෙන් වූයේ වෙයි ... මුසවා හැරදමා මුසවායෙන් වැළැකියේ වෙයි ... මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර හැර මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි. මහණෙනි, මදයට හා ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකි අරියවු තෙමේ අපරිමාණ වූ සත්තට අභය දෙන්නේ ය. අපෙවරය දෙන්නේ ය, නිදුක්බව දෙන්නේ ය. අපරිමාණ වූ සත්තට අභය දී අපෙවරය දී නිදුක්බව දී අපරිමාණ වූ අභයට අපෙවරයට නිදුක්බවට භාගී වෙයි.

අවධකනීපාථො

[8. 1. 4. 10]

ඉදං භික්ඛවෙ, පඤ්චමං දුතං. මහාදුතං අග්ගඤ්ඤං රත්තඤ්ඤං වංසඤ්ඤං පොරාණං අසඛකිණ්ණං අසඛකිණ්ණපුබ්බං න සඳකීයති න සඛකීටිසසති අපඤ්ඤාධිං සමමෙහෙති බ්‍රාහ්මමෙහෙති විඤ්ඤාහි. අ.පං භික්ඛවෙ අධිමො පුඤ්ඤාහිසප්පෙකු කුසලාහිසප්පෙකු සුඛසාහාරො සොචඤ්ඤාකො සුඛච්චාකො සඤ්ඤාසංවත්තනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භික්ඛාය සුඛාය සංවත්තති.

ඉමා වො භික්ඛවෙ, අධි පුඤ්ඤාහිසප්පෙකු කුසලාහිසප්පෙකු සුඛසාහාරා සොචඤ්ඤාකා සුඛච්චාකා සඤ්ඤාසංවත්තනිකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භික්ඛාය සුඛාය සංවත්තනතීති.

8. 1. 4. 10

අපායසංවත්තනික සුතතං

[සාවඤ්ඤිදුතං]

1. පාණාන්පාථො භික්ඛවෙ, ආසෙච්චො භාවීතො ඛුලීකතො නිරයසංවත්තනිකො නිරව්ඡානඤ්ඤානිසංවත්තනිකො පෙතඤ්චිසයසංවත්තනිකො, යො සබ්බලුඤ්ඤා පාණාන්පාතස්ස ච්චාකො මනුස්සභූතස්ස අසායුකසංවත්තනිකො හොති.

2. අදික්ඛාදුතං භික්ඛවෙ, ආසෙච්චං භාවිතං ඛුලීකතං නිරයසංවත්තනිකං නිරව්ඡානඤ්ඤානිසංවත්තනිකං පෙතඤ්චිසයසංවත්තනිකං, යො සබ්බලුඤ්ඤා අදික්ඛාදුතස්ස ච්චාකො මනුස්සභූතස්ස භොගච්චාසන සංවත්තනිකො හොති.

3. කාමෙසු මිච්ඡාචාරො භික්ඛවෙ, ආසෙච්චො භාවීතො ඛුලීකතො නිරයසංවත්තනිකො නිරව්ඡානඤ්ඤානිසංවත්තනිකො පෙතඤ්චිසයසංවත්තනිකො, යො සබ්බලුඤ්ඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරස්ස ච්චාකො මනුස්සභූතස්ස චෙරසපත්තසංවත්තනිකො හොති.

මහණෙනි, අග්‍ර යයි දතයුතු, දිගුකල් පැවතියේයයි දතයුතු, වංශ යයි දතයුතු පැරණි වූ අසංකීණි වූ අසංකීණි සුව දනය වන, නුවණැති මහණබමුණන් විසින් නො පිළිකුල් කළ මේ සිවුවන මහාදනය නො නෙරනා ලැබෙයි. නො නෙරනු ලබන්නේ යි. මහණෙනි, කුශල ප්‍රසවකරන, සුව ඵලවන, සචග්‍රරූපාදිය දෙන, සුඛවිපාක ඇති, සචරියට හේතු වන මේ අට වැනි පුණ්‍යාභිසාංඤය ඉෂ්ටය පිණිස කාන්තභාවය පිණිස, මන වධනා පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස පවත්තේ ය.

මහණෙනි, කුශල් ප්‍රසව කරන සුව ඵලවන, සචග්‍රරූපාදිය දෙන, සුඛ විපාක ඇති සචරියට කරුණු වන මේ අෂ්ට පුණ්‍යාභිසාංඤයෝ ඉටුබව පිණිස කාන්තභාවය පිණිස මන වධනු පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස පවත්නාහ යි.

8. 1. 4. 10

අපායසංවත්තනික සූත්‍රය

[සැවැත්තීදන යි]

1. මහණෙනි, පණ්ඩා සෙවුනා ලද්දේ වඩන ලද්දේ බහුල වශයෙන් කරන ලද්දේ තීරයෙහි උපතට කරුණු වූයේ වෙයි, තිරිසන් යොන්හි උපතට කරුණු වූයේ වෙයි. ප්‍රේතවිෂයෙහි උපතට කරුණු වූයේ වෙයි. යටතින් පණ්ඩාහුගේ යම් විපාකයෙක් වෙ නම් මිනිස් වූවහුගේ අල්පායුෂ්කභාවයට හේතු වූයේ වෙයි.

2. මහණෙනි, අධිනාදන් සෙවුනා ලද්දේ වඩන ලද්දේ බහුල වශයෙන් කරන ලද්දේ තීරයෙහි උපතට හේතු වෙයි. තිරිසන් යොන්හි උපතට හේතු වෙයි. ප්‍රේතවිෂයෙහි උපතට හේතු වෙයි. අධිනාදන්හුගේ ලුහු වීසින් යම් විපාකයෙක් වෙ නම් මිනිස් වූවහුගේ භොගව්‍යසනය පිණිස හේතු වූයේ වෙයි.

3. මහණෙනි, කාමයෙහි මිසඝර සෙවුනා ලද්දේ වඩනලද්දේ බහුලිකාක වූයේ තීරයෙහි උපතට හේතු වෙයි. තිරිසන් යොන්හි උපතට හේතු වෙයි. ප්‍රේතවිෂයෙහි උපතට හේතු වෙයි. කාමමිථ්‍යාවාරයාගේ යටතින් යම් විපාකයෙක් වෙ නම් මිනිස් වූවහුගේ සතුරන් සහිත චෛරයට කරුණු වූයේවෙයි.

4. මුසාවාදෙ භික්ඛවෙ, ආසෙව්තො භාවිතො බහුලීකතො තිරයසංවත්තනිකො තිරවජානගොතිසංවත්තනිකො පෙතතිවිසයසංවත්තනිකො, යො සබ්බලහුසො¹ මුසාවාදසංවිපාකො මනුසසගුතසං අගුතධ්‍යාකුතනසංවත්තනිකො හොති.

5. පිසුණා භික්ඛවෙ, වාවා ආසෙව්තා භාවිතා බහුලීකතා තිරයසංවත්තනිකා තිරවජානගොතිසංවත්තනිකා පෙතතිවිසයසංවත්තනිකා, යො සබ්බලහුසො පිසුණාය වාවාය විපාකො මනුසසගුතසං මිනෙහි හෙදනසංවත්තනිකො හොති.

6. ඵරුසා භික්ඛවෙ, වාවා ආසෙව්තා භාවිතා බහුලීකතා තිරයසංවත්තනිකා තිරවජානගොතිසංවත්තනිකා පෙතතිවිසයසංවත්තනිකා, යො සබ්බලහුසො ඵරුසාය වාවාය විපාකො මනුසසගුතසං අලිනාපසද්දසංවත්තනිකො හොති.

7. සමොදලාපො භික්ඛවෙ, ආසෙව්තො භාවිතො බහුලීකතො තිරයසංවත්තනිකො තිරවජානගොතිසංවත්තනිකො පෙතතිවිසයසංවත්තනිකො, යො සබ්බලහුසො සමොදලාපසං විපාකො මනුසසගුතසං අනාදොයා වාවාසංවත්තනිකො හොති.

8. සුරාමෙරයපානා භික්ඛවෙ, ආසෙව්තං භාවිතං බහුලීකතං තිරයසංවත්තනිකං තිරවජානගොතිසංවත්තනිකං පෙතතිවිසයසංවත්තනිකං, යො සබ්බලහුසො සුරාමෙරයපානසං විපාකො මනුසසගුතසං උමිනෙකසංවත්තනිකො හොතිති.

දනවගෙහා වතුසෝ.

කත්‍රුද්දනා:

දෙව දනාති වත්තිකඤ්ඤා මෙතං දනුපපත්ඤ්ඤා කිරියං දෙවසප්පට්ඨා අභිසංඤ්ඤා සංවත්තති.

1. සබ්බලහුසො - සා.

4. මහණෙනි, මුසාවාදය සෙවුනාලද්දේ වඩන ලද්දේ බහුලිකෘත වූයේ තීරයෙහි උපතට හේතු වෙයි, තිරිසන්යොන්හි උපතට හේතු වෙයි, ප්‍රෙත විෂයෙහි උපතට හේතු වෙයි. මුසාවාදයාගේ ලුහු වීසින් යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වුවහුගේ අභූතයෙන් අභ්‍යාබ්‍යානසට කරුණු වූයේ වෙයි.

5. මහණෙනි, පිසුණුබස් සෙවුනා ලද්දේ වඩනා ලද්දේ බහුල වශයෙන් කරන ලද්දේ තීරයෙහි උපතට හේතු වෙයි, තිරිසන් යොන්හි උපතට හේතු වෙයි, ප්‍රෙත විෂයෙහි උපතට හේතු වෙයි. පිසුණුවාඩියාගේ ලුහු වීසින් යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වුවහුට මිතුරන් සමග බිඳීමට කරුණු වූයේ වෙයි.

6. මහණෙනි, පරොස්බස් සෙවුනා ලද්දේ වඩනලද්දේ බහුලිකෘත වූයේ තීරයෙහි උපතට හේතු වෙයි, තිරිසන්යොන්හි උපතට හේතු වෙයි, ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපතට හේතු වෙයි. පරුෂවචනයාගේ ලුහු වීසින් යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වුවහුගේ අමනාපශබ්දයට කරුණු වූයේ වෙයි.

7. මහණෙනි, සම්ඵප්‍රලාපය සෙවුනා ලද්දේ වඩන ලද්දේ බහුලිකෘත වූයේ තීරයෙහි උපතට කරුණු වෙයි, තිරිසන්යොන්හි උපතට කරුණු වෙයි, ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපතට කරුණු වෙයි. සම්ඵප්‍රලාපයාගේ ලුහු වීසින් යම් විපාකයක් වේ නම් මිනිස් වුවහුගේ නො ඇදහිය හැකි වචනයට කරුණු වූයේ වෙයි.

8. මහණෙනි, රහමෙර පීච සෙවුනා ලද්දේ වඩනා ලද්දේ බහුලිකෘත වූයේ තීරයෙහි උපතට කරුණු වෙයි, තිරිසන් යොන්හි උපතට කරුණු වෙයි, ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපතට කරුණු වෙයි. සුරාමෙරයපානයාගේ ලුහු වීසින් යම් විපාකයෙක් වේ නම් මිනිස් වුවහුට උමතුබව පිණිස කරුණු වන්නේ යි.

සිවුවන දනවග යි.

එහි උද්දනය:

දනසූත්‍ර දෙක ය, (දන) වක්‍රීසූත්‍ර ය, ඛෙත්තසූත්‍ර ය, දනුපපත්තිසූත්‍ර ය (පුණ්‍ය) ක්‍රියා සූත්‍ර ය, සප්පුරිසසූත්‍ර දෙක ය, අභිසඤ්ජසූත්‍ර ය සංවත්තනික සූත්‍රය ද වේ.

5. උපොසථවගො

8. 1. 5. 1

සධ්විතත අට්ඨකච්ඡාසථ සූතතං

එවං මෙ සූතං: එකං සමයං භගවා සාවස්ඨියං වීහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ධො භගවා භික්ඛු ආමනෙති භික්ඛවොති. හදනෙති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චාරොසොසුං. භගවා එතද ධොව:

අට්ඨකච්ඡාසථාගතො භික්ඛවෙ, උපොසථො උපවුජ්ඣා මහපථො හොති මහානිසංසො මහාච්ඡාසො මහාවිජ්ඣාසො.

කථං උපවුජ්ඣා ව භික්ඛවෙ, අට්ඨකච්ඡාසථාගතො උපොසථො මහපථො හොති මහානිසංසො මහාච්ඡාසො මහාවිජ්ඣාසො:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවනො ඉති පටිසංඝේ කඛති: යාවථිවං අරහතො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතා නිහිතදණ්ඩා නිහිතසඤ්ඤා ලජ්ඣී දයාපනතා සබ්බපාණහුතභිතානුකම්පිනො වීහරන්ති. අභමපජ්ජ ඉම ඤ්ඤා රහති. ඉම ඤ්ඤා දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතො ගිහිතදණ්ඩා නිහිතසඤ්ඤා ලජ්ඣී දයාපනතො සබ්බපාණහුතභිතානුකම්පි වීහරාමී. ඉමීනාපහං¹ අචෙයන අරහතං අනුකරොමී. උපොසථො ව මෙ උපවුජ්ඣා හවිසසතිති ඉමීනා පඨමෙන අචෙයන සමනකාගතො හොති.

2. යාවථිවං අරහතො අදික්ඛාදනං පහාය අදික්ඛාදනා පටිච්චරතා දික්ඛාදනී දික්ඛාපාටිකඛි අපමනෙන සුචිතෙන අක්ඛනා වීහරන්ති. අභමපජ්ජ ඉම ඤ්ඤා රහති. ඉම ඤ්ඤා දිවසං අදික්ඛාදනං පහාය අදික්ඛාදනා පටිච්චරතො දික්ඛාදනී දික්ඛාපාටිකඛි අපමනෙන සුචිතෙන අක්ඛනා වීහරාමී. ඉමීනාපහං අචෙයන අරහතං අනුකරොමී. උපොසථො ව මෙ උපවුජ්ඣා හවිසසතිති ඉමීනා දුතියෙන අචෙයන සමනකාගතො හොති.

1. ඉමීනාපමෙයනපහං - මජ්ඣ.

5. උපෝසථවගීය

8. 1. 5. 1

සධිචිත්ත අවධානිභූපොසථ සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාගාවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාගාවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’යි හික්ෂුන් ඇමැතු සේක. ‘වහන්සැ’යි ඒ හික්ෂුහු භාගාවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස් වූහ. භාගාවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළ සේක:

මහණෙනි, අටහෙකින් සමන්වාගත පෙහෙවස් වසන ලද්දේ මහත්ඵල ඇත්තේ වෙයි, මහානාශංස ඇත්තේ වෙයි, මහත් බැබළීම ඇත්තේ වෙයි, මහත් පැකිරීම ඇත්තේ ද වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ වසනලද අටහින් යුත් පෙහෙවස මහත්ඵල වේ ද, මහාතිසංස වේ ද, මහාදුප්ඵක වේ ද, මහා ඒස්ථාර වේ ද යත්:

1. මහණෙනි, මෙසස්තෙහි අරිසවු මෙසේ තුවණින් සලකන්නේ ය: “රහත්හු දිවිහිම කොට ප්‍රාණසාක්ෂර ප්‍රාණසාක්ෂයෙන් වැළකියාහු බහා තැබූ දඬු ඇත්තාහු බහාතැබූ අවි ඇත්තාහු ලජ්ජා ඇත්තාහු දයාවට පැමිණියාහු සර්ප්‍රාණිගණයා කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති ව වසන්නාහ. මම ද අද මේ රැයක් මේ දවලත් පණිවා හැර පණිව්‍යයෙන් වැළකීයම බහාතැබූ දඬු ඇතියෙමි බහාලූ අවි ඇතියෙමි ලජ්ජා ඇතියෙමි දයාවට පැමිණියෙමි සර්ප්‍රාණි ගණයා කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇතියෙමි වෙසෙමි. මම මේ අඛණ්ඩයනුදු රහතුන් අනුකරණ කෙරෙමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද වසන ලද වතැ යි මේ පළවූ අඛණයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

2. රහත්හු දිවිහිම කොට අධිනාදන් හැර අධිනාදනින් වැළකියාහු දුන් දැ ගන්නාහු දුන් දැ කැමැති වන්නාහු නො සොර වූ පිවිතුරු සිතින් වසන්නාහ. මම ද අද මේ රැයක් මේ දවලත් අධිනාදන් හැරපියා අධිනාදනින් වැළකියෙමි දුන් දැ ගන්නෙමි දුන් දැ කැමැති වන්නෙමි නො සොර වූ පිවිතුරු වූ සිතින් වෙසෙමි. මම මේ අභිනුදු රහතුන් අනුකරණ කෙරෙමි. පෙහෙවස් ද මා විසින් වසන ලද වතැ යි මේ දෙවන අඛණයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

3. යාවජීවං අරහතො අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරිණො ආරාචාරිණො වීරතා මෙඋත්තා ගාමධම්මො. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතතිං ඉමඤ්ඤ දිවසං අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී ආරාචාරී වීරතො මෙඋත්තා ගාමධම්මො වීහරාමී, ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී. උපොසථො ච මෙ උපචුඤ්ඤො හවීසසනීති ඉමීනා නතියෙන අඛෙයන සමනනාගතො හොති.

4. යාවජීවං අරහතො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතා සචච- වාදිණො සචචසන්ධා ථෙතා පචචයිකා අවීසංවාදකා ලොකස්ස. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතතිං ඉමඤ්ඤ දිවසං මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො සචචවාදී සචචසන්ධා ථෙතො පචචයිකො අවීසංවාදකො ලොකස්ස. ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී, උපොසථො ච මෙ උපචුඤ්ඤො හවීසසනීති ඉමීනා චතුසේන අඛෙයන සමනනාගතො හොති.

5. යාවජීවං අරහතො සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං පහාය සුරා- මෙරය මජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතතිං ඉමඤ්ඤ දිවසං සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං පහාය සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී. උපොසථො ච මෙ උපචුඤ්ඤො හවීසසනීති ඉමීනා පඤ්ඤමෙන අඛෙයන සමනනාගතො හොති.

6. යාවජීවං අරහතො උකහත්තිකා රතතුපරතා වීරතා විකාල- හොජනා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතතිං ඉමඤ්ඤ දිවසං උකහත්තිකො රතතුපරතො වීරතො විකාලහොජනා. ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී, උපොසථො ච මෙ උපචුඤ්ඤො හවීසසනීති ඉමීනා ඡලෙඨන අඛෙයන සමනනාගතො හොති.

7. යාවජීවං අරහතො නච්චගීතවාදිතවිසුකදස්සනමාලාගකච්චලෙපන ධාරණමණ්ඩනවිභුසනට්ඨානා පටිච්චරතා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතතිං ඉමඤ්ඤ දිවසං නච්චගීතවාදිත විසුකදස්සනමාලාගකච්චලෙපනධාරණමණ්ඩන විභුසනට්ඨානා පටිච්චරතො. ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී, උපොසථො ච මෙ උපචුඤ්ඤො හවීසසනීති. ඉමීනා සකතමෙන අඛෙයන සමනනාගතො හොති.

3. රහත්හු දිවිහිමියෙන් අමුමසර හැර බ්‍රමසර ඇත්තාහු (අමුඛවයාසී යෙන්) දුරු ව හැසිරෙන්නාහු ග්‍රාමීඨී සභිකාන මෙවුන්දමින් වැළකියාහු වෙසෙත්. මම ද අද මේ රැයක්, මේ දවලක් අමුමසර හැර බ්‍රමසර ඇතියෙම (අමුඛවයාසීයෙන්) දුරු වූ හැසුරුම් ඇතියෙම ග්‍රාමීඨී වූ මෙවුන්දමින් වැළකියෙම වෙසෙමි. මම මේ අභිනුදුරහතුන් අනුකරණ කෙරෙමි. මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වනැ යි මේ තෙවන අඛණයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

4. රහත්හු දිවිහිමි කොට මුසාවාදය හැර මුසාවාදයෙන් වැළැකියාහු සත්‍යවචන කියන්නාහු ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියන්නාහු තහවුරු ව පිහිටි කථා ඇත්තාහු ඇදහිය යුතු කථා ඇත්තාහු ලොව නො රවටන්නාහු වෙත්. මම ද අද මේ රැයක් මේ දහවලක් මුසවා හැර මුසවායෙන් වැළැකියෙම ඇත්ත කියන්නෙමි ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියන්නෙමි සරීර ව පිහිටි කථා ඇත්තෙමි ඇදහිය යුතු කථා ඇත්තෙමි ලොව නො රවටන්නෙමි වෙමි. මම මේ කරුණින් ද රහතුන් අනුකරණ කෙරෙමි, මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වනැ යි මේ සිවු වන කරුණින් සමන්වාගත වෙයි.

5. රහත්හු දිවිහිමි කොට මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර හැර මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියාහු වෙත්. මම ද මේ රැයක් මේ දවලක් මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර හැර මද ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියෙමි වෙමි. මම මේ කරුණුදුරහතුන් අනුකරණ කරමි, මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වනැ යි මේ පස්වන අඛණයෙන් යුතු වෙයි.

6. රහත්හු දිවිහිමි කොට එක් ම (පෙරවරු) බත ඇත්තාහු රාත්‍රී භෝජනයෙන් තොර වූවාහු විකල් බොජුනෙන් වැළැකියාහු වෙත්. මම ද අද මේ රැයක් මේ දවලක් එක හක්කික වූයෙම රැ බොජුනෙන් වැළැකියෙමි විකල් බොජුනෙන් වැළැකියෙමි වෙමි. මම මේ අභිනුදුරහතුන් අනුකරණ කරමි, මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වනැ යි මේ සවන අභිත් සමන්වාගත වෙයි.

7. රහත්හු දිවිහිමි කොට නැටුම් ගැයුම් වැයුම් විසුළු දකුම් යන මෙයින් ද මල් ගඳ විලෙවුන් යන මේ පැළැඳ ගැනුම අඬුතැන් පිරවීම ජවිරාග කරණ යන මෙයට කරුණු වන දෑයින් ද වැළැකියාහු වෙති. මම ද මේ රැයක් දවලක් නැටුම් ගැයුම් වැයුම් විසුළු දස්නෙන් හා මල් ගඳ විලෙවුන් යන මේ පැළැඳගැනුම අඬුතැන් පිරවීම ජවිරාග කරණය යන මෙයට කරුණු වන දෑයින් ද වැළකියෙමි වෙමි. මම මේ කරුණින් ද රහතුන් අනුකරණ කරමි, මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වනැ යි මේ සත්වන අඛණයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

8. යාවථිවං අරහතො උච්චාසයනමභාසයනං පභාය උච්චාසයන-
 මභාසයනා පටිච්චරතා නිවසෙය්‍යං කපෙන්නී මඤ්ඤෙ වා කිණ්ණසඤ්චාරකෙ
 වා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතනීං ඉමඤ්ඤ දිවසං උච්චාසයනමභාසයනං
 පභාය උච්චාසයනමභාසයනා පටිච්චරතො නිවසෙය්‍යං කපෙමී මඤ්ඤෙ වා
 කිණ්ණසඤ්චාරකෙ වා. ඉමීනාපභං අඛෙගන අරහතං අනුකරොමී, උපො
 සථො ච මෙ උපවුඤ්ඤො භවිසස්සතීති ඉමීනා අට්ඨමෙන අඛෙගන
 සමනනාගතො හොති.

එවං උපවුඤ්ඤො ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨඛසමනනාගතො උපොසථො
 මහපඨලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරොති.

8. 1. 5. 2

විස්ථත අට්ඨඛගුපොසථ සුතතං

[සාවකීනිදනං]

අට්ඨඛසමනනාගතො භික්ඛවෙ, උපොසථො උපවුඤ්ඤො
 මහපඨලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරො. කථං
 උපවුඤ්ඤො ච භික්ඛවෙ, අට්ඨඛසමනනාගතො උපොසථො මහපඨලො
 හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ඉතී පටිසඤ්චිකකති: යාවථිවං
 අරහතො පාණාතිපාතං පභාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතා ගිහිතදණ්ඩා
 ගිහිතසඤ්චාරකෙ උපථි දයාපඤ්ඤා සබ්බපාණභූතෙසු භිතානුකම්පිනො
 විහරන්තී. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතනීං ඉමඤ්ඤ දිවසං පාණාතිපාතං පභාය
 පාණාතිපාතා පටිච්චරතො ගිහිතදණ්ඩා ගිහිතසඤ්චාරකෙ උපථි දයාපඤ්ඤා
 සබ්බපාණභූතෙසු භිතානුකම්පී විහරාමී. ඉමීනාපභං අඛෙගන අරහතං
 අනුකරොමී. උපොසථො ච මෙ උපවුඤ්ඤො භවිසස්සතීති ඉමීනා පට්ඨමෙන
 අඛෙගන සමනනාගතො හොති. -පෙ-

8. රහත්හු දිවිහිමි කොට (පමණ ඉක්ම වූ) උස් අසුන් (නො කැප වූ) මතු අසුන් හැර උසසුන් මහසුනින් වැළැකියාහු හැඳෙක හෝ තණ ඇතිරියෙක හෝ නිවශයා කෙරෙත්. මම ද අද මේ රැයක් දවලත් උසසුන් මහසුන් හැර උසසුන් මහසුනින් වැළැකියෙමි හැඳෙක හෝ තණ ඇතිරියෙක හෝ නිවශයා කරමි. මම මේ අඛණ්ඩයනුදු රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වනැ යි මේ අටවැනි අඛණයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

මහණෙනි, මෙසේ අටහින් යුත් පෙහෙවස් වසන ලද්දේ මහත් ඵල වෙයි. මහානාශංස වෙයි. මහාද්‍යුතික වෙයි. මහා විස්ථාර වෙ.

8. 1. 5. 2

විකල්ප අධ්‍යාපන පොසථ සූත්‍රය

[සැවැත්නිදහ යි]

මහණෙනි, අටහින් සමන්වාගත වූ පෙහෙවස් වසන ලද්දේ මහත්ඵල වෙයි, මහානාශංස වෙයි, මහාද්‍යුතික වෙයි, මහාවිස්ථාර වෙයි. මහණෙනි, අටහින් සමන්වාගත පෙහෙවස කෙසේ වසනලද්දේ මහත්ඵල වෙ ය, මහානාශංස වෙ ය, මහාද්‍යුතික වෙ ය, මහාවිස්ථාර වෙ ය යත්:

මහණෙනි, මෙසේනෙහි අරීසවු මෙසේ නුවණින් සලකන්නේ ය: රහත්හු දිවිහිමියෙන් පණිවා හැර පණිවායෙන් දුරු වූවාහු බහා තැබූ දඬු ඇත්තාහු බහා තැබූ සැත් ඇත්තාහු ලජ්ජායෙන් යුක්ත වූවාහු දයාවට පැමිණියාහු සඵප්‍රාණිගණයා කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇත්තාහු වෙසෙත්. මම ද අද මේ රැයක් මේ දවලත් පණිවා හැර පණිවායෙන් දුරු වූයෙමි බහා තැබූ දඬු ඇතියෙමි බහා තැබූ සැත් ඇතියෙමි ලජ්ජා ඇත්තෙමි දයාවට පැමිණියෙමි සඵප්‍රාණිගණයා කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇත්තෙමි වෙසෙමි. මම මේ කරුණින්දු රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා විසින් පෙහෙවස වසනලද්දේ යයි මේ පළමුවන අහින් සමන්වාගත වෙයි ...

යාවච්චිං අරහතො උච්චාසයන මහාසයනං පහාය උච්චාසයන-
 මහාසයනා පටිච්චතා නිවසෙයාං කප්පෙත්ති මඤ්චකෙ වා තිණසඤ්චා-
 රකෙ වා. අහම්ඵජ්ජ ඉමඤ්ච රතතිං ඉමඤ්ච දිවසං උච්චාසයනමහාසයනං
 පහාය උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චතො නිවසෙයාං කප්පමි,
 මඤ්චකෙ වා තිණසඤ්චාරකෙ වා. ඉමිනාපහං අඛෙතනං. අරහතං
 අනුකරොමි. උපොසථො ච මෙ උපවුජ්ඣො භවිස්සති. ඉමිනා අවශ්මෙන
 අඛෙතන සමනනාගතො හොති. එවං උපවුජ්ඣො ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨබ්භ
 සමනනාගතො උපොසථො මහප්ඵලො හොති මහානිසංසො මහාජ්ඣනිකො
 මහාවිප්පාරො.

කීවමහප්ඵලො හොති කීවමහානිසංසො කීවමහාජ්ඣනිකො
 කීවමහාවිප්පාරො:

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, යො ඉමෙසං සොළසත්තං මහාජනපදනං
 පහුතසත්තරත්තනානං ඉසාරියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙය්‍ය, සෙය්‍යථීදං:
 අඛ්භානං මගධානං කාසීනං කොසලානං වජ්ජීනං මලලානං චේතීනං
 වඬ්භානං කුරුනං පඤ්චාලානං මච්ඡානං සුරසෙනානං අසසකානං
 අවන්තීනං ගන්ධාරානං කම්බෝජානං, අට්ඨබ්භසමනනාගතස්ස උපොසථස්ස
 එතං කලං නාඤ්ඤති සොළසිං. තං කිසං හෙතු: කපණං භික්ඛවෙ, මානුසකං
 රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපනිධාය.

යාතිමානි භික්ඛවෙ, මානුසකානි පඤ්ඤසවසානී වාතුමමහාරාජිකානං
 දෙව්‍යානං එසො එතො රතතින්ද්‍රිවො, තාය රතතියා තිංසරතතියො මාසො,
 තෙන මාසෙන ද්වාදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන පඤ්චවස-
 සත්තානි වාතුමමහාරාජිකානං දෙව්‍යානං ආයුප්පමාණං. යානං ඛො පනෙතං
 භික්ඛවෙ, විජ්ජති යං ඉධෙකට්ඨො ඉත්ති වා පුරිසො වා අට්ඨබ්භසමනනා
 ගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායස්ස හෙද පරමමරණං වාතුමමහාරාජිකානං
 දෙව්‍යානං සහවාතං උපපජේජ්‍ය. ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය
 භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපනිධාය.

රහත්හු දිවිහිමියෙන් උසසුන් මහසුන් හැර උසසුන් මහස්තෙන් වැළකියාහු හැඳෙක වේවයි තණ ඇතිරියෙක වේවයි නිවගයා කෙරෙන්. මම ද අද මේ රැයක් මේ දවලක් උසසුන් මහසුන් හැර උසසුන් මහස්තෙන් වැළැකියෙමි හැඳෙක වේවයි තණ ඇතිරියෙක වේවයි නිවගයා කරමි. මේ කරුණිනුදු මම රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද වසන ලද වේ යයි. මේ අට වැනි කරුණින් සමන්වාගත වෙයි. මහණෙනි මෙසේ අටහින් යුත් පෙහෙවස වසන ලද්දේ මහත්ඵල වෙයි, මහානාශංස වෙයි, මහද්‍යුතීක වෙයි. මහාවිස්ථාර වේ.

කොතෙක් මහත්ඵල වේය කෙතෙක් මහානාශංස වේ ය, කෙතෙක් මහාද්‍යුතීක වේ ය, කෙතෙක් මහා විස්ථාරවේ ය යත්:

මහණෙනි, යමෙක් යමසේ අඛණය, මගධිය, කාසීය, කෝසලය, වජ්ජිය, මලලය, වෙතීය, වඛණය, කුරුය, පඤ්චාලය, මච්ඡය, සුරසේනිය, අක්කකය, අවනතීය, ගන්ධාරය, කම්බොජය, යන නම් ඇති බොහෝ සත් රුවන් ඇති මේ සොළොස් මහාජනපදයන්ගේ ඵලයාධිපත්‍යය ඇති රජය කරවන්නේ නම්, තෙල අටහින් යුත් පෙහෙවස්හුගේ සොළොස්වන කලාවට ද නො අගනේ ය. එයට හේතු කවර යත්: මහණෙනි, දිව්‍ය සුඛය පිණිස මානුෂක රාජ්‍යය කාපණ (දිළිඳු) වෙයි.

මහණෙනි, මිනිස්නට අයත් යම් මේ පනස් වසෙක් වේ නම් තෙල වාතුමමහාරාජික දෙවියන්ගේ එක් රැ දවලෙක. එරැයින් තිස් රැයෙක් මසෙක: එ මසින් දෙළොස් මසැතියේ හවුරුද්දෙක. එ හවුරුදුයෙන් පන්සිය හවුරුද්දෙක් වාතුමමහාරාජික දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණ වෙයි. මහණෙනි, යම් කරුණෙකින් මෙලොව යම් ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැස කාබුන් මරණින් මතු වාතුමමහාරාජික දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ චීද්‍යමාන වෙයි. මහණෙනි, දිව්‍යසුඛය සඳහා (ශාක්ෂ්‍ය කොට සලකා) මානුෂික රාජ්‍යය කාපණය යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලද්දේ ය.

යං භික්ඛවෙ මානුසකං වසසතං තාවතීංසානං දෙව්‍යානං එසො එකො රත්තින්ද්‍රිවො; තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො; තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො; තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බං වසසභසසං තාවතීංසානං දෙව්‍යානං ආයුපමාණං. යානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසස හෙද පරමමරණා තාවතීංසානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

යාති භික්ඛවෙ, මානුසකානි දෙව්‍ය වසසතාති යාමානං දෙව්‍යානං එසො එකො රත්තින්ද්‍රිවො, තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො, තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බානි දෙව්‍ය වසසභසසාති යාමානං දෙව්‍යානං ආයුපමාණං. යානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසස හෙද පරමමරණා යාමානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

යාති ඛො භික්ඛවෙ, මානුසකානි වත්තාරි වසසතානි තුසිතානං එසො එකො රත්තින්ද්‍රිවො; තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො; තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බානි වත්තාරි වසසභසසානි තුසිතානං දෙව්‍යානං ආයුපමාණං. යානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසස හෙද පරමමරණා තුසිතානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

යාති භික්ඛවෙ, මානුසකානි අට්ඨවසසතානි නිමමාණරතීනං දෙව්‍යානං එසො එකො රත්තින්ද්‍රිවො. තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො, තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බානි අට්ඨවසසභසසානි නිමමාණරතීනං දෙව්‍යානං ආයුපමාණං. යානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසස හෙද පරමමරණා නිමමාණරතීනං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, ඉමං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

මහණෙනි, මිනිසුන් සතු යම් සියක් හවුරුද්දෙක් වේ නම් තෙල තාවතිංස දෙවියන් ගේ එක් රූ දවලෙකි. එ රැසින් තිස් රැයක් මසෙක, එ මසින් දෙළොස් මසක් හවුරුද්දෙක. එ හවුරුදුයෙන් දිව්‍යවර්ෂ සහස්‍රයෙක් තාවතිංස දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණ වෙයි. මහණෙනි, යම් කරුණෙකින් මෙලොවහි කිසි ස්ත්‍රියක් වෙවයි පුරුෂයෙක් වෙවයි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැස කාඛුන් මරණින් මතු තාවතිංස දෙවියන් ගේ සහවාසයට යේ නම් තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි: මහණෙනි, දිව්‍ය සුඛය නිසා මිනිස් රජසිරි කෘපණය යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

මහණෙනි, මිනිසුන් පිළිබඳ යම් දෙසිය වසෙක් වේ නම් තෙල යාම දෙවියන්ගේ එක් රූ දවලෙකි. ඒ රැසින් තිස් රැයක් මාසයෙක. එ මසින් දෙළොස් මස් ඇතියේ හවුරුද්දෙක. ඒ හවුරුදුයෙන් දිව්‍ය වූ දෙදහ සෙක් හවුරුදු යාමදෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණ වෙයි. මහණෙනි, යම් කරුණෙකින් මෙලොවහි කිසි මාගමක් වෙවයි පුරුෂයෙක් වෙවයි අටහින් සමන්වාගත වූ පෙහෙවස් වැස කාඛුන් මරණින් මතු යාම දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. මහණෙනි, දිව සැපත් නිසා මානුෂක රාජ්‍යය කෘපණය යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

මහණෙනි, යම් මානුෂක වූ හවුරුදු සාරසියෙක් වේ නම් තෙල කුසිත දෙවියනට එක් රූ දවලෙකි. එ රැසින් තිස් රැයක් මසෙක. එ මසින් දෙළොස් මසක් හවුරුද්දෙක. එ හවුරුදුයෙන් දිව්‍ය වූ සාරදහස් හවුරුදුයෙක් කුසිත දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණ වේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි කිසි මාගමක් වෙවයි පිරිමිනියෙක් වෙවයි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැස කාඛුන් මරණින් මතු කුසිත දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. මහණෙනි, දිව්‍යසුඛය නිසා මානුෂක රාජ්‍යය දීළිඳුය යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

මහණෙනි, මානුෂක වූ යම් අටසිය හවුරුද්දෙක් වේ නම් නිලොණරතී දෙවියනට තෙල එක් රූ දවලෙක. එ රැසින් තිස් රැයක් ඇතියේ මාසයෙක. එමසින් දෙළොස් මසක් හවුරුද්දෙක, එ හවුරුදුයෙන් දිව්‍යවර්ෂ අටදහසෙක් නිලොණරතී දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණ වෙයි. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි කිසි මාගමක් වෙවයි පිරිමිනියෙක් වෙවයි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැස කාඛුන් මරණින් මතු නිලොණරතී දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ නම් තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. මහණෙනි, දිව්‍යසුඛය සාක්ෂ්‍ය කොට ගෙන මානුෂක රාජ්‍යය කෘපණය යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

යානි භික්ඛවෙ, මානුසකාභී සොළසවසසතනංති පරනිමිත වසවකතීනං දෙවනං එසො එකො රතනිදීවො; තාය රතනියා තිංස- රතනියො මාසො, තෙන මාසෙන දවාදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බානී සොළසවසසහසකානී පරනිමිතවසවකතීනං දෙවනං ආයුපපමාණං යානං බො පනෙතං භික්ඛවෙ, විජ්ජතී යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථී වා පුරිසො වා අවිඤ්ඤාසමනතාගතං උපොසථං උපවසිදා කායසං හෙද පරමරණං පරනිමිතසවකතීනං දෙවනං සහවුත්තං උපපජේය්‍ය ඉදං බො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපනිධායාති.

1. පාණං න භානෙ න ව දිනතමාදිමය
 මුසා න භාසෙ න ව මජ්ජපො සියා
 අබ්බභවිරියා වීරමෙය්‍ය මෙට්ඨනා
 රතනී න භූමඤ්ජය්‍ය වීකාලභොජනං.
2. මාලං න ධාරෙ න ව ගන්ධමාවරෙ
 මමඤ්ච ඡමායං ව සයෙථ සන්තෙ
 එතං හි අවමිධිකමාහු පොසථං
 බුද්ධෙන දුක්ඛතනගුණා පකාසිතං.
3. වජ්ජෙ ව සුරිසො ව උභො සුදසසනා
 ඔභාසයං අනුපරියන්තී යාවතා,
 තමොනුදු තෙ පන අනනලිකඛගා
 නභෙ පභාසනතී දිසාවිරොචනා.
4. එතසමීං යං විජ්ජති අනතරෙ ධනං
 මුත්තා මණි වෙඵරියඤ්ච හද්දකං
 සිධිතීසුචණණං අථවාපි කඤ්චනං
 යං ජාතරූපං හටකනතී වුවවති
 අවසඛගු පෙතසස උපොසථසා
 කලමපි තෙ නානුභවනති සොළසිං.
 වජ්ජපභා තාරගණා ව සබ්බෙ.
5. තසමාහි නාරී ව නරො ව සීලවා
 අවමඛගුපෙනං උපවසුපොසථං
 පුඤ්ඤති කකාන සුබුද්ධානි
 අනිද්දිතා සග්ගමුපෙනතී යානනතී.

මහණෙනි, මනුෂ්‍යයන් පිළිබඳ යම් සොළොස් සියවසක් වේ ද, තෙල පරනිමිත වසවත්තී දෙව්ලොව වැසි දෙවියනට එක් රැ දවලෙකි. එ රැයින් කිසි රැයක් මසෙකි. ඒ මසින් දෙළොසමසක් හවුරුද්දෙකි. එ හවුරුදුයෙන් දිවාවෂී සොළොස් දහසක් පරනිමිත වසවත්තී දෙව්ලොව වැසි දෙවියන් ගේ ආයුප්‍රමාණ වෙයි. මහණෙනි, යම් හෙයකින් මෙ ලෙවහි කිසි මාගමක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ අටහින් යුතු පෙහෙවස් වැය කාචුන් මරණින් මතු පරනිමිත වසවත්තී දෙව්ලොව වැසි දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළැඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වෙයි. මහණෙනි, දිවාසුඛය සාක්ෂ්‍ය කොට මානුෂක රාජ්‍යය කෘපණය යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

1. පරපණ නො නසන්නේ ය, නුදුන් දෑ නො ගන්නේ ය; මුසා නො බණන්ගේ ය, මද්‍යපයෙක් ද නො වන්නේ ය, අබ්‍රහ්මවරිය වූ මෙවුන් දමින් දුරු වන්නේ ය, රැ විකල් බොජුන් නො වළඳන්නේ ය.

2. මල් නො දරන්නේ ය, ගඳ (විලෙවුන්) නො ගල්වන්නේ ය. (මිටිරියන් පා ඇති) කැප ඇදෙහි හෝ (පිරියම් කළ) බිම හෝ තණකොළ ආදිය අතුරා.කළ ඇතිරියෙහි හෝ සයනය කරන්නේ ය, තෙල දුක්ඛයාගේ කෙළවරට පැමිණි බුදුන් විසින් වදරන ලද අභ්වාඛික උපොෂිතය යි කියති.

3. සඳ දඹරු ද යන දෙදෙන මනා දකුම් ඇත්තාහු යම්තාක් බබුළුවමින් හැසිරෙත් ද, අහස ගමන් ගත් අදුරු දුරලන ඔහු දිගුත් බබුළුවමින් අහස් තෙලෙහි බැබුළෙත්.

4. තෙල අතරයෙහි උතුම් මුතු ය මිණිය වෙරළමිණිය සිඟුරන් ය වැළිත් (පච්ඡයෙහි හටගත්) කසුන් ය යන යම් ධනයෙක් වේ ද, යම් රනෙක් හටක (කුහුඹුවන් විසින් ගෙනෙන ලද ස්වර්ණ) යයි කියනු ලැබේ ද, ඔහු අටහින් යුතු උපොසථයාගේ සොළොස්වන කලාවට ද නො පැමිණෙත්. සඳ එළිය ද සියලු තරුකැල ද එබඳු වෙයි.

5. එහෙයින් සිල්වත් ඝට්ඨය ද පුරුෂයාද අටහින් යුතු පෙහෙවස් වැය සුව උද කරන පින් කොට (කිසිවකු විසින්) අතිරිදින වැ සවරියථානයට එළැඹෙත්.

8. 1. 5. 3

විසාඛුපොසථ සුතතං

එකං සමයං භගවා සාවතීයං විහරති පුඛ්ඛාරාමේ මිඟාරමාතු-
පාසාදෙ අථ ඛො විසාඛං මිඟාරමාතා යෙන භගවා තෙනුපසච්ඡම්.
උපසඛකම්භා භගවනං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනං නිසීදී. එකමනං
නිසිඤ්ඤං ඛො විසාඛං මිඟාරමාතරං භගවා එතදවොච:

අට්ඨකඛසමනකාගතො ඛො විසාඛෙ, උපොසථො උපවුඤ්ඤා
මහපථොලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිපථාරො.

කථං උපවුඤ්ඤා ච විසාඛෙ අට්ඨකඛසමනකාගතො උපොසථො
මහපථොලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිපථාරො:

ඉධ විසාඛෙ අරියසාරීකො ඉති පටිපඤ්ඤාකම්භි: යාවච්චිං අරහතෙකා
පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චතා නිගිතදණ්ඤා නිගිතසඤ්ඤා
උපථී දයාපනෙසා සබ්බපාණහුතභිතානුකම්පිතො විහරන්ති. අහමඤ්ඤ
ඉමඤ්ඤ රත්ති. ඉමඤ්ඤ දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චතො
නිගිතදණ්ඤා නිගිතසඤ්ඤා උපථී දයාපනෙසා සබ්බපාණහුතභිතානුකම්පි
විහරාමී. ඉමීනාපහං අඛෙඤ්ඤා අරහතං අනුකරොමී. උපොසථො ච
මෙ උපවුඤ්ඤා භවිසසතිති ඉමීනා පඨමෙන අඛෙඤ්ඤා සමනකාගතො
හොති. -ඉප-

යාවච්චිං අරහතෙකා උච්චාසයනමහාසයනං පහාය උච්චාසයන
මහාසයනා පටිච්චතා නිවසෙයාං කප්පෙත්තී මඤ්ඤාකෙ වා තිණ්ණාරකෙ
වා. අහමඤ්ඤ ඉමඤ්ඤ රත්ති. ඉමඤ්ඤ දිවසං උච්චාසයනමහාසයනං
පහාය උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චතො නිවසෙයාං කප්පෙමී
මඤ්ඤාකෙ වා තිණ්ණාරකෙ වා. ඉමීනාපහං අඛෙඤ්ඤා අරහතං
අනුකරොමී. උපොසථො ච මෙ උපවුඤ්ඤා භවිසසතිති ඉමීනා අඨමෙන
අඛෙඤ්ඤා සමනකාගතො හොති.

එවං උපවුඤ්ඤා ඛො විසාඛෙ අට්ඨකඛසමනකාගතො උපොසථො
මහපථොලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිපථාරොති.

කීච මහපථොලො හොති, කීච මහානිසංසො කීච මහාජුතිකො කීච
මහාවිපථාරො:

8. 1. 5. 3

විසාධිතපොසඵ සුත්‍රය

ඵක් සමයෙක්භි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහි පුච්චාම නම් වූ මිඟ්‍යවතුපාසාදයෙහි වැඩ වසන සේක. ඵකල්භි මිඟ්‍යවතු විසාධා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ඵලභීයා ය. ඵලෑඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද ඵකත්පසෙක හුනු. ඵකත්පසෙක හුන් විසාධා මිඟ්‍යවතාවට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදල සේක.

විසාධාවෙනි, වීසු අටහින් යුත් පෙහෙවස මහත්ඵල ඇතියේ වෙයි, මහ අනුසස් ඇතියේ වෙයි, මහත් දිලුම් ඇත්තේ වෙයි, මහත් පැතුරුම් ඇත්තේ වෙයි.

විසාධාවෙනි, කෙසේ වීසු අටහින් යුත් පෙහෙවස මහත්ඵල වෙ ය, මහානායංස වෙ ය, මහාද්‍යුතික වෙ ය, මහා විස්ථාර වෙ ය යත්:

විසාධාවෙනි, මෙසස්තෙහි අරීසවු මෙසේ නුවණින් සලකන්නේ ය: රහත්හු දිවිහිමියෙන් පණිවා දුර පණිව්‍යයෙන් වැළැකියාහු බහා තැබූ දඩු ඇතියාහු බහා තැබූ සැත් ඇතියාහු පවට ලජ්ජා ඇතියාහු දයාපත් වූවාහු හැම ප්‍රාණිසමුහයා කෙරෙහි භිතානුකම්භා ඇතියාහු වෙසෙත්. මම ද අද මේ රැත් මේ දවලත් පණිවා දුර පණිව්‍යයෙන් වැළැකියෙම් බහා තැබූ දඩු ඇතියෙම් බහාතැබූ අවි ඇතියෙම් පවට ලජ්ජා ඇතියෙම් දයාපත් වූයෙම් හැම ප්‍රාණිභූතයන් කෙරෙහි භිතානුකම්භා ඇතියෙම් වෙසෙමි. මම මෙකරුණිනුදු රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද ද වෙ යයි මේ පලවු අභින් සමන්වාගත වෙයි...

දිවිහිමියෙන් රහත්හු උසසුන්මහසුන් දුර උසසුන් මහස්තෙන් වැළැකියාහු (කුරු) හැදෙක වෙවයි. තණ ඇතිරියෙහි වෙවයි නිවශයා කරත්. මම ද අද මේ රැත් මේ දවලත් උසසුන් මහසුන් දුර උසසුන් මහස්තෙන් වැළැකියෙම් හැදෙක වෙවයි, තණ ඇතිරියෙහි වෙවයි නිවශයා කෙරෙමි. මේ කරුණිනුදු මම රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් වූසුයේත් වන්නේ යයි මේ අටවැනි අභින් සමන්වාගත වෙයි.

විසාධාවෙනි, මෙසේ වූසු අටහින් සමන්වාගත වූ පෙහෙවස මහත් ඵල වෙයි. මහාභිසංස වෙයි, මහාද්‍යුතික වෙයි. මහා විස්ථාර වෙ යයි.

කොතෙක් මහත්ඵල වෙ ය, කොතෙක් මහානායංස වෙ ය, කොතෙක් මහාද්‍යුතික වෙ ය, කොතෙක් මහා විස්ථාරවෙ ය යත්:

සෙය්‍යථාපි විසාඛෙ, යො ඉමෙසං සොළසක්කං මහාජනපදනං පහුතස්සකරතනානං ඉසසිරියාධිපච්චං රජජං කාරෙය්‍යා, සෙය්‍යථීදං: අධිකානං මගධානං කාසීනං කොසලානං චජජීනං මලලානං චෙතීනං චඛ්‍යානං කුරුනං පඤ්චාලානං මච්ඡානං සුරසෙනානං අසසකානං අචනඤීනං ගජධාරානං කලේඛාජානං, අච්චඛසමනනාගතස්ස උපොසථස්ස එතං කලං නාක්කනී සොළසිං. තං කීසස හෙතු:

කපණං විසාඛෙ, මානුසකං රජජං දීඛං සුඛං උපනිධාය, යාති විසාඛෙ, මානුසකානි පඤ්ඤස්වසසානි වාතුමමහාරාජීකානං දෙව්‍යානං එසො එකො රතනීඤ්චො, තාය රතනීයා තිංසරතනීයො මාසො, තෙන මාසෙන දවාදසමාසියො සංචච්ඡරො, තෙන සංචච්ඡරෙන පඤ්ඤ වසසතානි වාතුමමහාරාජීකානං දෙව්‍යානං ආයුපපමාණං. යානං ඛො පනෙතං ඕසාඛෙ, විජජනී යං ඉධෙකචොවා ඉඤ්චී වා පුරියො වා අච්චඛසමනනාගතං උපොසථං උපවසීඤ්චා කායස්ස හෙද පරමමරණං වාතුමමහාරාජීකානං දෙව්‍යානං සහවාතං උපපජෙජ්‍ය්‍යා ඉදං ඛො පනෙතං විසාඛෙ සඤ්ඤාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජජං දීඛං සුඛං උපනිධාය.

යං විසාඛෙ, මානුසකං වසසතං තාවතීංසානං දෙව්‍යානං එසො එකො රතනීඤ්චො, තාය රතනීයා තිංසරතනීයො මාසො, තෙන මාසෙන දවාදසමාසියො සංචච්ඡරො, තෙන සංචච්ඡරෙන දීඛං වසස සහසං තාවතීංසානං දෙව්‍යානං ආයුපපමාණං, යානං ඛො පනෙතං විසාඛෙ, විජජනී යං ඉධෙකචොවා ඉඤ්චී වා පුරියො වා අච්චඛසමනනාගතං උපොසථං උපවසීඤ්චා කායස්ස හෙද පරමමරණං තාවතීංසානං දෙව්‍යානං සහවාතං උපපජෙජ්‍ය්‍යා ඉදං ඛො පනෙතං විසාඛෙ, සඤ්ඤාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජජං දීඛං සුඛං උපනිධාය.

යාති විසාඛෙ, මානුසකානි දෙව්‍යවසසතානි -පෙ- අච්චචස්සසතානි -පෙ- සොළසවස්සසතානි -පෙ- පරනිමිතවසවතනීනං දෙව්‍යානං එසො එකො රතනීඤ්චො, තාය රතනීයා තිංසරතනීයො මාසො, තෙන මාසෙන දවාදසමාසියො සංචච්ඡරො, තෙන සංචච්ඡරෙන දීඛංගා ඉසාළසවස්සසතානි පරනිමිතවසවතනීනං දෙව්‍යානං ආයුපපමාණං

විසාඛාවෙනි, යමසේ අඛය ය, මගධ ය, කාශි ය, කොශල ය, වජ්ජී ය, මලය ය, චේතී ය, වඛය ය, කුරු ය, පඤ්චාල ය, මත්ස්‍ය ය, ශූරසෙන ය, අඤ්චක ය, අවනතී ය, ගඤ්චාර ය, කමොජ ය යන බොහෝ සත් රුවන් ඇති මේ සොළොස් මහජනපදයන්ගේ ඵෙඤ්චියාධිපත්‍ය ඇති රාජ්‍යය යමෙක් කරන්නේ නම් තෙල අටහින් යුත් පෙහෙවස්හුගේ සොළොස්වන කලාවට ද නො අගනේ ය. එකවර හෙයින් යත්:

විසාඛාවෙනි, මානුෂක රාජ්‍යය දිව්‍ය සුඛය සඳහා අල්ප වෙයි. විසාඛාවෙනි, මිනිසුන්ගේ යම් පනස් හවුරුද්දෙක් වේ නම් තෙල සිව්මහරද වැසි දෙවියනට එක් රු දවලෙක. එ රැයින් තිස් රු ඇතියේ මාසයෙක, එ මසින් දෙළොස්මස් ඇතියේ හවුරුද්දෙක, එ හවුරුදුයෙන් පන්සිය හවුරුද්දෙක් සිව්මහරද වැසි දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණය වේ. විසාඛාවෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි ඇතැම් මාගමක් වේවයි, පුරුෂයෙක් වේවයි අටහින් සමන්වාගත පෙහෙවස් වැස කාඤ්චන් මරණින් මතු සිව්මහරද වැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත. විසාඛාවෙනි, දිව්‍ය පිණිස මානුෂක රාජ්‍යය අල්ප වෙයි. යන යමක් කියන ලද නම් තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

විසාඛාවෙනි, මානුෂක වූ යම් සියක් හවුරුද්දෙක් වේ නම් තවතියා වැසි දෙවියනට තෙල එක් රු දවලෙකි. එ රැයින් තිස් රුයෙක් මාසයෙක, එ මසින් දෙළොස්මසෙක් හවුරුද්දෙක. එ හවුරුදුයෙන් දිව්‍යවෘත්ති සහසුයෙක් තවතියා වැසි දෙවියනට ආයුප්‍රමාණ වෙයි. විසාඛාවෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි කිසි සත්‍රියක් වේවයි පුරුෂයෙක් වේවයි අටහින් සමන්වාගත පෙහෙවස් වැස කාඤ්චන් මරණින් මතු තවතියා වැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත. විසාඛාවෙනි, දිව්‍ය සුඛය පිණිස මානුෂක රාජ්‍යය අල්ප වෙයි. යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

විසාඛාවෙනි, මිනිසුන් සතු යම් දෙසිය හවුරුද්දෙක් වේ නම්... අටසිය හවුරුදුයෙක් .. සොළොස්සියවසෙක් පරනිමිතවසවතී දෙවියනට තෙල එක් රු දවලෙකි. එ රැයින් තිස් රුයෙක් මාසයෙක, එ මසින් දෙළොස් මසෙක් හවුරුදුයෙක. එ හවුරුදුයෙන් සොළොස් දහසක් හවුරුදු පරනිමිතවසවතී දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණය වෙයි.

යානං ඛො පනෙනං වීසාඛෙ, වීජනි යං ඉධෙකච්චො ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කෘයසස හෙද පරමමරණං පරනිමිතවසවත්තනං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජය්‍යා. ඉදං ඛො පනෙනං වීසාඛෙ, සන්ධාය භ්‍යසිතං කපණං මාත්‍රසකං රජ්. දීඛං සුඛං උපතිධායාති.

1. පාණං න භානෙ න ව දික්ඛමාදියෙ
 මුසා න භාසෙ න ව මජ්ජපො සියා
 අබ්‍රහ්මචරියා වීරමෙය්‍ය මෙච්චනා
 රත්තං න භුඤ්ජෙය්‍ය විකාලභොජනං.
2. මාලං න ධාරෙ න ව ගන්ධමාවරෙ
 මඤ්ඤ ජමායං ව සයෙථ සත්ථෙ,
 එතං භි අට්ඨබ්බිකමාත්‍ර පොසථං
 බුද්ධෙන දුක්ඛතභග්ගා පකාසිතං.
3. වජ්‍ජෙ ව සුරියො ව උභො සුද්දසනා
 ඔභාසයං අනුපරියන්තී යාවතා,
 තමොනුදු මෙ පන අත්තලික්ඛගා
 නභෙ පභාසෙත්තී දීසාවිරොචනා.
4. එතස්මී යං වීජනි අත්තරෙ ධනං
 මුත්තාමණි වෙච්චරියඤ්ඤ භද්දකං,
 සිඬගීසුචණ්ණං අථවාපි කඤ්ඤනං
 යං ජාතරූපං භටකන්තී වුච්චති.
 අට්ඨබ්බඉපෙතසස උපොසථසස
 කලමි තෙ නාත්‍රභවන්තී සොළසිං
 වඤ්ජසභා තාරගණො ව සබ්බං.
5. තස්මා භි නාරී ව නරො ව සීලවා
 අට්ඨබ්බඉපෙතං උපවස්සුපොසථං
 පුඤ්ඤති කත්වාන සුබුද්ධාති
 අතිඤ්ඤා සඤ්ඤමුපෙත්තී යානන්තී.

8. 1. 5. 4

වාසෙට්ඨුපොසථ සුත්තං

එකං සමයං භගවා කොසමබ්බියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං. අථ ඛො වාසෙට්ඨො උපාසකො යෙන භගවා තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමනං කිසිදි එකමනං හිසින්නං ඛො වාඤ්ඤෙට්ඨං උපාසකං භගවා එතදවොච:

විසාඛාවෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙ ලොවහි කිසි මාගමක් වෙවයි පිරිමියෙක් වෙවයි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැස කාබුන් මරණින් මතු පරනිමිතවසවකසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත. විසාඛාවෙනි, දිව්‍ය සුඛය පිණිස මානුෂක රාජ්‍යය අල්ප වෙයි. යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

1. පරපණ නො නස්නේ ය, නුදුන් දෑ නො ද ගන්නේ ය, මුසවා නො බණන්නේ ය, මද්‍යපයෙක් ද නොවන්නේ ය, අබ්‍රමසර වූ මෙවුන් දමින් දුරු වන්නේ ය, රෑ විකල් බොජුන් නො බුදිනේ ය,

2. මල් නො දරන්නේ ය, නො ද ගද අපලවූ දෙන්නේ ය, හැදෙක හෝ බිමිහි හෝ (තණ ඇ අතුළ) ඇතිරියෙක හෝ හෝනේ ය. තෙල යුක් කෙළවරට පත් බුදුන් විසින් වදරන ලද අටහින් යුත් පෙහෙවසැයි කියති.

3. සුදසුන් වූ සඳු හා හිරු හා දෙදෙන යම් නාක් බබුළුවමින් හැසිරෙත් ද, අදුරු දුරුකරන ඔහු වනාහි අනඤ්ඤාමය වූවාහු දිගුන් බබුළුවමින් අහස්හි බබළත්,

4. තෙල අනඤ්ඤාමයෙහි උතුම් මුතු මිණි වෙරළමිණි ද සිඟුරන් ද වැලින් කසුන් ද යම් රනෙක් 'හටක' යයි කියනු ලැබේ නම් එ ද යන යම් ධනයෙක් ඇද්ද, ඒ අටහින් යුත් පෙහෙවසට ඒ ධනයෝ සොළොස් වන කලාවට ද නො පැමිණෙත්. හැම සඳ පහන් හා උළු කැන්හු ද එබඳු වෙත්,

5. එහෙයින් සිල්වත් නර නාරිහු ද අෂ්ටාඛක සමන්වාගත පෞෂථය වැස සුව උදකරන පින් කොට විඤ්ඤාන වූවාහු ස්වර්ගස්ථානයට ද එළඹෙත්.

8. 1. 5. 4
වාසෙට්ඨපොසථ සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසබ්බා නුවර සමීපයෙහි මහාවන නම් වූ කුටාගාරශාලායෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි වාසෙට්ඨ උපාසක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හිත. එකත්පසෙක හුන් වාසෙට්ඨ උපාසකයාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළහ:

අට්ඨකථිසමනනාගතො වාසෙච්ච, උපොසථො උපචුජ්ඣො මහපථලො හොති -පෙ- අතිඤ්ඤා සග්ගචුපෙතති යානන්ති.

එවං චුක්ඛෙ වාසෙච්චො උපොසකො හගවන්තං එතදවොච:

පියා මෙ හතෙන ඤාතිසාලොභිතා අට්ඨකථිසමනනාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. පියානමපි මෙ අස්ස ඤාතිසාලොභිතානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. සබ්බෙ වෙපි හතෙන, ඛන්තියා අට්ඨකථිසමනනාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සබ්බසමුප්පිස ඛන්තියානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. සබ්බෙ වෙපි හතෙන, බ්‍රාහ්මණා -පෙ- වෙසා -පෙ- සුද්දා අට්ඨකථිසමනනාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සබ්බසමුප්පිස සුද්දානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛායාති.

එවමෙතං වාසෙච්ච, එවමෙතං වාසෙච්ච, සබ්බෙ වෙපි වාසෙච්ච, ඛන්තියා අට්ඨකථිසමනනාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං, සබ්බසමුප්පිස ඛන්තියානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. සබ්බෙ වෙපි වාසෙච්ච, බ්‍රාහ්මණා -පෙ- වෙසා -පෙ- සුද්දා අට්ඨකථිසමනනාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සබ්බසමුප්පිස සුද්දානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. සදෙවකො වෙපි වාසෙච්ච, ලොකො සමාරකො සබ්බසමුප්පිස පජා සදෙවමනුසාය¹ තෙ අට්ඨකථිසමනනාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සදෙවකසාපිස ලොකසා සමාරකසා සබ්බසමුප්පිස සසමුප්පිසා පජාය සදෙවමනුසාය දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. ඉමෙ වෙපි වාසෙච්ච, මහාසාලා අට්ඨකථිසමනනාගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. ඉමෙසමුප්පිස මහාසාලානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. කො පන වාදෙ මනුසා භුතසාති.

8. 1. 5. 5

බොජ්ඣපොසථ සුත්තං

එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤා විහරති ජෙතවනෙ අනාරා- පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ බො බොජ්ඣා උපාසිකා යෙන හගවා තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමීතො හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තං බො බොජ්ඣං උපාසිකං හගවා එතදවොච:

අට්ඨකථිසමනනාගතො බො බොජ්ඣං, උපොසථො උපචුජ්ඣො මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාඤ්ඤා මහාවිපජාරො.

1. සසමුප්පිස බ්‍රාහ්මණීයා පජාය දෙවමනුසාය-කසථි

වාසෙට්ඨය, වුසු අටහින් සමන්වාගත වූ පෙහෙවස මහත්ඵල වෙයි... අනිඤ්ඤ වූවාහු ස්වර්ගභවයට ද එළඹෙතියි.

මෙසේ වදළ කල්හි වාසෙට්ඨ උවසු තෙමේ භාග්‍යවත් හට තෙල කරුණ සැල කළේ ය:

වහන්ස, මාගේ ප්‍රිය නෑ සහලේනෑයෝ අටහින් යුත් පෙහෙවස් වසන් නම් මාගේ ප්‍රිය නෑ සහලේනෑයනට එය දිගුකලක් හිත පිණිස සුඛ පිණිස වන්නේ ය. වහන්ස, හැම ක්ෂත්‍රියයෝත් අටහින් යුත් පෙහෙවස් වෙසෙත් නම් එය හැම ක්ෂත්‍රියනට දිගුකලක් හිතයට සුඛයට වන්නේ ය. වහන්ස, හැම බ්‍රාහ්මණයෝත්... චෛත්‍යයෝත්... ශුද්‍රයෝත් අටහින් යුත් පෙහෙවස් වෙසෙත් නම් හැම ශුද්‍රයනට එය දිගු කලක් හිතයට සුඛයට වන්නේ යයි.

වාසෙට්ඨය, තෙල කරුණ එසේ ම ය; වාසෙට්ඨය, තෙල කරුණ එසේ ම ය, වාසෙට්ඨය, හැම ක්ෂත්‍රියයෝත් අටහින් යුත් පෙහෙවස් වෙසෙත් නම්, හැම ක්ෂත්‍රියනට හිතයට සුවයට පවත්නේ ය. වාසෙට්ඨය, හැම බමුණෝත්... චෛත්‍යයෝත්... ශුද්‍රයෝත් අටහින් යුත් පෙහෙවස් වසන්නාහු නම් හැම ශුද්‍රයනට හිත පිණිස සුඛ පිණිස දිගුකලක් පවත්නේ ය, වාසෙට්ඨය, දෙවියන් සහිත මාරයන් සහිත බ්‍රහ්මයන් සහිත ලොකයා මහණබමුණන් සහිත දෙවි මිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව අටහින් යුත් පෙහෙවස් වසා නම් දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බ්‍රහ්මයන් සහිත ලොකයට මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත සත්ත්වප්‍රජාවට දිගුකලක් හිත පිණිස, සුඛ පිණිස පවත්නේ ය. වාසෙට්ඨය, තෙල මහා සල්ලුක් දෙක නමුදු (සචෙතනව) අටහින් යුත් පෙහෙවස් වෙසෙත් නම් මේ මහ සල්ලුක් දෙකට ද දිගුකලක් හිතයට සුවයට වන්නේ ය. මනුෂ්‍ය වූවක් හට කවර කපා යයි.

8. 1. 5. 5

බොජ්ඣංගපොසථ සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ, අනාටපිණ්ඩිකයන්ගේ ආරාමයෙහි වෙසෙන සේක. එකල්හි බොජ්ඣංග උවැසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයා. එළඹ භාග්‍යවතුන් වැඳ එකත්පසෙක හුනු. එකත් පසෙක හුන් බොජ්ඣංග උවැසියට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළහ:

බොජ්ඣංගවෙති, වුසු අටහින් යුත් පෙහෙවස් මහත්ඵල වෙයි, මහානාශංස වෙයි, මහාද්‍යුතීක වෙයි, මහාවීජ්ජාර වෙයි.

කථං උපවුඤ්ඤා ව ඛොඤ්ඤා, අට්ඨකභිසාමොගො උපොසථො මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාඤ්ඤා මහාච්ඡාරො:

ඉධ ඛොඤ්ඤා, අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්ඤාකානි: යාව ජීවං අරහනො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතං පටිච්චනා නිහිතදණ්ඩා නිහිතසකාලජී දයාපහනා සබ්බපාණහුතභිතානුකම්බොනො විහරන්ති. අහමපඡ ඉමඤ්ඤා රතති. ඉමඤ්ඤා දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතං පටිච්චනො නිහිතදණ්ඩා නිහිතසකාලජී දයාපහනො සබ්බපාණහුතභිතානුකම්බො විහරාමී. ඉමීනාපහං අඛෙයන¹ අරහනං අනුකරොමී. උපොසථො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවීසකතිති. ඉමීනා පඨලෙන අඛෙයන සමනකාගො හොති -පෙ- යාවජීවං අරහනො උච්චාසයනලිභාසයනං පහාය උච්චාසයනමහාසයනං පටිච්චනා භිවච්ඡයාං කපෙත්තී, මඤ්ඤා වා තිණසකාරකෙ වා, අහමපඡ ඉමඤ්ඤා රතති. ඉමඤ්ඤා දිවසං උච්චාසයනමහාසයනං පහාය උච්චාසයනමහාසයනං පටිච්චනො නිවච්ඡයාං කපෙමී මඤ්ඤා වා තිණසකාරකෙ වා, ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහනං අනුකරොමී. උපොසථො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවීසකතිති ඉමීනා අට්ඨමන අඛෙයන සමනකාගො හොති.

එවං උපවුඤ්ඤා ඛො ඛොඤ්ඤා, අට්ඨකභිසාමොගො උපොසථො මහපථලො හොති මහානිසංසො. මහ.ඤ්ඤා මහාච්ඡාරොති.

කීවමහපථලො හොති, කීවමහානිසංසො, කීවමහාඤ්ඤා කීවමහාච්ඡාරො:

සෙය්‍යථාපි ඛොඤ්ඤා, යො ඉමෙසං සොළසනනං මහාඡනපදනං පහුතසත්තරතොනං ඉක්ඛරියාධිපච්චං රජ්ඣං කාරෙය්‍ය සෙය්‍යථීදං: අඛොනං මහධානං කාසීනං කොසලානං වජ්ජිනං ලෙඤ්ජානං වෙතීනං වඩ්ඩානං කුරුනං පඤ්ඤාලානං මච්ඡානං සුරජයනානං. අසකානං අවකතීනං ගඤ්ඤානං කමොච්ඡානං, අට්ඨකභිසාමොගොගො උපොසථො ඵං කලං නාණ්ණති සොළසිං. තං කිසං හෙතු: කපණං ඛොඤ්ඤා, මානුසකං රජ්ඣං දිඛං සුඛං උපනිධාය.

යානී ඛොඤ්ඤා, මානුසකානී පඤ්ඤාසච්ඡානී වාතුමලිභාරාජිකානං දෙව්‍යානං ඵසො ඵකො රතතිඤ්ඤා, තාය රතතියා තිංසරතතියො මාසො, තෙන මාසෙන ද්වාදසමාසියො සංවච්ඡරො තෙන සංවච්ඡරෙන පඤ්චවසසතානී වාතුමලිභාරාජිකානං දෙව්‍යානං ආයුඤ්ඤාපාණං.

1. ඉමීනා පඨලෙන - මඡසං

බොජ්ඣංගවෙනි, කෙසේ වුසු අටහින් යුත් පෙහෙවස මහත්ඵල වේ ය, මහානාශංස වේ ය, මහාද්‍යුතීක වේ ය, මහාවිස්ථාර වේ ය යත්:

බොජ්ඣංගවෙනි, මෙ සස්තෙහි අරිසවු මෙසේ නුවණින් සලකන්නේ ය: 'රහත්හු දිවිහිමියෙන් පණිවා දුර පණිවායෙන් වැළැකියාහු බහා තැබූ දඬු ඇත්තාහු බහා තැබූ සැත් ඇත්තාහු පවට ලජ්ජා ඇතියාහු දයාපත් වූවාහු හැම ප්‍රාණිභූතයන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇත්තාහු වෙසෙත්. මම ද අද මේ රැයක් මේ දවලක් පණිවා දුර පණිවායෙන් වැළැකියෙමි බහා තැබූ දඬු ඇතියෙමි බහා තැබූ අවි ඇතියෙමි පවට ලජ්ජා ඇතියෙමි දයාපත් වූයෙමි හැම ප්‍රාණිභූතයා කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇතියෙමි වෙසෙමි. මම මෙකරුණිනුදු රහතුන් අනුකරණ කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් වසන ලද වන්නේ ය යි මේ පළමුවන අඛණයෙන් සමන්වාගත වෙයි.... රහත්හු දිවිහිමියෙන් උසසුන් මහසුන් දුර උසසුන් මහස්තෙන් වැළැකියාහු හැදෙක හෝ තණ ඇතිරියෙක හෝ නිවසයා කරන්නාහ. අද මම ද මෙ රැයක් මේ දවලක් උසසුන් මහසුන් දුර උසසුන් මහසුනෙන් වැළැකියෙමි හැදෙක හෝ තණ ඇතිරියෙක හෝ නිවසයා කෙරෙමි. මම මේ අභිනුදු රහතුන් අනුකරණ කෙරෙමි. මා විසින් පෙහෙවස් වසනලද වන්නේ යි මේ අටවැනි අභිත් සමන්වාගත වෙයි.

බොජ්ඣංගවෙනි, මෙසේ වුසු අටහින් යුත් පෙහෙවස මහත්ඵල වෙයි, මහානාශංස වෙයි. මහාද්‍යුතීක වෙයි, මහාවිස්ථාර වේ.

කෙතෙක් මහත්ඵල වේ ය, කෙතෙක් මහානාශංස වේ ය, කෙතෙක් මහාද්‍යුතීක වේ ය, කෙතෙක් මහාවිස්ථාර වේ ය යත්:

බොජ්ඣංගවෙනි, යම්සේ යමෙක් අඛණ ය, මගධ ය, කාසී ය, කෝසල ය, වජ්ජී ය, මලල ය, වෙනී ය, වඛණ ය, කුරු ය, පඤ්චාල ය, මච්ඡ ය, සුරසෙන ය, අසසක ය, අවන්තී ය, ගඤ්චාර ය, කම්බෝප ය යන බොහෝ සත් රුවන් ඇති මේ සොළොස් මහාජනපදයන්ගේ ඵෙඤ්චියඤ්චිපත්‍ය ඇති රජය කරන්නේ නම් තෙල අටහින් යුත් පෙහෙවස්හුගේ සොළොස්වන කලාවට ද නො අගනේ ය. එය කවර හෙයින් යත්: බොජ්ඣංගවෙනි, මානුෂක රාජ්‍යය දිවාසුඛය සඳහා කෘපණ වෙයි.

බොජ්ඣංගවෙනි, මානුෂක වූ යම් පනස්හවුරුදුයෙක් වේ නම් වාතුමහාරාජික දෙවියනට තෙල එක් රැදවලෙකි. එ රැසින් තිස්රයෙක් මාසයෙක, ඒ මසින් දෙළොස් මසෙක් හවුරුද්දෙක, එ හවුරුදුයෙක් පන්සිය හවුරුද්දෙක් වාතුමහාරාජික දෙවියන්ගේ ආයුප්‍රමාණ වේ.

යානාංචොපනෙතං ඛොරෙක්ඛි, වීජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉජ්චී වා සුරියො වා අඛංඛසමනනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසං හෙද පරමමරණා වාතුමහාරාජිකානං දෙව්‍යානං සහව්‍යතං උපපජ්ජේය්‍යා. ඉදං ඛො පනෙතං ඛොරෙක්ඛි, සන්ධිය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දීඛං සුඛං උපනිධාය.

යං ඛොරෙක්ඛි, මානුසකං වසසතං -පෙ- යාති ඛොරෙක්ඛි, මානුසකානී දෙච වසසතානී -පෙ- වත්තාරී වසසතානී -පෙ- අච්චි වසසතානී -පෙ- සොළස වසසතානී පරතිමිතවසවකන්තං දෙව්‍යානං එසො එඡකා රත්තීඤ්චො, කාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාපො, තෙන මාපෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො. තෙන සංවච්ඡරෙන දීඛානී සොළස වසසතානී පරතිමිතවසවකන්තං දෙව්‍යානං ආසුපමාණං.

යානාං චොපනෙතං ඛොරෙක්ඛි, වීජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉජ්චී වා සුරියො වා අඛංඛසමනනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසං හෙද පරමමරණා පරතිමිතවසවකන්තං දෙව්‍යානං සහව්‍යතං උපපජ්ජේය්‍යා. ඉදං ඛො පනෙතං ඛොරෙක්ඛි, සන්ධිය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දීඛං සුඛං උපනිධායාති.

1. පාණං න භාගෙන න ව දික්ඛමාදියෙ
 මුසා න භාගෙන න ව මජ්ජපො සියා,
 අමුභමචරියා වීරමෙය්‍ය මෙඋත්තා
 රත්තී න භුඤ්ජේය්‍ය වීකාලභොජනං.
2. මාලං න ධාතෙ න ව ගන්ධමාවරෙ
 මඤ්ඤ ඡමායංව සදෙථ සත්තෙ,
 උතං හී අඛංඛිකමානුපොසථං
 මුද්දෙත දුක්ඛන්තභුතා පකාසිතං.
3. වජ්ජෙ ව සුරියො ව උභො සුද්දසතා
 ඔභාසයං අනුපරියන්තී යාවතා,
 නමොනුදං නෙ පන අන්තලික්ඛිතා
 නභෙ පභාගෙනතී දියා වීරොච්චා.

බොජ්ඣාවෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි මාගමක් වෙවයි පිරිමියෙක් වෙවයි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැය කාබුන් මරණින් මතු වාතුලභාරාජික දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත. බොජ්ඣාවෙනි, දිවාසුඛය පිණිස මානුෂක රාජ්‍යය අල්ප වෙයි යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

බොජ්ඣාවෙනි, යම්බඳු මානුෂක සියක් හවුරුදු... මානුෂක වූ යම්බඳු දෙසියක් හවුරුදු... සාරසිය හවුරුදුයෙක්... අවසිය වසෙක්... සොළොස් සියවසෙක් වේ නම් තෙල පරනිමිතවසවතභි දෙවියනට එක් රූ දවලෙක, එ රූයින් තිස් රූයක් මාසයෙකි. ඒ මසින් දෙළොස් මසෙක් හවුරුද්දෙක, ඒ හවුරුදුයෙන් දිවා වම් සොළොස්දහසෙක් පරනිමිත වසවතභි දෙවියනට ආයුප්‍රමාණ වේ.

බොජ්ඣාවෙනි, යම් හෙයෙකින් මෙලොවහි කිසි මාගමක් වෙවයි. පිරිමියෙක් වෙවයි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වැය කාබුන් මරණින් මතු පරනිමිතවසවතභි දෙවියන්ගේ සහවාසයට එළඹෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත. බොජ්ඣාවෙනි, දිවා සුඛය උපනිධි කොටගෙන මානුෂක රාජ්‍යය අල්ප වෙයි යන තෙල කරුණ මේ සඳහා කියන ලදී.

1. පරපණ නො නස්නේ ය, නුදුන් දෑ නො ද ගන්නේ ය, මුසවා නො බණනේ ය, නො ද මදෑප වන්නේ ය, අමුමසරින් මෙවුන්දමීන් දුරුවන්නේ ය, රූ ඒකල් බොජුන් නො බුදිනේ ය.

2. මල්දම් නො දරන්නේ ය, ගඳ නො ද අලෙවු කරන්නේ ය, හැදෙක හෝ බිම්හි හෝ තණ ඇ අතුළ ඇතිරියෙක හෝ හෝනේ ය, තෙල දුක්කෙළවරට ගිය බුදුන් වීසින් පවසනලද අටහින් යුත් පෙහෙවසැ යි කියත්.

3. අහස ගමන්ගත් අදුර බිඳුනා දික් බබුළුවන සුදසුන් වූ සඳ හා හිරු හා දෙදෙන යම්තාක් බබුළුවමින් හැසිරෙත් ද, අදුර බිඳුනා අනඤ්ඤාන වූ ඔහු වනාහි දිගුත් බබුළුවමින් අභස් තලෙහි බැබළෙත් ද,

- 4. එහෙත් මා විසින් අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ, අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ, අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ, අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ.
- 5. තවද, භික්ෂුවන්ට අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ, අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ, අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ.

8. 1. 5. 6

අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ

එක සමයේ භගවා කොසමඬයා විහරනි සොසිතාරාදම නොන මො පන සමසෙන ආසමො අනුරුද්ධො දිවානිතරගපො හොති පතිසලලිතො. අර මො සමඬහුලා මනාපකායිකා දෙවතා යෙන ආයසො අනුරුද්ධො තෙනුපසඬකමිසු. උපසඬකමිසු ආයසනො අනුරුද්ධො අභිවාදෙතො එකමනො අවමසු. එකමනො ධිතා මො තා දෙවතා ආයසනො අනුරුද්ධො එතදවොචු:

මය භනෙන අනුරුද්ධො මනාපකායිකා නාම දෙවතා තිසු යානෙසු ඉසාරියං කාරෙම. වසං වහෙතම. මය භනෙන අනුරුද්ධො යාදිසකං වණණං ආකඬ්ඛාම තාදිසකං වණණං යානසො පටිලහාම. යාදිසකං සුඛං ආකඬ්ඛාම තාදිසකං සුඛං යානසො පටිලහාම. යාදිසකං සරං ආකඬ්ඛාම තාදිසකං සරං යානසො පටිලහාම. මය භනෙන අනුරුද්ධො මනාපකායිකා නාම දෙවතා ඉමෙසු තිසු යානෙසු ඉසාරියං කාරෙම වසං වහෙතමාති.

අර මො ආයසමො අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ, අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ, අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ, අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ, අනුරුද්ධා ධර්මානුකූලව පවතින බවට පිළිගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ.

4. තෙල අත්තරයෙහි උතුම් මුතු මිණි වෙරළමිණිය සිඟුරන් ය, වැලිත් කසුන් ය, යම් රතෙක් හටක යයි කියනු ලැබේ නම් එයද යන යම් ධනායක් ඇත් ද, ඒ ධනයේ අටහින් යුත් පෙහෙවසට සොළොස්වන කලාවට ද නො පැමිණෙත්, හැම සඳපහන් හා උළු කැන්හු ද එබඳු වෙත්.

5. එහෙයින් සිල්වත් නර නාරීහු ද අභ්වාඛ්‍ය සමන්වාගත පොෂඵය වැස සුට උදකරන පින් කොට විඤ්චයක දුටුවාහු සවර්ඪානායට ද එළොඹත්.

8. 1. 5. 6

අනුරුද්ධමනාපකායික සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාගාවතුන් වහන්සේ කොසඹා තුඳිර සෝසිතාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ දිව්‍යාච්ඡාරයට ගියාහු වීචෙකී ව වෛදසනී. එකල්හි බොහෝ මනාපකායික දෙවතාවෝ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් වෙත එළැඹියහ. එළැඹ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත් පදසක සිටී ඒ දෙවතාවෝ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට තෙල කරුණ සැළ කළහ:

වහන්ස, අනුරුද්ධයෙනි, මනාපකායික දෙවතා නම් අපි තුන් තැනෙක ඉසුරු කරවු, වශය පවත්වවු. වහන්ස, අනුරුද්ධයෙනි, අපි යම්බඳු වණියක් කැමැත්තමෝ නම් එබඳු වණිය සැලසෙත් ලබන්නෙවු, යම්බඳු ස්වරූපක් කැමැත්තමෝ නම් එබඳු ස්වරූප සැලසෙත් ම ලබන්නෙවු, යම්බඳු සුඛයක් කැමැත්තමෝ නම් එබඳු සුඛය සැලසෙත් ම ලබන්නෙවු. වහන්ස අනුරුද්ධයෙනි, මනාපකායික දෙවතා නම් වූ අපි මේ තුන්කරුණෙහි ඉසුරු කරන්නෙවු, වශය පවත්වන්නෙවු.

ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්හට මේ සිත වී ය: “ඒකාන්තයෙන් මේ දෙවතාවෝ හැම නිල් වූවාහු නිල් පැහැ ඇතියාහු නිලවඤ්ඤ ඇතියාහු නිලාලඤ්ඤ ඇතියාහු වෙත් නම් ඉතා යෙහෙක කියයි. එකල්හි ඒ දෙවතාවෝ අනුරුද්ධ තෙරුන්ගේ සිත දන හැම නිල් වූවාහු හිල්වත් වූවාහු නිල්වත් ඇත්තාහු නිලාලඤ්ඤ ඇත්තාහු වූහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්හට තෙල සිත වී ය: ‘එකාන්තයෙන් මේ දෙවතාවෝ හැම රන් පැහැ වූවාහු වෙත් නම්... හැම රතුපැහැ වූවාහු වෙත් නම්... සුදු වූවාහු සුදු වූවාහු සුදු වඤ්ඤ ඇතියාහු සුදු අලඤ්ඤ ඇතියාහු වෙත් නම් යෙහෙක’ කියයි. එකල්හි ඒ දෙවතාවෝ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ගේ සිත දන හැම අවිදක වූවාහු අවිදකවණි වූවාහු අවිදක වඤ්ඤ ඇත්තාහු අවිදකාලඤ්ඤ ඇත්තාහු වූහ.

අථ ඛො තා දෙවතා එකා ච¹ ගාඨි, එකා ච නමිච්චි, එකා ච අච්ඡරිකං වාදෙසී² සෙය්‍යථාපි නාම පඤ්ඤාඛිතිකස්ස තුරියස්ස³ සුච්චිතස්ස සුපච්චපතාළිතස්ස කුසලෙභි සුසම්භතාභතස්ස සද්දො හොති වග්ගු ච රජනීයො ච කමනීයො ච පෙමනීයො ච මදනීයො ච, එවමෙව තාසං දෙවතානං අලඤ්ඤාරානං සද්දො හොති වග්ගු ච රජනීයො ච කමනීයො ච පෙමනීයො ච මදනීයො ච. අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො ඉන්ද්‍රියාති ඔක්ඛිපි.

අථ ඛො තා දෙවතා න ඛො අයොගා අනුරුද්ධො යාදීයතීති තසෙවනතරධාසිංසු.

අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො යායනගසමයං පතිසප්ප්‍රානා චුට්ඨිංතො යෙන හගවා තෙනුපසඩ්ඨමී. උපසඩ්ඨමීත්වා හගවනතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසීනොතා ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො හගවනතං එතදවොච:

ඉධාහං හතෙත, දීවාචිභාරගතො හොමී පතිසලලීතො. අථ ඛො හෞතන, සම්භුලා මනාපකායිකා දෙවතා යෙනාහං තෙනුපසඩ්ඨමීංසු. උපසඩ්ඨමීත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමනතං අට්ඨංසුං, එකමනතං යීතා ඛො හතෙත, තා දෙවතා මං එතදවොචුං:

මයං හතෙත අනුරුද්ධි, මනාපකායිකා නාම දෙවතා, තීසු යානෙසු ඉසසරියං කාරෙම, වසං වකෙම, මයං හතෙත අනුරුද්ධි යාදීසකං චණ්ණං ආකඛ්ඛාම, තාදීසකං චණ්ණං යානසො පට්ට්ඨාම, යාදීසකං සරං ආකඛ්ඛාම, තාදීසකං සරං යානසො පට්ට්ඨාම, යාදීසකං සුඛං ආකඛ්ඛාම, තාදීසකං සුඛං යානසො පට්ට්ඨාම, මයං හතෙත අනුරුද්ධි, මනාපකායිකා නාම දෙවතා ඉමෙසු තීසු යානෙසු ඉසසරියං කාරෙම, වසං වකෙමාති.

1. එකාව - සා. - පූජ
 2. අච්ඡරං වාදෙසී - මජ්ඣ.
 3. තුරියස්ස - මජ්ඣ.

ඉක්බිති ඒ දේවතාවන් අතුරෙහි එක් දේවතාවක් ගැසු ය, එක්දේවතාවක් නැවු ය, එක් දේවතාවක් භයානකාලයට වන යමසේ මැනැවින් සකසන ලද, සවරසාමය සඳහා පුච්චාදන කරනලද, සමතුන් විසින් මොනොවට වයනලද පසහතුරුහුගේ හඬ සොදුරුත් වෙ ද, සින් රඳවන්නකුත් වෙ ද, කමනියත් වෙ ද, ප්‍රමණියත් වෙ ද, මදනියත් වෙ ද, එසෙයින් ඒ අලඬුකාරවත් දෙවියන්ගේ ශබ්දය වල්ගු ද වෙයි, රජනිය ද වෙයි, කමනිය ද වෙයි, ප්‍රමණිය ද වෙයි. මදනිය ද වෙයි, එකල්හි ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ඉදුරන් (ඇස්) යටිහුරු කළහ.

ඉක්බිති ඒ දේවතාවෝ ආයුෂ් අනුරුද්ධියන් වහන්සේ නො ඉවසන්නාහ යි එහි ම අතුරුදහන් වූහ,

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ සවස්චරුයෙහි පිළිසලනින් නැඟී සිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියාහ. උළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළාහ:

වහන්ස, මෙහි මම දිවා විහරණයට ගියෙමි පිළිසලනෙහි යෙදුනෙමි වෙමි, වහන්ස, එකල්හි බොහෝ මනාපකායිකදේවතාවෝ මා වෙත එළැඹියාහ. එළැඹ මා වැද එකත් පසෙක සිටියහ. වහන්ස, එකත්-පසෙක සිටී ඒ දේවතාවෝ මට තෙල කීහ:

වහන්ස, අනුරුද්ධයෙනි, මනාපකායිකදේවතා වන අපි තුන් තැනෙක ඉසුරු කරමු, වසය පවත්වමු, වහන්ස, අනුරුද්ධයෙනි, අපි යම්බඳු පැහැයක් කැමැත්තමෝ නම් උබඳු පැහැ සැණෙකින් ම ලබමු, යම්බඳු සවරයක් කැමැත්තමෝ නම් එබඳු සවර සැණෙකින් ලබමු, යම් බඳු සුවයක් කැමැත්තමෝ නම් එබඳු සුව සැණෙකින් ම ලබමු, වහන්ස, අනුරුද්ධයෙනි, මනාපකායිකදේවතා වන අපි මේ තුන්තන්හි ඉසුරු කරමු. වසය පවත්වමු යි.

තස්ස මඤ්ඤාං භනෙන ඵතදහොසි: අහො චතිමා දෙවතා සබ්බාට්ඨිලා අඤ්ඤා නිලව ඡණ්ණා නිලවඤ්ඤා නිලාලඤ්ඤාති. අප්ඵ මො භනෙන තා දෙවතා මම චිත්තමඤ්ඤා සබ්බාට්ඨිලා අහෙසුං නිලව ඡණ්ණා නිලවඤ්ඤා නිලාලඤ්ඤා. තස්ස මඤ්ඤාං භනෙන ඵතදහොසි: අහො චතිමා දෙවතා සබ්බාට්ඨිලා අඤ්ඤා -පෙ- සබ්බාට්ඨිලා ලොභිතකා අසසු -පෙ- සබ්බාට්ඨිලා ඔදා අසසු ඔදුච ඡණ්ණා ඔදුතවඤ්ඤා ඔදුතාලඤ්ඤාති. අප්ඵ මො භනෙන තා දෙවතා මම චිත්තමඤ්ඤා සබ්බාට්ඨිලා ඔදුතා අහෙසුං ඔදුතව ඡණ්ණා ඔදුතවඤ්ඤා ඔදුතාලඤ්ඤා.

අප්ඵ මො භනෙන තා දෙවතා ඵකා ච භාසී, ඵකා ච නවචී, ඵකා ච අච්ඡරිකං වාදෙසී. සෙය්‍යාථාපි නාම පඤ්ඤාභික්ඛාසං තුරියසං සුච්චිතසං පුප්ඵභාසාලිකසං කුසලෙහී සුභමනනාගතසං :දෙදා හොති වග්ග ච රජනියො ච කමනියො ච පෙමනියො ච මදනියො ච, ඵච මො තාසං දෙවතානං අලඤ්ඤානං සදෙදා හොති වග්ග ච රජනියො ච කමනියො ච පෙමනියො ච මදනියො ච අඵච්චාහං භනෙම. ඉඤ්ඤාති ඔක්ඛිපිං. අප්ඵ මො භනෙන තා දෙවතා න මො ආයෙඤ්ඤා අනුරුද්ධා සාදියනීති තසෙ- වනතරධාසී-සු.

කති හී තු මො භනෙන, ධම්මෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො කායසං හෙද පරමරණං මනාපකාසිකානං දෙවතාං සභව්‍යතං උපපජ්ජති.

අවධිති මො අනුරුද්ධි, ධම්මෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො කායසං හෙද පරමරණං මනාපකාසිකානං දෙවතාං සභව්‍යතං උපපජ්ජති. කතමෙහි අවධිති:

1. ඉධ අනුරුද්ධි, මාතුගාමො යසං මාතාපිතරො භතතුතො දෙවතී, අසුකාමා හිතෙසිනො අනුකමපකා අනුකමපං උපාදා, තස්ස මහාති පුබ්බුට්ඨාසීති පච්ඡාතිපාතිති කිඤ්ඤාපට්ඨසාචීති මනාපචාරිති පියඤ්ඤාති.
2. යෙ තෙ භතතුගරුතො හොනති, මාතාති වා පිතාති වා සමණඤ්ඤාභි- ඤාති වා තෙ සකකරොති ගරුකරොති මානෙති පුජෙති අභිභාගතෙ ව ආසනොදකෙන පටිඤ්ඤෙති.

1. අච්ඡරං වාදෙසී - මඡසං.

වහන්ස, මට තෙල සිත්වී; ආඤ්ඤාවෙන්, මේ දෙවියා හැම නිල් වූවාහු නිල්වත් වූවාහු නිල්වත් ඇතියාහු නිලාලඤ්ඤා ඇතියාහු වෙත් නම් මැනැන් කියා යි. වහන්ස, එකල්හි ඒ දෙවතාවෝ මා සිත දැන හැම නිල් වූහ, හැම නිල්වත් වූහ, හැම කිල්වත් ඇති වූහ, හැම නිලාලඤ්ඤා ඇති වූහ. වහන්ස, මට තෙල සිත් වී: මේ දෙවතාවෝ හැම රත්වත් වෙත් නම් යෙහෙක...හැම ලෙහෙවත් වෙත් නම් යෙහෙක...හැම අවදන වූවාහු අවදනවණ් ඇත්තාහු අවදන වඤ්ඤා ඇත්තාහු අවදනාලඤ්ඤා ඇත්තාහු වෙත් නම් යෙහෙක කියා යි. වහන්ස, එකල්හි ඒ දෙවතාවෝ හැම අවදන වූහ, අවදනවණ් වූහ, අවදන වඤ්ඤා ඇති වූහ, අවදනාලඤ්ඤා ඇති වූහ.

වහන්ස, ඉක්බිති, ඒ දෙවතාවෝ එකක් ගැසූ, එකක් නැවූ, එකක් හඤ්ඤාල වැසූ, යම්යෙක් මැනවින් සකසනලද, සාරසාමා සදහා පුර්වි-දන කරනලද, සමතුන් වීසින් මොනොවට වයනලද පසඤ්ඤාහුගේ හඬ වල්ගුවෙ ද, රජනීය වෙද, කමනීය වෙද, ප්‍රේමණීය වෙද, මදනීය වෙද, එපරිද්දෙන් ඒ අලඤ්ඤාවන් දෙවියන්ගේ හඬ වල්ගු වෙයි, රජනීය ද වෙයි, කමනීය ද වෙයි, ප්‍රේමණීය ද වෙයි, මදනීය ද වෙයි.

වහන්ස, එකල්හි මම ඉදුරන් (දෙඇස්) යටිහුරා කළෙමි, වහන්ස, ඉක්බිති ඒ දෙවතාවෝ ආයඬ අනුරුද්ධයන් වහන්සේ නො ඉවසන්තාහයි එහි ම අතුරුදහන් වූහ.

වහන්ස, කෙතෙක් ධර්මයන්ගෙන් සමන්වාගත වූ මාගම කායුන් මරණින් මතු මනාපකායික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ද?

අනුරුද්ධය, ධර්ම අපේක්ෂිත සමන්වාගත මාගම කායුන් මරණින් මතු මනාපකායික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙයි. කවර අපේක්ෂිත යත්:

1. අනුරුද්ධය, මෙ ලොවහි මාගම අභිකාම වූ හිතෙහි වූ අනුකමා ඇති මවුපියෝ අනුකමාල නිසා යම් හිමියකුට දෙත් නම් සිහට පළමු නැහි සිටින්නී පසුව හොචින්නී කුම කෙරෙමි දැයි පිළිවිස කරන්නී මනාප හැසිරීම් ඇත්තී ප්‍රියවචන ඇත්තී වෙයි.
2. මව වෙවයි, පියා වෙවයි, මහණබමුණු වෙත්වයි, හිමිණුගේ යම් ඒ ගුරුහු වෙත් නම් ඔවුන් සගනී, ගුරු කෙරෙයි, බුහුමන් කෙරෙයි, පුදයි, වෙත එළැඹියවුන් අස්නෙන් සහ පැනින් පුදයි.

3. යෙ තෙ හතතු අබ්භතතරකමමනනාඋණණානි වා කප්පාසානි වා තස් දක්ඛා හොති අනලසා තත්‍රුපායාය චිමංසාය සමනනාගතො අලඬසාතුං අලං සංචිධාතුං.

4. යො සො හතතු අබ්භතතරො අනෙතො ජනො දසානි වා පෙසසානි වා කමමකරානි වා තෙසං කතකඤ්ච කතතො ජානානි, අකතකඤ්ච අකතතො ජානානි, ගිලානකානකඤ්ච බලාබලං ජානානි, බාදනීයං හොජනීයකඤ්චසස පච්චංසෙන¹ සංචිභජති.

5. යං හතතු ආහරති ධනං වා ධනඤ්ඤං වා ජාහරුපං වා තං ආරතෙඛන ගුතනියා සමපාදෙති තස් ච හොති අධුක්ඛි අපේනී අපොසංඝි අචිනාසිකා.

6. උපාසිකා ඛො පන හොති බුද්ධං සරණං ගතා, ධම්මං සරණං ගතා. සබ්බං සරණං ගතා.

7. සීලවතී ඛො පන හොති පාණානිපාතා පටිච්චතා, අදිනකාදනා පටිච්චතා කාමෙසු මිච්චාචාරා පටිච්චතා මුසාවාද පටිච්චතා සුරාමෙරය-මජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චතා.

8. වාගවතී ඛො පන හොති විගතමලමච්චේරෙන චෙතසො අගාරං අජ්ඣාචසති මුක්ඛවාගො පයතපාණී වොසසංඝරතො යාවයොගා දනසංචිභාගරතා. ඉමෙහි ඛො අනුරුද්ධ, අට්ඨහි ධම්මෙහි සමනනාගතො මාතුනාමො කායසස හෙද පරමාරණං මනාපකාසිකානං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජ්ජතිති.

1. යො නං හරති සබ්බද්ධං නිවට්ටං ආතාපී උසස්සුමකා, තං සබ්බකාමදො² පොසං හතතාරං නානිමඤ්ඤති.
2. න වාපි සොඤ්චි හතතාරං ඉසසාවාදෙන රොසයෙ, හතතු ච ගරුතො සබ්බං පතිපුපෙති පණ්ඩිතා.
3. උට්ඨාසිකා³ අනලසා සබ්බහීතපටිජ්ජනා, හතතු මනාපං චරති සම්භතං අනුරකඛති.
4. යා ඵචං වනනති නාරී හතතු ජන්දවසානුගො, මනාපා නාම තෙ දෙවා⁴ යස්ස සා උපපජ්ජතිති.

1. පච්චංසෙන - සී.
 2. සබ්බකාමගරං, - PTS. යා.
 3. උට්ඨාසිකා - මජ්ඣ.
 4. මනාපකාසිකා දෙවා - සීචු. මනාපානාම හා දෙවා - කඤ්චි

3. හිමිහුගේ ඵළලොම වෙවයි, කපු වෙවයි, යම ඒ අභ්‍යන්තර කමානක කෙනෙක් වෙත් නම් එහි දක්ෂ වුවා අනලස් වුවා, තත්‍රොපාය වීමංසායෙන් (ඒ ඒ කරුණ පිළිබඳ උපායඤ්ජනයෙන්) සමන්විත වුවා කටයුතු කිරීමෙහි සංවිධානය කිරීමෙහි සමත් වෙයි.

4. හිමිහුගේ දස්හු වෙන්වයි මෙහෙකරුවෝ වෙන්වයි කම්කරුවෝ වෙන්වයි යම ඒ අභ්‍යන්තර වූ ඇතුළත් ජනයෝ වෙත් නම් ඔවුන් කළ දැ කළ විසිනුත් දනියි, නො කළ දැ නො කළ විසිනුත් දනියි, ගිලනුන්ගේත් බලාබල දනියි, ඔහු කැපුතු දැත් බුද්ධිය යුතු දැත් කොටස් විසින් සංවිභාග කෙරෙයි.

5. හතීා තෙමේ ධන වෙවයි ධාන්‍ය වෙවයි රත් වෙවයි යමකුත් ගෙනෙයි නම් එය ආරක්ෂායෙන් ගෝපනයෙන් සපයා තබයි. එහිදු ධූතී නො වුවා ඝොර නො වුවා ලොල් නො වුවා නො නසන්නී වෙයි.

6. බුදුන් සරණ ගිය දහම සරණ ගිය සභුන් සරණ ගිය උවැසි වෙයි.

7. පණ්ඩායෙන් වැළකී, අධිනාදනින් වැළකී, කාමයෙහි මිසභසරින් වැළකී, මුසවායෙන් වැළකී මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙරින් වැළකී සිල් ඇති වෙයි.

8. ත්‍යාගවන් වෙයි, පහ වූ මසුරු මල ඇති සිතින් මිදු ත්‍යාග ඇත්තී දෙවූ අත් ඇත්තී දීමෙහි ඇලුනී යදිනට යොග්‍ය වුවා දනසංවිභාගයෙහි ඇලුනී ගෙහි වෙසෙයි. අනුරුද්ධය, මේ දහම අටින් සමන්වාගත මාගම කාබුන් මරණින් මතු මනාපකායික දෙවියන්ගේ සහභාවයට යන්නී යි.

1. යම පුරුෂයෙක් හැම කල්හි සාතන්‍යකාරී වශයෙන් වැර ඇතිගේ උත්සුක වූගේ ඒ මාගම පුස්තෝ වේ ද, ගෙහඹු කැමැති හැම දැ දෙන පුස්තා එ හිමිහු හෙළා නො දක්නී ය.

2. පණ්ඩිත වූ සුඤ්ජනී නොමෝ හිමියා ඊෂ්ඨාවාදයෙන් රොෂ නො කෙරෙයි. හිමියාගේ ගුරු තන්හි සිටි හැම පුදයි.

3. උඤානවීර්යී ඇත්තී අලස නො වුවා සඛ්‍රහ කරනලද පිරිවර ජනයා ඇත්තී හිමියාට මන වඩන නියායෙන් හැසිරෙයි. ඉපයූ ධනය රකියි.

4. යම ස්ත්‍රියක් මෙසේ හිමියාට වත්පුරා ජන්‍යුචර්තී ව පවත්නී ද ඹ මනාපකායික දෙවියෝ යම තැනෙක ද එතැන (නිමොණරතී දෙවිලොව) උපදිනී ය යි.

8. 1. 5. 7

විසාධාමනාපකායික සුතනං.

එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති සුඛධාරාමෙ මිභාරමාතු පාසාදෙ. අප්ඵ ඛො විසාධා මිභාරමානා -පෙ- එකමනාං භිසිනනං ඛො විසාධං මිභාරමානරං භභවා උතදචොව:

අට්ඨති ඛො විසාධෙ, ධම්මෙහි සමනකාගතො මාතුභාමො කායසස භෙද පරච්චරණා මනාපකායිකානං දෙවානං සභව්‍යනං උපපජ්ජති. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ විසාධෙ, මාතුභාමො යස්ස මාතාපිතරො භක්ඛුතො දෙනති, අක්කමා භිනෙසිතො අනුකමපකා අනුකමපං උපාදය, තස්ස භොති සුඛබ්බුධායිති පච්ඡානිපාතිති කිංකාරපට්ඨසාවිති මනාපචාරිති පියවාදිති -පෙ- වාගච්ඡි ඛො පන භොති විගතමුද්‍රමචෙජරෙන චෙනසා අගාරං දජ්ඣාවසති චුක්ඛව:භා පයනපාඤ්ඤා වොස්සගාරනා යාවයොභා දන-සංවිභාගරතා. ඉමෙහි ඛො විසාධෙ, අට්ඨති ධම්මෙහි සමනකාගතො මාතුභාමො කායසස භෙද පරච්චරණා මනාපකායිකානං දෙවානං සභව්‍යනං උපපජ්ජතිති.

1. යො නං භරති සබ්බද නිවචං ආතාපි උසුඤ්ඤා, තං සබ්බකාමදං පොසං භහ්ඨාරං නාතිමඤ්ඤති.
2. න වාපි සොඤ්ඤි භහ්ඨාරං ඉසසාවාදෙන රොසයෙ, භක්ඛු ව ගරුතො සබ්බෙ පතිසුප්පති පණ්ඩිතා,
3. උට්ඨායිකා අනලසා සබ්බගීතපරිජ්ජනා, භක්ඛු මනාපං වරති සමානං අනුරකකිති.
4. යා එවං.වකතති නාටී භක්ඛු ඡන්දවසානුභා, මනාපා නාම තෙ දෙවා යක්ඛ සා උපපජ්ජති.

8. 1. 5. 7

විසාධාමනාපකායික සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි පූච්චාරාම නම් මුට්ටමාපායෙහි වැඩවසන සේක: එකල්හි විසාධා මිඟර-මාතු... එකත්පසෙක හුන් විසාධා මිඟරමාතාවට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක:

විසාධාවෙනි, දහම අටෙකින් සමන්වාගත මාගම කාචුන් මරණින් මතු මනාපකායික නම් දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙයි. කවර අටෙකින යත්:

විසාධාවෙනි, මෙ ලොවහි මාගම, අත්තකාම වූ හිතෙහි වූ අනුකම්පා ඇති මා පියෝ යම් හිමියකුට අනුකම්පා නිසා දක්වා දෙත් නම් ඔහට පළමු නැඟී සිටිනී පැසුළු වැදහෙන්නී කුම කරම දැයි පිළිවිස කරන්නී මනා පැවැතුම ඇත්තී ප්‍රිය වචන ඇත්තී වෙයි... ත්‍යාග ඇත්තී ද වෙයි. පහ වූ මසුරු මල ඇති සිකින් මිදු ත්‍යාග ඇත්තී දෙනුවට දෙවූ අත් ඇත්තී දන් දීමෙහි ඇලුනී යදනට යෝග්‍ය වූවා දනසංවිභාගයෙහි ඇලුනී ගෙහි වෙසෙයි. යථා විසාධාවෙනි, මේ දහම අටින් සමන්වාගත මාගම කාචුන් මරණින් මතු මනාපකායික නම් දෙවියන්ගේ සහභාවයට එළඹේ.

1. යම් පුරුෂයෙක් හැම කල්හි සාතත්‍යකාරී වශයෙන් වැර ඇතියේ උත්සුක වූයේ ඒ මාගම පුස්තෝ වේ ද, ගෙහඹු කැමැති හැමදා දෙන පුස්තා එ හිමිහු හෙළා නො දක්නී ය.

2. පණ්ඩිත වූ සුඤ්ජනී කොමෝ හිමියා ඊෂ්ඨා වාදයෙන් රොෂ නො කෙරෙයි. හිමියාගේ ගුරුතන්හි සිටි හැම පුදයි.

3. උඤ්චානවීර්‍ය ඇත්තී අලස නො වූවා සහභතලද පරිජනායා ඇත්තී හිමියාට මන වඩන නියායෙන් හැසිරෙයි. ඉපැයූ ධනය රකියයි.

4. යම් ස්ත්‍රීයක් මෙසේ හිමියාට වත් පුරා ජන්දනුවර්තී ව පවත්නී ද, මනාපකායික නම් දෙවියෝ යම් තැනෙක ද, එතැන (නිව්චොණරතී දෙවිලොව) ඔ උපදිනී ය.

8. 1. 5. 8

නකුලමාකුමනාපකායික සූතනං

එකං සමයං භගවා භගෙගසු විහරති සුංසුමාරගිරෝ¹ භෙසකලා-
වනෙ මීගදුයො. අඵ ඛො නකුලමාකා ගභපතානී යෙන භගවා
නෙත්තපසධ්මසී, උපසංකමීනිං-පෙ- එකමනනං කිසිනනං ඛො නකුලමාතරං
ගභපතානීං භගවා එතදවොච:

අටඨති ඛො නකුලමානෙ, ධිච්චෙති සමනනාගතො මාතුගාමො
කායසා හෙදු පරමමරණං මනාපකායිකානං දෙවානං සභවාසනං
උපපජ්ජති. කතමෙති අටඨති:

1. ඉධ නකුලමානෙ, මාතුගාමො යසා මාතාපිතරොභතතුනො දෙනති
අස්කාමා භීතෙසිනො අනුකම්පකා අනුකම්පං උපාදයං. තසා භොති
පුබ්බධ්මාසීනී පච්ඡාභිපාතිනී කිංකාරපටිසාචීනී මනාපවාටීනී පියවාදීනී.

2. යෙ තෙ භතතු ගරුනො භොනති මාතානි වා පිතානි වා සමණ-
බ්‍රාහ්මණානි වා, තෙ සකකරොති ගරුකරොති මානෙති පුජෙති.
අඛ්භාගතෙ ව ආසනොදකෙන පටිපුජෙති.

3. යෙ තෙ භතතු අඛ්භානරො කමමනනා උණණානි වා කප්පාසානි වා,
තස් දසා භොති අනලසා, තත්‍රුපායාය වීමංසාය සමනනාගතො
අලංකාතුං අලං සංවිධාතුං.

4. යො යො භතතු අඛ්භානරො අනො ජනො දසානි වා
පෙසානි වා කමමකරොති වා, තෙසං කතඤ්ච කතතො ජානානි, අකතඤ්ච
අකතතො ජානානි, ගිලානකානඤ්ච බලාබලං ජානානි, බාදනීයං
භොජනීයඤ්ච සභවංසෙන සංවිභජති.

5. යං භතො ආභරති ධනං වා ධනඤ්ඤං වා රජනං වා ජාතරූපං වා තං
ආරසෙඛන ග්‍රහනීයා සමපාදෙති, තස් ව භොති අධුකති අපේනී
අපසාණධී අවිනාසිකා.

6. උපාසිකා ඛො පන භොති බුද්ධං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා
සඛ්ඛං සරණං ගතා,

7. සීලවතී ඛො පන භොති පාණානිපාතා පටිච්චිතා -පෙ- සුරාමෙරය-
මජ්ජිමනිකායෙ පටිච්චිතා -පෙ-

1. සුසුමාරගිර - මජ්ඣ.

8. 1. 5. 8

නකුලමාකුමනාපකායික සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හග්ග ජනපදයෙහි සුංසුමාර ගිරියෙහි මාගදය නම් වූ භෙසකලා වනයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි නකුලමාතා නම් ගෘහපත්නී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාය, එළඹ... එකත්පස්ව හුන් නකුලමාතා ගෘහපත්නියට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක:

නකුලමාතාවෙනි, දහම් අටෙකින් සමන්වාගත මාගම කාබුන් මරණින් මතු මනාපකායික නම් දෙවියන්ගේ සහභාවයට එළඹේ. කවර අටෙකින් යත්:

1. නකුලමාතාවෙනි, මෙලොවහි ස්ත්‍රීකොමෝ අස්ඵකැමැති වූ ගීත කැමැති වූ අනුකම්පා ඇති මායිමෝ අනුකම්පාව නියා යම් හිමියකුට දක්වා දෙත් නම් ඔහට පළමු නැගී සිටිනී පැසුළු වැදගෝනී කුම කෙරෙමදැයි පුළුවස්නී මනාප හැසිරුම් ඇත්තී ප්‍රියවචන ඇත්තී වෙයි.

2. මව ය කියා හෝ පියා ය කියා හෝ මහණ බමුණු ය කියා හෝ හතී හුගේ ගරුකටයුත්තාහු වෙත් නම් ඔවුන් සගන්නී ය, ගරු කරන්නී ය, බුහුමන් කරන්නී ය, පුදන්නී ය, වෙත පැමිණියවුන් අස්නෙන් හා පැනින් පුදන්නී ය.

3. හතීහුගේ එළලොම වෙවයි කපු වෙවයි යම් ඒ අභ්‍යන්තර කම්මාන කෙතෙක් වෙත් නම් එහි දක්ෂ වූවා අනලස් වූවා වෙයි, තත්‍රොපාය-විමංසායෙන් සමන්වාගත වූවා කිරීමට හා සංවිධානයට පොහොසත් වෙයි.

4. හතීහුගේ දස්හු වෙත් වයි ප්‍රේෂ්‍ය වෙත් වයි කම්කරු වෙත් වයි අභ්‍යන්තර වූ යම් ඒ ඇතුළත් ජන කෙතෙක් වෙත් නම් ඔවුන් කළදා කළ සේ දනියි. නො කළ දැත් නො කළ සේ දනියි, ගිලනුන්ගේත් බලාබල දනියි, කැපුතු දැත් බුදියුතු දැත් කොටස් විසින් ඔවුනට බෙදයි.

5. හතී තෙමේ ධනයක් වෙවයි ධාන්‍යයක් වෙවයි රජන වෙවයි ජාතරූප වෙවයි යමක් ගෙන ඒ නම් එය ආරක්ෂායෙන් ගොපනායෙන් සපයයි. එහිදු අඹුනී වූවා නො යොර වූවා නො යොඩ වූවා අවිනාශික වූවා වෙයි.

6. බුදුන් සරණගිය දහම් සරණ ගිය සඟුන් සරණ ගිය උවැයි වෙයි.

7. පණිවෘත්තයන් වැළකියා... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහලේරින් වැළකියා සිල්වත් වෙයි.

8. වාගච්ඡි ඛො පන හොති, ඵිගතමලචචේජරෙන චෙනසා අභාරං අජ්ඣාචසති චුක්ඛවාගා පයතපාඤ්චි¹ වොසසඤ්චරතා යාවයොගා දනසංචිභාගරතා.

ඉමෙහි ඛො නකුලමානෙ, අට්ඨහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතු-ගාමො කායසස හෙද පරමමරණා මනාපකායිකානං දෙවානං සභවාතං උපපජ්ජති.

1. යො නං හරති සබ්බද ගිවං ආනාපි උසුඤ්ඤා, තං සබ්බකාමදං පොසං හක්ඛාරං නාතිමඤ්ඤති.
2. න වාපි යොත්ථි හක්ඛාරං ඉසසාවාදෙන රොසයෙ, හතකු ව ගරුතො සබ්බෙ පටිපුපෙති පඤ්චිතා.
3. උට්ඨායිකා අනලසා සබ්බගිතපරිජ්ජනා, හතකු මනාපං වරති සමන්තං අනුරකඛති.
4. යා එවං ඛික්ඛති නාරි හතකු ජඤ්චසානුගා, මනාපා නාම තෙ දෙවා යජ සා උපපජ්ජති.

8. 1. 5. 9

පට්ඨමලොකච්ඡය සුත්තං

එකං සමයං හගවා සාවස්ථියං විහරති පුබ්බාරාමො මීඟාරමාතු-පාසාදෙ. අථ ඛො වීසාඛා මීඟාරමාතා යෙන හගවා තෙනුපසඛකමී-පෙ- එකමන්තං නිසින්නං ඛො වීසාඛං මීඟාරමාතරං හගවා එතදවොච:

චතුහි ඛො වීසාඛෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො ඉධිලොක-ච්ඡයාය පටිපනෙතා හොති, අයංසා ලොකො ආරද්ධො හොති. කතමෙහි චතුහි: ඉධි වීසාඛෙ, මාතුගාමො සුසංචිතිකමමනෙතා හොති සබ්බගිත-පරිජනා, හතකු මනාපං වරති, සමන්තං අනුරකඛති.

1. ඡයතපාඤ්චි - ඩී, සා PTS

8. න්‍යාග වත් වෙයි: මුක්තන්‍යාග වූවා දෙවූඅත්ඇත්ති දීලෙහි ඇලුනි යාවනයට යොග්‍ය වූවා දුනසංචිභාගයෙහි ඇලුනි පහ වූ මසුරුමල ඇති සිතින් යුතු ව ගිහිගෙහි වෙසෙයි.

නකුලමාතාවෙහි, මේ අට දහමින් යුත් මාගම කාබුන් මරණින් මතු මනාපකායික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ යයි.

1. යම් පුරුෂයෙක් හැම කල්හි සාතන්‍යකාරී වශයෙන් වැර ඇතියේ උන්සුක වූයේ ඒ මාගම පුස්තෝ වේ ද, ගෙහඹු කැමැති හැම දෑ දෙන පුස්තා ඒ හිමිහු හෙළා නො දක්නී ය.

2. පණ්ඩිත වූ සුඤ්ඤ සේත්‍රී තොමෝ හිමියා ඊෂ්ඨාවාදයෙන් රොෂ නො කෙරෙයි. හිමියාගේ ගුරුකන්හි සිටි හැම පුද්ගලයෙක්.

3. උඤ්ඤාවියඨි ඇත්ති අලස නො වූවා සභිගාභීත පරිජනනයා ඇත්ති හිමියාට මන වඩන නියායෙන් හැසිරෙයි, ඉපයූ ධනය රකියි.

4. යම් සේත්‍රියක් මෙසේ ගැමියාට වත් පුරා ජන්දනුවර්තී ව පවත්නී ද මනාපකායික නම් දෙවියෝ යම් තැනෙක්හි ද, ඔහුන් (නිමොණරති දෙව-ලොව) ඔ උපදිනී යි.

8. 1. 5. 9

ප්‍රථමලෝකවිජය සූත්‍රය

එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමුපයෙහි පුළුරාම නම් වූ මුච්චරමාපායෙහි වැඩ වසනසේක. එකල්හි විසාඛා මිඟරමාතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයහ... එකක් පසෙක හුන් විසාඛා මිඟරමාතාවට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක:

විසාඛාවෙහි, සතර ධර්මයකින් සමන්වාගත වූ මාගම මෙලොව විජය පිණිස පිළිපත්නී වෙයි,අය විසින් මෙලොව ආරබ්ධ වෙයි, කවර සතරෙකින යත්: විසාඛාවෙහි, මෙ ලොවහි මාගම මොනොවට සංචිධාන කරනලද කමානන ඇත්ති වෙයි. සගත් පිරිවර දනා ඇත්ති වෙයි හතීහට මනාව හැසිරෙයි. ඉපයූ දෑ රකී.

1. කථංකුච වීසාඨෙ, මාතුගාමො සුසංවීභිතකමමනො හොති: ඉධ වීසාඨෙ, මාතුගාමො යෙ තෙ හතතු අබ්භතරො කමමනො උණ්ණාති වා කප්පාසාති වා, ඊසු දකඛා හොති අනලසා, තත්තුපායාය වීමංසාය සමනනාගතා අලං කාතුං අලං සංවීධාතුං. එවං ඛො වීසාඨෙ, මාතුගාමො සුසංවීභිතකමමනො හොති.

2. කථංකුච වීසාඨෙ මාතුගාමො සබ්බභිතපච්චිකො හොති, ඉධ වීසාඨෙ මාතුගාමො යො සො හතතු අබ්භතරො අනොඤ්ඤො දුසංති වා පෙසාති වා කමකරාති වා, තෙසං කතංකුච කතො ජානාති. අකතංකුච අකතො ජානාති, ගීලානකානංකුච ඛලාඛලං ජානාති, ඛාදනීයභොජනීයංකුචසං පච්චංසෙන සංවිහජති. එවං ඛො වීසාඨෙ, මාතුගාමො සබ්බභිතපච්චිකො හොති.

3. කථංකුච වීසාඨෙ, මාතුගාමො හතතු මනාපං වරති, ඉධ වීසාඨෙ, මාතුගාමො යං හතතු අමනාපංඛිනානං, තං චීවිතභොදුපි න අජංකාවරති. එවං ඛො වීසාඨෙ, මාතුගාමො හතතු මනාපං වරති.

4. කථංකුච වීසාඨෙ මාතුගාමො සමනනං අනුරකඛති, ඉධ වීසාඨෙ, මාතුගාමො යං හතො ආහරති, ධනං වා ධංකං වා රජනං වා ජාතරූපං වා, තං ආරංඝකත ගුණතියා සමොදෙති. තස්මි ව හොති අධුක්ඛි අපේනී අසොණධී අවිනාසිකා, එවං ඛො වීසාඨෙ, මාතුගාමො සමනනං අනුරකඛති. ඉමෙහි ඛො වීසාඨෙ, චතුර්ඨි ධමමෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො ඉධ ලොකච්චිජයාය පටිපනො හොති, අයංසා ලොකො¹ ආරදෙධා හෙති.

චතුර්ඨි ඛො වීසාඨෙ, ධමමෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො පරලොකච්චිජයාය පටිපනො හොති, පරසාලොකො ආරදෙධා හොති. කතමෙහි චතුර්ඨි: ඉධ වීසාඨෙ, මාතුගාමො සඤ්ඤා සමපනො හොති සීලසමපනො හොති, වාගසමපනො හොති, පඤ්ඤාසමපනො හොති.

5. කථංකුච වීසාඨෙ මාතුගාමො සඤ්ඤාසමපනො හොති, ඉධ වීසාඨෙ, මාතුගාමො සදෙධා හොති, සද්දහති තපංගතස්ස ඛොධිං ඉතිප්පෙසා හගවා අරගං සමමාසමුත්ථෙධා වීජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුක්ඛරො පුරිසදමමසාරථී සජ්ජා දෙඤ්ඤාසානං බුද්ධො හගවාති. එවං ඛො වීසාඨෙ, මාතුගාමො සඤ්ඤාසමපනො හොති.

1. අයං සලොකො - සායං අයං ලොකො - මජ්ඣං, ෪෦෪

1. විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම මොනොවට සංවිධාන කළ කමානන ඇත්ති වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම භතීහුගේ එළලොව වේවයි කපු වේවයි යම් මෙ අභ්‍යන්තර කමානන කෙනෙක් වෙත් නම් එහි දක්ෂ වුවා අනලස් වෙයි. තත්‍රොපාය විමුඛායෙන් සමන්වාගත වුවා කිරීමට හා සංවිධානයට සමත් වෙයි. විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම මොනොවට සංවිධාන කළ කමානන ඇත්ති වෙයි.

2. විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම සභන් පිරිවරදනා ඇත්ති වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම භතීහුගේ අභ්‍යන්තර වූ දස්සු වෙන්වයි ප්‍රෙෂ්‍ය වෙන්වයි කළුකරු වෙන්වයි යම් අනන්තරන කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුන්ගේ කළ දැත් කළ විසින් දනියි, නො කළ දැත් නො කළ විසින් දනියි, ඤලනුන්ගේත් බලාබල දනියි, ඔවුනට කැසුතු බුදිය යුතු දෑ ද කොටස් විසින් සංවිභාග කෙරෙයි. විසාඛාවෙනි, මෙසේ මාගම සභන් පිරිවර දනා ඇත්ති වෙයි.

3. විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම භතීහට මනාප ව හැසිරේ ය යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම යමක් භතීහට අමනාප යි කියනලද නම් එය දිවි භෙයිනුදු නො කෙරෙයි. විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම භතීහට මනාප ව හැසිරෙයි.

4. විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම ඉපයු දෑ රකීද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම භතීහෙම ධනයක් වේවයි ධාන්‍යයක් වේවයි රජතයක් වේවයි ජාතරූපයක් වේවයි යම් ම දයක් උපයා ගෙන ඒ නම් එය ආරක්ෂාවෙන් ගොපනයෙන් සපයා තබයි, එහිදු අධුනී වුවා අවොර වුවා අනෙක්ව වුවා අවිනාශික වුවා වෙයි. විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම ඉපයු දෑ රකීයි. විසාඛාවෙනි, මේ සිවුදහමින් සමන්වාගත මාගම මෙලොව දිනුමට පිළිපත්ති වෙයි, ඇය විසින් මෙලොව ඇරයුයේ වේ.

විසාඛාවෙනි, සතර ධර්මයකින් සමන්වාගත වූ මාගම පරලොව විජය පිණිය පිළිපත්ති වෙයි, ඇය විසින් පරලොව ආරබ්ධ වෙයි, කවර සතරෙකිනෙයත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම සද්ධාසම්පන්න වෙයි, සිලසම්පන්න වෙයි, වාගසම්පන්න වෙයි, පඤ්ඤාසම්පන්න වේ.

5. විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම සද්ධාසම්පන්න වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවහි මාගම ශ්‍රද්ධා ඇත්ති වේද, එ හඟවත් තෙමේ මෙසේ ද මෙසේ ද අරහත් ය, සමාක් සම්බුද්ධ ය, විද්‍යාවරණ සම්පන්න ය, සුගත ය, ලොකච්ඡිද ය, අනුභතර පුරිසදම්මසාරථී ය, දෙවිමිනිස්නට ශාක්‍යා ය, බුද්ධ ය, හඟවත් ය යි තථාගතයන් වහන්සේගේ සඵඤ්ඤාධර්මය හදුනා ද, විසාඛාවෙනි, මෙසේ මාගම සද්ධාසම්පන්න වෙයි.

6. කරඤ්චි වීසාදො, මාතුගාමො සීලසම්පන්නො හොති: ඉධ වීසාදො මාතුගාමො පාඤ්ඤානිපාතා පටිච්චනා හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමා-දට්ඨානා පටිච්චනා හොති. එවං ඛො වීසාදො, මාතුගාමො සීල සම්පන්නො හොති.

7. කරඤ්චි වීසාදො, මාතුගාමො වාගසම්පන්නො හොති: ඉධ වීසාදො මාතුගාමො වීගතමලමච්චරොන චෙතසා අගාරං අජක්ඛාවසනී මුක්ඛවාගා පයතපාඤ්ඤි වොසකඤ්ඤානා යාවයොගා දනසංචිභාභරතා. එවං ඛො වීසාදො, මාතුගාමො වාගසම්පන්නො හොති.

8. කරඤ්චි වීසාදො, මාතුගාමො පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති: ඉධ වීසාදො, මාතුගාමො පඤ්ඤවා හොති -පෙ- එවං ඛො වීසාදො, මාතුගාමො පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති. ඉමෙහි ඛො වීසාදො, චතුරි ධර්මෙහි සමනනාගනො මාතුගාමො පරලොකච්චයාය පටිපන්නා හොති, පරසා ලොකො² ආරඥො හොති.

1. සුසංචිඤ්ඤාකමනනා සඛගනිතපරිජ්ජනා, හතතු මනාපං වරනී සමනනං අනුරකඛනී.
2. සඤ්ඤා සීලෙන සම්පන්නා වදඤ්ඤා විතමච්චරා, නිච්චං මඤ්ඤා විජ්ජොධෙති සොසානං සම්පරාධිකං.
3. ඉච්චෙන අට්ඨ ධර්මො ච යසා විජ්ජනති නාරියා, තඤ්ඤි සීලවතී. ආහු ධර්මට්ඨං සච්චවාදීති.
4. සොළසාකාරසම්පන්නා අට්ඨඛගසුසවාගතා, සා තාදිධි සීලවතී උපාධිකා උපපජ්ජති දෙවලොකං මනාපං.

8. 1. 5. 10

දුතියලොකච්චය සුතතං

[සාවච්චිදනං]

චතුරි භික්ඛවෙ, ධර්මෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො ඉධ ලොකච්චයාය පටිපන්නො හොති. අයංසා ලොකො ආරඥො හොති. කතමෙහි චතුරි:

ඉධ භික්ඛවෙ මාතුගාමො සුසංචිඤ්ඤාකමනනො හොති, සඛගනිත පරිජ්ජනො, හතතු මනාපං වරනී, සමනනං අනුරකඛනී.

1. පයතපාඤ්ඤි, මජ්ඣං.
2. පරලොකො, - මජ්ඣං.

විසාඛාවෙනි, මාගම කෙසේ සිලසම්පන්න වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙ ලොවිති මාගම ප්‍රාණසාතයෙන් වැළැකුණි වේ ද,... මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර පිමෙන් වැළැකුණි වේ ද, විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම සිලසම්පන්න වෙයි.

විසාඛාවෙනි, කෙසේ මාගම වාගසම්පන්න වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවිති මාගම පහවූ මසුරුමල ඇති සිතින් මුක්තතාග වූවා දෙවූ අත් ඇත්ති දීමෙහි ඇලුණි යාවනයට යොග්‍ය වූවා දන් බෙදීමෙහි ඇලුණි ගිහිතෙයි වෙසේ ද, විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම වාගසම්පන්න වෙයි.

විසාඛාවෙනි, කෙසේ නම් මාගම පඤ්ඤසම්පන්න වේද යත්: විසාඛාවෙනි, මෙලොවිති මාගම ප්‍රඥවත් වේ ද,... විසාඛාවෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම පඤ්ඤසම්පන්න වෙයි. විසාඛාවෙනි, මේ සිවුදහමින් සමන්වාගත මාගම පරලොකවිජය වර්ණය පිළිපත්ති වෙයි. ඇය විසින් පරලොව ආරාධන කරන ලද්දේ වේ යයි.

1. ස්ත්‍රියක් මොනොවට සංවිධානය කරනලද කම්මාන ඇත්ති, මොනොවට සගත් පිරිවර ජනයා ඇත්ති හතීහුගේ මනාපයට දනුව හැසිරෙයි ද, සපයන ලද ධනය රකීයි ද,

2. ශ්‍රද්ධාවෙන් හා ශීලයෙන් සමන්වාගත වූවා යදියන්ගේ වදන් දන්ති පහවූ මසුරුමව ඇත්ති සාමාරාධික සුබදයක මාරිය සතතයෙන් පිරිසිදු කෙරෙයි ද,

3. මෙ අභට්ඨයෝ යම් ස්ත්‍රියකට වෙත් නම් ඔ දහමහි පිහිටි සත්‍යවාදී සිල්වතියකැයි කීහු.

4. සොළසාකාර සමන්වාගත වූ ද අභට්ඨග සමන්වාගත වූ ද ඵලසු සිල්වත් ඒ උච්චිය මනාපකායික දෙවලොවට පැමිණේ යයි.

8. 1. 5. 10
දෙවැනි ලොවිජය සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන සි]

මහණෙනි, සිවුදහමෙකින් යුත් මාගම මෙලොව විජය වර්ණය පිළිපත්ති වෙයි. ඇය විසින් මෙලොව ආරාධ වෙයි, කවර සිවුදහමෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවිති මාගම මොනොවට සංවිධානය කරන ලද කම්මාන ඇතියේ වෙයි, සගත් පිරිවර ජනයා ඇත්තේ වෙයි, හතීහුගේ මනාපයට හැසිරෙයි, සපයනුලැබූ දෙය රකීයි.

1. කථංඝ්ඤා භික්ඛවෙ, මාතුගාමො සුසංවිහිතකම්මනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ, මාතුගාමො යෙ තෙ භතතු අභිභවතො කම්මනා -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ, මාතුගාමො සුසංවිහිතකම්මනො හොති.

2. කථංඝ්ඤා භික්ඛවෙ, මාතුගාමො සධග්ගිතපරිජනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ, මාතුගාමො යො යො භතතු අභිභවතො අනුතො ජනා -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ, මාතුගාමො සධග්ගිතපරිජනො හොති.

3. කථංඝ්ඤා භික්ඛවෙ, මාතුගාමො භතතුමනාපං වරති: ඉධ භික්ඛවෙ මාතුගාමො යං භතතු අමනාප සධබාහං තං ජීවිතභෙතුපි න අජංඛාවරති. එවං ඛො භික්ඛවෙ, මාතුගාමො භතතු මනාපං වරති,

4. කථංඝ්ඤා භික්ඛවෙ, මාතුගාමො සමභතං අනුරකඛති: ඉධ භික්ඛවෙ මාතුගාමො යං භතො ආහරති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ, මාතුගාමො සමභතං අනුරකඛති. ඉදමහි ඛො භික්ඛවෙ, චතුහි ධරෙමහි සමනනාගතො මාතුගාමො ඉධ ලොකපිජයාසපට්ඨනනා හොති. අයංසා ලොකො ආරඥො හොති.

චතුහි භික්ඛවෙ, ධරෙමහි සමනනාගතො මාතුගාමො පරලොක- පිජයාස පට්ඨනනා හොති. පරසාලොකො ආරඥො හොති. කතමහි චතුහි:

ඉධ භික්ඛවෙ මාතුගාමො සඤ්ඤාසමපනො හොති, සීලසමපනො හොති, වාගසමපනො හොති, පඤ්ඤාසමපනො හොති.

5. කථංඝ්ඤා භික්ඛවෙ, මාතුගාමො සඤ්ඤාසමපනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ, මාතුගාමො සඤ්ඤා හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ මාතුගාමො සඤ්ඤා සමපනො හොති,

6. කථංඝ්ඤා භික්ඛවෙ, මාතුගාමො සීලසමපනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මාතුගාමො පාණාතිපාතා පට්ඨිතො හොති -පෙ- සුරාපෙරය මජ්ඣමා- දදධානා පට්ඨිතො හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ, මාතුගාමො සීලසමපනො හොති.

1. මහණෙනි, කෙසේ මාගම මොනොවට සංවිධානය කරනලදකමානන ඇත්තී වෙ ද යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවහි මාගම යම් ඒ හතී:හුගේ අභ්‍යන්තර කමානනයෝ... මහණෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම මොනොවට සංවිධානය කරනලද කමානන ඇත්තී වෙයි.

2. මහණෙනි, කෙසේ මාගම සහත් උරීර්තයා ඇති වෙ ද යත්: මහණෙනි, මෙලොවහි මාගම යම් ඒ හතී:හුගේ අභ්‍යන්තර ඇතුළත් ජනයා... මහණෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම සහත් පිරිවර ජනයා ඇත්තී වෙ.

3. මහණෙනි, කෙසේ මාගම හතී:හුහට මනාප සේ හැසිරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙලොවහි මාගම හතී:හුට අමනාප සංඛ්‍යාත යමක් වෙ ද, එය ජීවිත හෙතුසෙයුදු නො ඉක්මවයි. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම හතී:හුහට මනාප සේ හැසිරෙයි.

4. මහණෙනි, කෙසේ මාගම සපයන ලද්ද අනුරක්ෂණය කෙරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙලොවහි මාගම සියහිමී යමක් ගෙන ඒ නම්... මහණෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම සපයා ගෙන එන ලද්ද අනුරක්ෂණය කෙරෙයි. මහණෙනි, මෙ සිවුදහමින් සමන්වාගත මාගම මෙලොව වීරය පිණිස පිළිපත්තී වෙයි. ඇය වීසින් මෙලොව ද ආරබ්බ වෙයි.

මහණෙනි, සිවුදහමෙකින් සමන්වාගත මාගම පරලොක වීරය පිණිස පිළිපත්තී වෙයි. ඇය වීසින් පරලොව ආරබ්බ වූයේ වෙයි. කවර සිවු දහමකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි මාගම සද්ධාසම්පන්න වෙයි, සීලසම්පන්න වෙයි, වාගසම්පන්න වෙයි, පඤ්ඤසම්පන්න වෙයි.

5. මහණෙනි, කෙසේ මාගම සද්ධාසම්පන්න වෙ ද යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවහි මාගම සද්ධා ඇත්තී වෙයි... මහණෙනි, මෙසේ මාගම සද්ධාසම්පන්න වෙයි.

6. මහණෙනි, කෙසේ මාගම සීලසම්පන්න වෙ ද යත්: මහණෙනි, මෙලොවහි මාගම ප්‍රාණසානයෙන් වැළැකුණි වෙයි... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර පිමෙන් වැළැකුණි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මාගම සීලසම්පන්න වෙයි.

7. කප්ඤ්ච භික්ඛවෙ, මාතුගාමො වාගසම්පනෙතො හොති; ඉධ භික්ඛවෙ, මාතුගාමො ඒගතමලලිච්චෙජරෙන චෙතසා අගාරං අරක්ඛාවසති පෙ- ඵවං ඛො භික්ඛවෙ, මාතුගාමො වාගසම්පනෙතො හොති.

8. කප්ඤ්ච භික්ඛවෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤසම්පනෙතො හොති; ඉධ භික්ඛවෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤවා හොති -පෙ- ඵවං ඛො භික්ඛවෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤසම්පනෙතො හොති.

ඉදමභි ඛො භික්ඛවුපු, චතුභි ධර්මෙභි සමන්තාගතො මාතුගාමො පරලොකච්ඡයාය පටිපන්නො හොති. පරසා ලොකො ආරදෙධා හොතිති.

1. සුසංවිභිතකලෙතො සඛගීතපරිජනා,
භතතු මනාපං වරති සමහතං අනුරතඛති.
2. සදධාසීලෙන සම්පනතො වදඤ්ඤං විතමච්ඡරා,
නිව්චං මහං විමසාධෙති යොජානං සම්පරාසිකං.
3. ඉදවචනෙ අට්ඨධම්මො ව යසා චිජ්ජනී නාරියා,
තප්ප සීලවති ආහු ධර්මධං සව්චවාදිති.
4. යොළසාකාරසම්පනතො අට්ඨඛග්ගසමාගතා,
සා තාදිසී සීලවති උපාසිකා උපජ්ජති දෙවලොකං මනාපනී

උපොසථවගෙහා පඤ්ඤමො.

කත්තුද්දනා:

සධඛිනෙහ වීඤ්ඤා චිත්තෙ වාසෙට්ඨො ඛොර්ඤ්ඤා පඤ්ඤමං අනුරුධ පුන චිත්තෙ නකුලා ඉධ ලොකිකා¹ දෙවති.

පඨමො පණ්ණාසකො*

1. ලොකියා - සීල. *පණ්ණාසකං පඨමං - සීල.

7. මහණෙනි, කෙසේ මාගම වාගසමපන්න වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙලොවහි මාගම පහවූ මසුරුමලින් යුත් සිතින්... ගිහිගෙයි වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මාගම ත්‍යාගසමපන්න වෙයි.

8. මහණෙනි, කෙසේ නම් මාගම ප්‍රඥසමපන්න වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවහි මාගම ප්‍රඥවත් වෙයි.... මහණෙනි, මෙසේ වනාහි මාගම ප්‍රඥසමපන්න වේ.

මහණෙනි, මේ සිවුදහමින් සමන්වාගත මාගම පරලෝක වීරය පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි. ඇය විසින් පරලොව ඈරයුවා වේ යයි.

1. මොනොවට සංවිධාන කරනලද නමානන ඇත්තී මොනොවට සගත් පිරිවරජනයා ඇත්තී හතීහුගේ මනාපයට අනුව හැසිරෙයි, සපයනලද ධනය රකියි.

2. ශ්‍රද්ධාවෙන් හා ශීලයෙන් සමන්විත වූවා යදියන්ගේ වදන් දන්නී පහවූ මසුරුබව ඇත්තී සාමපරායික සුඛදයක මාරිය සත්තයෙන් පිරිසිදු කෙරෙයි.

3. මේ අෂ්ටධර්මයෝ යම් සත්‍රියකට වෙත් නම් ඔදහමහි පිහිටි සත්‍යවාදී සිල්වතියකැයි කීහු.

4. සොළසාකාර සමන්වාගත වූ ද අට්ඨකසමන්වාගත වූ ද ඵලසු සිල්වත් ඒ උච්ඡිය මනාපකායික දෙවලොව උපදී යයි.

පස් වැනි උපෝසථ වර්ග යි.

එහි උඤ්ඤා:

සධඛික්ඛ (අට්ඨධිගුපොසථ) සූත්‍ර ය, චිත්ත අට්ඨධිගුපොසථ සූත්‍ර ය, විසාධුපොසථ දුත්‍ර ය, වාසෙට්ඨ උපොසථ සූත්‍රය, බොජ්ඣුපොසථ සූත්‍ර ය, අනුරුද්ධ මනාපකායික සූත්‍ර ය, විසාඛා මනාපකායික දුත්‍ර ය, නකුලමාතුමනාපකායික සූත්‍ර ය, ලොකවීරය සූත්‍ර දෙක දැයි මෙහි සූත්‍ර දෑයෙකි.

පුරම පණ්ණාසක යි.

දුතියො පණණාසකො

6. ගොතමීවගෙගා

8. 2. 6. 1

ගොතමී සුතතං

එකං සමයං භගවා සනෙකපු වහරති කපිලවත්ථසමී. නිග්‍රොඛා-
රාමෙ. අථ ඛො මහාපජාපතී ගොතමී යෙන භගවා තෙත්තපසධකමී,
උපසධකමීඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං
ධිතා ඛො මහාපජාපතී ගොතමී භගවන්තං එතදවොච:

සාධු භනෙත, උභෙය්‍ය මාතුගාමො තපාගතපථවේදිනෙ ධම්මචීනයෙ
අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අලං ගොතමී, මා තෙ රුළුමී මාතුගාමස්ස තපාගතපථවේදිනෙ ධම්ම-
චීනයෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

දුතියමි ඛො මහාපජාපතී ගොතමී භගවන්තං එතදවොච: සාධු
භනෙත, උභෙය්‍ය මාතුගාමො තපාගතපථවේදිනෙ ධම්මචීනයෙ අභාරස්මා
අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අලං ගොතමී, මා තෙ රුළුමී, මාතුගාමස්ස තපාගතපථවේදිනෙ ධම්ම-
චීනයෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

තතියමි ඛො මහාපජාපතී ගොතමී භගවන්තං එතදවොච: සාධු
භනෙත, උභෙය්‍ය මාතුගාමො තපාගතපථවේදිනෙ ධම්මචීනයෙ අභාරස්මා
අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අලං ගොතමී, මා තෙ රුළුමී, මාතුගාමස්ස තපාගතපථවේදිනෙ
ධම්මචීනයෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අථ ඛො මහාපජාපතී ගොතමී න භගවා අනුජානාති මාතුගාමස්ස
තපාගතපථවේදිනෙ ධම්මචීනයෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති දුතියි
දුඤ්ඤා අසුමුතී රුදමනා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකමිණං කඤ්ඤා
පකාමී.

6. ගෞතමීච්චරිය

8. 2. 6. 1

ගෞතමී සුත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය ජනපදයෙහි කපිලවත්ථු සමීපයෙහි නිග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මහාපජාපතීගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාය, එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ උකත්පසෙක සිටියා. එකත්පසෙක සිට ගත් මහාපජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළා ය:

වහන්ස, මාගම තථාගත ප්‍රවීදිත වූ ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද ලබන්නේ නම් මැනැවැයි.

ගෞතමීය, කම් නැත. තථාගත ප්‍රවීදිත වූ ධර්මචිනයෙහි ගිහි ගෙන් නික්ම මාගමගේ අනගාරිය පැවිද්ද තොපට රිසි නො වෙව යි.

දෙවන වටත් මහාපජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළා ය: වහන්ස, තථාගත ප්‍රවීදිත වූ ධර්මචිනයෙහි මාගම ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය සඛ්‍යාත පැවිද්ද ලබන්නේ නම් මැනැවැයි.

ගෞතමීය, කම් නැත. තථාගත ප්‍රවීදිත වූ ධර්ම චිනයෙහි ගිහි ගෙන් නික්ම මාගමහුගේ අනගාරිය පැවිද්ද තොපට රිසි නො වෙවා යි.

තෙවන වටත් මහාපජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළා ය: වහන්ස, මාගම තථාගත ප්‍රවීදිත ධර්මචිනයෙහි අනගාරිය පැවිද්ද ලබන්නේ නම් මැනැවැයි.

ගෞතමීය, කම් නැත. තොපට තථාගත ප්‍රවීදිත වූ ධර්මචිනයෙහි මාගමගේ අනගාරිය පැවිද්ද රිසි නො වෙව යි.

දුක්ඛිනි මහාපජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගමට තථාගත ප්‍රවීදිත ධර්මචිනයෙහි අනගාරිය පැවිද්ද නො අනුදත්තා සේනා යි දුක් අත්ති නො සතුටු සිතැත්ති කදුළු පිරි මුහුණැත්ති හඬනැති භාග්‍යවතුන් වැඳ පැදැහුණු කොට බැහැර ගියා ය.

අට ටො හගවා කපිලවනුඤ්චී යථාභිරත්තං චිහරිතීං යෙන වෙසාලී තෙන චාරිකං පකකාමී. අනුපුට්ඨෙන චාරිකං චරමානො යෙන වෙසාලී තදවසරි. තත්‍ර සුදං හගවා වෙසාලීයං චිහරති භොවනෙ කුටාගාරසාලායං.

අට ටො මහාපජාපතී ගොතමී කෙසෙ ජෙදලෙඤා කාසායානී චස්ථානී අච්ඡාදෙඤා සමබ්භුලාහි සාක්ඛියානීහි සඤ්චං යෙන වෙසාලී තෙන පකකාමී. අනුපුට්ඨෙන යෙන වෙසාලී මහාවනෙ කුටාගාරසාලා තෙනුපසඤ්චී.

අට ටො මහාපජාපතී ගොතමී සුනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගඤ්ඤන දුක්ඛි දුමමනා අසසුමුට්ඨී රුදමානා ඛහිඤ්චාරකොට්ඨකෙ අට්ඨාසී, අඤ්චා ටො ආයස්මා ආනන්දෙ මහාපජාපතීං ගොතමී. සුනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගඤ්ඤන දුක්ඛි දුමමනං අසසුමුට්ඨී රුදමානං ඛහිඤ්චාර කොට්ඨකෙ ධීනං, දීඤ්චාන මහාපජාපතීං ගොතමී. එතදවොච:

කිංඤ්ච ඤාං ගොතමී, සුනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගඤ්ඤන දුක්ඛි දුමමනා අසසුමුට්ඨී රුදමානා ඛහිඤ්චාරකොට්ඨකෙ ධීනාති?

තථා හි පන හතෙන ආනන්ද, න හගවා අනුජානානී මාකුගාමස්ස තථාගතස්සචෙදිතෙ ධම්මචීනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජහතී.

තෙන හි ගොතමී, ඉට්ඨෙව තාව! හොතී, යාවාහං හගවන්තං යාවාමී මාකුගාමස්ස තථාගතස්සචෙදිතෙ ධම්මචීනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජහතී.

අට ටො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන හගවා තෙනුපසඤ්චී උපසංඝස්මිඤ්චා හගවන්තං අභිච්චාදෙඤා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං නිසීදන්තං ටො ආයස්මා ආනන්දෙ හගවන්තං එතදවොච:

“එසා හතෙන, මහාපජාපතී ගොතමී සුනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගඤ්ඤන දුක්ඛි දුමමනා අසසුමුට්ඨී රුදමානා ඛහිඤ්චාර කොට්ඨකෙ ධීනං, න හගවා අනුජානානී මාකුගාමස්ස තථාගතස්සචෙදිතෙ ධම්මචීනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජහතී”.

1. මුහුභතං ඉට්ඨෙව තාව-ඉ පාළි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කපිලවස්තුවෙහි කැලකි තාක් කල් වැය වෙසැලිය බලා වාරිකාවට පිටත්ව වැඩි සේක. අනුපිළිවෙළින් සැරිසරන සේක් වෛශාලියට වැදගත් සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙසැලියෙහි මහාවනයෙහි වූ කුටාගාර ශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි මහාපජාපතී ගෞතමී කෙස් බහවා කසාවත් හැඳ බොහෝ සැහැයුන් හා සමඟ වෙසැලිය බලා පිටත් වූ, අනුපිළිවෙළින් වෙසැලියෙහි මහාවනයෙහි කුටාගාරශාලාවට එළඹියා ය.

ඉක්බිති මහාපජාපතී ගෞතමී ඉදිමුණු පයින් රජස් වැකි සිරුරින් යුතුව දුක් ඇත්තී දෙමනස් ඇත්තී කඳුළු පිරි මුහුණැත්තී හඬන්නී බිහි දෙර කොටුවෙහි සිටියා ය. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ඉදිමුණු පයින් රජස් වැකි සිරුරින් දුක් ඇති දෙමනසින් යුත් කඳුළු පිරි මුහුණැතිව හඬනා බිහි දෙර කොටුවෙහි සිටී මහා ප්‍රජාපතී ගෞතමීය දුටහ. දක මහාපජාපතී ගෞතමීයට තෙල කරුණ කීහ:

ගෞතමීය, කවර හෙයින් තෙපි ඉදිමුණු පයින් හා රජස් වැකි සිරුරින් යුක්ත වූවා දුක් ඇත්තී දෙමනස් ඇත්තී කඳුළු පිරි මුහුණැත්තී හඬන්නී බිහිදෙර කොටුවෙහි සිටිය වූ ද?

වහන්ස ආනන්දයෙනි, එසේ මැයි; භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තථාගත ප්‍රවිදිත වූ ශාසනයෙහි මාගමට ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද නො අනුදන්නා සේකැ යි.

ගෞතමීය, එසේ වී නම් තථාගත ප්‍රවිදිත ධර්මවිනයෙහි මාගමක්හට ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද හඟවතුන් අතින් මම යම් තාක් යදිම ද, ඒතාක් මෙහි ම වෙව.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළකළහ:

“වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගමට තථාගත ප්‍රවිදිත ශාසනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද නො අනුදන්නා සේකැයි තෙල මහාපජාපතී ගෞතමී තොමෝ ඉදිමුණු පයින් රජස් වැකි සිරුරින් යුතුව දුක් ඇත්තී දෙමනස් ඇත්තී කඳුළුපිරි මුහුණැත්තී හඬන්නී බිහිදෙර කොටුවෙහි සිටියා ය.

සාධු භනෙන, ලභෙය් මාතුගාමො තථාගතසුවේදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති."

අලං ආනන්ද, මා තෙ රුවී මාතුගාමස්ස තථාගතසුවේදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාති.

දුතියමි ඛො- පෙ- තතියමි ඛො ආයස්මා ආනන්ද භගවත්තං එතදවොච: "සාධු භනෙන, ලභෙය් මාතුගාමො තථාගතසුවේදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති."

අලං ආනන්ද, මානෙ රුවී මාතුගාමස්ස තථාගතසුවේදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අඵ ඛො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදහොසි: න භගවා අනුජානාති මාතුගාමස්ස තථාගතසුවේදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජං. යනනුතාහං අක්කන්ති පරියායෙන භගවත්තං යාවෙය්. මාතුගාමස්ස තථාගතසුවේදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අඵ ඛො ආයස්මා ආනන්ද භගවත්තං එතදවොච; භට්ඨො නු ඛො භනෙන, මාතුගාමො තථාගතසුවේදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජො යොතාපත්තිඵලං වා සක්ඛගාමීඵලං වා අනාගාමීඵලං වා අරහත්තඵලං වා සච්ඡිකාතුන්ති?

භට්ඨො ආනන්ද මාතුගාමො තථාගතසුවේදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජො යොතාපත්තිඵලමි සක්ඛගාමීඵලමි අනාගාමීඵලමි අරහත්තඵලමි සච්ඡිකාතුන්ති.

සචෙ භනෙන, භට්ඨො මාතුගාමො තථාගතසුවේදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජො යොතාපත්තිඵලමි - පෙ - අරහත්තඵලමි සච්ඡිකාතුං, බහුකාං' භනෙන, ඓහපජාපති ගොතමී භගවතො මාතුච්ඡා ආපාදිකා පොසිකා, භගවත්තං ජනෙත්තියා කාලකතාය¹ ඵක්ඛං පායෙසි.

සාධු භනෙන, ලභෙය් මාතුගාමො තථාගතසුවේදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

සචෙ ආනන්ද, ඓහපජාපති ගොතමී අට්ඨගරුධමෙම පතිගඤ්ඤාති, සාවසසා භොතු උපසම්පද.

1. බහුපකාරා - වූ පාළි මජ්ඣ-නිකාය
2. කාලකතාය - මජ්ඣ.

වහන්ස, මාගම තපාගතප්‍රච්ඡිදන ශාසනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද ලබනු නම් මැනැවි."

ආනන්දය, කම් නැත. මාගමට තපාගතප්‍රච්ඡිදන ශාසනයෙහි ගිහි ගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද තම රිසි නො වේව යි.

දෙවන වටය ... තෙවන වටය ආයුෂමත් අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ: "වහන්ස, මාගම තපාගතයන් වහන්සේ විසින් පහද ප්‍රකාශ කරන ලද ධර්මචිනයෙහි (ශාසනයෙහි) ගිහි ගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද ලබන්නේ නම් මැනැවි" යි.

ආනන්දය, කම් නැත: මාගමට තපාගතප්‍රච්ඡිදන ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද තම තහමක් රැස්නේව යි.

එසඳ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවනට තෙල සික වී ය: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගමට තපාගතප්‍රච්ඡිදන ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද නො අනුදන්නා සේක. මම අන් අයුරෙකිනුදු තපාගත ප්‍රච්ඡිදන ධර්මචිනයෙහි මාගමට ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද බුදුන් යදනෙම මනාමැ නු.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ: වහන්ස, මාගම තපාගතප්‍රච්ඡිදන ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්දට පැමිණ සොවත්පල හෝ සෙදගැමි පල හෝ අනගැමිපල හෝ රහත්පල හෝ පසක් කරන්නට භව්‍ය වේ දැයි?

ආනන්දය, මාගම තපාගතප්‍රච්ඡිදන ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්දට පැමිණ සොවත්පල හා සෙදගැමිපල හා අනගැමි පල හා රහත්පල හා පසක් කරන්නට භව්‍ය වෙයි.

ඉදින් වහන්ස, මාගම තපාගතප්‍රච්ඡිදන ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණ සොවත්පල හා ... රහත්පල හා පසක් කරන්නට භව්‍ය වේ නම්, වහන්ස, මහාප්‍රජාපතී ගෞතමී භගවත්නට බොහෝ වහල් වුව, සුඵමවු ය, අත් පා වැඩු ය, පෝෂණය කළා ය. මැණියන් කල්‍රිය කරත් ම භගවත්නට කිරි පෙවු ය.

වහන්ස, මාගම තපාගතප්‍රච්ඡිදන ධර්මචිනයෙහි අනගාරිය පැවිද්ද ලබන්නේ නම් මැනැවි.

ආනන්දය, ඉදින් මහාප්‍රජාපතී ගෞතමී අෂ්ට දරුධර්මයන් පිළි ගත්තී නම් ඇයට එම උපසම්පද වේවා යි.

1. “වසසතුපසමපන්නාය භික්ඛුනියා තද්දුපසමපන්නාස භික්ඛුනො අභිවාදනපඤ්චධානඅඤ්චිකම සාමීචිතමං කත්තබ්බං. අයමපි ධමමො සකකන්ධා ගරුකන්ධා¹. මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවථීවං අනතිකකමතීයො.

2. න භික්ඛුනියා අභික්ඛුකෙ ආවාසෙ වසං උපගන්තබ්බං. අයමපි ධමමො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවථීවං අනතිකකමතීයො.

3. අනිඤ්ඤාමාසං භික්ඛුනියා භික්ඛුසංඝනො දෙවධමමො පච්චාසිසි-
තබ්බා: උපොසථපුච්ඡකඤ්ඤා ඔවදුපසච්චානඤ්ඤා. අයමපි ධමමො-
සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවථීවං අනතිකකමතීයො.

4. වසං චුන්ධාය භික්ඛුනියා උභතො සඤ්ඤා නිභි යානෙභි පවාරෙතබ්බා: දිඤ්චන සුතෙන පච්චිකාය. අයමපි ධමමො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවථීවං අනතිකකමතීයො.

5. ගරුධමො අජ්ඣාපන්නාය භික්ඛුනියා උභතො සඤ්ඤා පකඛමානත්තං චරිතබ්බං. අයමපි ධමමො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවථීවං අනතිකකමතීයො.

6. දො වසානි ඡසු ධමමොසු සිකඛිතසිකාය සිකඛමානාය උභතො සඤ්ඤා උපසමද පරියෙසිතබ්බා. අයමපි ධමමො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවථීවං අනතිකකමතීයො.

7. න කෙනචි පරියායෙන භික්ඛුනියා භික්ඛු අකෙකාසිතබ්බො පරි-
භාසිතබ්බා. අයමපි ධමමො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවථීවං අනතිකකමතීයො.

8. අජ්ඣතභෙත ආනන්ද, ඔවටො භික්ඛුනීනං භික්ඛුසු වචනපථො, අනොචටො භික්ඛුනං භික්ඛුනීසු වචනපථො. අයමපි ධමමො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාවථීවං අනතිකකමතීයො.”

සචෙ ආනන්ද, මහාපජාපතී භොතමී ඉමෙ අට්ඨගරුධමමෙ පති-
ගණ්ඨානී, සාවසසා භොතු උපසමදතී.

1. ගරුකන්ධා, [ම ජ ස,]

1. “උපසපත් සියැස්වස් ඇති මෙහෙණ වීසිනුදු උදින උපසපත් මහණක්හට අභිවාදන, ප්‍රත්‍යක්‍ෂාන, අඤ්ඤාචාරම, සාමීචිකරම කළ යුතු ය. මෙ දහමත් සකසා ගුරු කොට බුහුමන් කොට පුජා කොට දිවිහිමියෙන් නොයික්ම විය යුතු.

2. මෙහෙණ වීසින් ඔවා දෙන මහණක්හු නැති ආවාසයෙහි වස් නො උළැඹිය යුතු. මේ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පුජා කොට දිවි හිමියෙන් නොයික්ම විය යුතු.

3. අධිමසක් පාසා මෙහෙණ වීසින් බික් සහන කෙරෙන් පෙහෙවස් පිළිවිසුම ය, ඔවා පිණිය ඵළැඹුම ය යන දහමහු දෙදෙන කැමති විය යුතු වහ. මෙ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පුජා කොට දිවිහිමියෙන් නො ඉක්ම විය යුතු.

4. වස් වූයු මෙහෙණ වීසින් උභතො සඛ්‍යයා කෙරෙහි දැකීමෙන්, ඇසීමෙන්, පරිසඛ්‍යයෙන් යන තුන් නැනෙකින් පැවරිය යුතු ය. මෙ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පුජා කොට දිවිහිමියෙන් නො ඉක්ම විය යුතු.

5. ගරුඇවැත් අවන් මෙහෙණ වීසින් උභතොසඛ්‍යයා කෙරෙහි පක්ෂමානත් පිරිය යුතු ය. මෙ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පුජා කොට දිවිහිමියෙන් නො ඉක්මවිය යුතු.

6. දෙවසක් දහම සයෙක හික්වුණු ශික්ෂා ඇති සිකඛානාව වීසින් උභතොසඛ්‍යයා කෙරෙහි උපසම්පත් සෙවිය යුතු. මේ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පුජා කොට දිවිහිමියෙන් නොයික්ම විය යුතු.

7. කිසි කරුණෙකිනුදු මෙහෙණ වීසින් මහණ ආනන්‍යා පරිත්‍යාග නොකට යුතු. මේ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පුජා කොට දිවිහිමියෙන් නොයික්ම විය යුතු.

8. ආනන්‍යය, අද පටන් කොට මහණුන් කෙරෙහි මෙහෙණන්ගේ (අවවාදනුශාසන ධර්ම කරා සඛ්‍යාන) වචනපථය වැඩිණි, මහණුන්ගේ වචනපථය මෙහෙණන් කෙරෙහි නො වැඩිණි. මේ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පුජා කොට දිවිහිමියෙන් නො ඉක්ම විය යුතුය.”

ආනන්‍යය, ඉදින් මහාපජාපතී ගෞතමී මේ අෂ්ට ගුරු ධර්මය පිළිගන්නී නම් ඇයට උපසම්පත් එයම වෙවයි.

අට්ඨකථාපාතො ආනන්දො භගවතො සන්තීකෙ ඉදම අට්ඨකථාපාතො උග්ගනෙතො යෙන මහාපජාපතී ගොතමී තෙනුපසඤ්චී උපසඤ්චීතො මහාපජාපතී. ගොතමී. එතදවොච.

සචෙ චො තො ගොතමී, අට්ඨකථාපාතො පතිගඤ්ඤායාසි, සාව තෙ හවිසුති උපසමපද.

වසසතූපසමපන්නාය භික්ඛුනීයා තද්දුපසමපන්නාස භික්ඛුනො අභිවාදනපච්චිධානද ඤජ්චිකමමසාමීචිකමම. කතතඛං. අයමපි ධමමො සකකතො ගුරුකතො මානනතො පුජෙතො යාවචීවං. අනතිකකමනීයො -ප-දජ්ජගෙහෙ ඔවමො භික්ඛුනීනං. භික්ඛුසු වචනපථො, අනොචමො භික්ඛුනං. භික්ඛුනීසු වචනපථො. අයමපි ධමමො සකකතො ගුරුකතො මානනතො පුජෙතො යාවචීවං. අනතිකකමනීයො.

සචෙ චො තො ගොතමී, ඉදම අට්ඨකථාපාතො පතිගඤ්ඤායාසි, සාව තෙ හවිසුති උපසමපදති.

සෙයාරාමි හනෙත ආනන්ද, ඉතී වා පුරිසො වා දහරො දුචා මණ්ඩනකජාතීකො සිසං නහානො උසලමාලං වා වසසිකමාලං වා අභිමුග්ගකමාලං වා ලභීතො උගොති හතෙති පටිග්ගනෙතො උග්ගමඤ්ඤ ජිරස්සී. පතිධාපෙයාථ ඵවමෙව චො අනං හනෙත, ඉදම අට්ඨකථාපාතො පතිගඤ්ඤායාසී යාවචීවං. අනතිකකමනීයෙති.

අට්ඨකථාපාතො ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්චී, උපසඤ්චීතො හචනනං අභිවාදෙතො එකමනනං නිද්දී, එකමනනං නිසිදෙනො චො ආනන්දො ආනන්දො භගවතො එතදවොච:

පටිග්ගනීතා හනෙත, මහාපජාපතීයා ගොතමීයා අට්ඨකථාපාතො යාවචීවං. අනතිකකමනීයාසී. 2

සචෙ ආනන්ද, නාලභිසං මාතුගාමො තථාගතපථෙදීනෙ ධම්ම චීනෙයෙ අගාරස්සා අනගාරියං පඤ්ඤා, ඒරට්ඨිතිකං ආනන්ද, බ්‍රහ්මචරියං අහවිසුති, වසසහසඤ්චෙව සඤ්චො පතිධාපෙයා, යතො ව චො ආනන්ද, මාතුගාමො තථාගතපථෙදීනෙ ධම්ම චීනෙයෙ අගාරස්සා අනගාරියං පඤ්ඤා, නදුති ආනන්ද, බ්‍රහ්මචරියං චීරට්ඨිතිකං හවිසුති, පඤ්චෙවදුති ආනන්ද, වසසකාති සඤ්චො යසසති.

1. පඤ්චෙවදුති පා. 2. අට්ඨකථාපාතො. උපසමපන්නා භගවතො මාතුගාමො - ධු පා.
3. නාලභිසං - ධු පා.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ හඟවතුන් හමුයෙහි මේ අෂ්ට ගුරුධර්මයන් ඉගෙන මහාපජාපතී ගෞතමීය වෙත ඵලභීයහ. ඵලභී මහාපජාපතී ගෞතමීයට තෙල කීහ:

ගෞතමීය, ඉදින් තෙපි අෂ්ටගුරුධර්මයන් පිළිගන්නවු නම් තොපට උපසපුච ඵ ම වෙයි.

උපසපත් සියක් වස් ඇති මෙහෙණ වීසින් ඵදින උපසපත් මහණ හට අභිවාදන ප්‍රත්‍යුඝාන, අඤ්ඤාලිකර්ම සාමීච්චිකර්ම කළ යුතු ය. මේ දහම ද සකස් කොට, ගුරු කොට, බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවිහි- මියෙන් නො ඉක්මවියයුතු අද පටන් කොට මෙහෙණන්ගේ වචනපථය මහණුන් කෙරෙහි වැසිණි. මහණුන් ගේ වචනපථය මෙහෙ- ණන් කෙරෙහි නො වැසිණි, මේ දහම ද සකස් කොට ගුරු කොට බුහුමන් කොට පූජා කොට දිවිහිමියෙන් නොයික්මවිය යුතු ය,

ගෞතමීය, ඉදින් තෙපි මේ අෂ්ට ගුරු ධර්මයන් පිළිගන්නවු නම් තොපට උපසපුච ඵ ම වන්නේ ය.

වහන්ස ආනන්දයෙනි, යම් සේ තුරුණු වූ යොවුන් බවට පත් සැරසුම් සැහැවී කොට ඇති සමුයක් හෝ පුරුෂයක් හෝ හිස් සැනැහුයේ උසුල් මල්දමක් වෙව යි සමන්මල්දමක් වෙව යි යොහොඹුමල්දමක් වෙවයි ලැබගෙන දෙ අතීන් පිළිගෙන උක්කමාඛ්‍යය වූ සිරස්හි පිහිටුවන්නේ වෙ ද, වහන්ස, උපරිදි ම මම දිවිහිමියෙන් නොඉක්මවිය යුතු මේ අෂ්ට ගුරු ධර්මයන් පිළිගනිමි.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ඵලභීයහ. ඵලභී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද ඵකත් පසෙක හුන්හ. ඵකත්- පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ:

වහන්ස, මහාපජාපතී ගෞතමීය වීසින් දිවිහිමියෙන් නො ඉක්මිය යුතු අෂ්ටගුරු ධර්මයෝ පිළිගන්නා ලදහ යි.

ආනන්දය, ඉදින් මාගම තථාගතප්‍රවීදින ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද නො ලැබූ නම්, ආනන්දය සස්ත වීරස්ථිතික විය. (අධිගම) සද්ධර්මය වම්සහසුයක් ම සිටුනේ ය. ආනන්දය, යම් හෙයකින් මාගම තථාගතප්‍රවීදින ධර්මචිනයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම සස්තට වැදගත්තී ද, ආනන්දය, දුන් බ්‍රහ්මවයභීය වීරස්ථිතික නො වෙ. ආනන්දය, දුන් (අධිගම) සද්ධර්මය පස්වාසියක් ම සිටුනේ ය.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, යානී කානිචී කුලානි බහුකිඤ්චානි¹ අප්‍ය පුරිස-
කානී, තානී සුප්පධංසියානී භොන්ති වොරෙහි කුමභජෙන්නකෙහි. එවමෙව
ඛො ආනන්ද, යස්මිං ධම්මෙවිනයෙ ලහනී මාතුගාමො අගාරස්මා අනගාරියං
පබ්බජ්ජා, න තං බුභමවරියං චිරච්ඡිතිකං හොති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, සමපනෙන සාලිකෙඛනෙන සෙතට්ඨිකා නාම
රොගජාති නිප්පති, එවං තං සාලිකෙඛනං න චිරච්ඡිතිකං හොති.
එවමෙව ඛො ආනන්ද, යස්මිං ධම්මෙවිනයෙ ලහනී මාතුගාමො අගාරස්මා
අනගාරියං පබ්බජ්ජා. න තං බුභමවරියං චිරච්ඡිතිකං හොති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, සමපනෙන උච්ඡුකෙඛනෙන මජ්ඣෙද්ධිකා නාම
රොගජාති නිප්පති, එවං තං උච්ඡුකෙඛනං න චිරච්ඡිතිකං හොති, එවමෙව
ඛො ආනන්ද, යස්මිං ධම්මෙවිනයෙ ලහනී මාතුගාමො අගාරස්මා අනගාරියං
පබ්බජ්ජා. න තං බුභමවරියං චිරච්ඡිතිකං හොති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, පුරිසො චහතො තළාකස්ස පටිගච්චෙව ආලී-
ඛන්තියා යාවදෙව උදකස්ස අනතිකකමනාය, එවමෙව ඛො ආනන්ද
මයා පටිගච්චෙව භික්ඛුනීතං අට්ඨ ගරුධමුචො පඤ්ඤන්තා යාවච්චි-
අනතිකකමනීයානී.

8. 2. 6. 2

භික්ඛුනොවාදක සුතතං

එකං සමයං භගවා දෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං.
අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ ඤානෙ භගවා තෙනුපසඤ්ඡමි, උපසඤ්ඡමි-
ඤා භගවන්තං අනිවාදෙඤා එකමන්තං භි.ඤ්ඤි. එකමන්තං නිසිනෙතො ඛො
ආයස්මා ආනන්දෙ භගවන්තං උදකථවාච:

කතී හි තු ඛො භනෙත, ධම්මෙහි සමන්තායතො භික්ඛු භික්ඛුනො
වාදකො සම්මන්තීතඛෙඛානී.

1. බහුකිඤ්චානී, - ම ජ සං, බහුඉඤ්චානී වු.

ආනන්දය, යම් පරිදි බොහෝ ස්ත්‍රීන් ඇති අල්පපුරුෂයන් ඇති යම් කිසි කුලයෝ වෙත් නම් ඒ කුලයෝ කුමඟසේනක (කුඹුයෙහි පහන් දල්වා ඒ එළියෙන් ගෙයි බඩු සොයා සොරකම් කරන) සොරුන් විසින් පහසුයන් නැයිය හැකි වෙත් ද, ආනන්දය, එපරිදි ම යම් ධර්ම චිත්තයෙක මාගම ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද ලබා ද, ඒ බ්‍රහ්මචර්යාව වරප්පිතික නො වෙයි.

ආනන්දය, යම් පරිදි සම්පන්න ශාලික්ෂේත්‍රයක (පණුවන් චිදීමෙන් හටගන්නා) සෙනට්ඨිකා නම් ශෂ්‍යරොග ජාතියෙක් උපදනේ ද, එසේ ඇතිවත් ම ඒ ශාලික්ෂේත්‍රය විරප්පිතික නො වේ ද, ආනන්දය, එපරිදි ම යම් ධර්මචිත්තයෙක මාගම ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද ලබා ද, ඒ බ්‍රහ්මචර්යාව වරප්පිතික නො වෙයි.

ආනන්දය, යම් පරිදි සමාඬු වූ උක්කෙතෙක (උක් ගස තුළ රතුවන) මඤ්ජුරධිකා නම් ඉක්ෂු රොගයෙක් උපදනේ ද, එසේ වත් ම ඒ ඉක්ෂු ක්ෂේත්‍රය විරප්පිතික නො වේ ද, ආනන්දය, එපරිදි ම යම් ධර්මචිත්තයෙක මාගම ගිහි ගෙන් නික්ම අනගාරිය පැවිද්ද ලබා නම් ඒ බ්‍රහ්මචර්යාව විරප්පිතික නො වෙයි.

ආනන්දය, යම් පරිදි පුරුෂයෙක් මහත් තඩාගයක්හුගේ නියර (දිය නො බැස යනු පිණිස කැල ම), බඳනේ වේ ද, ආනන්දය, එ පරිදි ම මා විසින් කැල ම මෙහෙණනට දිවිහිමියෙන් නො ඉක්මවිය යුතු අෂ්ට ගුරුධර්මයෝ පණවන ලදහ යි.

8. 2. 6. 2
හික්ඛුනොවාදක සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙසාලී නගර සම්පයෙහි භික්ෂුවනසෙහි වූ කුටාගාරශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකක් පසෙක හුන්හ. එකක් පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කළහ:

වහන්ස, කෙතෙක් කරුණින් සමන්වාගත මහණ මෙහෙණනට ඔවා දෙනුයේ සමෑත කටයුත්තේ ද යි?

අට්ඨති ඛො ආනන්ද, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භික්ඛුනො වාදකො සමුත්තීතඛෙඛො. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධානන්ද භික්ඛු: ධ්ලවා හොති -පෙ- සමාදය සිකඛති සිකඛාපදෙසු. බහුසුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුපච්චිඥො. උභයානි ඛො පනසා පාතිමොසඛාති විජාරෙන සභාගතානි හොනති සුවිභක්ඛානි සුපච්චතති සුවිනිච්ඡතානි සුක්ඛසො අනුබ්බාඤ්ජනසො. කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණවාක්කරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසංඛාය අනෙල-ගලාය අසුසා විඤ්ඤපතියා, පට්ඨලො හොති භික්ඛුනීඤ්ඤසා ධම්මියා කථාය සන්දපසතුං සමාදපෙතුං සමුක්ඛෙජෙතුං සමපභංසෙතුං, යෙහුයොන භික්ඛුනීනං පියො හොති මනාපො, න ඛො පනෙතං භගවන්තං උදදීසං පඛඛච්ඡිතාය කාසායවස්ථාසනාය ගරුධාමං. අජකාඨකඤ්ජඛෙඛො හොති, විසතිවසො වා හොති අතිරෙකච්ඡති වසො වා.

ඉමෙහි ඛො ආනන්ද, අට්ඨති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භික්ඛුනොවාදකො සමුත්තීතඛෙඛොති.

8. 2. 6. 3

සධිඛිතත ගොතමීයොවාද සුතතං

එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාර-සාලායං, අථ ඛො මහාපජාපතී ගොතමී යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී උපසඛකමීනා භගවන්තං දභිවාදෙතා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ඨිතා ඛො මහාපජාපතී ගොතමී භගවන්තං එතදවොච:

සාධු භනෙත, භගවා සඤ්ඤිතො ධම්මං. දෙසෙතු, යමභං භගවතො ධම්මං සුඤ්ඤා වූපකට්ඨා අපමන්තා ආකාපිතී පභිතක්ඛා විහරෙය්‍යන්තී,

ආනන්දය, මෙහෙණනට ඔවා දෙන මහණ කරුණු අටෙකින් සමන්වා ගත වූයේ සමමත කටයුතු ය. කවර අටෙකින් යත්:

ආනන්දය, මේ සස්තනි මහණ සිල්වත් වෙයි.... සිකපද ඒෂයෙහි මොනොවට ගෙන භික්මෙයි. බහුග්‍රාහ වෙයි... දෘෂ්ටියෙන් මොනොවට සුප්‍රතිවිඳා ය. ඔහු විසින් උභය ප්‍රාතිමොක්ෂයෝ වීස්තර උසින් ස්වාගත (මනාසේ ප්‍රගුණ) වෙති (සූත්‍ර වශයෙන් අනුවාසඤ්ඤා වශයෙන්) මොනවට විභාග කරන ලද්ද හු (ආචර්ජන කළ තත්හි) මොනොවට පැවැත්තා හු මොනොවට විනිශ්චය කරන ලද්ද හු වෙති කලාණ වචන ඇත්තේ වෙයි. කලාණ වාක්කරණ (සුඤ්ච වචන සොෂ) ඇත්තේ වෙයි, පළි-බොධ (බාධා) නැති නිර්දේෂ වූ අසීච්ඡාසයට (අරුත් හඟවන්නට) පොහොසත් පරිපූර්ණ වචනයෙන් සමන්වාගත වෙයි, මෙහෙණ සහනට දහමී කථායෙන් කරුණු දක්වන්නට සමාදන් කරවන්නට තෙද ගන්-වන්නට සතුටු කරවන්නට ප්‍රතිබල වෙයි, බෙහෙවින් මෙහෙණනට ප්‍රිය වෙයි, මන වඩන්නේ දෙයි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදෙසා පැවිදි වූ කහටත් හදනා මෙහෙණක හා කායසංසර්ගයට නො පැමිණිවිරු වෙයි, විසි වස් පිරුණේ හෝ විසි උසින් වැඩි සිටියේ හෝ වේ.

ආනන්දය, මෙහෙණනට ඔවා දෙන මහණ මේ කරුණු අටින් සමන්වාගත වූයේ සමමත කටයුතු යි.

8. 2. 6. 3

සංක්ෂිප්ත ගෞතමීයොවාද සූත්‍රය

එක් සමයෙකහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙසාලී නගර සමීපයෙහි වූ මහවෙනෙහි කුටාභාරශාලායෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මහා පජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ඵලග්‍රිණා ය. ඵලග්‍රි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකක් පසෙක හුන්නා ය. එකක් පසෙක හුන් මහාපජාපතී ගෞතමී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කලා ය:

වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන්ගේ යම් දහමක් අසා (කාය ගණ ආදියෙන්) වෙන් වූයෙමි නො පවා වූයෙමි වැර ඇතියෙමි ගිහිනට මෙහෙයූ සිතැතියෙමි වෙසෙමි ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැකෙවින් ඒ දහම දෙසන සේක් නම් මැනව.

යෙ ඛො කං ගොතථී, ධම්මෙ ජානෙය්‍යාසී ඉමෙ ධම්මො සරාගාය සංවක්කන්තී නො විරාගාය, සංයොගාය සංවක්කන්තී නො විසංයොගාය, ආවයාය සංවක්කන්තී නො අපවයාය, මභිච්ඡතාය සංවක්කන්තී නො අපපිච්ඡතාය, අසනතුට්ඨියා සංවක්කන්තී නො සනතුට්ඨියා. සඛ්ඛණ්ණිකාය සංවක්කන්තී නො පච්චෙකාය. කොසජ්ජාය සංචක්කන්තී නො විරියාරම්භාය. දුභරතාය සංවක්කන්තී නො දුභරතාය, එකංසෙන ගොතථී; ධාරෙය්‍යාසී නෙසො ධම්මො නෙසො චීනෙයො නෙතං සඤ්චසාසනන්තී.

යෙ ච ඛො කං ගොතථී, ධම්මෙ ජානෙය්‍යාසී ඉමෙ ධම්මො විරාගාය සංවක්කන්තී නො සරාගාය, විසංයොගාය සංවක්කන්තී නො සංයොගාය, අපවයාය සංවක්කන්තී නො ආවයාය, අපපිච්ඡතාය සංවක්කන්තී නො මභිච්ඡතාය, සනතුට්ඨියා සංවක්කන්තී නො අසනතුට්ඨියා, පච්චෙකාය සංවක්කන්තී නො සඛ්ඛණ්ණිකාය, විරියාරම්භාය සංවක්කන්තී නො කොසජ්ජාය, දුභරතාය සංවක්කන්තී නො දුභරතායානී. එකංසෙන ගොතථී, ධාරෙය්‍යාසී එසො ධම්මො එසො චීනෙයො එතං සඤ්චසාසනන්තී.

8. 2. 6. 4

ව්‍යගසපජජ සුතතං

4. එකං සමයං භගවා කොලියෙසු විහරති කකකරපතතං නාම කොලියානං නිගමො. තත්ථ ඛො දීඝජාණු කොලියුපුනො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤී. උපසඤ්ඤීතා භගවතං අභිවාදෙතා එකමතං නිසීදී. එකමතං නිසීනො ඛො දීඝජාණු කොලියුපුනො භගවතං උතදවොච:

මයං භතෙන, ගිඪී කාමභොගී² පුත්තසමුධාධසයනං අජ්ඣාවසාම, කාසීකවඤ්ඤානං පච්චනුභොම, මාලාගඤ්චිලෙපනං ධාරයාම, ජාත රූපරජනං සාදියාම. තෙසං නො භතෙන, භගවා තථා ධම්මං දෙසෙතු, යෙ අමාකං අසසු ධම්මො දිට්ඨධම්මභිතාය දිට්ඨධම්මසුඛාය සමපරාය භිතාය සමපරායසුඛායානී.

1. අථ ඛො - ම ජ සං.
 2. ගිඪී කාමභොගීනො. - ම ජ සං.

ගෞතමීය, තෙපි ‘මේ දහම්භූ සරාගය පිණිස වැටෙති, වීරාගයට නො වැටෙත්; සංසාර සංයොගයට වැටෙති, වීසංයොගයට නො වැටෙත්, සසර වඩනට පවතිති, නො වඩනට නො පවතිත්, ලිහිව්‍යතා පිණිස පටනිති, උප්පිව්‍යතා පිණිස නො පවතිත්, අසන්තුවුසීය පිණිස පවතිති, සන්තුවුසීය පිණිස නො පවතිත්, සඛ්‍යඤ්ඤාව පිණිස පවතිති, ප්‍රච්චේදකය පිණිස නො පවතිත්, කුසිත භාවය පිණිස පවතිති, වියාර්මභය පිණිස නො පවතිත්, දුෂ්චොඡණය පිණිස පවතිති. සුචොඡණය පිණිස නො පවතිත් යයි යම් දහමුන් දන්තෙහි ද, ගෞතමීය, උකාන්තයෙන් ‘මේ දහම නො වෙයි, මේ විනය නො වෙයි, මේ ශාක්‍ෂා ශාසනය නො වේ’ යයි දරව.

ගෞතමීය, තෙපි ‘‘මේ ධර්මයෝ වීරාගයට වැටෙති, සරාගයට නො වැටෙති; වීසංයොගයට වැටෙති, සංයොගයට නො වැටෙති; වට නො වඩනට වැටෙති, වට වඩනට නො වැටෙති, අප්පිව්‍යතාවට වැටෙති, මහිව්‍යතාවයට නො වැටෙති; සංතුවුසීයට වැටෙති, අසංතුවුසීයට නො වැටෙති; ප්‍රච්චේදකයට වැටෙති, සඛ්‍යඤ්ඤාවට නො වැටෙති; වියාර්මභයට වැටෙති, කුසිත භාවයට නො වැටෙති; සුභරතාවට වැටෙති, දුභරතාවට නො වැටෙත්’ යයි දන්තවු නම්, ගෞතමීය, උකාන්තයෙන් තෙල ධර්මය වෙයි, තෙල විනය වෙයි, තෙල ශාක්‍ෂා ශාසනය වේ යයි දරව යි.

8. 2. 6. 4

ව්‍යංග්ගපඡ්ඡ සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝලිය ජනපදයෙහි කක්කරපත්ත නම් වූ කෝලියයන්ගේ නියමගමිහි වෙසෙන සේක. එකල්හි දීඝජාණු නම් කෝලිය පුත්‍ර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹීමේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකක් පමෙක හින. එකක් පමෙක හුන් දීඝජාණු කෝලියපුත්‍ර තෙමේ හගවත්තට තෙල සැල කළේ ය.

වහන්ස, ගෞතමීය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපි පුත්‍රදරයන් වීසින් සම්බාධ ඇති සයනයෙහි වසන්නෙමු. කසිසඵ හා සඳුන් වළඳ කරමහ, මල්ගඳවිලෙඳුන් දරමහ, රන් හා රිදී හා ඉඳිසමහ; වහන්ස, ඒ අපට යම් දහම් කෙනෙක් අපගේ ඉහාත්මයෙහි හිත පිණිස ඉහාත්මයෙහි සුව පිණිස, පරලොභි සැප පිණිස වන්තාහු නම් එලෙසින් දහම් දෙසන සේක් වා.

වක්කාරො මෙ ව්‍යගසපජ්ජ, ධම්මො කුලපුත්තස්ස දිව්ඤ්චමභිතාය සංවක්කන්තී දිට්ඨධම්මො සුඛාය. කතමෙ වක්කාරො: උට්ඨානසම්පද ආරක්ක- සම්පද කල්‍යාණමිත්තතා සමථිචිකතා.¹

1. කතමා ව ව්‍යගසපජ්ජ, උට්ඨානසම්පද: ඉධ ව්‍යගසපජ්ජ කුලපුත්තො යෙන කම්මට්ඨානෙන ජීවිකං කපෙතී, යදි කසියා යදි වණිජජාය යදි ගෝරකෙඛන යදි ඉසසකෙත්ත.² යදි රාජපාරිසෙත යදි සිසපඤ්ඤතරෙන. තස්ස දකෙඛා භොති අනලසො තත්‍රුපායාය වීමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං, අයං වුවච්ඡි ව්‍යගසපජ්ජ, උට්ඨානසම්පද.

2. කතමා ව ව්‍යගසපජ්ජ, ආරක්කසම්පද: ඉධ ව්‍යගසපජ්ජ, කුලපුත්තස්ස භොගා භොන්තී උට්ඨානවිටියාධිගතා බාහාබලපට්චිකා සෙදුවකම්භතො ධම්මිකා ධම්මලද්ධා, තෙ ආරකෙඛන ගුත්තියා සම්පාදෙතී 'කිත්තී මෙ ඉමෙ භොගෙ නෙව රාජානො හරෙය්‍යුං න වොරා හරෙය්‍යුං න අභි ධිගෙය්‍ය න උදකං වගෙය්‍ය න අපපියා දයාද හරෙය්‍යුන්තී. අයං වුවච්ඡි ව්‍යගසපජ්ජ, ආරක්කසම්පද.

3. කතමා ව ව්‍යගසපජ්ජ, කල්‍යාණමිත්තතා: ඉධ ව්‍යගසපජ්ජ, කුල- පුත්තො යසම්. භාමෙ වා නිගමෙ වා පටිච්චතී. තස්ස යෙ තෙ භොන්තී ගහපතී වා ගහපතීපුත්තො වා දහරා වා වුද්ධසිලීනො වුද්ධා වා වුද්ධසිලා සඤ්ඤාසම්පන්නා සීලසම්පන්නා වාගසම්පන්නා පඤ්ඤ- සම්පන්නා' තෙහි සද්ධිං සන්තීට්ඨති සුප්‍රප්‍රති සංකප්පං සමාපජ්ජති. යථා රුපානං සඤ්ඤාසම්පන්නානං සඤ්ඤාසම්පදං අනුසික්ඛති, යථාරුපානං සීලසම්පන්නානං සීලසම්පදං අනුසික්ඛති යථාරුපානං වාගසම්පන්නානං වාගසම්පදං අනුසික්ඛති, යථාරුපානං පඤ්ඤාසම්පන්නානං පඤ්ඤාසම්පදං අනුසික්ඛති. අයං වුවච්ඡි ව්‍යගසපජ්ජ, කල්‍යාණමිත්තතා.

4. කතමා ව ව්‍යගසපජ්ජ සමථිචිකතා: ඉධ ව්‍යගසපජ්ජ, කුලපුත්තො ආයඤ්ඤා භොගානං විදිත්වා වයඤ්ඤා භොගානං විදිත්වා සමං ජීවිකං කපෙතී නාචොචාගාමො නාතිභීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය ධසසතී, න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය ධසසතීති.

1. සමථිචිකා. ම ඡ සං.
2. ඉසසකෙත්ත. ම ඡ සං.

ව්‍යාභ්‍රපදාය, මේ සතර දහම කෙනෙක් කුලපුත්‍රහුගේ ඉහාත්ම භාවයෙහි භික්‍ෂු පිණිස, ඉහාත්මභාවයෙහි සුව පිණිස පවත්නාහ. කවර සතර දෙනෙක යත්: උඤ්ඤාසමපත් ය, ආරක්ෂාසමපත් ය, කලාංශමිත්‍ර කාව ය, සමජීවිකතා ය යනු යි.

1. ව්‍යාභ්‍රපදාය, උඤ්ඤාසමපත් කවර යත්: ව්‍යාභ්‍රපදාය, මේ ලොවහි කුලපුත්‍ර තෙමේ කෘෂිකර්මයෙන් වේවායි වණික්කර්මයෙන් වේවයි. ශෝරක්ෂායෙන් වේවයි දුනුවිකමින් වේවයි රාජපුරුෂ භාවයෙන් වේවයි අන්‍යාගර ශිල්පයෙකින් වේවයි යළිබදු වූ ම කම්මානායෙකින් ජීවිකා කෙරෙයි නම්, එහි අනලස් වූයේ තත්‍රොපාය වීමටයායෙන් සමන්වාගත වූයේ කරන්නට සමත් වූයේ සංවිධානයට සමත් වූයේ දක්ෂ වෙයි. ව්‍යාභ්‍රපදාය, මේ උඤ්ඤාසමපත් යයි කියනු ලැබේ.

2. ව්‍යාභ්‍රපදාය, ආරක්ෂාසමපත් කවර යත්: ව්‍යාභ්‍රපදාය, මේ ලොවහි කුලපුත්‍ර හට උඤ්ඤාසමපත්යෙන් ලබන ලද බාහුබලයෙන් රැස් කරන ලද ධනදිය හෙළා උපදවන ලද දහම වූ දහමින් ලද භොගයෝ වෙත්. ඔහු ආරක්ෂායෙන් ශෝපනයෙන් 'මාගේ භෝගයන් රජවරු කීමැ හැර නො ගනිත් ද, සොරු පැහැර නො ගනිත් ද ගින්න නො දවා ද, දිය හෝ ගසාගෙන නො යේ ද, අප්‍රිය බන්ධුහු නො ගනිත් ද' යි ආරක්ෂායෙන් ගොපනයෙන් පිළියෙළ කර තබයි' ව්‍යාභ්‍රපදාය, මේ ආරක්ෂාසමපත් යයි කියනු ලැබේ.

3. ව්‍යාභ්‍රපදාය, කලාංශමිත්‍රකාව කවරයත්. ව්‍යාභ්‍රපදාය, මේ ලොවහි කුලපුත්‍ර තෙමේ යම් ගමෙක වේවයි නියම් ගමෙක වේවයි වෙසේ නම් එහි ගෘහපති වේවයි ගෘහපති පුත්‍ර වේවයි ළදරු වූ වෘද්ධ සභ්‍යව ඇත්තාහු වෙත්වයි, වෘද්ධ සභ්‍යව ඇති වෘද්ධයෝ වෙත්වයි යම් ඒ ශ්‍රද්ධාසමපන්න වූවාහු ශීලසමපන්න වූවාහු ත්‍යාගසමපන්න වූවාහු ප්‍රඥසමපන්න වූවාහු වෙත් නම් ඔවුන් හා සමඟ සිටුනේ ය, සල්ලාප කරන්නේ ය, සාකච්ඡාවට පැමිණෙන්නේ ය, යම් බදු වූ ශ්‍රද්ධාසමපන්නයන් ගේ ශ්‍රද්ධාසමපත් දනුව හික්මෙයි. යම් බදු ශීලසමපන්නයන් ගේ ශීලසමපත් වේ නම් ඒ අනුව හික්මෙයි. යම් බදු ත්‍යාගසමපන්නයන් ගේ ත්‍යාගසමපත් වේ නම් ඒ අනුව හික්මෙයි: යම් බදු ප්‍රඥසමපන්නයන් ගේ ප්‍රඥසමපත් වේ නම් ඒ අනුව හික්මෙයි. ව්‍යාභ්‍රපදාය, මේ කලාංශමිත්‍රකා යි කියනු ලැබේ.

4. ව්‍යාභ්‍රපදාය සමජීවිකතා කවර යත්: ව්‍යාභ්‍රපදාය, මේ ලොවහි කුලපුත්‍ර තෙමේ භෝගයන්ගේ අයදු දෑ, භෝගයන්ගේ දියදු දෑ ඉමහත් ද නො වූ ඉතා පහත් ද නො වූ සම දිවිපැවැත්ම කෙරෙයි. මේ ලෙසින් මාගේ අය ව්‍යය ගෙවා සිටුනේ ය, මාගේ ව්‍යය අය ගෙවා නො සිටුනේ යයි කියා යි.

සෙය්‍යථාපි ව්‍යග්‍යපජ්ජ, කුලාධාරො වා කුලාධාරනෙතවාසි වා කුල-
 පභග්‍යෙතො ජානාති ඵක්ඛකෙන වා ඕනතං ඵක්ඛකෙන වා උත්තනනති.
 ඵවමෙව ඛො ව්‍යග්‍යපජ්ජ, කුලපුත්තො ආයඤ්ඤි භොගානං විදිත්වා
 වයඤ්ඤි භොගානං විදිත්වා සමං ජීවිතං කපෙපති, න ච අද්වේශාලො-
 න අතිහීනං. ඵවං මෙ ආයො වයං පරියාදය යස්සති, න ච මෙ වයො
 අයං පරියාදය යස්සති. සවායං ව්‍යග්‍යපජ්ජ, කුලපුත්තො අප්පායො
 සමානො උළාරං ජීවිතං කපෙපති, තස්ස භවන්ති වක්ඛාරො උදුම්බරාදිකං
 වායං¹ කුලපුත්තො භොගෙ බාදති'ති.

සවෙ පනායං ව්‍යග්‍යපජ්ජ, කුලපුත්තො මහායො සමානො කසිරං
 ජීවිතං කපෙපති, තස්ස භවන්ති වක්ඛාරො 'අජද්ධුමාරිකං වායං² කුල-
 පුත්තො මරිසසති'ති.

යතො ච ඛවායං ව්‍යග්‍යපජ්ජ, කුලපුත්තො ආයඤ්ඤි භොගානං
 විදිත්වා වයඤ්ඤි භොගානං විදිත්වා සමං ජීවිතං කපෙපති න අද්වේශාලො-
 නාතිහීනං, ඵවං මෙ ආයො වයං පරියාදය යස්සති, න ච මෙ වයො
 ආයං පරියාදය යස්සති ති. අයං වුම්බති ව්‍යග්‍යපජ්ජ, සමජීවිකතා.

ඵවං සමුප්පනානං ව්‍යග්‍යපජ්ජ භොගානං වක්ඛාරි අපායමුඛාති
 භොගානි: ඉත්ථිකුත්තො භොති සුරාධුත්තො අකඛධුත්තො පාපමිත්තො
 පාපසහායො පාපසමපට්ඨෙය්‍යා. සෙය්‍යථාපි ව්‍යග්‍යපජ්ජ, මහතො තළුකසස
 වක්ඛාරි වෙව ආයමුඛාති. වක්ඛාරි ච අපායමුඛාති, තස්ස පුරිසො යාති-
 වෙව ආයමුඛාති තාති පිදභෙය්‍යා, යාති ච අපායමුඛාති තාති විවරෙය්‍යා,
 දෙවො ච න සමොධාරං අනුප්පව්චෙජ්ජය්‍යා, ඵවං හි තස්ස ව්‍යග්‍යපජ්ජ
 මහතො කළාකස්ස භාගියෙව පාටිකඛිඛා. නො වුද්ධි. ඵවමෙව ඛො
 ව්‍යග්‍යපජ්ජ, ඵවං සමුප්පනානං භොගානං වක්ඛාරි අපායමුඛාති භොගානි:
 ඉත්ථිකුත්තො භොති සුරාධුත්තො අකඛධුත්තො පාපමිත්තො පාපසහායො
 පාපසමපට්ඨෙය්‍යා.

1. උදුම්බරාදිවායං-මජ්ඣ.
 2. අජද්ධුමාරිකං වායං-මජ්ඣ.

ව්‍යාභ්‍රපදාය, යම සේ කුලාව දරන්නෙක් වෙවයි, කුලා දරන්නකු ගේ අනුච්චාසිකයක් වෙව යි කුලාව ඔසවා ගෙන මෙ පමණෙකින් අවනත මෙපමණකින් උනකන වෙයයි දන්නේ ද, ව්‍යාභ්‍රපදාය, එ පරිද්දෙන් ම කුලපුත්ත තෙමේ භොගයන්ගේ අයත් දෑන භොගයන්ගේ වැයත් දෑන ඉමහත් ද නො වූ ඉතා හීන ද නො වූ සම වූ ජීවිකා කෙරෙයි. මෙ සෙයින් මාගේ අය ව්‍යය ගෙවා සිටුනේ ය, මාගේ ව්‍යයය අය ගෙව් නො සිටුනේ ය කියා යි.

ව්‍යාභ්‍රපදාය, ඉදින් මේ කුලපුත්ත තෙමේ අල්පවූ අය ඇතියේ ම උදරව ජීවිකා කෙරේ නම්, ඔහට 'මෙ කුලපුත්ත දිගුල් කැමක් සෙයින් භෝගයන් වළදන්නේ ය'යි කියන්නාහු වෙත්. ව්‍යාභ්‍රපදාය, ඉදින් මේ කුලපුත්ත මහත් වූ අය ඇතියේ ම අල්පව ජීවිකා කරන්නේ නම් ඔහට 'මෙ කුල පුත්ත අනාථ මරණයෙන් මැරෙන්නකු සෙයින් මැරෙන්නේ ය'යි කියන්නෝ වෙති.

ව්‍යාභ්‍රපදාය යම්භෙයකින් කුලපුත්ත භෝගයන්ගේ අය ද සලකා භෝගයන්ගේ වැය ද සලකා ඉතා මහත් නොව ඉතා හීන නොව සම ව ජීවිකාව කෙරේ ද, මෙ සෙයින් මාගේ අය දිය ම මැඩ ගෙන සිටුනේ ය. මාගේ වැය ආදායම මැඩ ගෙන නො ද සිටුනේ ය යි. ව්‍යග්ගපඡ්ඡය, මේ සමජීවිකතා යි කියනු ලැබේ.

ව්‍යග්ගපඡ්ඡය, මෙසේ උපන් භෝගයනට අපාය මුඛයෝ සතර දෙනෙක් වෙත්: ස්ත්‍රීධුතී වෙයි, සුරාධුතී වෙයි, අක්ෂධුතී වෙයි, පච්චු යහළුවන් ඇති පාපසහායයන් ඇති පච්චනට බෙහෙවින් නැඹුරු වූ වෙක් වෙයි. ව්‍යග්ගපඡ්ඡය, යම්සේ මහත් තඩාගයකට සතර අපායමුඛ (අගමාන: මාර්ග) කෙනෙක් ද සතර අපායමුඛ (වීනාග මාර්ග) කෙනෙක් ද වෙත් නම් පුරුෂයෙක් ඒ තඩාගයාගේ යම්බඳු අයමුඛ වෙත් නම් ඔහු ව්‍යාලන්නේ වෙයි. යම්බඳු අපායමුඛ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු විවර කෙරෙයි. මෙසය ද මොනවට වැඩි දහර නො වස්වන්නේ වෙයි. ව්‍යග්ගපඡ්ඡය, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ මහත් තඩාගයට භානි-යෙක් ම කැමැති විය යුතු, වෘද්ධියෙක් කැමති නො විය යුතු. ව්‍යග්ග-පඡ්ඡය, එ පරිදි ම මෙසේ උපන් භෝගයනට සතර අපායමුඛ කෙනෙක් වෙත්: ස්ත්‍රීධුතී වෙයි, සුරාධුතී වෙයි, අක්ෂධුතී වෙයි පච්චු ඡීතුරන් ඇතියේ ප චු යහළුවන් ඇතියේ පච්චු ඡීතුරනට නැඹුරු වූ වෙක් වෙයි.

එවං සමුප්පන්නානං ව්‍යග්ගපජජ, භොගානං චක්කාරී ආයමුඛාති භොනති. න ඉජ්ඣුකෙතො භොති න සුරාමුකෙතො න අකඛ්ඣකෙතො කල්‍යාණමීකෙතො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසමච්චෙධො. සෙය්‍යපාපි ව්‍යග්ගපජජ, මහතො තළාකසං චක්කාරී චෙව ආයමුඛාති චක්කාරී චෙව අපායමුඛාති, තසං පුරිසො යාති චෙව ආයමුඛාති තාති විචරෙය්‍ය, යාති ච අපායමුඛාති තාති පිදනෙය්‍ය, දෙචො ච සමො ධාරං අනුප්ප-චෙචෙජ්ජ, එවං හි තසං ව්‍යග්ගපජජ, මහතො තළාකසං වුඤ්ඤෙව පාටිකඛ්ඛා නො පරිහාති, එවෙමච ඛො ව්‍යග්ගපජජ, එවං සමුප්පන්නානං භොගානං චක්කාරී ආයමුඛාති භොනති න ඉජ්ඣුකෙතො භොති, න සුරාමුකෙතො න අකඛ්ඣකෙතො කල්‍යාණමීකෙතො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසමච්චෙධො.

ඉමෙ ඛො ව්‍යග්ගපජජ, චක්කාරො ධමමො කුලපුත්තසං දිට්ඨධම්මභිතාය සංචක්කන්ති, දිට්ඨධම්මසුඛායාති.

චක්කාරො මෙ ව්‍යග්ගපජජ, ධමමො කුලපුත්තසං සමචරායභිතාය සංචක්කන්ති සමචරායසුඛාය. කතමෙ චක්කාරො: සඤ්ඤාසමපද සීලසමපද වාග්ගසමපද පඤ්ඤාසමපද.

5. කතමා ච ව්‍යග්ගපජජ, සඤ්ඤාසමපද: ඉධ ව්‍යග්ගපජජ, කුලපුත්තො සද්දො භොති සද්දෙති තථාගතසං ඛොධි: ඉති'පි සො භගවා අරභං සමමාසමබ්බුදෙධා විජු:චරණසමච්චෙතො සුගතො ලොකවීදු අනුත්තරො පුරිසධම්මසාරථී සඤා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවාති. අයං වුවච්ඡි ව්‍යග්ගපජජ, සඤ්ඤාසමපද.

6. කතමා ච ව්‍යග්ගපජජ, සීලසමපද: ඉධ ව්‍යග්ගපජජ කුලපුත්තො පාණාතිපාතා පටිච්චිතො භොති දදිනනාදනා පටිච්චිතො භොති කාමෙසු-ඕච්චාචාරා පටිච්චිතො භොති මුසාවාද පටිච්චිතො භොති සුරාමෙරය මජ්ඣමාදිකානා පටිච්චිතො භොති, අයං වුවච්ඡි ව්‍යග්ගපජජ සීලසමපද.

7. කතමා ච ව්‍යග්ගපජජ වාග්ගසමපද: ඉධ ව්‍යග්ගපජජ, කුලපුත්තො විග්ගමලමච්චෙජ්ජරො චෙතසා අභාරං අජ්ඣාචසති මුත්තවාගො පයතපාණි චොසග්ගරො යාවයොගො දනසංචිභාගරො, අයං වුවච්ඡි ව්‍යග්ග-පජජ, වාග්ගසමපද.

ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මෙසේ උපන් ලෝභයනට සතර අයච්චි කෙනෙක් වෙත්: ස්ත්‍රීධුතී නො වෙයි, සුරාධුතී නො වෙයි, අක්ෂධුතී නො වෙයි, කළණ මිතුරන් ඇති කලණ යහළුවන් ඇති කලණ යහළුවනට නැඹුරු වුවෙක් වෙයි. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, යම් පරිදි මහත් වූ තඛාගයනට සතර අයච්චි කෙනෙක් ද සතර අපායච්චි කෙනෙක් ද වෙත් නම් පුරුෂයෙක් ඒ තඛාගයා ගේ යම් අයච්චියෝ වෙත් නම් ඒ විවර කෙරෙයි. යම් අපායච්චි කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ වසා තබන්නේ වෙයි, මෙසය ද මොනොවට වැසිදහර වස්වන්නේ වෙයි. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ මහාතඛාගයා ගේ වෘද්ධියෙක් ම කැමැති විය යුතු යි, පරිහානියෙක් නො වෙයි. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, එපරිදි ම මෙසේ උපන් භොගයනට සතර අයච්චි කෙනෙක් වෙත්: ස්ත්‍රීධුතී නො වෙයි, සුරාධුතී නො වෙයි, අක්ෂධුතී නො වෙයි, කළණ මිතුරන් ඇති, කලණ යහළුවන් ඇති, කලණයනට නැඹුරු වුවෙක් වෙයි.

ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මේ සතර දහමහු කුලපුත්‍රහුගේ දිවුදුම්මයෙහි හිත පිණිස දිවුදුම්මයෙහි සුව පිණිස පවතිත්.

ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මේ සතර ධර්ම කෙනෙක් කුල පුත්‍රහුගේ පරලොච හි හිත පිණිස, පරලොච සුව පිණිස පවතිත්, කවර සතරධම් කෙනෙකයත්; සද්ධාසම්පද සීලසම්පද වාගසම්පද පඤ්ඤාසම්පද යි.

5. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, සද්ධාසම්පද කවර යත්: ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මෙ ලොවහි කුලපුත් සැදහැකියේ වෙයි. තථාගතයන් ගේ බොධිය හදහයි: මෙ කරුණෙනුදු ඒ හඟවන්නු අර්හත්හ, සමාක්සම්බුද්ධයහ, විද්‍යාවරණ සම්පන්නයහ, සුගත්හ, ලොකවිද්හ, අනුත්තර පුරුෂදම්‍යසාරථීහ, දෙවමිනිස්නට ශාක්‍යාහ, බුද්ධයහ, බඟවත්හ යි. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මේ සද්ධාසම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

6. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, සීලසම්පද කවර යත්: ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මෙ ලොවහි කුලපුත් පණ්ඩායෙන් වැළකියේ වෙයි, අධිනාදනින් වැළකියේ වෙයි, කාමයෙහි මිසභසරින් වැළකියේ වෙයි, මුසවායෙන් වැළකියේ වෙයි, මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙරින් වැළකෙත් වේ. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මේ සීලසම්පද යි කියනු ලැබේ.

7. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, වාගසම්පද කවර යත්: ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මෙ ලොවහි කුලපුත් දුරු කළ මසුරුමල ඇති සිතින් මිදු ත්‍යාග ඇත්තේ දීමට දෙවු අත් ඇත්තේ ව්‍යවසථියෙහි (දනායෙහි) ඇලුණේ යදනට සුදුසු වූයේ දනසංචිභාගයෙහි ඇලුණේ ගීහිගෙයි වෙසෙයි. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මේ ත්‍යාගසම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

8. කතමා ච ව්‍යග්‍හපජ්ජ පඤ්ඤාසම්පදා: ඉධ ව්‍යග්‍හපජ්ජ, කුලපුත්තො පඤ්ඤවා හොති උදයස්ථාගාමීනියා පඤ්ඤාය සමනතාගතො, අරියාය නිබ්බට්ඨිකාය සමුදාසනිකායගාමීනියා, අයං වුච්චති ව්‍යග්‍හපජ්ජ පඤ්ඤා සම්පදා.

ඉමෙ ඛො ව්‍යග්‍හපජ්ජ, වක්ඛාරො ධම්මො කුලපුත්තස්ස සම්පරායභිතාය සංචක්ඛන්ති සම්පරායසුඛායාති.

1. උට්ඨාතා කම්මධෙයොසු අප්පමනො විධානවා,
සමං කපෙති ජීවිකං¹ සමහතං අනුරුඤ්ඤි:
2. සද්ධො සීලෙන සම්පනො වදඤ්ඤා චිතමච්ඡරො,
නිච්චං මහංඤං විසොධෙති සොස්ථානං සම්පරායිකං
3. ඉච්චෙන අටුධම්මො ච සද්ධස්ස සරමෙසිනො,
අක්ඛාතා සච්චනාමෙන උභයස්ස සුඛාවහා.
4. දිට්ඨධම්මභිතස්ස සම්පරායසුඛාය ච
ඵචමෙනං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං ජචච්චතීති.

8. 2. 6. 5

උජ්ජය සුත්තං

[සාවඤ්ඤිතං]

අටු ඛො උජ්ජයො බ්‍රාහ්මණො යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤි. උපසඤ්ඤිතා හගවතා සද්ධං සමමොදි, සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙතා ඵකමනං නිසීදි. ඵකමනං නිසීනො ඛො උජ්ජයො බ්‍රාහ්මණො හගවතං ඵතදවොච:

මයං හො ගොතම, පවාසං ගතතුකාමා, තෙසං නො හවං ගොතමො අමහාකං තථා ධම්මං දෙසෙතු යෙනමහාකං අසු ධම්මො දිට්ඨධම්මභිතාය දිට්ඨධම්මසුඛාය සම්පරායභිතාය සම්පරායසුඛායාති.

වක්ඛාරොමෙ බ්‍රාහ්මණ, ධම්මො කුලපුත්තස්ස දිට්ඨධම්මභිතාය සංචක්ඛන්ති දිට්ඨධම්මසුඛාය. කතමෙ වක්ඛාරො:

උට්ඨානසම්පදා ආරක්ඛසම්පදා කල්‍යාණමිත්තතා සමජීවිකතා:

1. ජීවිකං - ඩු. - මඤ්ඤං.

8. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, පඤ්ඤාසම්පද කවර යත්: ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මෙ ලොවහි කුලපුත් උදයව්‍යයව යන නිවේදය පිණිස පවත්නා මොනොට්ට දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස පවත්නා ආයථී වූ ප්‍රඥවෙන් සමන්වාගත වූයේ පැනවත් වෙයි. ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මේ පඤ්ඤාසම්පද යි කියනු ලැබේ.

ව්‍යග්ඝපජ්ජය, මේ සතර දහමහු කුලපුත්හු ගේ සම්පරාය හිත පිණිස සම්පරාය සුඛ පිණිස පවත්නාහ යි.

1. කමාන්ත කරන තන්හි උසානවීයථී ඇත්තේ නො පමා වූයේ සංවිධාන ඇත්තේ සමජීවිකා කෙරෙයි, සපයන ලද්ද රක්තේ ය.

2. සැදහැකියේ සිල්පපත් වූයේ යැදි වදන් දත්තේ පහ වූ මසුරු මල ඇකියේ සුඛ දයක වූ සාම්පරායික මාර්ගය හිතර පිරිසිදු කෙරෙයි.

3. මෙසේ කෙල අටදහමහු සැදහැකි ගිහියාගේ දෙලොව සුව ඵලවත් යයි අවිතථ නම් ඇති බුදුන් වීසින් පවසන ලදහ.

4. දිට්‍රදූමියෙහි හිත පිණිස ද පරලොවහි සුව පිණිස ද මෙසේ ත්‍යාගය තෙමේ ගෘහස්ථයනට තෙල පින් වඩන්නේ යයි.

8. 2. 6. 5 උජ්ජය සූත්‍රය

[සැවත් නිදනයි]

එකල්හි උජ්ජය බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහිකට යුතු කථාව නිමවා එකත්පසෙක හිත, එකත්පසෙක හුන් උජ්ජය බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළේ ය:

හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, අපි ප්‍රවාසයට (පිටත වාසයට) යනු කැමැත්තමහ. යම් හෙයෙකින් අපට දිට්‍රදූමියෙහි හිත පිණිස දිට්‍රදූමියෙහි සුව පිණිස සම්පරායෙහි හිත පිණිස සම්පරායෙහි සුව පිණිස ධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ධුයේ අපට දහම් දෙසන සේක් ව යි.

බමුණ, මේ සතර දහමහු කුලපුත්හු ගේ දිට්‍රදූමියෙහි හිත පිණිස දිට්‍රදූමියෙහි සුව පිණිස පවත්නාහ. කවර සතර දෙනෙක යත්:

උට්ඨානසම්පදය, ආරක්ඛසම්පදය, කල්‍යාණමිත්තතාය, සමජීවිකතා යි.

1. කතමා ව බ්‍රාහ්මණ. උට්ඨානසම්පද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො යෙන කමුච්චානෙන ජීවිකං කපෙති යදි කසියා යදි වණ්ජාය යදි ගොරකෙන යදි ඉසසකෙන යදි රාජපොරියෙන යදි සිප්පකුතරෙන, තත් දකෙතා ගොති අතලසො තනුපායාය වීමාසාය සමනතාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුන්ති. අයං වුට්චති බ්‍රාහ්මණ, උට්ඨානසම්පද.

2. කතමා ව බ්‍රාහ්මණ ආරකසම්පද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතසා භොගා භොනති උට්ඨානචිරියාධිගතා බාහාබලපරිචිතා සෙදව්ඤ්ඤා ධම්මිකා ධම්මලඤ්ඤා තෙ ආරකෙන ගුණතියා සමාපදෙති, කින්ති මෙ භොගෙ තෙව රාජානො හරෙය්‍යුං න වොරා හරෙය්‍යුං න අඤ්ඤා ධනෙය්‍යා න උදකං වභෙය්‍යා න අපජියා දයාද හරෙය්‍යුන්ති. අයං වුට්චති බ්‍රාහ්මණ ආරකසම්පද.

3. කතමා ව බ්‍රාහ්මණ කල්‍යාණමිත්තතා: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො යඤ්ඤා භාමෙ වා භීගමෙ වා පටිවසති තත්‍ර යෙ තෙ භොනති ගහපති වා ගහපතිපුත්තා වා දහරා වා වුද්ධසිලිනො වුද්ධා වා වුද්ධසිලිනො සද්ධාසම්පන්නා සීලසම්පන්නා වාගසම්පන්නා පඤ්ඤාසම්පන්නා, තෙති සද්ධං සන්තිඤ්ඤා සප්පපති සාකච්ඡං සමාපජති, යථාරූපානං සද්ධාසම්පන්නානං සද්ධාසම්පදං අනුසිකති. යථාරූපානං සීලසම්පන්නානං සීලසම්පදං අනුසිකති. යථාරූපානං වාගසම්පන්නානං වාගසම්පදං අනුසිකති. යථාරූපානං පඤ්ඤාසම්පන්නානං පඤ්ඤාසම්පදං අනුසිකති, අයං වුට්චති බ්‍රාහ්මණ කල්‍යාණමිත්තතා.

4. කතමා ව බ්‍රාහ්මණ සමජීවිකතා: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො ආයං ව භොගානං චිදිකා වයං ව භොගානං විදිකා සමං ජීවිකං කපෙති, නාච්චාගාලං නාතිභීතං 'එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය ධසසති, නව මෙ වයො ආයං පරියාදය ධසසති' ති.

1. බමුණ, උට්ඨානසමථපද කචර: බමුණ, මෙ ලොවහි කුලපුත් සියාමෙන් වෙවයි වෙණදෑමින් දෙවයි ගෙරිරැක්මෙන් වෙවයි දුනුවා-කැමින් වෙවයි රාජසෙවාවෙන් වෙවයි අනාතර ශිල්පයෙකින් දෙවයි යම්බඳු වූ කම්පනකයෙකින් ජීවිකා කෙරේ නම් එහි අනලස් වූයේ තනොපාචාර්යායෙන් සමන්වාගත වූයේ දක්ෂ වෙයි. නිරිමට සමත් වෙයි. සංවිධානයට සමත් වෙයි. බමුණ, මේ උට්ඨානසමථපද යි කියනු ලැබේ.

2. බමුණ, ආරක්ඛසමථපද කචර: බමුණ, මෙලොවහි කුලපුත්හට උඤානවියඛියෙන් ලබනලද බාහුබලයෙන් රැස්කරන ලද ඩහදිය වැගිරවීමෙන් උපයන ලද දහැමි වූ දහැමින් ලද භොගයෝ වෙත්. ඒ භොග ආරක්ෂායෙන් ගොපනයෙන් පිළියෙළ කොට තබයි. කීමෙක, මාගේ භොග රජහු හැර නො ගනිත් නම්, සොරු පැහැර නො ගනිත් නම් ගිනි නො දවා නම්, වතුරු ගසාගෙන නො යේ නම්, අප්‍රිය බන්ධුහු පැහැර නොගනිත් නම් යෙහෙක කියායි. බමුණ, මේ ආරක්ඛසමථපද යි කියනු ලැබෙයි.

3. බමුණ, කල්‍යාණමිත්තතා නම් කචර: බමුණ මෙ ලොවහි කුලපුත් යම් ගමෙක වෙවයි නියම්ගමක දෙවයි වෙයේ නම් එහි ගැහැව් හෝ ගැහැවිපුත්හු හෝ වෘද්ධශීලී දහරයෝ හෝ වෘද්ධශීලී වෘද්ධයෝ හෝ හෝ ශ්‍රද්ධා සම්පන්න වූවාහු සීලසම්පන්න වූවාහු ත්‍යාග සම්පන්න වූවාහු ප්‍රඥාසම්පන්න වූවාහු යම් ඒ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුන් හා සමග සිටුනේ ය. සඥාප කරන්නේ ය. සාකච්ඡාවට එළඹෙන්නේ ය. යම් බඳු සැදහැනියන්ගේ ශ්‍රද්ධාසම්පත් අනුව හික්මේ නම්, යම්බඳු ශීලසම්පන්නයන්ගේ ශීලසම්පත් අනුව හික්මේ නම්, යම්බඳු ත්‍යාගසම්පන්නයන්ගේ ත්‍යාගසම්පත් අනුව හික්මේ නම්, යම්බඳු ප්‍රඥාසම්පන්නයන්ගේ ප්‍රඥාසම්පත් අනුව හික්මේ නම් බමුණ, මේ කල්‍යාණ මිත්තතා යි කියනු ලැබෙයි.

4. බමුණ, සමජීවිකතා කචර: බමුණ, මෙ ලොවහි කුලපුත් හෝගයන්ගේ අය ද දැන හෝගයන්ගේ වැය ද දැන ඉතා දැඩි ද නො වූ ඉතා හීන ද නො වූ සම වූ ජීවිකා කෙරෙයි, මෙයේ මාගේ අය තෙමේ වැය මැඩගෙන සිටුනේ ය. මාගේ වැය තෙමේ අය මැඩගෙන නො සිටුනේ ය කියා යි.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, කුලාධාරො වා කුලාධාරණෙවාසී වා කුල-
පඤ්ඤානො ජානාති එකකෙන වා ඊතං උකතකෙන වා උකතකනති.
එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ කුලපුතො ආයඤ්ච භොගානං විදිතො වයං ව
භොගානං විදිතො සමං ජීවිකං කපෙති නාවෙවාගාමුං නාතිහීනං, එවං
මෙ ආයො වයං පරියාදය ධස්සති, න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය
ධස්සති'ති.

සවායං බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො අප්පායො සමානො උළාරං ජීවිකං
කපෙති, තස්ස භවන්තී වත්තාරො 'උදුඛිරඛාදිකං වායං කුලපුතො
භොගෙ ඛාදති'ති.

සවෙ පතායං බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො මහායො සමානො කසිරං
ජීවිකං කපෙති, තස්ස භවන්තී වත්තාරො 'අජ්ඣමාරිකං වායං කුලපුතො
මරිස්සති'ති.

යතො ච ඛො අයං බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො ආයඤ්ච භොගානං විදිතො
වයඤ්ච භොගානං විදිතො සමං ජීවිකං කපෙති නාවෙවාගාමුං නාතිහීනං
එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය ධස්සති, න ච මෙ වයො ආයං
පරියාදය ධස්සති, අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ සමජීවිකතා.

එවං සමුප්පත්තානං බ්‍රාහ්මණ, භොගානං වත්තාරි අපායමුඛාති භොනති:
ඉඤ්චුකො සුරාධුකො අසබ්බුකො පාපමිකො පාපසහායො
පාපසමථවෙධකා.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, මහතො තළාකස්ස වත්තාරි වෙච ආයමුඛාති
වත්තාරි ච අපායමුඛාති, තස්ස පුරියො යාති වෙච ආයමුඛාති තාති
පිදනෙය්‍ය, යාති ච අපායමුඛාති තාති විචරෙය්‍ය, දෙවො ච න සමොධාරං
අනුප්පවෙච්ඡය්‍ය, එවං තස්ස බ්‍රාහ්මණ, මහතො තළාකස්ස පරිහාතියෙච
පාටිකඤ්ඤා නො වුද්ධි.

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, එවං සමුප්පත්තානං භොගානං වත්තාරි
අපායමුඛාති භොනති: ඉඤ්චුකො සුරාධුකො අසබ්බුකො පාපමිකො
පාපසහායො පාපසමථවෙධකා. එවං සමුප්පත්තානං බ්‍රාහ්මණ, භොගානං
වත්තාරි ආයමුඛාති භොනති: න ඉඤ්චුකො න සුරාධුකො න අනබ්බු
ධුකො කල්‍යාණමිකො කල්‍යාණසහායො කල්‍යාණසමථවෙධකා.

බමුණ, යම් පරිදි තුලා දරන්නෙක් වෙවයි තුලා දරන්නකුගේ අතැවැස්සෙක් වෙවයි තුලාට ගෙන මෙනෙකින් අවනතය මෙනෙකින් උන්නතය යි දන්නේ ද, බමුණ, එපරිදි ම කුලපුත් භොගයන් ගේ අය ද දැන භෝගයන්ගේ වැය ද දැන ඉතා දැඩි නො වූ ඉතා හීනත් නො වූ සම වූ ජීවිකාව කෙරෙයි. මෙසේ මාගේ අය තෙමේ වැය මැඩ ගෙන සිටුවනේ ය. මාගේ වැය තෙමේ අය මැඩ ගෙන නො සිටුවනේ ය කියායි.

බමුණ, ඉඳින් මේ කුලපුත් අල්ප වූ අය ඇතිසේ ම උළාරව ජීවිකා කෙරේ නම් 'ඔහට මේ කුලපුත් දිඹුල් කනු සෙයින් භොගයන් කා දමන්නේ ය'යි කියන්නාහු වෙත්.

බමුණ, ඉඳින් මේ කුලපුත් මහත් අය ඇතිසේ ම හීන ව ජීවිකා කෙරේ නම් ඔහට 'මේ කුල පුත් අනාථමරණයෙන් මැරෙන්නේ ය'යි කියන්නාහු වෙත්.

බමුණ, යම් හෙයකින් මේ කුලපුත් භෝගයන් ගේ අය ද දැන භොගයන් ගේ වැය ද දැන ඉතා දැඩි නො වූ ඉතා හීන නො වූ සමජීවිකා කෙරේ ද, මෙසේ ඇති කල්හි මාගේ අය වැය මැඩ ගෙන සිටුවනේ ය. මාගේ වැය අය මැඩ ගෙන නො සිටුවනේ ය'යි. බමුණ, මේ සමජීවිකතා යි කියනු ලැබේ,

බමුණ, මෙසේ උපන් භෝගයන් ගේ සතර අවාලුව කෙනෙක් වෙත්: ස්ත්‍රීඤ්ඤි වෙයි, සුරාඤ්ඤි වෙයි. අක්ෂඤ්ඤි වෙයි. පාපමිත්‍රයන් ඇති පව්වු යහළුවන් ඇති පට්ටනට නැඹුරු වූවෙක් වෙයි.

බමුණ, යම් පරිදි මහත් තඩාගයකට සතර අයලුව කෙනෙක් වෙත් ද, සතර අවාලුව කෙනෙකුත් වෙත් ද, සුරූෂයෙක් ඒ තඩාගයාගේ යම්බඳු අයලුව වෙත් නම් ඔවුන් වසා තබන්නේ ය. යම් අවාලුව කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුන් විවර කරන්නේ ය. මෙසය ද මොනොවට වැසිදහර නො වස්වන්නේ ය. මෙසේ ඇති කල්හි බමුණ, ඒ මහාතඩාගයාගේ පරිභානිය ම කැමැති විය යුතු, වෘද්ධියෙක් නො වේ.

බමුණ, එ පරිදි ම මෙසේ උපන් භෝගයනට අවාලුව සතරෙක් වේ: ස්ත්‍රීඤ්ඤි වෙයි, සුරාඤ්ඤි වෙයි, අක්ෂඤ්ඤි වෙයි. පව්වු යහළුවන් ඇති පව්ව නැඹුරු වූ පාපමිත්‍රයන් ඇතිසේක් වේ, බමුණ, මෙසේ උපන් භොගයනට අයලුව සතරෙක් වෙයි: ස්ත්‍රීඤ්ඤි නො වේ, සුරාඤ්ඤි නො වේ. අක්ෂඤ්ඤි නො වේ. කලණ මිතුරන් ඇති, කලණ යහළුවන් ඇති, කලණයනට නැඹුරු වූවෙක් වේ.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, මහනො තළාකසස වක්කරි චෙච ආයමුබානි වක්කරි ච අපායමුබානි, තසස පුරිසො යානි චෙච ආයමුබානි තානි විචරෙය්‍ය යානි ච අපායමුබානි තානි පිදහෙය්‍ය, දෙවො ච සමොධාරං අනුසා- චෙචෙජය්‍ය, එචං භි තස්ස බ්‍රාහ්මණ මහනො තළාකසස වුඤ්ඤෙව පාටිකඛ්ඛා. නො පරිහානි. එචමෙච බො බ්‍රාහ්මණ, එචං සමුප්පන්නානං භොගානං වක්කරි ආයමුබානි භොනනී: න ඉඤ්ඤි ධුක්කො-පෙ-කල්‍යාණ- සමෙචඤ්ඤා.

ඉමෙ බො බ්‍රාහ්මණ, වක්කරො ධම්මා කුලපුත්තසස දිට්ඨධම්මෙ භිත්තාය සංවක්කනනී දිට්ඨධම්මෙ සුබ්බාය.

වක්කරො මෙ බ්‍රාහ්මණ, ධම්මා කුලපුත්තසස සමපරායභිත්තාය සංවක්කනනී, සමපරායසුබ්බාය. කතමෙ වක්කරො: සඤ්ඤාසමපද සීලසමපද වාගසමපද පඤ්ඤාසමපද.

5. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, සඤ්ඤාසමපද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුත්තො සඤ්ඤා භොති සඤ්ඤනී තථාගතසස බොධිං. 'ඉතිපි සො භගවා - පෙ- සඤා දෙවමනුසානා චුඤ්ඤා භගවා'ති. අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණ, සඤ්ඤා- සමපද.

6. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, සීලසමපද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුත්තො පාණාතිපාතා පටිච්චරතො භොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධානා පටිච්චරතො භොති, අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණ, සීලසමපද.

7. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, වාගසමපද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුත්තො විගතමලමචෙජරෙන චෙතසා අභාරං අජ්ඣාචසති මුක්ඛවාගො පයතපාණි වොසසඤ්ඤාරතො යාවයොගො දනසංචිභාගරතො, අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණ, වාගසමපද.

8. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, පඤ්ඤාසමපද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ කුලපුත්තො පඤ්ඤවා භොති -පෙ- සමොද්දකකකඛයගාමීතියා. අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤාසමපද.

බමුණ, යම් පරිදි මහත් ත්‍යාගයක සතර අයවුළුව කෙනෙක් හා සතර අවාලුව කෙනෙක් හා වෙන් නම් පුරුෂයෙක් ඒ ත්‍යාගයා ගේ යම් අයවුළුව වෙත් නම් විවර කෙරෙයි, යම් අවාලුව වෙත් නම් වසාලයි. මෙසයන් මොනොවට වැසි දහර වස්වන්නේ ය. බමුණ, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ මහත්තයාගේ වෘද්ධියෙක් ම කැමැති විය යුතු. පටිභානිය නො වේ. බමුණ එපරිදි ම මෙසේ උපන් භොගයන් ගේ සිව් අයවුළුව කෙනෙක් වෙත්: ස්ත්‍රීධූතී නො වෙයි. ... කලණට නැඹුරු වූයේ වේ.

බමුණ, මේ සතර ධර්මයෝ කුලපුත්‍රුගේ දිටුදම්මයෙහි හිත පිණිස දිටුදම්මයෙහි සුව පිණිස පවතිත්.

බමුණ, මේ සතර දහම කෙනෙක් කුල පුත්‍රුගේ සම්පරාය හිත පිණිස සම්පරාය සුව පිණිස පවතිත්, කවර සතර දෙනෙක යත්: සද්ධා සම්පදය, සීලසම්පදය, වාග සම්පදය, පඤ්ඤසම්පද යි.

5. බමුණ, සද්ධා සම්පද නම් කවර: බමුණ, මේ ලොවහි කුලපුත් සැදුහැනියේ වෙයි. තරාගතයන් ගේ බෝධිය හදහයි. මෙ කරුණෙකුණු ඒ හගවත්ත... දෙවමිනිස්තට ආඤා හ, සිවුසස් පිළිවිදියහ, හගවත්ත, කියා යි. බමුණ, මේ සද්ධාසම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

6. බමුණ, සීල සම්පද නම් කවර: මේ බමුණ, මේ ලොවහි කුලපුත් පණ්ඩායෝන් වැළැකියේ වෙයි ... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැක්කේ වෙයි. බමුණ, මේ සීල සම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

7. බමුණ, වාගසම්පද නම් කවර: බමුණ, මේ ලොවහි කුලපුත් පහ වූ මජුරු මල ඇති සිතීන් යුතුව මුදු ලූ ත්‍යාග ඇතියේ, දෙවූ අත් ඇතියේ ව්‍යවසර්ගයෙහි (දනමෙහි) ඇලුනේ යදනට සුදුසු වූයේ දනසංචිභාගයෙහි ඇලුනේ ගිහි ගෙයි වෙසෙයි. බමුණ, මේ වාග-සම්පද යි කියනු ලැබෙයි.

8. බමුණ, පඤ්ඤසම්පද නම් කවර: බමුණ, මේ ලොවහි කුල පුත්... මනුෂ්‍යින් දු:බක්ෂයට යන සුලු ක්‍රමයින් පැන ඇත්තේ වෙයි. බමුණ, මේ පඤ්ඤසම්පද යි කියනු ලැබේ,

ඉමෙ ඛො ච්ඛාභමණ, වහ්නාදරා ධම්මො කුලපුත්තස්ස සමපරායහිත්තාය සංවහ්නන්ති සමපරායසුඛායාති.

1. උට්ඨානා කමමධෙයොසු අපමනො වීධානවා,
සම. කපෙපති ජීවිතං සමහතං අනුරකන්ති.
2. සද්ධො සීලෙන සමපනො වදඤ්ඤා වීතමච්ඡරො,
නිවචං ධම්මං විසොධෙති යොජානං සමපරායිකං.
3. ඉච්චිතෙ අට්ඨ ධම්මා ව සද්ධස්ස සරතමසිනො,
අකම්මා සච්චනාමෙන උභයස්ස සුඛාවහා.
4. දීට්ඨධම්මහිත්තස්ස සමපරායසුඛාය ව,
ඵවමෙනං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං පවධිති ති.

8. 2. 6. 6

කාමාධිවචන සුතකං

[සාවඤ්ඤිතං]

භයන්තී භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, දුක්ඛන්තී භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, රොගොති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, ගණ්ඨාති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, සප්පන්තී භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, සඛොති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං. පච්ඤාති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං. ගඛොති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං.

කසො ව භික්ඛවෙ, භයන්තී කාමානමෙතං අධිවචනං: යසො ව කාමරාගරන්තයං භික්ඛවෙ, ඡන්දරාගච්ඡිතිඛෙදො දීට්ඨධම්මිකාපි භයා න පරිමුච්ඡති, සමපරායිකාපි භයා න පරිමුච්ඡති, තසො භයන්තී කාමානමෙතං අධිවචනං.

කසො ව භික්ඛවෙ, දුක්ඛන්තී - පෙ- රොගොති - පෙ- ගණ්ඨාති- පෙ- සප්පන්තී - පෙ- සඛොති - පෙ- පච්ඤාති- පෙ- ගඛොති කාම.නමෙතං අධිවචනං;

බමුණ, මේ සතර දහමුහු කුල පුත්‍රු ගේ සම්පරාය හිත පිණිස සම්පරාය සුව පිණිස පවත්නා හයි.

1. කර්මාන්ත කරන තන්හි උසානවියාදී ඇත්තේ අප්‍රමාද වූයේ වීඩාන ඇත්තේ සමදිවී ගෙවයි. ඉපයු දැ දරන්නේ ය.
2. සැදහැනියේ සිල් සපන් වූයේ යැදියන්ගේ වදන් දන්නේ පහ වූ මසුරු මල ඇතියේ සම්පරායට හිත වූ සුබදයක මාර්ගය නිතර පිරිසිදු කෙරෙයි.
3. මෙසේ තෙල අටදහමුහු සැදහැනි ගිහිණුගේ දෙලෝ සුව ඵලවත්තාහයි සත්‍ය වූ නම් ඇති බුදුන් විසින් පවසන ලදහ.
4. දිවුදුමියෙහි හිත පිණිස පරලොව සැප පිණිස ක්‍රමය ගැහැවියන්ගේ තෙල පින මෙසේ වඩන්නේ යයි.

8. 2. 6. 6

කාමාධිවචන සූත්‍රය

මහණෙනි, භය යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි දුක්ඛ යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, රොග යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, ගණ්ඛ යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, සප්ප යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, සඛ්ඛ යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, පඛ්ඛ යන මෙය කාමයනට නමෙකි. මහණෙනි, ගඛ්ඛ යන මෙය කාමයනට නමෙකි,

මහණෙනි, කවර හෙයින් භය යන මෙය කාමයනට නම් වේ ද යත්: මහණෙනි, යම් කරුණෙකින් කාමරාගයෙන් රත්වූ ජන්තූ:ගඤ්ඤන් බැඳුණු මෙ දුඃභුල් දිවුදුමියෙහි බියෙහි නො මීදෙයි. පරලොචනි බියෙහි නොමීදේ. එහෙයින් භය යන මෙය කාමයනට නමෙකි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් දුක්ඛ යන... රොග යන... ගණ්ඛ යන... සප්ප යන... සඛ්ඛ යන... ගඛ්ඛ යන මෙය කාමයනට නම් වේ ද, යත්:

යසමා ච කාමරාගරනායං භික්ඛවෙ, ඡන්දරාගචීනිබද්ධො දිට්ඨ-
ධමමිකාපි ගබ්භා න පරිමුච්චති, සමපරාධිකාපි ගබ්භා න පරිමුච්චති.
තසමා ගබ්භොති කාමානමෙතං අධිචචනං.

1. භයං දුක්ඛඤ්ච රොගො ච ගණෙධා සප්ප්‍රඤ්ච සබ්බොවු,
පචෙතා ගබ්භො ච උභයං එතෙ කාමා පවුච්චන්ති,
යඤ්ච සන්තො පුටුඡ්ඡන්තො.
2. ඔතිණේණා සාතරුපෙන පුනගබ්භාය ගච්ඡති,
යතො ච භික්ඛු ආත්ථාපි සමපඡඤ්ඤං න රිඤ්ඤති¹
3. සො ඉමං පලිපං දුග්ගං අතික්කමම තථාච්චො,
පඡඡාති ඡරුපෙතං එන්දමානං අචෙකතිති.

8. 2. 6. 7

පට්ඨම ආහුනෙය්‍යාභික්ඛු සුතතං

[සාවස්ථිනිදානං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො
හොති පාහුනෙය්‍යො දක්ඛණෙය්‍යො අඤ්ඤාලිකරණෙය්‍යො අනුකරං
පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්ස, කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලවා හොති-පෙ-සමාදය සිකති සික්ඛා-
පදෙසු, බහුසසුතො හොති-පෙ දිට්ඨියා සුපච්චිද්ධො. කල්‍යාණමිත්තො
හොති, කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසමපච්චෙතො. සමොදිට්ඨිකො හොති.
සමොදසකනෙන සමනනාගතො. වතුන්තං ක්කානානං ආභිවෙතසිකානං
දිට්ඨධමමෙසුඛවිභාජනං නිකාමලාභී හොති. අතිවජ්ජාභී අකසිරලාභී.
අනෙකච්චිතං පුඛෙඛනිවාසං අනුසරති සෙය්‍යාචීදං. එකමපි ඡාතිං දොමපි
ඡාතියො-පෙ-ඉතිසාකාරං සඋදෙසං අනෙකච්චිතං පුඛෙඛනිවාසං
අනුසරති, දිඛෙඛන වක්ඛනා වීසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුඤ්ඤෙන - පෙ-
යථාකමමුපගෙ සත්තෙ උඡානාති, ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකඡා
උපසමපඡඡ විහරති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, අට්ඨති ධම්මෙහි
සමනනාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුකරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං
ලොකස්සාති.

1. ඊවනි - ඊඉ.

මහණෙනි, යම් භෙයකින් කාමරාගයෙන් රක් වූ ජන්දරාගයෙන් බැඳුණු මෙ උභුල් දිවුදුම් ගැබ්නුදු නො මීදේ, පරලෝ ගැබ්නුදු නො මීදේ. එහෙයින් ගබ්බ යන මෙය කාමයනට නමෙකි.

1. භය ද දුක්ඛ ද රොග ද ගණ්ඛ ද සලල ද සංඛය ද පඤ්ඤා ගබ්බ යන මේ දෙදෙන දැයි යන මොහු කාමය යයි කියනු ලැබෙත්. යම් තැනෙක පුහුදුන් සත්ත්ව තෙමේ ඇලුනේ ද එහෙයිනි.

2. සුඛසිරුපයෙන් (කාම සුඛයෙන්) අවතීරණ වූයේ යළි (පුනභිව සංඛ්‍යාත) ගභීයට යෙයි. යම් කලෙක පටන් කෙලෙස් බවන වැර ඇති මහණ සමුප්පදනය නො හරී ද-

3. එබඳු හේ මේ දුග්ඵ වූ පලිපය (සංසාර නැමැති මහමඩවළ) ඉක්මවා ජාති ජරායෙන් යුත් (තුන් හවයෙහි) සැලෙන ප්‍රජාව (වීදසුන් නැණින්) දක්නේ යයි.

8. 2. 6. 7

පදම ආභුතෝයා භික්ඛු සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, දහම් අටෙකින් යුතු මහණ සිවුපසය පිළිගැනීමට සුදුසු වෙයි, ආගන්තුක දනාදියට සුදුසු වෙයි. පරලොව අදහා දෙන දනයට සුදුසු වෙයි, ඇදිලිබැඳීමට සුදුසු වෙයි, ලොවට අසදාශ පුණ්‍යකෛත්‍ර වේ.

කවර අටෙකින යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ සිල්වත් වෙයි....සමාදන් කොට ගෙන සික පදයන් හි භික්මෙයි, බහුශ්‍රැත වෙයි ... දෘෂ්ටි (ප්‍රඥ) යෙන් මොනොවට පිළිවිදියේ වෙයි, කල්‍යාණ සභායයන් ඇත්තේ කල්‍යාණයනට නැඹුරු වූයේ කල්‍යාණ මිත්‍ර වෙයි, සමාක් දර්ශන-යෙන් සමන්වාගත වූයේ සමාක්දෘෂ්ටික වෙයි, ඉහාත්මයෙහි සුඛ විහරණ ඇති අධිවික්ඛයෙහි උපන් සිවුදහැන් කැමැති සේ ලබන ලුසු වූයේ සුවසේ ලබන සුලු වූයේ විපුලසේ ලබන සුලු වූයේ වෙයි, අනෙකවිධ වූ සුවිනිවාසය සිහි කරන්නේ ය. කෙසේ ය යත්: එක් දයකුදු දෙ දයකුදු ... මෙසේ ආකාර සහිත වූ උදෙස සහිත වූ නන් වැදෑරුම් සුවිනිවාසය සිහි කරයි. විශුද්ධ වූ මිනිසැය ඉක්ම පවත්නා දිවැසින්... කම් වූ පරිදි පරලොව ගිය සත්ත්වයන් දක්නේය. ආසුවක්ෂයයෙන් ... ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එයට පැමිණ වෙසේ. මහණෙනි, මේ අට දහමින් සමන්වාගත වූ මහණ ආභුතෝයා වෙයි. ... ලොවට අනුකාර පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වේ යයි.

8. 2. 6: 8

දුතියාහුනෙයාහිකඛු සුතතං

[සාවකීනිදනං]

අට්ඨභී භිකඛවෙ, ධෛමහි සමනනාගනො භිකඛු -පෙ- අනුඤ්ඤාපෙකඛනං ලොකසා. කතමෙහි අට්ඨනි :

ඉධ භිකඛවෙ භිකඛු සීලවා හොති.-පෙ-සමාදය සිකඛති සිකඛාපදෙසු. බහුසසුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුපට්ඨිදො. ආරඤ්චීරියො විහරති ආමවා දලහපරකකමො අනිකඛිතඛුරො කුසලෙසු ධෛමසු. ආරඤ්ඤිකො හොති පඤ්ඤාසනා. අරතීරති සහො හොති, උපනතං අරතිං අභිභුයා අභිභුයා විහරති. භයහෙරවසහො හොති, උපනතං භයහෙරව. අභිභුයා අභිභුයා විහරති. චතුකතං ක්කානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ චිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිට්ඨලාභී අකසිරලාභී, ආසවානං බයා -පෙ සඤ්ඤාසනා උපසමපජා විහරති. ඉමෙහි ඛො භිකඛවෙ අට්ඨනි ධෛමහි සමනනාගනො භිකඛු ආහුනෙයො හොති -පෙ- අනුඤ්ඤාපෙකඛනං ලොකසාති.

8. 2. 6. 9

පයම අට්ඨපුගගල සුතතං

[සාවකීනිදනං]

අට්ඨිමෙ භිකඛවෙ, පුගගලා ආහුනෙයා පාහුනෙයා දකඛිතෙයා අඤ්ඤාපෙකඛනං ලොකසා. කතමෙ අට්ඨනි :

සොතාපනො සොතාපනඵලසඤ්ඤාසනා පටිපනො' සකදගාමී සකදගාමීඵල සඤ්ඤාසනා පටිපනො, අනාගාමී අනාගාමීඵලසඤ්ඤාසනා පටිපනො, අරහා අරහත්ඵලසඤ්ඤාසනා පටිපනො. ඉමෙ ඛො භිකඛවෙ, අට්ඨපුගගලා ආහුනෙයා -පෙ- අනුඤ්ඤාපෙකඛනං ලොකසාති.

1. වක්ඛාරො ව පටිපනො වක්ඛාරො ව ඵලෙ ධීතා, ඵස සඤ්ඤා උපුභුතො පඤ්ඤාසිලසමාහිතො.
2. යජමානානං මනුසානං පුඤ්ඤාපෙකඛනපාඤ්ඤා¹ කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං සබ්බෙ දිනං මහපඵලනි.

1. පුඤ්ඤාපෙකඛන පාඤ්ඤා-කඤ්ඤා

8. 2. 6. 8

දෙවැනි ආභුතෙය්‍ය හික්ඛු සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

8. මහණෙනි, අටදහමෙකින් සමන්වාගත මහණ ... ලෝකයට අනුඤ්ඤා පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වෙයි. කවර අටෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ සිල්වත් වෙයි ... සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයන්හි හික්මෙයි, බහුශ්‍රැත වෙයි ... දෘෂ්ටියෙන් මොනොවට පිළිපිදිය යුතු වෙයි, ඇරඹූ වැර ඇතියේ වියඛ්‍යාමයෙන් යුක්ත වූයේ දළ පැරකුම් ඇතියේ කුශල ධර්මයන් කෙරෙහි නො බහා තැබූ වියඛ්‍යාම ඇතියේ වෙසෙයි: ප්‍රාන්ත ශයනාසන ඇතියේ ආරණ්‍යක වෙයි, අරති හා රති හා ඉවසනුයේ වෙයි, උපත් අරතිය මැඩ මැඩ වෙයේ, භය හා හෙරව හා ඉවසනුයේ උපත් අරතිය මැඩ මැඩ වෙයේ, අධිවික්ෂයෙහි උපත් දිවුදහුමියෙහි සුඛ විහරණ වූ සතර ධ්‍යානයන් කැමතියේ ලබනුයේ නිදහස්ව ලබනුයේ විපුලයේ ලබනුයේ වෙයි. ආසුචිකෂයයෙන්... පසක් කොට එයට එළඹ වාසය කරයි මහණෙනි, මේ අට කරුණින් සමන්වාගත මහණ ආභුතෙය්‍ය වෙයි ... ලෝකයට අනුඤ්ඤා පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වේ.

8. 2. 6. 9

ප්‍රථම අට්ඨපුග්ගල සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ අෂ්ට පුද්ගලයෝ ආභුතෙය්‍ය වෙත්, පාභුතෙය්‍ය වෙත්, දක්ඛණෙය්‍ය වෙත්, අඤ්ඤාකරණිය වෙත්, ලෝකයට අනුඤ්ඤා පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වෙත්. කවර අටදෙනෙක යත්:

සෝතාපත්තය, සෝවන් ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය, සකද ගාමීය, සකදගාමීඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය, අනාගාමී ය, අනාගාමීඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ ය. රහත් ය, රහත්ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තෝ යි. මහණෙනි, මේ අෂ්ට පුද්ගලයෝ ආභුතෙය්‍ය වෙති ... ලෝකයට අනුඤ්ඤා පුණ්‍යක්ෂේත්‍ර වෙත්.

1. සතර මහට පිළිපත්තාහු ය, සතර ඵලයෙහි සිටියහ යන තෙල සබ්බ තෙමේ සාපු වූයේ ප්‍රඥ ඡීල සමාධියෙන් යුක්ත වූයේ ය.
2. දන් දෙන මිනිස්නට පින් කැමති ප්‍රාණීන්හට උපධිවිපාක ඇති (ප්‍රතිසංස්කෘත වශයෙන් සැප විපාක දෙන) පින් කරනුවනට සබ්බයා කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත්ඵල වෙයි.

8. 2. 6. 10

දුතිය අට්ඨපුග්ගල සුතතං

[සාවස්ථිතිදුතං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා-පෙ-අනුක්ඛරං. පුඤ්ඤ-
කෙඛික්ඛං ලොකස්ස. කතමෙ අට්ඨි: සොතාපනෙතා සොතාපනතඵල
සඤ්ඤිකිරියාය පටිපනෙතා -පෙ- අරහා අරහත්තඵලසඤ්ඤිකිරියාය
පටිපනෙතා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨපුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා-පෙ-අනුක්ඛරං
පුඤ්ඤකෙඛික්ඛං ලොකස්සාති.

1. වත්තාරො ව පටිපනතා වත්තාරො ව ඵලෙ ධීතා,
එස සඤ්ඤා සමුක්ඛකට්ඨො සත්තානං අට්ඨපුග්ගලා.
2. යපමානානං මනුස්සානං පුඤ්ඤඥෙකඛින පාඤ්ඤා,
කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං එසු දිනතං මහපඵලතී.

ගොතමීවගෙගා ජට්ඨො.

කත්‍රුද්දුතං:

ගොතමී ඔවාදං සඤ්ඤා දීසජාඤ්ඤ උජ්ජයො,
භයං ඤො ආහුනෙය්‍යා ව ඤො ව අට්ඨපුග්ගලා තී.

8. 2. 6. 10 ද්විතීය අට්ඨපුග්ගල සූත්‍රය

[සැවත්තිදනයි]

මහණෙනි, මේ පුද්ගලයෝ අටදෙනෙක් ආහුනෙය්‍යා වෙත්,... ලොකයට අනුත්තරපුණ්‍යකේෂත්‍ර වෙත්. කවර අට දෙනෙක යත්: සොභාපතන ය, සෝචන් ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය, සකදගාමී ය. සකදගාමී ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය; අනාගාමී ය, අනාගාමී ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේ ය, රහත් ය, රහත්ඵල පසක් කිරීමට පිළිපත්තේයි මහණෙනි, මේ පුද්ගලයෝ අට දෙන ආහුනෙය්‍යා වෙත් ... ලොකයට අනුත්තර පුණ්‍යකේෂත්‍ර වෙත්.

1. මාර්ගයට පිළිපත් සතර දෙනෙක්ද ඵලයෙහි පිහිටි සතර දෙනෙක් ද යන පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් වෙත්. සත්කයනට මෙය උත්කාෂ්ට සංඛ්‍ය වෙයි.

2. දන් දෙන මිනිස්නට පින් කැමති සත්නට උපධිවිපාක ඇති පින් කරනුවනට මේ සංඛ්‍යා කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත්ඵල වෙයි.

සවැහි ගෝතමී වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

ගොතමී සූත්‍රය, ඔවාද සූත්‍රය, සධිඛ්‍ය (ගොතමීයො වාද) සූත්‍රය, දීසජාණු (ව්‍යගසපජ්ජ) සූත්‍ර ය, උජ්ජය සූත්‍ර ය, භය (කාමාධි වචන) සූත්‍ර ය, ආහුනෙය්‍යා සූත්‍ර දෙක ය අට්ඨපුග්ගල සූත්‍ර දෙක දැයි සූත්‍ර දශයෙකි.

7. වාපාලවග්ගො

8. 2. 7. 1

ලාභිච්ඡා සුතතං

[සාවකීනිදනං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකසමී. කතමෙ අවධි:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො නිරායක්ඛවුක්ඛිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො උච්චහති සටති වායමති ලාභාය. තස්ස උච්චහතො සටතො වායමතො ලාභාය ලාභො නුපපජ්ජති, සො තෙන අලාභෙන සොචති කිලමති පරිදෙවති උරක්ඛාලිංකදුති සමමොහං ආපජ්ජති. අයං වුවචති භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය. උච්චහති සටති වායමති ලාභාය. න ච ලාභී, සොචී ච පරිදෙවී ච වුතො ච සද්ධමො.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො නිරායක්ඛ- වුක්ඛිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො උච්චහති සටති වායමති ලාභාය, තස්ස උච්චහතො සටතො වායමතො ලාභාය ලාභො උපපජ්ජති. සො තෙන ලාභෙන මිජ්ජති පමජ්ජති පමාදමාපජ්ජති. අයං වුවචති භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය, උච්චහති සටති වායමති ලාභාය ලාභී ච මදී ච පමාදී ච වුතො ච සද්ධමො.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො නිරායක්ඛ- වුක්ඛිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො න උච්චහති න සටති න වායමති ලාභාය, තස්ස අනුච්චහතො අසටතො අවායමතො ලාභාය, ලාභො නුපපජ්ජති. සො තෙන අලාභෙන සොචති කිලමති පරිදෙවති උරක්ඛාලිංකදුති සමමොහං ආපජ්ජති. අයං වුවචති භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය, න උච්චහති න සටති න වායමති ලාභාය. න ච ලාභී සොචී ච පරිදෙවී ච වුතො ච සද්ධමො.

7. වාපාලවර්ගය

8. 2. 7. 1

ලාභිච්ඡා සූත්‍රය

මහණෙනි, ශ්‍රෝවණී විද්‍යාමාන මේ පුද්ගලයෝ අටදෙනෙක් දැන. කවර අටදෙනෙක් යත්:

1. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ප්‍රකර්ෂ විවේකයට ගිය (කිසිවක්හි) අයත් පැවැතුම් නැතිව වෙසෙන (විදගීනා කම්මික) මහණහට ප්‍රත්‍යය ලාභය පිණිස ඉච්ඡායෙක් උපදී. හේ ලාභය පිණිස උක්‍යාන වීයඹ කරයි, සටයි, වැර කරයි. ලාභය සඳහා උක්‍යාන වීයඹය කරන සටනා කරන ව්‍යායාම කරන ඕහට ලාභය නූපදනේය. හේ ඒ අලාභයෙන් ශෝක කරන්නේය; කලාන්ත වෙයි; පරිදේවනා කරන්නේය, ළෙහි අත් පැහැරූ හඬනේය, සමෝහයට පැමිණේ. මහණෙනි, මේ මහණ ලාභයට ඉච්ඡා ඇතිව වසයි, ලාභය පිණිස උක්‍යානවීයඹ කරයි, සටයි, වැයම කරයි, (ඉච්ඡිතය) නො ලබන සුලු වූයේ ශෝක කරනුයේ පරිදේවනා කරනුයේ සඳ්ධිමයෙන් (විදගීනායෙන්) ව්‍යුත වූයේ යි කියනු ලැබේ.

2. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ප්‍රවීච්ඡිතව වෙසෙන අයත් පැවැතුම් නැති මහණහට ලාභයට ඉච්ඡායෙක් උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උක්‍යාන වීයඹ කරයි, සටයි, ව්‍යායාම කරයි. උක්‍යානවීයඹ කරන සටන ව්‍යායාම කරන ඕහට ලාභය උපදනේ ය. හේ ඒ ලාභයෙන් මත්-වෙයි, ප්‍රමාදන වෙයි, ප්‍රමාදයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, මේ මහණ ලාභයට ඉච්ඡා ඇතියේ වෙසේ. ලාභයට උක්‍යාන වීයඹ කරයි, සටයි, වැයම කරයි. ලාභී වූයේත් මදකියේත් ප්‍රමාදී වූයේත් සඳ්ධිමයෙන් ව්‍යුත වූයේත් වී යයි කියනු ලැබේ.

3. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ප්‍රවීච්ඡිත ව වසන අයත් නැති පැවැතුම් ඇති මහණහට ලාභය පිණිස ඉච්ඡායෙක් උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උක්‍යාන වීයඹ නො කරයි. නො සටයි, ව්‍යායාම නො කරයි. ලාභය පිණිස වැර නො කරන සටනා නො කරන ව්‍යායාම නො කරන ඕහට ලාභය නූපදනේ ය. හේ ඒ අලාභයෙන් ශෝක කරයි, කලාන්ත වෙයි, පරිදේවනා කරයි, ළෙහි අත් පැහැරූ හඬයි, සමෝහයට පැමිණේ. මහණෙනි, මේ මහණ ලාභයට ඉච්ඡා ඇතියේ වෙසේ. උක්‍යාන වීයඹ නො කරයි, නො සටයි, ව්‍යායාම නො කරයි. නො ද (ඉච්ඡිතය) ලබන සුලුයේ ශෝක කරනුයේ ද පරිදේවනා කරනුයේ ද සඳ්ධිමයෙන් ව්‍යුත වූයේ ද වේ යයි කියනු ලැබේ.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො නිරායනන-
 චුක්ඛිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො න උච්චහති න සටති න වායමති
 ලාභාය. තස්ස අනුච්චහතො අසටතො අවායමතො ලාභාය ලාභො
 උපපජ්ජති. සො තෙන ලාභෙන මජ්ජති පමජ්ජති පමාදමාපජ්ජති. අයං
 චූචවති භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය න උච්චහති න සටති
 න වායමති ලාභාය, ලාභී ව මදී ව පමාදී ව චුතො ව සඤ්චො.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො නිරායනන-
 චුක්ඛිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො උච්චහති සටති වායමති ලාභාය,
 තස්ස උච්චහතො සටතො වායමතො ලාභාය ලාභො නුපපජ්ජති. සො
 තෙන අලාභෙන න සොචති න කිලමති, න පරිදෙවති, න උරක්ඛාලීං
 කඤ්ඤති න සමමොභං ආපජ්ජති, අයං චූචවති භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉච්ඡා
 වීහරති ලාභාය. උච්චහති සටති වායමති ලාභාය, න ව ලාභී න ව සොචී
 න ව පරිදෙවී අච්චුතො ව සඤ්චො.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො නිරායනන-
 චුක්ඛිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො උච්චහති සටති වායමති ලාභාය.
 තස්ස උච්චහතො සටතො වායමතො ලාභාය ලාභො උපපජ්ජති. සො
 තෙන ලාභෙන න මජ්ජති, න පමජ්ජති, න පමාදමාපජ්ජති. අයං චූචවති
 භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය, උච්චහති සටති වායමති ලාභාය,
 ලාභී ව න ව මදී ව නව පමාදී අච්චුතො ව සඤ්චො.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො නිරායනන-
 චුක්ඛිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො න උච්චහති න සටති න
 වායමති ලාභාය. තස්ස අනුච්චහතො අසටතො න වායමතො ලාභාය
 ලාභො නුපපජ්ජති. සො තෙන අලාභෙන න සොචති න කිලමති න
 පරිදෙවති, න උරක්ඛාලීංකඤ්ඤති, න සමමොභං ආපජ්ජති. අයං චූචවති
 භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය, න උච්චහති න සටති න වායමති
 ලාභාය, න ව ලාභී, න ව සොචී, න ව පරිදෙවී අච්චුතො ව සඤ්චො.

4. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ප් රඊඊඊක ව වසන අයත් පැවතුම් නැති ව වෙසෙන මහණහට ලාභයට ඉඊඊයෙක් උපදනේ ය. හේ ලාභයට උඊඊයෙක් නො කරයි. නො සටයි. ව් යායාම නො කරයි. ලාභය පිණිස උඊඊයෙක් නො කරන නො සටන ව් යායාම නො කරන ඔහට ලාභය උපදනේ ය. හේ ඊ ලාභයෙන් මත් වෙයි. ප් රමඤ්ඤ වෙයි. ප් රමාදයට යෙයි. මහණෙනි, මෙ මහණ ලාභයට ඉඊඊයා ඇතිවැ වෙසෙයි. උඊඊයෙක් නො කරයි. නො සටයි. ව් යායාම නො කරයි. ලාභී ඊයෙක් මදුනියේ ද ප් රමාදී ද සද්ධම්මයෙන් හුණුයේ ද යි කියනු ලැබේ.

5. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ප් රඊඊඊක ව වෙසෙන අයත් පැවතුම් නැති මහණහට ලාභයට ඉඊඊයෙක් උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උඊඊයා වියඊ කරයි, සටයි, ව් යායාම කරයි, ලාභය පිණිස උඊඊයා කරන සටනා කරන වැයම් කරන ඔහට ලාභය නුපදනේ ය. හේ අලාභයෙන් ශොක නො කරයි, කලානක නො වෙයි, පරිදේවනා නො කරයි. ලෙහි පැහැර නො හඬයි, සමමොහයට නො යේ. මහණෙනි, මෙ මහණ ලාභයට ඉඊඊයා ඇති වැ වෙසේ. ලාභය පිණිස උඊඊයා වියඊ කෙරේ. සටනා කෙරේ. ව් යායාම කෙරේ. ලාභී නො වූයේ ශේක නො කරනුයේ යයි ද, පරිදේවනා නො කරන සුදුසුයේ යයි ද, සද්ධර්මයෙන් ව් යුත නො වූයේ යයි ද කියනු ලැබේ.

6. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ප් රඊඊඊක ව වෙසෙන අයත් පැවතුම් නැති මහණහට ලාභය පිණිස ඉඊඊයා උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උඊඊයා කරයි. සටයි. වැයම් කරයි. ලාභය පිණිස උඊඊයා කරන සටනා කරන ව් යායාම කරන ඔහට ලාභය උපදනේ ය. හේ ලාභයෙන් මත් නො වෙයි, ප් රමඤ්ඤ නො වෙයි. ප් රමාදයට නො යෙයි, මහණෙනි, මෙ මහණ ලාභයට ඉඊඊයා ඇතියේ වෙසේ, ලාභය පිණිස උඊඊයා කෙරේ, සටනා කෙරේ, ව් යායාම කෙරේ. ලාභී වූයෙන් මද නැතියේ යයි ද ප් රමාද නැතියේ යයි ද සද්ධම්මයෙන් අව් යුත යයි ද කියනු ලැබේ.

7. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ප් රඊඊඊක ව වෙසෙන අයත් පැවතුම් නැති මහණහට ලාභය පිණිස ඉඊඊයා උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උඊඊයා නො කරයි. සටනා නො කරයි. ව් යායාම නො කරයි. ලාභය පිණිස උඊඊයා නො කරන, සටනා නො කරන, ව් යායාම නො කරන ඔහට ලාභය නුපදනේ ය. හේ ඊ අලාභයෙන් ශොක නො කරයි. කලානක නො වෙයි. පරිදේවනා නො කරයි. ළය තළමින් නො හඬයි. සමමොහයට නො යේ. මහණෙනි, මෙ මහණ ලාභය පිණිස ඉඊඊයා ඇතියේ වෙසේ. උඊඊයා නො කෙරේ. සටනා නො කෙරේ, ව් යායාම නො කෙරේ. ලාභී නො වූයෙන් ශොක නො කරන සුදුසුයේ යයි ද පරිදේවනා නො කරන සුදුසු යයි ද සද්ධර්මයෙන් අව් යුත යයි ද කියනු ලැබේ.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චින්නං විහරතො නිරායක පුත්තිනො ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය, සො න උට්ඨහති න සට්ඨිති වායමති ලාභාය. තස්ස අනුට්ඨහතො අසට්ඨො න වායමතො ලාභාය ලාභො උප්පජ්ඣති. සො තෙන ලාභෙන න මජ්ඣති න පමජ්ඣති. න පමාදමාපජ්ඣති. අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය, න උට්ඨහති න සට්ඨිති න වායමති ලාභාය. ලාභී ච න ච මදී න ච පමාදී අච්ඡුතො ච සඤ්චො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ පුග්ගලා සත්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිනි.

8. 2. 7. 2

අලං සුතං

[සාවඤ්චීදනං]

1. ඡහි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, අලං පරෙසං, කතමෙහි ඡහි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛිප්පනියනං ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුභානං ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, ධනානඤ්ච ධම්මානං අනුච්ඡප්පරිකඛිතා හොති, අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්ම- පච්චනෙකා ච හොති, කල්යාණවාපො ච හොති කල්යාණවාකාරණො පොරියා වාචාස සමනනාගතො විසංඝාය අනෙලගලාය අක්ඛං විඤ්ඤ- පභියා, සඤ්ඤකො ච හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සමපහංසකො සමුභවාරීනා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ඡහි ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං.

8. මහණෙනි, මේ සස්තයෙහි ප්‍රවීච්ඡිත ව වෙසෙන අයත් පැවතුම් නැති මහණහට ලාභය පිණිස ඉව්ජා උපදනේ ය. හේ ලාභය පිණිස උත්තරාන නො කරයි, නො සටයි, ව්‍යායාම නො කරයි. ලාභය පිණිස උත්තරාන නො කරන, සටනා නො කරන, ව්‍යායාම නො කරන ඔහට ලාභය උපදනේ ය. හේ ඒ ලාභයෙන් මත් නො වෙයි, පමා නො වෙයි, ප්‍රමාදයට නො යෙයි. මහණෙනි, මේ මහණ ලාභය පිණිස ඉව්ජා පැවැත්වීම වෙසේ, ලාභය පිණිස උත්තරාන නො කෙරේ, සටනා නො කෙරේ, ව්‍යායාම නො කෙරේ, ලාභී වූයේත් මද නැතියේ යයි ද ප්‍රසාද නැතියේ යයි ද සද්ධර්මයෙන් අව්‍යුත්ත යයි ද කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි විද්‍යාමාන පුද්ගලයෝ අට දෙන වෙත්. යයි,

8. 2. 7. 2

අලං සූත්‍රය

[සැවැත්වීමට]

1. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්විත මහණ තමහට (හිත ප්‍රතිපත්තියෙහිලා) සුදුසු වෙයි, පරහට (හිත ප්‍රතිපත්තියෙහිලා) සුදුසු වෙයි. කවර සයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ (ස්කන්ධ, ධාතූ, ආයතනාදී) කුසල ධර්මයන්හි වහා උපධාරණ කරන්නේත් වෙයි, ඇසු දහමුත් දරන සැහැවී ඇත්තේත් වෙයි, දරු දහමුත්ගේ අරුත් විමසනුයේත් වෙයි, අරුත් දැන පෙළ දහම් දැන ධර්මානු ධර්මයට පිළිපත්තේත් වෙයි, සුඤ්ඤ වාග්දෙසාස ඇතියේ නො පැවැත්වූ නිදෙය් නො ගිලිහුණු අක්ඛිලපන-යෙන් යුත් පිරිපුන් තෙපුලින් සමන්විත වූයේ කල්‍යාණ කපා ඇතියේ වෙයි, සමුච්චි සරුතට සමාදන් කරනුයේ සමුච්චිතථතා කරනුයේ සමුච්චි-හම්ම කරනුයේ කරුණු දක්වනුයේත් වෙයි. මහණෙනි, මේ ස කරුණින් සමන්විත මහණ තමහට (හිත ප්‍රතිපත්තිය පිණිස) සුදුසු වෙයි, පරහට (හිත ප්‍රතිපත්තිය පිණිස) සුදුසු වේ.

2. පඤ්චි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො අලං පරෙසං. කතමෙහි පඤ්චි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න හෙව ධො ඛිප්පනිසන්ඨි ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. සුත්තානඤ්ච ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, ධිත්තානඤ්ච ධම්මානං අත්ථිපපරිකම්මානා හොති, අඤ්චමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානු-ධම්මපටිපන්නො ව හොති, කල්යාණවාචො හොති -පෙ- අඤ්චස්ස විඤ්ඤාපනියා, සන්දස්සකො ව හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සම්පහංසකො සමුභවොරිනං. ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ, පඤ්චි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, අලං පරෙසං.

3. චතුහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං. කතමෙහි චතුහි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඛිප්පනිසන්ඨි ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. සුත්තානඤ්ච ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, ධිත්තානඤ්ච ධම්මානං අත්ථිපපරිකම්මානා හොති, අඤ්චමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්ම-පටිපන්නො ව හොති. නො ව කල්යාණවාචො හොති කල්යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසංධාය අනෙලගලාය අඤ්චස්ස විඤ්ඤාපනියා, නො ව සන්දස්සකො හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සම්පහංසකො සමුභවොරිනං. ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ, චතුහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං.

4. චතුහි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො. කතමෙහි චතුහි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඛිප්පනිසන්ඨි ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. සුත්තානඤ්ච ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, නො ව ධිත්තානං ධම්මානං අත්ථිපපරිකම්මානා හොති, න ව අඤ්චමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්ම-පටිපන්නො හොති, කල්යාණවාචො ව හොති කල්යාණවාකකරණො -පෙ- අඤ්චස්ස විඤ්ඤාපනියා සන්දස්සකො ව හොති -පෙ- සමුභවොරිනං. ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ, චතුහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො.

2. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත වූ මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කුසල ධර්මයන්හි වහා උපධාරණ කරනුයේ නො ම වෙයි. ඇසූ දහම් දරන සැහැවී ඇතියේ වෙයි, දූරු දහමුත්ගේ අරුත් වීමසා දන්තේත් වෙයි, අටුවා දන, පෙළ දම් දන ධර්මානු ධර්මයෙහි පිළිපත්තේත් වෙයි අභිච්ඡෙදනායට හිත වූ ... කලාණකපා ඇතියේ වෙයි, සමුමසරුනට සමාදන් කරනුයේ සමුනෙතපනා කරනුයේ සමප්‍රහමිණ කරනුයේ සන්දුකික ද වෙයි. මහණෙනි, මේ දහම් පයින් සමනාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු වේ.

3. මහණෙනි, සිවු කරුණෙකින් සමනාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වේ. කවර සතරෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කුසල ධර්මයන්හි විපෘතිසන්ති ද වෙයි. ඇසූ දහමුත් දරන සැහැවී ඇතියේත් වෙයි. දූරු දහමුත්ගේ අරුත් වීමසනුයේත් වෙයි. අටුවා දන පෙළ දම් දන ධර්මානු ධර්මයට පිළිපත්තේත් වෙයි. නො පැකුළුණු නිදෙස් නො ගිලිහුණු, අරුත් හඟවන පිරුණු වදනින් සමනාගත වූයේ කලාණක වාග්සොඝ ඇතියේ කලාණක කපා ඇත්තේ ද නො වෙයි. සමුමසරුනට සමාදන් කරවන සමුනෙතපන කරන සමප්‍රහමිණ කරන සන්දුකික ද නො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිවු කරුණින් සමනාගත මහණ තම හට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වේ.

4. මහණෙනි, සතර කරුණෙකින් සමන්වාගත මහණ පරහට (හිත පිළිවෙත් පිණිස) සුදුසු වෙයි, තම හට (හිත පිළිවෙත් පිණිස) නො සුදුසු වෙයි. කවර සතරෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කුසල ධර්මයන්හි විපෘතිසන්ති ද වෙයි. ඇසූ දහම් දරන සැහැවී ඇතියේ ද වෙයි, දූරු දහමුත්ගේ අරුත් වීමසනුයේ නො වෙයි, අටුවා දන පෙළ දම් දන ධර්මානු ධර්මයට පිළිපත්තේත් නො වෙයි, සොදුරු වදන් ඇතියේ සුදුරු වාග් සොඝ ඇතියේ ... අරුත් හැඟවීමට සුදුසු තෙපුලින් සමන්වාගත වූයේ ... කලාණක කපා ඇතියේ වෙයි, සමුමසරුනට සන්දුකික ද වෙයි. ... මහණෙනි, මේ සතර දහමින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි. තමහට සුදුසු නො වේ.

5. තීඞි භික්ඛවෙව, ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අඤ්ඤානො, නාලං පරෙසං. කතමෙහි තීඞි:

ඉධ භික්ඛවෙව, භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසනහි ව හොති කුසලෙසු ධෛමෙසු. සුත්තානාඤ්ඤා ධම්මානං ධාරණඡාතිකො හොති, ධනානාඤ්ඤා ධම්මානං අඤ්ඤාපපරිකම්මිතා හොති, අඤ්ඤාඤ්ඤා ධම්මානානු- ධම්මපටිපන්නො ව හොති, නො ව කල්‍යාණවාචො හොති, කල්‍යාණ- වාක්කරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසංසාය අනුලභෙය්‍ය අඤ්ඤා විඤ්ඤාපනියා, නො ව සඤ්ඤාකො හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සමපහංසකො සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙව, තීඞි ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අඤ්ඤානො, නාලං පරෙසං.

6. තීඞි භික්ඛවෙව, ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං. නාලං අඤ්ඤානො¹ කතමෙහි තීඞි:

ඉධ භික්ඛවෙව, භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසනහි ව හොති කුසලෙසු ධෛමෙසු. සුත්තානාඤ්ඤා ධම්මානං ධාරණඡාතිකො හොති. නො ව ධනානා- ධම්මානං අඤ්ඤාපපරිකම්මිතා හොති. නො ව අඤ්ඤාඤ්ඤා ධම්මානානු- ධම්මපටිපන්නො හොති. කල්‍යාණවාචො ව හොති -පෙ- අඤ්ඤා විඤ්ඤාපනියා. සඤ්ඤාකො ව හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සමපහංසකො සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙව, තීඞි ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං., නාලං අඤ්ඤානො.¹

7. දථිඞි භික්ඛවෙව, ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අඤ්ඤානො, නාලං පරෙසං,² කතමෙහි දථිඞි:

ඉධ භික්ඛවෙව, භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසනහි හොති කුසලෙසු ධෛමෙසු. නො ව සුත්තානං ධම්මානං ධාරණඡාතිකො හොති. ධනානාඤ්ඤා ධම්මානං අඤ්ඤාපපරිකම්මිතා හොති. අඤ්ඤාඤ්ඤා ධම්මානානු- ධම්මපටිපන්නො ව හොති. නො ව කල්‍යාණවාචො හොති -පෙ- අඤ්ඤා විඤ්ඤාපනියා නො ව සඤ්ඤාකො හොති -පෙ- සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙව දථිඞි ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අඤ්ඤානො, නාලං පරෙසං.³

1. නො අඤ්ඤානො-සීඉ.
2. නො පරෙසං-සීඉ.

5. මහණෙනි, දහම් තුනෙකින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු නො වෙයි. කවර තුනෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ කුසල් දහමිහි විප්පනිසන්ති ද නො වෙයි, දුරු දහමුත් දරන සැහැවි ඇතියේ ද වෙයි, දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සනුයේ ද වෙයි, අරුත් දන දහම් දන ධර්මානුධර්මයෙහි පිළිපදනේත් වෙයි, කලණ තෙපුල් ඇතියේ අරුත් හැඟවීමට සුදුසු වූ වුහු වූ නිදෙස් වූ නො හිලිහුණු අරුත් ඇති අතීවිඥපනගෙන් යුක්ත වූ යොදුරු වචනයෙන් සමන්වාගත වූයේ කලාණවාක් ඇතියේ වෙයි. සමුම්සරුනට කරුණු සමාදන් කරවන, මොනොවට තෙද ගන්වන සම්ප්‍රහණිය කරන සංදර්ශකයෙක් ද නො වෙයි. මහණෙනි, මේ කුන් කරුණෙන් සමන්වාගත ව මහණ තමාට හිත පිණිස සුදුසු වෙයි, පරහට හිත පිණිස සුදුසු නො වෙයි.

6. මහණෙනි, කරුණු තුනෙකින් සමන්වාගත වූ මහණ මෙරමාහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි. කවර තුනෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ කුසල් දහමිහි විප්පනිසන්ති නො ම වෙයි. ඇසූ දහමුත් දරන සැහැවිද වෙ. දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සනුයේ වෙයි. අරුත් දන දහම් දන ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපක්‍ෂයට නො-පිළිපන්තේත් වෙයි ... අරුත් හැඟවීමට හිත ... කලණ වදන් ඇතියේත් වෙයි. සමුම්සරුනට සමාදන් කරවන, සමුඤ්ඤා කරවන, සම්ප්‍රහණිය කරන සද්දර්ශකයෙක් ද වෙයි. මහණෙනි, මේ දහම් තුනෙන් සමන්වාගත මහණ මෙරමාහට යෝග්‍ය වෙයි, තමහට අයෝග්‍ය වෙයි.

7. මහණෙනි, කරුණු දෙකෙකින් සමන්වාගත මහණ තම හට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වෙයි. කවර දෙකෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ කුසල් දහමිහි විප්පනිසන්ති නො වෙයි. ඇසූ දහම් දරන සැහැවි ඇතියේත් නො වෙයි. දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සන්තේ වෙයි. අරුත් දන දහම් දන ධර්මානුධර්මයට පිළිපන්තේත් වෙයි. ... අරුත් හැඟවීමට සුදුසු ... කලණ වදන් ඇතියේ නො වෙයි. සමුම්සරුනට සද්දර්ශක ද නො වෙයි. මහණෙනි, මේ දහම් දෙකින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වෙයි.

8. ද්විතී භික්ඛවෙ, ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංපරෙසං, නාලං අත්තනො¹ කතමෙහි ද්විතී:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු නභෙව ඛො ඛිප්පනිසනති හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු. නො ච සුතානං ධර්මානං ධාරණජානිකො භෙති. නො ච ධනානං ධර්මානං අත්ඤ්ඤපච්චිකම්මා හොති. නො ච අත්ඤ්ඤාය ධර්මමඤ්ඤාය ධර්මොත්ථධර්මපටිපනෙතො හොති. කල්‍යාණවාචො ච හොති කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසුච්ඡාය අනෙලගලාය අත්ඤා විඤ්ඤාපනියා. සන්දසකො ච හොති සමාදපකො සමුක්ඛෙජකො සමපහංසකො සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ද්විතී ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනොති.¹

8. 2. 7. 3

සධිඛිතතදෙසිත සුතනං

[සාවස්ථිතිදනං]

අථ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංඛකමී. උපසංඛකමීඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසීදි ඵකමන්තං නිසීනෙතො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං ඵඤ්ඤවොච:

සාධු මෙ භනෙත, භගවා සධිඛිතතන ධර්මං දෙසෙතු. යමහං භගවතො ධර්මං සුඤ්ඤා ඵකො චූපකච්ඡො අපචමන්තො ආතාපී පභිතනෙතො විහරෙය්‍යන්ති.

ඵචමෙව පනිධෙකවෙච මොසපුරියා මමඤ්ඤෙඤ්ඤව අපෙකිසන්තී. ධර්මෙ ච භාසිතෙ මමඤ්ඤෙඤ්ඤව අනුබන්ධිතඛං මඤ්ඤෙහති.

දෙසෙතු මෙ භනෙත, භගවා සධිඛිතතන ධර්මං, දෙසෙතු සුගතො සධිඛිතතන ධර්මං, අපෙචනාමාහං භගවතො භාසිතසා අත්ඤ්ඤා ආජානෙය්‍යං, අපෙචනාමාහං භගවතො භාසිතසා දයාදෙ අසසන්ති.

1. භො අත්තනො-සිඤ්ඤ

8. මහණෙනි, දහම් දෙකෙකින් සමන්වාගත වූ මහණ පරහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි. කවර දෙකෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කුසල් දහමිහි බිප්භතිසනනී නො ම වෙයි. ආසු දහමුත් දරන සැහැවී ඇතියේත් නො වෙයි. දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සනුයේත් නො වෙයි. අරුත් දැන දහම් දැන ධර්මානු-ධර්මයට පිළිපත්තේත් නො වෙයි. සුඤ්ඤා කථා ඇතියේ වුහුටු ගිදෙස් නො ගිලිහුණු අරුත් හභවන සොළුරු වදනින් සමන්වාගත වූයේ කලණ වදන් ඇතියේ වෙයි. සබ්බසරුනට සඤ්ඤාක වූයේ සමාදන් කරවන්නේ උකෙස්නා කරන්නේ සම්ප්‍රහර්ෂණය කරන්නේ වෙයි. මහණෙනි, මේ දහම් දෙකින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු ජීවයි. තම හට සුදුසු නො වෙ යි.

8. 2. 7. 3

සඩ්ධිතතදෙසිත සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

එකල එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹී-යේ ය. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත් පසෙක හින. එකත් පසෙක හුන් එ මහණභාග්‍යවතුන් වහන්සේට කෙලසැල කෙළේය:

වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් ධර්මයක් අභා එකලා වූයෙමි සඛ්භණ්ඩකායෙන් දුරු වූයෙමි නො පමා වූයෙමි කෙලෙස් තවන වැර ඇතියෙමි තිවන් කෙරේ යැවූ සිත් ඇතියෙමි වෙසෙමි නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට සැකෙවින් එදහම් දෙසන සේක් නම් මැනැවැ යි.

මෙ ලොවහි ඇතැම් භීස් පුභුලෝ මෙ ලෙසින් ම මට අධ්‍යාපණ කෙරෙත්. දහම් දෙසු කල්හිත් මා ම ලුහුබැඳිය යුතු කොට හඹිත්.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට සැකෙවින් දම් දෙසන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ සැකෙවින් දහම් දෙසන සේක්වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතයේ අඤ්ඤා මම දැන ගන්නෙමි නම් මනා මැනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතයට මම දයාද වන්නෙමි නම් මනා මැනු.

තඤ්ඤානිභ තෙ භික්ඛු, එවං සිකඛිතබ්බං: අජ්ඣකතමෙව¹ වික්ඛං
ධීතං භවිසසනී සුසණධීතං. න චුප්පනනා² පාපකා අකුසලා ධම්මා වික්ඛං
පරියාදය ධසසනෙති. එවං භි තෙ භික්ඛු, සිකඛිතබ්බං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අජ්ඣකතං වික්ඛං ධීතං හොති සුසණධීතං,
න චුප්පනනා පාපකා අකුසලා ධම්මා වික්ඛං පරියාදය තිලධනෙති, තතො
තෙ භික්ඛු, එවං සිකඛිතබ්බං: මෙඤ්ඤා මෙ වෙතොවිමුක්ඛි භාවිතා
භවිසසනී බහුලීකතා යානීකතා වජ්ජකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඥාති.
එවං භි තෙ භික්ඛු, සිකඛිතබ්බං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි එවං භාවිතො හොති බහුලී-
කතො තතො ත්වං භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සචිතකකමපි සච්චාරං³
භාවෙය්‍යාසී. අචිතකකමපි විචාරමඤ්ඤා⁴ භාවෙය්‍යාසී. අචිතකමපි අච්චාරං⁵
භාවෙය්‍යාසී. සපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, නිපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී,
යාතසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී උපෙකඛාසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි එවං භාවිතො හොති සුභාවිතො,
තතො තෙ භික්ඛු, එවං සිකඛිතබ්බං: කරුණා මෙ වෙතොවිමුක්ඛි -පෙ-
මුද්දිතා මෙ වෙතොවිමුක්ඛි -පෙ- උපෙකඛා මෙ වෙතොවිමුක්ඛි භාවිතා
භවිසසනී බහුලීකතා යානීකතා වජ්ජකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඥාති.
එවං භි තෙ භික්ඛු, සිකඛිතබ්බං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු අයං සමාධි එවං භාවිතො හොති සුභාවිතො,
තතො ත්වං භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සචිතකකමපි සච්චාරං භාවෙය්‍යාසී,
අචිතකකමපි විචාරමඤ්ඤා භාවෙය්‍යාසී, අචිතකකමපි අච්චාරං භාවෙය්‍යාසී,
සපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, නිපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, යාතසහගතමපි
භාවෙය්‍යාසී උපෙකඛා සහගතමපි භාවෙය්‍යාසී.

1. අජ්ඣකතං මෙ-මජ්ජං. 4. අචිතකකච්චාරමඤ්ඤා මජ්ජං.
2. න ච උප්පනනා - මජ්ජං. 5. අචිතකකඅච්චාරමපි - මජ්ජං.
3. සචිතකකසච්චාරමපි - මජ්ජං.

මහණ, ඵ හෙයින් තොප මෙසේ භික්ෂුය සුතුය: මාගේ සිත මොනොවට පිහිටියේ අධ්‍යාත්මයෙහි ම සිටියෙක් වන්නේ ය. උපන් ලමු අකුශල ධර්මයෝ සිත මැඩ ගෙන නො ද සිවුනාහසි මහණ තොප මෙසේ ම භික්ෂුය සුතුය.

මහණ, යම් කලෙක තොපගේ සිත මනාව සිටියේ අධ්‍යාත්මයෙහි සිටියේ වේ ද, උපන් ලමු අකුශල ධර්මයෝත් සිත මැඩ ගෙන නො-සිචිනාහු ද, මහණ, එකල්හි තා විසින් මෙසේ භික්ෂුය සුතු: මාගේ මෙමන්ත්‍රිවිකාරවිලක්කි තොමෝ භාවිත වූවා බහුලිකාන වූවා යානාවක්මෙන් කරන ලද වූවා වාසනාවක් මෙන් කෘත වූවා සුපිහිටි වූවා මනාසේ වඩන ලද වූවා සුසමාරබධ වූවා වන්තීය කියා යි. මහණ තොප විසින් මෙසේ ම භික්ෂුය සුතු.

මහණ, යම් කලෙක තොප මේ සමාධිය මෙසේ වඩන ලද්දේ වේ ද බහුලිකාන වේද, එකල්හි මහණ තොපි මේ සමාධිය සචිතර්ක කොට ද සචිතර්ක කොට ද වඩන්නහු, විචාරමාත්‍ර වූ අචිතර්ක කොට ද වඩන්නහු, අචිතර්ක කොට ද අචිතර්ක කොට ද වඩන්නහු, සප්‍රිතික කොට ද වඩන්නහු, භිෂ්ප්‍රිතික කොට ද වඩන්නහු, සුඛ සහගත කොට ද වඩන්නහු, උපෙක්ෂා සහගත කොට ද වඩන්නහුය.

මහණ, යම් කලෙක තොප විසින් මේ සමාධිය මෙසේ භාවිත වූයේ මොනවට වඩනා ලද්දේ වේද, මහණ, ඵ කල්හි තොප මෙසේ භික්ෂුය සුතු: මාගේ කරුණාවිකාර විලක්කි තොමෝ... මාගේ මුදිතාවිකාර විලක්කි තොමෝ... මාගේ උපෙක්ෂා විකාරවිලක්කි තොමෝ භාවිත වූවා බහුලිකාන වූවා යානිකාන වූවා වසනාකාන වූවා අනුසීත වූවා පරිචිත වූවා සුසමාරබධ වූවා වන්තීය කියා යි. මහණ, තොප මෙසේ ම භික්ෂුය සුතු.

මහණ, යම් කලෙක තොප විසින් මේ සමාධිය මෙසේ භාවිත වූයේ බහුල කරන ලද්දේ වේද, මහණ, එකල තොපි මේ සමාධිය සචිතර්ක කොටත් සචිතර්ක කොටත් වඩනහු, අචිතර්ක විචාරමාත්‍ර කොටත් වඩනහු, අචිතර්ක අචිතර්ක මාත්‍ර කොටත් වඩනහු, සප්‍රිතික කොටත් වඩනහු, භිෂ්ප්‍රිතික කොටත් වඩනහු, සුඛසහගත කොටත් වඩනහු, උපෙක්ෂා සහගත කොටත් වඩනහුය,

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති සුභාවිතො, තතො තෙ භික්ඛු, ඵලං සිකඛිතබ්බං: කායෙ කායානුපසසී විහරිසාමී ආතාපී සමපජානො සතිමා විනෙය්‍යලොකෙ අභිජක්ඛාදෙමනස්සනාහි. ඵලං හි තෙ භික්ඛු, සිකඛිතබ්බං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති බහුලීකතො තතො තුං භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සචිතකකමපි සච්චාරං භාවෙය්‍යාසී, අචිතකකමපි විචාරමඤ්ඤං භාවෙය්‍යාසී, අචිතකකමපි අච්චාරං භාවෙය්‍යාසී, සපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, නිපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, සාතසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී, උපෙකඛාසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති සුභාවිතො, තතො තෙ භික්ඛු, ඵලං සිකඛිතබ්බං: චෙදනාසු -පෙ- විඤ්ඤා -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී විහරිසාමී ආතාපී සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජක්ඛාදෙමනස්සනාහි. ඵලං හි තෙ භික්ඛු, සිකඛිතබ්බං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති බහුලීකතො, තතො තුං භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සචිතකකමපි සච්චාරං භාවෙය්‍යාසී, අචිතකකමපි විචාරමඤ්ඤං භාවෙය්‍යාසී, අචිතකකමපි අච්චාරං භාවෙය්‍යාසී, සපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, නිපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, සාතසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී, උපෙකඛාසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හවිසසති සුභාවිතො, තතො තුං භික්ඛු, යෙන යෙනෙව ගච්ඡසී ඵාසුඤ්ඤෙව ගච්ඡසී. යත් යත් ධස්සසී ඵාසුඤ්ඤෙව ධස්සසී. යත් යත් නිසීදිසසසී ඵාසුඤ්ඤෙව නිසීදිසසසී. යත් යත් සෙය්‍යං කප්පෙසසසී ඵාසුඤ්ඤෙව' සෙය්‍යං කප්පෙසසසීති

මහණ, යම් කලෙක තා විසින් මේ සමාධිය මෙසේ වඩන ලද්දේ සුභාවිත වේද, මහණ, එ කල්හි තා විසින් මෙසේ භික්ෂු සුභා කය අනුව දන්තාසුදු වූයේම කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේම සමාග්‍යෙන ඇතියේම සිහි ඇතියේම පඤ්චස්කන්ධ ලෝකයෙහි අභිධ්‍යා දොමනසායන් මැඩගෙන වෙසෙන්නෙමි යි කියා යි. මහණ, තා විසින් මෙසේ ම භික්ෂු සුභා:

මහණ, යම් කලෙක තා විසින් මේ සමාධිය මෙසේ වඩන ලද්දේ බහුලිකාත වේද, මහණ තෝ එ කල්හි මේ සමාධිය සචිතර්ක සචිචාර කොටත් වඩනෙහි, අචිතර්ක විචාරමාත්‍ර කොටත් වඩනෙහි, අචිතර්ක අචිචාර කොටත් වඩනෙහි, සප්‍රිතික කොටත් වඩනෙහි, නිෂ්ප්‍රිතික කොටත් වඩනෙහි, සුච සහගත කොටත් වඩනෙහි, උපෙක්ෂා සහගත කොටත් වඩනෙහි.

මහණ, යම් කලෙක තා විසින් මේ සමාධිය මෙසේ වඩන ලද්දේ සුභාවිත වේද, මහණ එකල තා විසින් මෙසේ භික්ෂු සුභා: වේදනා-වන්ති... විඤ්ඤාන... ධර්මයන්හි ධර්මානුදර්ශී වූයේම කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේම මනා කොට දන්නෙමි සිහි ඇතියේම ලෙච්චි අභිධ්‍යා දොමනසායන් මැඩගෙන වෙසෙන්නෙමි යි කියා යි. මහණ, තා විසින් මෙසේ ම භික්ෂු සුභා.

මහණ, යම් කලෙක තා විසින් මේ සමාධිය මෙසේ වඩන ලද්දේ බහුලිකාත වේද, මහණ, එකල තෝ මේ සමාධිය සචිතර්ක සචිචාර කොටත් වඩනෙහි, අචිතර්ක විචාරමාත්‍ර කොටත් වඩනෙහි, අචිතර්ක අචිචාර කොටත් වඩනෙහි, සප්‍රිතික කොටත් වඩනෙහි, නිෂ්ප්‍රිතික කොටත් වඩනෙහි, සුච සහගත කොටත් වඩනෙහි, උපෙක්ෂා සහගත කොටත් වඩනෙහි.

මහණ, යම් කලෙක තා විසින් මේ සමාධිය මෙසේ වඩනලද්දේ සුභාවිත වේද, මහණ, එකල තෝ යම් යම් ම තැනෙක යෙහි නම් සුවසේ ම යෙහි, යම් යම් ම තැනෙක සිටුවනෙහි නම් සුවසේ ම සිටුවනෙහි. යම් යම් ම තැනෙක ජිඤ්ඤානෙහි නම් සුවසේ ම ජිඤ්ඤානෙහි, යම් යම් ම තැනෙක ආරාම කෙරෙහි නම් සුවසේ ම ආරාම කෙරෙහි යි.

අථ ඛො සො භික්ඛු එකො වූපකච්චො අපමනො ආතාපි පනිතනො විහරනො න වීරසෙසව යසසඨාය කුලදුක්ඛා සමච්චෙදෙ අගාරඝ්ඛා අනගාරියං පබ්බජනී, නදනුක්ඛරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨො ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤාසඤ්ඤානං උපසම්පජ්ජ විහාසී, ඛිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉක්ඛන්තායාති අබ්භංගොසීති. අඤ්ඤනරො ච පන සො භික්ඛු අරහතං අගොසීති.

8. 2. 7. 4

අධිදෙවඤ්ඤාණදසසන සුත්තං

එකං සමයං භගවා ගයායං විහරතී ගයාසීසෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙහි භික්ඛවොති. හදනෙති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චෙසාසුං. භගවා එතදචොච:

1. පුබ්බාහං භික්ඛචෙව, සාමධාධා අනභිසම්බුද්ධො ඛොධිසනෙතොව සමානො ඔභාසඤ්ඤෙව ඛො¹ සඤ්ඤානාමී, නො ච රූපානී පසාමී.

2. තස්ස මයහං භික්ඛචෙව, එතදගොසී: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්ඤෙව සඤ්ඤානෙයං, රූපානී ච පචෙසයං, එවං මෙ ඉදං ඤ්ඤාණදසනං පරිසුද්ධතරං අසාමී. සො ඛො අහං භික්ඛචෙව, අපරෙන සමයෙන අපමනො ආතාපි පනිතනො විහරනො ඔභාසඤ්ඤෙව සඤ්ඤානාමී රූපානී ච පසාමී. නො ච ඛො තාහි දෙවතාහි සද්ධිං සනතිට්ඨාමී, සප්පසාමී, සාකච්ඡං සමාපජ්ජාමී.

3. තස්ස මයහං භික්ඛචෙව, එතදගොසී: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්ඤෙව සඤ්ඤානෙයං රූපානී ච පචෙසයං තාහි ච දෙවතාහි සද්ධිං සනතිට්ඨායං සප්පපෙයං සාකච්ඡං සමාපජ්ජෙයං, එවං මෙ ඉදං ඤ්ඤාණදසනං පරිසුද්ධතරං අසාමී.

සො ඛො අහං භික්ඛචෙව, අපරෙන සමයෙන අපමනො ආතාපි පනිතනො විහරනො ඔභාසඤ්ඤෙව සඤ්ඤානාමී, රූපානී ච පසාමී, තාහි ච දෙවතාහි සද්ධිං සනතිට්ඨාමී, සප්පසාමී, සාකච්ඡං සමාපජ්ජාමී. නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමී, ඉමා දෙවතා අමුක්ඛා වා අමුක්ඛා වා දෙවතීකායාති.

1. ඔභාසං හි ඛො-සීචු

එකල්හි ඒ මහණ එකලා වූයේ සංඛයානිකායෙන් දුරු වූයේ අප්‍රමාණ වූයේ කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙනුයේ නොබෝ කලෙකින් ම කුලපුත්‍රු යමක් පිණිස මොනොවට ගිහිගෙන් හික්ම පැවිද්දට වදනාහු නම් ඒ අනුඤ්ඤා භක්තවයානිය පයච්චසාන කොට ඇති රහත්ඵලය ඉහාත්මයෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන පසක් කොට එයට පැමිණ වීසි ය. ජාතිය ක්ෂිණ විය. බ්‍රහ්මර ව්‍යානා ලද, සිවුමහ කටයුතු කරන ලද, මේ රහත් බව පිණිස (කටයුතු) අතිකෙක් නැතැයි මොනොවට දන්තේ ය. ඒ මහණ රහතුන් කෙරෙහි අන්‍යතරයෙක් ද විය.

8. 2. 7. 4

අධිදෙවඤාණදක්ෂණ සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයා නගර සමීපයෙහි ගයාගීෂියෙහි වෙසෙන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි සි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. චන්ද්‍රසැයී ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළ සේක:

1. මහණෙනි, මම සමෙඤ්ඤියෙන් පුඵයෙහි අභිසංඛ්‍යාන නො වූයෙමි ම බෝසත් වූයෙමි අවභාසයක් (දිවැස් නුවණ එළියක්) ම හඳුනමි. රූපයන් නො දක්මි.

2. මහණෙනි, ඒ මට තෙල සිත විය: ඉදින් මම අවභාසයන් හැඳින ගත්තෙමි රූපයන් ද දක්නෙමි නම් මෙසේ මාගේ මේ ඥාන දැනිය (දිවැස් කුසුණ නමැති දැකීම) පරිඤ්ඤාතර වන්නේ ය කියා සි. මහණෙනි, ඒ මම අපරසමයෙහි අප්‍රමාණ වූයෙමි කෙලෙස් තවන වැර ඇතියෙමි නිවනට මෙහෙය වූ සිතැති ව ව්‍යානානෙමි අවභාසය ද හඳුනමි. රූ ද දක්මි. ඒ දෙවියන් හා නො ද සිටිමි, සලලාප නො කරමි, සාකච්ඡාවට නො පැමිණෙමි.

3. මහණෙනි, ඒ මට තෙල සිත විය: ඉදින් මම අවභාසයන් දන්නෙමි රූ ද දක්නෙමි ඒ දෙවියන් හාත් සිටුනෙමි සලලාප කරන්නෙමි සාකච්ඡාවට නැමිණෙමි නම් මෙසේ මාගේ මේ ඥාන දැනිය පරිඤ්ඤාතර වන්නේ ය කියා සි.

මහණෙනි, ඒ මම අපරසමයෙහි අප්‍රමාණ වූයෙමි ආනාප ඇතියෙමි ප්‍රතිතාතම ව වෙසෙන්නෙමි අවභාසයන් හඳුනමි, රූ ද දක්මි, ඒ දෙවියන් හාත් සිටිමි, සලලාප කරමි, සාකච්ඡාවට පැමිණෙමි, මේ දෙවතාටෝ අසෝ අසෝ දෙවතාකායෙන් පත් වූහයි ඒ දෙවතාවන් නො දනිමි.

4. තස්‍ය මයහං හික්ඛවෙ, එතද්භොසී: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්ඤව සඤ්ජානෙය්‍යා, රූපානි ච පසෙසය්‍යා, තාහි ච දෙවතාහි සද්ධිං සන්තීචෙධ්‍යාං සලලපෙය්‍යාං සාකච්ඡං සමාපජේජය්‍යාං, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යාං ඉමා දෙවතා අමුක්ඛා වා අමුක්ඛා වා දෙවනිකායානි, එවං චෙ ඉදං ඤ්ඤාදසනං පරිසුද්ධතරං අසානි.

සො ඛො අහං හික්ඛවෙ, අපරෙන සමයෙන අප්පමනො ආතාපි පහිතනො විහරනො ඔභාසඤ්ඤව සඤ්ජානාමි, රූපානි ච පසසාමි, තාහි ච දෙවතාහි සද්ධිං සන්තීච්ඤාමි සලලපාමි සාකච්ඡං සමාපජාමි. තා ච දෙවතා ජානාමි ඉමා දෙවතා අමුක්ඛා වා අමුක්ඛා වා දෙවනිකායානි. නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමි ඉමා දෙවතා ඉමසු කමසු විපාකෙන ඉතො වුතා තස් උප්පන්නානි. -පෙ-

5. තා ච දෙවතා ජානාමි, ඉමා දෙවතා ඉමසු කමසු විපාකෙන ඉතො වුතා තස් උප්පන්නා'නි. නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමි, ඉමා දෙවතා ඉමසු කමසු විපාකෙන එවමාහාරා එවං සුඛදුක්ඛපටිසංචෙදිනියොති. -පෙ-

6. තා ච දෙවතා ජානාමි, ඉමා දෙවතා ඉමසු කමසු විපාකෙන එවමාහාරා එවං සුඛදුක්ඛපටිසංචෙදිනියොති, නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමි, ඉමා දෙවතා එවං දීසායුකා එවං චිරට්ඨිතිකානි. -පෙ-

7. තා ච දෙවතා ජානාමි, ඉමා දෙවතා එවං දීසායුකා එවං චිරට්ඨිතිකානි. නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමි, යදි වා මෙ ඉමාහි දෙවතාහි සද්ධිං සන්තිවුත්ථුඛං යදි වා න සන්තිවුත්ථුඛං'නති.

8. තස්‍ය මයහං හික්ඛවෙ, එතද්භොසී: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්ඤව සඤ්ජානෙය්‍යා, රූපානි ච පසෙසය්‍යා, තාහි ච දෙවතාහි සද්ධිං සන්තීචෙධ්‍යාං සලලපෙය්‍යාං සාකච්ඡං සමාපජේජය්‍යාං, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යාං ඉමා දෙවතා අමුක්ඛා වා අමුක්ඛා වා දෙවනිකායානි, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යාං ඉමා දෙවතා ඉමසු කමසු විපාකෙන ඉතො වුතා තස් උප්පන්නානි, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යාං ඉමා දෙවතා එවමාහාරා එවං සුඛදුක්ඛපටිසංචෙදිනියොති, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යාං ඉමා දෙවතා එවං දීසායුකා එවං චිරට්ඨිතිකානි, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යාං යදි වා මෙ ඉමාහි දෙවතාහි සද්ධිං සන්තිවුත්ථුඛං යදි වා න සන්තිවුත්ථුඛං'නති. එවං මෙ ඉදං ඤ්ඤාදසනං පරිසුද්ධතරං අසානි.

සො ඛො අහං හික්ඛවෙ, අපරෙන සමයෙන අප්පමනො ආතාපි පහිතනො විහරනො ඔභාසඤ්ඤව සඤ්ජානාමි, රූපානි ච පසසාමි තාහි ච දෙවතාහි සද්ධිං සන්තීච්ඤාමි සලලපාමි සාකච්ඡං සමාපජාමි,

4. මහණෙනි, ඒ මට තෙල සිත විය: ඉදින් මම අවභාසයක් හඳුනාන්නෙමි රුක් දන්තෙම ඒ දෙවියන් භාත් සිටුනෙමි සලලාප කරනෙමි සාකච්ඡාවට පැමිණෙමි නම් මේ දෙවතාවෝ අයෝ දෙවනිකායෙන් පැමිණියහයි ඒ දෙවියන් ද දන්තෙමි නම් මෙසේ මාගේ මේ ඥාන දඹනාස පරිඤ්ඤාතර වන්නේ ය කියා යි.

මහණෙනි, ඒ මම අපරසමයෙහි අප්‍රමතන වූයෙමි, ආනාප ඇතියෙමි ප්‍රතිතාත්මව වසන්නෙමි අවභාසයක් හඳුනමි, රුක් දක්මි, ඒ දෙවතාවන් භාත් සිටිමි, සලලාප කරමි, සාකච්ඡාවට පැමිණෙමි....

5. මේ දේවතාවෝ අයෝ අයෝ දෙවනිකායෙන් පැමිණියහ යි ඒ දෙවියනුත් දැනිමි. මේ දෙවතාවෝ මෙ නම් කර්මයක්හුගේ විපාකයෙන් මෙයින් සැව එහි උපන්හ යි ඒ දෙවියන් නො දැනිමි. මේ දෙවතාවෝ මේ කර්මයාගේ විපාකයෙන් මෙයින් ව්‍යුත්ප්‍රව්‍යුත් එහි උපන්හ යි ඒ දෙවතාවනුත් දැනිමි. ඒ දෙවතාවනුද ‘මේ දෙවතාවෝ මේ කර්මයාගේ විපාකයෙන් මෙබඳු ආහාර ඇත්තාහු මෙබඳු සුවදුක් විඳින්නාහු’යයි නො දැනිමි....

6. මේ දේවතාවෝ මේ කම්යාගේ විපාකයෙන් මෙබඳු ආහාර ඇත්තාහු මෙ බඳු සුවදුක් විඳිනාහු යයි ඒ දෙවතාවනුද දැනිමි....

7. මේ දේවතාවෝ මෙබඳු දීඝායුෂ ඇත්තාහු මෙසේ චිරසීතිකහ යි ඒ දෙවතාවන් නො දැනිමි. මේ දෙවතාවෝ මෙසේ දීඝායුෂ ඇත්තාහු මෙසේ චිරසීතිකයහ යි ඒ දෙවියනුද දැනිමි. මේ දෙවියන් සමග මා (එකතු) වීසු විරු දැයි කියා හෝ නො වීසු විරු දැයි කියා හෝ ඒ දෙවියන් නො දැනිමි.

8. මහණෙනි ඒ මට මෙ සිත විය: ඉදින් මම අවභාසයක් හඳුනාන්නෙමි නම්, රු ද දක්නෙමි නම්, ඒ දෙවියනුත් සමග සිටුනෙමි නම්, සලලාප කෙරෙමි නම් සාකච්ඡාවට පැමිණෙමි නම්, ඒ දෙවියනුත් මේ දෙවතාවෝ අයෝ අයෝ දෙවනිකායෙන් පැමිණියහ යි දන්තෙමි නම්, මේ දෙවතාවෝ මේ කම්යාගේ විපාකයෙන් මෙයින් සැව එහි උපන්හ යි ඒ දෙවියනුත් දන්තෙමි නම්, මේ දෙවතාවෝ මෙබඳු ආහාර ඇත්තාහු මෙබඳු සුවදුක් විඳිනාහු යයි ඒ දෙවතාවන් දන්තෙමි නම්, මේ දෙවතාවෝ මෙසේ දීඝායුෂ ඇත්තාහු මෙසේ චිරසීතිකයහ යි ඒ දෙවතාවන් ද දන්තෙමි නම්, මේ දෙවියන් සමග (මා එකතු) වීසු විරු දැයි කියා හෝ නො වීසු විරු දැයි කියා හෝ ඒ දෙවියනුද දන්තෙමි නම් මෙසේ මාගේ මේ ඥානදඹනාස පරිඤ්ඤාතර වන්නේ යයි.

මහණෙනි, ඒ මම අපරසමයෙහි අප්‍රමතන වූයෙමි ආනාප ඇතියෙමි ප්‍රතිතාත්මව වසන්නෙමි අවභාසයක් හඳුනමි. රු ද දකිමි, ඒ දෙවතාවන් සමඟත් සිටිමි සලලාප කරමි. සාකච්ඡාවට වදිමි.

තා ච දෙවතා ජානාමී: ඉමා දෙවතා අමුක්කමා වා අමුක්කමා වා දෙවතිකායාති. තා ච දෙවතා ජානාමී: ඉමා දෙවතා ඉමසස කමචසස වීපාකෙන ඉතො චුතා තස් උපපන්නාති. තා ච දෙවතා ජානාමී: ඉමා දෙවතා එවමාහාරා එවං සුබදුක්ඛපටිසංවෙදිනියොති. තා ච දෙවතා ජානාමී ඉමා දෙවතා එවං දීසායුකා එවං වීරච්ඡිතිකාති. තා ච දෙවතා ජානාමී: යදී වා ටෙ ඉමාභි දෙවතාහි සදධිං සනතිචුක්ඛසසං, යදී වා න සනතිචුක්ඛසසං.

යාවකීවික්ඛ ටෙ භික්ඛටෙව, එවං අඤ්ඤාපරිවචනං අධිදෙවඤ්ඤාඤ්ඤාසනං න සුච්ඡුඤ්ඤං අහොසි, තෙව තාඤ්ඤං භික්ඛටෙව, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බමකෙ සසසංඝායානමනියා පජාය සදෙවමනුසසාය අනුකරං. සමාසමොධං අභිසමබ්බොධාති පච්චඤ්ඤාසිං, යතො ච ටො ටෙ භික්ඛටෙව, එවං අඤ්ඤාපරිවචනං අධිදෙවඤ්ඤාඤ්ඤාසනං සුච්ඡුඤ්ඤං අහොසි. අපාහං භික්ඛටෙව, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බමකෙ සසසංඝායානමනියා පජාය සදෙවමනුසසාය අනුකරං. සමාසමොධං අභිසමබ්බොධාති පච්චඤ්ඤාසිං. ඤ්ඤාඤ්ඤා පන ටෙ දසසනං උදපාදී: “අකුසා ටෙ වෙතොච්චුක්ඛති, අයමනතිමා ජාති, නස්ඤ්ඤා සුනබ්බටො”ති.

8. 2. 7. 5

අභිභායතන සුතනං

[සාවකීනිදනං]

1. අච්ඡිමානි භික්ඛටෙව, අභිභායතනාති, කතමානි අවය: අඤ්ඤානං රූපසඤ්ඤා එකො බහිදධා රූපානි පසසති පරිත්තානි සුචණ්ණ දුක්ඛණණාති. තානි අභිභුයා ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤා භොති, ඉදං පඨමං අභිභායතනං.

2. අඤ්ඤානං රූපසඤ්ඤා එකො බහිදධා රූපානි පසසති අපපමාණානි සුචණ්ණදුක්ඛණණාති, තානි අභිභුයා ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤා භොති. ඉදං දුතියං අභිභායතනං.

3. අඤ්ඤානං රූපසඤ්ඤා එකො බහිදධා රූපානි පසසති පරිත්තානි සුචණ්ණදුක්ඛණණාති. තානි අභිභුයා ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤා භොති. ඉදං තතියං අභිභායතනං.

මේ දේවතාවෝ අසෝ දසෝ දෙවනිකායෙනැයි ඒ දෙවියනුක් හඳුනාමි. මේ දෙවතාවෝ මේ කම්යාගේ විපාකයෙන් මෙයින් ව්‍යුත්-
 වූවාහු ඒහි උපන්හයි ඒ දෙවතාවන් ද දනිමි. මේ දෙවතාවෝ මෙබඳු
 ආභාෂ ඇත්තාහු මෙබඳු සුවදුක් විඳුනාහු යයි ඒ දෙවතාවන් ද
 දනිමි, මේ දෙවතාවෝ මෙබඳු දීඨාසුඝ ඇතියාහු මෙසේ විරසවීතිකයහයි
 ඒ දෙවියනුක් දනිමි, මේ දෙවතාවන් සමග මා විසුචිරු දුයි හෝ නො-
 විසුචිරු දුයි හෝ කියාන් ඒ දෙවතාවන් ද දනිමි.

මහණෙනි යම්තාක් මෙසේ අභවපරිවතී (දිවැස් ආදී නුවණ අටෙක
 පෙරැළියක්) ඇති මාගේ අධිදෙව ඥානදර්ශනය සුවිශුද්ධ නොවී ද, මහණෙනි,
 ඒ තාක් මම දෙවියන් සහිත ලරුන් සහිත බලින් සහිත ලොවහි මහණ
 බවුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජායෙහි අනුකර සමාක් සමෛධිය
 අභිසමුදායමෙමි යි පිළින නොකෙළෙමි. මහණෙනි, යම් කලෙක පවන්
 අභවපරිවතී ඇති මාගේ අධිදෙව ඥානදර්ශනය සුවිශුද්ධ වී නම් මහණෙනි,
 එ කල්හි මම සදෙවක සමාරක සබ්බභවක ලොවහි මහණබවුණන්
 සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජායෙහි අනුකර සමාක් සමෛධිය අභි-
 සමුදායමෙමි යි පිළින කෙළෙමි, මාගේ ඥානදර්ශනයක් උපතා: “මාගේ
 විකර්මවිමුක්තිය අකොපාය ය. මේ අන්තීම ජාතිය ය, දැන් පුනර්භවයෙක්
 නැතැ” යි.

8. 2. 7. 5

අභිභායතන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

1. මහණෙනි, මේ අභිභායතනයෝ (සතුරු දහම හා අරමුණු මඩින
 කරුණු) අටදෙනෙකි. කවර අටදෙනෙකයන්: අධ්‍යාත්මරූපයෙහි
 (පරිකම් වශයෙන්) රූප සංඥ ඇත්තේ එකෙක් නො වැඩු සුවණ් දුර්වණ්
 බාහිර රූපායතන දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි යන මෙබඳු
 සංඥ ඇත්තේ වෙයි. මේ ප්‍රථම අභිභායතන යි.
2. අධ්‍යාත්මයෙහි රූපසංඥ ඇත්තේ එකෙක් අප්‍රමාණ වූ සුවණ්
 දුර්වණ් බාහිර රූපයන් දකියි, ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි යන මෙබඳු
 සංඥ ඇත්තේ වෙයි. දෙවන අභිභායතන යි.
3. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇත්තේ එකෙක් නො වැඩු සුවණ්
 දුර්වණ් බාහිර රූපයන් දකියි, ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි යන මෙබඳු
 සංඥ ඇත්තේ වෙයි. මේ තෘතීය අභිභායතන යි.

4. අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤී එකො බහිද්ධා රූපානි පසසති අපපමාණානි සුචණ්ණදුබ්බණණානි. තානි අභිභූයා ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං චතුසං අභිභායතනං.

5. අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤී එකො බහිද්ධා රූපානි පසසති නිලානි නීලචණ්ණානි නීලනිදසසනානි නීලනිභාසානි, තානි අභිභූයා ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං පඤ්චමං අභිභායතනං.

6. අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤී එකො බහිද්ධා රූපානි පසසති පිතානි පිතචණ්ණානි පිතනිදසසනානි පිතනිභාසානි. තානි අභිභූයා ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං ජට්ඨං අභිභායතනං.

7. අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤී එකො බහිද්ධා රූපානි පසසති ලොහිතකානි ලොහිතකචණ්ණානි ලොහිතකනිදසසනානි ලොහිතකනිභාසානි. තානි අභිභූයා ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං සත්තමං අභිභායතනං.

8. අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤී එකො බහිද්ධා රූපානි පසසති ඔදනානි ඔදනචණ්ණානි ඔදනනිදසසනානි ඔදනනිභාසානි. තානි අභිභූයා ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං අට්ඨමං අභිභායතනං. ඉමානි ඛොභිකකචෙ, අට්ඨඅභිභායතනානිති.

8. 2. 7. 6

විමොක්ඛ සුතතං

[සාවස්ථිනිදනං]

අට්ඨිමෙ භිකකචෙ, විමොක්ඛා කතමෙ අච්ච:

1. රූපී රූපානි පසසති. අයං පට්ඨමො විමොක්ඛො.

අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤී එකො¹ බහිද්ධා රූපානි පසසති. අයං දුතියො විමොක්ඛො.

1. එකො, මජ්ඣ-නළී

4. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇත්තේ එකෙක් අප්‍රමාණ වූ සුවණ දූවණ බාහිර රූපයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඥ ඇත්තේ වේ. මේ වතුඡී අභිභායතන යි.

5. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇතියේ එකෙක් නිල් වූ නිල්වන් වූ නිලනිදඹන වූ නිලාවභාස වූ බාහිර රූපයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඥ ඇත්තේ වේ. මේ පඤ්චම අභිභායතන යි.

6. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇතියේ එකෙක් පිත ව පිතවණ වූ පිතනිදඹන වූ පිතාවභාස වූ බාහිර රූපයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි යන මෙබඳු සංඥ ඇතියේ වෙයි. මේ ඡෛව අභිභායතන යි.

7. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇතියේ එකෙක් ලොහිත වූ ලොහිතක වණ වූ ලොහිතක නිදඹන වූ ලොහිතාවභාස ඇති බාහිර රූපයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි යන මෙබඳු සංඥ ඇතියේ වෙයි. මේ සජ්ජම අභිභායතන යි.

8. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇතියේ එකෙක් අවදන වූ අවදනවණ වූ අවදන නිදඹන වූ අවදනාවභාස ඇති බාහිර රූපයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යි මෙබඳු සංඥ ඇතියේ වෙයි. මේ අඡ්චම අභිභායතන යි. මහඡෛනි, මේ අඡ්චම අභිභායතන යි.

8. 2. 7. 6

විමෝක්ෂ සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහඡෛනි, මේ විමෝක්ෂයෝ අටදෙනෙකි. කවර අටදෙනෙක යත්:

1. (අධ්‍යාත්මයෙහි උපදවන ලද) රූපධ්‍යාන ඇත්තේ බැහැර (නිලකසිණාදී) රූපයන් (දූහැන් ඇසින්) දකියි. මේ ප්‍රථම විමෝක්ෂ යි.

2. එකෙක් අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ (නූපදවන ලද රූපාවචර ධ්‍යානයන්) ඇත්තේ බැහැර රූපයන් (රූපාවචර ධ්‍යානයන්) දකියි. මේ දෙවන විමෝක්ෂ යි.

- 3. සුභතෙච අධිමුක්ඛො ගොති. අයං තතියා වීමොකෙඛා.
- 4. සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අත්භමා¹ නානතසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනතො ආකායොති ආකාසානඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. අයං චතුඤ්ඤා වීමොකෙඛා.
- 5. සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායනනං සමතිකකමම අනතං විඤ්ඤාණනී විඤ්ඤාණඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. අයං පඤ්චමො වීමොකෙඛා.
- 6. සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායනනං සමතිකකමම නාථී කිඤ්චිති ආකිඤ්චිඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. අයං ජට්ඨො වීමොකෙඛා.
- 7. සබ්බසො ආකිඤ්චිඤ්ඤායනනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. අයං සත්තමො වීමොකෙඛා.
- 8. සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං සමතිකකමම සඤ්ඤාචේදධිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ වීභරති. අයං අට්ඨමො වීමොකෙඛාති. ඉමෙ ටො භික්ඛවෙ අට්ඨ වීමොකෙඛාති.

8. 2. 7. 7

අනරියවොභාර සුත්තං

[සාවස්ථිනිදනං.]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ, අනරියවොභාරා. කතමෙ අට්ඨ :

අදිට්ඨං දිට්ඨවාදිතා, අසුතෙ සුත්වාදිතා, අමුතෙ මුත්වාදිතා, අච්ඤ්ඤාතෙ විඤ්ඤාත්වාදිතා, දිට්ඨං අදිට්ඨවාදිතා, සුතෙ අසුත්වාදිතා, මුතෙ අමුත්වාදිතා, විඤ්ඤාතෙ අච්ඤ්ඤාත්වාදිතා. ඉමා ටො භික්ඛවෙ, අට්ඨි අනරියවොභාරාති.

1. අත්භමා-මජ්ඣ.

3. (වණ්කඩිණයන්හි ධ්‍යානයෙහි) සුභ ම ය යි ඇලුණේ වෙයි. මෙ මචන විමොක්ඛ යි.

4. සඵලකාරයෙන් උපසංඤාවන් ඉක්මවීමෙන් ප්‍රතිසසංඤාවන්ගේ අසංගමයෙන් නානාකම්පංඤාවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් (කසිණුගසාවීම) ආකාසය අනන්තය යි ආකාසානඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සිවුවන විමොක්ඛ යි.

5. සඵලකාරයෙන් ආකාසානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාය අනන්තය යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ පස්වන විමොක්ඛ යි.

6. සඵලකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා කිසිත් නැතැයි ආකිඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සවන විමොක්ඛ යි.

7. සඵලකාරයෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සත්වන විමොක්ඛ යි.

8. සඵලකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤා-චද්දසිතතිරොධයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ අටවන විමොක්ඛ යි.

මහණෙනි, මේ අෂ්ට විමොක්ඛයෝ වෙතැ යි.

8. 2. 7. 7

අනරියවොහාර සූත්‍රය

[සැවැන්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ අනායාසී ව්‍යවහාරයෝ අට දෙනෙකි. කවර අට දෙනෙක යත්:

නො දක්නා ලද්දෙහි දක්නා ලද්ද යි කියන බව ය, නො අසන ලද්දෙහි අසන ලද්ද යි කියන බව ය, අමුතයෙහි (ඝාතජීවහ්‍යාසචාරයනට නොපත් ගක්ඛ රස ඵොට්ඨබ්බයෙහි) මුතවාදී (ඝාතාදීචාරයනට ගක්ඛාදී ආයතන පැමිණෙන ලද්ද යි කියන) බව ය, සිතීන් නොදන්නා ලද්දෙහි දන්නා ලද්ද යි කියන බව ය, දක්නා ලද්දෙහි අදිට්ඨවාදිතා ය, අසන ලද්දෙහි අසුතවාදිතා ය, මුතයෙහි (ගක්ඛරස ඵොට්ඨාබ්බාරමමණයන් ලබන ලද කල්හි ඒ නැතැයි කියන) අමුතවාදිතා ය, සිතීන් දන්නා ලද්දෙහි නො දන්නා ලද්ද යි කියන බව ය. මහණෙනි, මේ අෂ්ට අනායාසීව්‍යවහාරයෝ යි.

8. 2. 7. 8

අරියවොහාර සුතතං.

[සාවකීනිදනං]

අට්ඨමෙ භික්ඛවෙ, අරියවොහාරා. කතමෙ අට්ඨ: අදිට්ඨෙ අදිට්ඨවාදිනා, අසුත්තෙ අසුතවාදිනා, අමුත්තෙ අමුතවාදිනා, අවිඤ්ඤානෙ අවිඤ්ඤානවාදිනා, දිට්ඨෙ දිට්ඨවාදිනා, සුත්තෙ සුතවාදිනා, මුත්තෙ මුතවාදිනා, විඤ්ඤානෙ විඤ්ඤානවාදිනා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ අරියවොහාරාති.

8. 2. 7. 9

පරිය සුතතං.

[සාවකීනිදනං]

අට්ඨමා භික්ඛවෙ පරියා කතමා අට්ඨ: ඛන්තියපරියා, බ්‍රාහ්මණා පරියා, ගහපතීපරියා, සමඤ්ජපරියා, වාතුමහාරාජිකපරියා, නාවතීස පරියා, මාරපරියා, බ්‍රහ්මපරියා.

අභිජානාමී ඛො පනාහං භික්ඛවෙ, අනෙකසතං ඛන්තියපරියං උපසංකමිතා. තත්‍රපි මයා සන්තීසිත්තපුඛකෙඤ්ච සප්ප්‍රපිතපුඛකෙඤ්ච සාකච්ඡා ව සමාපන්නපුඛා, තස්ස යාදිසකො තෙසං වණ්ණො හොති, තාදිසකො මයහං වණ්ණො හොති, යාදිසකො තෙසං සරො හොති, තාදිසකො මයහං සරො හොති, ධම්මියා ව කථාය සන්දසෙමී සමාදපෙමී සමුත්තෙපෙමී, සම්පහංසෙමී, භාසමානකඤ්ච මං න ජානන්ති, කො නු ඛො අයං භාසති දෙවො වා මනුසෙසා වාති. ධම්මියා කථාය සන්දසෙසා සමාදපෙසා සමුත්තෙපෙසා සම්පහංසෙසා අනතරධායාමී. අනතරභිතකඤ්ච මං න ජානන්ති කො නු ඛො අනතරභිතො දෙවො වා මනුසෙසා වාති.

අභිජානාමී ඛො පනාහං භික්ඛවෙ, අනෙකසතං බ්‍රාහ්මණපරියං -පෙ- ගහපතීපරියං -පෙ- සමඤ්ජපරියං -පෙ- වාතුමහාරාජිකපරියං -පෙ- නාවතීසපරියං -පෙ- මාරපරියං -පෙ- බ්‍රහ්මපරියං උපසංකමිතා. තත්‍රපි මයා සන්තීසිත්තපුඛකෙඤ්ච සප්ප්‍රපිතපුඛකෙඤ්ච සාකච්ඡා ව සමාපන්නපුඛා. තස්ස යාදිසකො තෙසං වණ්ණො හොති තාදිසකො මයහං වණ්ණො හොති. යාදිසකො තෙසං සරො හොති, තාදිසකො මයහං සරො හොති. ධම්මියා ව කථාය සන්දසෙමී සමාදපෙමී සමුත්තෙපෙමී සම්පහංසෙමී. භාසමානකඤ්ච මං න ජානන්ති කො නු ඛො අයං භාසති දෙවො වා මනුසෙසා වාති. ධම්මියා කථාය සන්දසෙසා සමාදපෙසා සමුත්තෙපෙසා සම්පහංසෙසා අනතරධායාමී. අනතරභිතකඤ්ච මං න ජානන්ති කො නු ඛො අයං අනතර-භිතො දෙවො වා මනුසෙසා වාති. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨපරියාති.

8. 2. 7. 8

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ ආයතීව්‍යවහාරයෝ අට දෙනෙකි. කවර අට-
දෙනෙක යත්: අදිට්ඨයෙහි අදිට්ඨවාදිකා ය, අසුතයෙහි අසුතවාදිකා ය,
අමුතයෙහි අමුතවාදිකා ය, අචිකුක්කයෙහි අචිකුක්කවාදිකා ය, දිට්ඨයෙහි
දිට්ඨවාදිකා ය, සුතයෙහි සුතවාදිකා ය, මුතයෙහි මුතවාදිකා ය, චිකුක්ක-
යෙහි චිකුක්කවාදිකා යි. මහණෙනි, මේ ආයතීව්‍යවහාරයෝ අටදෙනා යි.

8. 2. 7. 9

පරිස සුත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ පිරිස් අටෙකි. කවර අටෙක යත්: බහගීය-
පිරිස ය, බ්‍රාහ්මණපිරිස ය, ගහපතිඋරිස ය, සමණපිරිස ය, වාතුමමහාරාජික
පිරිස ය, තාවතීසපිරිස ය, මාරපිරිස ය, බ්‍රහ්මඋරිස යි.

මහණෙනි, මම නෝසිය කැත්පිරිස් වෙත එළඹියෙමි දැනීම ම ය.
එහිද මා විසින් හුන්වීරු ද බිඤ්චීරු ද වේ. සාකච්ඡාදට පැමිණිවීරු ද වේ.
එහි යම් බඳු ඔවුන්ගේ වණ්ණයක් වේ ද, එබඳු වණ්ණයක් මට ද වෙයි.
යම් බඳු ඔවුන්ගේ සිරයෙක් වේ ද, එබඳු සිරයෙක් මට ද වේ. දහැම
කරායෙන් ද සඤ්ඤිතය කරමි. සමාදන් කරවමි. සමුත්තරජනා කරමි,
සමපහංසනා කරමි, මේ දෙව් හෝ මිනිස් හෝ කවරෙක් බෙණේ දැයි
බණන මා නො දනිත්. දහැම තෙසුලෙන් සඤ්ඤිතය කොට සමාදන්
කොට සමුත්තරජනා කොට සමපහංසනා කොට අතුරුදන් වෙමි. දෙව් වූ
හෝ මිනිස් වූ හෝ මේ කවරෙක් නම් අතුරුදන් වී දැයි අතුරුදන් වූ ද
මා නො දනිත්.

මහණෙනි, මම නෝසිය බමුණු පිරිස් වෙත... ගැහැවිපිරිස් වෙත...
මහණ පිරිස් වෙත... සීවිමහරදපිරිස් වෙත ... තච්ඡිසපිරිස් වෙත ... මරපිරිස්
වෙත .. බබ්බපිරිස් වෙත එළඹියෙමි දැනීමි. එහිද මා විසින් හුන්වීරු ද
බිඤ්චීරු ද වේ. සාකච්ඡා ද කළවීරු ය. එහි යම් බඳු ඔවුන්ගේ
වණ්ණයක් වේ ද, එබඳු වණ්ණයක් මට ද වෙයි. ඔවුන්ගේ යම් බඳු
සිරයෙක් වේ නම් මට ද එබඳු සිරයෙක් වේ. දහැම කරායෙකුදු
සඤ්ඤිතය කරමි. සමාදන් කරමි, සමුත්තරජනය කරමි,
සමපහංසනය කරමි, මේ කවර නම් දෙවියෙක් හෝ මිනිසෙක් බෙණේ-
දැයි බණන මා නො දනිත්. දහැම කරායෙන් සඤ්ඤිතය කොට,
සමාදන් කොට, සමුත්තරජනය කොට සමපහංසනය කොට අතුරුදන්
වෙමි. මේ කවර නම් දෙවියෙක් හෝ මිනිසෙක් හෝ අතුරුදන් වී දැයි
අතුරුදන් වූ ද මා නො දනිත්. මහණෙනි මේ පිරිස් අට ය.

8. 2. 7. 10

භූමිවාල සුතතං.

එකං සමයං හගවා වෙසාලියං චිහරති භොවනො කුටාගාර-
සාලායං. අථ ටො හගවා පුබ්බනභයමයං නිවාසෙත්වා පක්ඛච්චරමාදය
වෙසාලියං පිණ්ඩාය පාවිසී. වෙසාලියා පිණ්ඩාය වරිත්වා පචජාහත්තං
පිණ්ඩපාතපටිකකනො ආයඤ්ඤං ආනන්දං ආමනෙත්ති; ගණකාභි
ආනන්දං නිසීදන්තං, යෙන වාපාලං වෙතියං.¹ තෙනුපසඛකමීසසාම
දිවාච්චාරායාති. එවං හනෙති ටො ආයඤ්ඤා ආනන්දං හගවතො පටිඤ්ඤා
නිසීදන්තමාදය හගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි.

අථ ටො හගවා යෙන වාපාලං වෙතියං තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීත්වා
පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදී. භික්ඛු ටො හගවා ආයඤ්ඤං ආනන්දං
ආමනෙත්ති: රමණියා ආනන්දං වෙසාලී, රමණියං උදෙතං වෙතියං,
රමණියං ගොතමකං වෙතියං, රමණියං සක්ඛන්ධං² වෙතියං, රමණියං
බහුදුක්ඛං වෙතියං, රමණියං සාරන්දං වෙතියං, රමණියං වාපාලං
වෙතියං.*

යස කසඨච ආනන්දං වන්තොරො ඉදධිපාදං භාවිතා බහුලීකතා
යානිකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, ආකඛ්ඛමානො සො,
ආනන්දං කප්පං වා³ තිට්ඨෙය්‍ය, කප්පාට්ඨෙය්‍යං වා. තථ:ගතස්ස ටො ආනන්දං
වක්ඛුරො ඉදධිපාදං භාවිතා බහුලීකතා යානිකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා
පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, ආකඛ්ඛමානො ආනන්දං තථ:ගතො කප්පං වා
තිට්ඨෙය්‍ය, කප්පාට්ඨෙය්‍යං වාති. එවන්ධි ටො ආයඤ්ඤා ආනන්දං හගවතා
ඔලාරිකෙ නිමිත්තෙ කඨිරමානෙ ඔලාරිකෙ ඔභාසෙ කඨිරමානෙ
නාසකඨි පටිච්ඡන්ධිකං. න හගවන්තං යාචී: තිට්ඨතු හනෙත්ත, හගවා
කප්පං තිට්ඨතු සුගතො කප්පං බහුජනභිතාය බහුජනඤ්ඤාය ලොකානු-
කම්පාය අත්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති, යථං තං මාලෙන
පරිපුට්ඨිතවිභෙත්තා.

1. පාපාලවෙතියං, සා. වාපාලවෙතියං ෦෦෦
2. සක්ඛන්ධං-පිඬු ෦෦෦
• දිනතිකායෙ මහාපටීතිමානසුතෙත්තං-“රමණියං උදෙතං වෙතියං-ටො- රමණියං වාපාලවෙතියං.”
3. මයා ආකඛ්ඛමානො කප්පං වා-දීති
4. මයා ආකඛ්ඛමානො ආනන්දං-දීති

8. 2. 7. 10

භූමිවාල සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙසාලී නගර සමීප-
යෙහි වූ මහාවනයෙහි කුලාරහල්හි වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැද පෙරව පාසිවුරු ගෙන විසාලාවට පිඬු පිණිස
පිවිසි සේක. විසාලාවෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පස්බත පිඬුවායෙන් පෙරළා
වැඩි සේක් ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් ඇමතු සේක: ආනන්ද ය, නිසී-
දනය (පත්කඩ) ගනුව, වාපාලවෙතිය වෙත දිවාචිභාරය පිණිස යමහයි,
වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා අනඳ තෙරහු
නිසීදනය ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසුපස් ළුහුබැඳියහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාපාලවෙතිය වෙත එළඹී සේක.
එළඹ පැන වූ අස්තෙහි හුන් සේක. හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳ
තෙරුන් ඇමතු සේක: ආනන්ද, වෙසාලිය රමණී වෙයි. උදෙනවෙතිය
රමණී වෙයි. ගොතමකවෙතිය රමණී වෙයි. සත්තඛවෙතිය රමණී
වෙයි. බහුපුත්තවෙතිය රමණී වෙයි. සාරන්දවෙතිය රමණී වෙයි.
වාපාලවෙතිය රමණී වෙයි.

ආනන්ද, යම් කිසිවකුන් විසින් සතර සෘණීපාදයෝ භාවිත ද
බහුලීකෘත ද, යානීකෘත ද, වසකුකෘත ද, අනුඤ්ඤ ද, පරිචිත ද, සුසමාරඬු ද,
ආනන්ද, හේ කැමැති වනුයේ කපක් (ආයුෂ්කල්පයක්) හෝ කල්පාව-
ශෙෂයක් හෝ (ආයුෂ්කල්පයෙන් වැඩියක්) සිටුනේ ය. ආනන්ද, තරාගත-
යන් විසින් සතර ඉදුපා භාවිත ය, බහුලීකෘත ය, යානීකෘත ය, වසකුකෘත ය,
අනුඤ්ඤ ය, පරිචිත ය, සුසමාරඬු ය, ආනන්ද ය, තරාගත තෙමේ කැමැති
වනුයේ කපක් හෝ කල්පාවශෙෂයක් හෝ සිටුනේ ය. මෙසේත්
ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෘදුරික ගිමිති
පහළ කළ කල්හීදු මෘදුරික අච්ඡායය (ආලෝකය) පහළ කළ කල්හීදු
පිළිවිදුනට නො හැකි වූහ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කපක් කල්
සිටුනා සේක්වා, වහන්ස, සුගතයන් වහන්සේ බොහෝ දෙනාට හිත
පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස ලොකානුකම්පා පිණිස දෙවිමිනිස්නට
අභීය පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස කපක් කල් සිටුනා සේක්වා යි
මරහු විසින් මැඩි සිතැතියකු සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො යැදුහ.

දුතියමිති ඛො භගවා -පෙ- තතියමිති ඛො භගවා ආයඤ්ඤා ආනන්දං ආමනෙතසි: රමණීයා ආනන්ද, වෙසාලී, රමණීයං උදෙනං වෙතියං රමණීයං ගොතමකං වෙතියං, රමණීයං සත්තඛෙකං වෙතියං, රමණීයං ඛහුපුත්තං වෙතියං, රමණීයං සාරන්දං වෙතියං, රමණීයං වාපාලං වෙතියං. යසස කප්පච්ච ආනන්ද, වක්ඛාරො ඉඤ්චාද භාවිතා ඛහුලීකතා යාතීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, ආකඛබ්බානො සො ආනන්ද, කප්පං වා¹ තිට්ඨෙය්‍ය කප්පාවසෙසං වා. තථාගතසස ඛො ආනන්ද, වක්ඛාරො ඉඤ්චාද භාවිතා ඛහුලීකතා යාතීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, ආකඛබ්බානො ආනන්ද² තථාගතො කප්පං වා තිට්ඨෙය්‍ය කප්පාවසෙසං වානී. එවමිති ඛො අයඤ්ඤා ආනන්දො භගවතා ඔළාරිකෙ ත්ථිතෙක කඨිරමානෙ ඔළාරිකෙ ඔභාසෙ කඨිරමානෙ නාසකඛි පට්ඨිකිතුං. න භගවතං යාථි: තිට්ඨතු භනෙත, භගවා කප්පං තිට්ඨතු සුගතො කප්පං ඛහුජනහිතාය ඛහුජනසුඛාය ලොකානු-කම්පාය අප්ඨාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුසසානන්තී, යථා තං මාරොන පරිසුට්ඨිත වීතො.

අට ඛො භගවා ආයඤ්ඤා ආනන්දං ආමනෙතසි: ගච්ඡ කිං ආනන්ද, යසසදනි කාලං මඤ්ඤසීති. එවං භනෙතති ඛො ආයඤ්ඤා ආනන්දො භගවතො පටිසුඤ්ඤා උට්ඨායායනා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඛිණං කඤ්ඤා භගවතො අවිදුරෙ අඤ්ඤාතරස්සීං රුක්ඛමුලෙ නිසීදී.

අට ඛො මාරො පාපිමා අචිරපකඛනෙක ආයඤ්ඤා ආනන්ද භගවතං එතදවොච; පරිනිබ්බාතු භනෙත, භගවා. පරිනිබ්බාතු සුගතො. පරිනිබ්බානාකං ලොදනි භනෙත, භගවතො. භාසිතා ඛො පනෙසා භනෙත භගවතා වාචා: න තාවාහං පාපිම, පරිනිබ්බාසීසානචී යාව මෙ හිකඤ්ඤා න යාවකා භවීසසන්තී වීයනො විතීතා වීයාරද පක්ඛායොගසෙකම්මා ඛහුසසුතා ඛමමධිරා ඛමමානුඛමමපට්ඨපනනා³ සාචීචිපට්ඨපනනා අනුධමම-චාරිනො සකං ආචරියකං. උග්ගහෙඤ්ඤා ආචිකඛීසසන්තී දෙසිසුන්තී⁴ පඤ්ඤාපෙසසන්තී පට්ඨපෙසසන්තී විචරිසසන්තී විභජිසසන්තී උසනානී⁵ කරිසසන්තී, උපපනං පරපචාදං සහධමෙමන සුනිග්ගහිතං හිග්ගහෙඤ්ඤා සප්පාච්චාරියං ඛමම. දෙසීසානන්තීති.

1. සො ආකඛබ්බානො කප්පං වා-දී.නී.
 2. සො ආකඛබ්බානො ආනන්ද-දී.නී.
 3. ඛමමානුඛමමපට්ඨපනනා-සාචීචිපට්ඨපනනා-කප්ථි. 5 උසනානී-කප්ථි
 4. දෙසෙසසන්තී-දී.නී.ම.සු

දෙවනවටත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ... තෙවනවටත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් දැමතු සේක: ආනන්දය, වෛශාලීය රමණී වෙයි. උදෙන වෙතිය රමණී වෙයි, තොතමක වෙතිය රමණී වෙයි, සත්තඤ්ඤ වෙතිය රමණී වෙයි. බහුපුඤ්ඤ වෙතිය රමණී වෙයි. සාරන්ද වෙතිය රමණී වෙයි, වාසාල වෙතිය රමණී වෙයි, ආනන්දය, යම ඤාණික වීසින් සතර ඉදුපා භාවිත ද, බහුලීකාත ද, යාතීකාත ද, වසුකාත ද, අනුසීත ද, පරිචිත ද, සුසමාරබ්බ ද, ආනන්දය හේ කැමැති වනුයේ කපක් හෝ කල්පාවශෙෂයක් හෝ සිටුනේ ය. ආනන්දය, නමාගතයන් වීසින් සතර ඉදුපා භාවිත ය, බහුලීකාතය, යාතීකාතය, වසුකාත ය, අනුසීත ය, පරිචිත ය, සුසමාරබ්බ ය, ආනන්දය, කැමැති-වනුයේ තමාගත තෙමේ කපක් හෝ කල්පාවශෙෂයක් හෝ සිටුනේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වීසින් මෙසේත් ඖදරිකනිමිත්ත පහළ කරනු ලබන කල්හි ඖදරික අවභාසය පහළ කරනු ලබන කල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරහු පිළිවිදුනට නො හැකි වූහ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කපක් සිටුනා සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සුඛ පිණිස ලොකානුකම්පා පිණිස දෙවිමිනිස්තට අඤ්ඤා පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස කපක් සිටුනා සේක්වායි මරහු වීසින් මැඩි සිතැතියකු සෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො යැදුහ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් දැමතු සේක: ආනන්දය, තෝ යව, දැන් යමකට කල් නම් ඒ දනුවයි. වහන්ස, එසේ යයි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා හුනාස්නෙන් නැඟී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරු එක්තරා රැක්මුලෙක හුන්හ.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ අනඳ තෙරුන් නික්ම ගිය නොබෝ කලෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ ය: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවේන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ පිරි-නිවේන සේක්වා, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැන් පිරිනිවේන්නට කලී, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වීසින් “පාපිමය, යම්තාක් කල් මාගේ හික්කු ශ්‍රාවකයෝ වියත් වූවාහු විනිත වූවාහු විසාරද වූවාහු පැමිණි යෝගක්ෂෙම ඇත්තාහු බහුශ්‍රැත වූවාහු ධර්මධර වූවාහු ධර්මානු-ධර්මයට පිළිපත්තාහු සාමිච්චි පිළිවෙතෙහි යෙදුනාහු අනුධර්මාරී වූවාහු වෙන් ද, සභි-ආවායඨිවාදය උගෙන. කියන්නාහු ද, දෙසන්නාහු ද. පන-වන්නාහු ද, තබන්නාහු ද විවරණ කරන්නාහු ද, විභාග කරන්නාහු ද, ප්‍රකට කරන්නාහු ද; උපන් පරප්‍රවාදය සහධර්මයෙන් මොනොවට නිගෙන සප්‍රාතිභායඨි ධර්මය දෙසන්නාහු ද, එතෙක් මම නො පිරිනිවේන්නෙමි යන තෙල වචනය කියන ලද මැයි.

එතරහි හනෙත හිකඛු හගවතො සාවකා වියඤා විනිතා විසාරද පක්ඛයොගකෙඛමා බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමීචි- පටිපත්තා අනුධම්මචාරිතො සකං ආචරියකං උග්ගහෙඤා ආචිකඛන්ති දෙසෙතති පඤ්ඤපෙතති පඤ්ඤපෙතති, විචරන්ති විහජන්ති උත්තානි කරොන්ති. උපපත්තං පරපචාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙඤා සප්පට්ඨාරියං ධම්මං දෙසෙතති. පරිනිබ්බාතු 'දුනි හනෙත හගවා පරිනිබ්බාතු සුගතො, පරිනිබ්බානකාලො' දුනි හනෙත, හගවතො.

භාසිතා බොපනෙසා හනෙත හගවතා වාචා: න තාවාහං පාපිම, පරිනිබ්බාසිසසාමී, යාච මෙ හිකඛුනියො න සාවිකා -පෙ- යාව මෙ උපාසකා න සාවකා -පෙ- යාව මෙ උපාසිකා න සාවිකා හච්ඤන්ති වියඤා විනිතා විසාරද පක්ඛයොගකෙඛමා බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමීචිපටිපත්තා අනුධම්මචාරිතියො සකං ආචරියකං උග්ගහෙඤා ආචිකඛිසුන්ති, දෙසිසුන්ති, පඤ්ඤපෙසුන්ති පඤ්ඤපෙසුන්ති විචරිසුන්ති විහජිසුන්ති උත්තානිකරිසුන්ති උපපත්තං පරපචාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙඤා සප්පට්ඨාරියං ධම්මං දෙසිසුන්ති.

එතරහි හනෙත උපාසිකා හගවතො සාවිකා වියඤා විනිතා විසාරද පක්ඛයොගකෙඛමා බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමීචි- පටිපත්තා අනුධම්මචාරිතියො සකං ආචරියකං උග්ගහෙඤා ආචිකඛන්ති දෙසෙතති පඤ්ඤපෙතති පට්ඨපෙතති විචරන්ති විහජන්ති උත්තානි- කරොන්ති. උපපත්තං පරපචාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙඤා සප්පට්ඨාරියං ධම්මං දෙසෙතති.

පරිනිබ්බාතු 'දුනි හනෙත හගවා පරිනිබ්බාතු සුගතො, පරිනිබ්බාන කාලො' දුනි හනෙත හගවතො. භාසිතා බො පනෙසා හනෙත හගවතා වාචා: න තාවාහං පාපිම පරිනිබ්බාසිසසාමී. යාච මෙ ඉදං බ්‍රහ්මචරියං න ඉඬං වෙච හවිසසනී ජීතඤ්ච විජාරිකං¹ බාහුජඤ්ඤං පුටුභුතං යාච දෙවමනුසෙසහි සුපකාසිතන්ති. එතරහි හනෙත හගවතො බ්‍රහ්මචරියං ඉඬංඤ්ච ජීතඤ්ච විජාරිකං බාහුජඤ්ඤං පුටුභුතං යාච දෙවමනුසෙසහි සුපකාසිතං.

පරිනිබ්බාතු 'දුනි හනෙත හගවා, පරිනිබ්බාතු සුගතො, පරිනිබ්බාන කාලො' දුනි හනෙත හගවතොති.

1. විජාරිකං-කඤ්ච

වහන්ස, මෙ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක භික්ෂුහු ව්‍යක්ත වූවාහු විනීත වූවාහු විශාරද වූවාහු පැමිණි යොගක්ෂෙම ඇත්තාහු බහුශ්‍රැත වූවාහු ධම්මර වූවාහු ධම්මානුධම්මප්‍රතිපන්න වූවාහු සාමීවියට පිළිපත්තාහු අනුධම්මාරී වූවාහු සඛකීය ආවායඝීවාදය උගෙන කියත් දෙසත්, පනවත්, තබන් විසාර කරත්, විභාග කරත්, ප්‍රකට කරත්, උපන් පරප්‍රවාදය සහධම්මයෙන් නිගෙන සප්‍රාතිභායඝී ධම්මය දෙසත්. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක්වා. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැන් පිරිනිවෙනට කලී.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තෙල බස වදරන ලදී: පාපිමය, යම්තාක් මාගේ භික්ෂුණි ශ්‍රාවිකාවෝ... යම්තාක් මාගේ උපාසක ශ්‍රාවකයෝ... යම්තාක් මාගේ උපාසිකා ශ්‍රාවිකාවෝ ව්‍යක්ත වූවාහු විනීත වූවාහු විශාරද වූවාහු පැමිණි යොගක්ෂෙම ඇත්තාහු බහුශ්‍රැත ධම්මර වූවාහු ධම්මානුධම්මප්‍රතිපන්න වූවාහු සාමීවි පිළිවෙතට පිළිපත්තාහු අනුධම්මාරීනී වූවාහු වෙන් ද, සිය ආවායඝීවාදය උගෙන කියන්නාහු ද, දෙසන්නාහු ද, පනවන්නාහු ද, තබන්නාහු ද, විවරණ කරන්නාහු ද, විභාග කරන්නාහු ද, ප්‍රකට කරන්නාහු ද, උපන් පරප්‍රවාදය සහධම්මයෙන් මොනොවට නිගෙන සප්‍රාතිභායඝී ධම්මය දෙසන්නාහු ද, ඒ තාක් මම නො පිරිනිවෙන්නෙමි යි කියා යි.

වහන්ස, මෙකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවිකා උපාසිකාවෝ බහුශ්‍රැතයහ, ධම්මරයහ, ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපන්නයහ, සාමීවි ප්‍රතිපන්නයහ, ව්‍යක්තයහ. විනීතයහ, විශාරදයහ, පැමිණි යොගක්ෂෙම ඇත්තාහ. අනුධම්මාරී වූවාහු සිය ආවායඝීවාදය උගෙන කියත්, දෙසත්, පනවත්, තබන්, විවරණ කරත්. විභාග කරත්, ප්‍රකට කරත්, උපන් පරප්‍රවාදය සහධම්මයෙන් මොනවට නිගෙන සප්‍රාතිභායඝී ධම්මය දෙසත්.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක්වා. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැන් පිරිනිවෙන්නට කලී. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තෙල බස වදරන ලදී: පාපිමය යම්තාක් මාගේ මේ බ්‍රහ්මචරියඝීය සමාදාන වූයේත් වැඩුණේත් විසෂාන වූයේත් බොහෝ දෙනා අතර ප්‍රකට වූයේත් පාචුල-භාවයට ගියේත් යම්තාක් දෙවිමිනිසුන් විසින් සුප්‍රකාශිත වූයේත් වේ ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමැයි කියා යි.

වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක්වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පිරිනිවීමට කල් වේය යි.

අපොසස්සුකො ආදි පාපිම හොති, නචිරං තඨාගතස්ස පටිඤ්ඤානං හවිසසති, ඉතො තිණ්ණං මාසානං අව්වයෙන තඨාගතො උරීතිඤ්ඤාසසතිති.

අප් වො හගවා වාසාලෙ වෙතියො¹ සතො සමපජානො ආයුසඤ්ඤාරං ඔසසී. ඔසසවෙඨ ව හගවතා ආයුසඤ්ඤානෙර මහාභූමිවාලො අහොසි හිංසනතො² සලොමහංසො.³ දෙවදුඤ්ඤියො ව ඵලිංසු. අප් වො හගවා ඵකමයං ඵදිඤ්ඤා තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි.

1. තුලමතුලඤ්ඤා සමාචං.
- හට්ඨකතිපාඨො⁴ මුඤ්ඤි,
- අඤ්ඤානෙරො සමානිතො
- අභිඤ්ඤා කවචමිඤ්ඤාසමභවනතී.

අප් වො ආයසො ආනඤ්ඤා ඵතදහොසි: මහාවතායං භූමිවාලො, සුමහාවතායං භූමිවාලො හිංසනතො සලොමහංසො දෙවදුඤ්ඤියො ව ඵලිංසු. කො නුචො හෙතු. කො පට්ඨයො මහතො භූමිවාලස්ස පාදුභාවායාති :

අප් වො ආයසො ආනඤ්ඤා යෙන හගවා තෙත්ථපසඤ්ඤා. උපසඤ්ඤා-මිඤ්ඤා හගවතො අභිඤ්ඤා ඵකමතො තිසිදි. ඵකමතො තිසිඤ්ඤා වො ආයසො ආනඤ්ඤා හගවතො ඵතදවාව:

* මහාවතායං හතෙන භූමිවාලො* සුමහාවතායං හතෙන භූමිවාලො හිංසනතො සලොමහංසො. දෙවදුඤ්ඤියො ව ඵලිංසු. කො නුචො හතෙන හෙතු, කො පට්ඨයො මහතො භූමිවාලස්ස පාදුභාවායාති:

අට්ඨි මෙ ආනඤ්ඤා හෙතු, අට්ඨි පට්ඨයා මහතො භූමිවාලස්ස පාදුභාවාය, කතමෙ අට්ඨ:

1. වාසාලවෙතියො-දී.ති.
2. හිංසනතො-කසචී
3. ලොමහංසො-කසචී
4. මහාභූමි-සී.ඉ.
- * "අභිඤ්ඤා වත හො අභිඤ්ඤා වත හො මහාවතායං භූමිවාලො" ඉට්ඨාදිඤ්ඤා මහාපට්ඨිඤ්ඤා සුභෙසසදිසසති.
5. අට්ඨි මෙ ඉමෙ ආනඤ්ඤා-දී.ති.ම.සු

පාපිමය, තෝ අල්පොත්සුක වව, නොබෝ කලෙකින් තරාගත-
යන්ගේ පරිනිවෘණය වන්නෝ ය. මෙයින් තුන්මසක්හුගේ ඇවෑමෙන්
තරාගතයෝ පිරිනිවෙන්නාහ යි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාපාල වෙතියෙහි සමාති ඇත්තාහු
සමුප්පන්‍යය ඇත්තාහු ආයුසංස්කාරය හළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
විසින් ආයුසංස්කාරය හළ කල්හි බිහිසුණු වූ ලොමුදහගන්වන මහා
භූමිකම්පනයක් විය. දෙවබෙරහු (මෙසයෝ) සැලුණහ. ඉක්බිති
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල අරුත් දෑන ඒ වෙලායෙහි මේ උදනය
ඇතුළේක.

1. නියකාධ්‍යාත්මයෙහි ඇලුණු උපචාරාර්ථණා සමාධි වශයෙන්
සමානිත වූ බුද්ධ මුණි තෙමේ කාමාවචිර අරූපාවචිර කමීය හා මහද්ගත
කමීය දැයි දෙවැ දැරුම් වූ උත්පත්තිපනක වූ පුනර්භව සංස්කාරක වූ කමීය
හළේ ය (නොහොත් අතුල සඛ්ඛාත නිවෘණය හා භවය හා තුලතා
කෙරෙමින් භවගාමී කමීය හළේ ය.) ආත්මසමෂව වූ ක්ලේශය ද
සන්තානයක් සෙයින් බෝ මුල දී බිඳලී ය.

එ කල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුනට මේ සිත විය: එකාන්තයෙන්
මේ මහාභූමිවාලයෙක. එකාන්තයෙන් ඉමහත් වූ මේ භූමිවාලය බිහිසුණු ද
ලොමුදහගන්වන්නේ ද වෙයි. දෙවදුකුභීහු (දෙවබෙර නම් වූ මෙසයෝ) ද
සැලුණහ. මහත් වූ භූමිවාලයක්හුගේ ප්‍රාදුර්භාවයට හෙතු කවර?
ප්‍රත්‍යය කවර? යි

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා
එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත් පසෙක
හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ආනඤ තෙරුණුවෝ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ:

“වහන්ස, එකැකින් මේ මහාභූමිවාලයෙක: වහන්ස, එකැකින්
ඉමහත් වූ මේ භූමිවාලය බිහිසුණු වෙයි, ලොමුදහගන්වන්නෙකි.
දෙවදුකුභීදු සැලුණහ, වහන්ස, මහත් වූ භූමිවාලයක්හුගේ ප්‍රාදුර්භාවයට
හෙතු කවර? ප්‍රත්‍යය කවර? යි.

ආනඤය, මහාභූමිවාලයක ප්‍රාදුර්භාවය පිණිස මේ හෙතෙහු අට-
දෙනෙක. ප්‍රත්‍යයෝ අට දෙනෙක කවර අට දෙනෙක යත්:

1. අයං ආනන්ද මහාපඨවී¹ උදකෙ පතිට්ඨිතා. උදකං වාතෙ ධීනං, වාතො ආකාසට්ඨො හොති. සො ආනන්ද² සමයො යං මහාවාතා වායනති, මහාවාතා වායනතා උදකං කමෙපනති. උදකං කමපිතං පඨවීං කමෙපති. අයං ආනන්ද පඨමො හෙතද්³ පඨමො පට්ඨයො මහතො භූමිචාලස්ස පාතුභාවාය.

2. පුනවපරං ආනන්ද සමණො ඩා බ්‍රාහ්මණො වා ඉඤ්චිමා වෙනොව සීසනෙතො දෙවතා වා මනිඤ්චිකා මහානුභාවා⁴ තස්ස පරිත්තා පඨවීසඤ්ඤ භාවිතා හොති, අනුමාණා ආපොසඤ්ඤා. සො ඉමං පඨවීං කමෙපති, සඬකමෙපති, සමකමෙපති⁵ අයං ආනන්ද* දුතියො හෙතු, දුතියො පට්ඨයො මහතො භූමිචාලස්ස පාතුභාවාය.

3. පුනවපරං ආනන්ද යද බොධිසත්තො තුඤ්ඤිතා කායා වච්චා සතො සමපජානො මාතුකුච්ඡං ඕකකමති, තදයං පඨවී කමෙපති සඬකමෙපති සමකමෙපති⁶ අයං ආනන්ද* තතියො හෙතු. තතියො පට්ඨයො මහතො භූමිචාලස්ස පාතුභාවාය.

4. පුනවපරං ආනන්ද යද බොධිසත්තො සතො සමපජානො මාතු කුච්ඡස්මා නිකමති, තදයං පඨවී කමෙපති සඬකමෙපති සමකමෙපති. අයං ආනන්ද* වතුඤ්චො හෙතු වතුඤ්චො පට්ඨයො මහතො භූමිචාලස්ස පාතුභාවාය.

5. පුනවපරං ආනන්ද යද තථාගතො අනුත්තරං සමුච්චා සමොධිං අභිසම්බුද්ධිති, තදයං පඨවී කමෙපති, සඬකමෙපති සමකමෙපති⁶ අයං ආනන්ද* පඤ්චමො හෙතු පඤ්චමො පට්ඨයො මහතො භූමිචාලස්ස පාතුභාවාය.

6. පුනවපරං ආනන්ද යද තථාගතො අනුත්තරං ධම්මචක්කං ජවනෙතති, තදයං පඨවී කමෙපති, සඬකමෙපති සමකමෙපති.⁶ අයං ආනන්ද* ජට්ඨො හෙතු, ජට්ඨො පට්ඨයො මහතො භූමිචාලස්ස පාතුභාවාය.

1. මහාපඨවී-මජ්ඣ. 2. සො මො ආනන්ද-දී.නි.ම.පු 3. අයං පඨමො හෙතු-දී.නි.ම.පු * 'ආනන්ද' ඉතිපදං ම.ප. පුනෙත නත්ථි 4. දෙවො වා මනිඤ්චිකො මහානුභාවො-මජ්ඣ. 5. සමකමෙපති සමපච්චෙධති-දී.නි.ම.පු 6. සමපති සමපච්චෙධති-දී.නි.ම.පු

1. ආනන්දය, මේ ඉහපොළොව දියෙහි පිහිටියා ය, දිය වාතයෙහි පිහිටියේ ය. වාතය ආකාශයට වෙයි. ආනන්දය, යම් හෙයෙකින් උභා වාතයෝ හමන් නම් ඵබ්බු කලෙක් වෙයි. හමන්ගා වූ මහාවාතයෝ දීය කම්පිත කරත්. කම්පිත උදකය පොළොව සලයි. ආනන්දය, මහත් භූමිවාලයක්හුගේ ප්‍රාදුර්භාවයට මේ පළමු හෙතු ය. මේ පළමු ප්‍රත්‍යය යි.

2. ආනන්දය, තවද සාඤ්චිමත් වූ වින්තට්ඨිප්‍රාජ්ඣ වූ මහණෙක් වෙව යි, බමුණෙක් වෙව යි මහත් සාධි ඇති මහත් අනුභාව ඇති දෙවතාදෙක් වෙවයි ඇත. ඔහු විසින් සුල්ප වූ පාරිච්ඡිංඤ තොමෝ වඩන ලදු වෙයි. අප්පංඤ තොමෝ බලවත් කොට වඩන ලදු. හේ මේ පොළොව සොලවයි, භාත්පසින් සොලවයි, බොහෝ සෙයින් කම්පිත කරයි. ආනන්දය මහත් භූමිවාලයක්හුගේ ප්‍රාදුර්භාවය පිණිස මේ දෙවන හෙතු යි, මේ දෙවන ප්‍රත්‍යය යි.

3. ආනන්දය, තවද යම් කලෙක බොධිසත්ථු තුසි දෙවලොවින් සැව සිහි ඇතියේ මනා නුවණැතියේ මව් කුසට වදනේ ද ඵකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, භාත්පසින් සැලෙයි, බොහෝ සෙයින් කම්පිත වෙයි. ආනන්දය, මහත් භූමිවාලයක්හුගේ ප්‍රාදුර්භාවයට මේ තෙවන හෙතු යි, මේ තෙවන ප්‍රත්‍යය යි.

4. ආනන්දය, යම් කලෙක බොධිසත්ථු සිහි ඇතියේ මනා නුවණැතියේ මව්කුසින් බිහිවීද ඵකල මේ පොළොව සැලෙයි. භාත්පසින් සැලෙයි. බොහෝසේ කම්පිත වෙයි. ආනන්දය, මහත් භූමිවාලයක්හු ගේ ප්‍රාදුර්භාවයට මේ සිවුවන හෙතුව යි, සිවුවන ප්‍රත්‍යය යි.

5. ආනන්දය, තවද, යම් කලෙකින් තථාගත අනුඤ්ඤා සමාස්ක සමොධිය අවබෝධ කෙරෙත් ද, ඵ කල්හි මේ පොළොව සැලෙයි. භාත්පසින් සැලෙයි, බොහෝ සෙයින් කම්පිත වෙයි. ආනන්දය, මහා භූමිවාලයක්හුගේ පහළවීමට මේ පස්වන හෙතු යි, පස්වන ප්‍රත්‍යය යි.

6. ආනන්දය, තවද, යම් කලෙක තථාගතයෝ අනුඤ්ඤා ධම් වක්‍රය පවත්වත් ද, ඵකල පොළොව සැලෙයි, භාත්පසින් සැලෙයි, බොහෝසේ කම්පිත වෙයි. ආනන්දය, මහාභූමිවාලයක්හුගේ පහළවීමට මේ සවන හෙතු යි, සවන ප්‍රත්‍යය යි.

7. පුනවපරං ආනන්ද යදු නරාගතො සතො සමපරාතො ආයුසඛාරං ඔසසජති,² තදයං පඨවී කමපති, සඛකමපති, සමපකමපති¹. අයං ආනන්ද* සත්තමො හෙතු, සත්තමො පච්චයා මහතො භුමිවාලසස පාතුභාවාය.

8. පුනවපරං ආනන්ද යදු නරාගතො අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායති, තදයං පඨවී කමපති, සඛකමපති, සමපකමපති.¹ අයං ආනන්ද* අට්ඨමො හෙතු, අට්ඨමො පච්චයො මහතො භුමිවාලසස පාතුභාවාය. ඉමෙ ඛො ආනන්ද අට්ඨහෙතු, අට්ඨපච්චයා මහතො භුමිවාලසස පාතුභාවායාති.

වාපාලවග්ගො සත්තමො.

තත්ත්වද්දනං:

ඉච්ඡා අලක්ඛි සඬචිත්තං-ගයා අභිභුතා සභ විමොඤ්ඤා දෙඤ ච වොභාරා-පරිසා භුමිවාලෙතාති.

1. සමපකමපති සමපච්චෙධති - දී.නි.මහාපරිනිබ්බානසුත්ත 2. ඔසසජජති-මජ්ඣංකං
• 'ආනන්ද' ඉති පදං ම.ප. පුනෙත්තපී
• "අවිජරියං චිත්තං හො අබ්භූතං චිත්තං හො මහාවිතායං භුමිවාලො" ඉච්ඡාදිවග්ගො මහාපරිනිබ්බානසුත්තෙත දියසති.

7. ආනන්දය, තවද, යම් කලෙක තථාගතයෝ සිහි ඇතියේ මනා-නුවණැති ව ආයුසාස්කාරය හරිත් ද, එකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, භාත්පසින් සැලෙයි, බොහෝ සෙයින් කම්පිත වෙයි. ආනන්දය, මහාභූමිවාලයක්හුගේ පහළවීමට මේ සත්වන හේතු යි. සත්වන ප්‍රත්‍යය යි.

8. ආනන්දය, තවද, යම් කලෙක තථාගතයෝ අනුපාදියෙහි පරිනිවෘත්තියකින් පිරි ගිවෙත් ද, එකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, භාත්පසින් සැලෙයි, බොහෝ සේ කම්පිත වෙයි. ආනන්දය, මහත් භූමි-වාලයක්හුගේ පහළවීමට මේ අටවැනි හේතු යි, අටවැනි ප්‍රත්‍යය යි.

සත්වැනි වාපාල වර්ග යි.

එහි උඤ්ඤාය :

ඉච්ඡා සූත්‍රය, අලං සූත්‍රය, සධ්ධික්ඛ දෙසිත සූත්‍රය, ගයා ශීර්ෂයෙහි දී වදළ අධිදෙවඤ්ඤාභේදසූත සූත්‍රය, අභිභායතන සූත්‍රය හා විමොක්ඛ සූත්‍රය ද වොහාර සූත්‍ර දෙක ද පරිස සූත්‍රය ද භූමිවාල සූත්‍රය දැයි දැශයෙකි.

8. සමකචයෝගා

8. 2. 8. 1

පයම සමන්තපාසාදික සුත්තං

[සාවකීනිදනං]

සදො ව¹ භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති, නො ව සීලවා², එවං සො තෙනධෙයන අපට්ඨරො හොති. තෙන නං අඛං පරිපුරෙනඛං 'කිත්තාහං සදො ව අසං සීලවා වා'ති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සදො ව හොති සීලවා ව. එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො හොති.

සදො ව භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති සීලවා ව නො ව බහුසසුතො එවං සො තෙනධෙයන අපට්ඨරො හොති. තෙන නං අඛං පරිපුරෙනඛං, "කිත්තාහං සදො ව අසං සීලවා ව බහුසසුතො වා'ති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සදො ව හොති සීලවා ව බහුසසුතො ව, එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො හොති.

සදො ව භික්ඛවෙ භික්ඛුහොති සීලවා ව, බහුසසුතො ව, නො ව ධම්මකථිකො, -පෙ-ධම්මකථිකො ව නො ව පට්ඨාවචරො, -පෙ- පරිසාවචරො ව නො ව විසාරදෙ පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, -පෙ- විසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙති. නො ව චතුත්තං ඤානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ විහාරානං නිකාමලාභී හොති අඤ්චලාභී අකසිරලාභී -පෙ- චතුත්තං ඤානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති. අඤ්චලාභී අකසිරලාභී, නො ව ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභි ඤ්ඤ සච්ඡිකඤා උපසම්පජ්ජ විහරති: එවං සො තෙනධෙයන අපට්ඨරො හොති. තෙන නං අඛං පරිපුරෙනඛං, කිත්තාහං සදො ව අසං සීලවා ව බහුසසුතො ව ධම්මකථිකො ව පරිසාවචරො ව විසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙය්, චතුත්තං ඤානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී අසං අඤ්චලාභී අකසිරලාභී ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකඤා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්. නති.

1. සදො- සා
2. නොසීලවා- සා

8. යමකවර්ගය

8. 2. 8. 1

ප්‍රථම සමන්තපාසාදික සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, භික්ෂු තෙමේ සැදහැනියේ ද වෙයි: නොද සිල්වත් වෙයි: මෙසේ හේ මහණ ඒ ඇඟින් පරිසුර වූයේ නො වෙයි. ඒ මහණ විසින් කවර නම් උපායෙකින් සැදහැනියෙම වෙමි ද සිල්වත් ද වෙමිද යි ඒ අඛය පිරිය යුතු. මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ සැදහැනි යේත් සිල්වත් වූයේත් වෙද මෙසේ මහණ ඒ ඇඟින් පරිසුර වූයේ වෙයි.

මහණෙනි, මහණ සැදහැනියේ ද වෙයි. සිල්වත් ද වෙයි. නො ද බහුශ්‍රැත වෙයි. මෙසේ හේ ඒ ඇඟින් අපරිසුර වෙයි. ඔහු විසින් “කවර නම් උපායෙකින් මම සැදහැනියෙම, සිල්වත් වූයෙම බහුශ්‍රැත ද වූයෙම වෙමි දැයි ඒ මහණ විසින් ඒ අඛය පිරිය යුතුයි. මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ සැදහැනියේත්, සිල්වත් වූයේත් බහුශ්‍රැත වූයේත් වෙද, මෙසේ ඒ මහණ ඒ ඇඟින් පරිසුරකාරී වෙයි.

මහණෙනි, මහණ සැදහැනියේත් සිල් ඇතියේත් බහුශ්‍රැත වූයේත් වෙද, නොද ධම්මකර්ම වෙද... ධම්මකර්මත් වෙද, පරිසාවචර (පිරිස්හි හැසිරෙන්නෙක්) නොවෙද... පරිසාවචර වූයේත් විශාරද ව පිරිස්හි දහම් නොදෙසා ද... විශාරද ව පිරිස්හි දහම් දෙසනුයේත් දෘෂ්ටධම් සුඛ විහරණ ඇති ආභිවෙතසික (උතුම්සින් ඇසුරු කළ) සතරදහැන් කැමැති යේ නො ලබන සුල්ලේ නිදුකින් ලබන සුල්ලේත් සුවසේ ලබන සුල්ලේත් නො වෙද... දෘෂ්ටධම් සුඛවිහරණ ඇති ආභිවෙතසික වූ සතර දහැන් කැමැති යේ ලබන සුල්ලේ නිදුකින් ලබන සුල්ලේ, සුවසේ ලබන සුල්ලේත් වෙයි. ආභුචක්ෂයෙන් අනාභුච වූ වික්ඛම්බකතියත් ප්‍රඥවිමුක්තියත් ඉහාත්මයෙහි ම තමා විසින් මොනොවට දන පසක්කොට එළඹ නො වෙසෙයි. මෙසේ හෙතෙමේ ඒ ඇඟින් අපරිසුර වෙයි. “කවර නම් උපායෙකින් මම සැදහැනියෙම සිල් ඇතියෙම බහුශ්‍රැත වූයෙම ධර්ම කර්ම වූයෙම පරිසාවචර වූයෙම විශාරද ව පිරිස්හි දහම් දෙසනුයෙම දෘෂ්ටධර්මසුඛවිහරණ ඇති ආභිවෙතසික සතර දහැන් කැමැති යේ ලබනුයෙම නිදුකින් ලබනුයෙම සුවසේ ලබනුයෙම ආභුචක්ෂය කිරීමෙන් අනාභුච වූ වෙතොවිමුක්තිය පඤ්ඤවිමුක්තිය දීප්‍රදුම්මයෙහි ම තමා විසින් විශිෂ්ටඥනයෙන් දන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එළඹ වෙසෙන්නෙම ද”යි ඔහු විසින් ඒ අඛය පිරිය යුතු ය.

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සද්ධො ච හොති සීලවා ච බහුසසුතො ච ධම්මකරීකො ච පරිසාවචරො ච විසාරදෙ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, චතුන්තා ඝාතානාං ආභිවෙතසිකානාං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානාං භිකාමලාභී හොති අකිට්ඨලාභී අකසිරලාභී, ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤවිමුක්තිං දිට්ඨං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමන්තපාසාදිකො ච හොති සබ්බාකාරපරිපුරො වාති.

8. 2. 8. 2

දුතිය සමන්තපාසාදික සුත්තං

[සාවස්ථිතිදුතං]

සද්ධො ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු හොති නො ච සීලවා. එවං සො තෙනධෙයන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අඛයං පරිපුරෙතඛං කිත්තාහං සද්ධො ච අසං සීලවා වාති. යතො ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සද්ධො ච හොති, සීලවා ච, එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො හොති.

සද්ධො ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු හොති සීලවා ච නො ච බහුසසුතො -පෙ- බහුසසුතො ච නො ච ධම්මකරීකො, -පෙ- ධම්මකරීකො ච නො ච පරිසාවචරො, -පෙ- පරිසාවචරො ච හොති නො ච විසාරදෙ පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, -පෙ- විසාරදෙ ච ධම්මං දෙසෙති නො ච යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරූප්පා තෙ කායෙන චුඤ්ඤා විහරති, -පෙ- යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරූප්පා තෙ කායෙන චුඤ්ඤා විහරති නො ච ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤවිමුක්තිං දිට්ඨං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සො තෙනධෙයන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අඛයං පරිපුරෙතඛං: කිත්තාහං සද්ධො ච අසං සීලවා ච බහුසසුතො ච ධම්මකරීකො ච පරිසාවචරො ච විසාරදෙ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙය්‍යං, යෙතෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරූප්පා, තෙ කායෙන චුඤ්ඤා විහරෙය්‍යං -පෙ- ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති.

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ සැදහැකි දේන් සිල් ඇතියේ ත් බහුශ්‍රැත වූයේත් ධර්මකර්ම වූයේ ත් පරිසාවටර වූයේ ත් විසාරද වූයේත් පිරිස්හි දහම දෙසන්නේ වෙ ද, දෘෂ්ටධර්ම දුබවිහරණ ඇති ආභිවෙතසික සතර දහැන් කැමැති සේ ලබන සුල්ලේ නිදුකින් ලබන සුල්ලේ සුටයේ ලබන සුල්ලේත් වෙ ද, ආභ්‍රවක්ෂය කිරීමෙන් අනාසුච වෙතොව්චුතතිය ප්‍රඥ විචුතතිය දිවුදුම්යෙහි තමා විසින් ම විඤ්ච ඥනායන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එළඹ වෙසේ ද, මෙසේ හේ ඒ ඇඟින් පරිපූර වෙයි.

මහණෙනි, මේ අට දහමින් සමන්වාගත මහණ සමන්තපාසාදික ද වෙයි. සථාකාර පරිපූර ද වෙ යයි.

8. 2. 8. 2

දෙවැනි සමනතපාසාදික සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මහණ සැදහැකියේත් වෙයි සිල් ඇතියේ නො ද වෙයි, මෙසේ හේ ඒ ඇඟින් අපරිපූර වෙයි. කිනම් උපායෙකින්, මම සැදහැකියෙම ද සිල් ඇතියෙම ද වෙමි ද යි ඔහු විසින් ඒ අධ්‍යය පිරිය යුතු. මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ සැදහැකියේත්, සිල් ඇතියේත් වෙ ද, මෙසේ ඒ ඇඟින් පරිපූර වෙයි.

මහණෙනි, මහණ සැදහැකියේත් සිල් ඇතියේත් වෙයි. නො ද බහුශ්‍රැත වෙයි...බහුශ්‍රැත වූයේත් නො ද ධර්මකර්ම වෙයි...ධර්මකර්ම වූයේත් නො ද පරිසාවටර වෙයි...පරිසාවටර වූයේත් විසාරදව පිරිස්හි නො ද දහම දෙසන්නේ වෙයි...විසාරද ව දහම දෙසනුයේත් වෙයි. රූපාවචර ධ්‍යානයන් ඉක්ම යම් ඒ ආරූප්‍ය වූ ශාන්ත විමෝක්ෂ කෙතෙක් වෙත් නම් ඔවුන් නාම කායයෙන් ස්පභි කොට නො ද වාසය කරන්නෝ ය... රූපාවචරධ්‍යානයන් ඉක්ම යම් ආරූප්‍ය වූ ශාන්ත විමෝක්ෂ කෙතෙක් වෙත් නම් ඒ අරූපාවචර ධ්‍යානයන් නාමකායයෙන් පැහැස ගෙන වාසය කරයි... ආභ්‍රවක්ෂය කිරීමෙන් අනාසුච වූ චිත්තවිචුක්තියත් ප්‍රඥවිචුක්තියත් දිවුදුම්යෙහි ම තමා විසින් විඤ්ච ඥනායෙන් දන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට එළඹ වාසය නොකරයි මෙසේ හේ ඒ ඇඟින් අපරිපූරකාරී වෙයි. කිනම් උපායෙකින් මම සැදහැකි ද වූයෙමි සිල්වත් ද වූයෙමි බහුශ්‍රැත ද වූයෙමි ධර්මකර්මකත් වූයෙමි පරිසාවටරත් වූයෙමි විසාරදත් වූයෙමි පිරිස්හි දහම දෙසන්නෙමි රූපාවචරධ්‍යානයන් ඉක්ම ආරූප්‍ය වූ යම් ඒ ශාන්ත විමෝක්ෂ කෙතෙක් වෙත් නම් ඒ අරූපාවචර ධර්මයන් නාමකයින් පැහැස වෙසෙමි දැයි... ආභ්‍රවක්ෂය කිරීමෙන්... සාක්ෂාත් කොට එළඹ වෙසෙමි දැයි ඔහු විසින් ඒ අධ්‍යය පිරිය යුතු යි.

යනා ව බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවාච බහුසසුතො ව ධවමකථීකො ව පරිසාවචරො ව විසාරදො ව පරිසාය ධමං දෙසෙති, යෙන සත්තා වීමොක්ඛා අතිකමම රූපෙ ආරූපා නෙ කායෙන චුඨිඨා වීහරති. ආසවානං බයා-පෙ- සඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ වීහරති, එවං සො තෙනබෙධන පරිසුරො හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, අවධානී ධමමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමන්තපාසාදීකො ව හොති සබ්බාකාර පරිසුරො වාති.

8. 2. 8. 3

පට්ඨම මරණසති සුතතං

එකං සමයං භගවා නාදිකෝ¹ වීහරති භික්ඛුකාචසපේ. නත්තං බො භගවා භික්ඛු ආමනෙකසි භික්ඛවොති. හදනෙති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙසාසුං. භගවා එතදවොච:

මරණසති භික්ඛවෙ භාවිතා බහුලිකතා මහපඨලා හොති මහානිසංසා අමනොගධා අමනපරියොසානා. භාවෙඨ නො තුමෙහ භික්ඛවෙ මරණසතිනති?

එවං චුතෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: අහං බො භනෙත, භාවෙඨී මරණසතිනති.

යථා කථං පන ඒවං භික්ඛු, භාවෙසි මරණසතිනති? ඉධ මඤ්ඤා භනෙත, එවං හොති: අහොචනාහං රතතිඤ්චං ජීවෙය්‍යාං, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති. එවං බො අහං භනෙත, භාවෙඨී මරණසතිනති.

1. නාතිකෙ- මජ්ඣිම, නාදිකෙ- PTS

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ යැදහැකියේත්, සිල්වත් වූයෙන් බහුශ්‍රැත වූයේත් ධර්මකමීක වූයේත් පරිසාවචර වූයේත් විශාරද වූයේත් වේ ද, පිරිස්හි දහම් දෙසනුයේ වේ ද, රූපාවචර ධ්‍යානයන් ඉක්මවා ආරූප්‍ය වූ යම් ඒ ශාන්තවිමොක්ෂ කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ අරූපාවචර ධ්‍යානයන් නාමකායයෙන් ස්පඨි කොට වාසය කරයි ද, ආසුච්චයන් ක්ෂය කිරීමෙන්... ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ඵලඹ වෙසෙත් ද, මෙසේ හෙතෙමේ ඒ අඛයයෙන් පරිසුර වෙයි.

මහණෙනි, මේ දහම් අවින් යමනාගත මහණ සමන්තපාසාදිකත් වෙයි. සථාකාර පරිසුරත් වේ යයි.

8. 2. 8. 3

ප්‍රථම මරණසතී සූත්‍රය

එක් සමයෙකහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාදික නම් ගම්හි ගිඤ්ජකාවසථයෙහි (ගධොඵලුවා පහයෙහි) වැඩ වසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි, යි හික්ෂුන් දැමතු සේක. ‘වහන්සැ’ යි ඒ හික්ෂුහු හඟවත් හට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදල සේක:

මහණෙනි, භාවිත, බහුලිකෘත මරණානුස්මෘතිය මහත්ඵල වෙයි, මහානිසංස වෙයි. අමානයට බැස සිටියා වෙයි. අමානය කෙළවර කොට ඇත්තේ ද වෙයි. මහණෙනි, තෙපි මරණසී වඩවී දැයි.

මෙසේ වදල කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: වහන්ස, මම මරණානුස්මෘතිය වඩවැයි කියා යි.

මහණ, තෝ කෙසේ නම් මරණසී වඩනෙහිදැ යි? වහන්ස, මෙහිලා මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ‘මම එක රූදවලක් ජීවත්වන්නෙමි නම් යෙහෙක, හඟවත්හුගේ සස්න (ආයඤ්චාර්ග ප්‍රතිවෙධාවහ වූ අවවාදය) මෙතෙහි කරන්නෙමි නම් මා විසින් එකකින් බොහෝ ආත්මික මහණකීස කරන ලද්දේ වෙයි, කියා යි. වහන්ස, මම මෙසේ මරණානුස්මෘතිය වඩමි.

2. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීතඛු භගවනනං එතදචොච: අහමි ඛො භනෙන, භාවෙමී මරණසතීනතී.

යථා කථං පන ත්වං භීතඛු භාවෙසි මරණසතීනතී? ඉධ මයභං භනෙන, එවං භොති: අභොචතාභං දීවසං ජීවෙය්‍යං භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, ඛහුං වත මෙ කතං අසාති. එවං ඛො අභං භනෙන, භාවෙමී මරණසතීනතී.

3. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීතඛු භගවනනං එතදචොච: අහමි ඛො භනෙන, භාවෙමී මරණසතීනතී.

යථා කථං පන ත්වං භීතඛු, භාවෙසි මරණ සතීනතී? ඉධ මයං භනෙන, එවං භොති: අභොචතාභං උභවිදිචසං ජීවෙය්‍යං භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, ඛහුං වත මෙ කතං අසාති. එවං ඛො අභං භනෙන, භාවෙමී මරණසතීනතී.

4. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීතඛු භගවනනං එතදචොච: අහමි ඛො භනෙන, භාවෙමී මරණසතීනතී.

යථා කථං පන ත්වං භීතඛු භාවෙසි මරණසතීනතී? ඉධ මයං භනෙන එවං භොති: අභොචතාභං තදනතරං ජීවෙය්‍යං යදනතරං එකං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජාමී, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, ඛහුං වත මෙ කතං අසාති. එවං ඛො අභං භනෙන, භාවෙමී මරණසතීනතී.

5. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීතඛු භගවනනං එතදචොච: අහමි ඛො භනෙන, භාවෙමී මරණසතීනතී. යථා කථං පන ත්වං භීතඛු භාවෙසි මරණසතීනතී.?

ඉධ මයං භනෙන, එවං භොති: අභොචතාභං තදනතරං ජීවෙය්‍යං යදනතරං උභවිදිචසං භුඤ්ජාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, ඛහුං වත මෙ කතං අසාති. එවං ඛො අභං භනෙන භාවෙමී මරණසතීනතී.

2. අන්‍යතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේය; “වහන්ස මමත් මරණානුස්මානිය වඩමැ”යි කියා යි.

මහණ තෝ කෙසේ නම් මරණයී වඩනෙහි දැයි? වහන්ස, මෙහිලා මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ‘මම දවසක් ජීවත් වෙමි නම් යෙහෙක, හඟවත්හුගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් ඒකාන්තයෙන් මා විසින් බොහෝ ආත්මිහිත මහණකීස කරන ලද්දේ වන්නේ ය. කියා යි. වහන්ස, මෙසේ වනාහි මම මරණානුස්මානිය වඩමැයි.

3. අන්‍යතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැල කෙළේ ය: “වහන්ස, මමත් මරණානුස්මානිය වඩමැ”යි කියා යි.

මහණ, කෙසේ නම් තෝ මරණානුස්මානිය වඩනෙහි දැ යි? වහන්ස, මෙහිලා මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම අඩ දවසක් ජීවත් වන්නේ නම් යෙහෙක, හඟවත්හුගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් ඒකාන්තයෙන් මා විසින් බොහෝ ආත්මිහිත මහණකීස කෙළේත් වන්නේ ය කියා යි. වහන්ස, මෙසේ මම මරණස්මානිය වඩමි යි.

4. අන්‍යතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැල කෙළේ ය:

“වහන්ස, මමත් මරණ ස්මානිය වඩමි” යි කියා යි. මහණ, තෝ කෙසේ නම් මරණස්මානිය වඩනි” දැ යි? වහන්ස, මට මේ කරුණෙහි ලා මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම යම් පමණ කලෙකින් එක් පිඬුවායක් (එක් දවසක් පමණ යැපෙන අභරක්) වළඳමි නම් එතෙක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම් මනා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන් නෙමි නම් ඒකාන්තයෙන් එකතින් බොහෝ ආත්මිහිත මහණකීස කළේ වන්නේ ය කියා යි, වහන්ස, මම මෙසේ මරණස්මානිය වඩමැයි.

5. අන්‍යතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය:

වහන්ස, මමත් මරණ ස්මානිය වඩමි කියා යි. මහණ තෝ කෙසේ නම් මරණ ස්මානිය වඩන්නෙහි දැ යි? වහන්ස මෙහිලා මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම යම් පමණ කලෙකින් අඩ පිඬුවා වළඳමි නම් එතෙක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නෙමි නම් මා විසින් ඒකාන්තයෙන් බොහෝ ආත්මිහිත මහණකීස කෙළේත් වන්නේ ය කියා යි: වහන්ස, මම මෙසේ මරණ ස්මානිය වඩමි යි.

6. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීක්ඛු භගවන්තං එතදවොච: අහමපි ඛො භනෙන භාවෙමී මරණසතින්තී. යථා කථං පන නිං භීක්ඛු, භාවෙසි මරණසතින්තී?

ඉධ මඤ්ඤා භනෙන, එවං භොති: අභොචතාභං තදන්තරං ජීවෙය්‍යං, යදන්තරං වන්තාරො පඤ්ඤාලොපෙ සබ්බාදීනා අජෙඤ්ඤාහරාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං බහුං වන මෙ කතං අසසාති. එවං ඛො අහං භනෙන, භාවෙමී මරණසතින්තී.

7. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීක්ඛු භගවන්තං එතදවොච: අහමපි ඛො භනෙන භාවෙමී මරණසතින්තී. යථා කථං පන නිං භීක්ඛු, භාවෙසි මරණසතින්තී?

ඉධ මඤ්ඤා භනෙන එවං භොති: අභොචතාභං තදන්තරං ජීවෙය්‍යං යදන්තරං එකං ආලොපං සබ්බාදීනා අජෙඤ්ඤාහරාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වන මෙ කතං අසසාති. එවං ඛො අහං භනෙන භාවෙමී මරණසතින්තී.

8. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීක්ඛු භගවන්තං එතදවොච: අහමපි ඛො භනෙන භාවෙමී මරණසතින්තී.

යථාකථමපන නිං භීක්ඛු, භාවෙසි මරණසතින්තී? ඉධ මඤ්ඤා භනෙන එවං භොති: අභොචතාභං තදන්තරං ජීවෙය්‍යං යදන්තරං අසසසිනා වා පසසසාමී, පසසසිනා වා අසසසාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වන මෙ කතං අසසාති. එවං ඛො අහං භනෙන භාවෙමී මරණසතින්තී.

6. අන්‍යතර මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: ‘වහන්ස, මමත් මරණ ස්මෘතිය වඩමි’ කියායි. මහණ, තෝ කෙසේනම් මරණ ස්මෘතිය වඩහිදැයි?

වහන්ස, මට මෙහිලා මෙබඳු සිතෙක් වෙයි. මම යම් පමණ කලෙකින් බත් සතර පස් පිඩක් සපා ගිලිමි ද, ඒතාක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙතෙහි කරන්නෙමි නම් එකකින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකිය කෙළේ වන්නේ ය කියා යි. වහන්ස, මම මෙසේ මරණ ස්මෘතිය වඩමි යි.

7. එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේය: වහන්ස, මමත් මරණස්මෘතිය වඩමි’ කියා යි. මහණ තෝ කෙසේ නම් මරණස්මෘතිය වඩන්නෙහිදැයි?

වහන්ස, මට මෙහිලා මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම යම් පමණ කලෙකින් එක ආලෝපයක් සපා ගිලිමි ද, ඒතාක් කල් ජීවත් වන්නෙමි නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙතෙහි කරන්නෙමි නම් ඒකාන්තයෙන් මා විසින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකිය කෙළේ වන්නේ ය කියා යි. වහන්ස, මම මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩමි යි.

8. අන්‍යතර මහණෙක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: ‘වහන්ස, මමත් මරණස්මෘතිය වඩමි කියා යි.

මහණ, තෙපි කෙසේ නම් මරණස්මෘතිය වඩන්නෙහි දැයි? වහන්ස, මෙහිලා මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම යම් පමණ කලෙකින් ආඥාස කොට හෝ ප්‍රඥාස කෙරෙමි ද, ප්‍රඥාස කොට හෝ ආඥාස කෙරෙමි ද, ඒතාක් කල් ජීවත්වන්නෙමි නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙතෙහි කරන්නෙමි නම් එකාන්තයෙන් මා විසින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකිය කෙළේ වන්නේ ය කියා යි. වහන්ස, මම මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩමි යි.

එවං චූකොභගවා තෙ භික්ඛු ඒතදචොච: යවායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අභොචතාහං රතතිද්දිවං ජීවෙයාං භගවතො සාසනං මනසිකරෙයාං බහුං වත මෙ කතං අසසාති, යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඒවං මරණසතිං භාවෙති: අභොචතාහං දිවසං ජීවෙයාං භගවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති. යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති, අභොචතාහං උපධිඨ්ඨිවසං ජීවෙයාං, භගවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති, යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අභොචතාහං තදනතරං ජීවෙයාං යදනතරං ඒකං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති. යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අභොචතාහං තදනතරං ජීවෙයාං, යදනතරං උපධිඨ්ඨිපිණ්ඩපාතං භුඤ්ජාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති, යොපායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති: අභොචතාහං තදනතරං ජීවෙයාං යදනතරං වතනාදරා වා පඤ්ච ආලොපෙ සඛ්ඛාදිචා අලෙජ්ඣාහරාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති, ඉමෙ චූචවන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු පමඤ්ඤා විහරන්ති දන්ධං මරණසතිං භාවෙත්ති ආසවානං බයාය.

යො ව බව්චයං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතිං භාවෙති; අභොචතාහං තදනතරං ජීවෙයාං යදනතරං එකං ආලොපං සඛ්ඛාදිචා අලෙජ්ඣාහරාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙයාං බහුං වත මෙ කතං අසසාති, යොපායං භික්ඛවෙ භික්ඛු මරණසතිං භාවෙති: අභොචතාහං තදනතරං ජීවෙයාං, යදනතරං අසසසිඤ්චා වා පසසසාමී ව පසසසිඤ්චා වා අසසසාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං වත මෙ කතං අසසාති, ඉමෙ චූචවන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු අපමඤ්ඤා විහරන්ති තිකඛං මරණසතිං භාවෙත්ති ආසවානං බයාය.

තස්මා තිභ භික්ඛවෙ එවං සිකඛිතබ්බං: අපමඤ්ඤා විහරිස්සාම, තිකඛං මරණසතිං භාවෙයාම ආසවානං බයායාති. එවං හි චො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බන්ති.

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ මහණුන්ට තෙල වදළ
 සේක. මහණෙනි, යම් මහණෙක් 'එකකින් මම එක රු දවාලක් ජීවත් වන්
 නොමි නම් යෙහෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නොමි
 නම් එකාන්තයෙන් මා විසින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ
 වන්නේ ය' යි මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි යම් මහණෙක්
 මම දවලක් ජීවත් වන්නොමි නම් යෙහෙක, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
 සස්න මෙනෙහි කරන්නොමි නම් මා විසින් එකකින් බොහෝ ආත්මහිත
 මහණකීය කෙළේ වන්නේ ය' යි මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩනේ ද,
 මහණෙනි, යම් මේ මහණකෙනෙක් 'මම එකකින් අධිදිනක ජීවත් වන්නොමි
 නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නොමි
 නම් මා විසින් එකකින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ වන්නේ ය'
 යි මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි, යම් මේ මහණෙක්
 මම යම් පමණ කලෙකින් එක් පිඬුවායක් වළඳමි නම් එතෙක් කල්
 ජීවත් වන්නොමි නම් යෙහෙක, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි
 කරන්නොමි නම් මා විසින් එකකින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ
 වන්නේ ය යි මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි, යම් මේ මහණෙක්
 "මම යම් පමණ කලෙකින් අධිපිඬුවායක් වළඳමි නම් ඒතාක් කල්
 ජීවත්වන්නොමි නම් යෙහෙක, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි
 කරන්නොමි නම් මා විසින් ඒකාන්තයෙන් බොහෝ ආත්මහිත මහණ
 කීය කෙළේ වන්නේ ය' යි මෙසේ මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි,
 යම් මේ මහණෙක් "මම යම් පමණ කලෙකින් බත් සතර පස් පිඩක් සපා
 ගිලිමි නම් එතෙක් ජීවත් වන්නොමි නම් යෙහෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 ගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නොමි නම් මා විසින් එකකින් බොහෝ
 ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ වන්නේ ය' යි මෙසේ මරණස්මෘතිය
 වඩනේ ද. මහණෙනි, මේ හික්ෂුහු ප්‍රමාද ව වෙසෙති ද ආසුචක්ෂය පිණිස
 ලැයි ව මරණසතිය වඩත් යයි ද කියනු ලැබෙත්.

මහණෙනි, යම් මෙ මහණෙක් "මම යම් පමණ කලෙකින් එක්
 පිඩක් සපා ගිලිමි නම් ඒතාක් කල් ජීවත් වන්නොමි නම් යෙහෙක.
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නොමි නම් මා විසින්
 එකාන්තයෙන් බොහෝ ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ වන්නේ ය යි මෙසේ
 මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි, යම් මේ මහණෙක් "මම යම්
 පමණ කලෙකින් අසස් කොට හෝ පසස් කරන්නොමි ද, පසස් කොට
 හෝ අසස් කරන්නොමි ද ඒ තාක් කල් ජීවත් වන්නොමි නම් යෙහෙක.
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නොමි නම් මා විසින්
 එකකින් බොහෝ ආත්මහිත මහණකීය කෙළේ වන්නේ ය යි මෙසේ
 මරණස්මෘතිය වඩනේ ද, මහණෙනි, මේ හික්ෂුහු අප්‍රමාද ව වෙසෙන්නාහයි
 ද ආසුචක්ෂය කරනු පිණිස තික්ෂණ ව මරණස්මෘතිය වඩන්නාහයි ද
 කියනු ලැබෙත්.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙසේ හික්ෂීය යුතු: අප්‍රමත්ත ව වාසය කරමිහ.
 ආසුචයන් ක්ෂය කරනු පිණිස තික්ෂණ ව මරණස්මෘතිය වඩමහ කියා යි.
 මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ ම හික්ෂීය යුතු යි.

8. 2. 8. 4

දුතියමරණසති සුතතං

එකං සමයං භගවා නාදිකෙ විහරති ගිඤ්ජකාචසථෙ. තත්‍ර ටො භගවා භීතඛු ආමනෙහි භීතඛවොති. හදනෙති ටො තෙ භීතඛු භගවතො පච්චසොසාසු. භගවා එතදවොච:

මරණසති භීතඛව භාදිකා බහුලීකතා මහඵලා හොති මහාති-සංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා. කථං භාවිතා ව භීතඛව, මරණසති කථං බහුලීකතා මහඵලා හොති මහාතිසංසා අමනොගධා අමත-පරියොසානා:

ඉධ භීතඛවෙ භීතඛු දිවපෙ භීතඛනෙ රතනියා පතිහිතාය¹ ඉතිපචී-සඤ්ඤිකඛිති: බහුකා ටො මෙ පච්චියා මරණසස. අහි වා මං ඩංසෙය්‍ය, විච්ඡිකො වා මං ඩංසෙය්‍ය, සතපදී වා මං ඩංසෙය්‍ය, තෙන මෙ අසස කාලකිටියා. සො මම අසස අතරායො, උපකඤ්ඤා වා පපනෙය්‍යං, භතං වා මෙ භුතං බ්‍යාපච්ඡෙය්‍ය, පිතං වා මෙ කුපෙපය්‍ය, සෙමං වා මෙ කුපෙපය්‍ය, සත්තං වා මෙ වාතා කුපෙපය්‍යං, මනුසසා වා මං උපකක-මෙය්‍යං, අමනුසසා වා මං උපකකමෙය්‍යං, තෙන මෙ අසස කාලකිටියා, සො මම අසස අතරායොති.

තෙන භීතඛවෙ භීතඛුනා ඉති පචීසඤ්ඤිකඛිතඛං: අත්ථි නු ටො මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපච්ඡිතා යෙ මෙ අසසු රතනිං කාලං කරොනාසස අතරායායාති. සවෙ භීතඛවෙ භීතඛු පච්චිවෙකඛමානො උචං ජානාති: අත්ථි මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපච්ඡිතා යෙ මෙ අසසු රතනිං කාලං කරොනාසස අතරායායාති. තෙන භීතඛවෙ භීතඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පභානාය අධිමනෙතො ජනෙඤ ච වායාමො ච උසසාහො ච උසෙසාළභී ච අපච්චිවානී ච සති ච සමපඤ්ඤා ච කරණියං.

1. පචීහිතාය- PTS.

8. 2. 8. 4

දෙවැනි මරණසති සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාදික ගමහි ගිඤ්ජ කාවසථයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි' යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. 'වහන්සැ'යි ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදලසේක.

මහණෙනි, භාවිත බහුලීකාත මරණස්මෘතිය මහත්ඵල මහානාශංස වෙයි, අමාතාවගාහ වේ, අමාතපයඨාවසාන වේ. මහණෙනි, කෙසේ භාවිත කෙසේ බහුලීකාත මරණස්මෘතිය මහත්ඵල වේ ද, මහානාශංස වේ ද, අමාතාවගාහ වේ ද, අමාතපයඨාවසාන වේ ද:

මහණෙනි මේ සස්තෙහි මහණ දවල ඉක්මගිය කල්හි රැ නැවත එළඹී කල්හි මෙසේ පස්විකයි: මාගේ මරණයට ප්‍රත්‍යයයෝ බොහෝ වෙති. ස්ථපයෙක් හෝ මා ඩස්තෝ ය, ගෝනුස්සෙක් හෝ මා ඩස්තෝ ය, පත්තෑයෙක් හෝ මා ඩස්තෝ ය. එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි. ඒ මට ජීවිතාන්තරය වෙයි. පැකිල හෙන්නෙමි හෝ වෙමි. මා වැළඳු බත හෝ නොදිරන්තෝ ය. මාගේ පිත හෝ කීපෙයි. මාගේ සෙම හෝ කීපෙයි, මාගේ ශස්ත්‍රක වාතයෝ හෝ කීපෙති, මිනිස්සු හෝ මට උපක්‍රම කෙරෙති අමනුෂ්‍යයෝ හෝ මට උපක්‍රම කෙරෙත්. එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වන්නෝ ය. ඒ මට අන්තරය වෙයි.

මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් මෙසේ නුවණින් සිතිය යුතු යි: "ර කාලක්‍රියා කරන මට අන්තරය පිණිස යම් අකුශල කෙනෙක් වෙත් නම් එබඳු ලමු අකුසල් දහමුහු මට අප්‍රභීණ වූවාහු ඇත් ද කියා යි. මහණෙනි, ඉදින් මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරනුයේ මෙසේ දන්නෝ ද: "ර කාලක්‍රියා කරන මට යම් අකුශලධර්ම කෙනෙක් අන්තරය පිණිස වෙත් නම් මට අප්‍රභීණ වූ එබඳු ලමු අකුශල ධර්මයෝ ඇතැයි. මහණෙනි ඒ මහණහු විසින් ඒ ලමු අකුසල් දහමුත්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්දයක් ව්‍යායාමයක් උත්සාහයක් අධිමාත්‍ර උත්සාහයක් නො කලකිරු මත් ස්මෘතියක් සම්ප්‍රජන්‍යයත් කටයුතු.

සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ, ආදිත්තවෙලො වා ආදිත්තධීසො වා තසෙසව වෙලසස වා පියසසාවා නිබ්බාපනාය අධිලික්ඛං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච උසසා- හඤ්ච උසසාලභීඤ්ච අසට්ඨවාරීඤ්ච සතීඤ්ච සම්පජඤ්ඤච කරෙය්‍යං, එවමෙව ටො භික්ඛවො, තෙන භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානාං අකුසලානාං ධම්මානාං පහානාය අධිමනෙතා ඡන්දෙ ව වායාමො ව උසසාහො ව උසසාලභී ව අසට්ඨවාරී ව සතී ව සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සවෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පව්වවෙසබ්බානො එවං ජානාතී: නඤ්ච මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපසභීනා යෙ මෙ අසසු රතතීං කාලං කරොත්තස්ස අත්තරායායාතී, තෙන භික්ඛාව භික්ඛුනා තෙනෙව පිතිපා- මොජ්ජන වීභාතබ්බං අනොරහ්ඤානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු රතතීයා භික්ඛනාය දිවසෙ පතිහිතෙ ඉති- පට්ඨඤ්චිකමිතී: ධුත්තා ටො මෙ පව්වයා මරණස්ස; අභී වා මං ඩංසෙය්‍ය, චිඡ්ඡිකො වා මං ඩංසෙය්‍ය, සතපදී වා මං ඩංසෙය්‍ය, තෙන මෙ අසස කාලකීරියා, සො මම අසස අත්තරායායාතී. උපසබ්බිත්ථා ධා පපතෙය්‍යං, හත්තංවා මෙ භුත්තං ධ්‍යාපජෙය්‍ය, පිත්තං වා මෙ කුපෙපය්‍ය සෙමනං වා මෙ කුපෙපය්‍ය, සත්ථකා වා මෙ වාතා කුපෙපය්‍යං, මනුසසා වා මං උපකකමෙය්‍යං, අමනුසසා වා මං උපකකමෙය්‍යං, තෙන මෙ අසස කාලකීරියා. සො මම අසස අත්තරායායාතී. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පට්ඨඤ්චිකමිතබ්බං: අභී නු ටො මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපසභීනා යෙ මෙ අසසු දිවා කාලං කරොත්තස්ස අත්තරායායාතී.

සවෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පව්වවෙසබ්බානො එවං ජානාතී: අභී මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපසභීනා යෙ මෙ අසසු දිවා කාලං කරොත්තස්ස අත්තරා- යාතී. තෙන භික්ඛාව භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානාං අකුසලානාං ධම්මානාං පහානාය අධිමනෙතා ඡන්දෙ ව වායාමො ව උසසාහො ව උසසාලභී ව අසට්ඨවාරී ව සතී ව සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

මහණෙනි, යම් පෙයින් ඇවිළ දන වස්ත්‍රය ඇතියෙක් වෙවයි ඇවිළ දන භික්ෂුකියේ වෙවයි එම වස්ත්‍රය හෝ භික්ෂු නිවීම පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්දයක් ව්‍යායාමයක් උත්සාහයක් අධිමාත්‍ර උත්සාහයක් උකටලි නොවීදත් ස්මෘතියක් සම්ප්‍රජන්‍යයක් කෙරේ ද, මහණෙනි, එපෙයින් ම ඒ මහණහු වීසින් එම ලාමක අකුසල් දහමුත්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්දයක්, ව්‍යායාමයක්, උත්සාහයක් අධික ව්‍යායාමයක් උකටලි නොවීමක් ස්මෘතියක් සම්ප්‍රජන්‍යයක් කටයුතුයි.

මහණෙනි, ඉදින් මහණ ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරනුයේ ‘යම් අකුසල් දහම කෙතෙක් ර කපුරිය කරන මට අත්තරාය පිණිස වෙත් නම් එබඳු අප්‍රභීණ වූ ලාමක අකුසල් දහමුහු මට නැතැ යි මෙසේ දන්නේ වෙ ද, මහණෙනි, ඒ මහණහු වීසින් දවර්ඪි කුසල් දහමහි භික්ෂෙත්‍රවහු වීසින් එම ප්‍රීතිප්‍රමොදායෙන් වාස කටයුතු යි.

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ර නික්ම ගිය කල්හි දවස නැවත ආ කල්හි මෙසේ නුවණින් සිතයි: මාගේ මරණයට බොහෝ ප්‍රත්‍යයෝ වෙත්: සර්පයෙක් හෝ මා ධස්තේ ය, වෘශ්චිකයෙක් හෝ මා ධස්තේ ය. ගහපදියෙක් හෝ මා ධස්තේ ය, එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි. එය මට අත්තරාය පිණිස වෙයි, පා පැකිල හෝ හෙත්තෙම වෙමි, මා වැළඳු බත හෝ නොදිසි, මාගේ පිත හෝ කිපෙයි, මාගේ සෙම හෝ කිපෙයි, මාගේ යක්‍ෂකවාතයෝ හෝ කිපෙත්. ඒනිස්සු හෝ මට උපක්‍රම කරත්. අමනුෂ්‍යයෝ හෝ මට උපක්‍රම කරත්, එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි, ඒ මට අත්තරාය පිණිස වෙයි, කියා යි. මහණෙනි, ඒ මහණහු වීසින් මෙසේ සිතිය යුතු යි: දවල් කාලක්‍රියා කරන මට අත්තරාය පිණිස යම් අකුසල් කෙතෙක් වෙත් නම්, එබඳු අප්‍රභීණ වූ ලාමක අකුසල් දහමුහු මට ඇත කියා යි.

මහණෙනි, ඉදින් මහණ ප්‍රත්‍යවේක්ෂා කරනුයේ මෙසේ දන්නේ ද: “දවල් කාලක්‍රියා කරන මට අත්තරාය පිණිස යම් අකුසල ධර්ම කෙතෙක් වෙත් නම් එබඳු ලාමක අකුසල ධර්මයෝ අප්‍රභීණ වූවාහු මට ඇත කියා යි. මහණෙනි, ඒ මහණහු වීසින් ඒ ලාමක අකුසල ධර්මයන්ගේ ම ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්දයක්, ව්‍යායාමයක් උත්සාහයක් උපෙසාල්භියක් අප්‍රතිවෘතියක් ස්මෘතියක් සම්ප්‍රජන්‍යයක් කට යුතු යි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, ආදිත්තවෙදලා වා ආදිත්තසියො වා තසෙසව වෙලසස වා සීසසස වා, හිබ්බාපනාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච, උසසාහඤ්ච, උසෙසාලුභීඤ්ච අපච්චානීඤ්ච සන්ඤ්ච සමපඡඤ්ඤඤ්ච කරෙය්‍ය, ඵවදමව ඛො භික්ඛවෙ, තෙන භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පභානාය අධිමත්තො ඡන්දෙ ව වායාමො ව උසසාහො ව උසෙසාලුභී ව අපච්චානී ව සන්ච ව සමපඡඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො ඵවං ජානාතී: නස්මි මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපහනීනා, යෙ මෙ අසසු දිවාකාලං කරොත්තසස අත්තරායායාතී, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙනෙව පිනිපාමොදඡජන විභාතඛං අභොරත්තානුසිකඛීනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

ඵවං භාවීනා ඛො භික්ඛවෙ මරණසති ඵවං බහුලීකතා මහපථලා හොතී මහාතිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානාතී.

8. 2. 8. 5

පඨමසමපද සුත්තං

[සාට්ඨකන්තපාතො]

අට්ඨසීවා භික්ඛවෙ සමපද: කතමා අඨඨ: උට්ඨානසමපද, ආරකඛසමපද, කල්‍යාණමිත්තතා, සමඡීවිතා, සඤ්ඤාසමපද, සීලසමපද, වාගසමපද, පඤ්ඤා සමපද, ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ සමපදනී.

1. උට්ඨානා කමමධෙධෙය්‍යසු- අපමනො විධානවා සමං කපෙපති ජීවිකං- සමභතං අනුරකඛතී.
2. සඤ්ඤා සීලෙන සමපනො වදඤ්ඤ වීතමච්ඡරො, නිච්චං මඤ්ඤා විජොධෙති- යොජානං සමපරාසීකං.
3. ඉච්චතෙ අට්ඨධම්මො ව සඤ්ඤා සරමෙසීනො අකඛානා සච්චනාමෙන උභයස්ස සුඛාවභා.
4. දිට්ඨධම්මභිත්තසාය සමපරායසුඛාය ව ඵවදමතං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං පවඛඨනීතී.

මහණෙනි, යම් සෙයෙකින් ඇවිළ දන වසා ඇතිගේ හෝ ඇවිළ දන හිසැතියේ ඇවිළ දන ඒ වස්ත්‍රය හෝ ඇවිළ දන ඒ හිස හෝ නිවීමට අධිමාත්‍ර ජන්දයත්, ව්‍යායාමයත්, උත්සාහයත් උසොළ්භියත්, නො කලකිරීමත් ස්මෘතියත් සම්ප්‍රජන්‍යයත් කෙරේ නම්, මහණෙනි, එපරිදිම ඒ භෙණු වීසින් එම ලාමක අකුල ධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස අධිමාත්‍ර ජන්දයත්, ව්‍යායාමයත්, උත්සාහයත් උසොළ්භියත් අප්‍රතිවානියත් ස්මෘතියත් සම්ප්‍රජන්‍යයත් කටයුතු යි.

මහණෙනි, ඉදින් මහණ ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කරනුයේ මෙසේ දැන්දේ ද: දවල් කලුරිය කරන මට අන්තරාය පිණිස යම් අකුල ධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම් එබඳු ලාමක අකුල ධර්මයෝ අප්‍රභිණ වුවහු මට නැත. මහණෙනි, භෙණු උසින් කුල ධර්මයන්හි දව රැ හික්මෙනුවහු එම ප්‍රිති ප්‍රමොද්‍යයෙන් වාසය කටයුතු යි.

මහණෙනි, මෙසේ වඩන ලද මෙසේ බහුලිකාන මරණස්මෘතිය මහත්ඵල වෙයි, මහානාශංස වෙයි, අමානාවශාහ වෙයි, අමාන පයභාවසානත් වෙයි.

8. 2. 8. 5

ප්‍රථම සමපද සූත්‍රය

[සැවැත්තියන යි]

මහණෙනි, මේ සම්පත්හු අට දෙනෙකි. කවර අට දෙනෙක යත්: උසානසම්පද ය, ආරක්ෂාසම්පද ය, කල්‍යාණමිත්‍රතා ය, සමජීවිතා ය, ශ්‍රද්ධාසමපද ය, ශීලසමපද ය, ත්‍යාගසමපද ය, ප්‍රඤ්ඤාසමපද ය. මහණෙනි, මේ අෂට සමපත වෙයි.

1. කමතෙහි (කර්මාන්ත කරන තන්හි) නැඟී සිටුනා වැර ඇතිගේ නො පමා වූයේ වීධාන ඇතිගේ සම ව ජීවිකා කෙරෙයි. රැස්කළ දැ රක්තේ යි.
2. සැදහැතියේ ශීලයෙන් යුතු වූයේ බිණු බස්හි අරුත් දන්තේ හළ මසුරුමල ඇතියේ පරලොව ඇසිරි කළ සුව ලැබීමට හේතු වූ කුසල් මහ නිරතුරු හෙළි කෙරෙයි.
3. ගිහිගෙවැසි සැදහැති කුලපුත්‍රට දෙලොව සුව එළවන තෙල අට දහමිහු සත්‍යනාම (අඤ්ඤී නාම) ඇති බුදුන් වීසින් මෙසේ වදරන ලදහ.
4. ගිහියනට දාෂ්ටධර්මිතය පිණිස ද සම්පරායික සුව ය පිණිස ද මෙසේ තෙල දහම වෙයි. ත්‍යාගය පින් වඩනේ යයි.

8. 2. 8. 6

දුතිය සමපද සුතතං

[සාධකීනිදනං]

අට්ඨමා භික්ඛවෙ සමපදා: කතමා අට්ඨා: උට්ඨානසමපදා, ආරක්ඛ-
සමපදා, කල්‍යාණමිත්තතා, සමජීවිකතා, සඤ්ඤාසමපදා, සීලසමපදා, වාගසමපදා,
පඤ්ඤාසමපදානි.

1. කතමා ව භික්ඛවෙ උට්ඨානසමපදා:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තො යෙන කමමට්ඨානෙන ජීවිකං කප්පෙති යදි
කසියා යදි වණිජ්ජාය යදි ගොරකෙඛන යදි ඉසසප්පෙන යදි රාජපොරි-
සෙන යදි සිප්පඤ්ඤතමොන, තස් දකෙඛා හොති අනලසො තත්‍රූපායාය
විමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං, අයං චූළති භික්ඛවෙ
උට්ඨානසමපදා.

2. කතමා ව භික්ඛවෙ ආරක්ඛසමපදා:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තසං භොගා භොහති උට්ඨානවිරියාධිගතා
බාහාබලපරිවිතං සෙදුවකඛතා ධම්මිකා ධම්මෙලඤා සො තෙ¹ ආරකෙඛන
ගුත්තියා සමපාදෙති 'කිංකි මෙ භොගෙ නෙව රාජානො භරෙය්‍යුං,
න වොරා භරෙය්‍යුං, න අභි ධිභෙය්‍ය, න උදකං වභෙය්‍ය, න අපච්ඡා
දයාද භරෙය්‍යුතති. අයං චූළති භික්ඛවෙ ආරක්ඛසමපදා.

3. කතමා ව භික්ඛවෙ කල්‍යාණමිත්තතා:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තො යඤ්ඤං ගාමෙ වා නිගමෙ වා පට්ඨසති. තස්
යෙ තෙ භොහති භෙජති වා ගහජති පුත්තා වා දහරා වා චූඤ්ඤි ලීනො, චූඤ්ඤා
වා චූඤ්ඤි ලීනො සඤ්ඤාසමපන්නා සීලසමපන්නා වාගසමපන්නා පඤ්ඤා-
සමපන්නා, තෙහි සඤ්ඤා සන්තිට්ඨති, සලලපති, සාකච්ඡං සමාජජ්ජති, යථා-
රූපානං සඤ්ඤාසමපන්නානං සඤ්ඤාසමපදං අනුසිකති, යථාරූපානං
සීලසමපන්නානං සීලසමපදං අනුසිකති, යථා රූපානං වාගසමපන්නානං
වාගසමපදං අනුසිකති, යථාරූපානං පඤ්ඤාසමපන්නානං පඤ්ඤාසමපදං
අනුසිකති. අයං චූළති භික්ඛවෙ කල්‍යාණමිත්තතා.

1. සො තෙ න- කස්ථි.

8. 2. 8. 6

ද්විතීය සමපද සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ සමපත්හු අටදෙනෙකි. කවර අටදෙනෙක යත්: උසානසමපද ය, ආරක්ෂසමපද ය, කල්‍යාණමිත්‍රතා ය, සමච්චිකතා ය, ශ්‍රද්ධාසමපද ය, ශීලසමපද ය, ත්‍යාගසමපද ය, ප්‍රඥසමපද යි.

1. මහණෙනි, උසානසමපද නම් කවර:

මහණෙනි, මේ ලොවහි කුලපුත් සියැමෙන් වෙවයි, වෙණදමෙන් වෙවයි, ගෙරි රැක්මෙන් වෙවයි, දුනුවා කමින් වෙවයි, රජ මෙහෙවරින් වෙවයි, අන්‍යතර ශිල්පයෙකින් වෙවයි, යම් ම කමාන්තයකින් ජීවිකාව කෙරේද, එහි ලා දක්ෂ වෙයි, අතලස් වෙයි, තනොපාය වීමංසායෙන් සමණාගත වෙයි, කරන්නට සමච්චි වෙයි, සංවිධානයට සමච්චි වෙයි. මහණෙනි මේ උසාන සමපද යි කියනු ලැබේ.

2. මහණෙනි, ආරක්ෂසමපද නම් කවර:

මහණෙනි, මේ ලොවහි කුලපුත් හට උසානච්චායෙන් ලැබූ, බාහුබලයෙන් රැස් කළ, සෝදිය වැහීමෙන් රැස් කළ, එයින් දැහැමි වූ, දැහැමින් ලත් හෝග කෙනෙක් වෙත් ද, හේ ඒ භොගයන් ආරක්ෂායෙන් සැඟවීමෙන් සපයා තබයි, කෙසේ ය: මා අයත් භොගයන් කෙසේ රජදරුවෝ පැහැර නොගනිත් ද, සොරු පැහැර නොගනිත් ද, ගිනි නො දවා ද, දිය පා නො කෙරේ ද, අප්‍රිය වූ දයාදයෝ බන්ධුහු හෝ පැහැර නොගනිත් ද කියා යි. මහණෙනි, මේ ආරක්ෂසමපද යි කියනු ලැබේ.

3. මහණෙනි, කල්‍යාණමිත්‍රතා නම් කවර:

මහණෙනි, මේ ලොවහි කුලපුත් යම් ම ගම්කෙනෙක වෙවයි, නියම ගමෙක වෙවයි වෙසේ ද, එහි ශ්‍රද්ධාසමපන්න ශීලසමපන්න ත්‍යාගසමපන්න ප්‍රඥසමපන්න වෘද්ධශීලී දහරයෝ වෙත්වයි, වෘද්ධශීලී වෘද්ධයෝ වෙත්වයි යම් ඒ ගැහැව් කෙනෙක් හෝ ගැහැව් පුත් කෙනෙක් හෝ ඇද්ද, ඔවුන් හා එක්ව සිටුනේ ය. එක්ව බණන්නේ ය. සාකච්චාවට වදනේ ය. යම්බඳු (නො වෙනස් ව සිටුනා) සැදූ සපනුන්ගේ සැදූ සපුව අනුව හික්මේ ද, යම් බඳු (නො වෙනස් ව සිටුනා) සිල් සපනුන්ගේ සිල්සපුව අනුව හික්මේ ද, යම් බඳු (නො වෙනස් ව සිටුනා) ත්‍යාගසමපන්නයන්ගේ ත්‍යාගසමපත් අනුව හික්මේ ද, යම් බඳු (නො වෙනස් ව සිටුනා) ප්‍රඥ සමපන්නයන්ගේ ප්‍රඥසමපත් අනුව හික්මේ ද. මහණෙනි, මේ කල්‍යාණ මිත්‍රතා යි කියනු ලැබේ.

4. කතමාව හික්කවෙ සමජීවිතා:

ඉධ හික්කවෙ කුලපුතො ආයඤ්ඤි භොගානං විදිතා වයඤ්ඤි භොගානං විදිතා සමං ජීවිතං කපෙති, න අවෙවාගාලො, නාතිහීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය යසුති න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය යසුතිති. සෙය්‍යථාපි හික්කවෙ, කුලාධාරො චා කුලාධාරනෙවාසී චා කුලං පඤ්ඤා භවතා ජානාති, එතනකෙනෙව ඔනනං, එතනකෙනෙව උනනනන්ඤී. එවං මෙව ඛො හික්කවෙ කුලපුතො ආයඤ්ඤි භොගානං විදිතා වයඤ්ඤි භොගානං විදිතා සමං ජීවිතං කපෙති, න අවෙවාගාලො, න අතිහීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය යසුති. න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය යසුතිති.

සවායං හික්කවෙ කුලපුතො අපායො සමානො උලාරං ජීවිතං කපෙති, තසු භවන්ඤී වත්තාරො: උදුඛරබාදිකං වායං¹ කුලපුතො භොගෙ බාදිති. සවෙ පනායං හික්කවෙ කුලපුතො මහායො සමානො කසිරං ජීවිතං කපෙති, තසු භවන්ඤී වත්තාරො: අජද්ධුමාටිකං වායං කුලපුතො මරියුති² ති. යතො ච බවායං හික්කවෙ කුලපුතො ආයං ච භොගානං විදිතා වයඤ්ඤි භොගානං විදිතා සමං ජීවිතං කපෙති, න අවෙවාගාලො, න අතිහීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය යසුති, න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය යසුතිති. අයං චූචති හික්කවෙ සමජීවිතා.

5. කතමා ච හික්කවෙ සද්ධාසම්පද:

ඉධ හික්කවෙ කුලපුතො සද්ධා භොති සද්දහති තථාගතසු ඛොධිං, “ඉතිපියො භගවා -පෙ-සඤ්ඤා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවා” ති. අයං චූචති හික්කවෙ, සද්ධාසම්පද.

6. කතමා ච හික්කවෙ සීලසම්පද:

ඉධ හික්කවෙ කුලපුතො පාණතිපානා පටිච්චිතො භොති. -පෙ-සුරාමරය මජ්ඣමනිකා පටිච්චිතො භොති. අයං චූචති හික්කවෙ සීලසම්පද.

7. කතමාව හික්කවෙ වාගසම්පද:

ඉධ හික්කවෙ කුලපුතො විගතමලමච්ඡරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාවසති -පෙ- යාවයොගො දනසංවිභාගරතො. අයං චූචති හික්කවෙ වාගසම්පද.

1. අයඤ්ඤි - කසරී. 2. උදුඛරබාදි වායං - මජ්ඣ. 3. අජෙළමරණං වායං - මජ්ඣ.

4. මහණෙනි, සමජීවිතා නම් කවර:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි කුලපුත් හෝගයන්ගේ අයත් දූත හෝගයන්ගේ වැයක් දූත මෙසේ මාගේ අය වැය යට කොට ගෙන සිටුවනේ ය, මාගේ වැය අය යට නොට ගෙන නො සිටුවනේ ය යි අත්‍යවශ්‍ය නො කොට අතිහීන නො කොට මොනොවට ජීවිතා කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් පරිදි කුලධරයෙක් හෝ කුලධරු අතැවැසියෙක් හෝ කුලාව නගා ණන මෙතෙකින්ම නතු විය. මෙතෙකින් ම මතු විය යි දන්තේ වේද, මහණෙනි, එපරිදි ම කුලපුත් භොගයන්ගේ අයත් දූත භොගයන්ගේ වැයක් දූත අත්‍යවශ්‍ය නො කොට අතිහීන නො කොට මොනොවට ජීවිතා කරන්නේ ය. මෙසේ මාගේ අය, වැය යටකොට සිටුවනේ ය. මාගේ වැය, අය යට කොටගෙන නොසිටුවනේ ය යි කියා යි.

මහණෙනි, ඉදින් මේ කුලපුත් මද අය ඇතියේ උදර සේ ජීවිතා කෙරේ ද, එවිට “මේ කුලපුත් දිගුල් කනුවක්හු සෙයින් භොගයන් වළඳ කෙරේ ය යි. ඔහට නිගාබණනුවෝ ඇත. මහණෙනි, ඉදින් මේ කුලපුත් මහත් අය ඇතියේ දුකසේ ජීවිතා කෙරේ ද, ‘මේ කුලපුත් අනාථ මරණ ඇතියකු සෙයින් මැරේ’ ය යි ඔහට නිගා බණනුවෝ ඇත. මහණෙනි, යම් හෙයකින් මේ කුලපුත් ඉමහත් නො කොට අතිහීන නො කොට මෙසේ මා අයත් අය, වැය යට කොට සිටුවනේ ය, මාගේ වැය, අය යට කොට නො සිටුවනේ ය යි භොගයන්ගේ අයත් දූත භොගයන්ගේ වැයක් දූත මොනොවට ජීවිතා කෙරෙයි ද, මහණෙනි, මේ සමජීවිතා යයි කියනු ලැබේ.

5. මහණෙනි, ශ්‍රද්ධා සමපත් කවර:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි කුලපුත් සැදැහැතියේ වෙයි, ‘ඒ භාග්‍යවත්හු මෙසේත්... දෙවමිනිස්නට ශාත්‍රුයහ, ඩිවුසස් දතුවහ, හගවත්හ’ යි තපාගතයන් වහන්සේගේ සමාසක් සමොධිය අදහයි. මහණෙනි, මේ ශ්‍රද්ධාසමපද යි කියනු ලැබේ.

6. මහණෙනි, ශීලසමපත් කවර:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි කුලපුත් පණ්ඩායෙන් දුරු වෙයි... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර පිමෙන් දුරු වෙයි. මහණෙනි, මේ ශීලසමපද යි කියනු ලැබේ.

7. මහණෙනි, ත්‍යාගසමපත් කවර:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි කුලපුත් පහව ගිය මලමසුරු ඇති සිතින් ගෙහි වසනේ ය... යදනට නිසි වූයේ දනසංවිභාගයෙහි ඇලුණේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ත්‍යාගසමපද යි කියනු ලැබේ.

8. කතමාව භික්ඛවෙ පඤ්ඤාසම්පදා;

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුතො පඤ්ඤාචා හොති --පෙ-- සමමා දුක්ඛකම්ම භාජිතියා. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාසම්පදා.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨසම්පදාති.

- 21. උට්ඨාතා කම්මධෙයොසු අප්පමනො වීධානවා,
සමං කපෙති ජීවිකං සමහතං අනුරකම්භි.
- 22. සද්ධො සීලෙන සම්පනො වදඤ්ඤා විතඉච්ඡරො,
නිච්චං මඤ්ඤං විසොධෙති සොස්ථානං සම්පරාධිකං.
- 23. ඉච්චෙන අට්ඨධම්මා ව සද්ධිසස සරමෙසිනො,
අසම්භාතා සච්චනාමෙන උභයස්ථ සුඛාවහා.
- 24. දිට්ඨධම්මභිතස්ථාය සම්පරායසුඛාය ව,
ඵචමෙනං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං පච්චන්ති,

8. 2. 8. 7

ඉච්ඡා සුතතං

[සාවස්ථිතීදානං]

තත්ථ ඛො ආයසමා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙකසි ආවුසො භික්ඛවොති ආවුසොති ඛො නෙ භික්ඛු ආයසමනො සාරිපුතසස පච්චසොසුං ආයසමා සාරිපුතො ඵතදවොච.

අට්ඨී මෙ ආවුසො පුඤ්ඤා සනො සංචිජ්ජමානා ලොකසමී කතමෙ. අට්ඨ:

ඉධාවුසො භික්ඛුනො පච්චිකසස චිහරනො නිරායතචුත්තනො ඉච්ඡා උප්පජ්ජති ලාභාය. සො උට්ඨහති සට්ඨි වායමති ලාභාය: තස උට්ඨහනො සට්ඨො වායමනො ලාභාය ලාභො නුප්පජ්ජති. සො තෙන අලාභෙන සොච්ඡි කිලමති පරිදෙවති, උරතොළීං කඤ්ඤි සමමොහං ආප්පජ්ජති. අයං වුච්චනාවුසො භික්ඛු ඉච්ඡා චිහරති ලාභාය, උට්ඨහති සට්ඨි, වායමති ලාභාය. න ච ලාභී සොච්චි ව පරිදෙවී ව වුඤ්ඤො ව සද්ධමමො.

8. මහණෙනි, ප්‍රඥසම්පත් කවර: මහණෙනි, මේ ලොවහි කුලපුත් ප්‍රඥවත් වෙයි... මොනොවට දු:ඛක්ෂයගාමීති වූ... මහණෙනි, මේ ප්‍රඥසම්පද යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මේ සම්පත්හු අට දෙන වෙත්,

1. කායඛි කරන තන්හි නැගී සිටුවනා වෙර ඇතියේ නොපමා වූයේ විදහන් ඇතියේ මොනොවට ජීවිකා කෙරෙයි. රැස් කළ දැ රකියි.

2. සැදහැතියේ ශීලයෙන් යුක්ත වූයේ වදන් දන්නේ හළ මසුරු මල ඇතියේ පරලොව ඇසිරි කළ සුඛදයක මාර්ගය නිතර හෙළි කෙරෙයි.

3. ගිහිගෙයි වැසි සැදහැති කුලපුත්හට දෙලොව සුව ඵළවන තෙල අට දහමිහු සත්‍යනාම (අභිඤ්ඤාම) ඇති බුදුන් විසින් වදාරන ලදහ.

4. මෙසේ තෙල දහම ගෘහස්ථයන්ගේ මෙලොව භිත පිණිස ද පරලොව සුව පිණිස ද වෙයි. ත්‍යාගය තෙමේ පින් වඩන්නේ යයි.

8. 2. 8. 7

ඉව්‍යා සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

ඵකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ‘ඇවැත්ති මහණෙනි’ යි භික්ෂුන් ඇමතුහ. ඒ භික්ෂුහු ‘ඇවැත්ති’ යි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවනට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ තෙල කීහ: ඇවැත්ති, මේ පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් ලෝකයෙහි ඇත්තාහ. විද්‍යාමාන වෙත්. කවර අට දෙනෙක් ද යත්:

4. ඇවැත්ති, මේ සස්තෙහි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන්නා වූ (කිසිවක් කෙරෙහි) අයත් පැවැතුම් ඇති (වීදග්නා කාර්මික) මහණක්හට ලාභය පිණිස ඉව්‍යාවක් උපදියි. හෙ තෙමේ උත්සාහ කරයි. (පූර්වාපරවශයෙන්) සටයි. වැයම් කරයි. ලාභය පිණිස උත්සාහ කරන සටන වැයම් කරන ඔහුට ලාභය නූපදියි. හෙ තෙමේ ඒ අලාභයෙන් ශොක කෙරෙයි. ක්ලාන්ත වෙයි. වැලපෙයි. ලෙහි අත් ගසා හබයි. මුළාවට පැමිණෙයි. ඇවැත්ති, මේ මහණ ලාභය පිණිස ඉව්‍යා ඇතියේ මෙසේ ලාභය පිණිස උත්සාහ කරයි. සටයි. වැයම් කරයි. ලාභ නොලබන සුල්ලේ ශෝක කරන්නේ ද වැලැපෙන්නේ ද ශාසනයෙන් ගිලිහුණේ ද වෙ යයි කියනු ලැබේ.

2. ඉධ පනාච්චයො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො තිරායක්ඛච්චකි-
 නො ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය. සො උට්ඨහති, සට්ඨි වායමති ලාභාය.
 තසස උට්ඨහතො සට්ඨො වායමතො ලාභාය ලාභො උප්පජ්ඣති.
 සො තෙන ලාභෙන මජ්ඣති පමජ්ඣති, මද පමාදමාපජ්ඣති. අයං
 චූච්චතාච්චයො භික්ඛු ඉච්ඡො වීහරති ලාභාය. උට්ඨහති සට්ඨි වායමති
 ලාභාය. ලාභී ච මදී ච පමාදී ච චූතො ච සඤ්ඤො.

3. ඉධ පනාච්චයො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො තිරායක්ඛච්චකිනො
 ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය. සො න උට්ඨහති න සට්ඨි න වායමති
 ලාභාය. තසස අනුට්ඨහතො අසට්ඨො අවායමතො ලාභාය ලාභො
 නුප්පජ්ඣති. සො තෙන අලාභෙන යොවති කිලමති පරිදෙවති උරක්ඛාලි-
 කඤ්ඤති. සමමොභං ආපජ්ඣති. අයං චූච්චතාච්චයො භික්ඛු ඉච්ඡො
 වීහරති ලාභාය. න උට්ඨහති න සට්ඨි න වායමති ලාභාය. න ච ලාභී
 යොචී ච පරිදෙවී ච චූතො ච සඤ්ඤො.

4. ඉධ පනාච්චයො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො තිරායක්ඛච්චකි-
 නො ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය, සො න උට්ඨහති, න සට්ඨි න වායමති
 ලාභාය. තසස අනුට්ඨහතො අසට්ඨො අවායමතො ලාභාය ලාභො උප්පජ්ඣති.
 සො තෙන ලාභෙන මජ්ඣති පමජ්ඣති. මද පමාදමාපජ්ඣති, අයං චූච්ච-
 තාච්චයො භික්ඛු ඉච්ඡො වීහරති ලාභාය. න උට්ඨහති, න සට්ඨි, න
 වායමති ලාභාය. ලාභී ච මදී ච පමාදී ච චූතො ච සඤ්ඤො.

5. ඉධ පනාච්චයො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො තිරායක්ඛච්චකි-
 නො ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය, සො උට්ඨහති, සට්ඨි වායමති ලාභාය,
 තසස උට්ඨහතො සට්ඨො වායමතො ලාභාය ලාභො නුප්පජ්ඣති.
 සො තෙන අලාභෙන න යොවති, න කිලමති, න පරිදෙවති, න
 උරක්ඛාලි- කඤ්ඤති, න සමමොභං ආපජ්ඣති. අයං චූච්චතාච්චයො භික්ඛු
 ඉච්ඡො වීහරති ලාභාය. උට්ඨහති සට්ඨි වායමති ලාභාය. නච ලාභී
 න ච යොචී න ච පරිදෙවී අච්චුතො ච සඤ්ඤො.

2. ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන (කිසිවක් කෙරෙහි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක්භට ලාභයට ඉව්‍යාවක් උපදියි. හෙතෙමේ ලාභය පිණිස උත්සාහ කරයි, සටයි, වෑයම් කරයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ කරන සටනා කරන වෑයම් කරන ඔහුට ලාභය උපදියි. හේ ලාභයෙන් මත්වෙයි, ප්‍රමතන වෙයි, මදයෙන් ප්‍රමාදයට පැමිණෙයි. ඇවැත්නි, මෙ මහණ ලාභයට ඉව්‍යා ඇතියේ වෙසෙයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ කරයි, සටයි, වෑයම් කරයි, ලාභ ලබනසුලු වූයේ ද මත්වනසුලු වූයේ ද ප්‍රමාදවන සුලු වූයේ ද සස්තෙන් ගිලිහුණේ ද වේ යයි කියනු ලැබේ.

3. ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන, (කිසිවක් කෙරෙහි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක්භට ලාභය පිණිස ඉව්‍යාවක් උපදියි. හේ ලාභය පිණිස උත්සාහ නො කෙරෙයි, නො සටයි, වෑයම් නොකරයි. ලාභ පිණිස උත්සාහ නො කරන නො සටන, වෑයම් නො කරන ඔහුට ලාභය නූපදියි, හෙ තෙමේ ඒ අලාභයෙන් ශොක කෙරෙයි, ක්ලාන්ත වෙයි, වැළැපෙයි, ළෙහි අත්ගසා හඬයි, මුළාවට පැමිණෙයි, ඇවැත්නි, මෙ මහණ ලාභය පිණිස රිසි ඇතියේ වෙසෙයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ නො කරයි, නො සටයි: වෑයම් නො කරයි, ලාභ නො ලබන සුලු වූයේ ශොක කරන්නේ ද වැළැපෙන්නේ ද සස්තෙන් වූත වූයේ ද වේ යයි කියනු ලැබේ.

4. ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන (කිසිවක් කෙරෙහි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක්භට ලාභය පිණිස ඉව්‍යාවක් උපදියි. හේ ලාභය පිණිස උත්සාහ නො කරයි, සටනා නො කරයි, වෑයම් නො කරයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ නො කරන නො සටන වෑයම් නො කරන ඔහුට ලාභය උපදියි. හේ ඒ ලාභයෙන් මත් වෙයි. ප්‍රමතන වෙයි. මදයෙන් ප්‍රමාදයට පැමිණෙයි, ඇවැත්නි, මෙ මහණ ලාභයට රිසි ඇතියේ වෙසෙයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ නො කරයි, නො සටයි, වෑයම් නො කරයි, ලාභී වූයේ ද මත් වූයේ පමා වූයේ සස්තෙන් ගිලිහුණේ ද වේ යයි කියනු ලැබේ.

5. ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන (කිසිවක් කෙරෙහි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක්භට ලාභය පිණිස රිසියෙක් උපදියි. හෙ ලාභය පිණිස උත්සාහ කරයි. සටයි, වෑයම් කරයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ කරන සටනා කරන වෑයම් කරන ඔහුට ලාභය නූපදියි. හේ ඒ අලාභයෙන් ශොක නො කරයි. ක්ලාන්ත නො වෙයි. නො වැළැපෙයි. ළෙහි අත් පැහැර නො හඬයි, මුළාවට නො පැමිණෙයි, ඇවැත්නි, මෙ මහණ ලාභය පිණිස උත්සාහ කරයි, සටයි, වෑයම් කරයි, ලාභය නොලබනසුලු වූයේ ද ශොක නොරනසුලු වූයේ ද නො වැළැපෙනසුලු වූයේ ද සස්තෙන් නො ගිලිහුණේ ද වේ යයි කියනු ලැබේ.

6. ඉධ පනාච්චයො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසා විහරතො නිරායක්ඛච්චනො ඉච්ඡා උපපජ්ඣති ලාභාය. යො උච්චිහති සට්ඨි වායමති ලාභාය. තස්ස උච්චිහතො සට්ඨො වායමතො ලාභාය ලාභො උපපජ්ඣති. යො තෙන ලාභෙන න මජ්ඣති න පමජ්ඣති න පමාදමාපජ්ඣති. අයං චුච්චතාච්චයො භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. උච්චිහති සට්ඨි වායමති ලාභාය. ලාභී ච න ච මදී න ච පමාදී අච්චුතො ච සද්ධම්මො.

7. ඉධ පනාච්චයො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසා විහරතො නිරායක්ඛච්චනො ඉච්ඡා උපපජ්ඣති ලාභාය. යො න උච්චිහති න සට්ඨි න වායමති ලාභාය. තස්ස අනුච්චිහතො අසට්ඨො අවායමතො ලාභාය ලාභො නුපපජ්ඣති. යො තෙන අලාභෙන න යොවති න කිලමති, න පරිදෙවති, න උරක්ඛාළිං කඤ්ඤති. න සමමොභං ආපජ්ඣති. අයං චුච්චතාච්චයො, භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. න උච්චිහති, න සට්ඨි, න වායමති ලාභාය. න ච ලාභී න ච යොචී න ච පරිදෙවී අච්චුතො ච සද්ධම්මො.

8. ඉධ පනාච්චයො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසා විහරතො නිරායක්ඛච්චනො ඉච්ඡා උපපජ්ඣති ලාභාය, යො න උච්චිහති න සට්ඨි න වායමති ලාභාය, තස්ස අනුච්චිහතො අසට්ඨො අවායමතො ලාභාය ලාභො උපපජ්ඣති. යො තෙන ලාභෙන න මජ්ඣති, න පමජ්ඣති න පමාද මාපජ්ඣති. අයං චුච්චතාච්චයො භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. න උච්චිහති න සට්ඨි න වායමති ලාභාය. ලාභී ච න ච මදී ච න ච පමාදී ච අච්චුතො ච සද්ධම්මො.

ඉමෙ ඛො ආච්චයො අඛි පුඤ්ඤා සංනතා සංචිජ්ජමානා ලොකස්මිනි.

6. ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනහි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන. (කිසිවෙක්හි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක් හට ලාභය සඳහා ඊජ්ජායෙක් උපදනේ ය. හේ ලාභය සඳහා උත්සාහ කරයි, සටයි, ව්‍යායාම කරයි, ලාභය සඳහා නැඟී සිටුනා, සටන, ව්‍යායාම කරන ඔහුට ලාභය උපදනේ ය. හේ ඒ ලාභයෙන් මත් නො වෙයි, පමා නො වෙයි, ප්‍රමාදයට නො යෙයි. ඇවැත්නි, මේ මහණ ලාභය සඳහා ඊජ්ජා ඇතියේ වාසය කෙරේ. ලාභය සඳහා උත්සාහ කරයි, සටයි, ව්‍යායාම කරයි. ලාභී වූයේත්. මද නැතියේත් පමා නැතියේත් සස්තෙන් නො ගිලිහුණේත් වෙ යයි කියනු ලැබේ.

7. ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනහි ප්‍රච්චේකයෙන් වසන (කිසිවෙක්හි) අයත් පැවැතුම් නැති මහණක්හට ලාභය සඳහා ඊජ්ජායෙක් උපදනේ ය. හේ ලාභය සඳහා උත්සාහ නො කරයි, නො සටයි, ව්‍යායාම නො කරයි, ලාභය සඳහා නැඟී නො සිටුන නො සටන ව්‍යායාම නොකරන ඔහුට ලාභය නූපදීයි. හේ ඒ අලාභයෙන් නො සොස්තේ ය. ක්ලාන්ත නො කරයි, පරිදෙවනා නො කරයි, ලෙහි අත් ගසා නො හබයි, මුළුවට නො පැමිණෙයි, ඇවැත්නි, මේ මහණ ලාභය සඳහා ඊජ්ජා ඇතියේ වාසය කෙරේ. ලාභය සඳහා උත්සාහ නො කරයි. නො සටයි, ව්‍යායාම නො කරයි. නො ද ලාභී වූයේ නො ද සොස්තාසුලු වූයේ නො ද පරිදෙවනා කරනසුලු වූයේ සස්තෙන් නො ද ගිලිහුණේ වෙය යි කියනු ලැබේ.

8. ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනහි ප්‍රච්චේක ඇති (කිසිවෙක්හි) අයත් වැටුම් නැති මහණක් හට ලාභය සඳහා ඊජ්ජායෙක් උපදනේ ය. හේ ලාභය සඳහා නැඟී නො සිටීයි. නො සටයි, ව්‍යායාම නො කරයි, ලාභය පිණිස උත්සාහ නො කරන නො සටන ව්‍යායාම නො කරන ඔහුට ලාභය උපදීයි. හේ ඒ ලාභයෙන් මත් නො වෙයි. පමා නො වේ. පමාවට නො පැමිණෙයි. ඇවැත්නි, ලාභය සඳහා මේ මහණ ඊජ්ජා ඇතියේ වාසය කෙරේ. ලාභී වූයේත් මද මත් නො වූයේත් පමා නැතියේත් සස්තෙන් නො ගිලිහුණේත් වෙ යයි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්නි, මේ පුද්ගලයෝ අට දෙන ලොවහි ඇත්තාහ, විද්‍යාමාන වන්නාහ යි.

8. 2. 8. 8

අලං සුඛතං

[සාවස්ථිනිදනං]

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුනෙතා භික්ඛු ආමනෙතයි -පෙ- ඡහි ආවුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො අලං පරෙසං. කතමෙහි ඡහි:

ඉධාවුසො භික්ඛු ඛිප්පනිසනති ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුත්තානඤ්ඤි ධම්මානං ධාරකඡාතිකො හොති, ධිතානඤ්ඤි ධම්මානං අඤ්ඤිපපරිකම්භි හොති. අඤ්ඤිමඤ්ඤය ධම්මෙමඤ්ඤය ධම්මානුධම්මපච්චනෙතා ච හොති. කල්‍යාණවාචො ච හොති, කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය ශමන්තාගතො වීසඤ්ඤාය අනෙලගලාය අඤ්ඤිමඤ්ඤපනියා. සඤ්ඤාකො ච හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සම්පභංසකො සමුභවාරිතං.

ඉමෙහි ඛො ආවුසො ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො අලං පරෙසං.

පඤ්ඤිභාවුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, අලං පරෙසං. කතමෙහි පඤ්ඤිහි;

ඉධාවුසො භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසනති ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුත්තානඤ්ඤි ධම්මානං ධාරකඡාතිකො හොති, ධිතානඤ්ඤි ධම්මානං අඤ්ඤිපපරිකම්භි හොති. අඤ්ඤිමඤ්ඤය ධම්මෙමඤ්ඤය ධම්මානුධම්මපච්චනෙතා ච හොති. කල්‍යාණවාචො ච හොති -පෙ- සඤ්ඤාකො ච හොති -පෙ- සමුභවාරිතං.

ඉමෙහි ඛො ආවුසො පඤ්ඤිහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, අලං පරෙසං.

චතුභාවුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං.¹ කතමෙහි චතුහි:

ඉධාවුසො භික්ඛු ඛිප්පනිසනති ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුත්තානඤ්ඤි ධම්මානං ධාරකඡාතිකො හොති, ධිතානඤ්ඤි ධම්මානං අඤ්ඤිපපරිකම්භි හොති, අඤ්ඤිමඤ්ඤය ධම්මෙමඤ්ඤය ධම්මානුධම්මපච්චනෙතා හොති. නො ච කල්‍යාණවාචො හොති -පෙ- නො ච සඤ්ඤාකො හොති -පෙ- 'සමුභවාරිතං. ඉමෙහි ඛො ආවුසො චතුහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො නාලං පරෙසං.¹

1. නො පරෙසං - ඔපු.

8. 2. 8. 8

අලං සුත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භික්ෂුන් ඇමතුහ... ඇවැත්නි, දහම සයෙකින් සමන්වාගත මහණ තමාහට සුදුසු වෙයි. මෙරමාහට සුදුසු වෙයි. කවර සයෙකින යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කුසල් දහමහි විපනිසන්ති (වහා දක්නාසුලු) ද වෙයි. දුරු දහමුත්තේ අඤ්චි පිරික්සනුයේ වෙයි. අරුත් දූන දහම දූන ධම්මානුධම්මප්‍රතිපක්ඛියට පිළිපත්තේ වෙයි. කලාණ වචන ඇතියේ කලණබස් හඬ ඇත්තේ ද වෙයි. අරුත් හඬවන විශිෂ්ට වූ නිදෙස් වූ පෞර වචනයෙන් සමන්විත වෙයි. සමුම්සරුනට කරුණු දක්වනුයේත් සමාදන් කරවනුයේත් සමුකොපනා කරනුයේත් සමපහංසනා කරනුයේත් වෙයි.

ඇවැත්නි, මෙ කරුණු සයින් සමන්වාගත වූ මහණ තමාහට සුදුසු වූයේ වෙයි. මෙරමාහට සුදුසු වූයේ වෙයි.

ඇවැත්නි, කරුණු පසෙකින් සමන්වාගත මහණ තමාහට සුදුසු වූයේ මෙරමා හට සුදුසු වූයේ වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කුසල් දහමහි විපනිසන්ති නොම වෙයි. ඇසු දහම දරන්නේ වෙයි. දුරු දහමුත්තේ අඤ්චි පිරික්සනුයේත් වෙයි. අරුත් දූන දහම දූන ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපක්ඛන ද වෙයි...කලණ වදන් ඇතියේත් වෙයි...සමුම්සරුනට...සන්දුක ද වෙයි.

ඇවැත්නි, මෙ කරුණු පයින් සමන්වාගත මහණ තමාහට සුදුසු වෙයි. මෙරමා හට සුදුසු වෙයි.

ඇවැත්නි, කරුණු සතරෙකින් සමන්වාගත මහණ තමාහට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වෙයි. කවර සතරෙකින යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කුසල් දහමහි විපනිසන්ති ද වෙයි. ඇසු දහමුත් දරනසුල්ලේ වෙයි. දුරු දහමුත්තේ අරුත් පිරික්සනසුලු වූයේත් වෙයි. අරුත් දූන දහම දූන ධම්මානුධම්මප්‍රතිපත්තන් වෙයි. කලණ වදන් ඇතියේත් නො වෙයි..... සමුම්සරුනට..... සන්දුක නො වෙයි. මහණෙනි, මෙ සතර කරුණෙන් සමන්වාගත මහණ තමාහට සුදුසු වෙයි. පරහට සුදුසු නො වෙයි.

චතුර්භාද්‍රයෝ ධර්මෙහි සමන්තාගතෝ භීක්ඛු අලං පරෙසං නාලං අත්තනෝ.¹ කතමෙහි චතුර්භි:

ඉධාච්චයෝ භීක්ඛු ඛිප්පභිසනතී ච හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු සුත්තනානං ධර්මානං ධාරකභානිකො හොති. නො ච ධනානං ධර්මානං අත්ථප්පරිකඛී හොති, නො ච අසුමඤ්ඤය ධර්මමඤ්ඤය ධර්මානුධර්ම පථිපනෙතා හොති. කල්‍යාණවාචො ච හොති -පෙ- සන්දසකො ච හොති සමුඤ්චාරිනං, ඉමෙහි ඛො ආච්චයො චතුර්භි ධර්මෙහි සමන්තා ගතෝ අලං පරෙසං, නාලං අත්තනෝ.¹

තීභාච්චයෝ ධර්මෙහි සමන්තාගතෝ භීක්ඛු අලං අත්තනෝ, නාලං පරෙසං.² කතමෙහි තීභි:

ඉධාච්චයෝ භීක්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පභිසනතී ච හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු සුත්තනානං ධර්මානං ධාරකභානිකො හොති. ධනානං ධර්මානං අත්ථප්පරිකඛී හොති. අසුමඤ්ඤය ධර්මමඤ්ඤය ධර්මානු-ධර්මපථිපනෙතා ච හොති. නො ච කල්‍යාණවාචො හොති -පෙ- නො ච සන්දසකො හොති සමුඤ්චාරිනං. ඉමෙහි ඛො ආච්චයො තීභි ධර්මෙහි සමන්තාගතෝ භීක්ඛු අලං අත්තනෝ, නාලං පරෙසං.²

තීභාච්චයෝ ධර්මෙහි සමන්තාගතෝ භීක්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනෝ.¹ කතමෙහි තීභි:

ඉධාච්චයෝ භීක්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පභිසනතී ච හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු, සුත්තනානං ධර්මානං ධාරකභානිකො හොති. නො ච ධනානං ධර්මානං අත්ථප්පරිකඛී හොති. නො ච අසුමඤ්ඤය ධර්මමඤ්ඤය ධර්මානුධර්මපථිපනෙතා හොති, කල්‍යාණවාචො ච හොති -පෙ- සන්දසකො ච හොති -පෙ- සමුඤ්චාරිනං. ඉමෙහි ඛො ආච්චයො තීභි ධර්මෙහි සමන්තාගතෝ භීක්ඛු අලං පරෙසං නාලං අත්තනෝ,¹

දථිභාච්චයෝ ධර්මෙහි සමන්තාගතෝ භීක්ඛු අලං අත්තනෝනො පරෙසං.² කතමෙහි දථිභි:

ඉධාච්චයෝ භීක්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පභිසනතී ච හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු, සුත්තනානං ධර්මානං ධාරකභානිකො හොති. ධනානං ධර්මානං අත්ථප්පරිකඛී හොති, අසුමඤ්ඤය ධර්මමඤ්ඤය ධර්මානුධර්ම පථිපනෙතා ච හොති. නො ච කල්‍යාණවාචො හොති -පෙ- නො ච සන්දසකො හොති -පෙ- සමුඤ්චාරිනං. ඉමෙහි ඛො ආච්චයො දථිභි ධර්මෙහි සමන්තාගතෝ භීක්ඛු අලං අත්තනෝ. නාලං පරෙසං.³

1. නො අත්තනෝ - සීචු. 3. නො පරෙසං - සීචු.
2. නො පරෙසං - සීචු.

ඇවැත්නි, සතර කරුණෙකින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි. කවර සතරෙකින් යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කුසල් දහමහි විපතියන්ති ද වෙයි. ඇසු දහමුත් දරනාසුලු ද වෙයි, දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සන සුලු ද නො වෙයි, අරුත් දැන දහම දැන ධර්මානුධම්ප්‍රතිපත්තත් නො වෙයි ... කලණධන් ඇත්තේ ද වෙයි....සබ්බමසරුතට...සන්ධික ද වෙයි. ඇවැත්නි, මෙ කරුණු සතරින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි.

ඇවැත්නි, තුන්දහමෙකින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු නො වෙයි. කවර තුනෙකින් යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කුසල් දහමහි විපතියන්ති ද වෙ ම ය. ඇසු දහමුත් දරන සැහැවි ඇත්තේ ද වෙයි. දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සනසුලු ද වෙයි, අරුත් දැන දහම දැන ධර්මානුධම් ප්‍රතිපත්තත් වෙයි, කලණධන් ඇත්තේත් නො වෙයි.... සබ්බමසරුතට සන්ධික ද නො වෙයි, ඇවැත්නි, මෙ තුන්දහමින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු නො වෙයි.

ඇවැත්නි, තුන්දහමෙකින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි. තමහට සුදුසු නො වෙයි. කවර තුනෙකින් යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කුසල්දහමහි විපතියන්ති ද නො වෙ ම ය. ඇසු දහමුත් දරන සැහැවි ඇත්තේ ද වෙයි, දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සන්නේ ද නො වෙයි, අරුත් දැන දහම දැන ධර්මානුධම් ප්‍රතිපත්තත් නො වෙයි. කලණධන් ඇත්තේත් වෙයි.... සබ්බමසරුතට සන්ධික ද වෙයි. ඇවැත්නි, මෙ තුන් දහමුත්ගෙන් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි.

ඇවැත්නි, දෙදහමෙකින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු නො වෙයි. කවර දෙකෙකින් යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කුසල් දහමහි විපතියන්ති ද නො වෙ ම ය. ඇසු දහම දරන සැහැවි ඇත්තේත් වෙයි, දුරු දහමුත්ගේ අරුත් පිරික්සන සුල්ලේත් වෙයි, අරුත් දැන දහම දැන ධර්මානුධම් ප්‍රතිපත්ත ද වෙයි, කලණධන් ඇත්තේ ද නො වෙයි ... සබ්බමසරුතට ... සන්ධික ද නො වෙයි. ඇවැත්නි, මෙ දෙදහමින් සමන්වාගත මහණ තමහට සුදුසු වෙයි, පරහට සුදුසු නො වෙයි.

ද්විභාද්වයො ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං නාලං අත්තනො¹ කතමෙහි ද්විහි:

ඉධාද්වයො භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසනනී ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො ච සුතානං ධම්මානං ධාරකජාතිකො හොති -උප- නො ච අක්ඛණ්ණකය ධම්මකණ්ණකය ධම්මානුධම්මපටිපන්නො හොති. කල්‍යාණ වාචො ච හොති. කල්‍යාණවාක්කරණො පොරියා වාචාය සමනනාගතො විසසව්ඨාය අනෙලගල්‍යා අක්ඛණ්ණකපනියා, සන්දසකො ච හොති සමාදපකො සමුක්කෙජනකා සමපහංසකො සමුභව්වාරිනං. ඉමෙහි ඛො ආද්වයො ද්විහි ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො¹ති.

8. 2. 8. 9

සෙඛපරිභානිය සුතනං

[සාවස්ථිනීදනං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙඛස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ අවධා:

කම්මාරාමනා, හසසාරාමනා, නිද්දරාමනා, සඛ්ඛණ්ණකාරාමනා, ඉන්ද්‍රියෙසු අගුහනචාරනා, භොජනෙ අමනකණ්ණකා, සංසගාරාමනා, පපඤ්චාරාමනා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨි ධම්මා සෙඛස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති.

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙඛස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ අවධා:

න කම්මාරාමනා, න හසසාරාමනා, න නිද්දරාමනා, න සඛ්ඛණ්ණකාරාමනා, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනචාරනා, භොජනෙ මනකණ්ණකා, අසංසගාරාමනා, නිපපඤ්චාරාමනා, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨි ධම්මා සෙඛස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

1. ආනා අත්තනො - පිඉ.

ඇවැත්නි, දෙදහමෙකින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි, තමහට සුදුසු නො වෙයි. කවර දහම දෙකෙකින් යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සයනෙහි මහණ කුසල්දහමහි විප්පනියන්තී ද නො වෙ ම ය. ඇසු දහම දරන සැහැවි ඇත්තේ නො වෙයි...අරුත් දැන දහම දැන ධර්මානුධර්මප්‍රතිපක්‍ෂාත් නො වෙයි. යහපත් වචනසොෂ ඇතියේ යහපත් වදන් ඇතියේ ද වෙයි. පළිබොධරහිත නිදෙය් නො හිලිභුණු පද වාඤ්ජන ඇති අරුත් ඇඟවීමෙහි සමත් පිරිපුන් වදනින් සමන්වාගත වෙයි. සබ්බමසරුනට සම්මුඛයෙහි මෙන් කොට දක්වයි, සමාදන් කරවයි, උත්සාහවත් කරයි, ගුණ කියමින් සතුටු කරවයි, ඇවැත්නි, මේ දෙදහමින් සමන්වාගත මහණ පරහට සුදුසු වෙයි. තමහට සුදුසු නො වෙයි.

8. 2. 8. 9

සේවපරිහානිය සූත්‍රය

[සැවැත්නීදන යි]

මහණෙනි, මේ අටදහම කෙනෙක් ශෛක්‍ෂ භික්ෂුහුගේ පරිහානිය පිණිස පවතිත්. කවර අටදෙනෙක යත්:

නවකමහි නිරත බව ය, අලොපසලොපයෙහි නිරත බව ය, නිද්‍රායෙහි නිරත බවය, ගණසඛතනිකායෙහි නිරත බව ය, ඉදුරන්හි නො අවුරන ලද දෙරඇති බව ය, බොජුන්හි පමණ නොදන්නා බවය, (පස්වැදෑරුම්) සංසරියෙහි නිරත බව ය, (තණ්හාමානදිට්ඨි) පපඤ්චයන්හි නිරත බවයි. මහණෙනි, මේ අටදහමහු ශෛක්‍ෂ භික්ෂුහුගේ පරිහානිය පිණිස පවතිත්.

මහණෙනි, මේ අටදහම කෙනෙක් ශෛක්‍ෂ භික්ෂුහුගේ නො පිරිහීම පිණිස පවතිත්. කවර අට දෙනෙක යත්:

නවකමහි නිරත නො වන බව ය, අලප්පලප්පි නිරත නො වන බව ය, නිද්‍රායෙහි නිරත නො වන බව ය, ගණසඛතනිකායෙහි නිරත නො වන බවය. ඉදුරන්හි අවුරන ලද දෙර ඇති බව ය, බොජුන්හි පමණ දන්නා බව ය, සංසරියෙහි නිරත නො වන බව ය, ප්‍රපඤ්චයන්හි නිරත නො වන බවයි. මහණෙනි, මේ අටදහමහු ශෛක්‍ෂ භික්ෂුහුගේ නො පිරිහීම පිණිස පවතිත්.

8. 2. 8. 10

කුසිතාරමභවතපු පුතනං

[සාවකීනිදනං]

අටසීමාහි භික්ඛවෙ කුසිතවත්ථුති. කතමාහි අටඨ:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කමමං කතනඛං භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: කමමං ඛො මෙ කතනඛං භවිස්සති. කමමං ඛො පන මෙ කරොනනස්ස කායො කිලමිස්සති හන්දහං නිපජ්ජාමිති. සො හිපජ්ජති, න චිරියං ආරභති අපභනස්ස පතනියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ පයමං කුසිතවත්ථු.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කමමං කතං භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: අහං ඛො කමමං අකාසීං, කමමං ඛො පන මෙ කරොනනස්ස කායො කිලනොනා, හන්දහං නිපජ්ජාමිති. සො හිපජ්ජති, න චිරියං ආරභති අපභනස්ස පතනියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය, ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං කුසිතවත්ථු.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මඤ්ඤා ගතනඛෙඛා භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: 'මඤ්ඤා මෙ ගතනඛෙඛා භවිස්සති, මඤ්ඤා ඛො පන මෙ ගච්ඡනනස්ස කායො කිලමිස්සති, හන්දහං නිපජ්ජාමි'ති. සො හිපජ්ජති න චිරියං ආරභති අපභනස්ස පතනියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය ඉදං භික්ඛවෙ, තතියං කුසිතවත්ථු.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මඤ්ඤා ගතො භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: අහං ඛො මඤ්ඤා අගමාසීං, මඤ්ඤා ඛො පන මෙ ගච්ඡනනස්ස කායො කිලනොනා, හන්දහං නිපජ්ජාමි'ති, සො හිපජ්ජති, න චිරියං ආරභති අපභනස්ස පතනියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ චතුසං කුසිතවත්ථු.

8. 2. 8. 10

කුසිතාරමභවතපු සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ කුසිතවස්තු අටදෙනෙක් වෙති. කවර අටදෙනෙක යත්:

1. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ (චීවරච්චාරණාදී) කම් කටයුතු වෙයි. ඔහුට මෙ බදු සිත් වෙ: “මා විසින් කම් කටයුතු වන්නේ ය. කම් කරන මාගේ කය ක්ලාන්ත වෙයි. එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවීයි. නොපත් ධ්‍යානාදියට පැමිණෙනු පිණිස අධිගම නො කළ ධ්‍යානාදිය අධිගම කරනු පිණිස සාක්ෂාත් නො කළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිස වැර නො අරඹයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රථම කුසිතවඤ්ච යි.

2. තවද මහණෙනි, මහණ විසින් කම් කරන ලද්දේ වෙයි. ඔහුට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම කම් කෙළෙමි ම ය. කම් කරන මාගේ කය ක්ලාන්ත විය. එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවීයි. නොපත් ධ්‍යානාදියට පැමිණෙනු පිණිස අධිගම නො කළ ධ්‍යානාදිය අධිගම කරනු පිණිස සාක්ෂාත් නො කළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිස වැර නො අරඹයි. මහණෙනි, මේ ද්විතීය කුසිත වඤ්ච යි.

3. තවද මහණෙනි, මහණහු විසින් මහ යා යුතු වෙයි. ඔහුට මෙබදු සිතෙක් වෙයි: “මා විසින් මහ යා යුතු වෙයි. මහ යන මාගේ කය ක්ලාන්ත වෙයි. එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවීයි. නොපත් ධ්‍යානාදියට පැමිණෙනු පිණිස අධිගම නො කළ ධ්‍යානාදිය අධිගම කරනු පිණිස සාක්ෂාත් නො කළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිස වැර නො අරඹයි. මහණෙනි, මේ තෘතීය කුසිතවඤ්ච යි.

4. තවද මහණෙනි, මහණහු විසින් මහ ගියේ වෙයි ඔහුට මෙ බදු සිතෙක් වෙ: “මම මහ ගියෙමි වෙමි, මහ යන මාගේ කය ක්ලාන්ත ය, එහෙයින් මම භොවිමි” යි. හේ භොවීයි. නොපත් ධ්‍යානාදියට පැමිණෙනු පිණිස අධිගම නො කළ ධ්‍යානාදිය අධිගම කරනු පිණිස සාක්ෂාත් නො කළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිස වැර නො අරඹයි. මහණෙනි, මේ චතුස්ථ කුසිත වඤ්ච යි.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො න ලහති ලුඛස්ස වා පණිතස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිජුරිං. තස්ස එවං භොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො නාලදං ලුඛස්ස වා පණිතස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිජුරිං, තස්ස මෙ කායො කිලනො, අකමමඤ්ඤං, භිපජාමී'ති. යො නිපජති. -පෙ- අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාමං කුසිතවන්ති.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො ලහති ලුඛස්ස වා පණිතස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිජුරිං. තස්ස එවං භොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො අලදං ලුඛස්ස වා පණිතස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිජුරිං. තස්ස මෙ කායො ගරුකො අකමමඤ්ඤ, මාසාවිතං¹ මඤ්ඤ, හන්දහං භිපජාමී'ති යො භිපජති -පෙ- අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ ජරිඪං කුසිතවන්ති.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො උපනොනො භොති අපමත්තකො ආබාධො, තස්ස එවං භොති: ‘උපනොනො ඛො මෙ අයං අපමත්තකො ආබාධො, අත්ථිකපෙසා² නිපජ්ඣං³ හන්දහං භිපජාමී'ති. යො භිපජති -පෙ- අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ සත්තමං කුසිතවන්ති.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගිලානා වුට්ඨිනො භොති, අචිරවුට්ඨිනො ගෙලඤ්ඤ. තස්ස එවං භොති: අහං ඛො ගිලානා වුට්ඨිනො අචිරවුට්ඨිනො ගෙලඤ්ඤ, තස්ස මෙ කායො දුඛලො අකමමඤ්ඤ. හන්දහං භිපජාමී'ති. යො භිපජති, න විරියං ආරහති අපහතස්ස පත්තියා අනාධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ අට්ඨමං කුසිතවන්ති.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ කුසිතවන්ති ති.

1. මාසාවිතං - සීඉ.
 2. අත්ථිකපෙසා - සීඉ.
 3. නිපජ්ඣං - සීඉ.

5. තවද මහණෙනි, මහණ ගමෙක වෙව යි නියම ගමෙක වෙව යි පිටු පිණිය හැසිරෙන්නේ රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ ජනයක් කැමැති-තාක් පිරිපුන් කොට නොලබයි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම වනාහි ගමහි වෙව යි නියමගමහි වෙවයි පිටු පිණිය හැසිරෙන්නෙම රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භොජන කැමැති තාක් පිරිපුන් කොට නොලත්මි. ඒ මාගේ කය ක්ලාන්ත ය. මම අකමිණ්‍යයෙමි භොවිමි” යි. හේ භොවි යි...සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිය .. මහණෙනි, මේ පඤ්චම කුසීතවඤ්ච යි.

6. තවද මහණෙනි, මහණ ගමෙක වෙව යි නියමගමෙක වෙව යි පිටු පිණිය හැසිරෙනුයේ රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භොජන කැමැති තාක් පරිපුණ් කොට ලබයි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම වනාහි ගමෙක වෙව යි නියමගමෙක වෙවයි පිටු පිණිය සෙරෙනුයෙමි රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ භොජන කැමැති තාක් පිරිපුන් කොට ලත්මි. ඒ මාගේ කුස බරෙක් වෙයි. අකමිණ්‍ය වෙයි. තෙත් මෑ ඇටක් මෙනි. (නොහොත් මෑ බත් කැවකුගේ කුස මෙනි. නොහොත් මෑ ඇට පිරු පසිඬකයක් මෙනි) එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවි යි... සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිය... මහණෙනි, මේ ඡෂ්ඨ කුසීත වඤ්ච යි.

7. තවද මහණෙනි, මහණහට සචල්පමාත්‍ර ආබාධයෙක් උපතේ වෙයි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මට සචල්පමාත්‍ර ආබාධයෙක් උපතේ වෙයි. හෝන්ට අදහසෙක් ඇත. එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවි යි... සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිය... මහණෙනි, මේ සච්ඡම කුසීතවඤ්ච යි.

8. තවද මහණෙනි, මහණ ගිලන් බැවින් නැඟී සිටියේ වෙයි. ගිලන් බැවින් නැඟී සිටි නොබෝ කල් ඇති වෙයි. ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම වනාහි ගිලන් බැවින් නැඟී සිටියෙමි ගිලන් බැවින් නැඟී සිටි නොබෝකල් ඇතියෙමි වෙමි. ඒ මාගේ කය දුර්වල වූයේ අකමිණ්‍ය වෙයි. එහෙයින් මම භොවිමි” යි හේ භොවි. නොපත් ධ්‍යානාදියට පැමිණෙනු පිණිය අධිගම නොකළ ධ්‍යානාදිය අධිගම කරනු පිණිය, සාක්ෂාත් නොකළ ධ්‍යානාදිය සාක්ෂාත් කරනු පිණිය වැර නොඅරඹයි. මහණෙනි, මේ අඡ්චම කුසීතවඤ්ච යි.

මහණෙනි, මේ අඡ්චකුසීත වඤ්චු වෙත්.

අටසීමාති භික්ඛවෙ ආරමභවස්ථිති. කතමාති අටය:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කමමං කතතඛං භොති. තස්ස ඵවං භොති: කමමං ඛො මෙ කතතඛං භවීස්සති, කමමං ඛො පන මෙ කරොනෙතන න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං, හන්දහං පටිගච්චෙව වීරියං. ආරභාමී අපභතස්ස පතතිසා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡකතස්ස සච්ඡකිරියායා'ති සො වීරියං. ආරභති අපභතස්ස පතතිසා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡකතස්ස සච්ඡකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ පදමං ආරමභවස්ථිති.

2. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කමමං කතං භොති. තස්ස ඵවං භොති: අහං ඛො කමමං අකාසිං, කමමං ඛො පනාහං කරොනෙතා නාසකඛිං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං, හන්දහං වීරියං. ආරභාමී අපභතස්ස පතතිසා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡකතස්ස සච්ඡකිරියාය. සො වීරියං ආරභති අපභතස්ස පතතිසා, අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡකතස්ස සච්ඡකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ආරමභවස්ථිති.

3. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මඤ්ඤා ගතතඛෙඛා භොති. තස්ස ඵවං භොති: මඤ්ඤා ඛො මෙ ගතතඛෙඛා භවීස්සති, මඤ්ඤා ඛො පන මෙ ගච්ඡනෙතන න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං. හන්දහං පටිගච්චෙව වීරියං. ආරභාමී. -පෙ-. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං ආරමභවස්ථිති.

4. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මඤ්ඤා ගතො භොති. තස්ස ඵවං භොති: අහං ඛො මඤ්ඤා අගමාසිං, මඤ්ඤා ඛො පනාහං ගච්ඡනෙතා නාසකඛිං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං, හන්දහං වීරියං. ආරභාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ චතුසං ආරමභවස්ථිති.

5. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරනෙතා න ලභති දුබ්බස්ස වා පඤ්ඤාස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිජුරිං. තස්ස ඵවං භොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරනෙතා නාලභං දුබ්බස්ස වා පඤ්ඤාස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිජුරිං, තස්ස මෙ කායො ලහුකො කමමඤ්ඤා, හන්දහං වීරියං. ආරභාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්ඤමං ආරමභවස්ථිති.

මහණෙනි, මම ආරම්භ වන්දු අටෙකි. කවර අටකයන්:

1. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි මහණහු වීසින් (විවරවිවාරණාදී) කම්මානන කටයුතු වෙයි, ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මා වීසින් කම්මානන කටයුතු වෙයි, කම්මානන කරන මා වීසින් බුදුවරුන්ගේ සස්ත මෙතෙහි කිරීමට සුකර නො වෙයි, එහෙයින් මම පළමුම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනාධිගතයාගේ අධිගමය පිණිස අසාක්ෂාත්කෘතයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස වැර අරඹමි” යි හේ අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනාධිගතයාගේ අධිගමය පිණිස අසාක්ෂාත්කෘතයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස වැර වධයි. මහණෙනි, මේ පුරමාරම්භවඤ්ඤ යි.

2. මහණෙනි, තවද මහණහු වීසින් කම්මානන කෙළේ වෙයි. ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම වනාහි (විවරාදී) කම්මානන කෙළෙමි, කම්මානන කරන මට බුදුන්ගේ සස්ත මෙතෙහි කිරීමට නො හැකි වීමි, එ හෙයින් මම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනාධිගතයාගේ අධිගමය පිණිස අසාක්ෂාත්කෘතයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස වැර වධයි” යි හේ අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනාධිගතයාගේ අධිගමය පිණිස අසාක්ෂාත්කෘතයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස වැර වධයි. මහණෙනි, මේ ද්විතීයාරම්භවඤ්ඤ යි.

3. තවද මහණෙනි, මහණහු වීසින් මහ යා යුතු වෙයි. ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මහ මා වීසින් යා යුතු වෙයි. මහ යන මා වීසින් බුදුවරුන්ගේ සස්ත මෙතෙහි කිරීමට සුකර නො වෙයි. එ හෙයින් මම... පළමු ව වැර අරඹමි”. මහණෙනි, මේ තෘතීය ආරම්භ වඤ්ඤ යි.

4. තවද මහණෙනි, භික්ෂුහු වීසින් මහ යන ලද වෙයි. ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම මහ ගියෙමි. මහ යන මට බුදුවරුන්ගේ සස්ත මෙතෙහි කිරීමට නො හැකිවීමි. එ හෙයින් මම... වැර අරඹමි”. මහණෙනි, මේ චතුර්ථාරම්භ වඤ්ඤ යි.

5. මහණෙනි, තව ද මහණ ගමක වෙවයි නියම ගමක වෙවයි පිටු පිණිස සරනුයේ රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භෝජන කැමැති තාක් පරිපූර්ණ කොට නො ලබයි. ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම ගමක වෙව යි නියම ගමක වෙව යි පිටු පිණිස සරනුයෙමි රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භෝජන කැමැති තාක් පරිපූර්ණ කොට නො ලත්මි. ඒ මාගේ කය ලඝු වූයේත් කම්මාන වූයේත් වෙයි. එහෙයින් මම..... වැර අරඹමි”. මහණෙනි, මේ පඤ්චම ආරම්භවඤ්ඤ යි.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො
 ලහති ලුබ්භස්ස වා පණිතස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිපුරිං. තස්ස
 එවං භොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො අලද්දං
 ලුබ්භස්ස වා පණිතස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිපුරිං. තස්ස මෙ
 කායො බලවා කම්මජෙඤ්ඤ, භන්දහං චිරියං ආරභාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ,
 ඡට්ඨං ආරම්භවන්දී.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො උප්පනො භොති අප්පකනො
 ආබාධො. තස්ස එවං භොති: උප්පනො ඛො මෙ අං අප්පකනො
 ආබාධො. යානං ඛො පනෙනං චිජ්ජති යං මෙ ආබාධො පවධෙඨියා,
 භන්දහං පච්චෙවෙව චිරියං ආරභාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ, සත්තමං
 ආරම්භවන්දී.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිලානා වුට්ඨිනො භොති, අචිර වුට්ඨිනො
 ගෙලඤ්ඤ. තස්ස එවං භොති: අහං ඛො ගිලානා වුට්ඨිනො, අචිර-
 වුට්ඨිනො ගෙලඤ්ඤ. යානං ඛො පනෙනං චිජ්ජති යං මෙ ආබාධො
 පච්චුද්ධකෙසයා, භන්දහං පච්චෙවෙව චිරියං ආරභාමී අප්පකතස්ස පකතියා
 අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. සො චිරියං ආරභති
 අප්පකතස්ස පකතියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.
 ඉදං භික්ඛවෙ, අට්ඨමං ආරම්භවන්දී.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ ආරම්භවන්දීතිහි.

යමකච්ඡෙයා අට්ඨමො.

තසසුද්දනං:

දෙව සඤ්ඤා දෙව මරණසතී - දෙව සමපද අරාපරෙ
 ඉච්ඡා අලං පරිනානං - කුසීනං ආරම්භවන්දීතිහි.

6. මහණෙනි, තව ද මහණ ගමෙක වේවයි නියම ගමෙක වේවයි පිටු පිණිස සරනුයේ රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භොජන කැමැති තාක් පරිපූර්ණ කොට ලබයි. ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම ගමෙක වේවයි නියම ගමෙක වේවයි පිටු පිණිස සරනුයෙමි රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ භොජන කැමැති තාක් පරිපූර්ණ කොට ලත්මි. ඒ මාගේ කය බලවත් වූයේ කම්ණ්‍ය වේ. එ හෙයින් මම...වැර අරඹමි. මහණෙනි, මේ ඡේද්‍ය ආරම්භ වසා දියි.

7. මහණෙනි, තව ද මහණ හට අල්පමාත්‍ර ආබාධයෙක් උපනේ වෙයි. ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මට මේ අල්පමාත්‍ර ආබාධය උපනේ වෙයි. යම් හෙයෙකින් මාගේ මේ ආබාධය වැඩේ නම් තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වේ, එ හෙයින් මම පළමුම..... වැර අරඹමි”. මහණෙනි, මේ යථ්‍යම ආරම්භවසා දියි.

8. තව ද මහණෙනි, මහණ ගිලන් බැවින් නැඟී සිටී නො බෝ කල් ඇතියේ ගිලන් බැවින් නැඟී සිටියේ වෙයි. ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම ගිලන් බැවින් නැඟී සිටී නොබෝ කල් ඇතියෙමි ගිලන් බැවින් නැඟී සිටියෙමි වෙමි. යම් හෙයෙකින් මාගේ ආබාධය පෙරළා නැඟී සිටුනේ නම් තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වෙයි. එහෙයින් මම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනධිගතයාගේ අධිගමය පිණිස අසාක්ෂාන්කාතයාගේ සාක්ෂාන්කරණය පිණිස වැර අරඹමි”. යි හේ අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනධිගතයාගේ අධිගමය පිණිස අසාක්ෂාන්කාතයාගේ සාක්ෂාන්කරණය පිණිස වැර අරඹයි. මහණෙනි, මේ අඡේද්‍ය ආරම්භ වසා දියි.

මහණෙනි, මොහු අඡේද්‍ය ආරම්භ වස්තුහු වෙත්.

අටවැනි යමකවර්ගයයි.

එහිඋද්දනය:

සඬාව මුල්කොට ඇති (සමන්තපාසාදික) සූත්‍ර දෙකය, මරණසති සූත්‍ර දෙකය; සමාද සූත්‍ර දෙකය, වැලි අනෙක් ඉච්ඡා සූත්‍රය, අලං සූත්‍රය, පරිභාත සූත්‍රය, කුසිතාරම්භවක්ඛු සූත්‍රය දැයි දසයෙකි.

9. සත්වගෙහා

8. 2. 9. 1

සත්සමපඤ්ඤා සුත්තං

[සාවස්ථිනිදනං]

සත්සමපඤ්ඤා භික්ඛවෙ, අසති සමපඤ්ඤාවිපන්නාස හතුපනිසංභොති භිජරාත්තපං. භිජරාත්තපො අසති භිජරාත්තපවිපන්නාස හතුපනිදසා හොති ඉන්ද්‍රියසංචරො. ඉන්ද්‍රියසංචරෙ අසති ඉන්ද්‍රියසංචර විපන්නාස හතුපනිසං හොති සිලං. සිලෙ අසති සිලවිපන්නාස හතුපනියො හොති සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමන් අසති සමමාසමාධිවිපන්නාස හතුපනිසං හොති යථාභුතඤ්ඤාඤාදසසනං. යථාභුතඤ්ඤාඤාදසසනෙ අසති යථාභුතඤ්ඤාඤාදසනවිපන්නාස හතුපනියො හොති නිබ්බද්ධිරාගො. නිබ්බද්ධිරාගෙ අසති නිබ්බද්ධිරාගවිපන්නාස හතුපනිසං හොති විමුක්තිඤ්ඤාඤාදසසනං.

සෙය්‍යාපාපි භික්ඛවෙ, රුමෙඤ්ඤා සාමාපලාසවිපන්නො, ඤාස පපටිකාරින පාරිජුරිං ගච්ඡති, තපොපි ජෙග්භුපි සාරොපි න පාරිජුරිං ගච්ඡති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, සත්සමපඤ්ඤා අසති සත්සමපඤ්ඤා විපන්නාස හතුපනිසං හොති භිරොත්තපං. භිරොත්තපො අසති භිරොත්තප විපන්නාස හතුපනිසං හොති -ඉ- විමුක්තිඤ්ඤාඤාදසසනං.

සත්සමපඤ්ඤා භික්ඛවෙ, සති සත්සමපඤ්ඤාසමපන්නාස උපනියසමපන්නං හොති භිරොත්තපං. භිරොත්තපො සති භිරොත්තප සමපන්නාස උපනියසමපන්නො හොති ඉන්ද්‍රියසංචරො. ඉන්ද්‍රිය සංචරෙ සති ඉන්ද්‍රියසංචරසමපන්නාස උපනියසමපන්නං හොති සිලං. සිලෙ සති සිලසමපන්නාස උපනියසමපන්නො හොති සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමන් සති සමමාසමාධිසමපන්නාස උපනියසමපන්නං හොති යථාභුතඤ්ඤාඤාදසසනං. යථාභුත ඤ්ඤාදසසන සති යථාභුතඤ්ඤාඤාදසසන සමපන්නාස උපනියසමපන්නො හොති නිබ්බද්ධිරාගො. නිබ්බද්ධිරාගෙ සති නිබ්බද්ධිරාගසමපන්නාස උපනියසමපන්නං හොති විමුක්තිඤ්ඤාඤාදසසනං.

9. සති වර්ගය

8. 2. 9. 1

සතිසමපඤ්ඤා සූත්‍රය

[සැවැත්තියන යි]

මහණෙනි, ස්මෘතිසම්ප්‍රජන්‍යය නැති කල්හි ස්මෘතිසම්ප්‍රජන්‍යය නටුවනුගේ හිරිමතප් හතොපනි:ශ්‍රය (නටඋපනි:ශ්‍රය ඇතියේ) වෙයි. හිරිමතප් නැති කල්හි නට හිරිමතප් ඇතියනුගේ ඉන්ද්‍රියසංවරය හතොපනි:ශ්‍රය වෙයි. ඉන්ද්‍රිය සංවරය නැති කල්හි ඉන්ද්‍රියසංවර විපන්තයාගේ සීලය හතොපනි:ශ්‍රය වෙයි. සීලය නැති කල්හි සීලවිපන්තයාගේ සමාක්සමාධිය හතොපනි:ශ්‍රය වෙයි. සමාක්සමාධිය නැතිකල්හි සමාක්සමාධි විපන්තයාගේ යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනය හතොපනි:ශ්‍රය වෙයි. යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනය නැතිකල්හි යථාභූත ඤ්ඤාදර්ශනවිපන්තයාගේ (බලවත් වීදර්ශනා සඬබ්‍යාත) නිවේදය හා (ආයතීථොඤ්ඤ සඬබ්‍යාත) විරාගය හතොපනි:ශ්‍රය වෙයි. නිවේද විරාගය නැතිකල්හි නිවේද විරාග විපන්තයාගේ (අර්හත්ඵල හා ප්‍රත්‍යවේක්ෂාඤ්ඤා සඬබ්‍යාත) විමුක්තිඤ්ඤා දර්ශනය හතොපනි:ශ්‍රය වේ.

මහණෙනි, අතුකොළ නැති රුකෙක් යමයේ වේ නම් එහි යොතු ද පිරිපුන්බවට නො යෙයි, සිවියත් බොරුද් හරත් පිරිපුන්බවට නො යේ. මහණෙනි, එසෙයින් ම ස්මෘතිසම්ප්‍රජන්‍යය නැතිකල්හි ස්මෘති සම්ප්‍රජන්‍යය විපන්තයාගේ හිරිමතප් නටුවා වූ ප්‍රත්‍යය ඇත්තේ වෙයි. හිරිමතප් නැති කල්හි හිරිමතප් විපන්තයාගේ ... විමුක්තිඤ්ඤාදර්ශනය නටුවා වූ ප්‍රත්‍යය ඇත්තේ වේ.

මහණෙනි, ස්මෘතිසම්ප්‍රජන්‍යය ඇතිකල්හි ස්මෘතිසම්ප්‍රජන්‍යය සම්පන්තයාගේ හිරිමතප් උපනි:ශ්‍රය සම්පන්ත වෙයි. හිරිමතප් ඇතිකල්හි හිරිමතප් සපන්තනුගේ ඉන්ද්‍රියසංවරය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්ත වෙයි. ඉන්ද්‍රිය සංවරය ඇතිකල්හි ඉන්ද්‍රිය සංවරසම්පන්තයාගේ සීලය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්ත වෙයි. සීලය ඇතිකල්හි සීලසම්පන්තයාගේ සමාක්සමාධිය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්ත වෙයි. සමාක්සමාධිය ඇතිකල්හි සමාක්සමාධිසම්පන්තයාගේ යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්ත වෙයි. යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනය ඇතිකල්හි යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනසම්පන්තයාගේ නිවේදවිරාගය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්ත වෙයි. නිවේදවිරාගය ඇතිකල්හි නිවේදවිරාගසම්පන්තයාගේ විමුක්තිඤ්ඤාදර්ශනය උපනි:ශ්‍රය සම්පන්ත වේ.

සෙයාථාපි භික්ඛවෙ, රුකෙකං සාඛාපලාස සමපනෙනා තස්ස පපච්ඤාපි පාරිසුරිං ගවජති, තචොපි චෙගගුපි සාරොපි පාරිසුරිං ගවජති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, සති සමපජ්ජෙඤ සති සතිසමපජ්ජෙඤසමපනත්තස්ස උපතිස්ස සමපනතං හොති භිරොක්ඛපං, භිරොක්ඛපෙස ඤති භිරොක්ඛපස සමපනත්තස්ස උපතිස්සසමපනතං හොති -පෙ- විචුක්ඛිඤ්ඤාඤ්ඤස්ස නන්ති.

8. 2. 9. 2

පුණ්ණිය සුත්තං.

[සාවච්චිතිදානං]

අථ ඛො ආයස්මා පුණ්ණියො යෙන භගවා තෙනුපසඩ්ධමී. උපසඩ්ධමීත්වා -පෙ- එකමතතං නිසිනෙතං ඛො ආයස්මා පුණ්ණියො භගවතං එතදවොච:

කො භු ඛො භනෙන ගෙතු කො පච්චියො යෙන අපෙසකද තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති, අපෙසකද නපට්ඨාතීති?

සදෙධා ව පුණ්ණිය, භික්ඛු හොති, නො ව උපසඩ්ධමීතා. නෙව තාව තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති. යතො ව ඛො පුණ්ණිය, භික්ඛු සදෙධා ව හොති, උපසඩ්ධමීතා ව. එවං තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති.

සදෙධා ව පුණ්ණිය, භික්ඛු හොති උපසඩ්ධමීතා ව නො ව පඨිරුපාසිතා -පෙ- පඨිරුපාසිතා ව නො ව පරිපුච්ඡතා -පෙ- පරිපුච්ඡතා ව නො ව ඔභිතසොතො ධම්මං සුණාති -පෙ- ඔභිත සොතො ව ධම්මං සුණාති නො ව සුඤ්චා ධම්මං ධාරෙති. -පෙ- සුඤ්චා ව ධම්මං ධාරෙති නො ව ධනානං ධම්මානං අත්ථං උපපරික්ඛති -පෙ- ධනානඤ්ඤා ධර්මානං අත්ථං උපපරික්ඛති නො ව අත්ථමඤ්ඤා ධම්මමඤ්ඤා ධම්මානු-ධම්මපට්ඨනෙතං හොති, නෙව තාව තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති.

යතො ව ඛො පුණ්ණිය, භික්ඛු සදෙධා ව හොති උපසඩ්ධමීතා ව පඨිරුපාසිතා ව පරිපුච්ඡතා ව ඔභිතසොතො ව ධම්මං සුණාති, සුඤ්චා ව ධම්මං ධාරෙති, ධනානඤ්ඤා ධර්මානං අත්ථං උපපරික්ඛති, අත්ථමඤ්ඤා ධම්මමඤ්ඤා ධර්මානුධම්මපට්ඨනෙතං ව හොති. එවං තථාගතං ධර්මදෙසනා පටිභාති. ඉමෙහි ඛො පුණ්ණිය අටුකති ධම්මෙහි සමනාතෙතො එකත්තපට්ඨනං තථාගතං ධම්මදෙසනා හොතීති.

මහණෙනි, යම්පරිදි අතුකොළින් යුත් රුකෙක් වේ නම් එහි පොතුන් පිරිපුන් බවට යෙයි ද, සිවියන් බොරුන් හරත් පිරිපුන් බවට යෙයි ද, මහණෙනි, එපරිදි ම ස්මාතිසම්ප්‍රජන්‍යය ඇතිකල්හි ස්මාතිසම්ප්‍රජන්‍ය සම්පන්නයාගේ හිරිමතප උපති:ශ්‍රය සම්පන්න වෙයි. හිරිමතප ඇතිකල්හි හිරිමතප සපන්නුගේ ... විමුක්තිඥනදම්නග උපති:ශ්‍රය සම්පන්න වේ යයි.

8. 2. 9. 2

පුණ්ණිය සුත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

එකල්හි ආයුෂ්මත් පුණ්ණිය තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීය හ ... එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් පුණ්ණිය තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කීහ:

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් තථාගතහට කිසිකලෙක ධම්දේශනාව වටහා නම්, කිසිකලෙක නො වටහා නම් එයට හේතු කවර යැ, ප්‍රත්‍යය කවර යැ යි?

පුණ්ණිය, භික්ෂු තෙමේ ශ්‍රද්ධා ඇතියේ ද වෙයි, එළඹෙන සුළු ද නො වෙයි. ඒ තාක් කල් තථාගතහට ධම්දේශනාව නො වටහයි. පුණ්ණිය, යම් කලෙක භික්ෂු තෙමේ ශ්‍රද්ධා ඇතියේත් වේ ද, එළඹෙන සුළුත්වේ ද, එසේවත් ම තථාගතහට ධම්දේශනාව වටහයි.

පුණ්ණිය, භික්ෂු ශ්‍රද්ධා ඇතියේත් වෙයි, එළඹෙනුයේත් වෙයි, ඇසුරු නො කරනුයේත් වෙයි. ... ඇසුරුකරනුයේත් වෙයි, පරිපාවජා නො කරනුයේත් වෙයි ... පරිපාවජා කරනුයේත් වෙයි, යොමුකළ කන් ඇතියේ දහම් නො ද අසයි ... යොමු කළ කන් ඇතියේ දහම් අස අසා දහම් නො ද ධරයි. ... අසා ධම්ය ධරන්නේත් වෙයි. දුරු දහමුත්ගේ අරුත් නො පිරික්සයි ... දුරු දහමුත්ගේ අභී ද පිරික්සයි අරුත් දන දහම් දන ධර්මානු-ධර්මප්‍රතිපන්න නො වේ. එතාක් තථාගතහට ධර්මදේශනාව නො වටහ යි.

පුණ්ණිය, යම් කලෙක භික්ෂු තෙමේ ශ්‍රද්ධා ඇතියේත් වේ ද, වෙත එළඹෙනුයේත් වේ ද, ඇසුරුකරනුයේත් වේ ද, පරිපාවජාකරනුයේත් වේ ද, අවහිතශ්‍රොත්‍ර වූයේත් දහම් අසා ද, අසා දහමත් ධරා ද, බැරු දහමුත්ගේ අරුත් ඒරික්සන්නේ ද, අරුත් දන, දහම් දන ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපන්නත් වේ ද, මෙසේ තථාගතහට ධර්මදේශනාව වටහ යි. පුණ්ණිය, මේ දහම් අටින් සමන්වාගත වූවහුට තථාගතයන්ගේ එකාන්ත ප්‍රතිභාන ඇති ධර්මදේශනාව වේ ය යි.

8. 2. 9. 3

කිංමුලක සුතතං.

[සාවකීතිදනං.]

සවෙ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා එවං පුච්චෙය්‍යාහු: කිංමුලකා ආවුසො, සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමෙහවා සබ්බෙ ධම්මො, කිංසමුදයා සබ්බෙ ධම්මො, කිංසමොසරණා සබ්බෙ ධම්මො, කිංපමුඛා සබ්බෙ ධම්මො, කිංආධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මො, කිංඋත්තරා සබ්බෙ ධම්මො, කිංසාරා සබ්බෙ ධම්මාති? එවං පුට්ඨා තුලෙහ භික්ඛවෙ, තෙසං අඤ්ඤතිඤ්ඤානං පරිබ්බාජකානං කිත්ති බ්‍යාකරෙය්‍යාථාති?.

භගවම්මුලකා නො භනෙත, ධම්මා භගවනෙතනතිකා භගවං පටිසරණා. සාධු භනෙත, භගවතං යෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අද්දො. භගවතො සුචා භික්ඛු ධාරෙසසන්ති ති.

තෙන භි භික්ඛවෙ, සුඤ්ඤාථ¹ සාධුකං මනසිකරොථ භාසිසාමීති. එවං භනෙතති බො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චෙය්‍යාසුං. භගවා එතදචොච:

සවෙ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා එවං පුච්චෙය්‍යාහු: කිංමුලකා ආවුසො, සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමෙහවා සබ්බෙ ධම්මො, කිංසමුදයා සබ්බෙ ධම්මො, කිංසමොසරණා සබ්බෙ ධම්මො, කිංපමුඛා සබ්බෙ ධම්මො, කිංආධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මො, කිංඋත්තරා සබ්බෙ ධම්මො, කිංසාරා සබ්බෙ ධම්මාති? එවං පුට්ඨා තුලෙහ භික්ඛවෙ, තෙසං අඤ්ඤතිඤ්ඤානං පරිබ්බාජකානං එවං බ්‍යාකරෙය්‍යාථ:

ජන්දමුලකා ආවුසො, සබ්බෙ ධම්මො, මනසිකාරසමෙහවා සබ්බෙ ධම්මො, එසුසමුදයා සබ්බෙ ධම්මො, වෙදනා සමොසරණා සබ්බෙ ධම්මො, සමාධිපමුඛා සබ්බෙ ධම්මො, සනාධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මො, පඤ්ඤාත්තරා සබ්බෙ ධම්මො, චිත්තිකාරා සබ්බෙ ධම්මො'ති. එවං පුට්ඨා තුලෙහ භික්ඛවෙ, තෙසං අඤ්ඤතිඤ්ඤානං පරිබ්බාජකානං එවං බ්‍යාකරෙය්‍යා ථාති.

1. දෙසෙය්‍යමී. නං සුඤ්ඤාථ -මජ්ඣං.

8. 2. 9. 3

කිංමුලක සුත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

ඉදින් මහණෙනි, අන් තොටු පිරිවැරියෝ මෙසේ පුළුවියනාහු ද: ඇවැත්නි, හැම දහමිහු (පඤ්චස්කන්ධයෝ) කුමක් මුල්කොට ඇත්තාහු ද, හැමදහමිහු කුමක් ප්‍රභවකොට ඇත්තාහු ද, හැමදහමිහු කුමක් සමුදයකොට ඇත්තාහු ද, හැම දහමිහු කුමක් වැදගැනුම් කොට ඇත්තාහු ද, හැමදහමිහු කුමක් ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහමිහු කුමක් ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහමිහු කුමක් උතුරු කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහමිහු කුමක් හරකොට ඇත්තාහු ද? කියායි. මහණෙනි, මෙසේ පුළුවියනා ලද තෙපි අන්තොටු පිරිවැරියනට කුමැයි පවසවු ද?

වහන්ස, අපගේ ධර්මයෝ හඟවත්හු මුල්කොට ඇත්තාහ. හඟවත්හු නොතාකොට ඇත්තාහ. හඟවත්හු පිළිසරණ කොට ඇත්තාහ. වහන්ස, තෙල භාෂිතයාගේ අකීය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වැටහේවා! භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය අසා භික්ෂුහු ධරන්යි.

එසේ නම් මහණෙනි, අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියමි යි. වහන්ස, එසේ යයි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිපදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළසේක:

මහණෙනි, ඉදින් අන්තොටු පිරිවැරියෝ “ඇවැත්නි, හැම දහමිහු කුමක් මුල්කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහමිහු කුමක් ප්‍රභව කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහමිහු කුමක් සමුදය කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහමිහු කුමක් වැදගැනුම් කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහමිහු කුමක් ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහමිහු කුමක් ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහු ද, හැම දහමිහු කුමක් උතුරුකොට ඇත්තාහු ද, හැම දහමිහු කුමක් හරකොට ඇත්තාහු දැයි මෙසේ පුළුවියනාහු නම් මහණෙනි, මෙසේ පුළුවියනාලද තෙපි ඒ අන්තොටු පිරිවැරියනට මෙසේ පවසවු.

ඇවැත්නි, හැම දහමිහු ජන්දය (අධ්‍යාගයජන්දය, කත්තුකම්‍යතා ජන්දය) මුල්කොට ඇත්තාහ, හැම දහමිහු මනසිකාරය ප්‍රභවකොට ඇත්තාහ, හැම දහමිහු ස්පර්ශය සමුදය කොට ඇත්තාහ, හැම දහමිහු වේදනාව වැදගැනුම් කොට ඇත්තාහ, හැම දහමිහු සමාධිය ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහ, හැමදහමිහු ස්මෘතිය ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහ, හැම දහමිහු ප්‍රඤච උතුරු කොට ඇත්තාහ, හැම දහමිහු ඒ මුක්තිය සාරකොට ඇත්තාහ යි. මහණෙනි, මෙසේ පුළුවියනාලද තෙපි ඒ අන්තොටු පිරිවැරියනට මෙසේ පවසවු යි.

8. 2. 9. 4.

මහා චොරඩග සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

අට්ඨභී භික්ඛවෙ, අඛෙහභි සමනනාගතො මහාචොරො ඛිපං පරියාපජ්ජති, න චිරට්ඨිතිකො හොති. කතමෙහි අව්ඨති:

අපහරනකස පහරති, අනවසෙසං ආදියති, ඉස්සං භනති, කුමාරි-දුසෙති, පබ්බජිතං චිත්ථමපති, රාජකොසං චිත්ථමපති, අවචාසනෙක කමමං කරොති, න ච නිධානකුසලො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ-භඛෙහභි සමනනාගතො මහාචොරො ඛිපං පරියාපජ්ජති, න චිරට්ඨිතිකො හොති.

අට්ඨභී භික්ඛවෙ, අඛෙහභි සමනනාගතො මහාචොරො න ඛිපං පරියාපජ්ජති, චිරට්ඨිතිකො හොති. කතමෙහි අච්ඡති;

න අපහරනකස පහරති, න අනවසෙසං ආදියති, න ඉස්සං භනති, න කුමාරි-දුසෙති, න පබ්බජිතං චිත්ථමපති, න රාජකොසං චිත්ථමපති, න අවචාසනෙක කමමං කරොති, නිධාන කුසලො ච හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨහි අඛෙහභි සමනනාගතො මහාචොරො න ඛිපං පරියාපජ්ජති. චිරට්ඨිතිකො හොතිති.

8. 2. 9. 5.

තථාගතාධිවචන සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

සමණොති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසනං අධිවචනං අරහතො සමමා-සමුද්ධස්ස. බ්‍රාහ්මණොති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසනං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. භිසකෙකාති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසනං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. වෙදගු ති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසනං අධි-වචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. නිමමලො ති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසනං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. චිමලොති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසනං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. ඤාණි ති භික්ඛවෙ තථා-ගතසෙසනං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස. චිත්‍රකෙකා ති භික්ඛවෙ; තථාගතසෙසනං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්සාති.

8. 2. 9. 4

මහාචාර්ය සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, අටහෙකින් සමන්වාගත මහසොර වහා අවසානයට පැමිණෙයි, වීරසථිතික නො වෙයි. කවර අටෙකින් යත්:

නො පහරනුවහට පහර දෙයි, නිශේෂ කොට ගනියි, ස්ත්‍රිය නසයි. කුමරිය දූෂණ කෙරෙයි පැවිද්ද පැහැර ගනියි, රාජභාණ්ඩාගාරය පැහැර ගනියි, ඉතා නුදුරෙහි සොරකම් කෙරෙයි, හිධානයෙහි (ලද දෙය පරලොව තකා දක්ෂිණාර්භයන් වෙත පිදීමෙහි) දක්ෂ නො වේ. මහණෙනි, මේ අටහින් සමන්වාගත මහසොර වහා ගැනුමට යෙයි, වීරසථිතික නො වේ.

මහණෙනි, අටහෙකින් සමන්වාගත මහසොර වහා අවසානයට නො යෙයි, වීරසථිතික වෙයි. කවර අටෙකින් යත්:

නො පහරනුව හට නො පහරයි, නිශේෂකොට නො ගනියි, ස්ත්‍රිය නො නසයි, කුමරිය දූෂණ නො කරයි, පැවිද්ද වොලො ගැනුම් නො කෙරෙයි, රාජකොෂය වොලො ගැනුම් නො කෙරෙයි, ඉතා නුදුරෙහි සොරකම් නො කෙරෙයි, හිධානයෙහි කුශල වේ. මහණෙනි, මේ අටහින් සමන්වාගත මහසොර වහා ගැනුමට නො යෙයි, වීරසථිතික වේ.

8. 2. 9. 5

තථාගතාධිවචන සූත්‍රය

[සැවත්තිදන යි]

මහණෙනි, ශ්‍රමණයන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, බ්‍රාහ්මණයන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, වෛශ්‍යයන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, භික්ෂුකයන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, නිජ්ජයන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, විලිලයන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, ඤාණීයන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි. මහණෙනි, විමුක්තයන මේ තථාගත අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයනට නමෙකි.

1. යං සමණෙන පක්ඛං ඛ්‍යාභිමනෙති පුට්ඨිමතා,
යං වෙදගුණා පක්ඛං භීසකෙකන අනුක්ඛං.
2. යං කිංචලෙන පක්ඛං විමලෙන සුට්ඨිමතා,
යං ඤාණිනා පක්ඛං විමුක්ඛෙන අනුක්ඛං.
3. සොභං විජිතසඛනාමො මුක්ඛො මොවෙච්චි බන්ධනා,
නාගොමඤ්ච පරමො දනෙකා අසංසාධා පරිනිබ්බුතො තී.

8. 2. 9. 6

නාගිත සුක්ඛං

එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භීතඛුසමෙකන සද්ධිං යෙන ඉච්ඡානඛලං නාම කොසලා නං ඛ්‍යාභිමනං ගාමො නදවසරී. තත්‍ර සුදං භගවා ඉච්ඡානඛලෙ විහරති ඉච්ඡානඛල ව්‍යාසංඤ්ඤා. අසංසාසුං ඛො ඉච්ඡානඛලකා ඛ්‍යාභිමනං ගහපතීකා සමණො-බලු හො ගොතමො සක්ඛපුක්ඛො සක්ඛකුලා පඛච්චිතො ඉච්ඡානඛලං අනුප්පනෙතො ඉච්ඡානඛලෙ විහරති ඉච්ඡානඛලව්‍යාසංඤ්ඤා. තං ඛො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ අබ්‍යුක්ඛනො: 'ඉතිපි සො භගවා අරහං සමාසම්බුද්ධො -පෙ- සාධු ඛො පන තථා-රූපානං අරහතං දසකතං හොතීති.

අථ ඛො ඉච්ඡානඛලකා ඛ්‍යාභිමනං ගහපතීකා තසසා රතතීයා අච්චයෙන පහුතං බාදනීයං භොජනීයං ආදය යෙන ඉච්ඡානඛල ව්‍යාසංඤ්ඤා තෙනුප්පසංඛම්චු. උප්පසංඛම්චු ඛභිද්ධාරකොට්ඨකෙ අච්චංසු උච්චාසද්ද මහාසද්ද.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා නාගිතො භගවතො උපට්ඨානො හොති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං නාගිතං ආමනෙතසී: 'කෙ පන තෙ නාගිත, උච්චාසද්ද මහාසද්ද කෙවච්චා මඤ්ඤෙ මච්චිවිලොපෙ' තී?

එතෙ භගෙන ඉච්ඡානඛලකා ඛ්‍යාභිමනං ගහපතීකා පහුතං බාදනීයං භොජනීයං ආදය ඛභිද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීතං භගවන්තං යෙච උද්දීසං භීතඛුසමෙකානි.

1. බ්‍රාහ්මණ වූ වැස නිම වූ බඹයර ඇති මහණහු විසින් යමකට පැමිණිය යුතු ද, ඤාණයෙහි කෙළවරට පත් වෙදහු විසින් අනුත්තර වූ යමකට පැමිණිය යුතු ද,

2. විමල වූ මනා නුවණ ඇති නිමිලහු විසින් යමකට පැමිණිය යුතු ද, ඤාණ වූ විමුක්තයා විසින් අනුත්තර වූ යමකට පැමිණිය යුතු ද,

3. දිනු සඬග්‍රාම ඇති ඒ මම මිදුනෙමි හවබන්ධායෙන් (සෙස්සන්) මුදුවමි. දුමුණු කෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවී අනෙක්ස වූ උතුම් නාග වෙමි යි.

8. 2. 9. 6

නාගිත සූත්‍රය

එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල්ලරට මහබික්-
සතුන් හා සැරිසරන සේක් කොපලයන්ගේ ඉච්ඡානඬගල නම් බමුණුගමට
වැඩිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ ඉච්ඡානඬගලයෙහි වූ ඉච්ඡානඬගල-
වනළැහැබෙහි වසන සේක. ඉච්ඡානඬගලක බමුණන් හා ගැහැවියෝ
(සැහැපුන් සැහැකුලෙන් පැවිදි වූ) පින්වත් මහණ ගොයුම් ඉච්ඡානඬගලයට
පැමිණියේ ඉච්ඡානඬගලයෙහි වූ ඉච්ඡානඬගල වනළැහැබෙහි වාස
කෙරේ යයි ඇසූහ. “මෙ කරුණෙනුදු එ හගවත් අරහත් සමාසක්සම්බුද්ධසහ
..... එ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ මෙබඳු කලණකින්ගොස
උස්ව නැඟියේය. එබඳු රහතුන්ගේ දඹනස වෙ නම් මැනවැ” යි.

ඉක්බිති ඉච්ඡානඬගලක බමුණන් හා ගැහැවියෝ ඒ රූ ඉක්ම-
යාමෙන් පසු බොහෝ බාද්‍ය භෝජ්‍යයන් ගෙන ඉච්ඡානඬගල වනළැහැබට
එළැඹියහ. එළැඹ උස්හඬ- මහඬ ඇත්තාහු බිහිදෙරොටුයෙහි සිටගත්හ.

එසමයෙහි ආයුෂ්මත් නාගිත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
උපසායන වෙන්. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් නාගිත තෙරුන්
ඇමතුසේක: නාගිතය, මසුන් ලො විකුණන තන්හි කෙවුළන් සෙයින්
උස් හඬ- මහඬ ඇති ඔහු කචරහ යි.

වහන්ස, තෙල ඉච්ඡානඬගලක බමුණන් හා ගැහැවියෝ බොහෝ
බාද්‍ය භෝජ්‍ය ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා හික්ෂුසඬසයා උදෙසා
බිහිදෙරොටුයෙහි සිටියහයි.

මානව නාගරික, යසෙන සමාගම, මා ව මයා යසො, යො බො නාගරික, නයිමසය නෙකකමමසුඛසය පච්චෙකසුඛසය උපසමසුඛසය සමොධිසුඛසය නිකාමලාභී අසය අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යසසාහං නෙකකමමසුඛසය පච්චෙකසුඛසය උපසමසුඛසය සමොධිසුඛසය නිකාමලාභී අසය අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යො තං මේලනසුඛං මේඤ්ඤසුඛං ලාභසකකාරසිලොකසුඛං යාදියෙය්‍යාති.

අධිවාසෙකු'ද්‍රති භනෙන, භගවා, අධිවාසෙකු සුගතො, අධිවාසනකාලොද්‍රති භනෙන, භගවතො. යෙන යෙනෙවද්‍රති භනෙන, භගවා ගමීසකති, තනනිනතාව භවීසසනති බ්‍රාහ්මණගහපතිකා නෙගමා වෙච ජානපද ව. සෙය්‍යාථාපි භනෙන, පුප්‍රපුපුසිතකෙ දෙවෙ වසසනෙ යථා නිනතං උදකානි පච්චනනති, ජච්චෙච බො භනෙන, යෙන යෙනෙවද්‍රති භගවා ගමීසකති, තනනිනතාව භවීසසනති බ්‍රාහ්මණා ගහපතිකා නෙගමා වෙච ජානපද ව තං කියස භෙනු: යථා හි භනෙන, භගවතො සීලපඤ්ඤණනති.

මානව නාගරික, යසෙන සමාගම, මා ව මයා යසො, යො බො නාගරික නයිමසය නෙකකමමසුඛසය පච්චෙකසුඛසය උපසමසුඛසය සමොධිසුඛසය නිකාමලාභී අසය අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යසසාහං නෙකකමමසුඛසය පච්චෙකසුඛසය උපසමසුඛසය සමොධිසුඛසය නිකාමලාභී අසය අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යො තං මේලනසුඛං මේඤ්ඤසුඛං ලාභසකකාරසිලොකසුඛං යාදියෙය්‍යා.

දෙවතා පි බො නාගරික, එකච්චා නයිමසය නෙකකමමසුඛසය පච්චෙකසුඛසය උපසමසුඛසය සමොධිසුඛසය නිකාමලාභීනියො අසසු අකිච්ඡලාභීනියො අකසිරලාභීනියො, යසසාහං නෙකකමමසුඛසය පච්චෙකසුඛසය උපසමසුඛසය සමොධිසුඛසය නිකාමලාභී අසය අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

1. තථා හි මෙ - සිඉ.

නාගිතය, මම යශස් හා නො එක්වෙමිවා! යශස් මා හා නො එක් වෙමිවා! නාගිතය, මම යම ම නෙක්ඛමිසුඛයක් පවිචෙකසුඛයක්, උපසමසුඛයක්, සමබොධසුඛයක්, කැමැතියේ ලබනුයෙමි නිදුක්සේ ලබනුයෙමි, විපුල කොට ලබනුයෙමි වෙමි ද, යමෙක් මේ නෙක්ඛමිසුඛය පවිචෙකසුඛය උපසමසුඛය සමබොධසුඛය කැමැතියේ නො ලබනුයේ නිදුක්සේ නො ලබනුයේ විපුල සේ නො ලබනුයේ වේ නමි හෙ මිඨසුඛ වූ ජිද්ධසුඛ වූ ඒ ලාභසත්කාර කීර්ත්ති සුඛය ඉවසන්නේ ය.

වහන්ස, දන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවසන සේක්වා! සුගතයන් වහන්සේ ඉවසන සේක්වා! වහන්ස, දන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අධිවාසන කාලයයි. වහන්ස, දන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම යම නැනෙකින් ම වඩනා සේක් ද, නියමගම වැසිවූත් දනවූ වැසිවූත් බමුණන් හා ගැහැටියෝ එතැනට නතු වූවාහු ම වෙත්. වහන්ස, යමපරිදි දළ පොද ඇති මේසය වස්තා කල්හි නතු තැන් නො ඉක්ම දිය වැටෙ ද, වහන්ස, එපරිදිම දන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම යම නැනෙකින්ම වඩනා සේක්ද, නියමගම වැසි වූත් දනවූ වැසිවූත් බමුණන් හා ගැහැටියෝ එතැනට නතු වූවාහු ම වෙත්. ඒ කවර හෙයින්: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශීලය හා ප්‍රඥව එසේ මැයි.

නාගිතය, මම යශස් හා නො එක්වෙමිවා! යශස් ද මා හා නො එක් වෙමිවා! නාගිතය, මම යම ම නෙක්ඛමිසුඛයක් පවිචෙකසුඛයක් උපසමසුඛයක් සමබොධසුඛයක් කැමැතියේ ලබනුයෙමි, හිදුක්සේ ලබනුයෙමි, විපුලකොට ලබනුයෙමි වෙමි ද, යමෙක් මේ නෙක්ඛමිසුඛය, පවිචෙකසුඛය, උපසමසුඛය, සමබොධසුඛය කැමැතියේ නො ලබනුයේ නිදුක්සේ නො ලබනුයේ විපුලසේ නො ලබනුයේ වේ නමි හෙතෙමේ මිඨසුඛ (අසුච්ඡුඛ) වූ මිද්ධසුඛ (හිදාසුඛ) වූ ඒ ලාභසත්කාර ස්ලොකසුඛය ඉවසන්නේ ය.

නාගිතය, මම යම ම නෙක්ඛමිසුඛයක් පවිචෙකසුඛයක් උපසමසුඛයක් සමබොධසුඛයක් කැමැතියේ ලබනුයෙමි නිදුක්සේ ලබනුයෙමි විපුලසේ ලබනුයෙමි වෙමි නමි ඇතැම් දෙවතාවෝත් මේ නෙක්ඛමිසුඛය පවිචෙකසුඛය උපසමසුඛය සමබොධසුඛය කැමැතියේ ලබන්නාහු නිදුක්සේ ලබන්නාහු විපුලසේ ලබන්නාහු නො වෙත්.

1. තුමහාකමපි ටො නාගිත, සඛතච්ච සමාගමම සඛතච්චකච්චාරං අනුයුක්තානං වීභරණං එවං හොති: නහනුන මෙ ආයඤ්චනො ඉමස්ස නෙකඛච්චසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභිනො අස්ස, අකිච්චලාභිනො අකසිරලාභිනො, යසාහං නෙකඛච්චසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්සං අකිච්චලාභී අකසිරලාභී තථා හි පනමෙ¹ ආයඤ්චනො සඛතච්ච සමාගමම සඛතච්චක ච්චාරං අනුයුක්තා වීභරණති.

2. ඉධාහං නාගිත, හිතඤ්ච පසසාමී අඤ්ඤමඤ්ඤං අධගුලිපතොදකෙහි සඤ්ඤහනෙත සධකීලනෙන. තස්ස මඤ්ඤං නාගිත, එවං හොති: නහනුනමෙ² ආයඤ්චනො ඉමස්ස නෙකඛච්චසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභිනො අකිච්චලාභිනො අස්ස අකසිරලාභිනො යසාහං නෙකඛච්චසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්සං අකිච්චලාභී අකසිරලාභී තථා හි පනමෙ¹ ආයඤ්චනො අඤ්ඤමඤ්ඤං අධගුලිපතොදකෙහි සඤ්ඤහනති³ සධකීලනති.

3. ඉධාහං⁴ නාගිත, හිතඤ්ච පසසාමී යාවදජං උදරාවදෙහනං භුඤ්ඤ්ඤා සෙය්‍යසුඛං පසසසුඛං⁵ මිඤ්ඤඛං අනුයුක්තෙ වීභරතෙත. තස්ස මඤ්ඤං නාගිත, එවං හොති: නහනුන මෙ² ආයඤ්චනො ඉමස්ස නෙකඛච්චසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභිනො අස්ස අකිච්චලාභිනො අකාරලාභිනො යසාහං නෙකඛච්චසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්සං, අකිච්චලාභී අකසිරලාභී තථා හි මෙ ආයඤ්චනො යාවදජං උදරාවදෙහනං භුඤ්ඤ්ඤා සෙය්‍යසුඛං පසසසුඛං⁵ මිඤ්ඤඛං අනුයුක්තා වීභරතති.

4. ඉධාහං⁴ නාගිත, ටිකඤ්ච පසසාමී ගාමනභවිභාරිං සමානිතනිසිනනං, තස්ස මඤ්ඤං නාගිත, එවං හොති:

1. කථා හි මෙ - සීඉ.
 2. නහිනුනමෙ-මජසං.
 3. සඤ්ඤහනති, - මජසං.
 4. ඉමාහං, - මජසං.
 5. ඵසසසුඛං - සීඉ.

1. නාගිතය, රැස්ව මුළුදී සඛගණිකවිභාරයෙහි ඇලී වෙසෙන තොපට ද මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම යම ම නෙක්ඛමම සුඛයක් පවිචෙක සුඛයක් උපසම සුඛයක් සමිබොධ සුඛයක් කැමැතියේ ලබනුයෙමි නිදුක්සේ ලබනුයෙමි විපුලසේ ලබනුයෙමි වෙමි නමි, මේ ආයුෂමත්භු එකැතියෙන් මේ නෙක්ඛමම සුඛය, පවිචෙක සුඛය, උපසම සුඛය සමිබොධ සුඛය කැමැතියේ ලබන්නාහු නිදුක්සේ ලබන්නාහු විපුලසේ ලබන්නාහු නො වෙති. එහෙයින්ම මේ ආයුෂමත්භු රැස්ව මුළුදී සඛගණික විභාරයෙහි යෙදුණාහු වෙසෙති කියා යි.

2. නාගිතය, මෙ සස්තෙහි උතුන් ඇඟිලියෙන් ගිරිතිකැවීමෙන් (ඇඟිලි කැවීම් කොට ගෙන විදීමෙන්) මහහඬින් සිනාසෙන ක්‍රීඩා කරන මහණුන් මම දක්මි. නාගිතය, ඒ මට මෙ සිත වෙයි: එකතින් මේ ආයුෂමත්භු මම යම ම නෙක්ඛමම සුඛයක් පවිචෙක සුඛයක් උපසම සුඛයක් සමිබොධ සුඛයක් කැමැතියේ ලබනුයෙමි, නිදුක්සේ ලබනුයෙමි, විපුලසේ ලබනුයෙමි වෙමි නමි මේ ආයුෂමත්භු මේ නෙක්ඛමම සුඛය, පවිචෙක සුඛය, උපසම සුඛය, සමිබොධ සුඛය කැමැතියේ ලබන්නාහු නිදුක්සේ ලබන්නාහු විපුලසේ ලබන්නාහු නො වෙති. එහෙයින්ම මේ ආයුෂමත්භු උතුන් ඇඟිලියෙන් ගිරිතිකැවීමෙන් මහහඬින් සිනාසෙති, ක්‍රීඩා කෙරෙති කියා යි.

3. නාගිතය, මම මෙසස්තෙහි මහණුන් කැමැතිතාක් කුස්පුරා වළඳා ගෙයා සුඛයෙහි පාර්ශ්ව සුඛයෙහි මිද්ධ සුඛයෙහි යෙදී ව:ස කරනුවන් දක්මි. නාගිතය, එබඳු මට මෙ සිත වේ: එකතින් මේ ආයුෂමත්භු මම යම ම නෙක්ඛමම සුඛයක් පවිචෙක සුඛයක් උපසම සුඛයක් සමිබොධ සුඛයක් කැමැතියේ ලබනුයෙමි, නිදුක්සේ ලබනුයෙමි, විපුලසේ ලබනුයෙමි වෙමි නමි මේ ආයුෂමත්භු එකතින් මේ නෙක්ඛමම සුඛය පවිචෙක සුඛය උපසම සුඛය සමිබොධ සුඛය කැමැතියේ ලබන්නාහු නිදුක්සේ ලබන්නාහු විපුලසේ ලබන්නාහු නො වෙත්. එහෙයින් ම මේ ආයුෂමත්භු කැමැතිතාක් කුස්පුරා වළඳා සෙයාසුඛයෙහි එස්සසුඛයෙහි මිද්ධසුඛයෙහි යෙදුණාහු වෙසෙති කියා යි.

4. නාගිතය, මෙසස්තෙහි ග්‍රාමාන්තවිහාරී වූ සමාධිගත ව හුන් මහණකු මම දක්මි. නාගිතය, එබඳු මට මෙ සිත වෙයි:

ඉදනි ඉමං ආයඤ්ඤාං ආරාමිකො වා පච්චිකාමි සමඤ්ඤාසො වා, නං තඤ්ඤා සමාධිතො වාචෙසසීති. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො න අත්තමනො භොමී ගාමනං වීභාරෙන.

5. ඉධ පනාහං නාගිත භික්ඛුං පසාමී ආරඤ්ඤකං ආරඤ්ඤ පච්චායමානං නිසීනං. තස්ස මඤ්ඤා නාගිත ඵලං භොති: ඉදනි අයං ආයඤ්ඤා ඉමං නිද්දකිලමථං පටිච්චනොදෙත්වා අරඤ්ඤසඤ්ඤාං යෙව මනසි කට්ඨසනී ඵකත්තනී. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො අත්තමනො භොමී අරඤ්ඤවීභාරෙන.

6. ඉධ පනාහං නාගිත භික්ඛුං පසාමී ආරඤ්ඤකං අරඤ්ඤ අසමාහිතං නිසීනං. තස්ස මඤ්ඤා නාගිත ඵලං භොති: ඉදනි අයමා-යඤ්ඤා අසමාහිතං වා චිත්තං සමාදුභිසසීති, සමාහිතං වා චිත්තං අනුරකඛිසසීති. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො අත්තමනො භොමී අරඤ්ඤවීභාරෙන.

7. ඉධ පනාහං නාගිත භික්ඛුං පසාමී ආරඤ්ඤකං අරඤ්ඤ සමාහිතං නිසීනං. තස්ස මඤ්ඤා නාගිත ඵලං භොති: ඉදනි අයමා-යඤ්ඤා අවිමුක්තං වා චිත්තං විමුච්චිසසීති, විමුක්තං වා චිත්තං අනුරකඛිසසීති. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො අත්තමනො භොමී අරඤ්ඤ-වීභාරෙන.

8. යඤ්ඤාහංනාගිත සමයෙ අද්ධානමඤ්ඤාපටිපනෙතා න කඤ්ඤී පසාමී පුරතො වා පච්චතො වා, ඵාසු මෙ නාගිත තඤ්ඤා සමයෙ භොති අත්තමසො උච්චාරපසාධකමොයාති.

8. 2. 9. 7.

පතනනිකකුජ්ජන සුතං

[සාවකීනිදන:]

අවස්ථි භික්ඛවෙ අඛෙයභි සමනනාගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛමානො සඛෙතා පතනං නිකකුජ්ජයා. කතමෙහි අවස්ථි:

භික්ඛුනං අලාභාය පරිසකකති, භික්ඛුනං අනාඤ්ඤා පරිසකකති භික්ඛුනං අවාසාය පරිසකකති, භික්ඛුනං අකෙකාසනී පටිභාසනී. භික්ඛු භික්ඛුහි භෙදෙති බුද්ධස්ස අවඤ්ඤා භාසනී, ධම්මස්ස අවඤ්ඤා භාසනී, සධ්දස්ස අවඤ්ඤා භාසනී, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අවස්ථභෙයභි සමනනා-ගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛමානො සඛෙතා පතනං නිකකුජ්ජයා.

1. අනාවාසං-සීලි-භ්‍යා

දන් අරමු මෙහෙකරුවෙක් හෝ මේ ආයුෂ්මත්හු කරා පෙරළා එන්නේ ය. හෙරණෙක් හෝ ඒ සමාධියෙන් ඔහු පහකරන්නේ ය, නාගිතය, මම ඒ මහණහුගේ ඒ ශ්‍රාමාන්ත විහාරයෙන් සතුටුසිතැතියෙමි නො වෙමි.

5. නාගිතය, මම මෙ සස්තෙහි අරතෙහි නිදමින් හුන් ආරණ්‍යක මහණක්හු දක්මි. නාගිතය, එබඳු මට මෙ සිත වෙයි: දන් මේ ආයුෂ්මත් මේ හිදාක්ලමඵය දුරු කොටලා එකකිය වූ අරණ්‍යසංඥව ම මෙනෙහි කරන්නේ ය කියා යි. නාගිතය, මම ඒ මහණහුගේ එ අරනවිහරණයෙන් තුටුසිතැතියෙමි වෙමි.

6. නාගිතය, මම මෙ සස්තෙහි අරතෙහි අසමාහිත ව හුන් ආරණ්‍යක මහණක්හු දක්මි. නාගිත, ඒ මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: දන් මේ ආයුෂ්මත් අසමාහිත වූ හෝ සිත සමාහිත කරන්නේ ය, සමාධිගත වූ හෝ සිත රක්තේ ය කියා යි. නාගිතය, මම එ භික්ෂුහුගේ ඒ අරන විහරණින් සතුටු සිතැතියෙමි වෙමි.

7. නාගිතය, මම මේ සස්තෙහි අරතෙහි සමාහිත ව හුන් ආරණ්‍යක මහණක්හු දක්මි. නාගිතය, මට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: දන් මේ ආයුෂ්මත් අවිමුක්ත වූ හෝ සිත විමුක්ත කරයි, විමුක්ත වූ හෝ සිත රක්තේ ය කියා යි. නාගිතය, එ මහණහුගේ එම අරන විහරණින් මම තුටුසිතැතියෙමි වෙමි.

8. නාගිතය, යම් සමයෙක්හි මම අදන්මහට පිළිපන්නෙමි ඉදිරිපස්හි වෙවයි පසුපස්හි වෙවයි කිසිවකු නොදක්නෙමි නම් නාගිතය, එකල්හි මට යටත්පිරිසෙයින් මලමුනිසට ද පහසු වෙයි.

8. 2. 9. 7

පත්තනිකකුප්පන සූත්‍රය

[සැවැත්තීදනයි]

මහණෙනි, අටහින් සමන්වාගත උපාසකයාහට සධ්‍ය තෙමේ කැමැති වේ නම් පත්තනිකකුප්පන කමීය කරන්නේ ය. කවර අටහෙකින යත්:

භික්ෂුන්ගේ අලාභය පිණිස උත්සාහ කෙරෙයි. භික්ෂුන්ගේ අනඤ්ඤ පිණිස උත්සාහ කෙරෙයි. භික්ෂුන්ගේ අවාසය පිණිස උත්සාහ කෙරෙයි, භික්ෂුන්ට ආත්‍රොෂ කෙරෙයි, පරිභව කෙරෙයි. මහණුන් මහණුන් හා බිඳුවයි. චූදුන්ගේ අයුණු කියයි, දහමහි අයුණු කියයි, සතුන්ගේ අයුණු කියයි. මහණෙනි, මේ අටහින් සමන්වාගත උපාසකයාහට කැමැති වේ නම් සධ්‍යයා පත්තනිකකුප්පන කමීය (පිඬුවා නො පිළිගැනුම්) කරන්නේ ය.

අට්ඨති භික්ඛවෙ අඛෙහි සමනනාගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛමානො සඛෙසා පතං උකකුච්ඡය්‍යා. කතමෙහි අට්ඨති:

න භික්ඛුනං අලාභාය පරිසකකති, න භික්ඛුනං අනන්දාය පරිසකකති, න භික්ඛුනං ආවාසාය පරිසකකති, න භික්ඛුනං අකෙකාසති, පච්චාසති, න භික්ඛු භික්ඛුහි හෙදෙති, බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස චණ්ණං භාසති, සඛ්ඛස්ස චණ්ණං භාසති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ හඛෙහි සමනනාගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛමානො සඛෙසා පතං උකකුච්ඡය්‍යාති,

8. 2. 9. 8.

අපපසාදපපසාද සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානො උපාසකා අපපසාදං පච්චෙදෙය්‍යුං. කතමෙහි අට්ඨති:

ගිහීනං අලාභාය උරියකකති, ගිහීනං අනන්දාය පරිසකකති, ගිහීනං අකෙකාසති පච්චාසති, ගිහී ගිහීහි හෙදෙති. බුද්ධස්ස අචණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අචණ්ණං භාසති, සඛ්ඛස්ස අචණ්ණං භාසති, අගොචරෙ ච තං පසුන්ති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨති ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානො උපාසකා අපපසාදං පච්චෙදෙය්‍යුං.

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානො උපාසකා පසාදං පච්චෙදෙය්‍යුං. කතමෙහි අට්ඨති:

න ගිහීනං අලාභාය පරිසකකති' න ගිහීනං අනන්දාය පරිසකකති, න ගිහීනං අකෙකාසති පච්චාසති, න ගිහී ගිහීහි හෙදෙති, බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසති. ධම්මස්ස චණ්ණං භාසති, සඛ්ඛස්ස චණ්ණං භාසති, ගොචරෙ ච නං පසුන්ති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨති ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානො උපාසකා පසාදං පච්චෙදෙය්‍යුන්ති.

මහණෙනි, අටභෙකින් සමන්වාගත උපාසකහට කැමැති වේ නම් සධ්දියා පඤ්ඤා උකඤ්ඤා කම්ම කරන්නේ ය. කවර අටභෙකින යත්:

භික්ෂූන්ගේ අලාභය පිණිස උත්සාහ නො කෙරෙයි, භික්ෂූන්ට අනන්ධිය පිණිස උත්සාහ නො කෙරෙයි. භික්ෂූන්ට අව්‍යාජ නො කෙරෙයි. පරිභව නො කෙරෙයි. භික්ෂූන් භික්ෂූන් හා නො බිඳුවයි. බුදුන්ගේ ගුණ වනයි. දහම්හි ගුණ වනයි. සභුන්ගේ ගුණ වනයි. මහණෙනි, මේ අටභිත් සමන්වාගත උපාසකයාහට කැමැති වේ නම් සධ්දියා පඤ්ඤා උකඤ්ඤා කම්ම කරන්නේ යි.

8. 2. 9. 8

අප්පසාදප්පසාද සූත්‍රය

[සැවැත්තීදන යි]

මහණෙනි, අටභෙකින් සමන්වාගත මහණහට උපාසකයෝ කැමැති වෙත් නම් අප්පසාදය දන්වන්නාහ. කවර අටභෙකින යත්:

ගිහියනට අලාභය පිණිස උත්සාහ කෙරෙයි. ගිහිනට අනන්ධිය පිණිස උත්සාහ කෙරෙයි. ගිහිනට අව්‍යාජ කෙරෙයි, පරිභව කෙරෙයි, ගිහියන් ගිහියන් හා බිඳුවයි. බුදුන්ගේ අයුණු කියයි, දහම්හි අයුණු කියයි, සභුන්ගේ අයුණු කියයි. අගොචරයෙහිදු ඔහු දකිති. මහණෙනි, මේ අටභිත් සමන්වාගත මහණහට උපාසකයෝ කැමැති වන්නාහු නම් අප්පසාදය දන්වන්නාහ.

මහණෙනි, දහම් අටකින් සමන්වාගත මහණහට උපාසකයෝ කැමැති වෙත් නම් ප්‍රසාදය දන්වන්නාහ. කවර අටකරුණෙකින යත්:

ගිහීන්ගේ අලාභය සඳහා උත්සාහ නො කෙරෙයි. ගිහිනට අනන්ධිය සඳහා උත්සාහ නො කෙරෙයි. ගිහිනට අව්‍යාජ නො කෙරෙයි. පරිභව නො කෙරෙයි. ගිහියන් ගිහියන් හා නො බිඳුවයි. බුදුන්ගේ ගුණ කියයි. දහම්හි ගුණ කියයි. සභුන්ගේ ගුණ කියයි. ගොචරසාධාරණයෙහිදු ඔහු දකිති. මහණෙනි, උපාසකයෝ කැමැති වෙත් නම් මේ අටකරුණින් සමන්වාගත මහණහට ප්‍රසාදය දන්වන්නාහු යි.

8. 2. 9. 9.

පටිසාරණියකමම සුතතං

[සාදකීතිදනං]

අට්ඨහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙඝා පටිසාරණියකමමං කරොයා. කතමෙහි අට්ඨහි:

ගිහීනං අලාභාය පරිසකකති, ගිහීනං අනාපාය පරිසකකති, ගිහීනං අකෙකාසති පරිභාසති. ගිහී ගිහීහි භෙදෙති, බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සඬ්ඝස්ස අවණණං භාසති. ධම්මකඤ්ඤා ගිහී-පටිසසවං න සච්චාපෙති. ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ අට්ඨහි ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙඝා පටිසාරණිය කමමං කරොයා.

අට්ඨහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙඝා පටිසාරණිය කමමං පටිසසසමෙඝයා. කතමෙහි අට්ඨහි:

න ගිහීනං අලාභාය පරිසකකති, න ගිහීනං අනාපාය පරිසකකති, න ගිහීනං අකෙකාසති පරිභාසති, න ගිහී ගිහීහි භෙදෙති, බුද්ධස්ස වණණං භාසති ධම්මස්ස වණණං භාසති, සඬ්ඝස්ස වණණං භාසති, ධම්මකඤ්ඤා ගිහීපටිසසවං සච්චාපෙති. ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ අට්ඨහි ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙඝා පටිසාරණිය කමමං පටිසසසමෙඝයාති.

8. 2. 9. 10.

තසසපාපියාසිකා සමමාවතනන සුතතං

[සාදකීතිදනං]

තසසපාපියාසිකාකමකතෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා අට්ඨස්ස ධම්මෙස්ස සමමා වතනිතඛං. න උපසමපාදෙතඛං. න භීසුයො දතඛං, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතඛං, න භික්ඛුනොවාදකසල්ලුති සාදිතඛං, සමතෙන පි භික්ඛනියො න ඔවදිතඛං, න කාවී සඬ්ඝසල්ලුති සාදිතඛං, න කිසමිඤ්ඤා පච්චෙකට්ඨානෙ යපෙනඛං. න ච තෙන-මුලෙන වුට්ඨාපෙතඛං.

තසස පාපියාසිකාකමකතෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉමෙස්ස අට්ඨස්ස ධම්මෙස්ස සමමා වතනිතඛනති.

සතිවගෙභා නවමො.

තසස්සද්දනං

සති පුණණියමුලෙන වොරාඨිවවන¹ පඤ්චමං.
නාගික පඤ්ඤාපසාදො² පටිසාරණියඤ්ඤා වතනති.

1. චොරසමණෙන - සිමු.
2. යපො පඤ්ඤාපසාදෙන - සිමු.

8. 2. 9. 9

පටිසාරණියකම්ම සූත්‍රය

[සැවැත්තීදනයි]

මහණෙනි, දහම් අටෙකින් සමන්වාගත මහණහට සඨසයා කැමැති වේ නම් පටිසාරණිය කර්මය කරන්නේ ය. කවර අට දහම්නා යත්:

ගිහීනට අලාභය සඳහා උත්සාහ කෙරෙයි. ගිහීනට අනාඤ්ඤා සඳහා උත්සාහ කෙරෙයි. ගිහීනට ආක්‍රාම කෙරෙයි. පරිභව බෙණෙයි ගිහියන් ගිහියන් හා බිඳවයි. බුදුන්ගේ අයුණ කියයි. දහම්හි අයුණ කියයි. සතුන්ගේ අයුණ කියයි. දහම් වූ ද ගිහි පිළිණ සත්‍ය නො කෙරෙයි. (වරදවයි.) මහණෙනි, මේ දහම් අටින් සමන්වාගත වූ මහණහට කැමැති වේ නම් සඨසයා පටිසාරණිය කර්මය කරන්නේ ය.

මහණෙනි, කරුණු අටෙකින් සමන්වාගත මහණහට සඨසයා කැමැති වේ නම් පටිසාරණිය කම්මය සන්තිද්‍රවන්නේ ය. කවර අටකරුණකිනායත්:

ගිහීනට අලාභය සඳහා උත්සාහ නො කෙරෙයි. ගිහීනට අනාඤ්ඤා සඳහා උත්සාහ නො කෙරෙයි. ගිහීනට ආක්‍රාම නො කෙරෙයි. පරිභව නො බෙණෙයි. ගිහියන් ගිහියන් හා නො බිඳවයි. බුදුන්ගේ ගුණ කියයි. දහම්හි ගුණ කියයි. සතුන්ගේ ගුණ කියයි. දහම් ගිහි පිළිණ ද සත්‍ය කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ කරුණු අටින් සමන්වාගත මහණහට කැමැති වේ නම් සඨසයා පටිසාරණිය කර්මය සංභිද්‍රවන්නේ යි.

8. 2. 9. 10

තස්සපාපියාසිකා සම්මාවත්තන සූත්‍රය

[සැවැත්තීදනයි]

මහණෙනි, තස්සපාපියාසිකා කර්මය කරනලද මහණහු විසින් දහම් අටෙක මොනොවට පැවැත්තයුතු: උපසපත් නො කටයුතු. නිස නො දිය යුතු. භෙරණක් නො ඵලවිය යුතු. භික්ෂුනොවාදක සම්මුතිය නො ඉවසිය යුතු. සම්මත වූවහු විසිනුදු මෙහෙණන් ඔවා නො දිය යුතු කිසි සඨසසම්මුතියක් නො ඉවසිය යුතු. කිසි දෙවු තැනෙක නො තැබිය යුතු. ඔහු පාමොක් කොට ඇති සහසු විසින් අබහාන කම් නො කටයුතු.

මහණෙනි, තස්සපාපියාසිකාකර්මය කරනලද මහණහු විසින් මේ අටදහම්හි මොනොවට පැවැත්ත යුතු.

නවවැනි සතිවග්ගී යි.

ඵහි උද්දනාය:

සතිසූත්‍රය, පුණ්ණියසූත්‍රය, මූලසූත්‍රය, චොරසූත්‍රය, පස්වැනි තරාගතා-
ධිවචනසූත්‍රය, නාගිතසූත්‍රය, පත්තසූත්‍රය, පසාදසූත්‍රය, පටිසාරණිය සූත්‍රය
වික්ඛාසසූත්‍රයද යි දසය යි.

10. සාමඤ්ඤවග්ගො

8. 2. 10. 1-27

[සාවච්චිදානං]

අථ ඛො ඛොජ්ඣා උපාසිකා -පෙ- සිරිමා - පදුමා - සුතනා -
මනුජා - උතතරා - මුතතා - ඛෙමා - සොමා¹ - රුචි - චුන්දී රාජකුමාරි
- බිම්බි² උපාසිකා - සුමනා රාජකුමාරි - මලලිකා දෙවි - තිස්සා
උපාසිකා - තිස්සාය මාතා³ සොණා - සොණාය මාතා⁴ - කාණා -
කාණාය මාතා⁵ - උතතරා නන්දමාතා - විසාධා මීගාරමාතා - චුළුපුත්තරා
උපාසිකා - සාමාවච්චි උපාසිකා - සුප්පවාසා කොලියධීතා⁶ සුප්පියා
උපාසිකා - නකුලමාතා ගභපතානී -පෙ-.*

සාමඤ්ඤවග්ගො දසමො.

දුතියො පණණාසකො සමතෙතා.

-
1. සොමා ඉතී - මජ්ඣ. පොඤ්ඤාසු න දීපපතෙ.
 2. චිම්බි, - සිඞු.
 3. තිස්සමාතා, - මජ්ඣ.
 4. සොණමාතා, - ස්‍යා.
 5. කාණමාතා, - මජ්ඣ.
 6. කොලියධීතා, - ස්‍යා, PTS.

* “ඉමාසං එතතකානං අට්ඨබ්බසමනනාගතං උපොසථකමම් මෙව් කථිතං” ඉතී අට්ඨං.
කරායං දීපසති. ඉච්ඡනෙතන තෙට්ඨා 192 පිටෙට්ඨ ඛොජ්ඣාසුපොසථ සුතෙත චුතතනා-
යෙන විචාරෙඤා කථෙතබ්බං.

10. සාමඤ්ඤවර්ගය

8. 2. 10. 1-27

[සැවැත්නිදන යි]

1-27. එකල්හි බොජ්ඣා උවැසි ... සිරිමා උවැසි ... පදුමා ... සුතණා ... මනුජා ... උත්තරා ... මුත්තා ... බෙමා ... සොමා ... රුචී උවැසි ... චුන්දී රාජකුමාරී ... බීමබී උවැසි ... සුමනා රාජකුමාරී ... මල්ලිකා දේවී ... තිස්සා උවැසි ... තිස්සාවගේ මාතා ... සොණා ... සොණාවගේ මාතා ... කාණා ... කාණාවගේ මාතා ... උත්තරා නම් නඤු මාතා ... වීශාබා මිගාර මාතා ... මුල්පුත්තරා උපාසිකා ... සාමාවතී උපාසිකා ... කොලිය දුභිතා සුප්පවාසා ... සුප්පියා උපාසිකා ... නකුලමාතා ගෘහපතානී ... යි.*

දසවැනි සාමඤ්ඤවර්ග යි.

දුතිය පණ්ණාසකය සමාප්ත යි.

* “මෙ පමණ මොවුන් ගේ අවසන් සුඤ්ඤා පෙහෙවස්කම් ම කියන ලද”යි අවුට්ටියෙහි දැක්වේ. අර්චන වසින් යට 192 පිටුවෙහි බොජ්ඣංගපාසට සුඤ්ඤායෙහි කී නමින් වස්තර කොට කිය යුතු.

11. රාගාදිපෙය්‍යාලං

8. 11. 1. 3

අට්ඨමගගඛග සුතකං

[සාවඤ්චිදුතං]

රාගස්ස භික්ඛවෙ දභිඤ්ඤය අට්ඨ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛා, කතමෙ අට්ඨ:

සම්මාදිට්ඨි සම්මොසධකප්පො සම්මොවාචා සම්මොකම්මනො සම්මො-
ආච්චො සම්මොවායාමො සම්මොසති සම්මොසමාධි. රාගස්ස භික්ඛවෙ
දභිඤ්ඤය ඉමෙ අට්ඨධම්මො භාවෙතඛ්ඛාති.

8. 11. 2

අට්ඨඅභිභායතන සුතකං

[සාවඤ්චිදුතං]

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය අට්ඨධම්මො භාවෙතඛ්ඛා, කතමෙ
අට්ඨ:

අරුඛන්තං රුපසඤ්ඤාදී ඛභිඤ්ඤා රූපානි පසසති පරිත්තානි සුවණණ
දුඛණණානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමීති එවං සඤ්ඤාදී හොති.
අරුඛන්තං රුපසඤ්ඤාදී ඛභිඤ්ඤා රූපානි පසසති අපපමාණානි සුවණණ-
දුඛණණානි තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමීති එවං සඤ්ඤාදී හොති.
අරුඛන්තං අරුපසඤ්ඤාදී ඛභිඤ්ඤා රූපානි පසසති පරිත්තානි සුවණණ-
දුඛණණානි තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමීති එවං සඤ්ඤාදී හොති.
අරුඛන්තං අරුපසඤ්ඤාදී ඛභිඤ්ඤා රූපානි පසසති අපපමාණානි සුවණණ
දුඛණණානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමීති එවං සඤ්ඤාදී හොති.
අරුඛන්තං අරුපසඤ්ඤාදී ඛභිඤ්ඤා රූපානි පසසති නිලානි නිලවණණානි
නිලානිදසසනානි නිලානිභාසානි, පිතානි පිතවණණානි -පෙ- ලොභිතකානි
ලොභිතකවණණානි -පෙ- ඔදතානි ඔදතවණණානි. -පෙ- ඔදතතිභාසානි,
අතානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමීති එවං සඤ්ඤාදී හොති. රාගස්ස භික්ඛවෙ
දභිඤ්ඤය ඉමෙ අට්ඨධම්මො භාවෙතඛ්ඛා.

11. රාගපෙය්‍යාලය

8. 11. 1

අට්ඨමග්ගඛග සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස අෂටධර්ම කෙනෙක් බැවිය යුතුවහ. කවර අටදෙනෙක යත්:

සමමාදිට්ඨිය, සමමාසඛිකජපය, සමමාවාවාය, සමමාකමමන්තය, සමමාආඪීවය, සමමාවායාලය, සමමාසතිය, සමමාසලාධි යි. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මේ අෂටධර්මයෝ බැවිය යුතුවහ යි.

8. 11. 2

අට්ඨඅභිභායකන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස අෂටධර්මයෝ බැවිය යුතුවහ. කවර අටදෙනෙක යත්:

අධ්‍යාත්මයෙහි රූපසංඥ ඇතියේ නො වැඩූ සුවණ් දුච්ඡි බාහිර රූපායතනයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඥ ඇතියේ වෙයි. අධ්‍යාත්මයෙහි රූපසංඥ ඇතියේ අප්‍රමාණ වූ සුවණ් දුච්ඡි බාහිර රූපායකනයන් දක්නේ ය ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඥ ඇතියේ ය. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇතියේ නො වැඩූ සුවණ් දුච්ඡි බාහිර රූපායකනයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩ ගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඥ ඇතියේ වෙයි. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇතියේ අප්‍රමාණ වූ සුවණ් දුච්ඡි බාහිර රූපායකනයන් දක්නේ ය. ඔවුන් මැඩ ගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඥ ඇතියේ වෙයි. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇතියේ නීල වූ නීලවණ් වූ නීල නිදඹන වූ (එක නීලවරපන්තෙ) නීල ප්‍රභා ඇති බාහිර රූපායකනයන් දක්නේ ය ... පිතවූ පිතවර්ණ වූ... ලොහිත වූ ලොහිතවණ් වූ... අච්ඡන්ත වූ අච්ඡන්තවණ් වූ ... අච්ඡන්ත ප්‍රභා ඇත්තා වූ ඔවුන් මැඩගෙන දන්මි දක්මි යන මෙබඳු සංඥ ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මේ අට දහමුහු බැවිය යුතුවහ යි.

8. 11. 3.

අට්ඨවීමොක්ඛ සුතතං

[සාවච්ඡිතිදානං]

රාගසංඝිකාවෙ අභිඤ්ඤාය අට්ඨ ධම්මො භාවෙනඛ්ඛො. කතමෙ අට්ඨ: රුපී රුපානි පසසති, අඤ්ඤානං අරුපසසඤ්ඤී ඛණ්ඨො රුපානි පසසති. සුභතෙඛව අධිවුතෙතා භොති. සබ්බොසා රුපසසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අස්ඛමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරො අනන්තො ආකාශසානි ආකාශානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. සබ්බොසා ආකාශානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම අනන්තං වීඤ්ඤාණන්තී වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීභරති.

සබ්බොසා වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නන්තී කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. සබ්බොසා ආකිඤ්ඤායතනං සමතිකකමම තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. සබ්බොසා තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතිකකමම සඤ්ඤාදෙදධිත නිරොධං උපසම්පජ්ජ වීභරති. රාගසංඝිකාවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ අට්ඨ ධම්මො භාවෙනඛ්ඛො.

8. 11. 4- 510

[සාවච්ඡිතිදානං]

රාගසංඝිකාවෙ පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය. -පෙ- පභානාය. -පෙ- ඛයාය -පෙ- වයාය -පෙ- ඒරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිතිසංගාය -පෙ- ඉමෙ අට්ඨ ධම්මො භාවෙනඛ්ඛො.

දෙසසංඝිකාවෙ -පෙ- මොහසංඝිකාවෙ - කොධසංඝිකාවෙ - උපනාහසංඝිකාවෙ - මනසසංඝිකාවෙ - පලාසසංඝිකාවෙ - ඉසසංඝිකාවෙ - මච්ඡරියසංඝිකාවෙ - මායාසංඝිකාවෙ - සාදේශ්ඤාසංඝිකාවෙ - ඵලසංඝිකාවෙ - සාරම්භසංඝිකාවෙ - මානසසංඝිකාවෙ - අතිමානසසංඝිකාවෙ - මදසංඝිකාවෙ - පමාදසංඝිකාවෙ - අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පරික්ඛයාය - පභානාය - ඛයාය - වයාය - ඒරාගාය -නිරොධාය - වාගාය -පටිතිසංගාය -පෙ- ඉමෙ අට්ඨ ධම්මො භාවෙනඛ්ඛොති.

රාගාදිපෙයා:ලං නිවසිතං*

අට්ඨකනිපාතො සමතෙතා.

* රාගපදනො පට්ඨාය පමාදපදපරියනෙකසු සත්තරසසු පදෙසු එකමෙකං අභිඤ්ඤායාදී දසපදෙභි ඥාපෙඤ්ඤා 'අට්ඨධම්මො භාවෙනඛ්ඛො'ති නිද්දිවෙසිති නීභි අට්ඨමරභවිතං-අට්ඨ අභිභායකතං- අට්ඨවීමොක්ඛ සුතෙතභි පවෙච්චං ඝට්ඨානී සබ්බසුත්තානී දසාධික පඤ්චසකානී භොනනී

8. 11. 3

අට්ඨවිමොක්ඛ සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස අටදහම්හු බැවිය යුතුවන. කවර අටදෙනෙක යත්:

රූපි වූයේ රූපායතනයන් දක්නේ ය. අධ්‍යාත්මයෙහි අරූපසංඥ ඇතියේ බාහිර රූපායතනයන් දක්නේ ය. සුභයායි කියාම අධිචුක්ත වූයේ වෙයි. හැම අයුරින් රූපසංඥවන්ගේ සමතික්‍රමණයෙන් ප්‍රතීය ඥවන්ගේ අස්තමයෙන් නානාත්‍යංඥවන්ගේ අමන්‍යකාරයෙන් ආකාසය අනන්ත යි ආකාසානඤ්චායතනට එළැඹ වෙයි. හැම පරිදි ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාණය අනන්ත යි. විඤ්ඤාණඤ්චායතනට එළැඹ වාස කෙරේ.

හැම අයුරින් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්මවා නස්සීඤ්චි යි ආකිඤ්චඤ්ඤායතනට එළැඹ වෙයි. හැම අයුරින් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මවා තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනට පැමිණ වෙයි. හැම අයුරින් තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාචෙදධිත නිරොධයට එළැඹ වෙයි. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මේ අටදහම්හු බැවිය යුතුව හ යි.

8. 11. 4- 510

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ පරිජානනය පිණිස ... පරික්ෂය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... ක්ෂය පිණිස ... ව්‍යය පිණිස ... විරාගය පිණිස ... නිරොධය පිණිස ... ත්‍යාගය පිණිස ... ප්‍රතිනිස්සරිය පිණිස ... මේ අටදහම්හු බැවිය යුතුවන.

ද්වේෂයාගේ ... මොහයාගේ ... ක්‍රොධයාගේ ... උපතාහයාගේ ... මක්ඛයාගේ ... පලාසයාගේ ... ඉර්ෂ්‍යාවගේ ... මාන්සයාගේ ... මායාවගේ ... සාමේය්‍යයාගේ ... එච්ඡයාගේ ... සාරම්භයාගේ ... මානසාගේ ... අතිමානසාගේ ... මදයාගේ ... පමාදයාගේ ... අභිජානනය පිණිස ... පරිජානනය පිණිස ... පරික්ෂය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... ක්ෂය පිණිස ... ව්‍යය පිණිස ... විරාගය පිණිස ... නිරොධය ... පිණිස ... ත්‍යාගය ... පිණිස ප්‍රතිනිස්සරිය පිණිස මේ අටදහම්හු බැවිය යුතුවන යි.

රාගපෙය්‍යාලය නිමි.*

අට්ඨක නිපාත සමාජන යි.

* රාග පදය පවත් පමාද පදය කෙළවර කොට ඇති සතලොස් පදයන්හි එක එක පදය අභිඤ්ඤාය ආදි පද දසය සමඟ යොදා දහම් අටෙක් බැවියයුතුවන යි දක්වුණු අට්ඨමත්ගඛිත- අට්ඨඅභිභායතන- අට්ඨවිමොක්ඛ සූත්‍ර සමඟ වෙන වෙන යොදා ගන්නා ලදහු සියලු සූත්‍රයේ දසසක් අධික කොට ඇති සන්ධියෙක (510) වෙති.

නවකතීපාතො

පඨමො පණ්ණාසකො

නමො තසස හගවතො අරහතො සමමා සමබුද්ධසස

සමෙබ්බාධිවගෙගා

9. 1. 1. 1

සමෙබ්බාධිපකඨිය සුතතං

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා සාවස්සියං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩකසස ආරාමෙ, තත්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙහි. භික්ඛවොති. හදනෙති තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චසෙසාසුං හගවා එතදවොච:

සවෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිස්සියා පරිබ්බාජකා එවං පුච්චෙය්‍යුං: සමෙබ්බාධිපකඨියානා¹ ආවුසො ධම්මානං කා උපභිසා භාවනායාති. එවං පුච්චා තුමෙහ භික්ඛවෙ තෙසං අඤ්ඤතිස්සියානං පරිබ්බාජකානං කිත්තී බ්‍යාකරෙය්‍යාථාති.

හගවමුලුලකා නො හනෙත ධම්මො හගවනෙත්තන්තා, හගවමපටි-සරණා, සාධු වත හනෙත හගවනනෙඤ්ඤව පටිභාතු එතසස භාසිතසා අපඤා. හගවතො සුඤා භික්ඛු ධාරෙසසත්තීති.

තෙන භි භික්ඛවෙ සුණාථ සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිසසාමීති. එවං හනෙති ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චසෙසාසුං. හගවා එතදවොච:

සවෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිස්සියා පරිබ්බාජකා එවං පුච්චෙය්‍යුං. සමෙබ්බාධිපකඨියානං ආවුසො ධම්මානං කා උපභිසා භාවනායාති. එවං පුච්චා තුමෙහ භික්ඛවෙ තෙසං අඤ්ඤතිස්සියානං පරිබ්බාජකානං එවං බ්‍යාකරෙය්‍යාථ:

1. සමෙබ්බාධිපකඨියානං-මජ්ඣ.

නවකතිපාඨය

ප්‍රථමපණ්ණාසකය

ඒ භාග්‍යවත් අර්භත් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා!

1. සම්බෝධිවග්ගීය

9. 1. 1. 1

සම්බෝධිපක්ඛිය සූත්‍රය

මා වීසින් මෙසේ දයන උදි. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. වහන්සැ යි ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක:

මහණෙනි, ඉදින් අත්තොටු පිරිවැජියෝ “ඇවැත්නි වතුමාඞ්-සඤ්ඤාත සමොධිපක්ඛියෙහි වූ ධර්මයන්ගේ වැඩීමට කවර උපතී:ශ්‍රය ප්‍රත්‍යයෙක් ද” යි මෙසේ පුරවුස්නාහු නම්, මහණෙනි, මෙසේ පුරවුස්නා ලද තෙපි ඒ අත්තොටු පිරිවැජියනට කුමැයි පවසන්නාහු ද? යි.

වහන්ස අපගේ ධර්මයෝ භාග්‍යවතුන් මුල් කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් ප්‍රධාන කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් පිළිසරණ කොට ඇතියහ. වහන්ස එකැතින් තෙල භාෂිතයාගේ අතීය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වටහා නම් මැනැව. භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් අසා දරන්නාහ යි.

මහණෙනි එසේ වී නම් අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු. දෙසන්නෙමී යි. වහන්ස, එසේ ය යි ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල අතීය වදළ සේක:

මහණෙනි ඉදින් අත්තොටු පිරිවැජියෝ “ඇවැත්නි සමොධි පාක්ඛිකධර්මයන්ගේ භාවනාව සදහා කවර උපතී:ශ්‍රයප්‍රත්‍යයෙක් වේ ද” යි මෙසේ පුරවුස්නාහු නම් මහණෙනි, මෙසේ පුරවුස්නා ලද තෙපි ඒ අත්තොටු පිරිවැජියනට මෙසේ ප්‍රකාශ කරවු.

1. ඉධාච්චයො භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවච්චෙය්‍යා. සමොධිපකඛියානං ආච්චයො ධම්මානං අයං ජයමා උපතිසා භාවනාය.

2. පුනවපරං ආච්චයො භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංචරසංච්චනො විහරති ආචාරගොචරසම්පනෙතො අණුමනෙත්ථු වජ්ජෙත්ථු භයදස්සාවී සමාදය සිකඛිති සිකඛාපදෙත්ථු. සමොධිපකඛියානං ආච්චයො ධම්මානං අයං දුතියා උපතිසා භාවනාය.

3. පුනවපරං ආච්චයො භික්ඛු යායං කථා අභිසලෙච්චිකා වෙතො-විචරණසප්පායා සෙය්‍යථීදං: අපපි වජ්ජකථා සනතුට්ඨිකථා පච්චෙකකථා අසංසඤ්ඤකථා විරියාරම්භකථා සීලකථා සමාධිකථා පඤ්ඤකථා විමුක්ඛිකථා විමුක්ඛිඤ්ඤාණදස්සනකථා. ඵවරුපියා කථාය භිකාමලාභී හොති අකිච්ජලාභී අකසිරලාභී. සමොධිපකඛියානං ආච්චයො ධම්මානං අයං තතියා උපතිසා භාවනාය.

4. පුනවපරං ආච්චයො භික්ඛු ආරඤ්චිට්ඨියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං ප්‍යානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළ්ඤ-පරකකමො අනිකඛිත්ථාධුට්ඨො කුසලෙත්ථු ධම්මෙත්ථු. සමොධිපකඛියානං ආච්චයො ධම්මානං අයං වතුත්ථී උපතිසා භාවනාය.

5. පුනවපරං ආච්චයො භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථාමිතියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බට්ඨිකාය සමොද්දක්ඛකඛයථාමිතියා. සමොධිපකඛියානං ආච්චයො ධම්මානං අයං පඤ්ඤමි උපතිසා භාවනාය.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-සභායස්ස කල්‍යාණසම්පවච්චෙය්‍යා සීලවා භවිස්සති පාතිමොක්ඛසංචර-සංච්චනො විහරිස්සති ආචාරගොචරසම්පනෙතො අණුමනෙත්ථු වජ්ජෙත්ථු භයදස්සාවී සමාදය සිකඛිති සිකඛාපදෙත්ථු.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-සභායස්ස කල්‍යාණසම්පවච්චෙය්‍යා යායං කථා අභිසලෙච්චිකා වෙතො-විචරණසප්පායා සෙය්‍යථීදං: අපපි වජ්ජකථා -පෙ- ඵවරුපියා කථාය භිකාමලාභී භවිස්සති අකිච්ජලාභී අකසිරලාභී.

1. වතුත්ථා-සිඬු.

1. ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කලණමීතුරන් ඇතියේ කලණ යහළුවන් ඇතියේ කලණමීතුරන් කෙරෙහි නැවුණේ වෙයි. ඇවැත්නි, සමෛද්‍යාධිපාක්ෂිකධර්මයන්ගේ භාවනාව පිණිස මේ ප්‍රථම උපනිශ්‍රය ප්‍රත්‍යය යි.

2. තවද ඇවැත්නි, මහණ සිල්වත් වෙයි. ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරයෙන් සංවෘත වූයේ ආචාර ගෝචර සමපන්න වූයේ වාසය කෙරෙයි. අණුමාත්‍ර වද්‍යයෙහි බිය දක්නා සුලු වූයේ සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයන්හි හික්මෙයි. ඇවැත්නි, සමෛද්‍යාධිපාක්ෂිකධර්මයන්ගේ භාවනාව පිණිස මේ දෙවන උපනිශ්‍රය ප්‍රත්‍යය යි.

3. තවද ඇවැත්නි, යම් මේ කර්මයක් ක්ලෙශාභිලෙඛනයට හිත ද, ශමච්චිද්ධිතා වික්කයාගේ විචරණයට සක්ප්‍රාය ද, එනම් අප්පිච්චකරාය, සන්තුට්ඨිකරාය, පච්චෙකකරාය, අසංඝඤ්ඤාකරාය, විරියාරම්භකරාය, සිලකරාය, සමාධිකරාය, පඤ්ඤාකරාය, විමුක්තිකරාය, විමුක්තිඤ්ඤා දසසනකරායයි, එබඳු කරා කැමැති කැමැති පරිදි ලබන සුලු සුවයේ ලබන සුලු විපුල ව ලබන සුලු වෙයි. ඇවැත්නි සමෛද්‍යාධිපාක්ෂික ධර්මයන්ගේ භාවනාව පිණිස මේ තෙවන උපනිශ්‍රය ප්‍රත්‍යය යි.

4. තවද ඇවැත්නි මහණ අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් පිණිස ඇරඹූ වැර ඇතියේ ස්වාමයෙන් යුක්ත වූයේ දෘඪපරාක්‍රම ඇතියේ කුශලධර්මයන්හි බහා නො තබන ලද ධුර ඇතියේ වාස කෙරෙයි. ඇවැත්නි, සමෛද්‍යාධිපාක්ෂිකධර්මයන්ගේ භාවනාව පිණිස මේ සිවුවන උපනිශ්‍රය ප්‍රත්‍යය යි:

5. තවද ඇවැත්නි, මහණ (පඤ්ඤාසකන්ධයන්ගේ) උදය භා විනාශය පිළිවිදිනු සමත් වූ පිරිසිදු වූ කෙලෙස් විදලීමට සමත් වූ මොනොවට දුඛක්ෂයට යන සුලු ප්‍රඥයෙන් සමන්වාගත වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. ඇවැත්නි, සමෛද්‍යාධිපාක්ෂිකධර්මයන්ගේ භාවනාව පිණිස මේ පස්වන උපනිශ්‍රය ප්‍රත්‍යය යි.

මහණෙනි, කලණමීතුරන් ඇති කලණයහළුවන් ඇති කලණමීතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: “සිල්වත් වන්නේ ය, ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවරයෙන් සංවෘත වූයේ ආචාරගෝචර සමපන්නව වාසය කරන්නේ ය. අණුමාත්‍රවද්‍යයෙහිද බියදක්නාසුලු සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයන්හි හික්මෙයි” කියා යි.

මහණෙනි, කලණමීතුරන් ඇති කලණයහළුවන් ඇති කලණයහළුවන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: අප්පිච්චකරාය...විමුක්තිඤ්ඤාදසසනකරාය යි ක්ලෙශාභිලෙඛනයට හිත වූ ශමච්චිද්ධිතාවික්කයාගේ විචරණයට සක්ප්‍රාය වූ යම් මේ කර්මයක් වේ නම් එබඳු කරා කැමැති පරිදි ලබන සුලු සුවයේ ලබන සුලු විපුල ව ලබන සුලු වන්නේ ය කියා යි.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-
සභායස්ස කල්‍යාණසමපවචකස්ස: ආරඳධවිටියො වීහරිස්සති අකුසලානං
ධම්මානං ජහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසමපදය ටාමවා දඹ-
පරකකමො අනිකම්මනධුරො කුසලෙසු ධමමෙසු.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-
සභායස්ස කල්‍යාණසමපවචකස්ස: පඤ්ඤවා හවීස්සති උදයත්ථගාලීනියා
පඤ්ඤය සමනනාගතො අරියාය නිබ්බධිකාය සමමාදුක්ඛකඛයගාමීනියා.

තෙන ව පන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉමෙසු පඤ්ඤ සු ධමමෙසු පතිට්ඨාය
වහනාරො ධම්මා උත්තරිං භාවෙතඛ්ඛා:

6-9. අස්ස භාවෙතඛ්ඛා රාගස්ස පහානාය. මෙත්තා භාවෙතඛ්ඛා
ව්‍යාපාදස්ස පහානාය. ආනාපානසති භාවෙතඛ්ඛා විතකකුපචෙජ්ජය.
අනිච්චසඤ්ඤ භාවෙතඛ්ඛා අඤ්ඤමානසමුඤ්ජානාය, අනිච්චසඤ්ඤීනො
භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අනන්තසඤ්ඤ සඤ්ඤාති. අනන්තසඤ්ඤී අඤ්ඤමාන-
සමුඤ්ජානං පාපුණාති, දීට්ඨව ධමමෙ නිඛානන්ති.

9. 1. 1. 2

නිසසයසමපනන සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

අථ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන හගවා තෙනුපසඛක්ඛී.
උපසඛක්ඛීත්ථා හගවන්තං අභිවාදෙත්ථ, එකමන්තං නිද්දී. එකමන්තං
නිසිනො ඛො යො භික්ඛු හගවන්තං එතදචොච: තිස්සාසමපනො
නිසසයසමපනොති හනෙත චුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො හනෙත භික්ඛු
තිස්සාසමපනො හොති තී.

සද්ධංකෙව භික්ඛු, භික්ඛු තිස්සාය¹ අකුසලං පජහති කුසලං භාවෙති
පභීනමෙවස්ස තං අකුසලං හොති. භිරිංකෙව භික්ඛු, භික්ඛු තිස්සාය² -පෙ-
ඛිත්තපඤ්ඤ භික්ඛු, භික්ඛු තිස්සාය³ -පෙ- වීරියංකෙව භික්ඛු, භික්ඛු
තිස්සාය⁴ -පෙ- පඤ්ඤංකෙව භික්ඛු, භික්ඛු තිස්සාය⁵ අකුසලං පජහති, කුසලං
භාවෙති, පභීනමෙවස්ස තං අකුසලං හොති. තං භි'ස්ස භික්ඛුනො
අකුසලං පභීනං හොති සුපභීනං, යංය අරියාය පඤ්ඤය දිය්ඨා පභීනං.

1. සද්ධංකෙව භික්ඛු නිසසාය-පිච්ච.
2. භිරිංකෙව භික්ඛු නිසසාය-පිච්ච.
3. ඛිත්තපඤ්ඤ භික්ඛු නිසසාය-පිච්ච.
4. වීරියංකෙව භික්ඛු නිසසාය-පිච්ච.
5. පඤ්ඤංකෙව භික්ඛු නිසසාය-පිච්ච.

මහණෙනි කලණමිතුරන් ඇති, කලණ යහළුවන් ඇති, කලණ-
මිතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: අකුල
ධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් පිණිස රුකුළු
වැර ඇතියේ ස්වාම ඇතියේ දළ පැරකුම් ඇතියේ කුලධර්මයන්හි
අනික්ෂිප්ත ධුර ඇතියේ වන්නේ ය කියා යි.

මහණෙනි කලණමිතුරන් ඇති, කලණ යහළුවන් ඇති, කලණ
මිතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු;
උදයව්‍යයගාමිනී වූ ආයථී වූ තිච්චිය පිණිස පවත්නා මොනොවට
දු:ඛක්ෂයට යන සුලු ප්‍රඥයෙන් සමන්වාගත වූයේ ප්‍රඥවත් වන්නේ ය
කියා යි.

මහණෙනි, එ මහණ විසින් මේ පඤ්චධර්මයන්හි පිහිටා මත්තෙහි
සතර ධර්ම කෙනෙක් වැඩිය යුතුවන.

රාගයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස අසුභය වැඩිය යුතු. ව්‍යාපාදයාගේ ප්‍රභාණය
පිණිස මෙමන්ත්‍රිය වැඩිය යුතු. විතර්කාපච්ඡේදය පිණිස ආනාපානාසනීය
වැඩිය යුතු. අස්මිමානසමුද්දානසය පිණිස අනිත්‍යසංඤ්ඤා වැඩිය යුතු.
මහණෙනි, අනිත්‍යසංඤ්ඤා ඇති මහණහට අනාත්මසංඤ්ඤා සිටුවනේ ය.
අනාත්මසංඤ්ඤා ඇතියේ අස්මිමානසමුද්දානසයට පැමිණෙයි. දිට්ඨදම්මෙහි ම
නිව්‍යාණයට ද පැමිණෙයි.

9. 1. 1. 2
නිස්සයසම්පන්න සූත්‍රය

එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත
එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙක හිත.
එකත්පසෙක හුන් එ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ ය:
වහන්ස, නිස්සයසම්පන්න ය නිස්සයසම්පන්න ය යි කියනු ලැබෙයි.
වහන්ස, මහණ කෙනෙක් කරුණින් නිස්සයසම්පන්න වේ ද යි.

මහණ, ඉදින් මහණ (අවකල්පන) ශ්‍රද්ධාව නිසා අකුලය දුරු
කෙරේ ද කුලය වඩා ද ඔහුගේ ඒ අකුලය ප්‍රභීණ ම වෙයි. මහණ,
ඉදින් හිරිය නිසා ... මහණ ඉදින් ඔත්තප්පය නිසා ... මහණ ඉදින් ප්‍රඥාව
නිසා අකුලය දුරු කෙරේ ද, කුසල් වඩා ද, ඔහුගේ අකුලය ප්‍රභීණ ම
වෙයි. ඒ මහණහුගේ යම් අකුලයක් ආයථී ප්‍රඥායෙන් දැක ප්‍රභීණ වී ද,
එ මහණහුගේ ඒ අකුලය ප්‍රභීණ ම වූයේ සුප්‍රභීණ වූයේ වෙයි.

තෙන ච පන භික්ඛු, භික්ඛුනා ඉමෙසු පඤ්ඤා ධමමෙසු පතිට්ඨාය වක්ඛාරො ධම්මා උපතියස්සාය විභාතධ්මා. කතමෙ වන්තාරො: ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු සඛ්ඛායෙකං පටිසෙවති, සඛ්ඛායෙකං අධිවාසෙති, සඛ්ඛායෙකං පරිවජෙජති, සඛ්ඛායෙකං විනොදෙති, එවං ඛො භික්ඛු, භික්ඛු නියසය-සම්පනෙතා හොතිති.

9. 1. 1. 3

මෙසිය සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං හඟවා වාලිකායං විහරති වාලිකාය පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ඤා මෙසියො හඟවන්තා උපට්ඨාකො හොති, අඵ ඛො ආයඤ්ඤා මෙසියො යෙන හඟවා තෙත්ථප-සධකම්, උපසධකම්චා හඟවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ධීන්තො ඛො ආයඤ්ඤා මෙසියො හඟවන්තං ඵතදවොච: ඉච්ඡාමහං හනෙත, ජනතුගාමං¹ පිණ්ඩාය පටිසිතුනති. යසස්ඤ්ඤා තිං මෙසිය කාලං මඤ්ඤාසීති.

අඵ ඛො ආයඤ්ඤා මෙසියො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙචා පක්ඛච්චර-මාදය ජනතුගාමං. පිණ්ඩාය පාටිසී: ජනතුගාමෙ පිණ්ඩාය වරිචා පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො යෙන කිම්බාලාය නදියා තීරං තෙත්ථපසධකම්. අද්දසා ඛො ආයඤ්ඤා මෙසියො කිම්බාලාය නදියා තීරෙ ජඩ්ඛාවිහාරං අනුච්චකමමානො අනුච්චරමානො අඛෙවනං පාසාදිකං රමණීයං. දිසවානස්ස එතදහොසී: පාසාදිකං වනිදං අඛෙවනං රමණීයං, අලං වනිදං කුලපුත්තස්ස පධානඤ්ඤාස්ස පධානාය. සවෙ මං හඟවා අනුච්ඡානෙය්, ආගචෙච්ඡායාහං ඉමං අඛෙවනං පධානායාති.

අඵ ඛො ආයඤ්ඤා මෙසියො යෙන හඟවා තෙත්ථපසධකම්. උපසධකම්චා හඟවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො ආයඤ්ඤා මෙසියො හඟවන්තං එතදවොච: ඉධාහං හනෙත පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙචා පක්ඛච්චරමාදය ජනතුගාමං. පිණ්ඩාය පාටිසී. ජනතුගාමෙ පිණ්ඩාය වරිචා පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො යෙන කිම්බාලාය නදියා තීරං තෙත්ථපසධකම්.

1. ජතුගාමං - සා

මහණ, එ මහණනු විසින් මේ පඤ්චධර්මයන්හි පිහිටා සාර ධර්ම කෙනෙක් ඇසුරු කොට විසිය යුත්තාහ. කවර සතර කෙනෙක යත්: මහණ, මෙසස්නෙහි මහණ සෙවිය යුතු එකක් දැන සෙවුනේ ය. ඉවැසිය යුතු එකක් දැන ඉවසන්නේ ය. දුරලිය යුතු එකක් දැන දුරලන්නේ ය. හළ යුතු එකක් දැන හරන්නේ ය. මහණ, මෙසේ මහණ නිසංයසමන්ත වේ.

9. 1. 1. 3

මෙහි සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාලිකා නගරසමීපයෙහි වූ වාලිකාපච්ඡයෙහි වාසය කරන සේක. එ සමයෙහි ආයුෂමත් මෙහි සඨර් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපසාර්යක වෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් මෙහි සඨර් භාග්‍යවතුන් වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ආයුෂමත් මෙහි සඨර් භාග්‍යවතුන්හට තෙල සැලකෙළේ ය. වහන්ස, මම ජන්තුග්‍රාමයට පිඬු පිණිස වදනට කැමැති යෙමි යි. මෙහි යමක් පිණිස තෝ දැන් කලැයි හඟන්නම් එය කරවයි.

එකල්හි ආයුෂමත් මෙහි සඨර් පෙරවරු යෙහි හැඳ පෙරවැ පාසිවුරු ගෙන ජන්තුග්‍රාමයට පිඬු පිණිස පිවිසියේ ය. ජන්තුග්‍රාමයෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත්හි පිඬුවායෙන් පෙරළා පැමිණියේ කිමිකාලා නදී තීරය යම් තැනෙක්හි ද එහි එළැඹියේ ය. ආයුෂමත් මෙහි සඨර් තෙම කිමිකාලා නදී තීරයෙහි ජඬකාවිහරණයෙන් සක්මන් කරනුයේ අනුවිචරණය කරනුයේ පහන් එළවන රමණී අඹවනයක් දිවි. දක ඔහට මෙ සිත වී: එකතින් මේ අඹවනය පහන් එළවයි, රමණී වෙයි, එකතින් මෙය ප්‍රධන්වීයම් වඩනු කැමැති කුලපුතකහුගේ ප්‍රධන් වැඩීම පිණිස සුදුසු ය, ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අනුදන්තා සේක් නම් ප්‍රධන් පිණිස මම මේ අඹවනයට එමැයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මෙහි සඨර් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැඳ එකත්පසෙක හිත. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් මෙහි සඨර් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කළේ ය: වහන්ස, මෙහි මම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරවැ පා සිවුරු ගෙන ජන්තුග්‍රාමයට පිඬු පිණිස වන්මි. ජන්තුග්‍රාමයෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පසු බත්හි පිඬුවායෙන් පෙරළා පැමිණියෙමි කිමිකාලා නදී තීරයට එළැඹියෙමි.

අද්දසං ඛො අභං භනෙන, කිම්කාලාය නදියා තීරෙ ජඛ්ඛාචිනාරං අනුච්චාමමානෝ අනුච්චරමානෝ අඛෙචනං ජාසාදිකං රමණීයං, දීඝවාන මෙ එතදනොසි: ජාසාදිකං චතීදං අඛෙචනං රමණීයං, අලං චතීදං කුලපුත්තඤ්ඤා පධානාත්තස්ස පධානාය. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය ආගච්ඡය්‍යාහං ඉමං අඛෙචනං පධානායාති. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය ගච්ඡය්‍යාහං නං අඛෙචනං පධානායාති.

ආගමෙහි නාච මෙසිය, එකකමහා¹ නාව යාව අඤ්ඤාපි කොචි හිකඛු ආගච්ඡති².

දුතියමසි ඛො ආයස්මා මෙසියො භගවනනං එතදවොච: භගවතො භනෙන, නත්ථි කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයං, නත්ථි කතස්ස පතිවයො. මඤ්ඤං ඛො පන භනෙන, අත්ථි උත්තරිං කරණීයං, අත්ථි කතස්ස පතිවයො. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය, ගච්ඡය්‍යාහං නං අඛෙචනං පධානායාති.

ආගමෙහි නාච මෙසිය, එකකමහා¹ නාව යාව අඤ්ඤාපි කොචි හිකඛු ආගච්ඡති²

ත.තියමසි ඛො ආයස්මා මෙසියො භගවනනං එතදවොච: භගවතො භනෙන නත්ථි කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයං, නත්ථි කතස්ස වා පතිවයො, මයභං ඛො පන භනෙන අත්ථි උත්තරිං කරණීයං, අත්ථි කතස්ස පතිවයො. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය, ගච්ඡය්‍යාහං නං අඛෙචනං පධානායාති.

පධානනත්ථි ඛො මෙසිය වදමානං කිනතී වදෙය්‍යාම, යස්සදති නුං මෙසිය කාලං ඉඤ්ඤාසීති.

අප ඛො ආයස්මා මෙසියො උච්චායාසනා භගවනනං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා යෙන නං අඛෙචනං තෙනුපසච්චාමි. උපසච්චාමිත්වා නං අඛෙචනං අඤ්ඤාභාගාභෙත්වා අඤ්ඤාතරස්මිං රුඤ්ඤාමුලෙ දිවාචිභාරං භිසිදි. අප ඛො ආයස්මතො මෙසියස්ස තස්මිං අඛෙචනෙ විහරතතස්ස යෙභුයෙයන තයො පාපකා අකුසලා විතකකා සමුද්වරනති. සෙය්‍යපීදං: කාමචිතකෙකා ව්‍යාපාදචිතකෙකා විභිංසාචිතකෙකා. අප ඛො ආයස්මතො මෙසියස්ස එතදභොසි: අච්ඡරියං වන භො, අබහුතං වන භො, සඤ්ඤාය වන වච්චි අගාරස්මා අනගාරියං පඛච්චිතො. අප ව පන ඉමෙහි තීභි පාපකෙහි අකුසලෙහි විතකකෙහි අනොසකො කාමචිතකෙකන ව්‍යාපාදචිතකෙකන විභිංසාචිතකෙකනාති.

1. එකකමහි-මජ්ඣ. 2. දීඝභුති වූ.

වහන්ස, කිපිකාලා නදී තීරයෙහි ජඩ්ඛාවිහාරයෙන් මම සක්මන් කරනුයෙමි අනුසංඝරණ කරනුයෙමි පහන් එළවන රමණී අඹවනයක් දිටිමි. දෑක මට මෙ සිත විය. එකකින් මේ අඹවනය පහන් එළවන්නෙකි, රමණී වෙයි, ප්‍රධානාර්ථී වූ කුලපුතක්භට ප්‍රධන් පිණිය සුදුසු ය. ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අනුදන්නා සේක් නම් ප්‍රධන් පිණිය මම මේ අඹවනයට එමි යි. ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අනුදන්නා සේක් නම් මම ඒ අඹවනයට ප්‍රධන් පිණිය යෙමි යි.

මෙහිය ය, මදකලක් බලව, (අපි) එකලා වමහ. අන් කිසි මහණක්හු එන තාක් බල.

දෙවන වටන් ආයුෂ්මන් මෙහිය සථවිර භගවතුන් හට තෙල සැලකළේය: වහන්ස, භගවත්තට මතුයෙහි කටයුතු කිසිවෙක් නැත. කෘතයක්හුගේ දුනපුනා කිරීමෙක් නැති. වහන්ස, මට වැලිත් මතුයෙහි කරණී ඇත. කළ දයක්හුගේ පුනපුනා කිරීමෙක් ඇති. ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අනුදන්නා සේක් නම් මම ඒ අඹවනයට ප්‍රධන් පිණිය යන්නෙමු යි.

මෙහිය ය, මදකලක් බල, (අපි) එකලා වමහ. අන් කිසි මහණක්හු එන තාක් බල.

තෙවන වටන් ආයුෂ්මන් මෙහිය සථවිර භගවතුන්ට තෙල සැලකළේ ය: වහන්ස, භාග්‍යවතුන්හට මතුයෙහි කටයුතු කිසිවෙක් නැත. කෘතයක්හුගේ පුනපුනා කිරීමෙක් නැති. වහන්ස, මට වැලිත් මතුයෙහි කරණී ඇත. කෘතයාගේ පුනපුනා කිරීමෙක් ඇති ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අනුදන්නා සේක් නම් මම ඒ අඹවනයට ප්‍රධන් පිණිය යෙමි යි.

මෙහිය, ප්‍රධන් ය යි කියනුව හට කුමැයි කියමෝ ද? මෙහිය, තෝ දන් යමක් සඳහා කලැයි හභිහි නම් එය කර.

එකල්හි ආයුෂ්මන් මෙහිය හුන්සේනෙන් නැඟී භාග්‍යවතුන් සකසා වැද පැදකුණු කොට ඒ අඹවනය කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ ඒ අඹවනයට වැද ගෙන එක්තරා රුක්මුලෙක දිවාචිහාර පිණිය හුන්තෝය. ඉක්බිති එ අඹවෙනෙහි වෙසෙන ආයුෂ්මන් මෙහිය සථවිරහට බෙහෙවින් තුන් ලාමක අකුශල විතර්කයෝ පහළ වෙති. එනම්: කාමවිතර්ක ව්‍යාපාදවිතර්කය විහිංසා විතර්ක යි. එකල්හි ආයුෂ්මන් මෙහිය සථවිරහට මෙ සිත විය: හවත්නි, එකැතින් ආශ්වයඹී යි, හවත්නි, එකැතින් අද්භූත යි. එකැතින් මම සැදූනැයෙන් ගෙන් නික්ම අනගාරිය ශාසනයෙහි පැවිදි වූයෙමි වෙමි. වැලිත් කාමවිතර්කයෙන් ව්‍යාපාදවිතර්කයෙන් විහිංසාවිතර්කයෙන් නැඟී මේ තුන් ලමු අකුශල විතර්කයන් විසින් ලුහුබැඳියෙමි වෙමි.

අථ ඛො ආයස්මා මෙසියො යෙන භගවා තෙනුපසඩ්ධම්ඵ. උපසඩ්ධම්ඵ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමෙත්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසිනෙත්තා ඛො ආයස්මා මෙසියො භගවන්තං ඵතදවොච: ඉධ මයභං භනෙත තස්මීං අඛධ්වනෙ විභරන්තස්ස යෙභුද්ධොන්ත තයො පාපකා අකුසලා විතකකා සමුද්ධවරන්ති. සෙය්‍යථීදං: කාමචිතකෙකා ව්‍යාපාද-චිතකෙකා විභිංසාවිතකෙකා. තස්ස මයභං භනෙත, ඵතදභොසී: අච්ඡරියං චත භො, අඛභුතං චත භො, සද්ධාය චතචමි අභාරස්මා අනභාරියං පබ්බජිතො. අථ ච පනිමෙහි තීඞි පාපකෙහි අකුසලෙහි විතකකෙහි අනාපනො කාමචිතකෙකන්ත ව්‍යාපාදචිතකෙකන්ත විභිංසාවිතකෙකන්තාති.

අපරිපකකාය මෙසිය වෙතොවිමුත්තියා පඤ්ඤාමමො පරිපකකාය සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්ඤා:

1. ඉධ මෙසිය, භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණංචපවඛෙසී, අපරිපකකාය මෙසිය වෙතො විමුත්තියා අයං පඨමො ධම්මො පරිපකකාය සංවත්තති.

2. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංචුතො විභරති ආචාරගොචරසමපනො අඤ්ඤාමනෙසු චජෙජසු භයදසාචී සමාදය සිකඛති සිකඛාපදෙසු අපරිපකකාය මෙසිය, වෙතොවිමුත්තියා අයං දුතියො ධම්මො උරිපකකාය සංවත්තති.

3. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු යායං කථා අභිසප්‍රෙශ්විකා වෙතො-චිවරණසප්පායා, සෙය්‍යථීදං: අපපිච්ඡකථා -ප- උචරුපියා කථාය නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. අපරිපකකාය මෙසිය, වෙතොවිමුත්තියා අයං තතියො ධම්මො පරිපකකාය සංවත්තති.

4. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු ආරඤ්චිරියො විභරති අකුසලානං ධම්මානං පභානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දඤ්ඤාපරකකමො දඤ්ඤාකඤ්ඤාධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. අපරිපකකාය මෙසිය වෙතො-විමුත්තියා අයං චතුෂො ධම්මො පරිපකකාය සංවත්තති.

5. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයක්ඛාලිතියා පඤ්ඤා සලනනාගතො අරියාය නිබ්බාදිකාය සමොදුක්ඛකඛයගාලිතියා, අපරිපකකාය මෙසිය වෙතොවිමුත්තියා අයං පඤ්ඤාමො ධම්මො පරිපකකාය සංවත්තති.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මේසියසාචීර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹි භාග්‍යවතුන් සතසා වැද එකත්පසෙක හිත. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් මෙසිය සාචීර හඟවන්නට තෙල සැල කළේය: වහන්ස, මෙහි එ අඹවෙනෙහි උසන මට බෙහෙවින් කාම-චිතරකය, ව්‍යාපාදචිතරකය, විහිංසාවිතරකය යන තුන් උමු අකුශල චිතරකයෝ පහළ වෙත්. වහන්ස, ඒ මට මෙ සිත විය: හවන්හි, එකකින් ආශ්චය්‍ය ය. හවන්හි, එකකින් අද්භූත ය. ගෙත් හික්ම අනගාරිය සස්තෙහි පැවිදි වූයෙමි සැදහැයෙන් වෙමි. වැලින් කාමචිතරකයෙන, ව්‍යාපාදචිතරකයෙන, විහිංසාවිතරකයෙනැයි මේ තුන් උමු අකුශල-චිතරකයෙන් ලුහුඟැඳියෙමි වෙමි.

මෙසිය ය, නො මුහුකළ විකතවිමුක්තිහුගේ මුහුකිරීම පිණිස පඤ්ඤාධර්ම කෙනෙක් වෙයි. කවර පසෙක යත්:

1. මේසිය, මෙ සස්තෙහි මහණ කලණමිතුරන් ඇතියේ කලණ යහළුවන් ඇතියේ කලණ යහළුවන් කෙරෙහි නැඹුරු වූයේ වෙයි. මේසිය ය, නො පිරිපැසුණු විකතවිමුක්තිහුගේ පරිපාකය පිණිස මේ පළවු දහම වෙයි.

2. මේසිය, තවද මහණ සිල්වක් වූයේ ප්‍රතිමොක්ෂසංචරයෙන් සංචාන වූයේ වෙයි. ආචාරගොචරසම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍රවදායෙහි හය දක්නා සුලු වැ වාස කෙරෙයි. සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයන්හි හික්මෙයි. මෙසිය ය, නො පිරිපැසුණු විකතවිමුක්තිහුගේ පරිපාකය පිණිස මේ ඔදවන ධර්මය වෙයි.

3. මේසිය ය, තවද මහණ යම් මේ කථාවක් ක්ලෙශාභිලෙඛනයට හිතද, ශමච්චිද්ධතා විකතවීරණයට සත්ප්‍රාය ද, එනම්, අප්පිඡ්ඡකථාය... විමුක්තිඤ්ඤාදසසනකථා යි. එබඳු කථා කැමැති සේ ලබනසුලු සුවයේ ලබනසුලු විදුල ව ලබන සුලු වෙයි. මෙසිය ය, නො පිරිපැසුණු විකතවිමුක්තිහුගේ පරිපාකය පිණිස මේ තෙවන ධර්මය වෙයි.

4. තවද මේසිය ය, මහණ අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස කුශල-ධර්මයන්ගේ උපසම්පත් පිණිස ස්වාම දැකියේ දළපැරකුම් ඇතියේ කුශල-ධර්මයන්හි නික්මීමට දුර ඇතියේ ඇරඹූ වැර ඇතියේ වෙසෙයි. මේසිය ය, නො පිරිපැසුණු විකතවිමුක්තිහුගේ පරිපාකය පිණිස මේ සිවුවන ධර්මය වෙයි.

5. තවද මේසිය ය, මහණ උදයව්‍යායගාමීනී වූ ආයු වූ නිවේදය ඇසුරු කළ මොනොවට දුක්ඛණයට යනසුලු ප්‍රභයෙන් සමන්වාගත වූයේ පැණවත් වෙයි. මේසිය ය, නො පිරිපැසුණු විකතවිමුක්තිහුගේ පරිපාකය පිණිස මේ පස්වන ධර්මය වෙයි.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිහ භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-
සභායසස, කල්‍යාණසමපවඛකසා: සීලවා හච්ඡසති පාතීමොකඛසචර-
සචුතො චිහරියසති ආචාරගොචරසමපනෙතො අණුමනෙහසු වජජසු
හයදසසාවී සමාදය චිකඛිති සිකඛාපදෙසු.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිය භික්ඛුනො පාටිකඛිං, කල්‍යාණ-
සභායසස, කල්‍යාණසමපවඛකසා. යායං කථා අභියලෙලඛිකා වෙතො-
චිවරණසප්පායා, සෙය්‍යථිදං; අපපිච්ඡකථා -පෙ- චිලිකතිඤ්ඤාදසසනකථා,
ඵවරුපියා කථාය නිකාමලාභී හවිසසති අකිච්ඡලාභී අකච්ඡරලාභී.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිය භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ
සභායසස, කල්‍යාණසමපවඛකසා ආරඳධවීරියො චිහරියසති -පෙ-
කුසලෙසු ධමෙලෙසු.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිය භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-
සභායසස කල්‍යාණසමපවඛකසා: පඤ්ඤවා හවිසසති උදයඝාමිනියා
පඤ්ඤය සමනතාගතො අරියාය නිබ්බෙධිකාය සමම:දුක්ඛකඛයගමිනියා.

6-9 තෙන ව පන මෙසිය භික්ඛුනො ඉමෙසු පඤ්ඤසු ධමෙලි සු පනිච්ඡාය
වක්ඛාතො ධමො උතරිං භාවෙනඛො: අසුහා භාචනඛො රාගසස
පහානාය, මෙතො භාවෙනඛො ව්‍යාපාදසස පහානාය, ආනාපානසති
භාවෙනඛො චිතකකපචෙද්දය, අනිච්චසඤ්ඤා භාවෙනඛො අසමාන-
සලිඤ්ඤානාය. අනිච්චසඤ්ඤීනො මෙසිය අනත්තසඤ්ඤා සණ්ඨානි.
අනත්තසඤ්ඤී අසමානසලිඤ්ඤානං පාපුණානි. දිට්ඨෙව ධමෙම
නිබ්බානන්ති.

9. 1. 1. 4

නන්දක සුත්තං

එකං සමයං හගවා සාවකීයං චිහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකසස
ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්ථො නන්දකො උපච්ඡානසාලායං
භික්ඛු ධම්මියා කථාය සන්දෙසෙති සමාදපෙති සලිකෙතජෙති
සමපහංසෙති.

මේසිය ය, කලණමිතුරන් ඇති කලණයහළුවන් ඇති කලණමිතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති වියයුතු: ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරයෙන් සංවාත වූයේ සිල්වත් වන්නේ ය, ආචාරගොවරසමපන්න වූයේ අණුමාත්‍රවදායෙහි බිය දක්නා සුලු වූ වාස කැරන්නේ ය, සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයන්හි හික්මෙන්නේ ය කියා යි.

මේසිය ය, කලණ මිතුරන් ඇති කලණ යහළුවන් ඇති කලණ මිතුරන් කෙරෙහි නැඹුරු වූ මහණ විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: අප්පිච්ඡකථා ය ... විලිඛනිඤ්ඤාණදසකකථා ය යන අභිසංග්‍රහයට හිත වූ විකෘතිවරණයට සක්ප්‍රාය වූ යම මේ කථායෙක් වේ නම් උබ්බු කථා කැමැති සේ ලබන සුලු, විපුල ව ලබන සුලු, නිදුකින් ලබන සුලු වෙයි.

මේසිය ය, කලණ මිතුරන් ඇති කලණ යහළුවන් ඇති කලණ මිතුරන් කෙරේ නැඹුරු මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: කුසල් දහමහි ... ඇරඹූ වැර ඇතියේ වාස කරන්නේ ය කියා යි.

මේසිය ය, කලණමිතුරන් ඇති කලණයහළුවන් ඇති කලණ මිතුරන් කෙරේ නැඹුරු වූ මහණහු විසින් තෙල කැමැති විය යුතු: උදයවායගාමීනී වූ ආයඨී වූ හිර්වෙදයට හිත වූ මොනොවට දු:ඛක්ෂයට යනසුලු ප්‍රඥයෙන් සමන්වාගත වූයේ පැණවත්වන්නේ ය කියා යි.

6-9 මේසිය ය, එ මහණහු විසින් මේ පඤ්චධර්මයන්හි පිහිටා මතුයෙහි සතර ධර්ම කෙනෙක් වැඩිය යුතුවහ: රාගයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස අසුභයෝ වැඩිය යුතුවහ. ව්‍යාපාදයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස මෛත්‍රීය වැඩිය යුතුය. විතර්කාපච්ඡේදය පිණිස ආනාපානසතිය වැඩිය යුතුය. අස්මිමාන-සමුද්ද්ධාතය පිණිස අනිත්‍යසංඥ වැඩිය යුතු. මෙසිය, අනිත්‍යසංඥ ඇතියහුට අනාත්මසංඥ සිටුනේ ය. අනාත්මසංඥ ඇතියේ අස්මිමාන-සමුද්ද්ධාතයට පැමිණෙයි. ඉහාත්මයෙහි ම නිර්වාණයට පැමිණෙයි.

9. 1. 1. 4

නන්දක සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනෙපිඬු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වාසය කරන සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් නන්දක සථවිර උච්චන්හල්හි දහැමි කථායෙන් මහණුන්ට කරුණු දක්වයි, සමාදන් කරවයි, සමුදෙක්ඛනා කරවයි, මොනොවට පහන් කරවයි.

අප් බො හගවා සායනභසමයං පටිසල්ලානා වුච්ඡිතො යෙන උපට්ඨානසාලං තෙතුවසසිකමී. උපසඬකමීකා බහිද්ධාරකොට්ඨකෙ අට්ඨාසි කපාපරියොසානං ආගමාමානෝ. අප් බො හගවා කපාපරියොසානං විදීකා උකකාසිකා අභ්ගලං ආකොටෙසි. විචිරිංසු බො තෙ භිකු බ්ගවතෝ ද්ධාරං. අප් බො හගවා උපට්ඨානසාලං පාවිසි. පටිසිකා පඤ්ඤකෙත ආසනෙ නිසීදී. නිසජ්ජ බො හගවා ආයඤ්ඤානං නන්දකං එතදවොච: දීසො බො ත්ඨායං නන්දක ධම්මපරියායො භිකුනං පටිභාසි. අපි ච මේ¹ පිට්ඨි ආගිලායති බහිද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීතසස කපාපරියොසානං ආගමයමානසාති.

එවං වුතෙත ආයඤ්ඤා නන්දකො සාරජ්ජායමානරූපො² හගවතං උතදවොච, න බො මයං හතෙත ජානාම හගවා බහිද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීතොති. සවෙහි මයං හතෙත ජානෙය්‍යාම හගවා බහිද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීතොති එත්තකමපි³ නො නපට්ඨිභාසෙය්‍යාති.

අප් බො හගවා ආයඤ්ඤා නන්දකං සාරජ්ජායමානරූපං විදීකා ආයඤ්ඤා නන්දකං එතදවොච: සාධු සාධු නන්දක, එවං බො නන්දක, කුම්භාකං පතිරූපං කුලපුත්තානං සඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරියං පඤ්චජිතානං යං කුමෙත ධම්මියා කපාය සනිතිදෙය්‍යාථ. සනිතිපතිතානං වො නන්දක ද්ධයං කුරුඤ්ඤා: ධම්මී වා කපා, අරියො චා කුණ්ඨිභාවො.

සඤ්ඤා ච නන්දක භිකු බොති නො ච සීලවා, උචං සො තෙතඤ්ඤාන අපරිපුරො හොති. තෙත නං අභ්ගං පරිපුරෙතඛං: කිත්තාහං සඤ්ඤා ච අසංසීලවා වාති. යතො ච බො නන්දක, භිකු සඤ්ඤා ච හොති සීලවා ච, එවං සො තෙතඤ්ඤාන පරිපුරො හොති.

සඤ්ඤා ච නන්දක භිකු බොති සීලවා ච, නො ච ලාභී අජ්ඣක්ඛං වෙතොසමථසාති. එවං සො තෙතඤ්ඤාන අපරිපුරො හොති. තෙත නං අභ්ගං පරිපුරෙතඛං: කිං නාහං සඤ්ඤා ච අසංසීලවා ච ලාභී ච අජ්ඣක්ඛං වෙතොසමථසාති. යතො ච බො නන්දක භිකු සඤ්ඤා ච හොති සීලවා ච, ලාභී ච අජ්ඣක්ඛං වෙතොසමථසාති, එවං සො තෙතඤ්ඤාන පරිපුරො හොති. සඤ්ඤා ච නන්දක භිකු බොති සීලවා ච, ලාභී ච අජ්ඣක්ඛං වෙතො සමථසාති. න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මෙ විපසනාය. එවං සො තෙතඤ්ඤාන අපරිපුරො හොති.

1. අපි මෙ-මජ්ජ. 3. එත්තකමපි ධම්මෙ-මජ්ජ.
2. සාරජ්ජායමානරූපො-මජ්ජ. සාරජ්ජායමානරූපො-දීඉ

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වරුයෙහි පිළිසලනින් නැති සේක් උවටන්හල වෙත එළැඹී සේක. එළැඹී බිහිදෙරටුයෙහි කපාපයාච්චසානසය බලන සේක් වැඩ සිටියහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කපාපයාච්චසානසය දන කාරා දෙරඳුල පහළහ. එමහණහු හඟවත්තට දෙර වීවර කළහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපසානසාලාවට පිවිසිය හ. පිවිස පැන වූ අස්නෙහි හුන්හ. හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් නර්මකහට තෙල වදළ සේක: නර්මකය, තාගේ මේ දීඛධම්පයායය මහණුන් හට වැටහිණ. එතෙකුදු වුව බිහි දෙරටුයෙහි කතා කෙළවර බලා සිටී මාගේ පිට රිදෙයි.

මෙසේ වදළ කල්හි ආයුෂ්මත් නර්මක බියපත් සැහැවී ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල සැල කෙළේ ය: වහන්ස, අපි භාග්‍යවතුන් බිහි දෙරටුයෙහි සිටියහ යි නොදන්නටු. වහන්ස, ඉදින් අපි හඟවතුන් බිහි-දෙරටුයෙහි සිටියහ යි දත්තමෝ නම් අපට මෙ පමණකුදු නො වැටහේ යි. (නො කියවෙන්නේ යි.)

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් නර්මක සථවිර බියපත් සැහැවී ඇතියහු දන ආයුෂ්මත් නර්මක හට තෙල වදළ සේක: නර්මකය, මැනවී, මැනවී. නර්මකය, කුලපුත්‍ර වූ සැදහැයෙන් ගෙන් හික්ම අනගාරිය ශාසනයෙහි පැදී වූ තොපට යම් හෙයකින් මෙබඳු දහමී කපායෙන් තෙපි හිඳිනහු නම් එය සුදුසු වෙයි. නර්මකය රැස් වූ තොප ඒසින් කටයුතු දෙකෙකි: දහමී කපාව හෝ ආයාච්චසානසය හෝ යි.

නර්මකය, මහණ සැදහැතියේ වෙයි. සිල්වත් නොද වෙයි. මෙසේ හේ එ කරුණින් අපරිපුණ් වෙයි. ඔහු ඒසින් එකරුණ පිරිය යුතු: කවර උපායෙන් මම සැදහැතියෙමි ද සිල් ඇතියෙමි ද වෙමි යි. නර්මකය, යම් කලෙක මහණ සැදහැතියේත් සිල් ඇතියේත් වේ ද, මෙසේ හේ එකරුණින් පරිපුණ් වෙයි.

නර්මකය, මහණ සැදහැතියේත් සිල් ඇතියේත් වෙයි. අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍යාසමරය නො ලබනසුලු වෙයි. මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපුණ් වෙයි. ඔහු විසින් එකරුණ පිරිය යුතු: කීමෙකින් මම සැදහැතියෙමි ද සිල් ඇතියෙමි ද අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍යාසමරය ලබනසුලු යෙමි ද වෙමිද යි. නර්මකය, යම් කලෙක මහණ සැදහැතියේත් සිල් ඇතියේත් අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍යාසමරය ලබනසුලුයේත් වේ ද, මෙසේ හේ එ කරුණින් පරිපුණ් වෙයි. නර්මකය, මහණ සැදහැතියේත් සිල් ඇතියේත් අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍යාසමරය ලබනසුලුයේත් වෙයි, සංකාරපරිග්‍රහවීදම්නාඤ්ඤානොලබන සුලුයේ වෙයිද, මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපුණ් වේ.

සෙය්‍යථාපි නන්දක පාණතො චතුප්පාදකො, තසසස ඵකො පාදෙ ඔමකො ලාමකො, ඵචං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො අසස, ඵචමෙව ඛො නන්දක භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව ලාභී ව අජ්ඣන්තං වෙතොසමථසස න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මචිපසසනාය, ඵචං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අඛං පරිපුරෙතබ්බං; කිත්තාභං සද්දො ව අසසං සීලවා ව ලාභී ව අජ්ඣන්තං වෙතොසමථසස, ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්ම චිපසසනායාති. යතො ව ඛො නන්දක, භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව ලාභී ව අජ්ඣන්තං වෙතොසමථසස ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්මචිපසසනාය, ඵචං සො තෙනබ්බෙන පරිපුරො හොතිති.

ඉදමවො ව භගවා ඉදං වන්ධා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාදිසි.

අථ ඛො ආයස්මා නන්දකො අවීරපකකතකසස භගවතො භික්ඛු ආමනෙකසි; ඉදනාචුසො භගවා චතුභි පදෙභි කෙවලපරිපුරණණං පරිසුඤ්ඤාධම්මචිපසසනායං පකාසෙත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පච්චෙය්‍යා: “සද්දො ව නන්දක භික්ඛු හොති, නො ව සීලවා, ඵචං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො හොති, තෙන තං අඛං පරිපුරෙතබ්බං; කිත්තාභං සද්දො ව අසසං සීලවා වාති. යතො ව ඛො නන්දක භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව, ඵචං සො තෙනබ්බෙන පරිපුරො හොති. සද්දො ව නන්දක භික්ඛු හොති සීලවා ව, නො ව ලාභී අජ්ඣන්තං වෙතොසමථසස -පෙ- ලාභී ව අජ්ඣන්තං වෙතොසමථසස න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මචිපසසනාය, ඵචං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො හොති.

සෙය්‍යථාපි නන්දක, පාණතො චතුප්පාදකො, තසසස ඵකො පාදෙ ඔමකො ලාමකො, ඵචං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො අසස. ඵචමෙව ඛො නන්දක, භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව, ලාභී ව අජ්ඣන්තං වෙතොසමථසස, න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මචිපසසනාය, ඵචං සො තෙනබ්බෙන අපරිපුරො හොති, තෙන තං අඛං පරිපුරෙතබ්බං. කිත්තාභං සද්දො ව අසසං සීලවා ව ලාභී ව අජ්ඣන්තං වෙතොසමථසස, ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්මචිපසසනායාති. යතො ව ඛො නන්දක භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව ලාභී ව අජ්ඣන්තං වෙතොසමථසස ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්මචිපසසනාය, ඵචං සො තෙනබ්බෙන පරිපුරො හොතිති.

නන්දකය, යම් පරිදි සිවුපා ඇති ප්‍රාණියෙක් වෙ ද, ඔහුගේ එක පයෙක් හීන වූයේ ලාමක වූයේ වෙයි. මෙසේ හේ එ කරුණින් අපරිපූර්ණ වන්නේ ය. නන්දකය, එපරිදි ම මහණ සැදුහැනියේත් සිල් ඇතියේත් අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍රමයමය ලබන සුලුයේත් වෙයි. අධිප්‍රඥ ධම්මවිද්විතාව (සංඝාරපරිග්‍රහවිද්විතාඥනය) නො ලබනසුලුයේ වෙයි. මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපූර්ණ වෙයි. ඔහු විසින් එකරුණ පිරිය යුතු: කවර කරුණින් මම සැදුහැනියෙම සිල්ඇතියෙම අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍රමයමය ලබනසුලු යෙම ද සංඝාරපරිග්‍රහ විද්විතාඥනය ලබනසුලුයෙම ද වෙමි යි. නන්දකය, යම් කලෙක මහණ සැදුහැනියේත් සිල් ඇතියේත් අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍රමයමය ලබනසුලුයේත් සංඝාරපරිග්‍රහවිද්විතාඥන ලබනසුලුයේත් වෙ ද, හේ මෙසේ එ කරුණින් පරිපූර්ණ වෙයි.

භගවත්හු මේ වදළඟ: සුගත්හු මේ වදරා හුනස්නෙන් නැගී වෙහෙරට පිවිසියහ.

එකල්හි ආයුෂ්මත් නන්දක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩි නො බෝ වෙලාවෙකින් මහණුන් ඇමතී ය: ඇවැත්හි, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිවුපෙදෙකින් සර්වපරිපූර්ණ වූ පරිශුඤ්ඤා වූ මාභිඛුභවයාභිය ප්‍රකාශ කොට හුනස්නෙන් නැගී (ගඳකිළි) වෙහෙරට පිවිසියහ. “නන්දකය, මහණ සැදුහැනි වෙයි. නො ද සිල්වත් වෙයි. මෙසේ හේ එ කරුණින් අපරිපූර්ණ වෙයි. ඔහු විසින් එ කරුණ පිරිය යුතු: කවර කරුණින් මම සැදුහැනියෙම ද සිල් ඇතියෙම ද වෙමි”යි. නන්දකය, යම් කලෙක මහණ සැදුහැනියේත් සිල් ඇතියේත් වෙ ද, මෙසේ හේ එ කරුණින් පරිපූර්ණ වෙයි. නන්දකය, මහණ සැදුහැනියේත් සිල් ඇතියේත් වෙයි. අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍රමයමය නො ලබනසුලුයේත් වෙයි ... අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍රමයමය ලබන සුලුයේත් වෙයි. සංඝාරපරිග්‍රහවිද්විතාඥනය නො ලබන සුලුයේ වෙයි. මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපූර්ණ වෙයි.

නන්දකය, යම් පරිදි සිවුපා ඇති ප්‍රාණියෙක් වෙ ද, ඔහුගේ එක පයෙක් ඕමකය, ලාමකය, මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපූර්ණ වෙයි. නන්දකය, එ පරිදි ම මහණ සැදුහැනියේත් සිල් ඇතියේත් අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍රමයමය ලබනසුලුයේත් වෙයි. සංඝාරපරිග්‍රහවිද්විතාඥනය නො ලබනසුලුයේ වෙයි. මෙසේ හේ එකරුණින් අපරිපූර්ණ වෙයි. ඔහු විසින් එ කරුණ පිරිය යුතු. කවර කරුණින් මම සැදුහැනියෙම ද සිල් ඇතියෙම ද අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍රමයමය ලබන සුලුයෙම ද සංඝාරපරිග්‍රහවිද්විතාඥන ලබනසුලුයෙම ද වෙමි යි. නන්දකය, යම් කලෙක මහණ සැදුහැනියේත්, සිල් ඇතියේත්, අධ්‍යාත්මයෙහි වික්‍රමයමය ලබන සුලුයේත් සංඝාරපරිග්‍රහවිද්විතාඥන ලබන සුලුයේත් වෙ ද, මෙසේ හෙතෙම එකරුණින් පරිපූර්ණ වෙ”යයි.

පඤ්චමෙ ආවුසො, ආනිසංසා කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධාවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣේ-කල්‍යාණං උරියොසානකල්‍යාණං සාඤ්ඤාං සන්ධානං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- පරිපුණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, තථා තථා සො සන්ධි පියො ව භොති මනාපො ව ගරු ව භාවනියො ව අයං ආවුසො, පඨමො ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය.

පුනවපරං ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, තථා තථා සො තසම් ධම්මෙ අඤ්ඤාපට්ඨං වෙදී ව භොති ධම්මපට්ඨං වෙදී ව, අයං ආවුසො, දුතියො ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය.

පුනවපරං ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, තථා තථා සො තසම් ධම්මෙ ගච්ඡීරං අඤ්ඤාපට්ඨං පඤ්ඤා අතිවිජ්ඣා පසසති, අයං ආවුසො, තතියො ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය.

පුනවපරං ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තථා තථා නාං සබ්බභවාරි උත්තරිං සමභාවෙන්, “අධා අයමායසමා පතො වා පච්ඡති වා”ති, අයං ආවුසො චතුසො ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තඤ්ඤාං යෙ තෙ භික්ඛු සෙධා අපඤ්ඤාමානා අනුකරො යොගසෙකම් පඤ්ඤාමානා විහරන්ති, තෙ තං ධම්මං සුඤ්ඤා විරියං ආරහන්ති අපඤ්ඤා පඤ්ඤා, අනධිගතසා අධිගමාය අසම්මතසා සම්මතියාය. යෙ පන තඤ්ඤා ආරහන්තො විජ්ඣාසවා වුද්ධිවචනො කතකරණියා ඔභිතභාරා අනුපඤ්ඤා-සද්ධා පරිකම්භෙහවසංයොජනා සමද්දඤ්ඤා විමුක්ඛා, තෙ තං ධම්මං සුඤ්ඤා දිට්ඨධම්මෙ සුඤ්ඤාමාර්ගෙ අනුසුඤ්ඤා විහරන්ති. අයං ආවුසො, පඤ්ඤාමො ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය. ඉමෙ ධො ආවුසො, පඤ්ඤා ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය.

1. පඤ්ඤා වා-මජ්ඣිම නිකායෙ.

ඇවැත්නි, සුදුසු කල්හි ධර්මග්‍රවණයෙහි, සුදුසු කල්හි ධර්මසාකච්ඡායෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණෙක් මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ මධ්‍යකල්‍යාණ වූ උය්‍යවසානකල්‍යාණ වූ සාත්ථව්‍යඤ්ඤාන වූ දහම දෙසයි. කෙටිපරිපූර්ණ වූ පරිඤ්ඤා භ්‍රමණව්‍යාප්ත ප්‍රකාශ කරයි. ඇවැත්නි, යම් යම් පරිදි මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ .. දහම දෙසා නම් පරිඤ්ඤා භ්‍රමණව්‍යාප්ත පවසා නම් ඒ ඒ පරිදි හේ ශාක්‍යාහට ප්‍රිය ද වෙයි. මනාප ද වෙයි. ගරුතන්හි සිටියේ වෙයි. සම්භාවනාවට සුදුසු ද වෙයි. ඇවැත්නි, මේ සුදුසු කල්හි ධර්මග්‍රවණයෙහි, සුදුසු කල්හි ධර්මසාකච්ඡා කිරීමෙහි පළමු අනුසස්.

කවද ඇවැත්නි, මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසයි. සසුන් බබසර පවසයි. ඇවැත්නි, යම් යම් පරිදි මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ දහම දෙසා නම් බබසර පවසා නම් ඒ ඒ පරිදි හේ ඵ දහමහි අරුත් දන්තෙත් වෙයි. පෙළ දහම දන්තෙත් වෙයි. ඇවැත්නි, සුදුසු කල්හි දහම ඇසුමහි, සුදුසු කල්හි ධර්මසාකච්ඡායෙහි මේ දෙවන අනුසස්.

කව ද ඇවැත්නි, මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසයි. බබසර පවසයි. ඇවැත්නි, යම් යම් පරිදි මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසා නම් බබසර පවසා නම් ඒ ඒ පරිදි හේ ඵ දහමහි ගැඹුරු අරුත් පද විවසුන් සහගීය මහනැණිත් විනිවිද දක්නේ යි. ඇවැත්නි, කල්හි දහම ඇසුමහි, කල්හි ධර්මසාකච්ඡායෙහි මේ තෙවන අනුසස්.

කවද ඇවැත්නි, මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසයි. බබසර පවසයි. ඇවැත්නි, මහණ යම් යම් පරිදි මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසා නම් බබසර පවසා නම් ඒ ඒ පරිදි සමුම්සරහු ඔහට මතුයෙහි සම්භාවනා කෙරෙහි: "ඵකතින් මේ ආයුෂ්මත් (රහත්බවට) පැමිණියේ හෝ පැමිණෙන්නේ හෝ වේ" යයි. ඇවැත්නි, කල්හි දහම ඇසුමහි, කල්හි ධර්මසාකච්ඡායෙහි මේ සිවුවන අනුසස්.

කව ද ඇවැත්නි, මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසයි. බබසර පවසයි. ඇවැත්නි, යම් යම් පරිදි මහණ මහණුනට ආදිකල්‍යාණ වූ ... දහම දෙසා නම් බබසර පවසා නම් ඒ ඒ කරුණෙහි යම් ඒ මහණ කෙතෙක් ඉගෙනී දුටුවාහු රහත් පලයට නො පත් සිත් ඇත්තාහු අනුකාර රහත්පල පතන්නාහු වෙසෙත් නම් ඔහු ඵ දහම අසා අප්‍රාප්තමාර්ගඵලයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනධිගතමාර්ගඵලයාගේ අධිගමය පිණිස අසාක්ෂාත්කාතයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස වැර අරඹත්. යම් ඒ මහණ කෙතෙක් ඵහි ලා රහත් දුටුවාහු ක්ෂිණාසුව දුටුවාහු වැස නිම වූ මහබබසර ඇත්තාහු කළ සිවුමහ කරුණ ඇත්තාහු බහා තැබූ කෙලෙස්බර ඇතියාහු පැමිණි රහත්පල ඇතියාහු පරික්ෂිණ හවසායෝජන ඇතියාහු මොනොවට දන මිදුණාහු වෙත් නම් ඔහු ඵදහම අසා ඉහාත්මසුවවිහරණයෙහි ම යෙදුණාහු වෙතෙත්. ඇවැත්නි, කල්හි දහම ඇසුමහි කල්හි ධර්ම සාකච්ඡායෙහි මේ පස්වන අනුසස්.

9. 1. 1. 5

බලසධගභවතපු සුතතං

[සාවකීනිදනං]

වත්තාරිමානී භික්ඛවෙ බලානී, කභමානී වත්තාරී: පඤ්ඤබලං විරියබලං අනවජ්ජබලං සධගභබලං. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤබලං: යෙ ධම්මො අකුසලා අකුසලසංඛිතා, යෙ ධම්මො කුසලා කුසලසංඛිතා, යෙ ධම්මො සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛිතා, යෙ ධම්මො අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛිතා, යෙ ධම්මො කණ්ණා කණ්ණසංඛිතා, යෙ ධම්මො සුක්කා සුක්කසංඛිතා, යෙ ධම්මො අසෙවිතඛ්ඛා අසෙවිතඛ්ඛසංඛිතා, යෙ ධම්මො සෙවිතඛ්ඛා සෙවිතඛ්ඛසංඛිතා, යෙ ධම්මො නාලමරියා නාලමරියසංඛිතා, යෙ ධම්මො අලමරියා අලමරියසංඛිතා, ක්‍රියාසංඛිතා ධම්මො පඤ්ඤා වොදිට්ඨා භොඤ්ඤි වොචරිතා භොඤ්ඤි. ඉදං වූච්චති භික්ඛවෙ පඤ්ඤබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ විරියබලං: යෙ ධම්මො අකුසලා අකුසලසංඛිතා, යෙ ධම්මො සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛිතා, යෙ ධම්මො කණ්ණා කණ්ණසංඛිතා, යෙ ධම්මො අසෙවිතඛ්ඛා අසෙවිතඛ්ඛසංඛිතා, යෙ ධම්මො නාලමරියා නාලමරියසංඛිතා, තෙසං ධම්මානං පභානාය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතං පඤ්ඤානි පදහති. යෙ ධම්මො කුසලා කුසලසංඛිතා, යෙ ධම්මො අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛිතා, යෙ ධම්මො සුක්කා සුක්කසංඛිතා, යෙ ධම්මො සෙවිතඛ්ඛා සෙවිතඛ්ඛසංඛිතා, යෙ ධම්මො අලමරියා අලමරියසංඛිතා, තෙසං ධම්මානං පටිලාභාය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතං පඤ්ඤානි පදහති. ඉදං වූච්චති භික්ඛවෙ විරියබලං.

9. 1. 1. 5

බලසඩගහවතපු සුත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ බල සතරෙකි. කවර සතරෙක යත්: පඤ්ඤාබල ය, විරියබල ය, අනවජ්ජබල ය, සඛ්‍යහබල යි. මහණෙනි, පඤ්ඤාබල නම් කවර යත්: අකුශල වූ අකුශලසංඛ්‍යාත වූ යම් දහම් කෙතෙක් වෙන් ද කුශල වූ කුශලසංඛ්‍යාත වූ යම් දහම් කෙතෙක් වෙන් ද, සාවද්‍ය වූ සාවද්‍යසංඛ්‍යාත වූ යම් දහම් කෙතෙක් වෙන් ද, අනවද්‍ය වූ අනවද්‍යසංඛ්‍යාත වූ යම් දහම් කෙතෙක් වෙන් ද, කෘෂ්ණ වූ කෘෂ්ණසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ශුක්ල වූ ශුක්ලසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, අසේවිතවා වූ අසේවිතවාසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, සේවිතවා වූ සේවිතවාසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ආයථිභාවකරණයට අසමත් වූ ආයථිභාවකරණයට අසමත් ය යි කියන ලද යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ආයථිභාවකරණයට සමථි වූ ආයථිභාවකරණයට සමථි ය යි කියනලද යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ඔහු විසින් ඒ ධර්මයෝ මොනොවට දක්නාලද්‍රු වෙත්. මනොදාරයෙහි මොනොවට සමුද්‍යාවාරප්‍රාප්ත වෙති. මහණෙනි, මේ පඤ්ඤාබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, විරිය බල නම් කවර යත්: අකුශල වූ අකුශලසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, සාවද්‍ය වූ සාවද්‍යසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, කෘෂ්ණ වූ කෘෂ්ණසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, අසේවිතවා වූ අසේවිතවාසංඛ්‍යාත යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ආයථිභාවකරණයට අසමත් වූ ආයථිභාවකරණයට අසමත් ය යි කියන ලද යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ඒ දහමුත්තේ ප්‍රභාණය පිණිස ජන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි, වැර අරඹයි, සිත නඟා ගනියි, ප්‍රධන්වියථි කෙරෙයි, කුශල් වූ කුශලසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, අනවද්‍ය වූ අනවද්‍යසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ශුක්ල වූ ශුක්ලසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, සේවිතවා වූ සේවිතවාසංඛ්‍යාත වූ යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ආයථිභාවකරණයට සමථි වූ ආයථිභාවකරණයට සමථි ය යි කියන ලද යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, එ දහමුත්තේ ප්‍රතිලාභය පිණිස ජන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර වධයි, සිත නඟා ගනියි, ප්‍රධන් කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ විරියබලය යි කියනු ලැබේ.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, අනවජ්ජබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො අනවජ්ජන කායකමෙමන සමනනාගතො හොති, අනවජ්ජන වච්ඤාමෙමන සමනනාගතො හොති, අනවජ්ජන මනොකමෙමන සමනනාගතො හොති. ඉදං චූචන්ති භික්ඛවෙ අනවජ්ජබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, සඛහබලං: වතාරිමානී භික්ඛවෙ සඛහච්ඡන්ති. දුතං පෙය්‍යවජ්ජං අත්ථවරියා සමානතතනා. එතදග්‍රහං භික්ඛවෙ, දුතානං යද්දිදං ධම්මදුතං. එතදග්‍රහං භික්ඛවෙ, පෙය්‍යවජ්ජානං යද්දිදං අත්ථිකසස ඔභිතසොතසස උනපඋනං ධම්මං දෙසෙති. එතදග්‍රහං භික්ඛවෙ, අත්ථවරියානං යද්දිදං අසසඛං සඛාසවපද්‍ය සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති. දුසසීලං සීලසම්පද්‍ය සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති, මච්ඡරිං වාගසම්පද්‍ය සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති. දුපපඤ්ඤ පඤ්ඤසම්පද්‍ය සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති, එතදග්‍රහං භික්ඛවෙ, සමානතතනානං යද්දිදං සොතාපනෙතා සොතාපනාසස සමානතෙතා, සකදගාමී සකදගාමීසස සමානතෙතා, අනාගාමී අනාගාමීසස සමානතෙතා, අරහං අරහතො සමානතෙතා. ඉදං චූචන්ති භික්ඛවෙ සඛහබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ චතතාරි බලානීති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ චතුහි බලෙහි සමනනාගතො අරියසාවකො පඤ්චගයානි සමතිකකතො හොති, කතමානි පඤ්ච: ආර්ථිකභයං අසිලොකභයං, පරිසසාරජ්ජභයං, මරණභයං, දුග්‍රහනිභයං. ස ඛො සො භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉතිපට්ඨසඤ්චිකකති: නාහං ආර්ථිකභයසස භායාමි, කිසසාහං ආර්ථිකභයසස භායිසසාමි, අත්ථි මෙ වතාරි බලානි, පඤ්ඤබලං චිරියබලං අනවජ්ජබලං සඛහබලං. දුපපඤ්ඤ ඛො ආර්ථිකභයසස භායෙය්‍ය, කුසීතො ආර්ථිකභයසස භායෙය්‍ය, සාවජ්ජකායකමමනො වච්ඤාමමනො මනොකමමනො ආර්ථිකභයසස භායෙය්‍ය, අසඛහතකො ආර්ථිකභයසස භායෙය්‍ය. නාහං අසිලොකභයසස භායාමි -පෙ- නාහං පරිසසාරජ්ජභයසස භායාමි -පෙ- නාහං මරණභයසස භායාමි -පෙ- නාහං දුග්‍රහනිභයසස භායාමි -පෙ- කිසසාහං දුග්‍රහනිභයසස භායිසසාමි අත්ථි මෙ වතාරි බලානි: පඤ්ඤබලං චිරියබලං අනවජ්ජබලං සඛහබලං. දුපපඤ්ඤ ඛො දුග්‍රහනිභයසස භායෙය්‍ය. කුසීතො දුග්‍රහනිභයසස භායෙය්‍ය සාවජ්ජකායකමමනො -පෙ- වච්ඤාමමනො -පෙ- මනොකමමනො -පෙ- දුග්‍රහනිභයසස භායෙය්‍ය, අසඛහතකො දුග්‍රහනිභයසස භායෙය්‍ය, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ චතුහි බලෙහි සමනනාගතො අරියසාවකො ඉමානි පඤ්චගයානි සමතිකකතො හොතිති.

මහණෙනි, අනවජ්ජබල නම් කවර: මහණෙනි, මෙසස්නෙහි අරිසවු අනවද්‍ය කායකර්මයෙන් සමන්වාගත වෙයි. අනවද්‍යවාක්කර්මයෙන් සමන්වාගත වෙයි. අනවද්‍ය මන:කර්මයෙන් සමන්වාගත වේ. මහණෙනි, මේ අනවද්‍ය බලැයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සඛහබල නම් කවර යත්: මහණෙනි, මේ සඬග්‍රහවස්ථු සතරෙකි: දන ය, ප්‍රියවචන ය, අඤ්චයඝා ය, සමානාත්මතා යි. මහණෙනි, යම් මේ ධර්මද්‍රව්‍යයක් වේ ද, ද්‍රව්‍යයන් අතුරෙහි මේ අග්‍ර යි. මහණෙනි, කන් යොමු කොටගත් ධර්මදේශනායෙන් ප්‍රයොජන ඇතියකු හට පුනස්ථා දම දෙසන්තෝය යන යමෙක් වේ නම් ප්‍රියවචන අතුරෙහි තෙල අග්‍ර යි. මහණෙනි, අග්‍රාඬියකු ශ්‍රද්ධාසම්පන්නි සමාදන් කරවයි වස්වයි, පිහිටුවයි. දුසිල්හු ශීලසම්පන්නි සමාදන් කරවයි, වස්වයි, පිහිටුවයි. මසුරක්හු න්‍යාගසම්පන්නි සමාදන් කරවයි, වස්වයි, පිහිටුවයි. දුෂ්ප්‍රාඥයන් ප්‍රඥ-සම්පන්නි සමාදන් කරවයි, වස්වයි, පිහිටුවයි යන මෙ බදු යමෙක් වේ නම් අඤ්චයඝාවන් අතුරෙහි මේ අග්‍ර යි. සෝතාපනන වූයේ සෝතාපනන-යකුහට සමානාත්ම වෙයි. සකදගාමී වූයේ සකදගාමීයක්හට සමානාත්ම වෙයි. අනාගාමී වූයේ අනාගාමීයක්හට සමානාත්ම වෙයි. අර්හත් වූයේ අර්හත්හට සමානාත්ම වෙයි යන මෙබදු යමෙක් වේ නම් සමානාත්ම-තාවන් අතුරෙහි මේ අග්‍ර යි. මහණෙනි, මේ සඬග්‍රහබලැයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මේ සතර බලයි.

මහණෙනි, මේ සතර බලයෙන් සමන්වාගත අරිසවු පස්බිය ඉක්ම වූයේ වෙයි. කවර පස් බියෙක යත්: ආච්චිකභය, (ඒච්චවාච්චිය පිළිබඳ බිය) අසිලොකභය (ගැරහුම්ලැබීමේ බිය), පරිසසාරජ්ඣභය, (පිරිස්මැද පසුබැමේ බිය) මරණභය, දුග්‍ගතිභය (අපාය බිය) යි. මහණෙනි, ඒ අරිසවු තෙමේ මෙසේ සලකයි: මම ආච්චිකභයින් (දිව්වැටුම් බියෙන්) නොබානෙමි. කවර හෙයින් මම ආච්චිකභයින් බානෙමි ද, මට පඤ්ඤබලය විරිය බලය, අනවජ්ජ බලය, සඛහබලය යන සතර බල ඇත. දුෂ්ප්‍රාඥ වූයේ ම ආච්චිකභයින් බානේ ය. කුසීන වූයේ ම ආච්චිකභයින් බානේ ය. සාවද්‍ය කායකම්මානන ඇතියේ වාකකම්මානන ඇතියේ මන:කම්මානන ඇතියේ ආච්චිකභයින් බානේ ය. අසඬග්‍රාහක වූයේ ආච්චිකභයින් බානේ ය. මම අසිලොක හයින් නො බමි ... මම පරිසසාරජ්ඣයින් නො බමි ... මම මරණහයින් නො බමි ... මම දුග්‍ගතිහයින් නො බමි ... කවර හෙයින් මම දුග්‍ගතිහයින් බානෙමි ද? මට සිවුබලකෙනෙක් ඇත. පඤ්ඤබලය, විරියබලය, අනවජ්ජබලය, සඛහබලයි. දුෂ්ප්‍රාඥ වූයේ ම දුග්‍ගතිහයින් බානේ ය. කුසීන වූයේ දුග්‍ගතිහයින් බානේ ය. සාවද්‍යකායකම් ඇතියේ.. වාකකම් ඇතියේ...මන:කම් දැතියේ දුග්‍ගතිහයින් බානේ ය. අසඬග්‍රාහක වූයේ දුග්‍ගතිහයින් බානේ ය. මහණෙනි, මේ සිවුබලෙන් සමන්වාගත අරිසවු මේ පස්බිය ඉක්ම ගියේ වෙයි.

9. 1. 1. 6

සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බ සුඤ්ඤා

[සාවස්ථිනිදානං]

තත්‍ර ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙහි ආවුසො භික්ඛවොති, ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයඤ්ඤා සාරිපුතොසං පච්චසෙසාසුං, ආයඤ්ඤා සාරිපුතො එතදචොච: පුග්ගලොපි ආවුසො දුච්චොති චෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි, චීවරමපි ආවුසො දුච්චොති චෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බමපි අසෙවිතබ්බමපි. පිණ්ඩපාතොපි ආවුසො දුච්චොති චෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි, සෙනාසනමපි ආවුසො දුච්චොති චෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බමපි අසෙවිතබ්බමපි. භාමනිගමොපි ආවුසො දුච්චොති චෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි. ජනපදපදෙසොපි ආවුසො දුච්චොති චෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි.

“පුග්ගලොපි ආවුසො දුච්චොති චෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉමං ඛො පනෙතං වුක්ඛං කිංඤ්ඤිතං පචීචච වුක්ඛං තස්සං ජඤ්ඤා පුග්ගලං “ඉමං ඛො මෙ පුග්ගලං සෙවිතො අකුසලා ධම්මා අභිවධ්ධන්ති කුසලා ධම්මා පරිභායන්ති යෙ ච ඛො මෙ පබ්බජිතො ජීවිත පරික්ඛාරා සමුද්දනෙතබ්බො චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චසෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ච කසිරොත සමුද්දගච්ඡන්ති. යස්ස චමහි අඤ්ඤා අභාරඤ්ඤා අනභාරිඤ්ඤා පබ්බජිතො, සො ච මෙ සාමඤ්ඤාසො න භාවනා පාරිසුරිං ගච්ඡති”ති. තෙනාවුසො, පුග්ගලෙන සො පුග්ගලො රක්ඛිතො වා දිවසභාගං වා සඤ්ඤාපි අනාපුච්ඡා පක්ඛමිතබ්බං නානුබ්බන්තිතබ්බො:

තස්සං ජඤ්ඤා පුග්ගලං “ඉමං ඛො මෙ පුග්ගලං සෙවිතො අකුසලා ධම්මා අභිවධ්ධන්ති කුසලා ධම්මා පරිභායන්ති. යෙ ච ඛො මෙ පබ්බජිතො ජීවිතපරික්ඛාරා සමුද්දනෙතබ්බො චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චසෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ච අපකසිරොත සමුද්දගච්ඡන්ති. යස්ස චමහි අඤ්ඤා අභාරඤ්ඤා අනභාරිඤ්ඤා පබ්බජිතො, සො ච මෙ සාමඤ්ඤාසො න භාවනා පාරිසුරිං ගච්ඡති, තෙනාවුසො පුග්ගලෙන සො පුග්ගලො සඤ්ඤාපි අනාපුච්ඡා පක්ඛමිතබ්බං නානුබ්බන්තිතබ්බො.

9. 1. 1. 6

සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බ සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ 'ඇවැත් මහණෙනි' යි මහණුන් ඇමතු හ. ඇවැත්නි යි ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ තෙල කී හ: ඇවැත්නි, පුභුලාත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දැයි දෙපරිද්දෙන් දත යුත්තේ ය. ඇවැත්නි, විවරයත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දැයි දෙපරිද්දෙන් දතයුතු. පිණ්ඩපාතයත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දැ යි දෙපරිදියෙන් දතයුතු. ඇවැත්නි, සෙනසුත්‍රුත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දැ යි දෙපරිදියෙන් දතයුතු. ඇවැත්නි, ගම් නියමගමුත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දැයි දෙපරිදියෙන් දතයුතු. ඇවැත්නි, දනවුපියෙසුත් සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දැ යි දෙපරිදියෙන් දතයුතු.

'ඇවැත්නි, පුභුල් ද සෙවිතච්චා ද අසෙවිතච්චා දැ යි දෙපරිද්දෙන් දතයුතු වෙ ය' යි තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සඳහා කියන ලද ද යත්: එහි යම් පුභුලකු "මෙ පුභුල්හු සෙවුනාහට අකුසල් දහමිහු වැඩෙන්, කුසල් දහමිහු පිරිහෙන්. පැවිදි වූ මා විසින් ජීවිත පරිෂ්කාර වූ යම් සිවුරු පිඬුවා සෙනසුත් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර කෙනෙක් රැස්කර ගතයුතු වෙද් ද, ඔහුදු දුක සේ උපදිත්. යමක් ම සඳහා මම ගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි වෙම නම් මාගේ ඒ ශ්‍රාමණ්ඩාකීය ද භාවනායෙන් පිරිපුත් බවට නො යේ" යි දන්නේ නම් ඇවැත්නි, එ පුභුල්හු විසින් ඒ පුද්ගල දනක් රාත්‍රිභාගයෙහි වෙවයි දිවසභාගයෙහි වෙවයි නො විමසා බැහැර යායුතු යි. නො ලුහුබැඳිය යුතු.

එහි යම් පුභුලකු "මෙ පුභුල් සෙවුනාවූ මාගේ අකුසල් දහමිහු වැඩෙන්, කුසල් දහමිහු පිරිහෙන්, පැවිදි වූ මා විසින් ජීවිතපරිෂ්කාර වූ යම් සිවුරු පිඬුවා සෙනසුත් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර කෙනෙක් රැස් කර ගතයුතු වෙන් නම් ඔහුත් නො දුකින් උපදිත්. යමක් ම සඳහා මම ගෙන් නික්ම අනගාරිය සස්තෙහි පැවිදි වූයෙමි වෙම නම් ඒ මාගේ ශ්‍රාමණ්ඩාකීයත් භාවනායෙන් පිරිපුත් බවට නො යේ" යි දන්නේ නම් ඇවැත්නි, එ පුභුල්හු විසින් දනත් එ පුභුල් නො විමසා බැහැර යා යුතුයි. නො ලුහුබැඳිය යුතු.

තඤ්ඤා යං ජඤ්ඤා පුග්ගලං “ඉමං බො මෙ පුග්ගලං සෙවනො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවධ්දන්ති. යෙ ච බො මෙ පඤ්ඤානෙත ජීවිතපරික්ඛාරා සමුද්දනෙතඛබ්බා විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන-
ගිලානපච්චයගෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ච කසිරෙන සමුද්ගචජන්ති. යස්ස වමභි අසාය අගාරජමා අනගාරියං පඤ්ඤානො, සො ච මෙ සාමඤ්ඤාසො භාවනා පාරිසුරිං ගචජති”ති. තෙනාච්ච සො පුග්ගලෙන සො පුග්ගලො සඤ්ඤාපි අනුබන්ධිතඛබ්බා න පකකමිතඛබ්බං.

තඤ්ඤා යං ජඤ්ඤා පුග්ගලං “ඉමං බො මෙ පුග්ගලං සෙවනො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවධ්දන්ති. යෙ ච බො මෙ පඤ්ඤානෙත ජීවිතපරික්ඛාරා සමුද්දනෙතඛබ්බා විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන-
ගිලානපච්චයගෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ච අපකසිරෙන සමුද්ගචජන්ති. යස්ස වමභි අසාය අගාරජමා අනගාරියං පඤ්ඤානො. සො ච මෙ සාමඤ්ඤාසො භාවනා පාරිසුරිං ගචජති”ති. තෙනාච්ච සො පුග්ගලෙන සො පුග්ගලො යාවජීවං අනුබන්ධිතඛබ්බා න පකකමිතඛබ්බං අපි පනුජ්ජමානො. “පුග්ගලොපි ආච්චසො දුච්චෙත වෙදිතඛබ්බා සෙවිතඛබ්බාපි අසෙවිතඛබ්බාපි”ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

විවරමපි බො ආච්චසො¹: දුච්චෙත වෙදිතඛබ්බං සෙවිතඛබ්බමපි අසෙවි-
තඛබ්බමපි”ති. ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිසෙඤ්ඤිතං පටිච්ච වුත්තං: තඤ්ඤා
යං ජඤ්ඤා විවරං. “ඉදං බො මෙ විවරං සෙවනො අකුසලා ධම්මා
අභිවධ්දන්ති කුසලා ධම්මා පරිභායනති”ති. එවරුපං විවරං න සෙවිතඛබ්බං.
තඤ්ඤා යං ජඤ්ඤා විවරං ඉදං බො මෙ විවරං සෙවනො අකුසලා ධම්මා
පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවධ්දන්ති”ති. එවරුපං විවරං සෙවිතඛබ්බං.
“විවරමපි බො ආච්චසො දුච්චෙත වෙදිතඛබ්බං සෙවිතඛබ්බමපි අසෙවි-
තඛබ්බමපි”ති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

“පිණ්ඩපාතොපි ආච්චසො දුච්චෙත වෙදිතඛබ්බා සෙවිතඛබ්බාපි
අසෙවිතඛබ්බාපි”ති ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිසෙඤ්ඤිතං පටිච්ච වුත්තං: තඤ්ඤා
යං ජඤ්ඤා පිණ්ඩපාතං “ඉමං බො මෙ පිණ්ඩපාතං සෙවනො අකුසලා
ධම්මා අභිවධ්දන්ති කුසලා ධම්මා පරිභායනති”ති. එවරුපො පිණ්ඩපාතො
න සෙවිතඛබ්බා. තඤ්ඤා යං ජඤ්ඤා පිණ්ඩපාතං ඉමං බො මෙ පිණ්ඩපාතං
සෙවනො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවධ්දන්ති”ති.
එවරුපො පිණ්ඩපාතො සෙවිතඛබ්බා “පිණ්ඩපාතොපි ආච්චසො දුච්චෙත
වෙදිතඛබ්බා සෙවිතඛබ්බාපි අසෙවිතඛබ්බාපි”ති ඉති යං තං වුත්තං
ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. විවරමපි ආච්චසො-මජ්ඣං.

එහිලා යම් පුභුලක්ඛු “මෙ පුභුල සෙවුනා මාහට අකුශල ධර්මයෝ පිරිහෙත්, කුශලධර්මයෝ වැඩෙත්, පැවිදි වූ මා විසින් ජීවිතපරිඡේදකාර වූ යම්බඳු සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර උපදවාගත යුතු වී නම් එද නිදුකින් උපදනේ ය, යම් ම අර්හත් ඵල සබ්බාත අතීයක් පිණිස ගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි නම් මාගේ ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාතීයත් භාවනායෙන් පිරිසුන්බවට යේ” යයි දන්තේ නම් ඇවැත්නි, ඒ පුභුලේභු විසින් එ පුභුල දනගෙන දුහුබැදිය යුත්තේය. බැහැර නොයා යුතු.

එහිලා යම් පුභුලකු “මේ පුභුලේභු සෙවුනා මාහට අකුශල ධර්මයෝ පිරිහෙත්. කුශලධර්මයෝ වැඩෙත්, පැවිදි වූ මා විසින් සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන්ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර බඳු යම් ම ජීවිතපරිඡේදකාර කෙනෙක් උපයාගතයුතු වෙත් නම් ඔහුද නිදුකින් ඉපැයෙනැයි ද යම් රහත් පලක් පිණිස ගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි වෙමි නම් මාගේ තෙල ශ්‍රාමණ්‍යාතීයත් භාවනායෙන් පිරිසුන් බවට යේ යයි දන්තේ නම් ඇවැත්නි, එ පුභුලේභු විසින් එ ම පුද්ගල දිවිහිමියෙන් දුහුබැදිය යුත්තේ ය. නෙරනා ලදහු වීසිනුදු බැහැර නොයා යුතු. “ඇවැත්නි, පුද්ගලයා ද සෙවිතව්‍ය ය, අසෙවිතව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දන යුත්තේ” යි ඒ යමක් කියන ලද නම් තෙල මේ පිණිස කියන ලදී.

“ඇවැත්නි, විවරත් සෙවිතව්‍ය ය අසෙවිතව්‍ය යයි දෙපරිදියෙන් දන යුතු” යි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සඳහා කියන ලද ද යත්: එහිලා යම් විවරයක් “මේ විවරය සෙවුනා මට අකුශල-ධර්මයෝ වැඩෙත්, කුශලධර්මයෝ පිරිහෙත්” යයි දන්තේ නම් එබඳු විවරය නො සෙවිය යුතු. එහි යම් විවරයෙක් “මේ විවරය සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ පිරිහෙත්, කුශලධර්මයෝ වැඩෙත්” යයි දන්තේ නම් එබඳු විවරය සෙවිය යුතු. “ඇවැත්නි, විවරයත් සෙවිය යුතුය නො සෙවිය යුතු යයි දෙපරිදියෙන් දන යුතු ය” යි මෙසේ ඒ යමෙක් කියන ලද නම් තෙල මේ සඳහා කියන ලදී.

“ඇවැත්නි, පිණ්ඩපාතයත් සෙවිතව්‍ය ය අසෙවිතව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දන යුතු ය” යි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සඳහා කියන ලද ද යත්: එහිලා යම් පිණ්ඩපාතයක් “මේ පිණ්ඩපාතය සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ වැඩෙත්. කුශලධර්මයෝ පිරිහෙත්” යයි දන්තේ නම් එබඳු පිණ්ඩපාතය නො සෙවිය යුත්තේ ය, එහිලා යම් පිණ්ඩපාතයක් “මේ පිණ්ඩපාතය සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ පිරිහෙත්, කුශලධර්මයෝ වැඩෙත්” යයි දන්තේ නම් එබඳු පිණ්ඩපාතය සෙවිය යුත්තේ ය. “ඇවැත්නි; පිණ්ඩපාතයත් සෙවිතව්‍ය ය අසෙවිතව්‍ය ය යි දෙ පරිදියෙන් දන යුතු ය” යි ඒ යමක් කියන ලද නම් තෙල මේ කරුණ සඳහා කියන ලදී.

“සෙනාසනමි ආවුසො දුට්ඨොන වෙදිතබ්බං සෙවිතබ්බමි අසෙවි-
 තබ්බමි”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිසෙඤ්ඤිතං පටිච්චවුත්තං:
 තස්ස යං ජඤ්ඤා සෙනාසනං “ඉදං ඛො මෙ සෙනාසනං සෙවතො
 අකුසලා ධම්මා අභිවච්ඡන්තී කුසලා ධම්මා පරිභායනතී”ති ඵවරුපං
 සෙනාසනං න සෙවිතබ්බං. තස්ස යං ජඤ්ඤා සෙනාසනං “ඉදං ඛො මෙ
 සෙනාසනං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනතී කුසලා ධම්මා
 අභිවච්ඡන්තී”ති ඵවරුපං සෙනාසනං සෙවිතබ්බං. “සෙනාසනමි ආවුසො
 දුට්ඨොන වෙදිතබ්බං සෙවිතබ්බමි අසෙවිතබ්බමි”ති ඉති යං තං වුත්තං,
 ඉදමෙතං පටිච්චවුත්තං.

“ගාමනිගමොපි ආවුසො දුට්ඨොන වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි
 අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිසෙඤ්ඤිතං පටිච්චවුත්තං:
 තස්ස යං ජඤ්ඤා ගාමනිගමං “ඉමං ඛො මෙ ගාමනිගමං සෙවතො
 අකුසලා ධම්මා අභිවච්ඡන්තී කුසලා ධම්මා පරිභායනතී”ති ඵවරුපො
 ගාමනිගමො න සෙවිතබ්බො. තස්ස යං ජඤ්ඤා ගාමනිගමං “ඉමං ඛො
 මෙ ගාමනිගමං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනතී කුසලා ධම්මා
 අභිවච්ඡන්තී”ති ඵවරුපො ගාමනිගමො සෙවිතබ්බො. “ගාමනිගමොපි
 ආවුසො දුට්ඨොන වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉති
 යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

“ජනපදපදෙසොපි ආවුසො දුට්ඨොන වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි
 අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිසෙඤ්ඤිතං පටිච්ච වුත්තං:
 තස්ස යං ජඤ්ඤා ජනපදපදෙසං “ඉමං ඛො මෙ ජනපදපදෙසං සෙවතො
 අකුසලා ධම්මා අභිවච්ඡන්තී කුසලා ධම්මා පරිභායනතී”ති ඵවරුපො
 ජනපදපදෙසො න සෙවිතබ්බො. තස්ස යං ජඤ්ඤා ජනපදපදෙසං “ඉමං
 ඛො මෙ ජනපදපදෙසං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනතී කුසලා ධම්මා
 අභිවච්ඡන්තී”ති ඵවරුපො ජනපදපදෙසො සෙවිතබ්බො. “ජනපද-
 පදෙසොපි ආවුසො දුට්ඨොන වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බො-
 පි”ති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්තී.

“ඇවැත්නි; සේනාසනත් සේවිතව්‍ය ය අසේවිතව්‍ය යයි දෙපරිදියෙන් දතයුතු ය”යි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සඳහා කියන ලද ද යත්: එහිලා යම් සෙනාසනයක් “මේ සෙනසුන සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ වැඩෙත්, කුශලධර්මයෝ පිරිහෙත්” යයි දන්නේ නම් එබඳු සේනාසනය නො සෙවිය යුතු ය. එහිලා යම් සේනාසනයක් “මේ සෙනසුන සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ පිරිහෙත්, කුශලධර්මයෝ වැඩෙනැ”යි දන්නේ නම් එබඳු සේනාසනය සෙවිය යුතු යි. “ඇවැත්නි, සේනාසනයත් සෙවිතව්‍ය ය අසෙවිතව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දතයුතු” යයි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල මේ සඳහා කියනලද.

“ඇවැත්නි, ගම්නියම්ගමුදු සේවිතව්‍ය ය අසේවිතව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දත යුතු ය”යි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සඳහා කියන ලද ද: එහිලා යම් ගම්නියම්ගමක් ‘මේ ගම්නියම්ගම සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ වැඩෙත්, කුශලධර්මයෝ පිරිහෙති’යි දන්නේ නම් එබඳු ගම්නියම්ගම නො සෙවියයුතු. එහි යම් ගම් නියම්ගමක් “මේ ගම් නියම්ගම සෙවුනා මට කුශලධර්මයෝ වැඩෙත්, අකුශලධර්මයෝ පිරිහෙති”යි දන්නේ නම් එබඳු ගම් නියම්ගම සෙවිය යුතුයි. “ඇවැත්නි, ගම් නියම්ගමුදු සේවිතව්‍ය ය අසේවිතව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දතයුත්තේ ය”යි මෙසේ ඒ යමෙක් කියන ලද නම් තෙල මේ සඳහා කියනලද.

“ඇවැත්නි, දනවු පියෙසත් සේවිතව්‍ය ය අසේවිතව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දත යුතු ය”යි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් සඳහා කියන ලද ද යත්: එහිලා යම් දනවුපියෙසක් “මේ දනවුපියෙස සෙවුනා මට අකුශලධර්මයෝ වැඩෙත්, කුශලධර්මයෝ පිරිහෙති”යි දන්නේ නම් එබඳු දනවුපියෙස නො සෙවිය යුත්තේය, එහි ලා යම් දනවු පියෙසක් ‘මේ දනවුපියෙස සෙවුනා මට කුශලධර්මයෝ වැඩෙත්, අකුශලධර්මයෝ පිරිහෙති’යි දන්නේ නම් එබඳු දනවුපියෙස සෙවිය යුතු ය. “ඇවැත්නි, දනවුපියෙස ද සේවිතව්‍ය ය අසේවිතව්‍ය ය යි දෙපරිදියෙන් දතයුතුය”යි මෙසේ ඒ යමෙක් කියනලද නම් තෙල මේ සඳහා කියනලද.

9. 1. 1. 7

සුතවාපරිබොජක සුතනං

ඒවං මෙ සුතං, එකං සමයං හගවා රාජජගෙ විහරති ගීජකුකුචෙ පබ්බතෙ. අපං බො සුතවා පරිබොජකො යෙන හගවා තෙනුපසඬකම්, උපසඬකම්ඤා හගවතා සද්ධිං සමෙචොදි, සමෙචොදනියං කපං සාරාණියං චිතිසාරෙඤා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසිනෙතා බො සුතවා පරිබොජකො හගවනනං එතදවොච:

එකමීදං හනෙන, සමයං හගවා ඉධෙව රාජගෙ විහරති ගීරිබ්බජෙ, තත්‍ර මෙ හනෙන, හගවතො සමච්චො පච්ඤහීතං “යො සො සුතවා¹ භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණසවො වුසිතවා කතකරණියො ඔභිතභාරො අනුප්පකසද්දෙඤා පරිකඛිණ්ණභවසංඤ්ඤජනො සමච්චෙඤ්ඤ චිත්‍රිනො, අභබ්බො සො පඤ්චොයානාති අජ්ඣාවරිතුං. අභබ්බො ඛිණ්ණසවො භික්ඛු සඤ්චිචච පාණං ජීවිතා වොරොපෙතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසවො භික්ඛු අදිනනං ටෙය්‍යසඬකතං ආදතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසවො භික්ඛු මෙච්චනං ධමමං පතීසෙචීතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසවො භික්ඛු සමපජානමුසා භාසිතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසවො භික්ඛු සනුධිකාරකං කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං, සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභුතොති.” කච්චි මෙතං හනෙන, හගවතො සුසුසුතං සුඤ්ඤහීතං සුමනසිකතං සුපධාරිතනාති.

තග්ග තෙතං² සුතවා, සුසුසුතං සුඤ්ඤහීතං සුමනසිකතං සුපධාරිතං. පුබ්බෙචාහං සුතවා, එතරහි ව ඒවං වදමී. “යො සො භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණසවො වුසිතවා කතකරණියො ඔභිතභාරො අනුප්පකසද්දෙඤා පරිකඛිණ්ණභවසංඤ්ඤජනො සමච්චෙඤ්ඤ චිත්‍රිනො. අභබ්බො සො නවයානාති අජ්ඣාවරිතුං: අභබ්බො ඛිණ්ණසවො භික්ඛු සඤ්චිචච පාණං ජීවිතා වොරොපෙතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසවො භික්ඛු අදිනනං ටෙය්‍යසඬකතං ආදතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසවො භික්ඛු මෙච්චනං ධමමං පතීසෙචීතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසවො භික්ඛු සමපජානමුසා භාසිතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණසවො භික්ඛු සනුධිකාරකෙ කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං, සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභුතො.

1. සුතං-සා

2. තෙ,එතං-මජය.

9. 1. 1. 7

සුතවාපරිබ්බාජක සූත්‍රය

මා වීසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ගිඤ්ඤඵපවුයෙහි වසන සේක. එකල්හි සුතවා පිරිවැරී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භා සමඟ සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සාරාණිය කථාව කොට නිම වා එකත්පස් ව හින. එකත්පස් ව හුන් සුතවා පිරිවැරී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙළ සැලකෙළේ ය:

වහන්ස, එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ (පච්ච වළල්ලෙන් වටවූ හෙයින්) ගිරිවුජ නම් වූ රජගහනුවර ම වාස කරනසේක. වහන්ස, එකල්හි මා වීසින් ‘‘සුතවායෙනි, යම් ඒ අර්භත් ක්ෂිණාසුව වූ වැස හිමකළ මඟ බඹසර ඇති කළ සිවුමඟකරණි ඇති, බහාතැබු කෙලෙස්බරැකි, පැමිණි රහත් බැව ඇති පරික්ෂිණ හව සංයොජන ඇති, මොනොවට දැන විමුක්ත වූ මඟණෙක් වේ නම් හේ කරුණු පසක් ඉක්මවන්නට අභව්‍ය වෙයි: ක්ෂිණාසුව මඟණ දැන දැන ප්‍රාණියකු දිවියෙන් ගලවනට අභව්‍ය වෙයි. ක්ෂිණාසුව මඟණ ථෙය්‍ය සඛ්ඛ්‍යාත නුදුන් දෑ සොරසිකිත් ගන්නට අභව්‍ය වෙයි. ක්ෂිණාසුව මඟණ මෙවුන් දම් සෙවුමට අභව්‍ය වෙයි. ක්ෂිණාසුව මඟණ දැන දැන මුසවා කීමට අභව්‍ය වෙයි. ක්ෂිණාසුව මඟණ පෙර ගිහි වූ පරිදි සන්තිධිකාරක ව හෙවත් තැන්පත් කොට තබාගෙන කාමයන් සෙවුමට අභව්‍ය වේ ය’’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලදී. හමුවෙහි පිළිගන්නා ලදී. වහන්ස, කිම මා වීසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ භාෂිතය මනාකොට අසන ලද ද? මනාකොට උගන්නා ලද ද? මොනොවට මෙනෙහි කරන ලද ද? මොනොවට දරන ලද ද?යි.

සුතවායෙනි, එකතින් ඒ තා වීසින් මොනොවට අසන ලද, මොනොවට උගන්නා ලද, මොනොවට මෙනෙහි නරන ලද, මනාකොට දරන ලද, සුතවායෙනි, දනුදු මම මෙසේ කියමි: ‘‘අර්භත් ක්ෂිණාසුව වූ වැස හිම වූ මඟබඹසර ඇති, කළුමඟ කිස ඇති බහාතැබු කෙලෙස් බර ඇති පැමිණි රහත්පල ඇති ගෙවූ හවසංයොජන ඇති මොනොවට දැන මිදුණු යම් ඒ මඟණෙක් වේ නම් හේ කරුණු පසක් මඩනට අභව්‍ය වෙයි. රහත්මඟණ දැන දැන සතක්හු දිවියෙන් ගැලවීමට අභව්‍ය වෙයි. රහත්මඟණ ථෙය්‍යසඛ්ඛ්‍යාත සොරසිකිත් නුදුන් දෑ ගන්නට අභව්‍ය වෙයි, රහත්මඟණ මෙවුන්දම් සෙවුනට අභව්‍ය වෙයි. රහත්මඟණ දැන දැන මුසවා කියනට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මඟණ පෙරගිහි වූ පරිදි සන්තිධිකාරක ව කාමයන් වළඳනට අභව්‍ය වෙයි.

අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු චුද්ධං පච්චකඛාතුං¹. අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු ධම්මං පච්චකඛාතුං². අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු සඛසං පච්චකඛාතුං³. අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු සිසඛං පච්චකඛාතුං⁴. පුඛෙඛවාහං සුභවා, එතරභි ව එච්ච වදුමී: යො සො භික්ඛු අරහං චුසිතවා කතකරණීයො ඔභිතභාරො අනුපපන්නසදෙසා පරිකඛිණභවසංඝෙඤ්ජනො සමඛදඤ්ඤ චිමුක්කො. අභවෙධා සො ඉමානි නවයානානි අජකාචරිතුං.

9. 1. 1. 8

සජකපරිබ්බාජක සුභතං

එච්ච මෙ සුභතං: එකං සමයං භගවා රාජගභෙ විහරති, ගීජකීකුචෙ පබ්බතෙ. අඵ ඛො සජෙකා පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමී, උපසඛිකමීවා භගවතා සද්ධං සමමොදී, සමමොදනීයං කඵං සාරාණීයං චිතීසාරෙසා එකමනං ගිසීදී. එකමනං ගිසික්කො ඛො සජෙකා පරිබ්බාජකො භගවතං මතදවොච:

එකමීදං භනෙත, සමයං සභවා ඉධෙව රාජගභෙ විහරති ගිරිබ්බජෙ. තත්ථ මෙ භනෙත භගවතො සමමුඛා සුභං සමමුඛා පටිග්ගහීතං. ‘යො සො සජක, භික්ඛු අරහං ඛිණාසවො චුසිතවා කතකරණීයො ඔභිතභාරො අනුපපන්නසදෙසා පරිකඛිණභවසංඝෙඤ්ජනො සමඛදඤ්ඤ චිමුක්කො. අභවෙධා සො පඤ්චයානානි අජකාචරිතුං:

අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙතුං, අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු අදීනතං ටෙය්‍ය සඛිඛාතං ආදතුං. අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු මෙචුතං ධම්මං පතීසෙවිතුං. අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු සමපජානමුසා භාසිතුං, අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු සනුධිකාරකෙ කාමෙ පටිසෙවිතුං සෙය්‍යථාපි පුඛෙඛ අගාරියභුතොති. කචචිමෙතං භනෙත, භගවතො, සුසසුභං සුග්ගහීතං සුමනසිකතං සුපධාරිතනති.

1. පච්චාචිකඛිතුං, සිමු-ජඤගති: ගතතුං-මජසං.
2. පච්චාචිකඛිතුං, සිමු-දෙසාගති: ගතතුං-මජසං.
3. පච්චාචිකඛිතුං, සිමු-මොභාගති: ගතතුං-මජසං.
4. පච්චාචිකඛිතුං, සිමු-භයාගති: ගතතුං-මජසං.

රහත්මහණ ඉදුන් ප්‍රතික්ෂේප කරනට අභව්‍ය වෙයි. රහත්මහණ ධර්මය ප්‍රතික්ෂේප කරනට අභව්‍ය වෙයි. රහත්මහණ සංසයා ප්‍රතික්ෂේප කරනට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ ශික්ෂා ප්‍රතික්ෂේප කරනට අභව්‍ය වේ'' යයි. සුතවාසෙහි, මම පෙරත් දැනුත් "අර්හත් වැයනීම වූ මහ බඹසර ඇති කළ සිවුමහකිය ඇති බහා තැබූ කෙලෙස් බරැති පත් රහත් පල ඇති ගෙවූ හවසංයෝජන ඇති, යම් ඒ මහණෙක් වේ නම්, හේ මේ කරුණු නවය මඬනට අභව්‍ය ය''යි මෙසේ ම කියමි යි.

9. 1. 1. 8

සජ්ඣාපරිබ්බාජක සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ශිඡුකුළු පවුයෙහි වාසය කරන සේක. එකල්හි සජ්ඣා පිරිවැරි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වීය. සතුටුවීය යුතු ඝාරාණිය කථාව කොට නිමවා එකත්පස්ව හින. එකත්පස්ව හුන් සජ්ඣා පිරිවැරි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ ය:

වහන්ස, එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ ශීරිච්ඡ නම් වූ රජගහනුවර ම වාසය කරන සේක. වහන්ස, එකල්හි මා විසින් "සජ්ඣායෙහි, අර්හත්, ක්ෂීණාසුච වූ වැයනීම වූ මහබඹසර ඇති, කළ සිවුමහකරණි ඇති බහා තැබූ කෙලෙස් බර ඇති පැමිණි රහත් ඵලසඛ්‍යාත ස්වාඤ්ඤා ඇති ගෙවූ හවසංයෝජන ඇති මනාකොට දැන විමුක්ත වූ යම් ඒ මහණෙක් වේ නම් හේ කරුණු පසක් මඬනට අභව්‍ය වේ''යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි අසනලදී. හමුයෙහි පිළිගන්නා ලදී:

රහත් මහණ දැන දැන පරපණ දිවියෙන් ගැලවුමට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ ඵෙය්‍ය සඛ්‍යාතය ගන්නට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ මෙවුන්දම් සෙවුනට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ දැන දැන මුසවා කීමට අභව්‍ය වෙයි, රහත් මහණ පෙර ගිහි වූ පරිදි සන්තිධිකාරක ව කාමයන් වළදනට අභව්‍ය වේ ය''යි. වහන්ස, කීම, තෙල මා විසින් මැනවින් අසන ලද ද? මනාකොට උගන්නා ලද ද? මොනොවට මෙනෙහි කරන ලද ද? මොනොවට දරන ලද ද' යි.

තගස තෙ තං¹ සජ්ඣ, සුසසුතං සුඤ්ඤානං, සුමනසිකතං, සුපධාරිතං පුට්ඨෙ වාහං සජ්ඣ, එතරහි ව ඵලං වදුමි. “යො සො භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණාසවො වුසිතවා කතකරණියො ඔහිතභාෂො අනුප්පත්තසද්දෙවො පරිකඛිණ්ණවසංඤ්ඤාප්පනො සමදද්දාඤ්ඤවිමුඤ්ඤා, අභබ්බො යො නවධානානි අජ්ඣාචරිතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොෂොපෙතුං. -පෙ- අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු සනුරිධිකාරකෙ කාමෙ පරිභුඤ්ඤාතුං. සෙය්‍යාථාපි පුට්ඨෙ අගාරියභූතො. අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු ඡන්දුගතිං ගතතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු දෙසාගතිං ගතතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු මොභාගතිං ගතතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු භයාගතිං ගතතුං. පුට්ඨෙවාහං සජ්ඣ, එතරහි ව ඵලං වදුමි “යො ඛො භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණාසවො වුසිතවා කතකරණියො ඔහිතභාෂො අනුප්පත්තසද්දෙවො පරිකඛිණ්ණවසංඤ්ඤාප්පනො සමදද්දාඤ්ඤ විමුඤ්ඤා, අභබ්බො යො ඉමානි නවධානානි අජ්ඣාචරිතු” ත්ති.

9. 1. 1. 9

පුගගල සුතකං

[සාවකීනිදනං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ, පුගගලා සනෙතා සංචිජ්ජමානා ලොකස්මිං, කතමෙ නව: අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙතා, අනාගාමී, අනාගාමීඵල-සච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සකදගාමී, සකදගාමීඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සොතාපනෙතා, සොතාපනතිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, පුට්ඨජ්ජනො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නවපුගගලා සනෙතා සංචිජ්ජමානා ලොකස්මිනි.

9. 1. 1. 10

ආහුනෙය්‍යපුගගල සුතකං

[සාවකීනිදනං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ පුගගලා ආහුනෙය්‍යා පාහුණෙය්‍යා දකඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාලිකරණියා අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛිතං ලොකස්ස. කතමෙ නව: අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙතා, අනාගාමී, අනාගාමීඵල-සච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සකදගාමී, සකදගාමීඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සොතාපනෙතා, සොතාපනතිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, ගොත්‍රභූ. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නවපුගගලා ආහුනෙය්‍යා -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛිතං ලොකස්සාති.

සමෙබ්බධිවගෙහා පයමො.

තත්‍රඤ්ඤානං:

සමෙබ්බධිනිසයො වෙච මෙසියං නන්දකං බලං,
 සෙවිතා සුතවා සරෙඤ්ඤා පුඤ්ඤාලො ආහුනෙය්‍යා වානි.

1. තෙ ඵලං-මඡසං.

සර්කියෙනි, එකතින් තා වීසින් එය මොනොවට අසන ලද, මොනොවට උගන්නා ලද, මොනොවට මෙනෙහි කරන ලද, මොනොවට දරන ලද වෙයි. සර්කියෙනි, පෙර ද දැනුණු මම මෙසේ කියමි: “අර්හත් වූ ක්ෂිණාසුච, වැසනීමවූ මහබඹසර ඇති, කළ සිවුමහකරණී ඇති බහාතැවූ කෙලෙස් බර ඇති, පිළිවෙළින් පත් අර්හත්වය ඇති, පරික්ෂිණභව-සංයොජන ඇති මොනොවට දන විලික්ක වූ යම ඒ මහණෙක් වේ නම් හේ නව කරුණකි මධනට අභව්‍ය වේ: රහත් මහණ දූන දූන සකස්සු දිවියෙන් ගැළවීමට අභව්‍ය වෙයි, රහත් මහණ ථෙය්‍යසඛිඛ්‍යාතය ගැනුමට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ චෙට්‍ඨන්දම් සෙට්‍ඨනට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ දූන දූන මුසවා බණනට අභව්‍ය වෙයි, රහත් මහණ පෙර ගීහි වූ පරිදි සක්‍රීඩිකාරක ව කාමයන් වළඳනට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ ජන්දයෙන් අගතියට යනුවට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ ආරාමයෙන් අගතියට යනුවට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ මෝහයෙන් අගතියට යනුවට අභව්‍ය වෙයි. රහත් මහණ භයෙන් අගතියට යනුවට අභව්‍ය වෙයි.” සර්කියෙනි, පෙරත් දැනුත් මම මෙසේ කියමි: රහත් වූ ක්ෂිණාසුච වූ වැස නිමවූ බඹසර ඇති, කළ සිවුමහකරණී ඇති, බහාතැවූ කෙලෙස්බර ඇති, පිළිවෙළින් පත් රහත්වච ඇති, ගෙවූ භවසංයෝජන ඇති මොනොවට දන විලික්ක වූ යම ඒ මහණෙක් වේ නම්, හේ මේ නව කාරණයන් මධනට අභව්‍ය වේ ය”යි.

9. 1. 1. 9

පුග්ගල සූත්‍රය

[සැවැත්තීදන යි]

මහණෙනි, ලොවහි මේ පුද්ගලයෝ නවදෙනෙක් ඇතියහ. විද්‍යාමාන වෙත්: කචර නවදෙනෙක යත්: අර්හත් ය, අර්හත්වයට පිළිපත්තේ ය, අනාගාමී ය, අනාගාමීඵල සාක්ෂාත්කරණයට පිළිපත්තේ ය, සකාදගාමී ය, සකාදගාමීඵල සාක්ෂාත්කරණයට පිළිපත්තේ ය. සොකාපනන යැ සොකාපනත්ඵල පසක්කිරීමට පිළිපත්තේ යැ. පාච්ඡන යි. මහණෙනි, ලොවහි මේ පුද්ගලයෝ නවදෙන ඇතියහ. විද්‍යාමාන වෙත්.

9. 1. 1. 10

ආහුනෙය්‍යපුග්ගල සූත්‍රය

[සැවැත්තීදන යි]

මහණෙනි, ආහුනාර්හ, ප්‍රාසුණාර්හ, දක්ෂිණාර්හ, අඤ්ජලී, කරණිය, ලොවට අනුකර පුණ්‍යක්ෂෙත්‍ර වූ මේ පුද්ගලයෝ නවදෙනෙකි, කචර නවදෙනෙක යත්: අර්හත් ය, අර්හත්වයට පිළිපත්තේ ය-අනාගාමී ය, අනාගාමීඵල සාක්ෂාත්කරණයට පිළිපත්තේ ය, සකාදගාමී ය. සකාදගාමීඵල සාක්ෂාත් කරණයට පිළිපත්තේ ය. සොකාපනන ය, සොකාපනත්ඵල සාක්ෂාත්කරණයට පිළිපත්තේ ය. ගොත්‍රභූ ය. මහණෙනි, මේ පුද්ගලයෝ නවදෙන ආහුනාර්හ ... ලොකයට අනුකර පුණ්‍යක්ෂෙත්‍ර වෙත්

ප්‍රථම සමබොධිවග්ග යි.

එහි උද්දනය:

සමබොධි සූත්‍රය, නිසස සූත්‍රය, මෙඛිය සූත්‍රය, නන්දක සූත්‍රය, බල සූත්‍රය, සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බ සූත්‍රය, සුතවා සූත්‍රය, සර්කිය සූත්‍රය, පුග්ගල සූත්‍රය, ආහුනෙය්‍ය සූත්‍රය යි දශයෙක.

2. සිහනාදවගෙහා

9. 1. 2. 1

සාරිපුතන සිහනාද සුතනං

එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ, අථ ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුතනා යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතා හගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුතනා හගවන්තං එතදවොච: “චුඤ්ඤා මෙ හනෙත, සාවඤ්ඤාං වසාඤ්ඤා, ඉච්ඡාමභං හනෙත, ජනපදවාරිකං පකකම්භු”නති. යස්සදුතී තං සාරිපුතන, කාලං මඤ්ඤාසීති. අථ ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුතනා උච්ඡාඤ්ඤා හගවන්තං අභිවාදෙතා පදකම්භං කතා පකකාමි.

අථ ඛො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අවිරපකකනෙත ආයඤ්ඤා සාරිපුතන හගවන්තං එතදවොච: “ආයඤ්ඤා මං හනෙත, සාරිපුතනා ආසජ්ජ අපට්ඨිසස්ඤ්ඤා වාරිකං පකකනෙතා”ති.

අථ ඛො හගවා අඤ්ඤාතරං භික්ඛු ආමනෙතසි: “එහි තං භික්ඛු, මම වචනෙන සාරිපුතනං ආමනෙතසි: ‘සඤ්ඤා තං ආචුඤ්ඤා සාරිපුතන, ආමනෙතති’ති”. “එවං හනෙත”ති ඛො යො භික්ඛු හගවතො පටිඤ්ඤා යෙනායඤ්ඤා සාරිපුතනා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිතා ආයඤ්ඤා සාරිපුතනං එතදවොච: “සඤ්ඤා තං ආචුඤ්ඤා සාරිපුතන, ආමනෙතති”ති. එවමාචුඤ්ඤාසීති ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුතනා තස්ස භික්ඛුතො පච්චසෙසාසි.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයඤ්ඤා ව මහාමොගගලානො ආයඤ්ඤා ව ආනඤ්ඤා අවාපුරණං¹ ආදය විහාරෙන විහාරං අභිඤ්ඤාතති² අභිකකම ථායඤ්ඤාතො, අභිකකමථායඤ්ඤාතො, ඉදුනායඤ්ඤා සාරිපුතනා හගවතො සමමුඛා සිහනාදං නදිසස්ඤ්ඤාති.

අථ ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුතනා යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතා හගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනං ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුතනා හගවා එතදවොච: ඉධ තෙ සාරිපුතන, අඤ්ඤාතරො සමුභවාරි වීර්යනධර්මං ආපනෙතා. “ආයඤ්ඤා මං හනෙත, සාරිපුතනා ආසජ්ජ අපට්ඨිසස්ඤ්ඤා වාරිකං පකකනෙතා”ති.

1. අපාපුරණං, සා. 2. අභිඤ්ඤාතති, මජ්ඣං. විහාරං අභිඤ්ඤාතති, සා.

2. සිහනාදවගීය

9. 1. 2. 1

සාරිපුත්ත සිහනාද සුත්‍රය

උක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අනේපිටු මහ සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වෙත එළැඹිය හ. එළැඹි භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පස් ව හුන් හ. එකත්පස්ව හුන් ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ හඟවතුන්ට තෙල සැලකළහ: “වහන්ස, මා ඒ සිත් සැවැත්හි වසනාවාසය වැස නිමවී ය. වහන්ස, මම ජනපදවාරිකාවට පිටත් වනු කැමැතියෙමි” යි. ඥාතිපුත්‍ර ය, තෙපි දන් යමක් සඳහා කල් දැනිවු නම් එය කරව, ඉක්බිති සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ හුන්සේනෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් සකසා වැද පැදකුණු කොට බැහැර ගියහ.

එකල එක්තරා මහණෙක් ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරුන් ගිය නො බෝ කල්හි හඟවත්තට තෙල සැලකළේ ය: “වහන්ස, ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ මා සටා වරද නො දෙසා වාරිකාවට පිටත් වූහ” යි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්තරා මහණකු ඇමතුහ: මහණ, උච්ච. තෙපි මාගේ වචනයෙන් “ඇවැත් ඥාතිපුත්‍රයෙනි, ඥාතීහු තොප කැඳවති” යි සාරිපුත්‍රයන් අමතව, ‘වහන්ස, එසේ ය’ යි ඒ මහණ හඟවත්තට පිළිවදන් අස්වා සැරිපුත්ත තෙරුන් වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹූ තෙල කී ය: “ඇවැත් ඥාතිපුත්‍රයෙනි, ඥාතීහු තොප අමතති” යි “ඇවැත්නි එසේය” යි ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ එ මහණහට පිළිවදන් ඇස් වූ හ.

එ සමයෙහි ආයුෂමත් මහමුග්ගන් තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් අනාද තෙරණුවෝ ද දේර්ශකුරු ගෙන වෙහෙරින් වෙහෙර ඇවිදිනාහ. “ආයුෂමත්නි, එව ආයුෂමත්නි, එව දන් ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් හමුයෙහි සිංහනාද කරති” යි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියහ. පැමිණ හඟවතුන් සකසා වැද එකත්පසක හුන්හ. එකත් පස්ව හුන් ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරුන්ට හඟවත්හු තෙල වැදළහ: ඥාතිපුත්‍රයෙනි, මෙහි තොපගේ එක්තරා සමුද්ධර්මකතෙක් කථාධර්මයකට (දෙස් පැවැත්මකට) පැමිණියහ. වහන්ස, ආයුෂමත් සැරිපුත්ත තෙරණුවෝ මා සටා නො කමවා වාරිකාවට පිටත් වූහ” යි.

1. යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසස් අපට්ඨිසස්ච වාරිකං පකකමෙයා. සෙය්‍යරාපි හනෙන, පඨවීයං¹ සුවිමි නිකඛිපනති, අසුචිමි නිකඛිපනති, ගුරුගතමි නිකඛිපනති, මුක්කගතමි නිකඛිපනති, බෙලගතමි නිකඛිපනති, පුබ්බගතමි නිකඛිපනති, ලොහිතගතමි නිකඛිපනති, න ච තෙන පඨවී අටථීයති වා හරායති වා ජිගුව්ඡති වා එවමෙව බො අභං හනෙන පඨවී-සමෙන වෙනසා විහරාමී විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛින.

2. යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසස් අපට්ඨිසස්ච වාරිකං පකකමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන, ආපසීං සුවිමි ධොවනති, අසුචිමි ධොවනති, ගුරුගතමි ධොවනති, මුක්කගතමි ධොවනති, බෙලගතමි ධොවනති, ලොහිතගතමි ධොවනති, න ච තෙන ආපො අට්ඨීයති වා හරායති වා ජිගුව්ඡති වා එවමෙව බො අභං හනෙන ආපොසමෙන වෙනසා විහරාමී විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛින.

3. යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතා සති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසස් අපට්ඨිසස්ච වාරිකං පකකමෙයා. සෙය්‍යරාපි හනෙන, තෙජො සුවිමි ධිහති, අසුචිමි ධිහති, ගුරුගතමි ධිහති, මුක්කගතමි ධිහති, බෙලගතමි ධිහති, පුබ්බගතමි ධිහති, ලොහිතගතමි ධිහති. න ච තෙන තෙජො අට්ඨීයති වා හරායති වා ජිගුව්ඡති වා. එවමෙව බො අභං හනෙන තෙජොසමෙන වෙනසා විහරාමී, විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛින.

යසස නූන හනෙන කායෙ කායගතා සති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසස් අපට්ඨිසස්ච වාරිකං පකකමෙයා. සෙය්‍යරාපි හනෙන, වායො සුවිමි උපවායති, අසුචිමි උපවායති, ගුරුගතමි උපවායති, මුක්කගතමි උපවායති, බෙලගතමි උපවායති, පුබ්බගතමි උපවායති, ලොහිතගතමි උපවායති. න ච තෙන වායො අට්ඨීයති වා හරායති වා ජිගුව්ඡති වා. එවමෙව බො අභං හනෙන, වායොසමෙන වෙනසා විහරාමී, විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛින.

1. පඨවීයං, මජ්ඣං.

1. වහන්ස, යමක්භට එකැතින් කයෙහි කාශියා සිහි නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙහි එක්තරා සබ්බසරකු සභා වරද නො දෙසා වාරිකාවට පිටත් වන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි පොළෝහි සුවිදැන් බහන් ද, අසුවිදැන් බහන් ද, මල හා මූ හා බහන් ද. කෙළක් බහන් ද, පුයාක් බහන් ද, ලෙහෙත් බහන් ද, පොළෝ ඉන් නො පෙළෙයි ලජ්ජිත හෝ නො වෙයි පුගුල්සාවට හෝ නො පැමිණෙයි. වහන්ස, එ පරිදි ම මම පොළෝ සම වූ විපුල වූ මහදග්ග වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙවර වූ නිදුක් වූ සිතින් වාස කරමි.

2. වහන්ස, යමකුට එකැතින් කයෙහි කාශියා සිහි නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙහි එක්තරා සබ්බසරක්භූ සභා නො කමවා වාරිකාවට යන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි (ජලයෙහි) සුවිදැන් දෙවන්ද, අසුවිදැන් දෙවන් ද, ගුඵන් දෙවන් ද, මුත්‍රන් දෙවන් ද, කෙළන් දෙවන් ද, පුයාක් දෙවන් ද, ලෙහෙත් දෙවන් ද, එයින් ආපය නො පෙළෙයි ලජ්ජිත හෝ නො වෙයි, පුගුල්සා හෝ නො කෙරෙයි. වහන්ස, එ පරිදි ම මම විපුල වූ මහදග්ග වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙවර වූ නිදුක් වූ ආපොසම සිතින් වාස කරමි.

3. වහන්ස, එකැතින් යමකුට කයෙහි කාශියා සි නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙහි එක්තරා සබ්බසරක්භූ සභා නො කමවා වාරිකා පිණිස යන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි තේජස් (ගින්න) සුවිදැන් දවා ද, අසුවිදැන් දවා ද, ගුඵන් දවා ද, මුත්‍රන් දවා ද, කෙළන් දවා ද, පුයාක් දවා ද, ලෙහෙත් දවා ද එයින් තේජස් නො පෙළෙයි ලජ්ජිත නොවෙයි පුගුල්සා නො කෙරෙයි. වහන්ස, එ පරිදි ම මම විපුල වූ මහදග්ග වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙවර වූ නිදුක් වූ තේජස් සම සිතින් වාස කරමි.

4. වහන්ස, එකැතින් යමකුට කයෙහි කාශියා සි නො එළඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙහි එක්තරා සබ්බසරක්භූ සභා නො කමවා වාරිකාවට නික්මෙන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි වායුව සුවිදැන් ගෙන හමා ද, අසුවිදැන් ගෙන හමා ද, ගුඵන් ගෙන හමා ද, මුත්‍රන් ගෙන හමා ද, කෙළන් ගෙන හමා ද, පුයාක් ගෙන හමා ද, ලෙහෙත් ගෙන හමා ද එයින් වායුව නො ද පෙළෙයි ද ලජ්ජිත හෝ නො වෙයි ද පුගුල්සා හෝ නො කෙරෙයි ද වහන්ස, එ පරිදි ම මම විපුල වූ මහදග්ග වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙවර වූ නිදුක් වූ වායුසම සිතින් වාස කරමි.

5. යසස නුන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සබ්බභවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිතස්සජ්ජ වාරිකං පකකමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන, රජොහරණං සුච්චි පුඤ්ජති, අසුච්චි පුඤ්ජති, ගුරු-ගතමි පුඤ්ජති මුත්තගතමි පුඤ්ජති, ඛෙලගතමි පුඤ්ජති, පුබ්බගතමි පුඤ්ජති, ලොහිතගතමි පුඤ්ජති. න ච තෙන රජොහරණං අට්ඨියති වා හරායති වා ජීග්ඛෙති වා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන රජොහරණසමෙන වෙනසා විහරාමී, විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජෙඤ්ඤිතං.

6. යසස නුන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සබ්බභවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිතස්සජ්ජ වාරිකං පකකමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන වණ්ඩාලකුමාරකො වා වණ්ඩාලකුමාරිකා වා කළොපි-හජො නත්තකවාසී ගාමං වා නිගමං වා පවිසනො නීචවිත්තඤ්ඤව උපවිඤ්ඤපෙතො පවිසති. එවමෙව ඛො අහං හනෙන වණ්ඩාලකුමාරක-සමෙන වෙනසා විහරාමී විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජෙඤ්ඤිතං.

7. යසස නුන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සබ්බභවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිතස්සජ්ජ වාරිකං පකකමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන උසභො ජීනතවිසාණො සොරතො¹ සුදනො සුච්චිතො රටියාය රටියං සිඛ්ඛාටකෙන සිඛ්ඛාටකං අභිභිඤ්ඤනො න කිඤ්චි භිංසති පාදෙන වා විසාණෙන වා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන උසභච්ඡිනතවිසාණසමෙන වෙනසා විහරාමී විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජෙඤ්ඤිතං.

8. යසස නුන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සබ්බභවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිතස්සජ්ජ වාරිකං පකකමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන ඉඤ්චී වා පුරියො වා දහරො වා යුචා වා මණ්ඩනක ජාතිකො සීසං නහාතො අභිකුණපෙන වා කුකකුරකුණපෙන වා මනුසස කුණපෙන වා කණෙඤ්ඤ ආසතෙතන අට්ඨියෙයා, හරායෙයා ජීග්ඛෙතියා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන ඉච්චිතා පුත්තිකායෙන අට්ඨියාමී හරායාමී ජීග්ඛෙතිමී.

1. පුරතො- සා. PTS පුරතො-කප්ථි.

5. වහන්ස, එකැතින් යමකුට කයෙහි කායගතාසනිය නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙනි එක්තරා සබ්බසරක්ඛු සටා නො කමවා වාරිකාවට තික්මෙන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි පිස්නාකඩ සුච්ඤාත් පිස්තේ ද, අසුච්ඤාත් පිස්තේ ද, ගුප්ත පිස්තේ ද මුත්‍රත් පිස්තේ ද කෙළත් පිස්තේ ද, පුයාත් පිස්තේ ද, ලෙහෙත් පිස්තේ ද, එයින් පිස්නාකඩ නො ද පෙළෙයි නො ද ලජ්ජිත වෙයි නො ද පුගුප්පා කෙරෙයි. වහන්ස, එ පරිදි ම මම විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙර වූ නිදුක් වූ පිස්නා කඩ බඳු සිතින් වාස කරමි.

6. වහන්ස, යමකුට එකැතින් කයෙහි කායගතාසනිය නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙනි එක්තරා සබ්බසරක්ඛු සටා වරද නො දෙසා වාරිකාවට පිටත් වන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි සැඩොල් දරුවෙක් හෝ සැඩොල් දැරියක් හෝ පැයක් ගත් අත් ඇත්තේ පියලි කඩක් හැඳියේ ගමකට වේවයි නියමගමකට වේවයි වදනේ ගළ මන් ඇති සිත් ම එළවා වදනේ ද, වහන්ස, එ පරිදි ම මම විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙර වූ නිදුක් වූ සැඩොල් දරුවකු සම සිතින් වාස කරමි.

7. වහන්ස, යමකුට එකැතින් කයෙහි කායියාසිහි නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙනි එක්තරා සබ්බසරක්ඛු සටා නො කමවා වාරිකාවට යන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි සුන් අං ඇති ගොනෙක් සුරත වූයේ ද මුණේ සුවිනිත වූයේ වෙයින් වෙය සිවුමංසලින් සිවුමංසල ඇවිදුනේ පයින් වේවයි හඟින් වේවයි කිසිවකු නො පෙළා ද, වහන්ස, එ පරිදි ම මම විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙර වූ නිදුක් වූ සුන් අං ඇති වැහැල් බඳු සිතින් වාස කරමි.

8. වහන්ස, එකැතින් යමකුට කයෙහි කායියාසිහි නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙනි එක්තරා සබ්බසරක්ඛු සටා නො කමවා වාරිකාවට යන්නේ ය. වහන්ස, යම් පරිදි තරුණ වූ හෝ තුරුණු බැවිහි සිටියාවූ හෝ සැරසුම් සැහැවී ඇති ස්ත්‍රියක් වේවයි පුරුෂයෙක් වේවයි හිසැ නහා ලුයේ ගෙළ බැඳී අභිකුණපයෙන් හෝ කුක්කුරකුණපයෙන් හෝ මනුෂ්‍යකුණපයෙන් හෝ පෙළේ ද, ලජ්ජිත වේ ද, පුගුප්පා කෙරේ ද, වහන්ස, එපරිදි ම මම මේ කුණකයින් පෙළෙමි, ලජ්ජිතයෙමි, පුගුප්පා කෙරෙමි.

9. යස ස්‍රීත භනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමචාරිං ආසජ්ජ අපච්චිනිසුජ්ජ චාරිකං පකකමෙය්‍ය. සෙය්‍යාථාපි භනෙන පුරිසො මෙදකථාලිකං පරිභරෙය්‍ය ඡීද්දං විචජ්දං¹ උග්ගරතනං පග්ගරතනං. එවමෙව ඛො අභං භනෙන ඉමං කායං පරිභරාමී, ඡීද්දං විචජ්දං උග්ගරතනං පග්ගරතනං.

යස ස්‍රීත භනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමචාරිං ආසජ්ජ අපච්චිනිසුජ්ජ චාරිකං පකකමෙය්‍යාති.

අථ ඛො සො භික්ඛු උට්ඨායාසනා එකංසං උග්ගරාසඛතං කරිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසාහිජ්ඣිත්වා භගවතං එතදවොච: “අච්චයො මං භනෙන අච්චගමා යථාධාලං යථාමුලුභං යථාඅකුසලං. යොභං ආයසමි- නනං සාරිපුඤ්ඤං අසනා තුච්ඡා මුසා අභුතෙන අඛ්‍යාවිකම්. තස්ස මෙ භනෙන භගවා අච්චයං අච්චයතො පතිගණ්ඨාතු ආයතිං සංචරායා” තී.

තස්ස තං² භික්ඛු අච්චයො අච්චගමා යථාධාලං යථාමුලුභං යථා අකුසලං යො ඤං සාරිපුඤ්ඤං අසනා තුච්ඡා මුසා අභුතෙන අඛ්‍යාවිකම්. යතො ච ඛො ඤං භික්ඛු අච්චයං අච්චයතො දීඤ්ඤා යථාධමමං පටි- කරොසි, තං තෙ මයං පතිගණ්ඨාම. චුඤ්ඤොසා භික්ඛු අරියස්ස චිතයෙ යො අච්චයං අච්චයතො දීඤ්ඤා යථාධමමං පටිකරොති ආයතිං සංචරං ආපජ්ජතිති.

අථ ඛො භගවා ආයසමිනං සාරිපුඤ්ඤං ආමනෙතසි: ඛම සාරිපුඤ්ඤං ඉමස්ස මොසපුරිසස්ස පුරාස්ස එතෙව සත්තධා මුඤ්ඤා එලිසසතිති.

ඛමාමභං භනෙන තස්ස ආයසමිතො සචෙ මං සො ආයසමා එච මාභ: ඛමතු ච මෙ³ සො ආයසමාති.

1. ඡීද්දවඡීද්දං.-මජ්ඣං.
2. තස්ස ඤං.-දීඤ්ඤා. PTS
3. ඛමතු මෙ, සීඤ්ඤා.

වහන්ස, එකැතින් යමකුට කයෙහි කාශියාසිහි නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙහි එක්තරා සබ්බසරක්ඛු සටා නො කමවා වාරිකාවට යන්නේය. වහන්ස, යම් පරිදි පුරුෂයෙක් සිදුරු ඇති මහසිදුරු ඇති උඩු මුවින් වැහෙන යුසඇති යටිමුවින් ගලන යුස ඇති සිදුරු මෙද තෙල් පිරුණු සැළියක් නොහොත් යුස නික්මීම පිණිස තන්හි තන්හි කළ සිදුරු ඇති චාලිකාවක් (මසින් පුරවාගෙන) පරිහරණ කෙරේ ද, වහන්ස, එපරිදි මම ම කුදු මහත් සිදුරු ඇති උඩුමුවින් වැහෙන අසුවි ඇති යටිමුවින් ගලන අසුවි ඇති මෙ කය පරිහරණය කරමි.

වහන්ස, එකැතින් යමකුට කයෙහි කාශියාසිහි නො එළැඹ සිටී නම් හේ මෙ සස්තෙහි එක්තරා සබ්බසරක්ඛු සටා නො කමවා වාරිකාවට යන්නේ ය.

ඉක්බිති එ මහණ හුනාස්තෙන් නැඟී උත්තරාසඛයය එකස් කොට ලා භගවතුන්ගේ පාමුල හිසින් හෙව භගවත්තට තෙල සැලකළේ ය. “වහන්ස, බාලයකු කරා යමයේ නම් මුඩයකු කරා යමයේ නම් අදක්ෂයකු කරා යමයේ නම් එයේ දෙෂය මා ඉක්ම ගියේ ය. ඥානි මම ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් අසත්‍ය වූ සිස් වූ මුසා වූ අභුතයෙන් අබ්බවා කියෙමි නම් එ හෙයිනි. වහන්ස, භගවතුන් මතුයෙහි සංවර පිණිස ඒ මාගේ අපරාධය අපරාධ විසින් පිළිගන්නා සේක්ව”යි.

යම් බදු වූ තෙපි සැරියුත් තෙරුන් අසත්‍ය වූ තුව්ච්ච වූ මාෂා වූ අභුත යෙන් අබ්බවා කිහු ද නියතින් බාලයකුට යමයේ නම් මුඩයකුට ඥානියේ නම් ඇක්ෂයකුට යමයේ නම් එයේ දෙෂය තොප ඉක්ම ගියේ ය. මහණ, යම් හෙයෙකින් තෙපි වරද වරද විසින් දක දහම වූ පරිදි ප්‍රතික්‍රියා කරවූ නම් අපි තොපගේ ඒ වරද පිළිගනිමු. මහණ ආයුෂී විනයෙහි යමෙක් වරද වරද විසින් දක දහම වූ පරිදි ප්‍රතික්‍රියා කෙරේ නම් මතුයෙහි සංවරයට පැමිණේ නම් තෙල වාද්ධියෙක් ම ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරුන් ඇමතූහ: “ඤාපුත්‍රය, මොහුගේ හිස මෙ තන්හි ම සත්කධෙක් ව පැළේ නම් එයට පළමු ම මේ හිස් ඉඟුල් හට සමා කරව”යි.

“වහන්ස, ඉදින් ඒ ආයුෂ්මත් මට ක්ෂමා කෙරේව”යි මෙසේ කියා නම් ඒ ආයුෂ්මත් හට මම කමමි”යි.

9. 1. 2. 2

සොපාදියෙස සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවතීයං වීහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො පුබ්බනභසමයං නිවාසෙතො
පක්ඛවීචරමාදය සාවතීයං පිණ්ඩාය පාවිසී. අථ ඛො ආයස්මතො සාරි-
පුත්තස්ස එතදභොසි: “අතීපභගො ඛො තාව සාවතීයං පිණ්ඩාය වරිතුං,
යනනුනාහං යෙන අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුප-
සඬ්ඤමෙය්‍ය” නති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන අඤ්ඤතිත්ථියානං
පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඬ්ඤමී. උපසඬ්ඤමීතො තෙහි අඤ්ඤතිත්ථී-
යෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සමමොදි සමමොදතීයං කථං සාරාණීයං
වීතියාරෙතො එකමන්තං නිසීදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන තෙසං අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං
සනුතියිත්තානං සනුතීපතීතානං අයමිත්තරා කථං උදපාදි: “යො හි කොච්චි
ආට්ටෙයො සොපාදියෙසො¹ කාලං කරොති සධෙධා සො අපරිමුක්තො
නිරයා, අපරිමුක්තො තීරච්ඡානගොනියා, අපරිමුක්තො පෙතතිවිසයා, අපරි-
මුක්තො අපාය දුග්ගති විනිපාතානි.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො තෙසං අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජ-
කානං භාසිතං නෙව අභීනන්දී, න පටිකෙකාසී. අනභීනන්දීතො අපටිකො-
සීතො උච්ඡායාසනා පක්කාමී, “භගවතො සන්තීකෙ එතස්ස භාසිතස්ස දත්ථං
ආජාතිස්සමී” ති අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො සාවතීයං පිණ්ඩාය
වරිතො පච්ඡාහත්තං පිණ්ඩපාතපටිකකත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඬ්ඤමී.
උපසඬ්ඤමීතො භගවන්තං අභීවාදෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං
නිසීනො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච:

“ඉධාහං භතෙන පුබ්බනභසමයං නිවාසෙතො පක්ඛවීචරමාදය
සාවතීයං පිණ්ඩාය පාවිසී. තස්ස මග්ගං භතෙන එතදභොසි: “අතීපභගො
ඛො තාව සාවතීයං පිණ්ඩාය වරිතුං, යනනුනාහං යෙන අඤ්ඤතිත්ථියානං
පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඬ්ඤමෙය්‍ය” නති. අථ ඛො භතෙන
යෙන අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඬ්ඤමී. උප-
සඬ්ඤමීතො තෙහි අඤ්ඤතිත්ථීයෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සමමොදිං,
සමමොදතීයං කථං සාරාණීයං වීතියාරෙතො එකමන්තං නිසීදි.

1. සඋපාදියෙසො, -මජ්ඣ. සිඉ.

9. 1. 2. 2

සොපාදියෙස සුත්‍රය

1. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමහි වැඩවසනසේක. එකල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරවා පාසිටුරු ගෙන සැවැත්හි පිඬු පිණිස පිවිසියහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරුනට තෙල සිත විය: “සැවැත්හි පිඬු පිණිස සරනට ඉතා කල් ඇත්තේ ය. මම අන්තොටු පිරිවැජ් අරම යමතන්හි ද, එහි එළඹෙමි නම් ඉතා මැනැවැ”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ අන්තොටු පිරිවැජ් අරමට එළඹිය හ. එළැඹ ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්සන් හා සතුටු වූහ සතුටු වියයුතු සිහිකටයුතු කපාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්හ.

එසමයෙහි රැස්ව හුන් ඒ පිරිවැජ්සන් අතර මේ අතුරු කපාව උපත: “ඇවැත්හි, යම් කිසිවෙක් උපාදන ශේෂ ඇතියේ කලුරිය කෙරේ නම් ඒ හැම දෙන නිරයෙන් නො මිදුණේ වෙයි. තිරිසන්යෝනින් නො මිදුණේ වෙයි. ජේතවිෂයෙන් නො මිදුණේ වෙයි. අපායදුගතියෙන් නො මිදුණේ වෙ”යි.

එකල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ඒ අන් තොටු පිරිවැජ්සන්ගේ භාෂිතය නො ම පිළිගත්හ. නො ම පිළිකෙටි කළහ. නො පිළිගෙන නො පිළිකෙටි කොට හුන්සනෙන් නැඟී ගික්ම ගියහ, “හඟවතුන් හමුයෙහි තෙල භාෂිතයාගේ අරුත් දන ගනිමැ”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ සැවැත්හි පිඬු පිණිස සැර පසුබත්හි පිඬුවායෙන් වැළකුණාහු හඟවතුන් වෙත එළඹිය හ. එළැඹ හඟවතුන් සකසා වැඳ එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ හඟවත්නට තෙල සැලකළහ.

“වහන්ස, මෙහි මම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරවා පා සිටුරු ගෙන සැවැත්හි පිඬු පිණිස පිවිසියෙමි. වහන්ස, ඒ මට තෙල සිත විය. ‘සැවැත්හි පිඬු පිණිස සරනට ඉතාකල් ඇත්තේ ය. මම අන්තොටු පිරිවැජ්සන්ගේ අසපුව යමතෙනෙක්හි ද, එහි එළඹෙන්නෙමි නම්, ඉතා යෙහෙකැ”යි. වහන්ස, ඉක්බිති මම අන්තොටු පිරිවැජ්සන්ගේ අසපුව යමතෙනෙක්හි ද, එහි එළඹියෙමි. එළඹ ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්සන් හා සතුටු වූයෙමි. සතුටු වියයුතු සිහිකටයුතු කපාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්මි.

තෙන ඛො පන භනෙන සමයෙන තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං සනතිසිත්තානං සනතිපතිතානං අයමන්තරා කථා උදපාදි: “යොභිකොච්ච ආවුසො සොපාදිසෙසො කාලං කරොති, සබ්බො සො අපරිවුක්කො භිරයා, අපරිවුක්කො තිරච්ඡානගොනියා, අපරිවුක්කො පෙක්ඛිවියයා අපරිවුක්කො අපායදුග්ගතිච්චිපාතා” ති. අථඛවාහං භනෙන තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං නෙව අභිනාදිං න පටිකෙකාසිං. අනභිනාදිච්චා අපටිකෙකාසිච්චා උච්චායාසනා පකකාමිං භගටතො සනතිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජාභිසාමි” ති.

කෙ ව¹ සාරිපුත්ත අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා බාලා අබ්‍යන්තා, කෙ ව සොපාදිසෙසං² වා උපාදිසෙසොති ජාතිස්සන්ති, අනුපාදිසෙසං වා අනුපාදි සෙසොති ජාතිස්සන්ති

නව ඉමෙ සාරිපුත්ත පුග්ගලා සොපාදිසෙසා කාලං කුරුමානා පරිවුක්කා නිරයා, පරිවුක්කා තිරච්ඡානගොනියා, පරිවුක්කා පෙක්ඛිවියයා, පරිවුක්කා අපායදුග්ගතිච්චිපාතා. කතමෙ නව:

1. ඉධ සාරිපුත්ත එකච්චො පුග්ගලො සීලෙසු පරිපුරකාරී භොති, සමාධිසමිං පරිපුරකාරී පඤ්ඤාය මන්තයොකාරී.³ සො පඤ්ඤානං ඔරමභාගියානං සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා අන්තරා පටිනිබ්බාසී භොති. අයං සාරිපුත්ත, පඨමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුක්කො නිරයා, පරිවුක්කො තිරච්ඡානගොනියා පරිවුක්කො පෙක්ඛිවියයා පරිවුක්කො අපායදුග්ගතිච්චිපාතා.

2-5 පුනච්චපරං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චො පුග්ගලො සීලෙසු පරිපුරකාරී භොති, සමාධිසමිං පරිපුරකාරී, පඤ්ඤාය මන්තයොකාරී⁴ සො පඤ්ඤානං ඔරමභාගියානං සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා උපභවච්ච පරිනිබ්බාසී භොති -පෙ- අසඬාරපරිනිබ්බාසී භොති -පෙ- සසඬාර පරිනිබ්බාසී භොති -පෙ- උඤ්චංසොනො භොති අකණ්ඩසීගාමී. අයං සාරිපුත්ත පඤ්චමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුක්කො භිරයා, පරිවුක්කො තිරච්ඡානගොනියා, පරිවුක්කො පෙක්ඛිවියයා, පරිවුක්කො අපායදුග්ගති ච්චිපාතා.

1. කෙවි-PTS. යා. 2. සඋපාදිසෙසං- මජ්ඣ., සීඉ.
3. න පරිපුරකාරී, සීඉ. 4. න පරිපුරකාරී, සීඉ.

වහන්ස, එසමයෙහි, රැස්ව හුන් ඒ අන්තොටු පිරිවැජියන්ගේ මේ අතුරු කථාව උපත: “ඇවැත්නි, යම් කිසිවෙක් උපාදනයේෂ ඇතියේ කලුරිය කළේ නම් එ හැමදෙන තිරයෙන් නො මිදුණේ වෙයි, තිරිසන්යොතින් නො මිදුණේ වෙයි, ප්‍රේතවිෂයෙන් නො මිදුණේ වෙයි, අවාදගතින් නොමිදුණේ වෙ’යි. වහන්ස, එකල්හි මම ඒ අන්තොටුපිරිවැජියන්ගේ භාෂිතය නො ම පිළිගනිමි, නො ම පිළිකෙව කෙළෙමි. නො පිළිගෙන නො පිළිකෙව කොට හුනස්නෙන් නැඟී “හගවතුන් හමුදියහි තෙල භාෂිතයාගේ අරුත් දනගන්මි”යි ගික්ම ගියෙමි යි.

ශාරීපුත්‍රය, බාල වූ අව්‍යක්ත වූ ඒ අන්තොටු පිරිවැජියෝ කවරහ: කවරහු සඋපාදනයේෂ ඇතියකු හෝ සෝපාදියේසයෙකැයි දනින්ද, අනුපාදියේෂයකු හෝ අනුපාදියේෂයෙකැයි දනින්ද:

ශාරීපුත්‍රය, මේ සෝපාදියේෂ පුද්ගලයෝ නවදෙනෙක් කලුරිය කරන්නාහු තිරයෙන් මිදුණාහු වෙති. තිරිසන් යොතින් මිදුණාහු වෙති. ප්‍රේතවිෂයෙන් මිදුණාහු වෙති. අපාය දුග්ගිච්චිපාතයෙන් මිදුණාහු වෙති. කවර නවදෙනෙක යන්:

1. ශාරීපුත්‍රය, මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලෙක් ශීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. සමාධියෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. ප්‍රඥයෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. හේ පඤ්ඤාමරමිභාගිය සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් අනාරාපරිනිබ්බාසී වෙයි. ශාරීපුත්‍රය, මේ සොපාදියෙසව කලුරිය කරන තිරයෙන් මුත් තිරිසන් යොතින් මුත් ප්‍රේතවිෂයෙන් මුත් අපායදුග්ගිච්චිපාතයෙන් මුත් ප්‍රථමපුද්ගල යි.

2-5 ශාරීපුත්‍රයෙහි, තවද, මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලෙක් ශීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. සමාධියෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. ප්‍රඥයෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. හේ පඤ්ඤාමරමිභාගිය සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් උපහච්ච-පරිනිබ්බාසී වෙයි... අසඬබාර පරිනිබ්බාසී වෙයි.... සසඬබාර පරිනිබ්බාසී වෙයි... උද්ධං සොත අකණ්ඨියගාමී වෙයි... ශාරීපුත්‍රය, මේ සොපාදියෙසව කලුරිය කරන තිරයෙන් මුත් තිරිසන්යොතින් මුත් ප්‍රේතවිෂයෙන් මුත් අපායදුග්ගිච්චිපාතයෙන් මුත් පස්වැනි පුද්ගල යි.

6. පුනව්‍යවරං සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්චො පුග්ගලො, සීලෙසු පරිසුරකාරී හොති, සමාධිසමී. මත්තසොකාරී, පඤ්ඤය මත්තසොකාරී.¹ සො තිණණං සංඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා රාදෙසමොභානං තනුක්ඛා සකදගාමී හොති, සකිදෙව ඉමං ලොකං ආගන්ඛා දුක්ඛස්සන්තං කරොති. අයං සාරිපුත්ත ජට්ඨො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුත්තො නිරයා, පරිවුත්තො නිරව්ජානයොනියා, පරිවුත්තො පෙක්ඛිවිසයා, පරිවුත්තො අපායදුග්ගති විනිපාතා.

7. පුනව්‍යවරං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චො පුග්ගලො සීලෙසු පරිසුරකාරී-හොති සමාධිසමී. මත්තසොකාරී පඤ්ඤය මත්තසොකාරී¹, සො තිණණං සංඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා එකබ්බී හොති එකඤ්ඤව මානුසකං හවි. නිබ්බන්ධනච්චා දුක්ඛස්සන්තං කරොති. අයං සාරිපුත්ත සත්තමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුත්තො නිරයා, පරිවුත්තො නිරව්ජානයොනියා, පරිවුත්තො පෙක්ඛිවිසයා, පරිවුත්තො අපායදුග්ගති-විනිපාතා.

8. පුනව්‍යවරං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චො පුග්ගලො සීලෙසු පරිසුරකාරී හොති, සමාධිසමී. මත්තසොකාරී, පඤ්ඤය මත්තසොකාරී, සො තිණණං සංයොජනානං පරික්ඛයා කොට්ඨෙකාලො හොති, දො වා තිණි වා කුලාති සන්ධාවිච්චා සංසරිච්චා දුක්ඛස්සන්තකරො. අයං සාරිපුත්ත, අට්ඨමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුත්තො නිරයා -පෙ-පරිවුත්තො අපායදුග්ගතිවිනිපාතා.

9. පුනව්‍යවරං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චො පුග්ගලො සීලෙසු පරිසුරකාරී හොති සමාධිසමී. මත්තසොකාරී පඤ්ඤය මත්තසොකාරී. සො තිණණං සංයොජනානං පරික්ඛයා සත්තඤ්ඤනතුපරමො හොති, සත්තඤ්ඤනතුපරමං දෙවෙ ව මානුසෙ ව සංසරිච්චා සංසරිච්චා දුක්ඛස්සන්තං කරොති. අයං සාරිපුත්ත නවමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුත්තො නිරයා, පරිවුත්තො නිරව්ජානයොනියා, පරිවුත්තො පෙක්ඛි-විසයා, පරිවුත්තො අපායදුග්ගති විනිපාතා.

කෙ ව සාරිපුත්ත අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා බාලා අබාසනා, කෙ ව සොපාදිසෙසං වා සොපාදිසෙසොති ජාතිස්සන්ති. අනුපාදිසෙසං වා අනුපාදි-සෙසොති ජාතිස්සන්ති.

ඉමෙ ඛො සාරිපුත්ත නව පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානා පරිවුත්තො නිරයා, පරිවුත්තො නිරව්ජානයොනියා, පරිවුත්තො පෙක්ඛිවිසයා, පරිවුත්තො අපායදුග්ගතිවිනිපාතා. න තාවයං සාරිපුත්ත ධම්මපරියායො පටිභාසි භික්ඛුනා භික්ඛුන්තං උපාසකානං උපාසිකානං. තං කිස්ස හෙතු: මායිමං ධම්මපරියායං සුච්චා පමාදං ආහරි:සුති, අපි ව මයා සාරිපුත්ත ධම්මපරියායො පඤ්ඤාධිපපායෙන භාසිතොති.

1. න පරිසුරකාරී, සීඉ.

6. ඉරිපුත්‍රය, තවද මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලෙක් සීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. සමාධියෙහි පරිපූරකාරී වෙයි, ප්‍රඥායෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි, හේ ත්‍රිවිධ සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් රාග දෛශ්‍ය ලෝභයන්ගේ තනුකුටයෙන් සකඤ්ඤාමී වෙයි. වරක් ම මෙ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කෙරෙයි. ඉරිපුත්‍රය, මෙ සොපාදිසෙස ව කල්ලරිය කරන තීරයෙන් මුත්, තිරිසන් යොනින් මුත් ප්‍රෙතවිෂයෙන් මුත් අපාය දුගීති විනිපාතයෙන් මුත් සටුවැනි පුද්ගල යි.

7. ඉරිපුත්‍රය, තවද මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලෙක් සීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. සමාධියෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. ප්‍රඥාවෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. හේ ත්‍රිවිධ සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් එකඛේ වෙයි. එක් ම මේභිසත් ඛවක් නිපදවා දුක් කෙළවර කෙරෙයි. ඉරිපුත්‍රය, මෙ සොපාදිසෙස ව කල්ලරිය කරන තීරයෙන් මුත් තිරිසන් යොනින් මුත් ප්‍රේතවිෂයෙන් මුත් අපාය දුගීති විනිපාතයෙන් මුත් සත්වැනි පුද්ගල යි.

8. ඉරිපුත්‍රය, තවද මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලෙක් සීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි. සමාධියෙහි, මාත්‍රකාරී වෙයි. ප්‍රඥායෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. හේ ත්‍රිවිධ සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් කොලඛෙකාල වෙයි. දෙකක් හෝ තුනක් හෝ කුලයන් (කාමලොකයෙහි) දිව හැසිර දුක් කෙළවර කෙරෙයි. ඉරිපුත්‍රය, මෙ සොපාදිසෙස ව කල්ලරිය කරන තීරයෙන් මුත්... අපාය දුගීති විනිපාතයෙන් මුත් අටුවැනි පුද්ගල යි.

9. ඉරිපුත්‍රය, තවද මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුභුලෙක් සීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙයි, සමාධියෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි, ප්‍රඥායෙහි මාත්‍රකාරී වෙයි. හේ ත්‍රිවිධ සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් සකකකන්තු පරම වෙයි. දෙව ලොව ද මිනිස් ලොව ද සත්වරක් පරම කොට දිව හැසිර දුක් කෙළවර කෙරෙයි. ඉරිපුත්‍රය, මෙ සොපාදිසෙස ව කල්ලරිය කරන තීරයෙන් මුත් තිරිසන් යොනින් මුත් ප්‍රෙතවිෂයෙන් මුත් අපාය දුගීති විනිපාතයෙන් මුත් නවවැනි පුද්ගල වෙයි.

ඉරිපුත්‍රය, බාල වූ අව්‍යක්ත වූ ඒ අත්තොටු පිරිවැජියෝ කවරහ: කවරහු සඋපාදනශේෂයකු සෝපාදිසේසයෙකැයි හෝ දැනින් ද: අනුපාදි සෙසකු අනුපාදිසේසයෙකැයි හෝ දැනින් ද?

ඉරිපුත්‍රය, මෙ සෝපාදිසෙස පුද්ගලයෝ නවදෙනෙක් කල්ලරිය කරන්නාහු තීරයෙන් මිදුණාහු වෙති. තිරිසන් යොනින් මිදුණාහු වෙති. ප්‍රෙතවිෂයෙන් මිදුණාහු වෙති. අපාය දුගීතිවිනිපාතයෙන් මිදුණාහු වෙත්. ඉරිපුත්‍රය, මෙ ධම් පරියායය භික්ෂුන්ට, භික්ෂුණීන්ට උපාසකයන්ට, උපාසිකාවන්ට මේතාක් නො වැටහිණි. (මෙ නො කියමි) ඒ කවර හෙයින් යත්: මේ ධම්පයභායය අසා (මතුරහත් බව පිණිස වැර නොකරන ඔහු) ප්‍රමාදයට නොපැමිණෙත්වා යි. වැලිත් ඉරිපුත්‍රය ප්‍රශ්න: ධිප්‍රායයෙන් (නොප ඇසූ ප්‍රශ්නයට සහාග වශයෙන්) මා විධින මේ ධම්පයභායය දෙසනලදි යි.

9. 1. 2. 3

මහාකොට්ඨික සුක්කං

[සාවකීනිදනං]

අථ ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිකො¹ යෙනායස්මා සාරිපුක්කො තෙනුපසඩ්ධම්, උපසඩ්ධම්ඤා ආයස්මා සාරිපුක්කො සද්ධිං සමොදදී. සමොදදනීයං කථං සාරාණීයං චිත්තියාරොඤා එකමන්තං හිසීදී. එකමන්තං නිසිනෙතො ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිකො ආයස්මා සාරිපුක්කො එතදවොච:

කිංඤ්ඤා ආවුසො සාරිපුක්ක යං කමමං දිට්ඨධම්මවෙදනීයං තං මෙ කමමං සම්පරායවෙදනීයං භොතුති, එතස්ස අත්ථාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං. වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

කිම්පනාවුසො සාරිපුක්ක යං කමමං සම්පරායවෙදනීයං, තමම කමමං දිට්ඨධම්මවෙදනීයං භොතුති එතස්ස අත්ථාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං. වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

කිංඤ්ඤා ආවුසො සාරිපුක්ක යං කමමං සුඛවෙදනීයං, තං මෙ කමමං සුඛවෙදනීයං² භොතුති එතස්ස අත්ථාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං. වුස්ස-තීති? නො හීදං ආවුසො.

කිංඤ්ඤා ආවුසො සාරිපුක්ක යං කමමං දුක්ඛවෙදනීයං තං මෙ කමමං සුඛවෙදනීයං භොතුති එතස්ස අත්ථාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං. වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

කිංඤ්ඤා ආවුසො සාරිපුක්ක යං කමමං පරිපක්කවෙදනීයං තං මෙ කමමං අපරිපක්කවෙදනීයං භොතුති එතස්ස අත්ථාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං. වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

කිම්පනා ආවුසො සාරිපුක්ක යං කමමං අපරිපක්කවෙදනීයං තං මෙ කමමං පරිපක්කවෙදනීයං භොතුති එතස්ස අත්ථාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං. වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

කිංඤ්ඤා ආවුසො සාරිපුක්ක යං කමමං ඛ්‍රවෙදනීයං තං මෙ කමමං අප්‍රවෙදනීයං භොතුති එතස්ස අත්ථාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං. වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

1. මහාකොට්ඨිකො-මඡසං, 2. දුක්ඛවෙදනීයං-මඡසං.

9. 1. 2. 3

මහාකොටඨික සූත්‍රය

(සැවැත්නිදන යි)

එකල්හි ආයුෂමත් මහාකොටඨික තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වෙත එළැඹිය හ. එළැඹ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරුන් සමඟ සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පස්ව හුන්හ. එකත්පස්ව හුන් ආයුෂමත් මහාකොටඨික තෙරණුවෝ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරුන්ට තෙල සැල කළහ:

ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, කිමෙක යම් කම්යෙක් දෘෂ්ටධම්මවෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය සමපරාය වෙදනීය වේවයි යන තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, කිම යම් කම්යෙක් සමපරාය වෙදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ය දෘෂ්ටධම්ම වෙදනීය වේවයි යන තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේදැ යි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, කිම යම් කම්යෙක් සුඛවෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය සුඛවෙදනීය ම දේවයි තෙල කරුණෙහි අරුත් සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැ යි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

කිම ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් දුඃඛවෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය සුඛවෙදනීය දේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, කිම යම් කම්යෙක් පරිපක්චවෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය අපරිපක්චවෙදනීය වේව යි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේදැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, කිම යම් කම්යෙක් අපරිපක්චවෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය පරිපක්චවෙදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේදැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

කිමෙක ඇවැත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් බහුවෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය අල්පවෙදනීය දේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි? ඇවැත්නි, මෙය නො වේ මැයි.

කිම්පනාවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං අප්ප වෙදනියං තං මෙ කම්මං බහුවෙදනියං භොතූති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති? නො හිදං ආවුසො.

කිනත්තුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං වෙදනියං තං මෙ කම්මං අවෙදනියං භොතූති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති? නො හිදං ආවුසො.

කිම්පනාවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං අවෙදනියං තං මෙ කම්මං වෙදනියං භොතූති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති? නො හිදං ආවුසො.

කිනත්තුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං දිට්ඨධම්මවෙදනියං තං මෙ කම්මං සම්පරායවෙදනියං භොතූති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි.

කිනත්තුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං සම්පරාය වෙදනියං තං මෙ කම්මං දිට්ඨධම්මවෙදනියං භොතූති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි.

කිනත්තුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං සුඛවෙදනියං තං මෙ කම්මං සුඛවෙදනියං¹ භොතූති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි.

කිනත්තුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං දුක්ඛවෙදනියං තං මෙ කම්මං සුඛවෙදනියං භොතූති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි.

කිනත්තුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං පරිපක්කවෙදනියං තං මෙ කම්මං අපරිපක්කවෙදනියං භොතූති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි.

කිනත්තුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කම්මං අපරිපක්කවෙදනියං තං මෙ කම්මං පරිපක්කවෙදනියං භොතූති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි.

1. දුක්ඛවෙදනියං, මජ්ඣ.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් අල්පවෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය බහුවෙදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේදැයි? ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් වෙදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ය අවෙදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේදැයි? ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් අවෙදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ය වෙදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි? ඇවුත්ති, මේ නො වේ මැයි.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් දෘෂ්ට ධර්මවෙදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ය සමපරායවෙදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේදැයි මෙසේ පුළුස්සනා ලද්දේ ම ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි කියති.

කිමෙක, ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් සමපරායවෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය දෘෂ්ටධර්මවෙදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි මෙසේ පුළුස්සනා ලද්දේ ම ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි කියති.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් සුඛවෙදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ය සුඛවෙදනීය ම වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි මෙසේ පුළුස්සනා ලද්දේ ම ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි කියති.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් දුඃඛවෙදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ය දුඃඛවෙදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි මෙසේ පුළුස්සනා ලද්දේ ම ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි කියති.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් පරිපක්ච වෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය අපරිපක්ච වෙදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි මෙසේ පුළුස්සනා ලද්දේ ඇවුත්ති, මෙය නොවේ මැයි කියති.

කිමෙක ඇවුත් ශාරීපුත්‍රය, යම් කම්යෙක් අපරිපක්චවෙදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ය පරිපක්චවෙදනීය වේවයි තෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැසේ දැයි මෙසේ පුළුස්සනා ලද්දේ ඇවුත්ති, මෙය නො වේ මැයි කියති.

කිනනුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කමමං බහුවෙදනියං තං මෙ කමමං අපවෙදනියං භොතුති එතස්ස අකාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙසී.

කිනනුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කමමං අපවෙදනියං තං මෙ කමමං බහුවෙදනියං භොතුති එතස්ස අකාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙසී.

කිනනුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කමමං වෙදනියං තං මෙ කමමං අවෙදනියං භොතුති එතස්ස අකාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙසී.

කිනනුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කමමං අවෙදනියං තං මෙ කමමං වෙදනියං භොතුති එතස්ස අකාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙසී. අප් කිමසං වරහාවුසො, හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති?

යං ඛට්ඨසාවුසො,¹ අඤ්ඤාතං අදිට්ඨං අපඤ්ඤාතං අසච්ඡිකතං අනභිසමෙතං, තස්ස ඤාණාය දසනාය පතනියා සච්ඡිකරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති.

කිමපනසාවුසො, අඤ්ඤාතං අදිට්ඨං අපඤ්ඤාතං අසච්ඡිකතං අනභිසමෙතං යස්ස ඤාණාය දසනාය පතනියා සච්ඡිකරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති?

ඉදං දුක්ඛානති ඛට්ඨසා ආවුසො අඤ්ඤාතං අදිට්ඨං අපඤ්ඤාතං අසච්ඡිකතං අනභිසමෙතං. තස්ස ඤාණාය දසනාය පතනියා සච්ඡිකරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති. අයං දුක්ඛසමුදයොති ඛට්ඨසා ආවුසො -පප- අයං දුක්ඛනිරෝධොති ඛට්ඨසා ආවුසො -පප- අයං දුක්ඛනිරෝධගාමීති- පටිපදති ඛට්ඨසා ආවුසො, අඤ්ඤාතං අදිට්ඨං අපඤ්ඤාතං අසච්ඡිකතං අනභිසමෙතං. තස්ස ඤාණාය දසනාය පතනියා සච්ඡිකරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති, ඉදං ඛට්ඨසා ආවුසො අඤ්ඤාතං අදිට්ඨං අපඤ්ඤාතං අසච්ඡිකතං අනභිසමෙතං. තස්ස ඤාණාය දසනාය පතනියා සච්ඡිකරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති.

1. යං ඛට්ඨසා ආවුසො මජ්ඣමං

කීමෙක ඇවැත් ඥාණිකයෙකු, යම්කම්යෙකු ඔහු වෙදනීය නම් මාගේ ඒ කම්ය අල්පවෙදනීය වේවයි කෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටෙයි මෙසේ පුළුල්කරා ලද්දේ ඇවැත්නි, මෙය නොවේ මැයි කියති.

කීමෙක ඇවැත් ඥාණිකයෙකු, යම් කම්යෙකු අල්පවෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය ඔහු වෙදනීය වේවයි කෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටෙයි මෙසේ පුළුල්කරා ලද්දේ ම ඇවැත්නි, මෙය වේ මැයි කියති.

කීමෙක ඇවැත් ඥාණිකයෙකු, යම් කම්යෙකු වෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය අවෙදනීය වේවයි කෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටෙයි මෙසේ පුළුල්කරා ලද්දේ ම ඇවැත්නි, මෙය නොවේ මැයි කියති.

කීමෙක ඇවැත් ඥාණිකයෙකු, යම් කම්යෙකු අවෙදනීය වේ නම් මාගේ ඒ කම්ය වෙදනීය වේවයි කෙල කරුණ සඳහා භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටෙයි මෙසේ පුළුල්කරා ලද්දේ ම ඇවැත්නි, මෙය නොවේ මැයි කියති, වැලි කුළුණින් ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටෙයිද?

ඇවැත්නි, යම් භිවතක් අඤා ද, අදාමය ද, අප්‍රාප්ත ද, අසාක්ෂාන්තය ද, අනවබුද්ධ ද, ඒ නිරිතයාගේ ඥානය පිණිස දැනිය යුතුය, ප්‍රාප්තිය පිණිස සාක්ෂාත් ක්‍රියාව පිණිස අවබෝධය පිණිස භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටෙයි.

ඇවැත්නි, යමක් ම දනගන්නා පිණිස දකුම් පිණිස ප්‍රාප්තිය පිණිස පසක් කිරීම පිණිස අභිසමය පිණිස භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටෙන්නම් ඒ අඤාතය අදාමය අප්‍රාප්තය අසාක්ෂාන්තය අනවබුද්ධය කවර?

ඇවැත්නි, ‘‘මේ දුකැ’’යි යන මොහුගේ අඤාතයෙකු අදාමයෙකු අප්‍රාප්තයෙකු අසාක්ෂාන්තයෙකු අනවබුද්ධයෙකු වේ නම් එහි දැනුම පිණිස දකුම් පිණිස ලැබුම් පිණිස පසක් කරනු පිණිස අභිසමය පිණිස භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටෙයි. ඇවැත්නි, ‘මේ දුකට මුදායා’යි යන මොහුගේ... ‘මේ දුකකි රොධ’යි යන මොහුගේ... ‘මේ දුකකි රොධගාමිනි-පටිපදා’යි යන මොහුගේ අඤාතයෙකු අදාමයෙකු අප්‍රාප්තයෙකු අසාක්ෂාන්තයෙකු අනවබුද්ධයෙකු වේ නම් එහි දැනුම පිණිස දකුම් පිණිස ලැබුම් පිණිස පසක් කරුම් පිණිස අභිසමය පිණිස භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටෙයි. ඇවැත්නි, මෙය අඤාත වෙයි, අදාමය වෙයි, අප්‍රාප්ත වෙයි, අසාක්ෂාන්තය වේ. අනවබුද්ධය වේ, එහි ඥානය පිණිස දර්ශනය පිණිස ප්‍රාප්තිය පිණිස සාක්ෂාන්තය පිණිස, අභිසමය පිණිස භාග්‍යවතුන් කෙරෙහි බලසර වැටෙයි.

9. 1. 2. 4
සමීඳ්ඛි සුතතං

[සාවච්චිනි(තං)]

අපටො අංයඤ්ඤා සමීඳ්ඛි උපනායඤ්ඤා සාරිපුතෙතා නෙත්තුවසඤ්ඤා.
උපසඤ්ඤා ආයඤ්ඤා සාරිපුතා අභිවාදෙතො එකමනං කිසිදි. එක-
මනං නිසිතං ටො ආයඤ්ඤා සමීඳ්ඛි. ආයඤ්ඤා සාරිපුතො එතද්දොව:

‘ කිමාරමඤ්ඤා සමීඳ්ඛි, පුරිසස සඤ්ඤාචරිතකකා උපපජ්ඣති?
නාමරුපාරමඤ්ඤා හතෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කච නානඤ්ඤා ගච්ඡති? ධාතුසු හතෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිං සමුදයාති? එසසමුදයා හතෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිං සමොසරණාති? වේදනා සමොසරණා හතෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිං පමුඛාති? සමාධිපමුඛා හතෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිං ආධිපතෙයාති? සතාධිපතෙයාහතෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිමුක්ඛාති? පඤ්ඤාක්ඛා හතෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිං සාරාති? විමුක්ඛසාරා හතෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි කිං ඔගධාති? අමනොගධා හතෙති.

කිමාරමඤ්ඤා සමීඳ්ඛි, පුරිසස සඤ්ඤාචරිතකකා උපපජ්ඣති? ඉති
සුභවයා සමානො නාමරුපාරමඤ්ඤා හතෙති වදෙයි.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කච නානඤ්ඤා ගච්ඡති. ඉති සුභවයා සමානො
ධාතුසු හතෙති වදෙයි.

9. 1. 2. 4

සමිද්ධි සූත්‍රය

[සැවැත් නිදහසි]

එකල්හි ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවන් ටෙත එළැඹියහ. එළැඹ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරුන් වැද එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරුන්ට ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ තෙල කීහ:

සමිද්ධිය, පුරුෂයාට සඬකල්පවු විතර්කයෝ කුමක් අරමුණු කොට උපදනාහු දැයි? වහන්ස, නාමරූප ප්‍රත්‍යය කොට ය.

සමිද්ධිය, ඔහු කොතන්හි නානාසඬභාවයට යෙන් දැයි? වහන්ස, ධාතුන් කෙරෙහි ය.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් සමුදය කොට ඇත්තාහු දැයි? වහන්ස, ස්පර්ශ සමුදය කොට ඇතිය හ.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් සමවයරණ (එක් රැස්වීම සඬභාව) කොට ඇත්තාහු දැයි. වහන්ස, වේදනාව සමටසරණකොට ඇත්තාහුය.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහු දැයි? වහන්ස, සමාධිය ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහ.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් අධිපතී කොට ඇත්තාහු දැයි? වහන්ස, ස්මානිය අධිපතී කොට ඇත්තාහ.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් උතුරු කොට ඇත්තාහු දැයි? වහන්ස, ප්‍රභව උතුරු කොට ඇතියහයි.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් සාරය කොට ඇත්තාහුදැයි? වහන්ස, වීච්ඡිකිඤ්ඤා සාර කොට ඇත්තාහ.

සමිද්ධිය, ඔහු කීමෙක බැසගන්තාහු දැයි? වහන්ස, අමාතයෙහි බැසගන්තාහයි.

සමිද්ධිය, පුරුෂයාගේ සඬකල්ප විතර්කයෝ කුමක් ප්‍රත්‍යය කොට උපදනාහුදැයි මෙසේත් පුළුස්සනා ලද්දේ වහන්ස, නාමරූප ප්‍රත්‍යය කොට ය'යි කියති.

සමිද්ධිය, ඔහු කොතන්හි නානාසඬභාවයට යෙන් දැයි පුළුස්සනා ලද්දේ 'වහන්ස, ධාතුන් කෙරෙහි'යි කියති.

තෙ පන සමීදධි, කිංසමුද්දයානි ඉති පුටෙධා සමානො ඵසසමුද්දයා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංසමොසරණානි ඉති පුටෙධා සමානො වෙදනා සමාසරණා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංපමුට්ඨානි ඉති පුටෙධා සමානො සමාධි-පමුට්ඨා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංඤ්චිපපතයානි ඉති පුටෙධා සමානො සනාධි-පපතයා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංඋත්තරානි ඉති පුටෙධා සමානො පඤ්ඤත්තරා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංසාරානි ඉති පුටෙධා සමානො විමුත්ඤ්ඤාරා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංචගධානි ඉති පුටෙධා සමානො අමනොගධා හනෙතති වදෙසි.

සාධු සාධු සමීදධි, සාධු චො තං සමීදධි, පඤ්ඤා පුටෙධා විසංපජ්ජති චෙත ව මා මඤ්ඤීති.

**9. 1. 2. 5
ගණකාපම සුතතං**

[සාවච්චිදුතං]

සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ, ගණකා අනෙකවසංගණකො තසසසු නව වණමුට්ඨානි නව අභෙදනමුට්ඨානි, නනො යං කිඤ්චි පගසරෙය්‍ය අසුච්ඤ්ඤාව පගසරෙය්‍ය, දුග්ගතිඤ්ඤාව පගසරෙය්‍ය, ජෙගුච්චියඤ්ඤාව පසගරෙය්‍ය. යං කිඤ්චි පසවෙය්‍ය අසුච්ඤ්ඤාව පසවෙය්‍ය, දුග්ගතිඤ්ඤාව පසවෙය්‍ය, ජෙගුච්චියඤ්ඤාව පසවෙය්‍ය.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් සමුදය කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, ස්පඨය සමුදය කොට ඇතියහ'යි කියහි.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් සමවසරණ කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, වේදනා සමොසරණ කොට ඇතියහ'යි කියහි.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, සමාධිප්‍රමුඛයහ'යි කියහි.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් අධිපතී කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, සතාධිපතෙයාහ'යි කියහි.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් උතුරු කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, පඤ්ඤාකාරයහ'යි කියහි.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් සාර කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, විමුක්තිසාරයහ'යි කියහි.

සමිද්ධිය, ඔහු කුමක් ප්‍රතිෂ්ඨා කොට ඇත්තාහුදැයි මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දේ 'වහන්ස, අමාතය ප්‍රතිෂ්ඨා කොට ඇතියහ'යි කියහි.

සමිද්ධිය, මැනැව්, මැනැව්, තෝ පැණ පුළුවස්නා ලද්දේ මොනොවට විසඳුයෙහි, ඉනුදු (අගසව්වකු ඇසූ පැණ විසැඳියෙමිසි) මානය නො කෙළෙහි යි.

9. 1. 2. 5

ගණ්ධොපම සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහජනනි, නොයෙක් වස් ගණන් ඇති ගඬක් යමපරිදි වේද, එයට නවවණ මුඛකෙනෙක් වෙත්. (කිසිවකු විසින් බිඳ නො කළ) කම් සමුච්චිත වූම නව අන්තර්ගත මුඛ කෙනෙක් වෙත්. එයින් යම් කිසිවක් ම වැහෙන්නම් අඟුළු ම වැහේ, දුගඳ ම වැහේ, පුඟුළුසා කටයුතු ම වැහෙයි. යම් කිසිවක් ම ගලා නම් අඟුළු වූවක් ම ගලයි. දුර්වක වූවක් ම ගලයි පුඟුළුසා කටයුතු වූවක් ම ගලයි.

'ගණකි'ති ඛො භික්ඛවෙ, ඉමෙසසව වාතුමහාහුතිකසා කායසස අධිවචනං මානාපෙනතිකසමභවසස ඔදනකුමමාසුපවයසස අනිච්චුච්ඡාදනපරිමදදන හෙදන වීඛාසනධමමසස. යස නව වනමුඛාති, නව අහෙදනමුඛාති, තතො යං කිසුචි පගසරති අසුචිකෙසෙඤච පගසරති, දුග්ගතකිකෙසෙඤච පගසරති, ජෙගුච්ඡියකෙසෙඤච පගසරති. යං කිසුචි පසවති අසුචිකෙසෙඤච පසවති, දුග්ගතකිකෙසෙඤච පසවති, ජෙගුච්ඡියකෙසෙඤච පසවති. තසමානිහ භික්ඛවෙ ඉමෙසමිං ඛායෙ තිබ්බිකුථාති.

9. 1. 2. 6

සඤ්ඤා සුතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

නව ඉමා භික්ඛවෙ, සඤ්ඤා භාදිතා බහුලිකතා මහප්පලා හොන්ති මහාතිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානානා. කතමා නව?

අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආහාරෙ පටිකකුලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා, අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්චෙව දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛ අනන්තසඤ්ඤා, පහානසඤ්ඤා, වීරාග සඤ්ඤා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, නව සඤ්ඤා භාවිතා බහුලිකතා මහප්පලා හොන්ති මහාතිසංසා අමනොගධා, අමතපරියොසානානාති.

9. 1. 2. 7

කුලොපගමන සුතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

නවභි භික්ඛවෙ, අඛෙගභි සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්තො වා නාලං උපගතතුං, උපගන්තො වා නාලං උපනිසීදිතුං¹ කතමෙභි නවභි:

න මනාපෙන පච්චුට්ඨන්ති, න මනාපෙන අභිවාදෙන්ති, න මනාපෙන ආසනං දෙන්ති, සත්තමසා පරිගුහන්ති, බහුකමපි ථොකං දෙන්ති, පණිතමපි ලුඛං දෙන්ති, අසකකච්චං දෙන්ති නො සකකච්චං, න උපනිසීදන්ති ධම්මසචණ්ඨාය, භාසිතසස න රසීයන්ති. ඉමෙභි ඛො භික්ඛවෙ, නවභඛෙගභි සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්තො වා නාලං උපගතතුං, උපගන්තො වා නාලං උපනිසීදිතුං.

1 නිසීදිතුං - මජ්ඣ.

මහණෙනි, ‘ගණ්ඨ’ යනු සතරමගාභූතයෙන් උපන්, මවුපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණිතයෙන් හටගත්, බන්ධන හා කොමුරයෙන් වැඩුණු, අතිත්‍යයභාව ඇති සුවද ඉලිම හා පිරිමැදීම සැහැවී කොට ඇති, හෙදන හා විඛට්ඨ-සනාය භාව කොට ඇති මේ කයට ම නමෙකි. එයට වුණමුඛ නවයෙක, අහෙදනමුඛ නවයෙකි. එයින් යම් කිසිත් ම වැහේ නම් අඟු වී වුවක් ම වැහෙයි, දුර්ඤ්ඤා වුවක් ම වැහෙයි, ජුගුප්සා කටයුත්තක් ම වැහෙයි. යම් කිසිත් ගලා නම්, අඟු වී වුවක් ම ගලයි. දුර්ඤ්ඤා වුවක් ම ගලයි, ජුගුප්සා කටයුතු වුවක් ම ගලයි. මහණෙනි, එහෙයින් ම මේ කායයෙහි උකට්ඨි වවු.

9. 1. 2. 6

සඤ්ඤා සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ නව සංඤ්චෝ භාවිත වුවාහු, බහුලිකාන වුවාහු මහත්ඵල ද මහානාමංස ද අමානාවගාහ ද අමානපයඨ්චසාන ද වෙත්. කවර නවයෙක යත්:

අසුභසඤ්ඤා ය, මරණ සඤ්ඤා ය, ආහාරයෙහි පටික්කුල සඤ්ඤා ය, සඵලොකයෙහි අනභිජනසඤ්ඤා ය. අනිච්චසඤ්ඤා ය, අනිත්‍යයෙහි දුක්ඛ සඤ්ඤා ය, දුඛයෙහි අනත්තසඤ්ඤා ය, පහානසඤ්ඤා ය, විරාගසඤ්ඤා ය. මහණෙනි, මේ නව සංඤ්චෝ භාවිත බහුලිකාන වුවාහු මහත්ඵල ද මහානාමංස ද අමානාවගාහ ද අමානපයඨ්චසාන ද වෙත්.

9. 1. 2. 7

කුලොපගමන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, කරුණු නවයෙකින් සමන්විත කුලය (පෙර) නො ඵලැඹ ම හෝ ඵලැඹෙඹනුවට නුසුදුසු ය, ඵලැඹ හෝ හිදුමට නුසුදුසු ය, කවර නවයෙකින් යත්:

මනා අයුරින් හුනස්නෙන් නැගිට පෙරගමන් නො කරත්. මනා අයුරින් නො වදිත්. මැනවින් අසුන් නො දෙත්. ඔහට සතු දෑ සඟවත්. බොහෝ ඇත ද මදක් දෙත්. පිණි දෑ ඇත ද රුක්ෂයක් ම දෙත්. සකසා නොව නො සකසා දෙත්. ධම් ශ්‍රවණයට ළඟ නො හිඳිත්. භාෂිතයාගේ අභිප්ප විඳිමින් සතුටු නො වෙත්. මහණෙනි, මේ නව කරුණින් සමන්විත කුලය (පෙර) නො ඵලැඹ හෝ ඵලැඹෙඹට නුසුදුසු ය. ඵලැඹ හෝ හිඳිතට නුසුදුසු ය.

නවහි භික්ඛවෙ, අධෙගහි සමනනාගතං කුලං අනුපගන්ඛා වා අලං උපගතං, උපගන්ඛා වා අලං උපනිසීදිතුං. කතමෙහි නවහි:

මනාපෙන පච්චුට්ඨන්ති, මනාපෙන අභිවාදෙන්ඤ්ඤා, මනාපෙන ආසනං දෙන්ති, සත්තමසා න පරිගුහන්ති, බහුකමි බහුකං දෙන්ති, පඤ්ඤා පඤ්ඤං දෙන්ති, සකකච්චං දෙන්ති නො අසකකච්චං, උපනිසීදන්ති ධම්මසවණාය, භාසිතසා රජියන්ති.

ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ, නවහඬෙගහි සමනනාගතං කුලං අනුපගන්ඛා වා අලං උපගතං, උපගන්ඛා වා අලං උපනිසීදිතුන්ති.

9. 1. 2. 8

නවධගුපොසථ සුතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

නවහඬෙගහි සමනනාගතො¹ භික්ඛවෙ උපොසථො උපච්චුඤ්ඤා චහපථලො හොති මහාතිසංසො මහාජුතිකො මහාවිපථාරො. කථං උපච්චුඤ්ඤා ව භික්ඛවෙ, නවහඬෙගහි සමනනාගතො උපොසථො මහපථලො හොති මහාතිසංසො මහාජුතිකො මහාවිපථාරො:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවතො ඉති පටිසංඝදී කඛති “යාවස්ථං අරහතො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතා නිතිනදණ්ඩා හිනිතසඤ්ඤා ලජ්ජි දයාපනතා සබ්බපාණගුහනිතානුකමි² චිහරන්ඤ්ඤා. අහමපජ්ජ ඉමඤ්ඤා රතති. ඉමඤ්ඤා දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හිනිතදණ්ඩා හිනිතසඤ්ඤා ලජ්ජි දයාපනතො සබ්බපාණගුහනිතානුකමි චිහරන්ඤ්ඤා. ඉමිනාපඬෙගන අරහතං අනුකරොමි. උපොසථො ව මෙ උපච්චුඤ්ඤා භවිසස්ථි”ති. ඉමිනා පඨමෙනඬෙගන සමනනාගතො හොති.

2. “යාවස්ථං අරහතො අදින්නාදනං පහාය දදින්නාදනා පටිච්චරතා දින්නාදනී දින්නපාටිකංචි අපෙතෙන සුචිභුතෙන අත්තනා චිහරන්ඤ්ඤා. අහමපජ්ජ ඉමඤ්ඤා රතති. ඉමඤ්ඤා දිවසං අදින්නාදනං පහාය -පෙ- උපොසථො ව මෙ උපච්චුඤ්ඤා භවිසස්ථි”ති. ඉමිනා දුතිසෙතඬෙගන සමනනාගතො හොති.

1. නවහි භික්ඛවෙ අධෙගහි සමනනාගතො-මජ්ඣ. 2. සබ්බපාණගුහනිතානුකමිතො-මජ්ඣ.

මහණෙනි, කරුණු නවයෙකින් සමන්විත කුලය (පෙර) ඵලාභී හෝ ඵලාභීථො සුදුසු ය. ඵලාභී හෝ හිදිනථො සුදුසු ය. කවර නවයෙකින යත්:

මැනැවින් හුනස්නෙන් නැගී පෙරගමන් කරත්. මැනැවින් අභිවාදනා කෙරෙන්, මැනැවින් අසුන් දෙන්, ඔහුට ඇති දෑ නො සභවත්. බොහෝ ඇතිවත් බොහෝ කොට දෙන්. පිණි දෑ ඇතිවත් පිණි දෑ ම දෙන්. සකස් කොට දෙන් නො සකසා නො දෙන්, දහම් ඇසීමට ළඟ හිදිත්, භාෂිතයාගේ රසවිඳිමින් සතුටු වෙත්.

මහණෙනි, ඒම නව කරුණින් සමන්විත කුලය නො ඵලාභී හෝ ඵලාභීථො සුදුසු ය. ඵලාභී හිදිනථො හෝ සුදුසු යි.

9. 1. 2. 8

නවසීග්‍රපොසථ සූත්‍රය

[සැවැත්ති(න යි)

මහණෙනි, නව අභිත් සමන්විත පෙහෙවස් වුසුයේ මහත්ඵල වෙයි. මහානිසංස වෙයි. මහාද්‍යුතික වෙයි. මහාවිස්ථාර වෙයි. මහණෙනි, කෙසේ වුසු නවභිත් සමන්විත උපොසථය මහත්ඵල, මහා නාශංස, මහාද්‍යුතික, මහාවිස්ථාර වෙය යත්:

1. මහණෙනි, මෙ සස්නෙහි අරිසවු මෙසේ නුවණින් සිතයි: “යවදිව රහත්හු පණිවා හැර පණිවායෙන් වැළැකියාහු බහාතැබූ දඬු ඇත්තාහු බහාතැබූ අවි ඇත්තාහු ලජ්ජාවත් වුවාහු දයාවට පැමිණියාහු සඵප්‍රාණින් කෙරේ භිතානුකම්පි ව විහරණ කරත්: අද මමත් මේ රැත් මේ දවලත් පණිවා හැර පියා පණිවායෙන් වැළැකියෙමි බැහු දඬු ඇතියෙමි බැහු අවි ඇතියෙමි ලදැතියෙමි දයාවට පැමිණියෙමි සඵප්‍රාණින් කෙරේ භිතානුකම්පි වුයෙමි විහරණ කරමි. මෙ කරුණෙනුදු රහතුනට අනුක්‍රියා කරමි. මා විසින් උපෝසථය ද වුසුයේ වෙයි. මේ පළමු අභිත් සමන්විත වෙයි.

2. “රහත්හු යවදිව අධිනාදන් හැර පියා අධිනාදනින් වැළැකියාහු දුන් දෑ ගන්නා සුල්ලහු දුන් දෑ කැමැතිවත්තාහු නොසොර පිවිතුරු සිතින් වෙසෙත්. අද මමත් මේ රැත් මේ දවලත් අධිනාදන් හැරපියා... මා විසින් පෙහෙවස් ද වුසුයේ වෙයි. මේ දෙවන අභිත් සමන්විත වුයේ වෙයි.

3. “යාවජීවං අරහතො අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී ආරාචාරී වීරතා මෙච්ඡනා ගාමධම්මා. අහමපජ්ජ -පෙ- උපොසථො ච මෙ උපවුඤ්ඤා හවීසසනී”ති. ඉමීනා තතියෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

4. යාවජීවං අරහතො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතා සචචවාදී සචචසක්ඛා ථෙතා පචචධිකා අවීසංචාදකා ලොකසස, අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමීනා චතුඤ්ඤෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

5. යාවජීවං අරහතො සුරාමෙරය මජ්ජපමාදට්ඨානා පහාය සුරාමෙරය මජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතා. අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමීනා පඤ්ඤමෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

6. යාවජීවං අරහතො එකභතතිකා රතතුපරතා වීරතා විකාල භොජනා. අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමීනා ජලෙඤ්ඤෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

7. යාවජීවං අරහතො නචචගීතවාදිනවීසුකදස්සනමාලාගක්ඛවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභුසනට්ඨානා පටිච්චරතා අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමීනා සක්ඛමනඤ්ඤෙන සමනනාගතො හොති.

8. යාවජීවං අරහතො උච්චාසයනමහාසයනං පහාය උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චරතා නිවසෙය්‍යං කප්පෙතති මඤ්ඤිතෙ වා තිණසක්ඛාරකෙ වා අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමීනා අධිමෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

9. ඉධ භීසකචෙව, අරියසාවතො මෙතනාසභගතෙන චෙතසා එකදීසං ඵරිඤ්ඤා විහරති තථා දුතියං -පෙ- තථා තතියං -පෙ- තථා චතුසීං -පෙ- ඉති උඤ්ඤමධො තරියං සබ්බධි සබ්බතතාය සබ්බාවතො ලොකා මෙතනාසභගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අපමාණෙන අට්ඨෙරෙන අබ්‍යාපච්ඤාන ඵරිඤ්ඤා විහරති. ඉමීනා නචමෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

එවං උපවුඤ්ඤා ඛො භීසකචෙව, නචගධෙයති සමනනාගතො උපොසථො මහඵලො හොති මහානිසංසො මහාච්ඡතිකො මහාවිපචාරොති.

3. 'රහත්හු යවිදිව අමුමසර හැර පියා බ්‍රහ්මචාරී වූවාහු ගැමිදම් වූ මෙවුන් දමීන් වැළැකියාහු ආරාචාරී වූවාහු වෙත්. දන් මම ද... මා විසින් පෙහෙවස වූසුයේත් වන්නේය. මේ තෙවන අභිත් සමන්වාගත වෙයි.

4. 'රහත්හු යවිදිව මුසවා හැර පියා මුසවායෙන් වැළැකියාහු සත්‍යවාදී වූවාහු සත්‍යසන්ධ වූවාහු සීර කපා ඇත්තාහු හැදෑහිය හැකි තෙසුල් ඇත්තාහු ලොවට අවිසංවාදක වූවාහු වෙත්. දන් මම ද... වූසුයේ වෙයි. මේ සිවුවන අභිත් සමන්වාගත වෙයි.

5. රහත්හු යවිදිව මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර හැර පියා මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියාහු වෙත්. අද මම ද... වූසුයේ වෙයි. මේ පස්වන අභිත් සමන්වාගත වෙයි.

6. යවිදිව රහත්හු ඒකභක්තික වූවාහු රාත්‍රී හෝජනයෙන් වැළැකියාහු විකල් බොජුනින් දුරුවූවාහු වෙත්. මම ද අද... වූසුයේ වෙයි. මේ සවන අභිත් සමන්වාගත වෙයි.

7. රහත්හු යවිදිව නැටුම් ගැයුම් වැයුම් විප්‍රඵ දස්න මල්ගඳ විලවුන් දරුම් සිරුර උනුතැන් පිරවීම් සිරුරු සැරසුම් යන කරුණින් වැළැකියාහු වෙත්. මම ද අද ... වූසුයේ වෙයි. මේ සත්වන අභිත් සමන්වාගත වෙයි.

8. යවිදිව රහත්හු උසසුන් මහසුන් හැරපියා උසසුන් මහස්තෙන් වැළැකියාහු මැස්සෙක හෝ තණ ඇතිරියෙක හෝ නිවශයා කරත්. මම ද අද ... වූසුයේ වෙයි. මේ අටවැනි කරුණින් සමන්වාගත වෙයි.

9. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි අරිසවු මෙන්සහගිය සිතින් එක් දිගක් පැතිර වාසය කරයි. එපරිදි ම දෙවන... එපරිදි ම තෙවන ... එපරිදි ම සතර වන... මෙසේ උඩ යට සරස හැම තැන්හි සඵාත්ම භාවයෙන් සියල්ලෙන් යුත් ලොව විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අටොර වූ කිසුක් වූ මෙන් සහගිය සිතින් පැතිර වෙසෙයි.

මහණෙනි, මෙසේ වුසු නවභිත් යුත් පෙහෙවස මහපඵල වෙයි. මහානිසංස වෙයි. මහාජුතික වෙයි. මහාවිපාර වෙයි යි.

9. 1. 2. 9

දෙවතා සුතතං

[සාවතීනිදානං]

ඉමං¹ භික්ඛවෙ, රතනිං සම්බුද්ධා දෙවතා අභික්ඛන්තාය රතනියා අභික්ඛන්තවණ්ණං කෙවලකපං ජෙනවනං ඔභාසෙඤා යෙනාහං තෙනුඋසසධම්ඤ්ඤු. උපසධම්ඤ්ඤා මං අභිවාදෙඤා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං යිතා ඛො භික්ඛවෙ, තා දෙවතා මං එතදවොචුං:

උපසධම්ඤ්ඤු නො හනෙත, පුඛෙඛ මනුසසභුතානං පබ්බජිතා අභාරාති, තා මයං² හනෙත, පච්චුට්ඨිමහ, නො ච ඛො අභිවාදිමහ, තා මයං හනෙත, අපරිපුණ්ණකමන්තා විපට්ඨසාරිනියො පච්ඡානුතාපිනියො³ භීතං කායං උපපන්නා⁴ති.

අපරාපි මං භික්ඛවෙ, සම්බුද්ධා දෙවතා උපසධම්ඤ්ඤා එතදවොචුං. “උපසධම්ඤ්ඤු නො හනෙත පුඛෙඛ මනුසසභුතානං පබ්බජිතා අභාරාති තා⁵ මයං හනෙත පච්චුට්ඨිමහ, අභිවාදිමහ⁶ නො ච ඛො⁷ ආසනං අදමහ, තා මයං හනෙත, අපරිපුණ්ණකමන්තා විපට්ඨසාරිනියො පච්ඡානුතාපිනියො භීතං කායං උපපන්නා⁸ති,

අපරාපි මං භික්ඛවෙ, සම්බුද්ධා දෙවතා උපසධම්ඤ්ඤා එතදවොචුං. “උපසධම්ඤ්ඤු නො හනෙත, පුඛෙඛ මනුසසභුතානං පබ්බජිතා අභාරාති, තා මයං හනෙත පච්චුට්ඨිමහ, අභිවාදිමහ, ආසනඤ්ඤා අදමහ⁹ නො ච ඛො යථාසත්ති යථාබලං සංචිභජිමහ -පෙ- යථාසත්ති යථාබලං සංචිභජිමහ. නො ච ඛො උපනිසිදිමහ ධම්මසවණාය -පෙ- උපනිසිදිමහ¹⁰ ධම්මසවණාය, නො ච ඛො ඔභිතසොතා ධම්මං සුඤ්ඤිමහ -පෙ- ඔභිතසොතා¹¹ ධම්මං සුඤ්ඤිමහ, නො ච ඛො සුඤ්ඤා ධම්මං ධාරයිමහ -පෙ- සුඤ්ඤා¹¹ ධම්මං ධාරයිමහ, නො ච ඛො ධතානං¹⁰ ධම්මානං අත්ථං උපපරිකම්මිමහ -පෙ- ධතානං¹¹ ධම්මානං අත්ථං උපපරිකම්මිමහ, නො ච ඛො අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මං පටිපජ්ජිමහ. තා මයං හනෙත, අපරි පුණ්ණකමන්තා විපට්ඨසාරිනියො පච්ඡානුතාපිනියො භීතං කායං උපපන්නා¹¹ති.

1. ඉමඤ්ඤා-මජ්ඣං.	7. උපනිසිදිමහ ව-සායං.
2. තෙ මයං;-මජ්ඣං.	8. ඔභිතසොතා ව-මජ්ඣං.
3. පච්චානුතාපිනියො-මජ්ඣං.	9. දුක්ඛා ව-මජ්ඣං.
4. පච්චුට්ඨිමහ ව අභිවාදිමහ ව-සායං.	10. ධාතානං-මජ්ඣං.
5. නො ච තෙයං-මජ්ඣං.	11. ධාතානඤ්ඤා-මජ්ඣං.
6. ආසනං අදමහ-මජ්ඣං.	

9. 1. 2. 9

දේවතා සුත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මෙ රූ බොහෝ දේවතාවෝ රූ බෙහෙවින් දැක්මගිය කල්හි විසිතුරු පැහැ ඇත්තාහු මුළු දෙවරම් බවුළුවා මා වෙත ඵලැඹියහ. ඵලැඹි මා සකසා වැඳ ඵකත්පස්ව සිටි ගත්හ. මහණෙනි, ඵකත්පස්ව සිටි ගත් ඒ දේවතාවෝ මට තෙල කීහ:

“වහන්ස, පෙර මිනිස් වූ අපගේ අභාරයනට පැවිද්දෝ ඵලැඹියහ. වහන්ස, ඒ අපි (ඔවුන්ට) ප්‍රත්‍යුපසාන කළමහ. නො ද අභිවාදනා කළමහ. වහන්ස, නොපිරිසුන් කම් ඇති ඒ අපි විපිළිසර වන්තමෝ පසුතැවෙන්නමෝ හීන කායයට පැමිණියමහ” යි.

මහණෙනි, අනෙක් බොහෝ දේවතා කෙනෙක් මා වෙත ඵලැඹි තෙල කීහු: “වහන්ස, පෙර මිනිස් වූ අපගේ නිවෙස් කරා පැවිද්දෝ ඵලැඹියහ. වහන්ස, ඒ අපි ඔවුන්ට ප්‍රත්‍යුපසාන කළමහ. අභිවාදනා කළමහ, නො ද අසුන් දුනුමහ. වහන්ස, ඒ අපි නො පිරිසුන් කම් ඇත්තමෝ විපිළිසර වන්තමෝ පසුතැවෙන්නමෝ හීන කායයට පැමිණියමහ” යි.

මහණෙනි, අනෙක් බොහෝ දේවතා කෙනෙක් ද මා කරා ඵලැඹි තෙල සැලකළහ: “වහන්ස, පෙර මිනිස් බවට පැමිණි අපගේ නිවෙස් කරා පැවිද්දෝ පැමිණියහ. වහන්ස, ඒ අපි ඔවුන්ට ප්‍රත්‍යුපසාන කළමහ. අභිවාදනා කළමහ. අසුන් ද දුනුමහ. යථායක්කියෙන් යථාබලයෙන් සංවිභාග නොකළම හ. දහම් අභතු සදහා නො ද ළඟ හුනුමහ.... දහම් ඇසුමට ළඟ හුනුමහ. යොවු කළ කන් ඇත්තමෝ නො ද දහම් ඇසුමහ.... යොවු කළ කන් ඇත්තමෝ දහවුදු ඇසුමහ. අසා දහම් නො ම දරුම් හ.... අසා දහම් දරුම්හ, දරු දහවුන්ගේ නො ම අරුත් පිරික්සුමහ... දරු දහවුන්ගේ අරුත් පිරික්සුමහ. අරුත් දන පෙළදම් දන ධර්මානුධර්මය නො ම පිළිපැදියමහ. වහන්ස, ඒ අපි අපරිපුණ් කර්මාන්ත ඇත්තමෝ විපිළිසර වන්තමෝ පසු තැවෙන්නමෝ හීන කායයට පැමිණියමහ” යි.

අපරාපි මං භික්ඛවෙ, සම්බුද්ධා දෙවතා උපසංඝාතීඤ්ඤා ඵතදවොච්ඤ්ඤා:

“උපසංඝාතීඤ්ඤා නො භනෙත, පුබ්බෙ මනුසසභුතානං පබ්බජිතා අගාරානි. තා මයං භනෙත, පච්චුට්ඨිමහ, අභිවාදිමහ, ආසනං අදමහ, යථාසත්ති යථාබලං සංචිහජිමහ, උපනිසිදිමහ ධම්මසවණාය, ඔභිතසොතා ව ධම්මං සුඤ්ඤිමහ, සුඤ්ඤා ව ධම්මං ධාරයිමහ, ධනානඤ්ඤා ධම්මානං අසං උපපට්ඨකම්මහ. අසුමඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා ධම්මානුධම්මං පටිපජ්ජිමහ. තා මයං භනෙත, පට්ටුණ්ණකම්මනනා අච්ඤ්ඤාචාරිනියො අපච්ඤානුතාපිනියො පඤ්ඤා කායං උපපන්නා”ති.

එතානි භික්ඛවෙ, රුක්ඛමුලානි එතානි සුඤ්ඤාගාරානි කුසායථ භික්ඛවෙ, මා පමාදසු, මා පච්ඤා විපට්ඨාචාරිනො අභුචසු, සෙය්‍යථාපි තා පුට්ඨිකා දෙවතානි.

9. 1. 2. 10

වෙද්‍රාම සුතතං

එකං සමයං භගවා යාවස්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකං ආරාමෙ, අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසංඝාතී උපසංඝාතීඤ්ඤා භගවනං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනං නිසීදි, එකමනං නිසීභං ඛො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපති. භගවා එතදවොච:

අපි නු තෙ ගහපති, කුලෙ දනං දීයතිති? දීයති මෙ භනෙත, කුලෙ දනං, තඤ්ඤා ඛො ලුඛං කණාකං බිලබ්බදුතියනති.

ලුඛකෙඤ්ඤා¹ ගහපති, දනං දෙති පඤ්ඤා වා, තඤ්ඤා අසකකම්මං දෙති, අච්ඤ්ඤා² දෙති, අසහසා දෙති, අපච්ඤා³ දෙති, අනාගමනාදිට්ඨිකො දෙති. යසු යසු තසස තසස දනං විපාකො භිබ්බන්තති, න උළාරාය භක්ඛමොගාය වික්ඛං නමති, න උළාරාය චන්දොගාය වික්ඛං නමති, න උළාරාය යානමොගාය වික්ඛං නමති, න උළාරෙසු පඤ්ඤාසු කාමගුණෙසු භොගාය වික්ඛං නමති. යෙපිසස තෙ භොනති පුක්ඛානි වා දුරානි වා දුසානි වා පෙසානි වා කම්මකරානි වා, තෙපි න සුසුසුසනති, න යොතං ඔදුහනති, න අඤ්ඤා වික්ඛං උපට්ඨපෙන්නති. තං කියසහෙකු: එවං හෙතං⁴ ගහපති, හොති අසකකම්මකතානං⁵ කම්මොනං විපාකො.

1. ලුඛං වාපි;-සා.
2. අපච්ඤා කඤ්ඤා;-සා. අච්ඤ්ඤා;-PTS.
3. අපච්ඤා;-සා.
4. එවංහෙතං;-සා.
5. අසකකම්මකතානං;-මඡස.

මහණෙනි, අනෙක් බොහෝ දේවතා කෙනෙකුදු මා කරා එළැඹ තෙල සැළකළහ.

“වහන්ස, පෙර මිනිස් බවට පැමිණියා වූ ම අපගේ නිවෙස් කරා පැවිද්දෝ එළැඹියහ. වහන්ස, ඒ අපි උවටත් කළම හ. වැරදි කළමහ. අසුන් දුනුමහ. යථාශක්තියෙන් යථාබලයෙන් දන සංවිභාග කළමහ. දහම ඇසුමට වෙත හුනුමහ. යොමු කළ කන් ඇත්තමෝ දහමුදු ඇසුමහ. අසා දහමුදු දරුමහ. දරු දහමුන්ගේ අරුත් පිරික්සුමහ. අරුත් දන පෙළ දම දන ධර්මානුධර්මය පිළිපැදියමහ. වහන්ස, ඒ අපි පරිපූණි කර්මාන්ත ඇත්තමෝ විපිළිසර නො වූමෝ නො පසු කැවෙන්නමෝ ප්‍රණීත කායයට පැමිණියමහ” යි.

මහණෙනි, තෙල රුක් මුල් ය, තෙල ශුන්‍යාගාර ය, මහණෙනි, ධ්‍යාන කරවු, පමා නො වවු, තෙල පළමු දේවතාවන් සෙයින් පසු නහමක් විපිළිසර වවු යි.

9. 1. 2. 10

වේලාම සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිටු මහඳිටුහුගේ අරමිහි වසනසේක. එකලහි අනේපිටු ගැහැවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත් පස්ව භිත, එකත් පස්ව හුන් අනේපිටු ගැහැවි හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළ සේක:

ගැහැවිය, තාගේ කුලයෙහි දන් දෙනු ලැබේ දැයි. “වහන්ස, මාගේ කුලෙහි දන් දෙනු ලැබේ. හෙද වනාහි රුක්ෂ වූ කාඨි දිය දෙවනු කොට ඇති නිවුටු බතෙකැ” යි.

ගැහැවිය, රුක්ෂ වේව යි ප්‍රණීත වේව යි දන් දේ නම් හෙද නොසකස් කොට දේ නම් අගරු කොට දේ නම් සියතීන් නො දේ නම් භීරතුරු කොට නො දේ නම් කම්පල සඳහා නො දේ නම් යම් යම් ම තැනෙක ඒ ඒ දනයාගේ විපක පහළ වේ ද උදර භක්තානුභවය පිණිස ඔහු සිත නො නැමෙයි. උදර වසුභෝගය පිණිස ඔහු සිත නො නැමෙයි. උදර යානභෝගය පිණිස ඔහු සිත නො නැමෙයි. උදර පස්කම්හි ගුණෙහි භෝගය පිණිස සිත නො නැමෙයි. ඔහුගේ පුත්‍රයහ කියා වේවයි අඹුහු කියා වේව යි දස්භ කියා වේව යි, ප්‍රජ්‍යායහ (මෙහෙකරු වහල්ලු) කියා වේව යි, කම්කරුහ කියා වේව යි යම් ඒ කෙනෙක් වෙත් නම් උහුන් වදන් අසනු නො කැමැති වෙත්, සවන් නො දෙත්, දැනුමට සිත නො එළවත්, එකවර හෙයින් නැ: ගැහැවිය, නො සකස් කොට කළ කර්මයන්ගේ විපාකය එබඳු වේ ද එහෙයින්.

දුට්‍ඨකේෂි ගහපති, දුනං දෙනී, පභිතං වා. තඤ්ච සඤ්චවං දෙනී, වික්කකඤා දෙනී, සහස්සා දෙනී, අනපච්ඤං දෙනී, ආගමනදිට්ඨිතො දෙනී. යඤ්ච යඤ්ච තස්ස තස්ස දුනස්ස විපාතො නිබ්බන්තී, උළාරාය භත්තභොගාය විතං නමති. උළාරාය වඤ්චොගාය විතං නමති. උළාරාය යානභොගාය විතං නමති. උළාරෙසු පඤ්චසු කාමඉඤ්ඤසු භොගාය විතං නමති. යෙපියස්ස තෙ භොනති පුත්තාති වා දුරාති වා දුරාති වා ඤ්චස්සාති වා කම්මකරාති වා තෙපි සුඤ්ඤානං යොතං ඔදහන්තී, අඤ්ඤය විතං උපට්ඨපෙනති. තං කිස්ස හෙතු; එවං හෙතං ගහපති, භොති සඤ්චවකතානං¹ කම්මොනං විපාතො.

භුතපුබ්බං ගහපති, වෙලාමො නාම බ්‍රාහ්මණො අභොසි. යො එවරූපං දුනං අද්ධි මහාදුනං: වතුරාසීතිසුචණ්ණාතිසහස්සාති අද්ධි රුද්ධි පුරාති. වතුරාසීති රුද්ධිපාතිසහස්සාති අද්ධි සුචණ්ණපුරාති, වතුරාසීති කංසපාතිසහස්සාති අද්ධි හිරඤ්ඤපුරාති, වතුරාසීති හත්ථිසහස්සාති අද්ධි සොචණ්ණාලඤ්ඤාති සොචණ්ණධජාති හෙමජාලසඤ්ඤනනාති. වතුරාසීතිරථ සහස්සාති අද්ධි සිහවම්මපරිවාරාති ව්‍යාග්ග උම්මපරිවාරාති දීපිවම්මපරිවාරාති පණ්ඩුකම්මලපරිවාරාති සොචණ්ණාලඤ්ඤාරාති සොචණ්ණධජාති හෙමජාලසඤ්ඤනනාති.² වතුරාසීති ධෙත්‍රුසහස්සාති අද්ධි දුක්ඛසඤ්ඤානාති³ කංසුපධාරණාති, වතුරාසීති කඤ්ඤසහස්සාති අද්ධි ආමුක්ඛමණිකුණ්ඩලායො.⁴ වතුරාසීතිපඤ්චකසහස්සාති අද්ධි ගොණකඤ්ඤාති පටිකඤ්ඤාති පටිකඤ්ඤාති කාදලිමිගපවරපවඤ්ඤාති⁵ සාලඤ්ඤාති උභතො ලොඤ්ඤාතිපධානාති. වතුරාසීති වඤ්චකොට්ඨසහස්සාති අද්ධි ධොමසුබ්බානං කොසෙය්‍යසුබ්බානං කම්මලසුබ්බානං කප්පාසිකසුබ්බානං. කො පන වාදෙ අනන්තස්ස පානස්ස ඛජස්ස භොජස්ස ලෙය්‍යස්ස පෙය්‍යස්ස? නජෙඤා මඤ්ඤ විස්සාදුනතී.⁶

සීයා ධො පන තෙ ගහපති. එච්චස්ස “අඤ්ඤානුන තෙන සමයෙන වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො අභොසි යො තං දුනං අද්ධි මහාදුනන්තී න ධො පනෙතං ගහපති, එවං දට්ඨබ්බං, අහං තෙන සමයෙන වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො අභොසිං, අහං තං දුනං අද්ධිං මහාදුනං.

තස්මිං ධො පන ගහපති, දුනෙ න කොච්චි දකඤ්ඤායො අභොසි. න තං කොච්චි දකඤ්ඤාං විසොධෙති. යං ගහපති, වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දුනං අද්ධි, මහාදුනං. යො වෙකං දීට්ඨිසම්මානං භොජෙය්‍ය, ඉදං තතො මහඵලතරං.

1. සඤ්චවං කතානං-මජ්ඣ. 2. හෙමජාලසපටිච්ඡනනාති-මජ්ඣ. 3. දුක්ඛපානධානාති-මජ්ඣ. දුක්ඛසඤ්ඤානාති; සා-දුක්ඛසඤ්ඤානාති-PTS. 4. ආමුක්ඛමණිකුණ්ඩලායො-සී.මු. මජ්ඣ. 5. කදලිමිගපවරපවඤ්ඤාති-මජ්ඣ. 6. විස්සාදුනතී; සී.මු-PTS.

ගෑහැවිය, රුක්ෂ වෙවයි ප්‍රණීත වෙවයි දන් දේ නම් එ ද සකසා දේ නම් ගරු කොට දේ නම් සියනින් දේ නම් නිරතුරු කොට දේ නම් කම්පල හදහා දේ නම් යම් යම් තැනෙක ඒ ඒ දනයාගේ විපාක පහළ වේ ද, උදර හක්නහෝගය පිණිස සිත නැලෙයි. උදර වස්ත්‍රහොගය පිණිස සිත නැලෙයි. උදර යානහොගය පිණිස සිත නැලෙයි. උදර පස්කම්-ගුණෙහි හොගයට සිත නැමේ. ඔහුගේ පුත්‍රයහ කියා වෙවයි අඹුහ කියා වෙවයි, දස්හ කියා වෙවයි ප්‍රේෂ්‍යයහ කියා වෙවයි කම්කරුහ කියා වෙවයි යම් ඒ තෙතෙක් වෙන් නම් ඔහු ද අසනු කැමැති වෙත්. සවන් දෙත්. දනුමට සිත් එළවත්. එහෙයිනැ: කවර ගෑහැවිය, සකස් කොට කළ කර්මයන්ගේ විපාකය එබඳු වේද එහෙයිනි.

ගෑහැවිය, පෙරවුවක් කියමි. වෙලාම නම් බමුණෙක් වී ය. හේ මෙ බඳු මහාදන නම් දනක් දින: රිදියෙන් පිරු සුවාසු දහසක් රන්මුවා පා දින. රනින් පිරු සුවාසු දහසක් රිදීමුවා පා දින. අමුරනින් පිරු සුවාසු දහසක් කස්ලෝපා දින. සචණ්ඤාධාර ඇති රන් දද ඇති රන් රසු දලින් ගැවසුණු සුවාසු දහසක් ඇතුන් දින. සිහසම් අතුළ, වගසම් අතුළ, දිවියම් අතුළ, පඩු ඇඹුල් අතුළ රන්ලකර ඇති රන් දද ඇති රන්රසු දලින් ගැවසුණු සුවාසු දහසක් රිය දිනි. දුගුල් අතුළ කස්ලෝ කොසු ඇති සුවාසු දහසක් දෙනුන් දින. මිණි කොඩොල් පැළඳී සුවාසු දහසක් කන්‍යාවන් දින. කොඳුපලස් අතුළ සුදු ඇතිරි අතුළ සනපුළ එළලොම් ඇතිරි අතුළ කෙසෙල් මුව සමින් කළ උතුම් පසතුරුණු ඇති, උඩුවියන් සහිත දෙපස තැබූ කණ්ඩයින් ඇති සුවාසු දහසක් පළහ දින. සියුම් කොමු පිළිය සියුම් කෝසෙය්‍ය පිළිය, සියුම් කම්බිලිය, සියුම් කපුපිළිය යන කෙළ සුවාසු දහසක් වසනු දින. අත්තපාන බාද්‍ය හොරු ලෙහ්‍ය පෙය පිළිබඳ කවර කපා ය? නදින් මෙන් ගලති.

ගෑහැවිය තට මෙ බඳු සිතෙක් වන්නේ ම ය: එසමයෙහි වෙලාම බමුණු අනිකෙක් ම විය. හේ මහාදන නම් ඒ දන දින' යි, ගෑහැවිය, තෙල මෙසේ නො දන යුතු: එසමයෙහි මම වෙලාම බ්‍රාහ්මණ වීමි, මහාදන නම් වූ ඒ දන මම දිනිමි.

ගෑහැවිය, ඒ දනයෙහි දක්ෂිණාර්භ කිසිවෙක් නො විය. කිසිවෙක් ඒ දක්ෂිණාව පිරිසිදු නො කළේ ය. ගෑහැවිය වෙලාම බමුණු මහාදන නම් යම් දනක් දිනී ද, යමෙකුත් එක් දිට්ඨියම්පන්න (සොඛාපන්න) යකු වළඳවා ද, මෙය එයට මහත්ඵලතරයි.

යඤ්ඤි ගහපතී වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දනං අද්ධි මහාදනං, යො ච සතං දිට්ඨිසම්පන්නානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං සකදගාමීං භොජෙය්‍ය, ඉදං තතො මහපථලතරං.

යඤ්ඤි ගහපතී වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දනං අද්ධි මහාදනං, යො ච සතං සකදගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අනාගාමීං භොජෙය්‍ය, -පෙ යො ච සතං අනාගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අරහත්‍යං භොජෙය්‍ය -පෙ-යො ච සතං අරහත්‍යානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං පච්චෙකචුද්ධං භොජෙය්‍ය -පෙ- යො ච සතං පච්චෙකචුද්ධානං භොජෙය්‍ය, යො ච තථාගතං අරහත්‍යං සම්මාසම්මුද්ධං භොජෙය්‍ය -පෙ- යො ච චුද්ධපමුඛං¹ භික්ඛුසම්මං භොජෙය්‍ය - පෙ - යො ච වාතුද්දිසං සම්මං උද්දිසං විහාරං කාරාපෙය්‍ය-පෙ-යො ච පසන්නවිතො චුද්ධඤ්ඤි ධම්මඤ්ඤි ඤ්ඤිඤ්ඤි සරණං ගච්ඡෙය්‍ය -පෙ- යො ච පසන්නවිතො චුද්ධාපද්ධති සමාදිසෙය්‍ය පාණානිපාතා වෙරමණිං, දදිනනාදනා වෙරමණිං, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා වෙරමණිං, මුසාවාද වෙරමණිං සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණිං. යො ච අනතමසො ගඤ්ඤිගතමඤ්ඤි මෙතචිතං භාවෙය්‍ය ඉදං තතො මහපථලතරං.

යඤ්ඤි ගහපතී, වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දනං අද්ධි, මහාදනං, යො වෙකං දිට්ඨිසම්පන්නං භොජෙය්‍ය, යො ච සතං දිට්ඨිසම්පන්නානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං සකදගාමීං භොජෙය්‍ය, යො ච සතං සකදගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අනාගාමීං භොජෙය්‍ය, යො ච සතං අනාගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අරහත්‍යං භොජෙය්‍ය, යො ච සතං අරහත්‍යානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං පච්චෙකචුද්ධං භොජෙය්‍ය, යො ච සතං පච්චෙකචුද්ධානං භොජෙය්‍ය, යො ච තථාගතං අරහත්‍යං සම්මාසම්මුද්ධං භොජෙය්‍ය, යො ච චුද්ධපමුඛං භික්ඛුසම්මං භොජෙය්‍ය, යො ච වාතුද්දිසං සම්මං උද්දිසං විහාරං කාරාපෙය්‍ය, යො ච පසන්නවිතො චුද්ධඤ්ඤි ධම්මඤ්ඤි ඤ්ඤිඤ්ඤි සරණං ගච්ඡෙය්‍ය, යො ච පසන්නවිතො චුද්ධාපද්ධති සමාදිසෙය්‍ය පාණානිපාතා වෙරමණිං-පෙ-සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණිං. යො ච අනතමසො ගඤ්ඤිගතමඤ්ඤි මෙතචිතං භාවෙය්‍ය, යො ච අච්ඡරාසම්මානමඤ්ඤි අභිච්චසඤ්ඤං භාවෙය්‍ය ඉදං තතො මහපථලතරන්ති.

සිහනාදවගෙගා දුතියො.

තසසුද්දනං

නාදද්¹ ස උපාදිසෙයො ච කොට්ඨිතෙන සමිඤ්ඤිනා ගණ්ඨසඤ්ඤා කුලං මෙතං දෙවතා වෙලාමෙනචාති

1. සොධෙති-අධිකරායං
1. චුද්ධපමුඛං-මජ්ඣිමං
2. ගතොධාහතමඤ්ඤි-මජ්ඣිමං ගද්දුහතමඤ්ඤි-කඨ්ඨි

ගැහැවිය, වෙලාම බමුණු මහාදන නම් යම් දනක් දිනි ද, යමෙක් දිට්ඨිපත්තයන් සියයක් වළඳවා ද, යමෙකුත් එක් සකාදගාමී පුභුලකු වළඳවා නම් මෙය එයට මහත්ඵලතර යි.

ගැහැවිය, වෙලාම බමුණු මහාදන නම් යම් දනක් දිනි නම් යමෙකුත් සකාදගාමීන් සියයක් වළඳවා නම්... යමෙකුත් එක් අනාගාමියකු වළඳවා නම්... යමෙකුත් සියයක් අනාගාමීන් වළඳවා නම්... එක් රහතකු වළඳවා නම්... යමෙකුත් සියයක් රහතුන් වළඳවා නම්... යමෙකුත් එක් පසේ බුදු කෙනකුත් වළඳවා නම්... යමෙකුත් සියයක් පසේ බුදු කෙනකුත් වළඳවා නම්... යමෙකුත් තථාගත අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධයන් වළඳවා නම්... යමෙකුත් බුදුපාමොක් බික්සභන වළඳවා නම්... යමෙකුත් සිවුදිගින් වඩනා සඟුන් උදෙසා, වෙහෙරක් කරවා නම්... යමෙකුත් පහත් සිතැතියේ බුදුන් දහම් සඟුන් සරණ යේ නම්... යමෙකුත් පහත් සිතැතියේ පණ්ඩායෙන් දුරුවීම ය, අධිනාදනින් දුරුවීම ය, කාමයන්හි මිසභාරින් දුරුවීම ය, මුසවායෙන් දුරුවීම ය, මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් දුරුවීම ය යන සිකපද සමාදන් වේ නම්... යමෙකුත් යටත්පිරිසෙයින් ගඳ සුඹුනා පමණ කලක් මෙන්සිත වඩා නම් මෙය එයට මහත්ඵලතර යි.

ගැහැවිය, වෙලාම බමුණු මහාදන නම් යම් දනක් දිනි නම් යමෙකුත් දිට්ඨිපත්තයකු වළඳවා නම්, යමෙකුත් සියයක් දිට්ඨිසම්පත්තයන් වළඳවා නම් යමෙකුත් එක් සකාදගාමියකු වළඳවා නම් යමෙකුත් සියයක් සකාදගාමීන් වළඳවා නම්, යමෙකුත් එක් අනාගාමියකු වළඳවා නම්, යමෙකුත් සියයක් අනාගාමීන් වළඳවා නම්, යමෙකුත් එක් රහතකු වළඳවා නම්, යමෙකුත් සියයක් රහතුන් වළඳවා නම්, යමෙකුත් එක් පසේ බුදු කෙනකුත් වළඳවා නම්, යමෙකුත් සියයක් පසේබුදුකෙනකුත් වළඳවා නම්, යමෙකුත් තථාගත අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධයන් වළඳවා නම්, යමෙකුත් බුදුපාමොක් බික්සඟුන් වළඳවා නම්, යමෙකුත් සිවුදිගින් සඟුන් උදෙසා වෙහෙරක් කරවා නම්, යමෙකුත් පහත් සිතැතියේ බුදුන් දහම් සඟුන් සරණ යේ නම්, යමෙකුත් පහත් සිතැතියේ පණ්ඩායෙන් දුරුවීම ය... මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙරින් දුරුවීම ය යන සිකපද සමාදන් වේ නම්, යමෙකුත් යටත් පිරිසෙයින් ගඳ සුඹුනා පමණ කලකුත් මෙන් සිත් වඩා නම් යමෙකුත් අසුරුසන් ගසන පමණ කලකුත් අනිත්‍ය සංඤ්ච වඩා නම් මේ එයට මහත්ඵලතර යි.

දෙවැනි සිහනාද වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

සිහනාදය, සොපාදිසෙසය, කොට්ඨිතය, සච්ච්චිය, ගණ්ඛය, සඤ්ඤය, කුලය, මෙක්ඛාය, දෙවනාය, වෙලාම ය යි, දස සුත්‍ර යි.

3. සත්‍යාවාසවගෙයා

9. 1. 3. 1

යාන සුතකං

[සාවකීනිදනං]

තීහි භික්ඛවෙ, යානෙහි උත්තරකුරුකා මනුසා දෙවෙ ව තාව තිංසෙ අධිගණනනි¹ ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුසෙස. කතමෙහි තීහි:

අමමා අපරිඤ්ඤා, නියතායුකා, විසෙසභුතො.¹ ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීහි යානෙහි උත්තරකුරුකා මනුසා දෙවෙ ව තාවතිංසෙ අධිගණනනි ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුසෙස.

තීහි භික්ඛවෙ, යානෙහි දෙවා තාවතිංසා උත්තරකුරුකෙ ව මනුසෙස අධිගණනනි ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුසෙස. කතමෙහි තීහි:

දීබ්බන්ත ආයුතා, දීබ්බන්ත වණ්ණන්ත, දීබ්බන්ත සුබන්ත. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීහි යානෙහි දෙවා තාවතිංසා උත්තරකුරුකෙ ව මනුසෙස අධිගණනනි ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුසෙස.

තීහි භික්ඛවෙ, යානෙහි ජමබ්බදීපිකා මනුසා උත්තරකුරුකෙ ව මනුසෙස අධිගණනනි දෙවෙ ව තාවතිංසෙ. කතමෙහි තීහි:

සුරා, සතිමනෙතා, ඉධ බ්‍රහ්මචරියවාසො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීහි යානෙහි ජමබ්බදීපිකා මනුසා උත්තරකුරුකෙ ව මනුසෙස අධිගණනනි දෙවෙ ව තාවතිංසෙති.

9. 1. 3. 2

බලුඛක සුතකං

[සාවකීනිදනං]

තයො ව භික්ඛවෙ, අසාබලුඛෙක දෙසියසාමී තයො ව පුරිස-බලුඛෙක, තයො ව අසාසදසෙස², තයො ව පුරිසසදසෙස³ තයො ව හද්ද⁴ අසාසාජාතීයො තයො ව හද්ද පුරිසාජාතීයෙ තං සුඤ්ඤාච, සාධුකං මනසිකරොච, භාසිසාමීති.

1. විසෙසභුණං මඡසං.	2. අසාසරසෙස මඡසං.
3. පුරිසසරසෙස - මඡසං.	4. හද්ද - මඡසං.

3. සත්‍යාවාස වර්ග

9. 1. 3. 1

යාන සුක්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, කරුණු තුනෙකින් උතුරුකුරුදිවයින්වැසි මිනිස්සු තවතිසා වැසි දෙවියන් ද දඹදිව වැසි මිනිසුන් ද මැඩ සිටුනාහ (විශිෂ්ට වෙති) කවර තුනෙකින් යත්:

මමකිය නැතියාහු පරිග්‍රහ රහිතයහ, නියතගති හා ආයු හා ඇතියහ, වෙසෙස් වැඩුම් ඇතියහ. මහණෙනි, මේ තෙකරුණින් උතුරුකුරු දිවයින් වැසි මිනිස්සු තවතිසා වැසි දෙවියන් ද දඹදිවවැසි මිනිසුන් ද මැඩ සිටුනාහ.

මහණෙනි, කරුණු තුනෙකින් තවතිසා වැසි දෙවියෝ උතුරුකුරු දිවයින් වැසි මිනිසුන් ද දඹදිවවැසි මිනිසුන් ද මැඩ සිටුනාහ. කවර තුනෙකින් ද යත්:

දිව්‍ය ආයුෂයෙන, දිව්‍යවණයෙන, දිව්‍ය සුඛයෙනැ මහණෙනි, මේ තෙකරුණින් තවතිසාවැසි දෙවියෝ උතුරුකුරු දිවයින් වැසි මිනිසුන් ද දඹදිවවැසි මිනිසුන් ද මැඩ සිටුනාහ.

මහණෙනි, තෙකරුණෙකින් දඹදිවවැසි මිනිස්සු උතුරුකුරුදිවයින්වැසි මිනිසුන් ද තවතිසා වැසි දෙවියන් ද මැඩ සිටුනාහ. කවර තුනෙකින් යත්:

ශුරයහ, ස්මෘතිමත් හ, මෙ අත්ඛවහි බලසර විසුම ය. මහණෙනි, මේ තෙකරුණින් දඹදිව වැසි මිනිස්සු උතුරුකුරු දිවයින්වැසි මිනිසුන් ද තවතිසා වැසි දෙවියන් ද මැඩ සිටුනාහ.

9. 1. 3. 2

බලුඬිකොපම සුක්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, තුන් අස්කුංචයන් තුන් මිනිස් කුංචයන් තුන් අභිජාත අශ්වයන් තුන් අභිජාත පුරුෂයන් තුන් හග්‍ර අශ්වජාතොය-යන් තුන් හග්‍රපුරුෂජාතොයයන් දෙසමි. ඒ අසවු, මොනොවට මෙතෙහි කරවු, දෙසමි යි.

එවං හනෙනති ඛො තෙ භික්ඛු හඟවතො පච්චසෙසාසුං හඟවා එතදවොච:
කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො අසසබඵඛිනා:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො අසසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා ව හොති, න
වණණ්ණසම්පනෙනා, න ආරොහපරිණාහ සම්පනෙනා.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො අසසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා ව හොති
වණණ්ණසම්පනෙනා ව, න ආරොහපරිණාහ සම්පනෙනා.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො අසසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා ව හොති
වණණ්ණසම්පනෙනා ව ආරොහපරිණාහසම්පනෙනා ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ,
තයො අසසබඵඛිනා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො පුරිසබඵඛිනා: ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො
පුරිසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා හොති න වණණ්ණසම්පනෙනා හොති,
න ආරොහපරිණාහ සම්පනෙනා.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො පුරිසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා ව හොති,
වණණ්ණසම්පනෙනා ව, න ආරොහපරිණාහ සම්පනෙනා.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො පුරිසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා ව හොති,
වණණ්ණසම්පනෙනා ව, ආරොහපරිණාහ සම්පනෙනා ව.

කප්ඤ්ඤ භික්ඛවෙ, පුරිසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා හොති න වණණ්ණ-
සම්පනෙනා, න ආරොහපරිණාහ සම්පනෙනා:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති යථාභූතං පජානාති, 'අයං දුක්ඛ-
සමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති, 'අයං දුක්ඛනිරෝධො'ති යථාභූතං පජානාති
'අයං දුක්ඛනිරෝධගාමීති පටිපද'ති යථාභූතං පජානාති. ඉදමස්ස ජට්ඨි-
වදුමි. අභිධමෙච ඛො පන අභිචිතයෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සංසාදෙති, නො
විසුඤ්ඤති, ඉදමස්ස න වණණ්ණසම්පනෙනා වදුමි. න ඛො පන ලාභී හොති
චීවර පිණ්ඩානසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජජපරික්ඛාරානං, ඉදමස්ස න
ආරොහපරිණාහසම්පනෙනා වදුමි. එවං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසබඵඛිනා ජව-
සම්පනෙනා හොති න වණණ්ණ සම්පනෙනා, න ආරොහපරිණාහ සම්පනෙනා.

එසේය වහන්සැ යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවත්හු තෙල වදළහ:

මහණෙනි, තුන් අස්කුංඛයෝ කවරහ යන්:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එක් අස්කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න වෙයි. වර්ණසම්පන්න නො වෙයි, ආරොහපරිණාහසම්පන්න නො වේ.

මහණෙනි, මෙලොවහි එක් අස්කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න ද වෙයි, වර්ණසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහසම්පන්න නො වේ.

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එක් අස්කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න ද වෙයි, වර්ණසම්පන්න ද වෙයි, ආරොහ පරිණාහ සම්පන්න ද වේ. මහණෙනි, මේ අස් කුංඛයෝ තුන්දෙන ය.

මහණෙනි, මිනිස් කුංඛයෝ කිදෙන කවරහ යන්:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එක් මිනිස් කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න වෙයි, වර්ණසම්පන්න නො වෙයි, ආරොහ පරිණාහ සම්පන්න නො වේ.

මහණෙනි, මෙලොවහි එක් මිනිස් කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න ද වෙයි, වර්ණසම්පන්න ද වෙයි, ආරොහපරිණාහසම්පන්න නො වේ.

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එක් මිනිස් කුංඛයෙක් ජවසම්පන්න ද වෙයි, වර්ණසම්පන්න ද වෙයි, ආරොහපරිණාහසම්පන්න ද වෙයි.

මහණෙනි, මිනිස් කුංඛයා කෙසේ ජවසම්පන්න වේද, වර්ණසම්පන්න නො වේද, ආරොහපරිණාහසම්පන්න නො වේද යන්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ‘මේ දුකැ’යි යථාභූත කොට (ඇති සැටියෙන්) දනී. ‘මේ දු:ඛසමුදය’යි යථාභූතය දනී. ‘මේ දු:ඛනිරොධ ය’යි යථාභූත කොට දනී. ‘මේ දු:ඛනිරොධ ගාමිනී ප්‍රතිපද’යි යථාභූතකොට දනී. මෙ ඔහුගේ ජවයෙහි ලා කියමි. අභිධම්මිකයෙහි අභිවිතය විෂයෙහි පැණ පුළුවස්නා ලදුයේ (කරාව) හිදුවයි. විසර්ජනා නො කෙරෙයි. මේ ඔහුගේ අවිඤ්ඤා කියමි. සිවුරු පිටුවා සෙනසුන් ගිලන්පය බෙහෙත් පිරිකර නො ලබනසුලු වෙයි. මෙය ඔහුගේ අනාරොහ පරිණාහයි කියමි. මහණෙනි, මෙසේ මිනිස් කුංඛයා ජවසම්පන්න වෙයි. වර්ණසම්පන්න නො වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න නො වෙයි.

කප්ඤ්ච භික්ඛවෙ, පුරිසඛඵචෙඛ්ඤා ජවසම්පනනො ව හොති වණණ්ණ-සම්පනනො ව, න ආරොහපරිණාහ සම්පනනො:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ‘ඉදං දුක්ඛ’න්ති යථාභූතං පජානාති, ‘අයං දුක්ඛ-සමුදයො’ති යථාභූතං පජානාති, ‘අයං දුක්ඛනිරොධො’ති යථාභූතං පජානාති, ‘අයං දුක්ඛනිරොධගාමීති පටිපද්ද’ති යථාභූතං පජානාති. ඉදමස්ස ජවස්මිං වද්දමි. අභිධමෙම ඛො පන අභිචිනයෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො විසසජෙජති නො සංසාදෙති. ඉදමස්ස වණණ්ණස්මිං වද්දමි, න ඛො පන ලාභී හොති විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනාගිලානපච්චයහෙසජපරික්ඛාරානං. ඉදමස්ස න ආරොහපරිණාහස්මිං වද්දමි. එවං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසඛඵචෙඛ්ඤා ජවසම්පනනො ව හොති වණණ්ණසම්පනනො ව, න ආරොහපරිණාහ-සම්පනනො.

කප්ඤ්ච භික්ඛවෙ, පුරිසඛඵචෙඛ්ඤා ජව සම්පනනො ව හොති වණණ්ණ-සම්පනනො ව ආරොහපරිණාහ සම්පනනො ව:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ‘ඉදං දුක්ඛ’න්ති යථාභූතං පජානාති - පෙ - අයං දුක්ඛනිරොධගාමීති පටිපද්ද’ති යථාභූතං පජානාති, ඉදමස්ස ජවස්මිං වද්දමි. අභිධමෙම ඛො පන අභිචිනයෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො විසසජෙජති, නො සංසාදෙති. ඉදමස්ස වණණ්ණස්මිං වද්දමි. ලාභී ඛො පන හොති විචර පිණ්ඩපාතසෙනාසන-ගිලානපච්චයහෙසජපරික්ඛාරානං, ඉදමස්ස ආරොහපරිණාහස්මිං වද්දමි. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුරිසඛඵචෙඛ්ඤා ජවසම්පනනො ව හොති, වණණ්ණ-සම්පනනො ව ආරොහපරිණාහ සම්පනනො ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නයො පුරිසඛඵඛ්ඤා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, නයො අස්සසදස්සා:¹

ඉධ භික්ඛවෙ, එකචෙචා අස්සසදස්සො -පෙ- ජවසම්පනනො ව හොති, වණණ්ණ සම්පනනො ව, ආරොහපරිණාහ සම්පනනො ව, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නයො අස්සසදස්සා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, නයො පුරිස සදස්සා:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකචෙචා පුරිසසදස්සො -පෙ- ජවසම්පනනො ව හොති, වණණ්ණසම්පනනො ව, ආරොහපරිණාහ සම්පනනො ව.

1. අඤ්ඤපරසසා - මජ්ඣං

මහණෙනි, කෙසේ මිනිස් කුංඛයා ජවසම්පන්නත් වණ්‍යසම්පන්නත් වේ ද, ආරොහපරිණාහසම්පන්න නො වේ ද;

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ‘මේ දුකැ’යි යථාහුත කොට දන්තේ ය, ‘මේ දුඃඛ සමුදය’යි යථාහුත කොට දන්තේය, ‘මේ දුඃඛ නිරෝධය’යි යථාහුත කොට දන්තේය, ‘මේ දුඃඛනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපද’යි යථාහුත කොට දන්තේ ය. මේ ඔහුගේ ජවයයි කියමි. අභිධර්ම විෂයෙහි අභිචිතය විෂයෙහි පැණ පුළුවුස්නා ලද්දේ විසර්ජනා කෙරෙයි. දවසාදනා නො කෙරෙයි. මේ ඔහුගේ වණ්‍යසයි කියමි සිවුරු පිටුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර නො ලබන සුලු වෙයි. මේ ඔහුගේ අනාරොහපරිණාහයයි කියමි. මහණෙනි, මෙසේ මිනිස් කුංඛයා ජවසම්පන්න ද වෙයි. වණ්‍යසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න නො වේ.

මහණෙනි, මිනිස් කුංඛයා කෙසේ ජවසම්පන්න වේ ද, වණ්‍යසම්පන්න වේ ද; ආරොහපරිණාහසම්පන්න වේ ද යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ‘මේ දුකැ’යි යථාහුත කොට දන්තේ ය. ... ‘මේ දුඃඛ නිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපද’යි යථාහුත කොට දන්තේ ය. මේ ඔහුගේ ජවයයි කියමි. අභිධම්මයෙහි අභිචිතයෙහි පැණ පුළුවුස්නා ලද්දේ විසර්ජනා කෙරෙයි. (කථාව) නො හිඳුවයි. මේ ඔහුගේ වණ්‍යසයි කියමි. සිවුරු පිටුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර ලබනසුලු වෙයි. මේ ඔහුගේ ආරොහපරිණාහයයි කියමි. මහණෙනි, මෙසේ මිනිස් පොච්චා ජවසම්පන්න ද වෙයි. වණ්‍යසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහසම්පන්න ද වෙයි. මහණෙනි, මේ මිනිස් කුංඛයෝ තිදෙන ය.

මහණෙනි, අභිජාතාශ්වයෝ තිදෙන කවරහ යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි එක් අභිජාත අශ්වයෙක් ... ජවසම්පන්න ද වෙයි. වණ්‍යසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න ද වේ. මහණෙනි, මේ අභිජාත අශ්වයෝ තිදෙනා යි.

මහණෙනි, අභිජාත පුරුෂයෝ තිදෙන කවරහ යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි එක් අභිජාත පුරුෂයෙක් ... ජවසම්පන්න ද වෙයි. වණ්‍යසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න ද වෙයි.

කථංකඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පුරිසසදසෙසා -පෙ- ජවසම්පනෙතො ව හොති, වණණසම්පනෙතො ව, ආරොහපරිණාහ සම්පනෙතො ව:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පඤ්ඤානං ඔරඤ්ඤාභ්‍යානං සංකෙසුජනානං පරිසඛයා ඔපපාතිකො හොති තස්ස පරිනිබ්බාධී හොති අනාවහතීධම්මො තස්මා ලොකා, ඉදම්සං ජවසම්පි වදම්. අභිධම්මෙ ඛො පන අභිච්ඡායෙ පඤ්ඤා පුට්ඨො විසසජෙජති නො සංසාදෙති, ඉදම්සං වණණසම්පි වදම්. ලාභී ඛො පන හොති විවරපිණ්ඩපාතසෙතොසනගිලානපච්චයභෙසජජ-පරිසඛාරානං, ඉදම්සං ආරොහපරිණාහසම්පි වදම්. එවං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසසදසෙසා ජවසම්පනෙතො ව හොති, වණණසම්පනෙතො ව ආරොහ-පරිණාහසම්පනෙතො ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, තයො පුරිසසදසො.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො හද්‍යා අසසාජාතීයා:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා හද්‍යො අසසාජාතීයො -පෙ- ජවසම්පනෙතො ව හොති, වණණසම්පනෙතො ව ආරොහපරිණාහ සම්පනෙතො ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, තයො හද්‍යා අසසාජාතීයා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො හද්‍යා පුරිසාජාතීයා.

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා හද්‍යො පුරිසාජාතීයො -පෙ- ජවසම්පනෙතො ව හොති, වණණසම්පනෙතො ව ආරොහපරිණාහ සම්පනෙතො ව.

කථංකඤ්ඤා භික්ඛවෙ, හද්‍යො පුරිසාජාතීයො - පෙ - ජවසම්පනෙතො ව හොති, වණණසම්පනෙතො ව, ආරොහපරිණාහ සම්පනෙතො ව:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුක්ඛිං පඤ්ඤා විමුක්ඛිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිකෙසු සවජිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදම්සං ජවසම්පි වදම්. අභිධම්මෙ ඛො පන අභිච්ඡායෙ පඤ්ඤා පුට්ඨො විසසජෙජති, නො සංසාදෙති. ඉදම්සං වණණසම්පි වදම්, ලාභී ඛො පන හොති විවරපිණ්ඩපාතසෙතොසනගිලානපච්චයභෙසජජපරිසඛාරානං, ඉදම්සං ආරොහපරිණාහසම්පි වදම්.

එවං ඛො භික්ඛවෙ, හද්‍යො පුරිසාජාතීයො ජවසම්පනෙතො ව හොති, වණණසම්පනෙතො ව, ආරොහපරිණාහ සම්පනෙතො ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, තයො හද්‍යා පුරිසාජාතීයාති.

මහණෙනි, කෙසේ අභිජාතපුරුෂ ... ජවසම්පන්න වෙද, වර්ණසම්පන්න වෙද, ආරොහ පරිණාහ සම්පන්න වෙද යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ පඤ්ච ඔරම්භාගිය සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයයෙන් ඔපපාතික වෙයි. එ ලොචිත් නො පෙරපළන සැඟවී ඇතිවේ එහි පිරිනිවෙන සුලු වෙයි. මේ ඔහුගේ ජවයයි කියමි. අභිධම්මයෙහි අභිච්ඡයෙහි පැන පුළුවන්තා ලද්දේ වීසර්ජනා කෙරෙයි. කරාව නො හිඳුවයි. මේ ඔහුගේ වර්ණය යි කියමි. සිදුරු පිටුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර ලබනසුලු වෙයි. මේ ඔහුගේ ආරොහපරිණාහයයි කියමි. මහණෙනි, මෙසේ අභිජාත පුරුෂ ජවසම්පන්න ද වෙයි. වර්ණසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහසම්පන්න ද වෙයි. මහණෙනි, මේ පුරුෂාභිජාතයෝ කීදෙනාහ.

මහණෙනි, හද්‍රාශ්වාජානෙයයෝ කීදෙන කවරහ යත්:

මහණෙනි, මෙලොච්චි එක් හද්‍ර අශ්වාජානෙයයෙක් ... ජවසම්පන්න ද වෙයි. වර්ණසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න ද වෙයි. මහණෙනි, මේ හද්‍ර අශ්වාජානෙයයෝ කීදෙන යි.

මහණෙනි, හද්‍රපුරුෂාජානෙයයෝ කීදෙන කවරහ යත්:

මහණෙනි, මේ ලොච්චි එක් හද්‍ර පුරුෂාජානෙයයෙක් ... ජවසම්පන්න වෙයි. වර්ණසම්පන්න වෙයි. ආරොහපරිණාහ සම්පන්න වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ හද්‍රපුරුෂාජානෙය තෙමේ ජවසම්පන්න වෙ ද, වර්ණසම්පන්නත් වෙ ද, ආරොහපරිණාහසම්පන්නත් වෙ ද යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ආසුචක්ෂයෙන් අනාඝ්‍රව වීක්ෂ-විමුක්තිය ප්‍රඥවිමුක්තිය ඉහාත්මයෙහි ම තෙමේ දන පසක් කොට උළුම් වෙසෙයි. මේ ඔහුගේ ජවයයි කියමි, අභිධර්මයෙහි අභිච්ඡයෙහි පැණ පුළුවන්තාලද්දේ වීසර්ජනා කරයි. කරාව නො හිඳුවයි. මේ ඔහුගේ වර්ණයයි කියමි, සිදුරු පිටුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර ලබනසුලු වෙයි. මේ ඔහුගේ ආරොහපරිණාහයයි කියමි.

මහණෙනි, මෙසේ හද්‍රපුරුෂාජානෙය ජවසම්පන්න ද වෙයි. වර්ණසම්පන්න ද වෙයි. ආරොහපරිණාහසම්පන්න ද වෙයි. මහණෙනි, මේ හද්‍රපුරුෂාජානෙයයෝ කීදෙනාහ යි.

9. 1. 3. 3

තණහා මූලක සුතතං

[සාවකීතිදනං]

නව භික්ඛවෙ, තණහා මූලකෙ ධම්මෙ දෙසෙසාමි. තං සුඤ්ඤාචාරං, සාධුකං මනසිකරොච, භාසිසාමීති. එවා භනෙන තී ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිච්චෙසාසුං. භගවා එතදවොච:

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, නව තණහා මූලකා ධම්මො? තණහං පටිච්ච පරියෙසනා. පරියෙසනං පටිච්ච ලාභො, ලාභං පටිච්ච විනිවජ්ජයො විනිවජ්ජයං. පටිච්ච ජ්ඣුරාගො, ජ්ඣුරාගං පටිච්ච අඤ්ඤාසානං, අඤ්ඤාසානං පටිච්ච පරිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පටිච්ච මච්චරියං, මච්චරියං පටිච්ච ආරක්ඛා, ආරක්ඛාධිකරණං දුක්ඛාදනසඤ්ඤා¹ කලහ චිත්තභව චිවාද්ද² තුවංතුවපෙසුඤ්ඤා මුසාචාද අනෙකෙ පාපනා අකුසලා ධම්මො සමභවන්ති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නව තණහා මූලකා ධම්මොති.

9. 1. 3. 4

සත්තාවාස සුතතං

[සාවකීතිදන]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ, සත්තාවාසා. කතමෙ නව:

1. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා නානත්තකායා නානත්ත සඤ්ඤාදීනො සෙය්‍යා-ථාපි මනුසසා එකච්චෙ ව දෙවා එකච්චෙ ව විඤ්චාතිකා. අයං පඨමො සත්තාවාසො.
2. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා නානත්තකායා එකත්ත සඤ්ඤාදීනො සෙය්‍යා-ථාපි දෙවා බ්‍රහ්මකායිකා පඨමාහි ගිඛිඛත්තා. අයං දුතියො සත්තාවාසො.
3. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා එකත්ත කායා නානත්ත සඤ්ඤාදීනො සෙය්‍යා-ථාපි දෙවා ආභසුරා. අයං තතියො සත්තාවාසො.
4. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා එකත්තකායා එකත්ත සඤ්ඤාදීනො සෙය්‍යා-ථාපි දෙවා සුභකිණ්ඩා. අයං චතුසො සත්තාවාසො.

1. දුක්ඛාදනං සඤ්ඤාදීනං - මජ්ඣ.
2. කාලහචිත්තභව චිවාද - මජ්ඣ.

9. 1. 3. 3

තණ්ණාමූලක සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, තණ්ණාමූලක ධර්ම නවය දෙසමී. අසවු, මොනොවට මෙතෙහි කරවු, කියමී යි, එසේය වහන්සැයි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල සේක:

මහණෙනි, නව තණ්ණාමූලකධර්මයෝ කවරහ යත්: (වස්තු දෙවීමේ) තණ්ණාව නිසා (රූපාදී අරමුණු) පයෙඛිණිය, පයෙඛිණි නිසා (රූපාදී අරමුණු) ලාභය, ලාභය නිසා විනිශ්චය ය, විනිශ්චය නිසා ජන්දරාග ය, ජන්දරාගය නිසා (මම ය මාගේ යයි) බලවත් සනිටුහනය, බලවත් සනිටුහන නිසා (තණ්ණා දිට්ඨිවසයෙන්) පරිග්‍රහකරණ ය, පරිග්‍රහකරණය නිසා මාත්සයඛි ය, මාත්සයඛිය නිසා ආරක්ෂාය, ආරක්ෂා හේතුවෙන් දණ්ඩාදන ය ශස්ත්‍රාදන කලහ විග්‍රහ විවාද ය තෝ තෝයි බිණුම පෙපඤ්ඤාය මුසාවාදය යන අනෙක ලාමක අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ. මහණෙනි, මේ නවතණ්ණාමූලකධර්ම යි.

9. 1. 3. 4

සත්තාවාස සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ සත්තාවාස වසන තැන් නවයෙක. කවර නවයෙක යත්:

1. මහණෙනි නානාඤ්ඤා නානාඤ්ඤා සත්භු ඇත. මිනිස්සු ඇතැම් දෙවියෝ ඇතැම් විනිපාතිකයෝ යම් බදු ද, එ මෙනි. මේ ප්‍රථම සත්තාවාස යි.

2. මහණෙනි, නානාඤ්ඤා එකඤ්ඤා සත්භු ඇත. පළමු පහළ බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ යම්බදුද, එ මෙනි. මේ ද්විතීය සත්තාවාස යි.

3. මහණෙනි, එකඤ්ඤා නානාඤ්ඤා සත්භු ඇත. ආභාසිත දෙවියෝ යම්බදු ද, එ මෙනි. මේ තෘතීය සත්තාවාස යි.

4. මහණෙනි, එකඤ්ඤා එකඤ්ඤා සත්භු ඇත. ශුභකාර්ෂිත දෙවියෝ යම්බදු ද, එ මෙනි. මේ චතුර්ථ සත්තාවාස යි.

5. සන්ති භික්ඛවෙ සත්තා අසඤ්ඤිනො අප්පට්ඨංවෙදිතො, සෙය්‍යාථාපි දෙවා අසඤ්ඤසත්තා. අයං පඤ්ඤිමො සත්තාවාසො.

6. සන්ති භික්ඛවෙ සත්තා සබ්බසො රූපසඤ්ඤනං සමතික්කමා පට්ඨසඤ්ඤනං අසුඛමා නානත්තසඤ්ඤනං අමනසිකාරා ‘අනන්තො ආකාසො’ති ආකාසානඤ්ඤායනනුපගා. අයං ඡට්ඨො සත්තාවාසො.

7. සන්ති භික්ඛවෙ සත්තා සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායනනං සමතික්කම ‘අනන්තං විඤ්ඤණ්හනී’ විඤ්ඤණඤ්ඤායනනුපගා. අය සත්තමො සත්තාවාසො.

8. සන්ති භික්ඛවෙ සත්තා සබ්බසො විඤ්ඤණඤ්ඤායනනං සමතික්කම ‘නස්සී කිඤ්ඤී’ති ආතිඤ්ඤායනනුපගා. අයං අට්ඨමො සත්තාවාසො.

9. සන්ති භික්ඛවෙ සත්තා සබ්බසො ආතිඤ්ඤායනනං සමතික්කම නවසඤ්ඤනාසඤ්ඤායනනුපගා. අයං නවමො සත්තාවාසො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නව සත්තාවාසාති

9. 1. 3. 5

පඤ්ඤාපරිචිත සුත්තං

[සාවස්ථිතිනුතං]

යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුතො පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති, තසෙසනං භික්ඛවෙ, භික්ඛුතො කථං වචනාය ‘ඛිණං ජාති වුද්ධිතං ඉභ්ඵවරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉඤ්ඤායාති පජානාති ති.

කථංඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති. විතරාගං මෙ විතනන්ති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති. විතද්දො මෙ විතනන්ති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති, විතමොහං මෙ විතනන්ති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති. අසාරාගධමුචං¹ මෙ විතනන්ති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති. අසංඤ්ඤාය මෙ විතනන්ති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති.

1. අසාරාග ධමුචං - මජ්ඣ.

5. මහණෙනි, ප්‍රතිසංවේදනා රහිත අසංඤසත්තූ ඇත. අසංඤසත්තූ දෙවියෝ යම් බද්ධ ද, එ මෙනි. මේ පඤ්චම සත්ත්වාවාස යි.

6. මහණෙනි, සච්ඡුකාරයෙන් රූපසංඤවත් ඉක්ම ප්‍රතිසංඤවත්ගේ අස්තමගමයෙන් නානාසංඤවත්ගේ අමනසිකාරයෙන් ආකාශය අනන්තයයි ආකාශානඤ්චායතනයට පැමිණි සත්තූ ඇත. මේ ඡේද්‍යසත්ත්වාවාස යි.

7. මහණෙනි, සච්ඡුකාරයෙන් ආකාශානඤ්චායතනය සමනික්‍රමණය කොට විඤනය අනන්තය යි විඤනන්ත්‍යායතනයට පැමිණි සත්තූ ඇත. මේ සඵලම සත්ත්වාවාස යි.

8. මහණෙනි, සච්ඡුකාරයෙන් විඤනන්ත්‍යායතනය ඉක්මවා කිසිත් නැතැයි යන ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට පැමිණි සත්තූ ඇත. මේ අඵලම සත්ත්වාවාස යි.

9. මහණෙනි, සච්ඡුකාරයෙන් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය සමනික්‍රමණය කොට නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණි සත්තූ ඇත. මේ නවම සත්ත්වාවාස යි.

මහණෙනි, මේ නවසත්ත්වාවාස යි.

9. 1. 3. 5

පඤ්ඤාපරිච්ඡිත සූත්‍රය

[සැදැත්තීදන යි]

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණහුගේ සිත ප්‍රඥයෙන් මොනොවට (මතුමතුයෙහිත්) වැඩුණේ වේ ද, මහණෙනි, ඒ මහණහට “ජාතිය ක්ෂය විය, බඹසර වැස නිම වී ය, කරණි කරන ලද, අර්හත්ත්වය පිණිස අනෙකෙක් නැතැයි දනිමි” යන තෙල කියන්නට වටනේ ය.

මහණෙනි, කෙසේ මහණහුගේ සිත ප්‍රඥයෙන් මොනවට (මතුමතු යෙහිත්) වැඩුණේ වේ ද? “මා සිත චිතරාගය”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට වැඩුණේ වෙයි. මා සිත චිතද්වේෂය යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතු යෙහිත්) වැඩුණේ වෙයි. “මා සිත චිතමොහය”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැඩුණේ වෙයි. “මා සිත සංරාගඤ්ඤාව නැතැ”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැඩුණේ වෙයි. “මා සිත සංදුෂණ ඤ්ඤාව නැතැ”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැඩුණේ වෙයි.

අසමමානධම්මං මෙ විතනන්ති පඤ්ඤාය විතනං සුපරිචිතං හොති
අනාවනතිධම්මං මෙ විතනං කාමභවායාති පඤ්ඤාය විතනං සුපරිචිතං හොති
අනාවනතිධම්මං මෙ විතනං රූපභවායාති පඤ්ඤාය විතනං සුපරිචිතං හොති.
අනාවනති ධම්මං මෙ විතනං අරූපභවායාති පඤ්ඤාය විතනං සුපරිචිතං හොති.

යතො ඛො භික්ඛවො භික්ඛුනො පඤ්ඤාය විතනං සුපරිචිතං හොති,
තසෙසනං භික්ඛවො භික්ඛුනො කල්ලං වචනාය ඛිණා ජාති, වුසිතං
බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං, නාපරං ඉක්ඛන්තායා'ති පජානාමීති.

9. 1. 3. 6

සිලායුපොපම සුතතං

එවං මෙ සුතා: එකං සමයං ආයඤ්චා ව සාරිපුත්තො ආයඤ්චා ව
වජ්ඣකාපුත්තො¹ රාජගහෙ විහරන්ති² වෙළවනෙ කලුඤ්ඤානිවාපෙ. තත්‍ර
ඛො ආයඤ්චා වජ්ඣකා පුත්තො භික්ඛු ආමනෙසී: ආවුසො භික්ඛවොති,
ආවුසොති ඛො භෙ භික්ඛු ආයඤ්චා වජ්ඣකාපුත්තො පච්චසෙසාසු.
ආයඤ්චා වජ්ඣකාපුත්තො එතදවොච: "දෙවදත්තො ආවුසො භික්ඛුනං එවං
ධම්මං දෙසෙති: යතො ව³ ඛො ආවුසො භික්ඛුනො වෙනසා විතනං
පරිචිතං හොති⁴ තසෙසනං භික්ඛුනො කල්ලං වෙය්‍යාකරණාය ඛිණා ජාති,
වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාමීති.

අප් ඛො⁵ ආයඤ්චා සාරිපුත්තො ආයඤ්චා වජ්ඣකාපුත්තං එතදවොච:
'න ඛො ආවුසො වජ්ඣකාපුත්ත, දෙවදත්තො භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙති:'
'යතො ඛො ආවුසො භික්ඛුනො වෙනසා විතනං පරිචිතං හොති³,
තසෙසනං භික්ඛුනො කල්ලං වෙය්‍යාකරණාය ඛිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං
කතං කරණියං නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාමී'ති. එවඤ්ච ඛො ආවුසො
වජ්ඣකාපුත්ත දෙවදත්තො භික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙති: 'යතො ඛො ආවුසො
භික්ඛුනො වෙනසා විතනං සුපරිචිතං හොති, තසෙසනං භික්ඛුනො කල්ලං
වෙය්‍යාකරණාය ඛිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං
ඉක්ඛන්තායාති පජානාමී'ති.

1. ජජ්ඣකාපුත්තො-සි 1 2. විහරති-මජ්ඣං
3. යතො ඛො-මජ්ඣං 4. වෙනසා විතනං හොති-මජ්ඣං
5. එවං වුත්තෙ-මජ්ඣං

“මා සිත මොහනසභාව නැතැ”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට වැඩුණේ වෙයි. “මා සිත කාමහවය පිණිය ආවර්තසභාව නැතැ”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැඩුණේ වෙයි. “මා සිත රූපහවය පිණිය ආවර්තසභාව නැතැ”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැඩුණේ වෙයි. “මා සිත අරූපහවය පිණිය ආවර්තසභාව නැතැ”යි ප්‍රඥයෙන් සිත මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැඩුණේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණහුගේ සිත ප්‍රඥයෙන් මොනවට (මතුමතුයෙහිත්) වැඩුණේ වේ ද, මහණෙනි, ඒ මහණහට “දෑස් ක්ෂය විය, බලසර වැස නිම විය, කටයුතු කරන ලදී. මෙ බවට කටයුතු අනෙකෙක් නැතැයි දනිමි” යන තෙල කියනට වටනේ යි.

9. 1. 3. 6

සිලායුපොපම සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්සමයෙක්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ද ආයුෂ්මත් වන්දිකාපුත්ත තෙරණුවෝ ද රජගහනුවර වෙළවනාරාමයෙහි විහරණ කෙරෙත්. එහි දී ආයුෂ්මත් වන්දිකාපුත්ත තෙරණුවෝ ‘ඇවැත් මහණෙනි’යි මහණුන් ඇමතුහ. ඇවැත්නි’යි ඒ මහණහු ආයුෂ්මත් වන්දිකාපුත්තට පිළිවදන් ඇස්වුහ. ආයුෂ්මත් වන්දිකාපුත්ත තෙරණුවෝ තෙල කීහ. ඇවැත්නි, දෙවදන් හික්ෂුන්ට මෙසේ දහම් දෙසයි: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක පටන් මහණහුගේ සිතින් සිත (විත්තාවාරපරියාය) වධනා ලද්දේ වේ ද, එ මහණහට ජාතිය ක්ෂය විය, බලසරවැස නිමවන ලද, කරණි කරනලද මෙ රහත්බැව් පිණිය කටයුතු අනිකෙක් නැතැයි දනිමි යන තෙල කියනට වටනේ”යි.

එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් වන්දිකාපුත්ත හට තෙල කීහ: “ඇවැත්නි වන්දිකාපුත්තය, දෙවදන් හික්ෂුන්ට “ඇවැත්නි යම් කලෙක පටන් මහණහුගේ සිතින් සිත (විත්තාවාරපරියාය) වධනා ලද්දේ වේද, එ මහණහට දෑස් ක්ෂය විය, බලසර වසන ලද, කරණි කරනලද, මෙ බව පිණිය කළයුතු අනිකෙක් නැතැයි දනිමි යන තෙල කියනට වටනේ”යි. මෙසේ දහම් නො දෙසයි. ඇවැත් වන්දිකාපුත්‍රය, දෙවදන් හික්ෂුන්ට ඇවැත්නි, යම් කලෙක පටන් මහණහුගේ සිතින් සිත (විත්තාවාර පරියායයෙන්) මොනොවට මතුමත්තෙහිත් වධනා ලද්දේ වේ ද, එ මහණහට ජාතිය ක්ෂය විය, බලසර වසන ලද කරණි කරනලද, මෙ බැව් පිණිය කටයුතු අනිකෙක් නැතැයි දනිමි යන තෙල කියනට වටනේ”යි මෙසේ වනාහි දහම් දෙසයි.

දුතියමි ටො - පෙ - තතියමි ටො ආයඤා වැදිකා පුඤ්ඤා භික්ඛු ආමනෙතසි: දෙවදනො ආවුසො භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙති: යතො ටො ආවුසො භික්ඛුනො වෙතසා විඤ්ඤා පරිචිතං භොති, තසෙසතං භික්ඛුනො කල්පං වෙය්‍යාකරණාය 'බිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉස්සකායාති පජානාමි'ති.

තතියමි ටො ආයඤා සාරිපුඤ්ඤා ආයඤානං වැදිකාපුඤ්ඤා එතදවොච: න ටො ආවුසො වැදිකාපුඤ්ඤා, දෙවදනො භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙති: යතො ටො ආවුසො, භික්ඛුනො වෙතසා විඤ්ඤා පරිචිතං භොති, තසෙසතං භික්ඛුනො කල්පං වෙය්‍යාකරණාය බිණාජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉස්සකායාති පජානාමිති. එවඤ්ඤා ටො ආවුසො වැදිකා පුඤ්ඤා දෙවදනො භික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙති: යතො ටො ආවුසො භික්ඛුනො වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං භොති, තසෙසතං භික්ඛුනො කල්පං වෙය්‍යාකරණාය 'බිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉස්සකායාති පජානාමි'ති.

කථඤ්ඤා ආවුසො භික්ඛුනො වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං භොති: විතරාගං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං භොති. විතදෙසං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං භොති. විතමොභං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං භොති. අසාරාගධම්මං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං භොති. අසදෙසධම්මං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං භොති. අසමොභධම්මං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං භොති. අනාවඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤා කාමභවායාති වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං භොති. අනාවඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤා රූපභවායාති වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං භොති. අනාවඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤා අරූපභවායාති වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං භොති.

1. අසාරාගධම්මං මෙ විඤ්ඤා, මඡසං.
2. අසදෙස ධම්මං මෙ විඤ්ඤා, මඡසං.
3. අසමොභ ධම්මං මෙ විඤ්ඤා, මඡසං.

දෙවනවටත් ... තෙවනවටත් ආයුෂමත් වන්ද්‍රිකාපුත්‍ර තෙරණුවෝ මහණන් ඇමතුම: “ඇවැත්නි, දෙවදත් භික්ෂුන්ට මෙසේ දහම දෙසයි: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක පටන් මහණහුගේ සිතින් සිත (චිත්තාවාරපරියාය) වඩනා ලද්දේ වේ ද, ඒ මහණහට දය ගෙවින, බබ්බර වසන ලද, කරඬි කරනලද මෙ බැව් පිණිස අනිකෙක් නැතැයි දැනීමී යන තෙල කියනට වටනේ”යි.

තෙවනවටත් ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ආයුෂමත් වන්ද්‍රිකාපුත්‍ර හට ොල කීහ: ඇවැත් වන්ද්‍රිකාපුත්‍රය, දෙවදත් භික්ෂුන්හට මෙසේ නහමක් දහම දෙසයි. “ඇවැත්නි, යම් කලෙක සිට මහණහුගේ සිතින් සිත (චිත්තාවාරපරියාය) වඩන ලද වේ ද, ඒ මහණහට දය ගෙවිණ, බබ්බර වසන ලද කරඬි කරනලද, මෙ බැව් පිණිස අනිකෙක් නැතැයි දැනීමී යන තෙල කියනට වටනේ”යි. ඇවැත් වන්ද්‍රිකාපුත්‍රය, මෙසේ වනාහී දෙවදතු භික්ෂුන්ට දහම දෙසයි: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක මහණහුගේ සිතින් සිත (චිත්තාවාරපරියාය) වඩනාලද්දේවේ ද, ඒ මහණහට දය ක්ෂය විය. බබ්බර වසන ලද, කරඬි කරනලද, මෙ බැව් පිණිස අනෙකෙක් නැතැයි දැනීමී යන තෙල කීමට වටනේ”යි.

ඇවැත්නි, කෙසේ මහණහුගේ සිතින් සිත (චිත්තාවාරපරියාය) මොනොවට වඩනා ලද්දේ වේ ද, “මාගේ සිත චිතරාගය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත චිතදෙසය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත චිතමොහය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත ඇලුම් සභාව නැත්තේ ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත දුෂ්චිත සභාව නැත්තේ ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත මුලාවන සභාව නැත්තේ ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත කාමභවයෙන් ආපසු එන සභාව නැත්තේ ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනා ලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත රූපභවයෙන් ආපසු එන සභාව නැත්තේ ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනාලද්දේ වෙයි. “මාගේ සිත අරූපභවයෙන් ආවර්ත-සභාව රහිත ය”යි සිතින් සිත මොනොවට වඩනාලද්දේ වෙයි.

එවං සමමා විමුක්තවික්කසං බො ආවුසො භික්ඛුනො භුසා වෙපි වකඛුච්ඤායා රූපා වකඛුසං ආපාථං ආගච්ඡන්ති. නෙවසං වික්කං පරියාදියන්ති අමීසසීකතමෙවසං වික්කං හොති ධීතං ආනෙඤ්ජප්පකං වයඤ්ඤාසානුපසති. භුසා වෙපි සොතච්ඤායා සද්ද - පෙ - සාන-විඤ්ඤායා ගන්ධා - පෙ - ජීව්හාවිඤ්ඤායා රසා - පෙ - කාය-විඤ්ඤායා ඵොට්ඨබ්බා - පෙ - මනොවිඤ්ඤායා ධම්මා මනසං ආපාථං ආගච්ඡන්ති නෙවසං වික්කං පරියාදියන්ති. අමීසසීකතමෙවසං වික්කං හොති ධීතං ආනෙඤ්ජප්පකං, වයඤ්ඤාසානුපසති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො සිලායුපො සොළසකුකකුකො, නසසපු අට්ඨකුකකු හෙව්ඨා නෙමසං අට්ඨකුකකු උපරිතෙමසං අථ පුරන්තීමාය වෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතවුට්ඨි නෙව නං කමෙපය්‍ය න සඬක මෙපය්‍ය න සමපකමෙපය්‍ය න සමපවෙමෙය්‍ය, අථ පච්ඡිමාය වෙපි දිසාය -පෙ- අථ උත්තරාය වෙපි දිසාය -පෙ- අථ දකුණිමාය වෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතවුට්ඨි නෙව නං කමෙපය්‍ය න සඬකමෙපය්‍ය න සමපකමෙපය්‍ය, තං කියං හෙතු: ගමීරකතා ආවුසො නෙමසං, පුනිබාකතො න සමපවෙමෙය්‍ය සිලායුපසං.

එවමෙව බො ආවුසො එවං සමමාවිමුක්තවික්කසං භික්ඛුනො භුසා වෙපි වකඛුච්ඤායා රූපා වකඛුසං ආපාථං ආගච්ඡන්ති. නෙවසං වික්කං පරියාදියන්ති, අමීසසීකතමෙවසං වික්කං හොති, ධීතං ආනෙ-ඤ්ජප්පකං. වයඤ්ඤාසානුපසති. භුසා වෙපි සොතච්ඤායා සද්ද -පෙ- සානවිඤ්ඤායා ගන්ධා-පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤායා රසා-පෙ- කාය-විඤ්ඤායා ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- මනොවිඤ්ඤායා ධම්මා මනසං ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවසං වික්කං පරියාදියන්ති. අමීසසීකතමෙවසං වික්කං හොති ධීතං ආනෙඤ්ජප්පකං. වයඤ්ඤාසානුපසතිති.

9. 1. 3. 7

පට්ඨමවෙරහය සුතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

අථ බො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීචා භගවනං අභිවාදෙචා එකමනං තිසිදි. එකමනං භිසික්කං බො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපති. භගවා එතදවොච:

මහණෙනි, මෙසේ මොනොවට මිදුණු සිත් ඇති මහණහට බොහෝ වූ වක්කුර්විතඥය රූපයෝ ඇස්හවුටට එක් නමුදු ඔහුගේ සිත මැඩ නො සිටුනාහ. ඔහුගේ සිත සථිත වූයේ ඒ අරමුණු හා නො මුසු වූයේ ම නො සැලෙන බවට පැමිණියේ වෙයි. ව්‍යය අනුවත් දක්නේ ය. බොහෝ වූ ශ්‍රොත්‍රවිඥය ශබ්දයෝ ... ස්‍රාණවිඥය ගන්ධයෝ ... ජිහ්වාච්ඥය රසයෝ ... කායවිඥය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝ ... මනෝච්ඥය ධර්මයෝ මනස හවුටට එක් නමුදු ඔහු සිත මැඩ නො සිටුනාහ. ඔහුගේ සිත සථිත වූයේ ඒ අරමුණු හා නො මුසු වූයේ ම නො සැලෙන බවට පැමිණියේ වෙයි. ව්‍යය ද දක්නේ යි.

ඇවැත්නි, යම් පරිදි (දිගින්) සොළොස්රියන් ඔල් වැඹෙක් වේ නම් එ වැම්හුගේ අටරියනෙක් යට වළෙහි වෙයි. අටරියනෙක් වළෙහි මතුයෙහි වෙයි. එකල පෙරදිගින් දළපොද සුළඟෙක් ඒ නම් එය නො ම සලනේ ය. වෙසෙසින් නො සලනේ ය. වෙවුලා නො යන්නේ ය. වෙසෙසින් වෙවුලා නො යන්නේ ය. වැලි පැයුම් දිගින් ... වැලි උතුරු දිගින් ... වැලි දකුණු දිගින් මහවැසි සුලඟෙක් ඒ නම් එය නො ම සලනේ ය. වෙසෙසින් නො සලනේ ය. වෙවුලා නො යන්නේ ය. වෙසෙසින් වෙවුලා නො යන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: ඇවැත්නි, වළ ගැඹුරු බැවිනි. ගල් ටැඹ මොනොවට සිටුවන ලද බැවිනි.

ඇවැත්නි, එපරිදි ම මෙසේ මිදුණු සිත් ඇති එ මහණහුගේ ඇස් හවු-වට බොහෝ වූ වක්කුර්විතඥය රූපයෝ එක් නමුදු ඔහු සිත මැඩ නොම සිටුනාහ. ඔහුගේ සිත අමිශ්‍රිකෘත වූයේ ම සථිත වූයේ නො සැලෙන බවට පැමිණියේ වෙයි. ව්‍යය අනුව දක්නේත් වෙයි. බොහෝ වූ ශ්‍රොත්‍ර විඥය ශබ්දයෝ ... ස්‍රාණවිඥය ගන්ධයෝ ... ජිහ්වාච්ඥය රසයෝ ... කාය විඥය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝ ... මනෝච්ඥය ධර්මයෝ මනස හවුටට එක් නමුදු ඔහුගේ සිත මැඩ නො ම සිටුනාහ. ඔහුගේ සිත අමිශ්‍රිකෘත වූයේ ම සථිත වූයේ ම නො සැලෙන බවට පැමිණියේ වෙයි. ව්‍යය ද නුවණින් දක්නේත් වේ.

9. 1. 3. 7

පදමවෙරහය සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

එකල අනේපිඬු ගැහැවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත, එළැඹියේය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස්ව හුන්නේය. එකත්පස් ව හුන් අනේපිඬු ගැහැවිහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළ සේක:

යතො ඛො ගභපති අරියසාවකස්ස පඤ්ච භයානි වෙරානි වූපසන්තාති භොනතී. චතුරි ව ඡයාතාපක්ඛියධෙග්ඛි සමන්තාගතො භොති. සො ආකඛබ්බානො අක්කතාව අක්කානං ඛ්‍යාකරෙය්‍යා: ඛිණ්ණිරයොමඛි ඛිණ්ණිරච්ඡානගොනි ඛිණ්ණෙපක්ඛිවීසයො ඛිණ්ණඅපායදුග්ගතිවිනිපාතො සොතාපකොතාභමස්ඪි අච්චිනිපාතධම්මො නියතො සම්මොඛිපරායනො¹

කතමානි පඤ්ච භයානි වෙරානි වූපසන්තාති භොනතී:

1. යං ගභපති පාණාතිපාති පාණාතිපාතපච්චයා දිට්ඨධම්මිකමුච්ච භයං වෙරං පසවති, සම්පරාසිකමුච්ච භයං වෙරං පසවති, වෛකසිකමුච්ච දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදතී. පාණාතිපාතා පටිච්චිතො නෙව දිට්ඨධම්මිකමුච්ච භයං වෙරං පසවති, න සම්පරාසිකමුච්ච භයං වෙරං පසවති, න වෛකසිකමුච්ච දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදතී. පාණාතිපාතා පටිච්චිතස්ස එවං තං භයං වෙරං වූපසන්තං භොති.

2-5 යං ගභපති අදික්කාදුඨි -පෙ- කාමෙසු මිච්ඡාචාරි-පෙ-මුසාවාදි -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨාසී. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානපච්චයා දිට්ඨධම්මිකමුච්ච භයං වෙරං පසවති, සම්පරාසිකමුච්ච භයං වෙරං පසවති, වෛකසිකමුච්ච දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදතී -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාද-ට්ඨානා පටිච්චිතස්ස එවං තං භයං වෙරං වූපසන්තං භොති, ඉමානි පඤ්ච භයානි වෙරානි වූපසන්තාති භොනතී.

කතමෙහි චතුරි සොතාපක්ඛියධෙග්ඛි සමන්තාගතො භොති:

6. ඉධ ගභපති අරියසාවකො බුද්ධො අවෙච්චපසසාදෙන සමන්තාගතො භොති: ඉතිපි සො භගවා අරභං සමොසම්බුද්ධො වීජ්ජාවිරණසම්පකොසා සුගතො ලොකවිදු අනුක්කරො පුරිසදම්මසාරථී සඤ්ඤා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවා'ති.

7. ධම්මෙ අවෙච්චපසසාදෙන සමන්තාගතො භොති. 'සථාකොතො භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො එභිපඤ්ඤිකො ඔපනාසිකො පච්චක්ඛං වෙදිතධෙබ්බා වීඤ්ඤාහි'ති.

1. පරාසකොති - මජ්ජ.

ගෘහපති යම් කලෙක අරියවුහුගේ පස් චිත්තොත්‍රාස භය ද අතුසල වෛරයෝද සන්හුන් වෙත් ද, සතර යොකාපත්ති මාර්ගධර්මයන්ගෙන් සමන්වාගත වේ ද, හේ කැමැති වනුයේ තෙමේ ම “ක්ෂය කළ භීරා ඇතියෙම වෙමි, පහවූ තිරිසන් අත්බව ඇතියෙම වෙමි. ක්ෂය කළ ප්‍රෙතවීෂය ඇතියෙම වෙමි. ක්ෂය කළ අවා දුගති චිත්තා ඇතියෙම වෙමි. (සුවයෙන්) නොහෙනසුලුයෙම භියතයෙම සම්බොධිපරායන වූයෙම සොවන් වෙමි යි තමා පවසන්නේ ය.

කවර පඤ්ච භය කෙනෙක් වෛර කෙනෙක් සන්හුන් වූවාහු වෙත් ද යත්:

1. ගෘහපති, පණ්ඩා කරනුයේ පණ්ඩා හෙතෙයෙන් දෘෂ්ටධාර්මික වූ යම් භයක් වෛරයක් ලබනේ ද, සම්පරාධික වූ භයක් වෛරයක් ලබයි ද, වෛතසික දුක් දෙමනසක් විදී ද, පණ්ඩායෙන් වැළැකියේ දිවුදුම් වූ ද භය වෛරය නො ම ලබයි. සාම්පරාධිකවූ ද භය වෛරය නො ම ලබයි. වෛතසික වූ ද දුක් දෙමනස් නොම විදීයි. පණ්ඩායෙන් වැළැකියාහට මෙසේ ඒ භය වෛරය සන්තිදුනේ වෙයි.

2-5 ගැහැවිය, නුදුන් දා ගන්නා සුලුයේ ... කාමයෙහි මිසභසර ඇතියේ ... මුසවා කියනුයේ ... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර බොන සුලුයේ මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙරහේතුයෙන් යම්ම දිවුදුම් භයක් වෛරයක් ලබා ද, සාම්පරාධික භයවෛරයක් ලබා ද, වෛතසික දුක්දෙමනසක් විදී ද ... මදපමා දෙකට කරුණු රහමෙරින් වැළැකියාහට මෙසේ ඒ භයවෛර සන්තිදුනේ වෙයි. මේ පඤ්ච භයවෛරයෝ ව්‍යුපශාන්ත වෙත්.

කවර සොකාපත්තිමාර්ගධර්මයන් ගෙන් සමන්වාගත වෙය යත්:

6. ගැහැවිය, මෙ සස්තෙහි අරියවූ මුදුරජුන් කෙරෙහි අවල ප්‍රසාද යෙන් සමන්වාගත වෙයි: “මෙ කරුණෙහුදු එ භගවත්හු අර්භත්භ, සමාස් සම්බුද්ධසභ. විද්‍යාවරණසම්පන්නයභ. සුගතයභ, ලොකවිද්භ. අනුත්තර-පුරුෂදමාසාරථීභ. දෙවමිනිස්තට ශාස්තෘහ: බුද්ධසභ භගවත්භ”යි.

7. ධර්මයෙහි අවලප්‍රසාදයෙන් සමන්වාගත වෙයි. ‘භගවත්හු විසින් ධර්ම සවාබ්‍යත ය, සාන්දෘෂ්ටික ය, අකාලික ය, එහිපසසවිධියට (අර්භ ය, උපනායනාර්භ ය, විඤයන් විසින් සිය සකන්ති ලා වෙදිතව්‍ය’ය කියා යි,

8. සබෙඤ්ඤා අවේච්චපසාදෙන සමනනාගතො භොති, ‘සුපට්ඨනෙතො හගවතො සාවකසඤ්ඤා උජුපට්ඨනෙතො හගවතො සාවකසඤ්ඤා ඤායපට්ඨනෙතො හගවතො සාවකසඤ්ඤා සාමීච්චනෙතො හගවතො සාවකසඤ්ඤා යදිදං චක්ඛාරී පුරිසයුගානි අට්ඨපුරිසපුග්ගලා එස හගවතො සාවකසඤ්ඤා ආගුනෙයොසා පාගුනෙයොසා දකඛිණෙයොසා අඤ්ජලිකරණීයො අනුකරං පුඤ්ඤකෙඛිනං ලොකසා’ති.

9. අරියකතෙහි සිලෙහි සමනනාගතො භොති, අබණ්ඩහි අච්ඡිද්දෙහි අසබලෙහි අකමොපෙහි භුජිසෙහි විඤ්ඤපසසෙහි අපරාමට්ඨෙහි සමාධිසංචක්ඛනිකෙහි. ඉමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියඛෙහි සමනනාගතො භොති.

යනො ඛො ගහපති ආරියසාවකසස ඉමානි පඤ්ඤාහයානි වෙරානි චූපසනනානි භොතනී, ඉමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියඛෙහි සමනනාගතො භොති, සො ආකඛිමානො අකතනාව අකතානං බ්‍යාකරෙය්‍යා: ඛිණනිරයොමහි ඛිණනිරව්‍යානෙයානි ඛිණපෙක්ඛිවිසයො ඛිණඅපායදුග්ගන්චිතිපාතො සොතාපනෙතා’හමෙඤ්ඤා අච්චිපාතධමෙඤ්ඤා නියතො සමොධිපරායනොති.

9. 1. 3. 8

දුතියවෙරහය සුතකං

[සාවස්ථිතිදනං]

යනො ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකසස පඤ්ඤා හයානි වෙරානි චූපසනනානි භොතනී, චතුහි ච සොතාපක්ඛියඛෙහි සමනනාගතො භොති සො ආකඛිමානො අකතනාව අකතානං බ්‍යාකරෙය්‍යා, ඛිණනිරයොමහි ඛිණනිරව්‍යානෙයානි ඛිණපෙක්ඛිවිසයො ඛිණඅපායදුග්ගන්චිතිපාතො සොතාපනෙතා’හමෙඤ්ඤා අච්චිපාතධමෙඤ්ඤා නියතො සමොධිපරායනො, කතමානි පඤ්ඤා හයානි වෙරානි චූපසනනානි. භොතනී -පෙ- ඉමානි පඤ්ඤා හයානි වෙරානි චූපසනනානි භොතනී’.

කතමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියඛෙහි සමනනාගතො භොති -පෙ- ඉමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියඛෙහි සමනනාගතො භොති-

8. සඟුන් කෙරෙහි අවලංගුකරණයන් සමන්වාගත වෙයි. භගවත්හුගේ සවුසහසු සුපිළිපත්හ. භගවත්හුගේ සවු සහසු ඉදි ව පිළිපත්හ, භගවත්හුගේ සවුසහසු න්‍යායානුකූල ව පිළිපත්හ, භගවත්හුගේ සවුසහසු සාමීච්චි ප්‍රතිපදයෙන් පිළිපත්හ. ඔහු කවරහ: වතුපුරුෂ පුතයෝ ය, අශ්ච පුරුෂ පුද්ගලයෝ ය, භගවත්හුගේ කෙල සවුසහසු (ආරදන්තව නිසි අන්ත-පානප්‍රතිග්‍රහණයට අර්භවන බැවින්) ආහුනෙය්‍යයහ, (ආගන්තුකසක්කාරයට අර්භ වන බැවින්) පාහුනෙය්‍යයහ, (දක්ෂිණාවට අර්භ වන බැවින්) දක්ඛිනෙය්‍යයහ. (අඤ්ජලී කමීයට අර්භවන බැවින්) අඤ්ජලීකරණීයයහ. ලොවට අනුත්තර පුණාක්ෂෙත්‍රයහ කියා යි.

නොකැඩුණු නො සිදුරැවුණු කබර පැහැ නොගත් ලප නැති හිදහස් වීඤ්චුයස්ස (තණ්හා දිට්ඨි දෙකින්) පරාමිතිය නො කළ සමාධි සංවර්තනික ආයතීයනට ප්‍රිය ශීලයෙන් සමන්වාගත වෙයි. මේ සතර සොවන් අතින් සමන්වාගත වෙයි.

ගැහැවිය, යම් කලෙක අවිසවුහට මේ පස් භීතීහු අකුලල වෙරයෝ සන්හුන් වෙත් ද, මේ සතර සොවන් අතින් සමන්වාගත වේ ද, හේ කැමැතියේ තෙමේ ම තමන් පහළ කරන්නේ ය, පහවු නිරා ඇතියෙමි. ක්ෂය කළ කිරිසන් යොන් ඇතියෙමි ක්ෂය කළ ප්‍රෙතවීෂය ඇතියෙමි, ක්ෂය කළ අවාදුගති විනිපාත ඇතියෙමි, මම සොවන්මි, විනිපාතසන්භාව නැතියෙමි නියතයෙමි සමබොධිය පරායණ කොට ගත්තෙමි වෙමි' කියා යි.

9. 1. 3. 8

ද්විතීය වෙරහය සූත්‍රය

[භැවැත්තිදන යි]

මහනෙති, යම් කලෙක අවිසවුහට පස් භීතීහු ද වෙරයෝ ද, සන්හුන් වෙත් ද, සිවුසොවන් අතින් සමන්වාගත වේ ද, හේ රුස්නේ තෙමේ ම තමා පහළ කරන්නේ ය. ක්ෂය කළ හිරු ඇතියෙමි, ක්ෂය කළ කිරිසන්යොන් ඇතියෙමි. ක්ෂය කළ ප්‍රෙතවීෂය ඇතියෙමි, ක්ෂය කළ අපාය දුර්භි විනිපාත ඇතියෙමි මම සොවන්මි. අවිනිපාතසන්භාව ඇතියෙමි. නියතයෙමි. සමබොධිය පරායණ කොට ගත්තෙමි' කියා යි. කවර පඤ්චභීතීහු පඤ්ච වෙරයෝ සන්හුන් වෙත් ද ... මේ පඤ්චභීතීහු පඤ්චවෙරයෝ සන්හුන් වෙති. කවර සිවු සොවන් අතින් සමන්වාගත වේ ද ... මේ සතර සොවන් අතින් සමන්වාගත වෙයි.

යනො ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස ඉමානි පඤ්ඤා භයානි වෙරානි වූපසන්තානි හොනති. ඉමෙහි ව චතුහි සොනාපකතියඛෙග්ගි සමන්තාගතො හොති, සො ආකඛ්ඛමානො අත්තනාව අත්තානං බ්‍යාකරෙය්‍යා: ඛිණ්ණිරයොමහි ඛිණ්ණිරච්ඡානගොති ඛිණ්ණපෙතතිච්ඡයො ඛිණ්ණ අපායදුග්ගතිච්ඡිපාතො සොනාපනනාභමස්මි අච්ඡිපාතධමෙඤා තියනො සමොධිපරායනොති.

9. 1. 3. 9

ආසාතවකුටු සුත්තං

[සාවස්ථිතිදානං]

නව ඉමානි භික්ඛවෙ ආසාතවකුටුනි, කතමානි නව:

අනස්මං මෙ අචරිති ආසාතං බන්ධති. අනස්මං මෙ චරතිති ආසාතං බන්ධති, අනස්මං මෙ චරිස්සතිති ආසාතං බන්ධති. පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනස්මං අචරි -පෙ- අනස්මං චරති -පෙ- අනස්මං චරිස්සතිති ආසාතං බන්ධති. අපපියස්ස මෙ අමනාපස්ස අස්මං අචරි -පෙ- අස්මං චරති -පෙ- අස්මං චරිස්සතිති ආසාතං බන්ධති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ නව ආසාතවකුටුනි.

9. 1. 3. 10

ආසාතපට්ඨිනාය සුත්තං

[සාවස්ථිතිදානං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ ආසාත පට්ඨිනායා, කතමෙ නව:

අනස්මං මෙ අචරි තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති, අනස්මං මෙ චරති තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති, අනස්මං මෙ චරිස්සති තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති. පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනස්මං අචරි -පෙ- අනස්මං චරති -පෙ- අනස්මං චරිස්සති තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති. අපපියස්ස මෙ අමනාපස්ස අස්මං අචරි -පෙ- අස්මං චරති -පෙ- අස්මං චරිස්සති. තං කුතෙස්ස ලබ්භානි, ආසාතං පට්ඨිනෙති, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නව ආසාතපට්ඨිනායානි.

මහණෙනි, යම් කලෙක අරීසවුහට මේ පඤ්ච භීතීභූ පඤ්ච චෛරයෝ සන්භූන් වෙන් ද, මේ සතර සොවන් අභීන් සමන්වාගත වේ ද, හේ රුස්නේ තෙමේ ම තමා පහළ කරන්නේ ය. ‘ක්ෂය කළ නිරය ඇතියමී, ක්ෂය කළ නිරශ්චිත ගති ඇතියමී, ක්ෂය කළ ප්‍රෙතච්ඡය ඇතියමී, ක්ෂය කළ අපාය දුර්ගි විනිපාත ඇතියමී, මම ශ්‍රොතාපන්නයමී, අවිනිපාත සචභාව ඇතියමී, නියතයමී. සම්බොධිපරායණයමී’ කියා යි.

9. 1. 3. 9

ආසාතවක්‍රම සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ ආසාත වස්තූහු නව දෙනෙකි. කවර නවදෙනෙක යත්:

මට අනඤ්ච කළහ යි කොපය බදනේ ය. මට අනඤ්ච කරනි යි කොපය බදනේ ය, මට මතුයෙහි අනඤ්ච කරනි යි කොපය බදනේ ය. මාගේ මනවඩන ප්‍රියයාහට අනඤ්ච කළහ යි... අනඤ්ච කරනි යි... මතුයෙහි දු අනඤ්ච කරනි යි කොපය බදනේ ය. මාගේ මන නො ගත් අප්‍රියයාහට අඤ්ච කළහ යි... අඤ්ච කරනි යි... මතුයෙහි දු අඤ්ච කරනි යි කොපය බදනේ ය. මහණෙනි, මොහු නව ආසාතවස්තූහු යි.

9. 1. 3. 10

ආසාතපට්ඨනය සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ ආසාතප්‍රතිවිනයයෝ නව දෙනෙකි. කවර නව දෙනෙක යත්:

මට අනඤ්ච කෙළේ ය, ඒ (නහමක් වේවයි) තෙල පුභුලා කෙරෙහි කිනම් කරුණින් ලැබිය හේ දැයි කොපය සන්භිදුවයි. මට අනඤ්ච කරයි. ඒ (නහමක් වේවයි) තෙල පුභුලා කෙරෙහි කිනම් කරුණින් ලැබිය හේ දැයි කොපය සන්භිදුවයි මට මතුයෙහි අනඤ්ච කරයි, ඒ (නහමක් වේවයි) තෙල පුභුලා කෙරෙහි කිනම් කරුණින් ලැබිය හේ දැයි කොපය සන්භිදුවයි. මාගේ මනවඩනා ප්‍රියයාහට අනඤ්ච කෙළේ ය ... අනඤ්ච කරයි. ... අනඤ්ච කෙරෙහි මතුයෙහි කරයි, ඒ (නහමක් වේවයි) තෙල පුභුලා කෙරෙහි කිනම් කරුණින් ලැබිය හේ දැයි කොපය සන්භිදුවයි.

මාගේ මන නො ගත් අප්‍රියයාහට අඤ්ච කෙළේ ය ... අඤ්ච කරයි ... අඤ්ච කෙරෙහි මතුයෙහි කරයි, ඒ (නහමක් වේවයි) තෙල පුභුලා කෙරෙහි කිනම් කරුණින් ලැබිය හේ දැයි කොපය සන්භිදුවයි, මහණෙනි, මොහු නව ආසාත පට්ඨනයයෝ යි.

9. 1. 3. 11

අනුප්‍රබන්ධනිරෝධ සුත්තං

[සාවඤ්ඤිතං]

නව ඉමෙ භික්ඛව ආනුප්‍රබන්ධනිරෝධා, නතමෙ නව
 පඨමං ක්ඛානං සමාපන්නස්ස කාමසංකුඤ්ඤ නිරුද්ධා භොති. දුතියං ක්ඛානං
 සමාපන්නස්ස චිත්තකම්මවාරා නිරුද්ධා භොති. තතියං ක්ඛානං සමාපන්නස්ස
 පිති නිරුද්ධා භොති. චතුස්සං ක්ඛානං සමාපන්නස්ස අසාසපසාසා
 නිරුද්ධා භොති. ආකාසානකොයනනං සමාපන්නස්ස රූපසංකුඤ්ඤ
 නිරුද්ධා භොති. වීදුසුඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකාසානකොයනන
 සංකුඤ්ඤ නිරුද්ධා භොති, ආකිංඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස වීදුසුඤ්ඤා-
 යතනසංකුඤ්ඤ නිරුද්ධා භොති. නෙවසංකුඤ්ඤායතනං සමා-
 පන්නස්ස ආකිංඤ්ඤායතනසංකුඤ්ඤ නිරුද්ධා භොති. සංකුඤ්ඤවෙදධිත-
 නිරෝධං සමාපන්නස්ස සංකුඤ්ඤ ව වෙදනා ව නිරුද්ධා භොති. ඉමෙ
 ඛො භික්ඛවෙ නව අනුප්‍රබන්ධනිරෝධාති.

සත්තාවාසවග්ගො තතියො.

තත්‍රාදදනං:

ධානබලධිංකා තණ්හා ව
 සත්තපසංකුඤ්ඤ සිලායුපො,
 දෙච වෙරා ව දෙව ආසාතනී,
 අනුප්‍රබන්ධනිරෝධෙන චාති.

9. 1. 3. 11
අනුප්‍රබන්ධනිරෝධ සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ අනුප්‍රර්ථ නිරෝධයෝ නවදෙනෙක. කවර නව දෙනෙක යත්:

ප්‍රථමධ්‍යානය සමවන්හට කාමසංඥ නිරුද්ධ වෙයි, ද්විතීය ධ්‍යාන සමවන්හට චිත්‍රකච්චාරයෝ නිරුද්ධ වෙති, තෘතීය ධ්‍යාන සමවන්හට ප්‍රීතිය නිරුද්ධ වෙයි, චතුස්ථධ්‍යාන සමවන්හට ආශ්වාස ප්‍රශ්ඨාසයෝ නිරුද්ධ වෙති. ආකාසානඤ්චායතන සමවන්හට රූපසංඥ ඡිරුද්ධ වෙයි, විඤ්ඤානඤ්චායතන සමවන්හට ආකාසානඤ්චායතන සංඥ නිරුද්ධ වෙයි, ආකාශ්චඤ්ඤායතන සමවන්හට විඤ්ඤාණඤ්චායතන සංඥ නිරුද්ධ වෙයි, නෙළසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතන සමවන්හට ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සංඥ නිරුද්ධ වෙයි, සඤ්ඤාවේදයිත නිරෝධ සමවන්හට සංඥ වේදනාවෝ නිරුද්ධ වෙත්. මහණෙනි, මොහු නව අනුප්‍රබන්ධ නිරෝධයෝ යි.

තෙවැනි සත්තාවාස වර්ග යි.

එහිඋද්දනය:

ධ්‍යානසූත්‍රය, ඛලුචිකසූත්‍රය, තණ්හා (මූලක) සූත්‍රය, සත්තාවාස, පඤ්ඤාපරිචිත සූත්‍ර දෙකය, සිලාසුපසූත්‍රය, චෙර සූත්‍ර දෙකෙක, ආසාන සූත්‍ර දෙකෙක, අනුප්‍රබන්ධනිරෝධසූත්‍රයදැයි මේ වර්ගයෙහි සූත්‍ර එකාදශයෙකි.

4. මහාවග්ගො

9. 1. 4, 1

අනුපුබ්බවිහාර සුතතං.

[සාවස්ථිතිදානං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ, අනුපුබ්බවිහාරා. කතමෙ නව:

ඉධ භික්ඛවෙ 'භික්ඛු වීච්චෙව කාමෙහි ජීවීථ අකුසලෙහි ධර්මෙහි සචිත්තකං සචීචාරං වීචෙකජං පිනිසුඛං පයමං කුමානං උපසම්පජ්ඡ විහරති. චිත්තක චීචාරානං චූපසමා අජ්ඣානං සමපසාදනං චෙතසො ඵෙකොදිභාවං දැවිතකකං අචීචාරං සමාධිජං පිනිසුඛං දුතියං කුමානං උපසම්පජ්ඡ විහරති. ජිතියා ව චීරාගා-පෙ-කතියං කුමානං උපසම්පජ්ඡ විහරති, සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුබ්බව යොමනස්සදෙමනස්සානං අත්ඛංසමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුඤ්ඤිං චතුසං කුමානං උපසම්පජ්ඡ විහරති.

සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පච්චිසසඤ්ඤානං අත්ඛංසමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසාන-ඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ඡ විහරති. සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායනනං සමති-ක්කමම අනන්තං විඤ්ඤාණනති විඤ්ඤාණඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ඡ විහරති. සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායනනං සමතික්කමම නත්ති කිඤ්චති ආකිඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ඡ විහරති. සබ්බසො ආකිඤ්ඤායනනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ඡ විහරති. සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං සමතික්කමම සඤ්ඤාවෙදධිත නිරොධං උපසම්පජ්ඡ විහරති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නව අනුපුබ්බවිහාරාති.

4. මහා වගීය

9. 1. 4. 1

අනුපුබ්බවිහාර සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ අනුපිට්‍රිවලින් සමවැදිය යුතු විහාරයෝ නව දෙනෙකි. කවර නව දෙනක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුශල ධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව ම සවිතර්ක වූ සවිචාර වූ විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීති හා සුඛ ඇති ප්‍රථම ධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි. විතර්ක විචාරයන් ගේ ව්‍යපශමයෙන් (ඉක්මවීමෙන්) අධ්‍යාන්මයෙහි සමප්‍රසාදන ඇති විභ්‍යා ගේ එක අරමුණෙක් හි උද වූ බව ඇති අචිතර්ක අච්චාර වූ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීති හා සුඛ ඇති ද්විතීය ධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි. ප්‍රීතිහුගේ ද විරාගයෙන් ... තෘතීයධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි. සුඛයා ගේ ප්‍රභාණ-යෙන් දුඃඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් පෙරම සෞම්‍යතසස දොමනසායන් ගේ අසාධාරණයෙන් අදුඃඛ වූ අසුඛ වූ උපෙක්ෂාස්මෘති දෙකින් වූ පිටිපිදු බව ඇති චතුර්තීයධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි.

සච්ඡකාරයෙන් රූපසංඤ්චන් ගේ සමතික්‍රමයෙන් ප්‍රතිසසංඤාවන් ගේ අසාධාරණයෙන් නානාත්‍වසංඤ්චන්ගේ අමනසිකාරයෙන් 'කසිණුකාටිලා කාසය අනන්තය'යි ආකාසානඤ්ඤායතනයට එළඹ වාස කෙරෙයි. සච්ඡකාරයෙන් ආකාසානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා 'විඤනය අනන්තය'යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට එළඹ වාස කෙරෙයි. සච්ඡකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා 'කිසිවක් නැතැ'යි ආකිඤ්ඤායතනයට එළඹ වාස කෙරෙයි. සච්ඡකාරයෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතනයට එළඹ වාස කෙරෙයි. සච්ඡකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිත නිරොධයට එළඹ වාස කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ නවානුපුර්වවිහාර යෝ යි.

9. 1. 4. 2

අනුපුබ්බවිභාරසමාපතති සුතකං.

[සාවකීනිදනං].

නව ඉමා භික්ඛවෙ, අනුපුබ්බවිභාරසමාපතතියො දෙසෙසසාමී.¹
තං සුඤ්චං -පෙ- කතමා ච භික්ඛාව, නව අනුපුබ්බවිභාර සමාපතතියො:

1. යස්ස කාමා භිරුජ්ඣන්තී, යෙ ච කාමෙ නිරොධෙක්ඛා නිරොධෙක්ඛා විහරන්තී, අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡාතා නිබ්බුතා නිත්තණ්ඤා², පාරගතා තදබ්බෙතාති වදුමී. 'කස්ස කාමා නිරුජ්ඣන්තී, කෙ ච කාමෙ නිරොධෙක්ඛා නිරොධෙක්ඛා විහරන්තී: අහමෙතං න ජානාමී, අහමෙතං න පසසාමී'ති ඉති යො එවං වදෙය්‍ය, සො එවමස්ස වචනීයො:

'ඉධාච්චසො, භික්ඛු වීචීවෙච්ච කාමෙහි වීචීච ආකුසලෙහි ධමමෙහි -පෙ- පඨමං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති. එස්ස කාමා භිරුජ්ඣන්තී, තෙ ච කාමෙ නිරොධෙක්ඛා නිරොධෙක්ඛා විහරන්තීති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාචී සාධුති භාසිතං අභිනෙදෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය සාධුති භාසිතං අභිනෙදීක්ඛා අනුමොදීක්ඛා නමස්සමානො පඤ්ඤාපට්ඨො පඨිරුපාසෙය්‍ය.

2. යස්ස විතකකච්චාරා නිර ජ්ඣන්තී, යෙ ච විතකකච්චාරෙ නිරොධෙක්ඛා නිරොධෙක්ඛා විහරන්තී, අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡාතා නිබ්බුතා නිත්තණ්ඤා පාරගතා තදබ්බෙතාති වදුමී. කස්ස විතකකච්චාරා භිරුජ්ඣන්තී. කෙ ච විතකකච්චාරෙ නිරොධෙක්ඛා නිරොධෙක්ඛා විහරන්තී? අහමෙතං න ජානාමී අහමෙතං න පසසාමීති. ඉති යො එවං වදෙය්‍ය, සො එවමස්ස වචනීයො: "ඉධාච්චසො, භික්ඛු විතකකච්චාරානං චුපසමා -පෙ- දුතියං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති. එස්ස විතකකච්චාරා භිරුජ්ඣන්තී, තෙ ච විතකකච්චාරෙ නිරොධෙක්ඛා නිරොධෙක්ඛා විහරන්තීති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාචී සාධුති භාසිතං අභිනෙදෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනෙදීක්ඛා අනුමොදීක්ඛා නමස්සමානො පඤ්ඤාපට්ඨො පඨිරුපාසෙය්‍ය.

1. දෙසිසසාමී - චූ.
2. තිණ්ණ, - චූ. මජ්ඣ.

9. 1. 4. 2

අනුපුබ්බවිහාර සමාපත්ති සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ නවානුපුර්වවිහාරසමාපත්තීන් දෙසමී. ඒය අද්වු ... මහණෙනි, අනුපුර්ව විහාර සමාපත්තිහු නවදෙන කවරහු ද යත්:

1. යම් තැනෙක් හි කාමයෝ නිරුද්ධ වෙත් ද, යම්කෙනෙක් කාමයන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද, ඒකාන්තයෙන් ඒ ආයුෂ්මත්හු ඒ අංගයෙන් (තෘෂ්ණාදෘෂ්ඨී ක්ෂුධා නැතිදෙන්) නිව්ඡාතයහ. (දැකුළන තවන කෙලෙසුන් නැතිදෙන්) හිබ්බුතය හ. (කාමතණ්හා නැතිදෙන්) නිත්තණ්හයහ. (කාමයෙහි පරතෙරට ගියෙන්) පාරගතයහ යි කියමී කාමයෝ කොහි නිරුද්ධ වෙත් ද, කවුරු කාමයන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කෙරෙත් ද: මම තෙල නො දන්මී, මම තෙල නො දක්මී යි යමෙක් මෙසේ කියා නම්, හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුශල ධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව ම ... ප්‍රථමධ්‍යානයට ඵලාඹ වෙසෙයි. මෙහි කාමයන් නිරුද්ධ වෙත්, ඔහු දු කාමයන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කෙරෙත් යි. මහණෙනි, ඒකැතින් අශ්‍රය වූ අමායාචී තැනැත්තේ මැනැවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය, අනුමොචන්තේ ය. මැනැවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට වදනේ බද්දිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

2. යම් තැනෙක් හි විතර්ක විචාරයෝ නිරුද්ධ වෙත් ද, යම් කෙනෙක් විතර්කවිචාරයන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද, ඒකැතින් ඒ ආයුෂ්මත්හු ඒ කරුණින් (තණ්හා දිට්ඨි නමැති සැගිනි නැතිදෙන්) නිව්ඡාතය හ. (දැකුළන තවන කෙලෙස් නැතිදෙන්) හිබ්බුතයහ, (කාම තණ්හා නැතිදෙන්) නිත්තණ්හයහ. පාරගතයහ, (කාමයෙහි පරතෙරට ගියහ) යි කියමී. විතර්ක විචාරයෝ කොහි නිරුද්ධ වෙත් ද, කවරහු විතර්ක විචාරයන් පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද: 'මම තෙල නො දන්මී, මම තෙල නො දක්මී'යි මෙසේ යමෙක් කියා නම්, හේ මෙසේ කිය යුතු වෙයි: ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ විතර්ක විචාරයන් ගේ ව්‍යපගමයෙන් ද්වීතීය-ධ්‍යානයට ඵලාඹ වාසය කරයි. මෙහි විතර්ක විචාරයෝ නිරුද්ධ වෙත්, ඔහු ද විතර්ක විචාරයන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ය' යි. මහණෙනි ඒකැතින් අශ්‍රයවූයේ අමායාචී වූයේ 'සාධු'යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය, අනුමොචන්තේ ය, 'සාධු'යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට නමදනේ බද්දිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

3. යඤ්චි නිරුජ්ඣති, යෙ ච පීතිං නිරොධෙඤ්චා නිරොධෙඤ්චා විහරන්තී, අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡානා නිබ්බුතා නිත්තණ්ඤා පාරගතා තදබ්බතානාති වදුමි. කඤ්ච පීති නිරුජ්ඣති: කෙ ච පීතිං නිරොධෙඤ්චා නිරොධෙඤ්චා විහරන්තිති: අහමෙතං න ජානාමි. අහමෙතං න පසාමීති. ඉති යො ඵචං වදෙය්‍ය, සො ඵවමස්ස වචනීයො: ඉධාචුච්ඤා, භික්ඛු පීතියා ච චිරාගා -පෙ- තනියං කුමානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඵඤ්ච පීති නිරුජ්ඣති, තං ච පීතිං නිරොධෙඤ්චා නිරොධෙඤ්චා විහරන්තීති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසඨො අමායාවී සාධුති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනන්දීඤ්චා අනුමොදීඤ්චා නමස්සමානො පඤ්චිකො පටිරුපාසෙය්‍ය.

4. යඤ්ච උපෙඛාසුඛං¹ නිරුජ්ඣති, යෙ ච උපෙඛාසුඛං නිරොධෙඤ්චා නිරොධෙඤ්චා විහරන්ති. අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡානා නිබ්බුතා නිත්තණ්ඤා පාරගතා තදබ්බතානාති වදුමි. “කඤ්ච උපෙඛාසුඛං නිරුජ්ඣති, කෙ ච උපෙඛාසුඛං නිරොධෙඤ්චා නිරොධෙඤ්චා විහරන්ති? අහමෙතං න ජානාමි, අහමෙතං න පසාමීති ඉති යො ඵචං වදෙය්‍ය, සො ඵවමස්ස වචනීයො: “ඉධාචුච්ඤා, භික්ඛු සුඛස්ස ච පභානා -පෙ- චතුඤ්චං කුමානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඵඤ්ච උපෙඛාසුඛං නිරුජ්ඣති, තෙ ච උපෙඛාසුඛං නිරොධෙඤ්චා නිරොධෙඤ්චා විහරන්ති”ති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසඨො අමායාවී ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනන්දීඤ්චා අනුමොදීඤ්චා නමස්සමානො පඤ්චිකො පටිරුපාසෙය්‍ය.

5. යඤ්ච රූපසඤ්ඤා² නිරුජ්ඣන්ති,³ යෙ ච රූපසඤ්ඤා² නිරොධෙඤ්චා නිරොධෙඤ්චා විහරන්තී. අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡානා නිබ්බුතා නිත්තණ්ඤා පාරගතා තදබ්බතානාති වදුමි, “කඤ්ච රූපසඤ්ඤා නිරුජ්ඣන්ති, කෙ ච රූපසඤ්ඤා නිරොධෙඤ්චා නිරොධෙඤ්චා විහරන්තී, අහමෙතං න ජානාමි, අහමෙතං න පසාමී”ති. ඉති යො ඵචං වදෙය්‍ය සො ඵවමස්ස වචනීයො: “ඉධාචුච්ඤා, ‘භික්ඛු සඛබ්බො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිසංඤ්ඤානං අඤ්චගමා නානන්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඵඤ්ච රූපසඤ්ඤා නිරුජ්ඣන්ති.

1. උපෙඛාසුඛං - මඡසං,
 2. රූපසඤ්ඤා - මඡසං,
 3. නිරුජ්ඣති - මඡසං,

3. යම් තැනෙක ප්‍රීතිය නිරුද්ධ වේ නම් යම් කෙනෙකුත් ප්‍රීතිය පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරත් නම් ඒකැතින් ඒ ආයුෂ්මත් හු ඒ අධ්‍යයෙන් නිව්‍යානයහ, නිබ්බුතයහ, නික්ඛණයහ, පාරගතයහ යි කියමි. කොහි ප්‍රීතිය නිරුද්ධ වේ ද? කවරහු ප්‍රීතිය පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද? යි. මම් තෙල නො දන්මි මම් තෙල දක්මි යි මෙසේ යමෙක් කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වෙයි: ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි මහණ ප්‍රීතිහුගේ ද විරාගයෙන් ... තෘතීය ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි. මෙහි ප්‍රීතිය නිරුද්ධ වෙයි. ඔහුත් පුන පුනා ප්‍රීතිය නිරුද්ධ කොට වාසය කරතැ යි. මහණෙනි, එකැතින් අශය වූ අමායාවී තැනැත්තේ 'සාධු' යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගත්තේ ය, අනුමොචන්තේ ය. 'සාධු' යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට ගෙන නමදනේ බදාදිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

4. යම් තැනෙක උපෙක්ෂා සුඛය නිරුද්ධ වේ ද, යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂා සුඛය පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද එකතින් ඒ ආයුෂ්මත්හු ඒ කරුණින් නිව්‍යානයහ, නිබ්බුතයහ, නික්ඛණය හ, පාරඛයතයහ යි කියමි. කොහි උපෙක්ෂා සුඛය නිරුද්ධ වේ ද? කවරහු උපෙක්ෂා පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරත් ද? මම් තෙල නො දන්මි, මම් තෙල නො දක්මි යි යමෙක් මෙසේ කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි මහණ සුඛප්‍රාණයෙන් දුදුබ ප්‍රභාණයෙන් ද... චතුර්ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි. මෙහි උපෙක්ෂා සුඛය නිරුද්ධ වෙයි. ඔහු ද උපෙක්ෂා සුඛය පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරති යි එකතින් අශය වූයේ අමායාවී වූයේ 'සාධු' යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගත්තේය, අනුමෝදන් කොට ගත්තේය. සාධු යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට ගෙන නමදිනුයේ බදාදිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

5. යම් තැනෙක රූපසංඥා නිරුද්ධ වෙත් ද, යම් කෙනෙක්හුදු රූප සංඥවන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරත් ද, එකතින් ඒ ආයුෂ්. මත්හු ඒකරුණින් නිව්‍යානයහ, නිබ්බුතයහ, නික්ඛණයහ, පාරගතයහ යි කියමි. කොහි රූපසංඥ හු නිරුද්ධ වෙත් ද? කවරහු රූපසංඥවන් පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරත් ද? මම් තෙල නො දන්මි, මම් තෙල නො දක්මි යි මෙසේ යමෙක් කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ඇවැත්ති, මෙසස්තෙහි මහණ සඵප්පකාරයෙන් රූපසංඥවන් සමතික්‍රමණ කොට ප්‍රතිසංඥවන්ගේ අසාධාරණයෙන් නානාඤ්ඤ සංඥවන් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් 'ආකාසය අනන්‍යය' යි අකාසානඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි. මෙහි රූපසංඥ හු නිරුද්ධ වෙත්.

තෙ ව රූපසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසඨො අමායාවී සාධුති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනන්දීත්වා අනුමොදීත්වා නමසුමානො පඤ්ඤාප්‍රිකො පටිරූපාසෙය්‍ය.

6. යත් ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. යෙ ව ආකාසාන-ඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති, අද්ධා තෙ¹ ආයසමනො නිවජාතා නිබ්බුතා නික්ඛණ්ණා² පාරගතා තදඛෙය්‍යන්ති වදුමි. “කත්ථ ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, කෙ ව ආකාසාන-ඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති. අභමෙතං න ජානාමී අභමෙතං න පසාමී”ති ඉති යො ඵචං වදෙය්‍ය, යො ඵචමස වචනීයො: ‘ඉධාවුසො, භික්ඛු සධ්ධෙයො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමති-ක්කමම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ඣ විහරති ඵත්ථ ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. තෙ ව ආකාසානඤ්ඤාය-තනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති’ති. අද්ධා භික්ඛවෙ අසඨො අමායාවී සාධුති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනන්දීත්වා අනුමොදීත්වා නමසුමානො පඤ්ඤාප්‍රිකො පටිරූපාසෙය්‍ය.

7. යත් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, යෙ ව විඤ්ඤාණඤ්ඤා-යතනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති, අද්ධා තෙ ආයසම-නො නිවජාතා නිබ්බුතා නික්ඛණ්ණා² පාරගතා තදඛෙය්‍යන්ති වදුමි. “කත්ථ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, කෙ ව විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති. අභමෙතං න ජානාමී, අභමෙතං න පසාමීති යො ඵචං වදෙය්‍ය, යො ඵචමස වචනීයො: ඉධාවුසො, භික්ඛු සධ්ධෙයො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම ‘නත්ථී කිඤ්චී’ති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ඣ විහරති, ඵත්ථ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, කෙ ව විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්ති’ති. අද්ධා භික්ඛවෙ අසඨො අමායාවී ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනන්දීත්වා අනුමොදීත්වා නමසුමානො පඤ්ඤාප්‍රිකො පටිරූපාසෙය්‍ය.

1. තෙ ව - මජ්ඣ.
2. නික්ඛණ්ණා - මජ්ඣ.

ඔහු ද රූපසංඥ පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාස කරති යි. මහණෙනි, එකැතින් අසය වූ අමායාවී තැනැත්තේ 'සාධු'යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය. අනුමෝදන් කොට ගන්නේ ය, 'සාධු යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට ගෙන නමදනේ බදාදිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

6. යම් තැනෙක් හි ආකාසානඤ්ඤායතන සංඥව නිරුද්ධ වේ ද, යම් කෙනෙකුදු ආකාසානඤ්ඤායතනසංඥව පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද, එකැතින් ඒ ආයුෂ්මත්හු එකරුණින් නිව්ඤ්ඤායතන, නිබ්බුතය හ, නිත්තණ්ඤාය හ, පාරඛගතය හ යි කියමි. කොතන්හි ආකාසානඤ්ඤායතන සංඥව නිරුද්ධ වේ ද? කවර කෙනෙක් ආකාසානඤ්ඤායතනසංඥව පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද? යි 'මම් තෙල නො දන්මි, මම් තෙල නො දක්මි'යි 'මෙසේ යමෙක් කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි මහණ සප්පිකාරයෙන් ආකාසානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා 'විඤ්ඤායතන ය'යි විඤ්ඤායතනභව ඵලාඞ්ච වෙසෙයි. මෙහි ආකාසානඤ්ඤායතන සංඥව නිරුද්ධ වෙයි. ඔහුද ආකාසානඤ්ඤායතනය පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් යයි. මහණෙනි, එකැතින් අසය වූ අමායාවී තැනැත්තේ මැනවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය. අනුමෝදන් කරන්නේ ය. මැනවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට ගෙන නමදනේ බදාදිලි වූයේ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

7. යම් තැනෙක විඤ්ඤායතන සංඥව නිරුද්ධ වේ ද යම් කෙනෙකුදු විඤ්ඤායතන සංඥව පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද, එකැතින් ඒ ආයුෂ්මත්හු එකරුණින් නිව්ඤ්ඤායතන, නිත්තණ්ඤාය හ, පාරඛගතය හ යි කියමි. කොතන්හි විඤ්ඤායතන සංඥව නිරුද්ධ වේ ද? කවර කෙනෙක් විඤ්ඤායතන සංඥව පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වාසය කරත් ද? තෙල මම් නො දන්මි. තෙල මම් නො දක්මි යි යමෙක් මෙසේ කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: "ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි මහණ සප්පිකාරයෙන් විඤ්ඤායතනය ඉක්මවා "කිසිත් නැතැ"යි ආකිඤ්ඤායතනභව ඵලාඞ්ච වෙසෙයි. එතන්හි විඤ්ඤායතන සංඥව නිරුද්ධ වෙයි. ඔහුද පුනපුනා විඤ්ඤායතන සංඥව නිරුද්ධ කොට වාස කෙරෙත් ය යි. මහණෙනි, එකැතින් අසය වූයේ අමායාවී වූයේ 'මැනවැයි'යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය. අනුමෝදනා කරන්නේ ය. 'මැනවැයි'යි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් කොට ගෙන නමදනේ බදාදිලි වූ පර්යයුපාසනා කෙරෙයි.

8. යත් ආකිඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, යෙ ව ආකිඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී. අදධා තෙ ආයසමනො නිල්ඡානා නිබ්බුතා නිත්තණ්ණා පාරගතා තදබ්බොනාති වදුමී. “කත් ආකිඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති? කෙ ව ආකිඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී. අහමෙතං න ජානාමී’ අහමෙතං න පසාමී’ති. ඉති යො එවං වදෙය්‍ය, සො එවමස්ස වචනීයො: “ඉධාච්ච පො භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්ඤාසනනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනං උපසමපජ චිහරති. එත් ආකිඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, තෙ ව ආකිඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී’ති. අදධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාවී සාධුති, භාසිතං අභිනෙදෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනෙදීත්වා අනුමොදීත්වා නමස්ස මානො පඤ්ඤිකො පයිරුපාසෙය්‍ය.

9. යත් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, යෙ ව නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී, අදධා තෙ ආයසමනො නිල්ඡානා නිබ්බුතා නිත්තණ්ණා පාරගතා තදබ්බොනාති වදුමී. “කත් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. කෙ ව නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී. අහමෙතං න ජානාමී, අහමෙතං න පසාමී’ති ඉති යො එවං වදෙය්‍ය, සො එවමස්ස වචනීයො: “ඉධාච්ච පො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනං සමතිකකමම සඤ්ඤාවෙදධිතනිරොධං උපසමපජ චිහරති, එත් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. තෙ ව නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී’ති. අදධා භික්ඛවෙ අසයො අමායාවී සාධුති භාසිතං අභිනෙදෙය්‍ය, අනුමොදෙය්‍ය “සාධු’ති භාසිතං අභිනෙදීත්වා අනුමොදීත්වා නමස්ස මානො පඤ්ඤිකො පයිරුපාසෙය්‍ය.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, නව අනුප්පබ්බ විහාරසමාපනතියොති.

8. යම් තැනෙක ආකිඤ්ඤාසංඝාතන සංඥව නිරුද්ධ වේද, යම් කෙනෙකුත් ආකිඤ්ඤාසංඝාතන සංඥව පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද, එකැතින් ඒ ආයුෂ්මත් හු එකරුණින් ගිවිසානස හ, ගිබ්බුතස හ, නිත්තණ්ඤයහ, පාරධගතයහයි කියමි. කොතන්හි ආකිඤ්ඤාසංඝාතන සංඥ නිරුද්ධ වේ ද, කවර කෙනෙක් ආකිඤ්ඤාසංඝාතන සංඥව පුන පුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද? තෙල මම් නො දන්මි, තෙල මම් නො දන්මි යි මෙසේ යමෙක් කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: “ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤාසංඝාතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤාසංඝාතනයට එළැඹ වෙසෙයි. මෙහි ආකිඤ්ඤාසංඝාතන සංඥව නිරුද්ධ වෙයි. ඔහු ද ආකිඤ්ඤාසංඝාතන සංඥව පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත්” යි මහණෙනි, එකැතින් අසය වූයේ අමායාවී වූයේ භාෂිතය මැනැවැයි සතුටින් පිළිගන්නේ ය, අනුමොදනා කරන්නේ ය. භාෂිතය මැනැවැයි සතුටින් පිළිගෙන අනුමොදනා කොට ගෙන නමදනේ බදාදිලි වැ පර්යයුපාසනා කරන්නේ ය.

9. යම් තැනෙක නෙවසඤ්ඤාසංඝාතන සංඥව නිරුද්ධ වේද, යම් කෙනෙකුත් නෙවසඤ්ඤාසංඝාතන සංඥව පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද එකැතින් ඒ ආයුෂ්මත් හු එකරුණින් ගිවිසානස හ, ගිබ්බුතස හ, නිත්තණ්ඤය හ, පාරධගතය හ යි කියමි, කොතන්හි නෙවසඤ්ඤාසංඝාතන සංඥව නිරුද්ධ වේ ද, කවර කෙනෙක් නෙවසඤ්ඤාසංඝාතන සංඥව පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙත් ද? තෙල මම් නොදන්මි. තෙල මම් නො දන්මි යි යමෙක් මෙසේ කියා නම් හේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤාසංඝාතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිත නිරෝධයට පැමිණ වෙසෙයි. එනන්හි නෙවසඤ්ඤාසංඝාතන සංඥ නිරුද්ධ වෙයි. ඔහුද නෙවසඤ්ඤාසංඝාතන සංඥව පුනපුනා නිරුද්ධ කොට වෙසෙති යි මහණෙනි, එකැතින් අසය වූයේ අමායාවී වූයේ මැනැවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගන්නේ ය, අනුමොදනා කරන්නේ ය. මැනැවැයි භාෂිතය සතුටින් පිළිගෙන අනුමොදනා කොට ගෙන නමදනේ බදාදිලි වැ පර්යයුපාසනා කරන්නේ යි.

මහණෙනි, මේ නව අනුපුර්ව විහාරසමාපත්තීහු යි.

9. 1. 4. 3

නිබ්බානසුඛ සුභතං

එවං මෙ සුභං එකං සමයං ආයඤ්ඤා සාරිපුත්තො රාජගහෙ විහරති චෙඑවනෙ කලඤ්ඤකච්චාපෙ, තනු ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමෙතෙහි ආවුසො භික්ඛවොති. ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයඤ්ඤා සාරිපුත්තස්ස පච්චසෙසාසුං. ආයඤ්ඤා සාරිපුත්තො එතදවොච: සුඛමීදං ආවුසො නිබ්බානං සුඛමීදං ආවුසො, නිබ්බානංහි.

එවං වුත්තෙ ආයඤ්ඤා උද්ධි ආයඤ්ඤා සාරිපුත්තං එතදවොච: කිං පනෙත්ථ ආවුසො සාරිපුත්ත සුඛං යදෙත්ථ නත්ථි වෙද්ධිතන්ති? එතදෙව ඛොත්ථ¹ ආවුසො සුඛං, යදෙත්ථ නත්ථි වෙද්ධිතං.

පඤ්චමෙ ආවුසො කාමගුණා, කතමෙ පඤ්ඤා: වනඛුච්ඤ්ඤායා රූපා ඉඛ්ඛා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා උජ්ජනියා. සොක-ච්ඤ්ඤායා සද්ද-පෙ-සාන ච්ඤ්ඤායා ගන්ධා-ජීව්හාච්ඤ්ඤායා රසා-කායච්ඤ්ඤායා ඵොච්චධා ඉඛ්ඛා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා උජ්ජනියා. ඉමෙ ඛො ආවුසො පඤ්ඤාකාමගුණා, යං ඛො ආවුසො ඉමෙ පඤ්ඤා කාමගුණෙ පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං. ඉදං වුච්චතාවුසො කාමසුඛං.

1. ඉධාවුසො භික්ඛු විච්චෙව කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධමෙමහි පයමං ක්ඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. තස්ස වෙ ආවුසො භික්ඛුනො ඉමීනා ච්ඤාමන විහරතො කාමසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්චරන්ති, ස්වාසස හොති අඛාමො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජෙය්‍ය, යාවදෙව ආබ්බාධාය, එවමෙවසස තෙ කාමසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්චරන්ති ස්වාසස හොති ආබ්බාධො, යො ඛො පනාවුසො ආබ්බාධො දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං භගවතා. ඉමීනාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතඛං යථාසුඛං භිබ්බානන්ති.

2. පුනච්ච පරං ආවුසො භික්ඛු විතකකච්චාරානං වුපසමා -පෙ- දුතියං ක්ඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. තස්ස වෙ ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමීනා ච්ඤාමන විහරතො විතකකසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්චරන්ති, ස්වාසස හොති අඛාමො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජෙය්‍ය, යාවදෙව ආබ්බාධාය, එවමෙවසස තෙ විතකකසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්චරන්ති. ස්වාසස හොති අඛාමො. යො ඛො පනාවුසො ආබ්බාධො දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං භගවතා. ඉමීනාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතඛං යථාසුඛං භිබ්බානන්ති.

1. චෙවසං - මෙසං

9. 1. 4. 3

නිබ්බානසුඛ සූත්‍රය

මා වීසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ රජගහ නුවර වෙළඳන නම් කලඤ්ඤ නිවාසයෙහි වාසය කෙරෙත්. එකල්හි ඇවුත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ඇවුත් මහණෙනි ධී මහණුන් ඇමතුහ. 'ඇවුත්ති ධී ඒ මහණහු ඇවුත් සැරියුත් තෙරුනට පිළිවදන් ඇස් වූහ. ඇවුත් සැරියුත් තෙරණුවෝ තෙල වදළහ. "ඇවුත්ති, මේ නිර්වාණය සුඛ යි, ඇවුත්ති, මේ නිර්වාණය සුඛ" යි.

මෙසේ වදළ කල්හි ආයුෂ්මත් උදයී තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරුනට තෙල කීහ: "ඇවුත්ති ශාරීපුත්‍රය, යම් තැනෙක වෙදධීතයෙක් නැද්ද, ඒකී කවර සුඛයෙක් ද" යි. "ඇවුත්ති, ඉදින් යම් තැනෙක වෙදධීතයෙක් නැද්ද, තෙල ම සුඛ වේ" යි,

ඇවුත්ති, මේ කාමඥණ පසෙක් වෙයි, කවර පසක යත් ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ ප්‍රියරූප වූ කාමොපසංහිත වූ රජනීය වූ වක්ඝුරුවිඤ්ඤ රූපහ ශ්‍රෝත්‍රවිඤ්ඤ ශබ්දහ ස්‍රාණවිඤ්ඤ ගණ්ඨහ ජීව්විඤ්ඤ රස හ. ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ රජනීය වූ ප්‍රියරූප වූ කාමොපසංහිත වූ කායවිඤ්ඤ ස්ප්‍රෂ්ටවාහ. ඇවුත්ති, මේ පඤ්ඤාමඥණ යි. ඇවුත්ති, මේ පස්කම් ඥණ නිසා යම් බදු සුඛයෙක් සෞමනස්සයෙක් උපදනේ ද, ඇවුත්ති, මේ කාමසුඛ යි.

1. ඇවුත්ති මේ සස්තෙහි මහණ කාමයන් ගෙන් වෙන්ව ම අකුසල් දහමින් වෙන්ව ම ප්‍රථමධ්‍යානයට ඒළඹ වෙසෙයි. ඇවුත්ති, මේ විහරණයෙන් වාස කරන එ මහණහට ඉදින් කාම සහගත සංඥමනසිකාරයෝ පහළ වෙත් නම් එය ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවුත්ති, සුව ඇත්තහුට හුදෙක් ආබාධ පිණිස ම යම් බදු දුකෙක් උපදනේ නම් එ පරිදි ම ඔහට ඒ කාමසහගත සංඥමනසිකාරයෝ පහළ වෙත් නම් එය ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවුත්ති, යමෙක් ආබාධ වේ නම් තෙල භාග්‍යවතුන් වීසින් දුකැයි වදරන ලද. ඇවුත්ති, මේ පයඝායයෙනුදු නිර්වාණය යම් බදු සුඛයෙක් වේ නම් තෙල දකුණු යි.

2. ඇවුත්ති, තව ද මහණ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන්..... ද්විතීයධ්‍යානයට ඒළඹ වෙසෙයි ඇවුත්ති, මේ විභාරයෙන් වාසය කරන එ මහණහට විතර්ක සහගත සංඥමනසිකාරයෝ ඉදින් පහළ වෙත් නම් එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවුත්ති, සුව ඇත්තහුට යම් සේ හුදෙක් ආබාධ පිණිස ම දුක් උපදනේ නම් එපරිදි ම ඔහට ඒ විතර්කසහගත සංඥමනසිකාරයෝ උපදනා හු නම් එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවුත්ති, යමෙක් ආබාධ නම් තෙල භාග්‍යවතුන් වීසින් දුකැයි වදරන ලද. ඇවුත්ති, මේ කාරණයෙනුදු තෙල නිර්වාණය සුඛ වූ පරිදි දකුණු යි.

3. පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු පීතියා ව චීරාගා -පෙ- තතීයං ඤානං උප-සම්පජ්ජ විහරති, තස්ස තෙ ආවුසො භික්ඛුනො ඉථිතා විහාරෙන විහරතො පීතිසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො, සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවසා තෙ පීතිසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී ස්වාසා හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො, ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං භගවතා. ඉථිතාපි ඛො එතං ආවුසො, පරියායෙන වෙදිතඛං යථාසුඛං භිබ්බානන්තී.

4. පුනවපරං ආවුසො, භික්ඛු සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා -පෙ- වතුඤ්ඤං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, තස්ස වෙ අභවුසො, භික්ඛුනො ඉථිතා විහාරෙන විහරතො උපෙක්ඛා සහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො, සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවසා තෙ උපෙක්ඛා සහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො, ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං භගවතා. ඉථිතාපි ඛො එතං ආවුසො, පරියායෙන වෙදිතඛං යථාසුඛං නිබ්බානන්තී.

5. පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිසස ඤ්ඤානං අත්ඛංගා නානත්තස ඤ්ඤානං අලිනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසාන ඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, තස්ස වෙ ආවුසො, භික්ඛුනො ඉථිතා විහාරෙන විහරතො රූපසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවසා තෙ රූපසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං භගවතා. ඉථිතාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතඛං යථාසුඛං භිබ්බානන්තී.

6. පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සඛස්සො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමො අනන්තං විඤ්ඤාණන්තී විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, තස්ස වෙ ආවුසො භික්ඛුනො ඉථිතා විහාරෙන විහරතො ආකාසානඤ්ඤායතනසහගතා සඤ්ඤ මනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසා හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමසා තෙ ආකාසානඤ්ඤායතනසහගතා සඤ්ඤ මනසිකාරා සමුද්දවරන්තී. ස්වාසා හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො ආබාධො, දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං භගවතා. ඉථිතාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතඛං යථා සුඛං නිබ්බානන්තී.

3. තව ද ඇවැත්නි මහණ ප්‍රීතිහුගේ චීරාගයෙන් ... තෘතීයධර්මයට එළැඹ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මේ විහාරයෙන් වාස කරන ඒ මහණහට ඒ ප්‍රීතියහගත සංඥාමනසිකාරයෝ උපදනාහ. ඒ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් පරිදි සුව ඇතියහට හුදෙක් ආබාධ පිණිස ම දුක් උපදනේ නම් එ පරිදි ම ඔහට ඒ ප්‍රීතියහගත සංඥාමනසිකාරයෝ උපදිත් නම් එය ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යමෙක් ආබාධ වේ නම් තෙල භාග්‍යාවතුන් විසින් දුකැයි වදාන ලද, ඇවැත්නි, මෙපරිද්දෙනු දුකෙල නිර්වාණය සුඛ පරිදි දකුණු.

4. ඇවැත්නි, තව ද මහණ සුඛප්‍රභාණයෙනු දු:ඛප්‍රභාණයෙනු ... වතුනීධර්මයට එළැඹ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, ඉදින් මේ විහාරයෙන් වාස කරන එ මහණහට උපපක්ෂාසහගත සංඥාමනසිකාරයෝ උපදනාහ නම් ඒ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් පරිදි සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිස ම දුක් උපදනේ නම් එ පරිදි ම ඔහට උපපක්ෂාසහගත සංඥාමනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යමෙක් ආබාධ වේ නම් තෙල භාග්‍යාවතුන් විසින් දුකැයි වදාන ලද, ඇවැත්නි, මේ අයුරින් දුකෙල නිර්වාණය සුඛ පරිදි දකුණු.

5. තව ද ඇවැත්නි, මහණ රූපසංඥාන්ගේ සමකීත්‍රමණයෙන් ප්‍රතිසංඥාන්ගේ අකාමයෙන් නානාත්වසංඥාන්ගේ අමතසිකාරයෙන් ආකාශය අනන්තය'යි ආකාශානඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, ඉදින් මේ විහාරයෙන් වාස කරන එ මහණහට රූපසහගත සංඥාමනසිකාරයෝ පහළ වෙත් නම් එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් පරිදි සුව ඇතියහට හුදෙක් ආබාධ පිණිස ම දුක් උපදනේ නම් එ පරිදි ම ඔහට රූපසහගත සංඥාමනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යමෙක් ආබාධ වේ නම් තෙල භාග්‍යාවතුන් විසින් දුකැයි වදාන ලද, ඇවැත්නි, මේ අයුරින් දුකෙල නිර්වාණය සුඛ පරිදි දකුණු.

6. ඇවැත්නි, තවද මහණ භූම පරිදි ආකාශානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා විඤානය අනන්තය යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය උපයා වෙසෙයි. ඇවැත්නි, ඉදින් මේ විහාරයෙන් වාස කරන එ මහණ හට ආකාශානඤ්ඤායතන සහගත මනසිකාරයෝ පහළ වෙත් නම් එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් පරිදි සුව ඇතියහට හුදෙක් ආබාධ පිණිස ම දුක් උපදනේ ද, එපරිදි ඔහුගේ ඒ ආකාශානඤ්ඤායතන සංඥා මනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්නි, යමෙක් ආබාධ නම් තෙල භාග්‍යාවතුන් විසින් දුකැයි වදාන ලද, ඇවැත්නි, මේ අයුරින් දුකෙල නිර්වාණය සුඛ පරිදි දකුණු.

7. පුනවපරං ආවුපො භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමති-
 කකඛම නත්ති කිඤ්චි'ති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසමප්පථ විහරති. තස්ස
 වෙ ආවුපො, භික්ඛුනො ඉමිනා විහරෙන විහරතො චිඤ්ඤාණඤ්ඤායතන
 සහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරො සමුදවරන්ති, ස්වාසස්ස හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි
 ආවුපො, සුඛිනො දුක්ඛා උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවස්ස
 තෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරො සමුදවරන්ති, ස්වාසස්ස
 හොති ආබාධො. යො ටො පනාවුපො ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං
 භගවතා. ඉමිනාපි ටො එතං ආවුපො පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථාසුඛං
 හිබ්බානන්ති.

8. පුනවපරං ආවුපො භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතිකකඛම
 නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසමප්පථ විහරති. තස්ස වෙ ආවුපො
 භික්ඛුනො ඉමිනා විහරෙන විහරතො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසහගතො
 සඤ්ඤාමනසිකාරො සමුදවරන්ති, ස්වාසස්ස හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි
 ආවුපො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවස්ස
 තෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරො සමුදවරන්ති,
 ස්වාසස්ස හොති ආබාධො. යො ටො පනාවුපො ආබාධො, දුක්ඛමෙතං
 වුක්ඛං භගවතා. ඉමිනාපි ටො එතං ආවුපො, පරියායෙන වෙදිතබ්බං
 යථාසුඛං හිබ්බානන්ති.

9. පුනවපරං ආවුපො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං
 සමතිකකඛම සඤ්ඤාචෙදධිතතිරොධං උපසමප්පථ විහරති, පඤ්ඤායං
 වස්ස දිස්වා ආසවා පරිකබ්ඪො හොනති. ඉමිනාපි ටො එතං ආවුපො
 පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා සුඛං නිබ්බානන්ති,

9. 1. 4. 4

භාවිඋපමා සුත්තං

[භාවස්ථිතිදනං]

සෙය්‍යථාපි භීක්ඛවෙ, භාවී පබ්බතෙය්‍යා බලං අබ්‍යන්තො
 අට්ඨන්තඤ්ඤෙ අකුසලා වීසමෙ පබ්බතෙ වරිත්තුං, තස්සා එවමස්ස: 'යනඤ්ඤා
 නාහං අගතපුබ්බකෙඤ්ච දිසං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බානි චි තිණාහි
 බාදෙය්‍යං, අපිතපුබ්බානි ච පානීයාහි පිට්ඨෙය්‍යන්ති. සා පුරිමං පාදං න
 සුප්පතිට්ඨිතං පතිට්ඨාපෙත්වා පඤ්චමං පාදං උධරෙය්‍ය, සා න මෙව
 අගතපුබ්බං දිසං ගච්ඡෙය්‍ය, න ච අබාදිතපුබ්බානි තිණාහි බාදෙය්‍ය, න ච
 අපිතපුබ්බානි ච පානීයාහි පිට්ඨෙය්‍ය, යස්මිං වස්සා පදෙසෙ ධීතාය එවමස්ස:
 යනඤ්ඤානාහං අගතපුබ්බකෙඤ්ච දිසං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බානි වෙව
 තිණාහි බාදෙය්‍යං, අපිතපුබ්බානි වෙව පානීයාහි පිට්ඨෙය්‍යන්ති, තඤ්ඤා
 පදෙසං න සොස්ථිතා පච්චාගච්ඡෙය්‍ය. තං කිස්ස හෙතු: තථා හි සා
 භීක්ඛවෙ, භාවී පබ්බතෙය්‍යා බලං අබ්‍යන්තො අට්ඨන්තඤ්ඤෙ අකුසලා
 වීසමෙ පබ්බතෙ වරිත්තුං.

7. තවද ඇවැත්ති, මහණ හැම පරිදි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්ම 'කිසිත් නැතැ'යි ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. ඇවැත්ති, මේ විහාරයෙන් වාසය කරන එ මහණහට විඤ්ඤාණඤ්ඤායතන සංඥ මනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් පරිදි සුව ඇතියහුට හුදෙක් ආබාධය පිණිස ම දුක් උපදනේ ද, එ පරිදි ම ඔහට එ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතන සංඥා මනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්ති, යමෙක් ආබාධ වේ ද, තෙල දුකැයි භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. ඇවැත්ති, මේ අයුරින් තෙල නිවන සුව පරිදි දත යුතු.

8. ඇවැත්ති, තවද මහණ සර්වථායෙන් ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. ඇවැත්ති, ඉදින් මේ විහාරයෙන් වාසය කරන එ මහණහට ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤායතන සහගත සංඥා මනසිකාරයෝ පහළ වෙත් නම් එ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් පරිදි සුව ඇතියහුට හුදෙක් ආබාධය පිණිස ම දුක් උපදනේ නම් එ පරිදි ම ඔහට ඒ ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤායතන සහගත සංඥා මනසිකාරයෝ පහළ වෙත්. ඒ ඔහට ආබාධ වෙයි. ඇවැත්ති, යමෙක් ආබාධ වේ නම් තෙල දුකැයි භාග්‍යවතුන් වීසින් වදරන ලද. ඇවැත්ති, මේ අයුරින් තෙල නිවන සුව පරිදි දත යුතු.

9. තවද ඇවැත්ති, මහණ සර්වථායෙන් නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්ම ව සඤ්ඤාවේදිනනිරොධයට එළැඹ වෙසෙයි. ප්‍රඥයෙන් දක ඔහුගේ ආත්මයෝ පරික්ෂිත ද වෙත්. ඇවැත්ති, මේ කරුණෙනුදු තෙල නිවන සුව පරිදි දත යුතු.

9. 1. 4. 4
ගාවේදපමා සූත්‍රය

[ඇවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, යම් පරිදි බාල අව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රය නොදන්නා පර්වතයෙහි හැසිරෙන දෙන විසම පර්වතයෙහි සරනට අහමක් වේ ද, ඇයට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම නො ගිය ඒරු දිගට යෙමි නම් නො කෑ වීරු තණ කන්නෙමි නම්, නො පි වීරි පැන් බොන්නෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. ඕ පළමු පා මොනොවට පිහිටියක් කොට නො පිහිටුවා පැසුළු පා නහයි. ඕ නො ගිය වීරු දිගට නො යයි. නො කෑ වීරු තණ ද නො කයි නො පි වීරි පැන් නො බොයි. යම් පියසෙක්හිදු සිටි ඇයට මෙ බදු සිතෙක් වේ නම්: “මම නො ගිය වීරු දිගට යෙමි යි, නො කෑ වීරු තණ ද කමි යි නො පි වීරි පැනුදු බොමි”යි එ පියසට නිදුකින් පෙරළා නො යෙයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, බාල අව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රඥ නො වූ ඒ දෙන යම් හෙයෙකින් විසම පර්වතයෙහි සරණට නො සමක් ද, එහෙයිනි.

එවමෙව වො භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා භික්ඛු බාලො අබ්බසෙතො අබෙක්ඛඤ්ඤ අකුසලො විච්චෙඋව කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධමමෙහි සචිතකකං සච්චාරං විවෙකජං පිත්ඤ්ඛං පයමං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරති¹ සො තං නිමික්ඛං න ආසෙවති, න භාවෙති, න බහුලීකරොති, න ස්වාධිච්චිතං අධිච්චාති.

තස්ස එවං හොති: ‘යනුනුනාහං චිතකකච්චාරානං චූපසමා -පෙ-දුතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති. සො න සකෙකාති චිතකකච්චාරානං චූපසමා -පෙ-දුතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරිතුං. තසෙසවං හොති: යනුනුනාහං විච්චෙඋව කාමෙහි -පෙ- පයමං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති. සො න සකෙකාති විච්චෙඋව කාමෙහි -පෙ- පයමං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරිතුං. අයං චූචවති භික්ඛවෙ, භික්ඛු උභතො භදෙධා උභතො පරිභිතො. සෙය්‍යථාපි සා භාවී පබ්බතෙය්‍යා බාලො අබ්බසො අබෙක්ඛඤ්ඤ අකුසලො විසමෙ පබ්බතෙ වරිතුං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ භාවී පබ්බතෙය්‍යා පණ්ඩිතා බ්‍යක්ඛා බෙක්ඛඤ්ඤ කුසලො විසමෙ පබ්බතෙ වරිතුං. තස්සා එවමස්ස: ‘යනුනුනාහං අගත-පුබ්බකෙඤ්ච දිසං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බාහි ව තිණාති බාදෙය්‍යං, අපිත-පුබ්බාහි ව පාතීයාති පිට්ඨෙය්‍යන්ති. සා පුරිමං පාදං සුප්පතිට්ඨිතං පතිට්ඨාපෙඤා පච්ඡමං පාදං උද්ධරෙය්‍ය, සා අගතපුබ්බකෙඤ්ච දිසං ගච්ඡෙය්‍ය, අබාදිතපුබ්බාහි වෙව තිණාති බාදෙය්‍ය, අපිතපුබ්බාහි ව පාතීයාති පිට්ඨෙය්‍ය. යස්මිං වසා පදෙසෙ ධීතාය එවමස්ස: යනුනුනාහං අගතපුබ්බකෙඤ්ච දිසං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බාහි වෙව තිණාති බාදෙය්‍යං. අපිතපුබ්බාහි වෙව පාතීයාති පිට්ඨෙය්‍යන්ති’ තඤ්ඤ පදෙසං සොඤ්ඤා පච්චාගච්ඡෙය්‍ය. තං කිස්ස හෙතු: තථා හි සා භික්ඛවෙ භාවී පබ්බතෙය්‍යා පණ්ඩිතා බ්‍යක්ඛා බෙක්ඛඤ්ඤ කුසලො විසමෙ පබ්බතෙ වරිතුං.

එවමෙව වො භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා භික්ඛු පණ්ඩිතො බ්‍යක්ඛා බෙක්ඛඤ්ඤ කුසලො විච්චෙඋව කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධමමෙහි -පෙ-පයමං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො තං නිමික්ඛං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති ස්වාධිච්චිතං අධිච්චාති.

තස්ස එවං හොති: ‘යනුනුනාහං චිතකකච්චාරානං චූපසමා -පෙ-දුතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති.’ සො දුතියං ඤානං අනභිභිංසමානො චිතකකච්චාරානං චූපසමා දුතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො තං නිමික්ඛං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති ස්වාධිච්චිතං අධිච්චාති.

1. විහරිතුං-සීඉ

මහණෙනි, එ පරිදි ම මෙ සස්තෙනහි බාල අව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රඥ නො වන අදක්ෂ වූ කිසියම් මහණෙක් කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ ම අකුශල ධර්මයන්ගෙන් වෙන් වූ සවිතර්ක සවිචාර විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛ ඇති පළමු දභැන උපයා වෙසෙයි. හේ ඒ දභැන් නිමිත්ත පුනපුනා සෙවනය නො කෙරෙයි, නො වඩයි, බහුල විසින් නො කරයි, මොනොවට ඉටන ලද්දක් කොට නො ඉටයි.

ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් ... දෙවන දභැනට පැමිණ වෙසෙමි නම් මැනව”යි. හේ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් දෙවන දභැනට එළැඹ වසනට නො හැකියේ වෙයි. ඔහට මෙබදු සිතෙක් වෙයි: “මම කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ ම පළමු දභැනට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ ... පළමු දභැනට එළැඹ වසනට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙ මහණ දෙපසින් නවුයේ දෙපසින් පිරිහුනේ යයි කියනු ලැබේ. බාල අව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රඥ නො වන පර්වතයෙහි සරණ ඒ දෙන විසම පර්වතයෙහි සරනට අදක්ෂ වූවා යම් සේ ද, එ මෙනි.

මහණෙනි, පණ්ඩිත ව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රඥ වූ පර්වතයෙහි සරණ දෙනක් විෂම පර්වතයෙහි සරනට යම් සේ දක්ෂ වේ ද, ඇයට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි; “මම නො ගිය විරු දිගට යෙමි නම් නො කෑ විරු තණ ද කන්තෙමි නම් නො පි විරි පැන් ද බොන්තෙමි නම් යෙහෙකැ”යි ඕ පළමු පා මොනොවට පිහිටියක් කොට තබාපැසුළු පා නහයි, ඕ නො ගිය විරු දිගට ද යයි, නො කෑ විරු තණ ද කයි, නො පි විරි පැන් ද බොයි. යම් පියෙසෙකැ සිටි ඇයට මෙ බදු සිතෙක් වේ නම්: “මම නො ගිය විරු දිගට ද යමි. නො කෑ විරු තණ ද කමි. නො පි විරි පැන් ද බොමැ”යි, එ පියසට ක්‍රියකින් පෙරළා එයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් පණ්ඩිත ව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රඥ ඒ දෙන විෂම පර්වතයෙහි සරනට සමත් වේ ද, එ හෙයින්.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මෙ සස්තෙනහි පණ්ඩිත ව්‍යක්ත ක්ෂේත්‍රඥ දක්ෂ කිසියම් මහණෙක් කාමයෙන් වෙන් වූ ම අකුශල දභමින් වෙන් වූ... පළමු දභැනට පැමිණ වෙසෙයි. හේ ඒ සමාධිනිමිත පුනපුනා සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුලිකෘත කරයි, මොනොවට ඉටුවක් කොට ඉටයි.

ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම විතර්ක විචාරයින්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් දෙවන දභැනට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි, හේ දෙවන දභැන නො පෙළනුයේ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් දෙවන දභැනට එළැඹ වෙසෙයි. හේ එ නිමිත්ත සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි, මොනොවට ඉටුවක් කොට ඉටයි.

තසං ඵවං හොති: ‘යනුනාහං පිතියා ව වීරාගා -පෙ- තතියං කුමානං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති.’ සො තතියං කුමානං අනභිභිංසමානො පිතියා ව වීරාගා තතියං කුමානං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තසං ඵවං හොති: ‘යනුනාහං සුඛස්ස ව පහානා, දුක්ඛස්ස ව පහානා -පෙ- වතුසං කුමානං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති. සො වතුසං කුමානං අනභිභිංසමානො සුඛස්ස ව පහානා-පෙ-වතුසං කුමානං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති, භාවෙති, බහුලීකරොති, සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තසං ඵවං හොති: ‘යනුනාහං සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ඛමා¹ නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා ‘අනන්තො ආකාසො’ති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති. සො ආකාසානඤ්ඤායතනං අනභිභිංසමානො සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා -පෙ- ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තසං ඵවං හොති: ‘යනුනාහං සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම ‘අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති’ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති සො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං අනභිභිංසමානො සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තසං ඵවං හොති ‘යනුනාහං සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නත්ථි කිඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති. සො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං අනභිභිංසමානො සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නත්ථි කිඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තසං ඵවං හොති: ‘යනුනාහං සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති. සො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං අනභිභිංසමානො සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

1. අත්ඛමා-සීල

ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම ප්‍රීතියගේ ද වීරාගයෙන් තෙවන දූහැනට පැමිණ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. හෙ තෙවන දූහැන නො පෙළනුයේ ප්‍රීතියගේ ද වීරාගයෙන් තෙවන දූහැනට එළැඹ වෙසෙයි. හෙ එ සමාධිනිමිත සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි, මොනොවට ඉටුවක් කොට ඉටයි.

ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම සුඛප්‍රභාණයෙකුදු දු:ඛප්‍රභාණයෙකුදු ... සිවුවැනි දූහැනට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙක” කියා යි. හේ සිවුවන දූහැන නො පෙළමින් සුඛප්‍රභාණයෙකුදු ... සිවුවන දූහැනට එළැඹ වෙසෙයි. හෙ එ නිමිත සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි, මොනොවට ඉටුවක් කොට ඉටයි.

ඔහට මෙ බඳු සිතෙක් වෙයි: “මම සර්වථායෙන් රූපසංඤ්චන්ගේ සමනීක්‍රමණයෙන් ප්‍රතිසසංඤ්චන්ගේ අසාධනමයෙන් නානාඤ්චන්ගේ අමනසිකාරයෙන් ‘ආකාශය අනන්ත’ යයි ආකාසානඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. හේ ආකාසානඤ්ඤායතනය නො පෙළනුයේ සර්වථායෙන් රූපසංඤ්චන්ගේ සමනීක්‍රමණයෙන්... ආකාසානඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. හෙ එ නිමිත සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි, සොධිෂ්ඨිත කොට ඉටයි.

ඔහට මෙ බඳු සිතෙක් වෙයි: “මම සර්වථායෙන් ආකාසානඤ්ඤායතනය ඉක්ම ‘විඤ්ජනය අනන්තය’ යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය උපයා වෙසෙමි නම් මැනැවයි හේ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය නො පෙළෙමින් සඵලකාරයෙන් ආකාසානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කරයි. හෙ එ නිමිත සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි. සොධිෂ්ඨිත කොට ඉටයි.

ඔහට මෙ බඳු සිතෙක් වෙයි: “මම හැම පරිද්දෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්ම කිසිවක් නැතැයි ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කරමි නම් යෙහෙකැ”යි. හේ ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනය නො පෙළමින් හැම පරිද්දෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්ම “කිසිවක් නැතැ”යි ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාසය කරයි. හේ එ නිමිත සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කරයි, සොධිෂ්ඨිත කොට ඉටයි.

ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම හැම පරිදි ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනය ඉක්ම නොවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කරමි නම් යෙහෙකැ”යි. හෙ නොවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය නොපෙළමින් හැම පරිදි ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනය ඉක්ම නොවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාසය කරයි. හේ එ නිමිත සෙවනය කෙරෙයි, වඩයි, බහුල කෙරෙයි. සොධිෂ්ඨිත කොට ඉටයි.

තස ස්ඵටං හොති: “යනනුනාහං සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා යතනං සමතික්කම සඤ්ඤා වෙද්ධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය”න්ති. සො සඤ්ඤා වෙද්ධිතතිරොධං අනභිභිංසමානො සබ්බසො නෙවසඤ්ඤා-නාසඤ්ඤා යතනං සමතික්කම සඤ්ඤා වෙද්ධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති.

යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු තං තදෙවසමාපතතිං සමාපජ්ජතිපි චූචධාතිපි. තස චුද්ධං චිත්තං හොති කම්මඤ්ඤං, චුද්ධා චිත්තනා කම්ම ඤ්ඤන අප්පමාණො සමාධි හොති සුභාවිතො. සො අප්පමාණෙන සමාධිනා සුභාවිතෙන යස සස අභිඤ්ඤාසච්ඡිකරණියස ධම්මස චිත්තං අභිතින්තාමෙති අභිඤ්ඤාසච්ඡිකරියාය. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සවෙ ආකඛති අනෙකච්චිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුහවෙය්‍යං, එකොපි හුඤ්ඤා ඛුඤ්ඤා අසං ඛුඤ්ඤාපි හුඤ්ඤා එකො අසං -පෙ- යාව චුභමලොකාපි කායෙන වසං වහෙය්‍ය”න්ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සවෙ ආකඛති දිබ්බාය සොතධාතුයා -පෙ-සති සති ආයතනෙන.

සො සවෙ ආකඛති පරසත්තානං පරපුඤ්ඤානං වෙතසා වෙතො-පරිච්ච පජානෙය්‍යං, සරාගං වා චිත්තං සරාගං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යන්ති -පෙ- වීචුක්කං වා චිත්තං වීචුක්කං චිත්තන්ති පජානෙය්‍ය”න්ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සවෙ ආකඛති “අනෙකච්චිතං පුබ්බන්තිවාසං අනුසසරෙය්‍යං, සෙය්‍යථීදං: එකමි ජාතිං දොපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං ස උද්දෙසං අනෙකච්චිතං පුබ්බන්තිවාසං අනුසසරෙය්‍ය”න්ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සවෙ ආකඛති දිබ්බෙන චක්ඛුනා වීසුද්ධන අතික්කන්තා-මානුසකෙන -පෙ- යථාකම්මප්පගෙ සතෙන පජානෙය්‍ය”න්ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සවෙ ආකඛති “ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවීචුක්කිං පඤ්ඤාවීචුක්කිං දිට්ඨවධමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය”න්ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

ඔහට මෙ බඳු සිතෙක් වෙයි: “මම සර්වප්‍රකාරයෙන් නොවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මැ සඤ්ඤාවේදයික නිරොධයට පැමිණ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. හෙ සඤ්ඤාවේදයිකනිරොධය නො පෙළනුයේ හැම පරිදි නොවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්ම සඤ්ඤාවේදයික නිරොධයට පැමිණ වෙසෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පටන් මහණ එම සම්මතට සම්වදනේනම් නැඟී සිටුවනේ නම් ඔහු සිත මෘදු වෙයි. කම්ණ්‍ය වෙයි. මෘදු වූ කම්ණ්‍ය වූ සිතින් අප්‍රමාණ සමාධිය මොනවට වඩන ලද්දේ වෙයි. හෙ සුභාවිත වූ අප්‍රමාණ සමාධියෙන් (වීශිෂ්ටඥානයෙන්) දැන සාක්ෂාත් කටයුතු යම් යම් ධර්මයකට සිත (දැන සාක්ෂාත් කරනු පිණිස) මොනොවට නම්යි ද, කරුණු ඇති ඇති වත් ම ඒ ඒ වෙසෙසෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂ භාවයට පැමිණෙයි.

ඉදින් හෙ කැමැති වන්නේ නම් අනෙකවිභිත සාද්ධිවිධය වළඳ නොම, එකෙක් වැද බොහෝ පරිදි වෙමවයි, බොහෝ පරිදි වැද එකෙක් වමව යි ... බඹලොව දක්වා කයින් වශය පවත්වමව යි කැමති වේ නම් කරුණු ඇති ඇති වත් ම ඒ ඒ වෙසෙසෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂ භාවයට පැමිණෙයි.

ඉදින් හෙ දිවසෝධයින් ... කැමති වේ නම් කරුණු ඇති ඇති වත් ම...

ඉදින් හෙ පරසත්තියන්ගේ පරපුද්ගලයන්ගේ සිත සිය සිතින් පිරිසිඳ දැනගන්නොමවයි. සරාග වූ හෝ සිත සරාග සිතැයි දැන ගන්නොම වයි ... විමුක්ත වූ හෝ සිත විමුක්තචිත්ත යයි දැන ගන්නොම වයි කැමැති වේ නම් ඒ ඒ වෙසෙසෙහි කරුණු ඇති ඇති වත් මැ පසක් බවට පැමිණෙයි.

ඉදින් හෙ නන් වැදැරැම් පෙර වීසු කඳපිළිවෙළ සමරමවයි එනම්: එක් ජාතියකුදු... මෙසේ ආකාර සහිත උදෙස සහිත නන් වැදැරැම් පෙර වීසු කඳ පිළිවෙළ සමරමවයි කැමති වේ නම් කරුණු ඇති වත් මැ එ එ වෙසෙස්හි පසක් බවට පැමිණෙයි.

“ඉදින් හෙ විශුද්ධ වූ මිනිසැස ඉක්ම පවත්නා වූ දිවැසින් ... කම් වූ පරිදි පිළිසඳට යන සත්තියන් දන්නොමවා”යි කැමති වේ නම් කරුණු ඇති ඇති වත් ම එ එ වෙසෙස්හි ප්‍රත්‍යක්ෂ භාවයට පැමිණෙයි.

“හේ ඉදින් ආසුවක්ෂයෙන් අනාසුව වූ චිත්ත විමුක්තිය හා ප්‍රභූ විමුක්තිය ඉහාත්මයෙහි මැ තෙමේ වීශිෂ්ටඥානයෙන් දැන පසක් කොට පැමිණ වෙසෙමවා”යි කැමති වේ නම් කරුණු ඇති ඇතිවත් මැ ඒ ඒ වෙසෙස්හි පසක් බවට පැමිණෙයි.

9. 1. 4. 5

කුමාරනිසසය සුතකං

[සාවස්ථිතිදනං]

පටමමපහං¹ භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදුමී. දුතියමපහං² භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදුමී. තතියමපහං භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදුමී. චතුස්මපහං භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදුමී. අකාසානඝොසනමපහං භික්ඛවෙ³ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදුමී. වීඤ්ඤනඝොසනමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදුමී. ආකිඝොසනමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදුමී. නෙවසඤ්ඤනාසඤ්ඤානමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදුමී. සඤ්ඤවෙදධිතනිරොධමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදුමී.

“පටමමපහං භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදුමී”ති ඉති ඛො පනෙතං චුක්ඛං, කිංඤ්ඤනං පට්ඨ චුක්ඛං; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වීථිවෙච්ච කාමෙහි -පෙ- පටමං කුමාරං උපසමපජ්ජ විහරති.

සො යදෙව තස්ම භොති රූපගතං වෙදනාගතං සඤ්ඤගතං සඛාරගතං වීඤ්ඤගතං තෙ ධම්මෙ අනිච්චතො දුක්ඛතො රොගතො ගඤ්ඤතො සලලතො අසතො අබාධතො පරතො පලොකතො සුඤ්ඤතො අනන්තතො සමනුපසසති. සො තෙහි ධම්මෙහි වීක්ඛං පට්ඨාපෙති⁴ සො තෙහි ධම්මෙහි වීක්ඛං පට්ඨාපෙති⁵ අමතාය ධාතුයා වීක්ඛං උපසංහරති. “එතං සත්තං එතං පඤ්ඤං ඛද්දං සබ්බසඛාරසමථො සබ්බපට්ඨපට්ඨිසංගො තණ්හසබ්බො චිරොගො තිරොධො භික්ඛාන”න්ති. සො තස්ම ධීතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො වෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති තෙනෙව ධම්මරාගෙන කාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්ඤානං ඔරමනාගියානං සඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො භොති තස්ම පරිභික්ඛායි අනාවක්ඛධම්මො තස්මා ලොකා.

1. පටමමපහං-මජ්ඣ. 3. කුමාරං-පී 1
 2. දුතියමපහං-මජ්ඣ. 4. පට්ඨාපෙති - සත්තං
 5. පට්ඨාපෙති - සත්තං

9. 1. 4. 5

කොනනිස්සය සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මම ප්‍රථමධ්‍යානය නිසා ද ආසුච්ඡන්දේ ක්ෂය (වේ ය යි) කියමි. මහණෙනි, මම ද්විතීයධ්‍යානය නිසා ද ආසුච්ඡන්දේ- ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම තෘතීයධ්‍යානය නිසා ද ආසුච්ඡන්දේ- ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම චතුර්තීයධ්‍යානය නිසා ද ආසුච්ඡන්දේ ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම ආකාසානඤ්චායනනය නිසාත් ආසුච්ඡන්දේ- ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම විඤ්ඤාණඤ්චායනනය නිසාත් ආසුච්ඡන්දේ ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම ආකිඤ්ඤායනනය නිසාත් ආසුච්ඡන්දේ ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා- යනනය නිසාත් ආසුච්ඡන්දේ ක්ෂය කියමි. මහණෙනි, මම සඤ්ඤා වෛදයිත නිරොධය නිසාත් ආසුච්ඡන්දේ ක්ෂය කියමි.

“මහණෙනි, මම ප්‍රථමධ්‍යානය නිසාත් ආසුච්ඡන්දේ ක්ෂය කියමි” යි මෙසේ තෙල යමක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් පිණිස කියන ලද ද යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ ම... ප්‍රථමධ්‍යානයට එළැඹ වාස කෙරෙයි.

හේ ඒ දැහැන්හි රූපගත වේවයි වේදනාගත වේවයි සඤ්ඤාගත වේවයි සංඛාරගත වේවයි විඤ්ඤාණගත වේවයි යමෙක් මැ වේ නම් එ දහම් අතිත්‍ය විසින් රෝග විසින් ගණ්ඩ (ගඬු) විසින් සලල (හුල්) විසින් අස (දුක සහිත) විසින් ආබාධ (පීඩාකර) විසින් පර (අයත් නැති) විසින් පලොක (පලුදු) විසින් සුඤ්ඤ (හිස්වූවන්) විසින් අනත්ත (අනාත්ම) විසින් මොනොවට විදසුන් නුවණින් දක්නේ ය. හේ එ දහමුත්ගෙන් සිත හිචන් විසින් නවතා ලයි. එ දහමුත්ගෙන් සිත නවතා “යම් මේ සර්වසංස්කාරයන්ගේ සමථයෙක් වේ නම් සර්වොපධීන්ගේ දුර ලීමෙක් වේ නම් තෘෂ්ණාක්ෂයයෙක් විරාගයෙක් නිරොධයෙක් නිර්වාණයෙක් වේ නම් තෙල ශාන්ත ය, තෙල ප්‍රණිත යයි අමෘතධාතුයෙහි සිත බස්වයි. හේ එ දැහැන්හි සිටියේ ආසුච්ඡන්දේ ක්ෂයට පැමිණෙයි. ඉදින් ආසුච්ඡන්දේ ක්ෂයට නො පැමිණේ නම් ඒ (ශමථ-විදර්ශනා) ධර්මරාගයෙන් මැ ඒ ධර්මනාදීයෙන් මැ පඤ්ඤාරම්භාගීය සංයෝජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් එහි මැ පිරිනිවේන සුලු එ ලොචිත් පිළියද විසින් පෙරළා නො එන සැහැවී ඇති ඔපපාතිකයෙක් වෙයි.

සෙයාරාපි භික්ඛවෙ ඉසායො වා ඉසාසානෙතවාසී වා තිඤ්ඤුරිසකෙ¹ වා මනනිකාපුකෙඤ්ඤ වා යොග්ගා කරිණා යො අපරෙන සමයෙන දුරපාතී ව හොති අක්ඛණවෙදී ව මහතො ව කායසු පදලෙතා²

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු විච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො යදෙව තස්මිනි හොති රූපගතං වේදනාගතං සඤ්ඤාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං, තෙ ධම්මෙ අභිච්චතො දුක්ඛතො රොගතො ගණ්ඛතො සලලතො අසනො ආබාධතො පරතො පලොකතො සුඤ්ඤතො අනන්තතො සමනුපසසති යො තෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පටිච්චාපෙති, සො තෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පටිච්චාපෙතො අමනාස ධාතුයා වික්ඛං උපසංහරති: “එතං සත්තං එතං පණිතං, යදීදං සබ්බසංඛාරසමරො සබ්බුපධිපටිතිසුග්ගො තණ්හකමයො විරාදො ගිරොධො නිබ්බාන”³ තනී, සො තස්මිනි ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො වෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති. තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්ඤානං ඔරම්භාගියානං සංයොජ්ජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති. තස්මිනි පරිනිබ්බාසී අනාවතති ධම්මො තස්මා ලොකා. “පඨමමපභං භික්ඛවෙ ඤානං නිසසායං ආසවානං ඛයං වදමී”³ ති ඉති යං තං වුක්ඛං. ඉදමෙතං පටිච්ච වුක්ඛං.

දුතියමපභං භික්ඛවෙ ඤානං නිසසාය -පෙ- තතියමපභං භික්ඛවෙ ඤානං නිසසාය -පෙ- වතුස්මපභං භික්ඛවෙ ඤානං නිසසාය -පෙ- ආකාසානඤ්ඤායතනමපභං භික්ඛවෙ භිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී”³ ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං, කිකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුක්ඛං:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිස සඤ්ඤානං අස්මඛමා³ නානන්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො යදෙව තස්මිනි හොති වේදනාගතං සඤ්ඤාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං. -පෙ- සො පඤ්ඤානං ඔරම්භාගියානං සංයොජ්ජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තස්මිනි පරිනිබ්බාසී අනාවතති ධම්මො තස්මා ලොකා.

1. තිඤ්ඤුරිසරූපකෙ-මඡස.
2. පදලිතා-මඡස.
3. අස්මමා- සිච්චු.

මහණෙනි, යම් පරිදි දුනුවායෙක් වෙවයි, දුනුවා අනවැසියෙක් වෙවයි පෙනලී රුවෙක හෝ මැටි පිටෙක හෝ යොග්‍ය (අභ්‍යාස) කොට හේ පසු කලෙක (දුර හී හෙළනා) දුරෙපාතියෙක් ද (විදුලියෙහි දු නො වරද ව විදුනා) අක්කණවෙයි යෙක් ද මහත් කයක් බිඳුනේ ද වෙයි.

මහණෙනි, එ සෙයින් මැ මෙසස්නෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන්වූ ම...පළමු දඟුනට පැමිණ වෙසෙයි. හේ එහි රූපගත වෙවයි, වෙදනාගත වෙවයි, සංකල්පගත වෙවයි, සංකාරගත වෙවයි, විඤ්ඤාණගත වෙවයි, යම් ම ධර්මයෙක් වේ නම් ඒ ධර්මයන් අනිත්‍ය විසින් දුඃඛ විසින් රොග විසින් ගණන විසින් සලල විසින් අස විසින් ආබාධ විසින් පර විසින් පලොක විසින් සුඤ්ඤ විසින් අනාත්ත විසින් විවසුන් නුවණින් දක්නේ ය, හේ එ දහමුත්ගෙන් සිත නවත්වයි. හේ එ දහමුත්ගෙන් සිත නවත්වා 'යම් මේ සඵසංස්කාර සමථයෙක් වේ නම් සඵඵපධිත්තේ දුරලීමෙක් වේ නම් තෘෂ්ණාක්ෂයයෙක් වේ නම් විරාගයෙක් වේ නම් නිරොධයෙක් වේ නම් නිව්ඵාණයෙක් වේ නම් තෙළ ශාන්තය තෙල පුණිතය'යි. නිව්ඵාණ ධාතුයෙහි සිත බහයි. හේ එහි සිටියේ ආසුචයන්ගේ ක්ෂයට පැමිණේ.

ඉදින් ආසුචයන්ගේ ක්ෂයට නො පැමිණේ නම් එම ධර්මයෙන් එම ධර්මනාදියෙන් පඤ්චාරම්භාගීයසංයොජනයන්ගේ පරික්ෂයයෙන් එහි පිරිනිවෙන සුලු එ ලොචින් පෙරළා නො එන සැහැටි ඇති ඔපපාතික වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රථමධ්‍යානය නිසාත් ආසුචයන්ගේ ක්ෂය මම කියමි යි මෙසේ යමෙක් කියන ලද නම් තෙල මේ පිණිස කියන ලදී.

“මහණෙනි, මම දෙවන දඟුන නිසා ද ... මහණෙනි, මම තෙවන දඟුන නිසා ද ... මහණෙනි, මම සිවුවන දඟුන නිසා ද ... මහණෙනි මම ආකාසානඤ්ඤායතනය නිසා ද ආසුචයන්ගේ ක්ෂය කියමි”යි, මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් පිණිස කියන ලද යැ යත්:

“මහණෙනි, මෙ සස්නෙහි මහණ සඵප්‍රකාරයෙන් රූපසංඤ්චන්ගේ සමතික්‍රමයෙක් ප්‍රතිසංඤ්චන්ගේ අසාධකමයෙන් නානාසංඤ්චන්ගේ අමනසිකාරයෙන් “ආකාසය අනන්තය”යි ආකාසානඤ්ඤායතනයට එළැබ වෙසෙයි. හෙ එහි යම් මැ වෙදනාගතයෙක් සංඤ්ඤාගතයෙක් සංස්කාරගතයෙක් විඤ්ඤාණගතයෙක් වේ නම් ... හේ පඤ්චාරම්භාගීය සංයොජනයන්ගේ පරික්ෂයහෙන් එහි පිරිනිවෙන සුලු එලොචින් පෙරළා නො එන සැහැටි ඇති ඔපපාතික වෙයි.

සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ ඉසාසො වා ඉසාසනෙතවාසී වා තිණපුරිසකෙ වා මතකීකාපුඤ්ජ වා යොග්ගං කරිතා යො අපරෙන සමයෙන දුරෙපාතී ව හොති අකඛණුවෙයි ව මහතො කායසං පදලෙතා. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො රුපසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ඛතමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසීකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො යදෙව තස් හොති වෙදනාගතං සඤ්ඤාගතං සඛිරගතං විඤ්ඤාණගතං -පෙ- සො පඤ්ඤානං ඔරමාගීයානං සඤ්ඤාප්පනානං පරිකඛයා ඔපපාතිකො හොති තස් පරිනිබ්බාසී අනාවත්තිධම්මො තස්මා ලොකා. ආකාසානඤ්ඤායතනමපභං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමීති ඉති යං තං වුත්තං ඉද මෙනං පටිච්ච වුත්තං.

විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනමපභං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමීති -පෙ- ආකීඤ්ඤාඤ්ඤායතනමපභං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමීති ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං, කිඤ්ඤානං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකම නස් කිඤ්ඤාති ආකීඤ්ඤාඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො යදෙව තස් හොති වෙදනාගතං සඤ්ඤාගතං -පෙ- සො පඤ්ඤානං ඔරමාගීයානං සඤ්ඤාප්පනානං පරිකඛයා ඔපපාතිකො හොති තස් පරිනිබ්බාසී අනාවත්තිධම්මො තස්මා ලොකා. ආකීඤ්ඤාඤ්ඤායතනමපභං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමීති ඉති යං තං වුත්තං ඉද මෙනං පටිච්ච වුත්තං.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ යාවතා සඤ්ඤාසමාපත්ති නාවතා අඤ්ඤාපටිච්චෙධො යාති ව ඛො ඉමාති භික්ඛවෙ ආයතනාති නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසමාපත්ති ව සඤ්ඤාචෙදධිත නිරොධො ව ක්ඛාසීහෙනෙ භික්ඛුවෙ භික්ඛුභි සමාපත්තිකුසලෙභි සමාපත්තිවුට්ඨානකුසලෙභි සමාපජ්ජතා වුට්ඨභිතා සමකඛාතඛානීති¹ වදමීති.

1. සමමං අපකාතඛානීති-මජ්ඣ.

මහණෙනි, යම් පරිදි දුනුවායෙක් වෙවයි, දුනුවා අතවැසියෙක් වෙවයි පෙනලී රුවෙක හෝ මැටිපිටික හෝ යොග්‍ය (අභ්‍යාස) කොට පසු කලෙක දුරෙපාකියෙක් ද අක්ෂණවෙයි යෙක් ද මහකය ධීවුනෙක් ද වේ නම් මහණෙනි, එ සෙයින් ම මහණ සඵලකාරයෙන් රූපසංඤ්චන්ගේ සමතික්‍රමයෙන් ප්‍රතිසංඤ්චන්ගේ අනාගමයෙන් නානාසංඤ්චන්ගේ අමනසාරයෙන් ආකාසය අනන්‍ය යයි ආකාසානාඤ්චායතනයට එළැඹ වෙසෙයි, හේ එහි යම් ම වෙදනාගතයෙක් වෙවයි, සඤ්ඤාගතයෙක් වෙවයි, සඛාරගතයෙක් වෙවයි, විඤ්ඤාණගතයෙක් වෙවයි...හේ පඤ්චාගමනාගීය සංයොජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් එහි පිරිනිවන සුලු එ ලොචින් පෙරළා නො එන සුලු ඔපපාතිකයෙක් වෙයි, 'මහණෙනි, ආකාසානාඤ්චායතනය ගිසා ද මම ආසුටයන්ගේ ක්ෂය කියමි'යි මෙසේ යමෙක් කියන ලද නම් තෙල මේ පිණිස කියන ලදී.

මහණෙනි, විඤ්ඤාණඤ්චායතනය නිසාත් මම ආසුටයන්ගේ ක්ෂය කියමි යි...ආකිඤ්චාඤ්චායතනය ගිසාත් මම ආසුටයන්ගේ ක්ෂය කියමි යි මෙසේ තෙල යමෙක් කියන ලද නම් තෙල කුමක් පිණිස කියන ලද යැ යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ සර්වථායෙන් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්ම 'කිසිවෙක් නැතැ'යි ආකිඤ්චාඤ්චායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. හේ එහි යම් ම වෙදනාගතයෙක් සඤ්ඤාගතයෙක් වේ නම් ... හෙ පඤ්චාගමනාගීය සංයොජනයන්ගේ පරික්ෂයෙන් එහි පිරිනිවන සුලු එ ලොචින් පෙරළා නො එන සුලු ඔපපාතික වෙයි. මහණෙනි, ආකිඤ්චාඤ්චායතනය නිසා ද මම ආසුටයන්ගේ ක්ෂය කියමි යි මෙසේ කියන ලද නම් තෙල මේ පිණිස කියන ලදී.

මහණෙනි, මෙසේ යම් තෘක් සඵලක සමාපතති වේ නම් ඒ තෘක් අර්භනිප්‍රතිවෙධය වෙයි. මහණෙනි, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සමාපතතිය ද සඤ්ඤාචෙදයින නිරොධය දැයි යම් මේ ආයතන කෙනෙක් වෙන් නම් මහණෙනි, මොහු ධ්‍යාන කරන සුලු, සමාපතතිකුගල සමාපතති වුට්ඨානයෙහි කුගල භික්ෂුන් විසින් සමවැද (ඉන්) නැගී (ශාන්තය ප්‍රණීත යයි) මොනොවට කිවයුතුවහ'යි කියමි යි.

9. 1. 4. 6

ආනන්ද සුතනං

එවං මෙ සුතං එකං: සමයං ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ කොසම්බියං විහරති සොසිතාරාමෙ, තත්‍ර ධො ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ භික්ඛු ආමනෙහසී. ආවුසො භික්ඛවොති. ආවුසොති ධො තෙ භික්ඛු ආයඤ්ඤා ආනන්දස්ස පච්චසෙසාසුං. ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ එතදවොච:

අවජරියං ආවුසො, අබහුතං ආවුසො, යාවඤ්ඤිදං තෙන හගවතා ජානතා පඤ්ඤා අරහතා සමමා සම්බුද්ධො සම්බොධො ඕකාසාධිගමො අනුබුද්ධො සත්තානං විසුඤ්ඤියා සොකපරිඤ්ඤානං. සමතිකකමාය දුක්ඛ-දෙමනස්සානං අස්ඛමාය ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය. තදෙව නාම චක්ඛුං හවිස්සති තෙ රූපා තඤ්ඤායතනං නො පටිසං-වෙදීස්සති තදෙව නාම සොතං හවිස්සති, තෙ සඤ්ඤා, තඤ්ඤායතනං නො පටිසංවෙදීස්සති. තදෙව නාම සානං හවිස්සති, තෙ ගජ්ඣා, තඤ්ඤායතනං, නො පටිසංවෙදීස්සති. සා ච නාම ජීව්හා හවිස්සති, තෙ රසා, තඤ්ඤායතනං නො පටිසංවෙදීස්සති, සො ච නාම කායො හවිස්සති තෙ ඵොට්ඨබ්බා තඤ්ඤායතනං නො පටිසංවෙදීස්සතිති.

එවං වුතෙත ආයඤ්ඤා උද්ධි ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ එතදවොච: “සඤ්ඤා මෙව නුධො ආවුසො ආනන්ද තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති උද්භු අසඤ්ඤා”ති? සඤ්ඤාමෙව ධො ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති. නො අසඤ්ඤාති.

කීං සඤ්ඤා පනාවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙතිති?

ඉධාවුසො භික්ඛු සම්බොධො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසංවෙදෙ-නං අස්ඛමා නානසසඤ්ඤානං අමනසිකාරා ‘අනනෙතා ආකාසො’ති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සඤ්ඤා මෙ ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති.

9. 1. 4. 6

ආනන්ද සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ කොසබ්බානුවර සොමිත ආරාමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ ඇවිත් මහණෙනි යි භික්ෂූන් ඇමතුහ: එ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවනට ඇවැත්හි, ආනන්දයෙහි යි පිළිවදන් ඇස් වූහ. ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ තෙල කීහ:

ඇවැත්හි, හඟවත් වූ සියල්ල දන්නා වූ සියල්ල දක්නා වූ අර්භත් වූ සමමාසම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් (පඤ්ඤාකාමගුණයෙන්) සමබ්බාසමාන-යෙක සත්ත්වයන්ගේ විභූද්ධිප්‍රාප්තිය පිණිස ගොකපරිදෙවියන්ගේ සමතික්‍රමණය පිණිස දුක්ඛදොෂසුන්ගේ අසාධාරණය පිණිස මාභියාගේ අධිගමය පිණිස නිර්වාණයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස අවකාශාධිගමය ඉමහත් සේ පිළිවිදුනා ලද්දේ ය. ආශ්වයාඨ ය! අද්දුත ය!

“එ ඇස ම (අසම්භින්න) වෙයි. එ රූපයෝ ම වෙත්, එ රූපායතනය නො දන්නේ ය. එ කත ම (අසම්භින්න) වෙයි, එ ඉබ්බයෝ ම වෙත්. එ ඉබ්බයතනය නො දන්නේ ය. එ නැඟැය ම (අසම්භින්න) වෙයි. එ ගන්ධයෝ ම වෙත්, එ ගන්ධායතනය නො දන්නේ ය. එ දිව(අසම්භින්න) ම වෙයි, එ රසයෝ ම වෙත්, එ රසායතනය නො දන්නේ ය. එ කය (අසම්භින්න) ම වෙයි, එ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝ ම වෙත්, එ ස්ප්‍රභායතනය නො දන්නේ ය”යි.

මෙසේ කීකල්හි ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවනට තෙල කීහ: ඇවැත්හි ආනන්දයෙනි, සවිඤ්ඤා වූයේ ම එ රූපායතනය නො දන්නේ වේ ද, නො හොත් අවිඤ්ඤා ව සිට නො දන්නේ වේද”යි. ඇවැත්, සවිඤ්ඤා වූයේ ම එ රූපායතනය නො දන්නේ ය. අවිඤ්ඤා වූයේ නො දන්නේ නො වෙයි.

ඇවැත්හි, කෙබඳු සංඤ ඇති එ රූපායතනය නො දන්නේ වේ ද? ඇවැත්හි, මෙ සස්තෙහි මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් රූපසංඤාවන්ගේ සමතික්‍රමණයෙන් ප්‍රතිසංඤාවන්ගේ අසාධාරණයෙන් නානාත්‍ය සංඤාවන්ගේ අවනසිකාරයෙන් “ආකාශය අනන්තය”යි ආකාශානඤ්ඤායතනය උපයා ගෙන වෙසෙයි. ඇවැත්, මෙ බඳු සංඤ ඇතියක් එ ආයතනය නො දන්නේ ය.

පුනච පරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො ආකායානඝ්ඤායතනං සමති කක්ඛම ‘අනන්තං විඤ්ඤාණන්තී විඤ්ඤාණඝ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සඤ්ඤීපි ඛො ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති.

පුනච පරං ආවුසො, භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඝ්ඤායතනං සමතිකක්ඛම නන්ති කිඤ්ඤී’ති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, එවං සඤ්ඤීපි ඛො ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙතිති.

එකමීදහං ආවුසො, සමයං සාකෙතෙ විහරාමී අඤ්ඤාපනවනෙ මීගදයෙ. අථ ඛො ආවුසො, ජට්ට්ඨොභියා’ භික්ඛුනී යෙනාහං තෙනුපසඛකමී. උප සඛකමීත්ථාං මං අභිවාදෙතො එකමන්තං අවධාසී. එකමන්තං ධීතා ඛො ආවුසො, ජට්ට්ඨොභියා භික්ඛුනී මං එතදවොච: “යායං හතෙන ආනන්ද සමාධි නවාභිනතො න වාපනතො න ව සසඛිඛාර නිග්ගහ්ඤ වාරිතවතෙ”² විමුක්ඛන්තො ධීතො, ධීතන්තො සන්තුසිතො සන්තුසිතන්තො නො පටිතසසාතී. අයං හතෙන ආනන්ද සමාධි කිංචලො වුක්කො හගචතාතී?

එවං වුක්කෙ අහං³ ආවුසො ජට්ට්ඨොභියං භික්ඛුනී. එතදවොචං: යායං හගිති සමාධි න වාභිනතො න වාපනතො, න සසඛිඛාරනිග්ගහ්ඤ වාරිත-වතො, විමුක්ඛන්තො ධීතො, ධීතන්තො සන්තුසිතො, සන්තුසිතන්තො නො පටි-තසසාතී. අයං හගිති සමාධි අඤ්ඤාඵලො වුක්කො හගචතාතී. එවං. සඤ්ඤීපි ඛො ආවුසො තද යතනං නො පටිසංවෙදෙති.

9. 1. 4. 7
ලොකායතික බ්‍රාහ්මණ සුත්තං.

[සාවඤ්ඤිතදනං]

අථ ඛො දෙච ලොකායතිකා බ්‍රාහ්මණා යෙන හගවා තෙනුප-සඛකමීංසු. උපසඛකමීත්ථා හගචතා සඤ්ඤිං සමමොදිංසු. සමමොදනීයං කථං ඝාරාණීයං වීතිසාරෙත්ථා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීඝ්ඤා ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණා හගචන්තං එතදවොචුං:

සුරණො හො ගොනම කසසපො සභිඤ්ඤා සබ්බදසසාවී අපරිසෙස-ඤ්ඤාදසසනං⁴ පටිජානාති “වරතො ච මෙ තිට්ඨිතො ච සුන්ඤාසඤ ච ජාගරහ්ඤ ච සත්තං සමීතං ඤ්ඤාදසසනං පච්චුපට්ඨිතන්තී.” යො එවමාහ: “අහං අනතෙන්න ඤ්ඤාණෙන අත්තවත්තං⁵ ලොකං ජානං පසං විහරාමී”ති.

1. ජට්ට්ඨොභියා, මජ්ඣං. 4. අපරිසෙසං ඤ්ඤාදසසනං, මජ්ඣං.
2. සසඛිඛාරනිග්ගහ්ඤවාරිතගතො, මජ්ඣං. 5. අනන්තං - මජ්ඣං.
3. යොහං, මජ්ඣං.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සර්වඥකාරයෙන් ආකාසානඝ්‍රායතනය ඉක්මවා “විඤ්ඤාන අනන්තය” විඤ්ඤාණඝ්‍රායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙ බ්‍රහ්ම සංඥ ඇතියේත් එ ආයතනය නො දන්නේ ය.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සර්වඥකාරයෙන් විඤ්ඤාණඝ්‍රායතනය ඉක්මවා “කිසිත් නැතැ”යි ආකිඤ්ඤාණඝ්‍රායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙ බ්‍රහ්ම සංඥ ඇතියේත් ඒ ආයතනය නො දන්නේ ය.

ඇවැත්නි, මම එක් කලෙක සාමෙක නුවර අඤ්ජනවනයෙහි මිග්දයෙහි වෙසෙමි. ඇවැත්නි, එකල ජට්ඨගහ නුවර වැසි මෙහෙණ මා වෙත එළැඹුණු ය. එළැඹ මා සකසා වැද එකත්පස්ව සිටියා. ඇවැත්නි, එකත්පසෙක සිටි ජට්ඨගාහියා මෙහෙණ මට කෙල කීවුය: “වහන්ස, ආනන්දයෙනි, යම් මේ සමාධියෙක් (රාග විසින්) නැග නො සිටුවේ වේ ද, (දෙෂ විසින්) බැස නො සිටුවේ වේ ද, සංස්කාරයෙන් (සප්‍රයෝගයෙන්) කෙලෙසුන් මැඩ වළඟා සිටියේ නො වේ ද, විචුක් බැවින් පිහිටියේ වේ ද, සර්ව බැවින් සන්තුෂ්ට වූ යේ වේ ද, සන්තුෂ්ට බැවින් පරිත්‍රාසයට නො වැටේ ද, වහන්ස, ආනන්දය, මේ සමාධිය කිනම් එල ඇතියේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද දැ”යි?

ඇවැත්නි, මෙසේ කී කල්හි ජට්ඨගාහියා මෙහෙණට මම කෙල කීමි. “බ්‍රහ්ම, යම් මේ සමාධියෙක් (රාගවිසින්) පෙරට නතුයේ නො වේ ද (දෙෂ වසයෙන්) බැස නොසිටුවේ වේ ද, සප්‍රයෝගයෙන් කෙලෙසුන් නිගෙන වළඟා සිටියේ නො වේ ද, විචුක් බැවින් සිටියේ වේ ද, සර්ව බැවින් සන්තුෂ්ටවූයේ වේ ද, සන්තුෂ්ට බැවින් පරිත්‍රාසයට නො වැටේ ද, බ්‍රහ්ම මේ සමාධිය අර්හත්‍වය එල කොට ඇතැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී. ඇවැත්නි, මෙ බ්‍රහ්ම සංඥ ඇතියේ ද වනාහි ඒ ආයතනය නො දන්නේ ය”යි.

9. 1. 4. 7

ලොකායතික බ්‍රාහ්මණ සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

එකල්හි ලොකායතභාස්ත්‍රය හදරන බ්‍රාහ්මණ දෙදෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වූහ. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කරා කොට ගිමවා එකත්පස්ව හුන්හ. එකත්පස්ව හුන් ඒ බ්‍රාහ්මණයෝ භාග්‍යවතුන්වහන්සේට කෙල සැළකළහ:

හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, සර්වඥ සර්වදර්ශී පුරණකාශ්‍යප අපරිශෙෂ ඥානදර්ශනය පිළිණ කෙරෙයි: “යන්නාවූත් සිටුවනාවූත් සුප්තවූත් නිද්වැරීමෙහි යෙදුණවූත් මට භූමකල්හි නිරතුරු ව ඥානදර්ශනය එළැඹ සිටියේය”යි: හේ මෙසේ කියයි: “මම අනන්තඥනයෙන් අඤ්ඤාවත් ලොකය දන්නෙමි දක්නෙමි වාස කරමි” කියා යි.

අයමිපි¹ හො ගොතම, නිගණේයා නාතපුතො² සබ්බඤ්ඤා සබ්බදසසාවී අපරිපෙස ඤාණදසසනං පටිජානාති “වරතො ව මෙ තිට්ඨතො ව සුත්තස්ස ව ජාගරස්ස ව සතතං සමීතං ඤාණදසසනං පවදුපට්ඨිතනති”. සො එවමාහ: “අහං අත්තවනෙත්තං³ ඤාණෙන අත්තවත්තං ලොකං ජානං පස්සං විහරාමීති. ඉමෙසං හො ගොතම, උභින්නං ඤාණවාදනං උභින්නං අඤ්ඤාමඤ්ඤං විපවදන්තිකවාදනං කො සචචං ආහ කො මුසාති?

අද්දං බ්‍රාහ්මණා, තිට්ඨතෙතං “ඉමෙසං උභින්නං ඤාණවාදනං උභින්නං අඤ්ඤාමඤ්ඤං විපවදන්තිකවාදනං කො සචචං ආහ කො මුසා”?ති. ධම්මෙං වො බ්‍රාහ්මණා, දෙසෙසසාමී,⁴ තං සුඤ්ඤාච, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසි-සසාමීති. එවං හොති ටො තෙ බ්‍රාහ්මණා භගවතො පවදිසෙසාසුං භගවා එතදවොච:

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, වත්තාරො පුරිසා වතුදදිසා ධීතා පරමාය ගතියා ව ජවෙන ව සමන්තාගතා⁵ පරමෙන ව පදවීතිභාජරත. තෙ එවරුපෙන ජවෙන සමන්තාගතා අසසු, සෙය්‍යථාපි නාම බ්‍රාහ්මණා, දළඛධම්මො⁶ ධනුගහහො සිකිතො කතභජො කතුපාසනො ලහුකෙන අසනෙන අපපකසිරෙන තිරියං තාලච්ඡායං⁷ අතීපාතෙය්‍ය, එවරුපෙන ව පදවීතිභාජරත. සෙය්‍යථාපි නාම පුරන්ද්‍රිමා සමුද්දා පච්ඡිමො සමුද්දො. අථ පුරන්ද්‍රිමාය දිසාය ධීතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: “අහං ගමනෙන ලොකස්ස අත්තං පාපුණ්සසාමී”ති. සො අඤ්ඤාත්‍රෙව අසිතපිත ඛාසිතසාධිතා අඤ්ඤාත්‍රෙව⁸ උචාරපසාචකම්මා අඤ්ඤාත්‍රෙව⁸ නිද්දාකිල-මථපට්ඨිනොදනා වසසතාසුකො වසසතථීචී වසසතං ගන්ත්වා අපප-ඤාව ලොකස්ස අත්තං අත්තරා කාලං කරෙය්‍ය. අථ පච්ඡිමාය දිසාය ධීතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: -පෙ- අථ උත්තරාය දිසාය ධීතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: -පෙ- අථ දකිණිය දිසාය ධීතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: “අහං ගමනෙන ලොකස්ස අත්තං පාපුණ්සසාමීති. සො අඤ්ඤාත්‍රෙව අසිත-පිතඛාසිතසාධිතා අඤ්ඤාත්‍රෙව⁸ උචාරපසාචකම්මා අඤ්ඤාත්‍රෙව⁸ නිද්දා-කිලමථපට්ඨිනොදනා වසසතාසුකො වසසතථීචී වසසතං ගන්ත්වා අපපඤාව ලොකස්ස අත්තං අත්තරා කාලං කරෙය්‍ය. තං කිය්‍ය භතු: නාහං බ්‍රාහ්මණා, එවරුපාය සන්ධාවනිකාය ලොකස්ස අත්තං ඤාතෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පතෙතය්‍යන්තී වදමී. න වාහං බ්‍රාහ්මණා, අපපඤාව ලොකස්ස අත්තං දුක්ඛස්සත්තකිරියං වදමීති.

1. අයමි පි - සා,
 2. නාචපුතො, - ඔජසං
 3. අත්තෙත්ත - ඔජසං.
 4. දෙසිසාමී - සිඵු
 5. පරමෙන ජවෙන ව සමන්තාගතා - ඔජසං.
 6. දළඛධම්මා - ඔජසං
 7. තාලච්ඡායං - සි. ස්‍යා P.T.S.
 8. අඤ්ඤාත්‍රෙ - ඔජසං.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, සර්වඥ සර්වදර්ශී මේ නිගණ්ඨ නාන පුත්‍ර ද අපරිශේෂ ඥානදර්ශනය පිළිණ කෙරෙයි: “යන්තා වූත් සිටුනා වූත් සුජන වූත් ජාගරණයෙහි යෙදුනාවූත් මට හැම කල්හි නිරතුරු ව ඥානදර්ශනය එළැඹ සිටියේ ය”යි. හේ මෙසේ කියයි: “මම අනභවත් ඥානයෙන් අනභවත් ලොකය දන්නෙමි දක්නෙමි වාස කරමි” කියයි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඥානවාද දෙකක් ඇති අන්‍යෝන්‍ය ප්‍රත්‍යානීක වාද දෙකක් ඇති මොවුන්ගෙන් කවරෙක් සත්‍යය කියා ද? කවරෙක් මුසවා කියා ද?යි.

බ්‍රාහ්මණයෙනි, කම් නැති, ඥානවාද දෙකක් ඇති අන්‍යෝන්‍ය විරුද්ධ වාද දෙකක් ඇති, මොවුන්ගෙන් කවරෙක් සත්‍යය කියා ද? කවරෙක් මුසවා කියා ද?යි යන තෙල ආරුණ තිබේවා, ‘බ්‍රාහ්මණයෙනි, තොපට දහම් දෙසන්නෙමි, එය අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, දෙසන්නෙමි’යි. භවත්ති, එසේ යයි ඒ බ්‍රාහ්මණයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල සේක:

බ්‍රාහ්මණයෙනි, උක්කමඟ්කියෙනුදු ජවයෙනුදු පරම පද විකිභාරයෙනුදු යුත් සතර පුරුෂ කෙනෙක් සිවුදික්හි යථිපරිදි සිටියාහු වෙත් ද,

බ්‍රාහ්මණයෙනි, ගත් දළඳුනු ඇති (ඇදුරු කුලෙහි) උගත් සිජ්සතර ඇති, කෘතභක්‍ෂා වූ දක්වූ සිජ්සතර ඇති දුනුවායෙක් නො බර හියෙන් හියුකින් සතරභුල් තල් සෙය යම්සේ සරස ඉක්මවන්නේ ද, ඔහු එබඳු ජවයෙන් සමන්වාගත වෙත්. පෙරදිගු මුහුදින් පැළදිගු මුහුද යම්බඳු වේ නම්, ඉක්බිති පෙරදික්හි සිටි පුරුෂයෙක් මෙසේ කියයි. “මම පාගමනින් ලොකාත්‍යයට පැමිණෙමි”යි. හේ වැළදීම, පිම, කෑම භාරසව්දුම හැර, මලමුකිය හැර නිද්‍රාක්ලමට දුරලීම හැර වම්භතායුෂ්ක වූයේ ශතවම්භීචී වූයේ ශතවම්භීයක් ගොස් ලොකාත්‍යයට නො පැමිණ ම අතර කලුරිය කරන්නේ ය. තව ද පැළදිග්හි සිටි පුරුෂ මෙ සේ කිය යි... තවද උතුරුදිග්හි සිටි පුරුෂ මෙසේ කියයි ... තව ද දකුණු දිග්හි සිටි පුරුෂ මෙසේ කියයි: “මම පා ගමනින් ලොකාත්‍යයට යෙමි”යි. හේ වැළදීම පිම කෑම රසව්දුම හැර මලමුකිය හැර නිද්‍රාක්ලමට දුරලීම හැර වම්භතායුෂ්ක වූයේ වම්භතායුෂ්ක වූයේ සියවසක් ගමන් කොට ලොකාත්‍යයට නොපැමිණ ම අතුරෙහි කච්චිය කරන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: බ්‍රාහ්මණයෙනි, මෙ බඳු වූ සන්ධාවනායෙකින් ලොකාත්‍යය දතයුතු යයි දක්කයුතු යයි පැමිණිය යුතු යයි මම නො කියමි. බ්‍රාහ්මණයෙනි, ලොකාත්‍යයට නො පැමිණ ද දු:බයාගේ අනකකරණය මම නො කියමි.

පඤ්චමෙ බ්‍රාහ්මණා, කාමගුණා අරියසස වීනයෙ ලොකොති. වුච්චති,
කතමෙ පඤ්ඤා? චිත්තවු වීඤ්ඤායා රූපා ඉච්චා කතනා මනාපා පියරූපා
කාමුපසංහිතා රජනීයා, සොනවීඤ්ඤායා සඤ්ඤා -පෙ- සානවීඤ්ඤායා
ගඤ්ඤා -පෙ- ජීව්‍යා වීඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායවීඤ්ඤායා. ථොච්චාධ්‍යා
ඉච්චා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා ඉමෙ මො
බ්‍රාහ්මණා, පඤ්ඤාකාමගුණා අරියසස වීනයෙ ලොකොති වුච්චති.

ඉධ බ්‍රාහ්මණා, භිත්තවු වීච්චෙච්ච කාමෙහි -පෙ- පඨමං ක්‍යානං උප-
සම්පජ්ජ වීහරති. අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණා, භිත්තවු ලොකසස අනතං ආගම්ම
ලොකසස අනත වීහරති. තමඤ්ඤා ඵවමාහංසු “අයමි ලොකපරියාප-
නෙතා, අනිසසො ලොකමා”ති. අහමි බ්‍රාහ්මණා, ඵවං වදාමී: “අයමි
ලොකපරියාපනෙතා, අයමි අනිසසො ලොකමා”ති.

සුනව්ථරං බ්‍රාහ්මණා, භිත්තවු වීතකකච්චාරානං වුපසමා -පෙ- දුතීයං.
ක්‍යානං උපසම්පජ්ජ වීහරති -පෙ- තතීයං ක්‍යානං උපසම්පජ්ජ වීහරති
-පෙ- චතුසං ක්‍යානං උපසම්පජ්ජ වීහරති -පෙ-

සුනව්ථරං බ්‍රාහ්මණා, භිත්තවු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමනිකකම්මා
පටිසසඤ්ඤානං අඤ්ඤාමා නානඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනතො
ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. අයං වුච්චති
බ්‍රාහ්මණා, භිත්තවු ලොකසස අනතං ආගම්ම ලොකසස අනත වීහරති,
තමඤ්ඤා ඵවමාහංසු: “අයමි ලොකපරියාපනෙතා, අයමි අනිසසො
ලොකමා”ති. අහමි බ්‍රාහ්මණා ඵවං වදාමී: “අයමි ලොකපරියාපනෙතා,
අයමි අනිසසො ලොකමා”ති.

සුනව්ථරං බ්‍රාහ්මණා, භිත්තවු සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමනි-
කකම්ම අනතං විඤ්ඤාණනාති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති
-පෙ- සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමනිකකම්ම නච්චිඤ්චිති ආනිඤ්ඤා-
ඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති -පෙ- සබ්බසො ආනිඤ්ඤාඤ්ඤායතනං
සමනිකකම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. අයං වුච්චති
බ්‍රාහ්මණා, භිත්තවු ලොකසස අනතං ආගම්ම ලොකසස අනත වීහරති,
තමඤ්ඤා ඵවමාහංසු:

“ව්‍යාභිමාණයෙනි, ආයථි විනයයෙහි මේ පස්කම් ගුණ ලොක’යි කියනු ලැබේ: කවර පසෙක යත්: ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ ප්‍රියස්වරූප ඇති කාමොපසංහිත වූ රජනීය වූ චක්කුර්විඥෙය රූපය, ... ශ්‍රොතවිඥෙය ශබ්දය, ... ස්‍රාණවිඥෙය ගන්ධය, ... ජිත්වා විඥෙය රසය, ... ඉෂ්ට, කාන්ත මනාප ප්‍රියරූප කාමොපසංහිත රජනීය කායවිඥෙය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යය යන මොහු යි.

ව්‍යාභිමාණයෙනි, ආයථි විනයයෙහි මේ පස් කම්ගුණ ලොකයයි කියනු ලැබේ.

ව්‍යාභිමාණයෙනි, මෙසස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... ප්‍රථමධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙයි. ව්‍යාභිමාණයෙනි, මේ මහණ ලොකයාගේ අන්තයට පැමිණ ලොකයාගේ අන්තයෙහි වාස කෙරේ ය යි කියනු ලැබේ. ඔහු ගෙන අන්තයේ මෙසේ කියත්: “මේ ද ලොකපයඨාපතනය, මේ ද ලොකයෙන් අනිඃසාත ය” යි. ව්‍යාභිමාණයෙනි, මම ද මෙසේ කියමි: “මේ ද ලොකයට ඇතුළත් වේ, මේ ද ලොකයෙන් බැහැර නො කරන ලද යි.

තව ද ව්‍යාභිමාණයෙනි, මහණ විතර්කවිචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් ... ද්විතීය ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි ... තෘතීය ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි ... චතුර්ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි ...

ව්‍යාභිමාණයෙනි, තවද මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් රූපසංඤ සමභික්‍රමණය කිරීමෙන් ප්‍රතිඝසංඤාවන්ගේ අසාධ්‍යමයෙන් නානාස්වසංඤාවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් ‘ආකාසය’ අනන්ත’යි ආකාශනඝෝයතනයට එළැඹ වාස කරයි. ව්‍යාභිමාණයෙනි, මේ මහණ ලොකයාගේ අන්තයට පැමිණ ලොකයාගේ අන්තයෙහි වාස කරන්නේ’යි කියනු ලැබේ. ඔහුගෙන අන්තයේ මෙසේ කියත්: ‘මේ ද ලොකපරියාපතනය ය, මේ ද ලොකයෙන් බැහැර නො කරන ලද යි. ව්‍යාභිමාණයෙනි, මම ද මෙසේ කියමි: ‘මේ ද ලොකයට ඇතුළත් වේ. මේ ද ලොකයෙන් අනිඃසාතය කියා යි.

තව ද ව්‍යාභිමාණයෙනි, මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාශනඝෝයතනය ඉක්මවා ‘විඤ්ඤාණය අනන්ත’යි විඤ්ඤාණඝෝයතනයට එළැඹ වාස කරයි. ... සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඝෝයතනය ඉක්ම ‘කිසිත් නැතැ’යි ආකිඤ්ඤාණයතනයට එළැඹ වාස කරයි ... සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤාණයතනය ඉක්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාණයතනයට එළැඹ වාස කරයි. ව්‍යාභිමාණයෙනි, මේ මහණ ලොකයාගේ අන්තයට පැමිණ ලොකයාගේ අන්තයෙහි වාස කරන්නේ යයි කියනු ලැබේ. ඔහු ගෙන අන්තයේ මෙසේ කියත්:

“අයමි ලොකපරියාපනො අයමි අතිසයවො ලොකමා”ති. අහමි බ්‍රාහ්මණා, එවං වදමී: “අයමි ලොකපරියාපනො, අයමි අතිසයවො ලොකමා”ති.

පුනවපරං බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං සමතිකකම සඤ්ඤාවෙදධිතභිරොධං උපසමප්පජ්ජි චිහරති. පඤ්ඤාය වසාදිසා ආසවා පරිකම්මා හොනති. අයං වුවුති බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු ලොකස අනනං ආගමම ප්‍රොකසා අනෙත විහරති. තිණ්ණො ලොකෙක වියතතිකතති.

9. 1. 4. 8

දෙවාසුරසඩගාම සුතතං.

[සාවච්චිනිදනං]

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ, දෙවාසුරසඩගාමො සමුපබ්බුලොහා අහොසි. තඤ්ඤං ඛො පන භික්ඛවෙ, සඩගාමෙ අසුරා ජීනිංසු දෙවා පරාජිංසු.¹ පරාජිතා ව භික්ඛවෙ දෙවා අපයංසෙවව² උක්ඛරෙන මුඛා³ අභියංසු⁴ අසුරා. අඵ ඛො භික්ඛවෙ, දෙවානං එතදහොසි: ‘අභියනෙව ඛො අසුරා, යනුන මයං දුතිංසු අසුරෙහි’ සඩගාමෙයාමා’ති. දුතිංසු ඛො භික්ඛවෙ, දෙවා අසුරෙහි සඩගාමෙසුං දුතිංසු ඛො භික්ඛවෙ, අසුරාව ජීනිංසු දෙවා පරාජිංසු⁵ පරාජිතා ව භික්ඛවෙ දෙවා භිතා අපයංසෙව උක්ඛරෙන මුඛා අභියංසු අසුරා:

අඵ ඛො භික්ඛවෙ දෙවානං එතදහොසි: “අභියනෙව ඛො අසුරා, යනුන මයං තතිංසු අසුරෙහි සඩගාමෙයාමාති”. තතිංසු ඛො භික්ඛවෙ, දෙවා අසුරෙහි සඩගාමෙසුං. තතිංසු ඛො භික්ඛවෙ, අසුරාව ජීනිංසු දෙවා පරාජිංසු. පරාජිතා ව භික්ඛවෙ, දෙවා භිතා දෙවපුරං යෙව පටිසිංසු.

දෙවපුර ගතානාඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, දෙවානං එතදහොසි: “භීරුක්ඛානං ගතෙන ඛො දුති මයං එතරහි අක්ඛතා විහරාම. අකරණියා අසුරෙහි”ති. අසුරානමි භික්ඛවෙ, එතදහොසි: “භීරුක්ඛානගතෙන ඛො දුති දෙවා එතරහි අක්ඛතා විහරන්ති. අකරණියා අමෙහි”ති.

1. පරාජිංසු-මජ්ඣං. 2. අපයංසෙව-මජ්ඣං. 3. උක්ඛරෙනාභිමුඛා-මජ්ඣං. 4. අභිනිංසු-මජ්ඣං. 5. අසුරෙ- සී;

“මෙ ද ලොකපරියාපනක ය, මෙ ද ලොකයෙන් අනි:සාත ය.”යි බ්‍රාහ්මණයෙනි, මම ද මෙයේ කියමි: ‘මෙ ද ලොකපරියාපනක ය, මෙ ද ලොකයෙන් අනි:සාත’යි.

බ්‍රාහ්මණයෙනි, තව ද මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් නෙවනඤ්ඤතාසඤ්ඤ-යනනය ඉක්මවා සඤ්ඤවේදයින් නිරෝධයට එළැඹ වාස කරයි. ප්‍රඥයෙකුදු දක ඔහුගේ ආසුවයේ පරික්ෂිණ වෙත්. බ්‍රාහ්මණයෙනි, මෙ මහණ ලොකයාගේ අත්තයට පැමිණ ලොකාත්තයෙහි වාස කරන්නේ යි ද පඤ්ඤාසංකල්පලොකයෙහි තෘෂ්ණාසධිගාත වියනිකාව තරණය කෙළේ ය යි ද කියනු ලැබේ.

9. 1. 4. 8

දෙවාසුරසධිගාම සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, යටගියදවස වුවක් කියමි: දෙවාසුර සංග්‍රාමයක් එළඹ සිටියේ විය. මහණෙනි, ඒ සංග්‍රාමයෙහි අසුරයෝ දිනුහ, දෙවියෝ පැරදුණහ. මහණෙනි, දෙවියෝ පැරදුණාහු උත්තරදිශාභිමුඛ වැ පලාගියහ: ම ය. අසුරයෝ ලුහුබැදියහ. මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවියනට මෙබඳු සිතෙක් විය: අසුරයෝ ලුහුබදිත් මැ යි, අපි අසුරයන් හා දෙවනවටත් යුද කරමෝ නම් යෙහෙකැ’යි. මහණෙනි, දෙවනවටද දෙවියෝ අසුරයන් හා යුද වන්හ. මහණෙනි, දෙවනවටද අසුරයෝ ම දිනුහ, දෙවියෝ පැරදුණහ. පැරදුණාහු ද දෙවියෝ බියපත්ව උත්තරාභිමුඛව පැන ගියහ. අසුරයෝ ලුහුබැදියහ.

මහණෙනි, එකල්හි දෙවියනට මෙබඳු සිතෙක් විය: අසුරයෝ ලුහුබදනාහු මැ යි, අපි තෙවනවටද අසුරයන් හා යුද කරමෝ නම් යෙහෙකැ’යි. මහණෙනි, තෙවනවටද දෙවියෝ අසුරයන් හා සමග යුද වන්හ. මහණෙනි, තෙවනවටත් අසුරයෝ ම දිනුහ. දෙවියෝ පැරදුණහ. මහණෙනි, පැරදුණාහුද දෙවියෝ භීතව දෙවපුරයට ම වන්හ.

මහණෙනි, දෙවපුරයට ගිය දෙවියනට ද තෙල සිත විය: ‘භීරුත්‍රාණයට (භයනැති නැනට) ගිය සිතින් අපි දැන් වාසය කරමහ. අසුරයන් විසින් අකරණීය යමහ (කිසිත් නොකළයුත්තමහ) යි. මහණෙනි, අසුරයනට ද තෙල සිත විය: දැන් දෙවියෝ භීරුත්‍රාණයට ගිය සිතින් වාස කරත්. අප විසින් අකරණීය (කිසිවක් නොකළ යුත්තාහු) වෙති යි.

භූතපුබ්බං භීසබ්බෙව, දෙවාසුර සබ්බාමො සමුපබ්බුලොභා අහොසි. තසමිං ඛො පන භීසබ්බෙව, ඥානාමෙ දෙවා ජීනීංසු. අසුරා පරාජිහිංසු,¹ පරාජිතා ව භීසබ්බෙව අසුරා අපයංසෙව ධ දකඛිණොන මුඛා, අභියංසු දෙවා. අථ ඛො භීසබ්බෙව, අසුරානං එතදහොසි: අභියනොනව ඛො දෙවා යනසුන මයං දුතියමපි දෙවෙහි සබ්බාමෙයාමාති. දුතියමපි ඛො භීසබ්බෙව, අසුරා දෙවෙහි සබ්බාමෙසුං. දුතියමපි ඛො භීසබ්බෙව, දෙවා ව ජීනීංසු. අසුරා පරාජිංසු. පරාජිතා ව භීසබ්බෙව, අසුරා අපයංසෙව ධ දකඛිණොන මුඛා. අභියංසු දෙවා. අථ ඛො භීසබ්බෙව අසුරානං එතදහොසි: “අභියනොනව ඛො දෙවා, ඥානාන මයං තතියමපි දෙවෙහි සබ්බාමෙයාමාති. තතියමපි ඛො භීසබ්බෙව, අසුරා දෙවෙහි සබ්බාමෙසුං. තතියමපි ඛො භීසබ්බෙව, දෙවා ව ජීනීංසු අසුරා පරාජිහිංසු. පරාජිතා ව භීසබ්බෙව, අසුරා භීතා අසුරපුරුකොඤ්ච පච්චිංසු. අසුරපුර ගතානකඤ්ච පන භීසබ්බෙව, අසුරානං එතදහොසි: භීරුභ්‍යානගතො ඛො දුතී මයං උතරහි අභ්‍යන්තා විහරාම. අකරණියො දෙවෙහි”ති. දෙවානමපි භීසබ්බෙව, එතදහොසි: “භීරුභ්‍යානගතො ඛො දුතී අසුරා එතරහි අභ්‍යන්තා විහරන්ඤ, අකරණියො අනුමහති”ති.

එවමෙව ඛො භීසබ්බෙව, ඥානං සමයෙ භීසබ්බු විච්චොව ඛාමෙහි-පෙ-පයමං කුමානං උපසමපජ්ජ විහරති, තසමිං භීසබ්බෙව, සමයෙ භීසබ්බස ඵලං හොති: “භීරුභ්‍යානගතො ඛො දුතාහං උතරහි අභ්‍යන්තා විහරාමි, අකරණියො මාරසා”ති.

මාරසපි භීසබ්බෙව, පාපිමනො ඵලං හොති: “භීරුභ්‍යානගතො ඛො දුතී භීසබ්බු එතරහි අභ්‍යන්තා විහරති. අකරණියො මඤ්ඤති”.

ඥානං භීසබ්බෙව සමයෙ භීසබ්බු විතකඛවිචාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං කුමානං-පෙ- තතියං කුමානං-පෙ වතුසං කුමානං උපසමපජ්ජ විහරති තසමිං භීසබ්බෙව, සමයෙ භීසබ්බස ඵලං හොති: “භීරුභ්‍යානගතො ඛො දුතාහං එතරහි අභ්‍යන්තා විහරාමි, අකරණියො මාරසා”ති. මාරසපි භීසබ්බෙව, පාපි මනො ඵලං හොති: “භීරුභ්‍යානගතො ඛො දුතී භීසබ්බු එතරහි අභ්‍යන්තා විහරති, අකරණියො මඤ්ඤති”.

1. පරාජිහිංසු - මරණය.

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි: දෙවාසුර සඛග්‍රාමයෙක් එළැඹ සිටියේ ය, මහණෙනි, ඒ සඛග්‍රාමයෙහි දෙවියෝ දිනූහ, අසුරයෝ පැරදුණා හ. මහණෙනි, පැරදුණු අසුරයෝ දක්ෂිණදිශාහිමුවූ වූවාහු පලාගියාහු ම ය. දෙවියෝ උහුබැඳියහ; මහණෙනි, එකල්හි අසුරයනට තෙලෙ සිත විය: “දෙවියෝ උහුබැඳිත්මැ”යි. “අපි දෙවියන් හා සමඟ දෙවනවටදු යුද වදනමෝ නම් යෙහෙකැ”යි. මහණෙනි, අසුරයෝ දෙවනවටත් දෙවියන් හා යුද වන්හ. මහණෙනි, දෙවනවටත් දෙවියෝ ම දිනූහ, අසුරයෝ පැරදුණහ. මහණෙනි, පැරදුණ වූ අසුරයෝ දක්ෂිණාහිමුවූ ව පැන ගියාහු ම ය. දෙවියෝ උහුබැඳියහ. මහණෙනි, එකල්හි අසුරයනට තෙලෙ සිත විය: “දෙවියෝ උහුබැඳිත්මැ යි, අපි තෙවනවටදු දෙවියන් හා සමඟ යුද වදිමුනම් යෙහෙකැ” යි. මහණෙනි, තෙවනවටත් අසුරයෝ දෙවියන් හා යුදවන්හ. මහණෙනි, තෙවනවටත් දෙවියෝ දිනූහ, අසුරයෝ පැරදුණහ. මහණෙනි, අසුරයෝ පැරදුණාහු ම බියපත් ව අසුරපුරයට ම වන්හ. මහණෙනි, අසුරපුරයට ගියාහු අසුරයනට තෙලෙ සිත විය: දන් වනාහි අපි භීරුත්‍රාණගත වූ සිතින් වාසය කරමු. දෙවියන් විසින් අකරණීය යම්හ”යි. මහණෙනි, දෙවියනට තෙලෙ සිත විය: මෙකල්හි අසුරයෝ භීරුත්‍රාණගත සිතින් වාසය කරන්. අප විසින් අකරණීය වෙත්”යි.

මහණෙනි, එ පරිදි ම යම් සමයෙක්හි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම ... පුරවධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි ද, මහණෙනි, එකල්හි මහණහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මෙකල්හි මම භීරුත්‍රාණගතවීක්‍යයන් වාසය කරමි. මාරයා විසින් අකරණීය වෙමි”යි.

මහණෙනි, පාපි මාරයාහට ද තෙල සිත වෙයි, දන් මෙ සමයෙහි මහණ භීරුත්‍රාණගත වීක්‍යයන් වාස කරන්නේ ය, මා විසින් අකරණීය වෙ යි.

මහණෙනි, යම් සමයෙක්හි මහණ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපඛමයෙන් ද්විතීය ධ්‍යානයට ... තෘතීය ධ්‍යානයට ... චතුර්ථ ධ්‍යානයට ... එළැඹ වෙසෙයි ද, මහණෙනි, එසමයෙහි මහණහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: දන් මෙසෙමෙහි මම භීරුත්‍රාණගත වීක්‍යයන් වාස කරමි. මාරයා විසින් අකරණීය වෙමි”යි. මහණෙනි, මාරහට ද මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: දන් මෙ මෙසෙමෙහි මහණ භීරුත්‍රාණගත වීක්‍යයන් වාස කරයි. මා විසින් අකරණීය වෙ යි.

යඤ්ඤිං භික්ඛවෙ සමයෙ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ථගචා නානකතසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති. ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං චූළනි භික්ඛවෙ භික්ඛු අනන්තකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදසුනං ගතො පාපිමනො.

යඤ්ඤිං භික්ඛවෙ, සමයෙ භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම අනන්තං විඤ්ඤානන්තී විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. -පෙ-සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නත්ථි කිඤ්ඤිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ- සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ- සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතිකකමම සඤ්ඤාචෙදධිත නිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය වසු දිස්වා ආසවා පරික්ඛාණං භොගන්තී. අයං චූළනි භික්ඛවෙ, භික්ඛු අනන්තකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදසුනං ගතො පාපිමනො, තිණ්ණිණා ලොකෙ විසත්තිකන්ති.

9. 1. 4. 9

ආරඤ්ඤකනාගොපම සුත්තං

[සාවච්චිදනං]

යඤ්ඤිං භික්ඛවෙ සමයෙ ආරඤ්ඤකසා නාගසා ගොචරපසුතසා හත්ථි පිහත්තියොපි හත්ථිකලහාපි හත්ථිච්ඡාපාපි පුරතො ගන්තො තිණ්ණානි ජිදන්තී, තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිග්ච්ඡති. යඤ්ඤිං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකසා නාගසා ගොචරපසුතසා හත්ථි පිහත්තියොපි හත්ථිකලහාපි හත්ථිච්ඡාපාපි ඔභග්ගොභග්ගං සාධාහඬං ධාදන්තී. තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිග්ච්ඡති.

යඤ්ඤිං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකසා නාගසා ඔගාහං ඔතිණ්ණසා හත්ථි පිහත්තියොපි හත්ථිකලහාපි හත්ථිච්ඡාපාපි පුරතො පුරතො ගන්තො සොණ්ඩාය උදකං ආලොලෙන්ති. තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිග්ච්ඡති.

යඤ්ඤිං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකසා නාගසා ඔගාහං ඔතිණ්ණසා හත්ථි පිහත්තියො කායං උපනිසංසන්තියො ගච්ඡන්ති, තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිග්ච්ඡති.

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ සර්වථායෙන් රූපසංඥවත්ගේ සමනිත්‍රමයෙන් ප්‍රතිසසංඥවත්ගේ අක්‍ෂයමයෙන් නානාකිසංඥවත්ගේ අමනසිකාරයෙන් “ආකාසය අනන්තය”යි ආකාසානක්‍ෂායතනයට එළැඹ වාස කරයි, මහණෙනි, මෙ මහණ මරණ අනතකෙළේ යි ද මාරවක්ෂ්‍රස නිරවශෙෂ කොට වනයා පාපිමත්තූගේ අදඹනයට ගියේයි ද කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, යම් සමයෙක්හි මහණ සර්වථායෙන් ආකාසානක්‍ෂායතනය ඉක්මවා ‘විඤ්ඤාණය අනන්ත’යි විඤ්ඤාණක්‍ෂායතනයට එළැඹ වාස කරයි .. සර්වථායෙන් විඤ්ඤාණක්‍ෂායතනය ඉක්මවා ‘කිසිවක් නැතැ’යි ආකික්‍ෂාඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි ද ... සර්වථායෙන් ආකික්‍ෂාඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි ... සර්වප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිත නිරොධයට එළැඹ වාස කරයි, ප්‍රඥයෙනුදු දැක සිහුගේ ආසුවයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. මහණෙනි, මේ මහණ මාරයා අනත කෙළේ ය යි ද මාරවක්ෂ්‍රස නිරවශෙෂ කොට නයා පාපිමත්තූගේ අදඹනයට ගියේ ලොකයෙහි වියහතිකා සඛිංඛාන තෘෂ්ණාව තරණය කෙළේ ය යි ද කියනු ලැබේ යි.

9. 1. 4. 9

ආරක්‍ෂකනාගොපම සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, යම් කලෙක වනවැසි ගොදුරු සෙවුමට යන ඇත්රජහුගේ පෙරට පෙරට ව ගොස් මහඇත්හු ද ඇතිනියෝ ද නහඹු ඇත්හු ද ඇත්පොව්වෝ ද තණඅක් සිඳිති, මහණෙනි, එයින් වනවැසි ඇත්රජ පෙළෙයි. ලජ්ජිත වෙයි, පුගුප්පා කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් කලෙක්හි ගොදුරු සෙවුමට යන ඒ වනවැසි ඇත්රජහු විසින් නතු-නතු කොට තැබූ අතුකඩ මහ ඇත්හු ද ඇතිනියෝ ද නහඹු ඇත්තු ද ඇත්-පොව්වෝ ද කති, මහණෙනි, එයින් වනවැසි ඇත්රජ පෙළෙ යි. ලජ්ජිත වෙයි, පුගුප්පා කෙරෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පැත්තොටට බට වනවැසි ඇත්රජහු පෙරට පෙරට ව ගොස් මහඇත්හු ද ඇතිනියෝ ද නහඹු ඇත්හු ද ඇත්පොව්වෝ ද සොඩින් දිය අළලති, මහණෙනි, එයින් වනවැසි ඇත්රජ පෙළෙ යි, ලජ්ජිත වෙයි, පුගුප්පා කෙරෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පැත්තොටට බට වනවැසි ඇත්රජුගේ සිරුර ඇතින්තෝ ගටා යෙක් ද, මහණෙනි, එයින් වනවැසි ඇත්රජ පෙළෙයි, ලජ්ජිත වෙයි, පුගුප්පා කෙරෙයි.

තසං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරක්ඛකස්ස නාගස්ස එවං හොති: “අහං
ඛො ඵතරහි ආකිණ්ණො විහරාමි, හතීහි හතීනිහි හතීකලහෙහි
හතීවජාපෙහි. ජිනනග්ගානි වෙව තිණානි බාදුමි. ඔහගගොහග්ගඤ්ඤි මෙ
සාබ භද්ධං බාදන්ති. ආච්චානිවෙව පානියානි පිචාමි ඔගාහං මෙ ඔතිණ්ණ-
ස්ස හතීනියො කායං උපනිසංසන්තියො ගවජන්ති යනනුනාහං එකො
ගණස්සා චූපකට්ඨො විහරෙයන්ති.”

සො අපරෙත සමයෙන ඵතො ගණස්සා චූපකට්ඨො විහරති
අච්චිනනග්ගානිවෙව තිණානි බාදති. ඔහගගොහග්ගඤ්ඤස්ස සාබාහඬං න
බාදන්ති. අනාච්චානි ව පානියානි පිවති. ඔගාහඤ්ඤස්ස ඔතිණ්ණස්ස න
හතීනියො කායං උපනිසංසන්තියො ගවජන්ති. තසං භික්ඛවෙ, සමයෙ
ආරක්ඛකස්ස නාගස්ස එවං හොති:

“අහං ඛො පුබ්බ ආකිණ්ණො විහාසිං හතීහි හතීනිහි හතීකල-
හෙහි හතීවජාපෙහි, ජිනනග්ගානි වෙව තිණානි බාදිං, ඔහගගොහග්ගඤ්ඤ
මෙ සාබාහඬං බාදිංසු. ආච්චානි ව පානියානි ආපාසිං, ඔගාහඤ්ඤ මෙ
ඔතිණ්ණස්ස හතීනියො කායං උපනිසංසන්තියො අගමංසු. සොහං
ඵතරහි ඵතො ගණස්සා චූපකට්ඨො විහරාමි, අච්චිනනග්ගානි වෙව
තිණානි බාදුමි, ඔහගගොහග්ගඤ්ඤ මෙ සාබාහඬං න බාදන්ති අනාච්චානි
ව පානියානි පිචාමි, ඔගාහඤ්ඤ ඔතිණ්ණස්ස න හතීනියො කායං
උපනිසංසන්තියො ගවජන්ති.” සො සොණ්ඩාය සාබාහඬං හඤ්චිචා
සාබාහඬෙයන කායං පරිච්ඡේදා අනුමනො¹ කණඩුං සංහන්ති.’

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, යසං සමයෙ භික්ඛු ආකිණ්ණො විහරති
භික්ඛුහි භික්ඛුනිහි උපාසකෙහි උපාසිකාහි රක්ඛ රාජමහාමෙත්තෙහි
තිත්ථියෙහි තිත්ථියසාවකෙහි, තසං සමයෙ භික්ඛුස්ස එවං හොති: අහං
ඛො ඵතරහි ආකිණ්ණො විහරාමි, භික්ඛුහි භික්ඛුනිහි උපාසකෙහි
උපාසිකාහි රක්ඛ රාජමහාමෙත්තෙහි තිත්ථියෙහි තිත්ථියසාවකෙහි.
යනනුනාහං එකො ගණස්සා චූපකට්ඨො විහරෙයන්ති. සො විචිත්තං
සෙනාසනං හජති: අරක්ඛං රුක්ඛමුලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං
වනපඤ්ඤං අමෙත්තාකාසං පලාලපුඤ්ජං. සො අරක්ඛගුහො වා රුක්ඛමුල
ගුහො වා සුඤ්ඤගාරගුහො වා නිසීදති ජලඬං ආභුජිචා උජුං කායං
පණ්ඩාය පරිච්චිං සතිං උපට්ඨපෙඤ්ඤා.

1 පරිච්ඡේදා අනුමනො සොණ්ඩං සංහන්ති - මජ්ඣ.

මහණෙනි, එකල වනවැසි ඇත්රජනට මෙවන් සිතෙක් වෙයි: "මම සමාහි මම මහ ඇතුන් වීසිනුදු ඇතින්නන් වීසිනුදු නහඹු ඇතුන් වීසිනුදු ඇත්පොවවන් වීසිනුදු මුසුයෙම වෙසෙමි. සුන්දග් ඇති තණුදු කමි. ම වීසින් නතු-නතු කොට තැබු අතුකඩු කති. කැලැත් දිය ද බොමි. පැන්තොටට බට මාගේ සිරුර ගටමින් ඇතින්නෝ යෙති. මම ගණයාගෙන් එකලා වූයෙමි දුරු වූයෙමි වෙසෙමි නම යෙහකැ"යි.

හේ පසු කල්හි එකලා වූයේ ඇතගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයේ වෙසෙයි. නො සුන් දග් ඇති තණුදු කයි. ඔහු වීසින් නතු නතු කොට තැබු අතුකඩු නො කති. නො කැලැත් පැනුදු බොයි. පැන්තොටට බට ඔහුගේ සිරුර ඇතින්නෝ ගටා නො යෙත්. මහණෙනි, එ සමාහි වනවැසි ඇත්රජනට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි:

"මම වනාහි පෙර මහ ඇතුන් වීසිනුදු ඇතින්නන් වීසිනුදු නහඹු ඇතුන් වීසිනුදු ඇත්පොවවන් වීසිනුදු මුසුයෙම වීසිමි. සුන්දග් ඇති තණුදු කැයෙමි. මවීසින් නතු නතු කොට තැබු අතුකඩු කැ හ. කැලැත් පැනුදු පිමි. පැන්තොට වන් මාගේ සිරුර ඇතින්නෝ ගටමින් ගියහ. ඒ මම එකලා වූයෙමි ගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයෙමි වෙසෙමි. නො සුන් දක් තණුදු කමි. මා වීසින් නතු නතු කොට තැබු අතුකඩ ද (ඔහු) නො කත්. නො කැලැත් පැනුදු බොමි. ඇතින්නෝ නොට වන් ළා සිරුර ද නො ගටමින් යෙති." හේ සොඬින් අතුකඩක බීද මුන් අතුකඩින් කය පිරිමැද තුටු සින් ඇත්තේ කැසිලි නසයි.

මහණෙනි, එ සෙයින් ම යමි කලෙක්හි මහණ, මහණුන් වීසින් මෙහෙණන් වීසින් උවසුවන් වීසින් උවැසියන් ඒසින් රජු වීසින් රජමහ ඇමුනියන් වීසින් තොටුවන් වීසින් තොටුවාවන් වීසින් නො මුසු වූයේ වෙසේ ද, මහණෙනි, එසමයෙහි මහණ හට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: මම වනාහි මෙ සමාහි මහණුන් වීසින් මෙහෙණන් වීසින් උවසුවන් වීසින් උවැසියන් වීසින් රජුන් වීසින් රජමහ ඇමුනියන් වීසින් තොටුවන් වීසින් තොටු සව්වන් ඒසින් මුසුයෙම වෙසෙමි. මම එකලා වූයෙමි ගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයෙමි වෙසෙමි නම මනා"යි. හේ වනය, රුක්මුල ය, පර්වත ය, කදුරු ය, ගිරිඟුණ ය, සොහොන ය, වනපෙත ය, අභාවකායය, පිදුරුරැස ය යන වීචික්තයනාසන වෙසෙයි. හේ අරනට ගියේ වෙවයි, රුක්මුලට ගියේ වෙවයි, හිස්ගෙට ගියේ වෙවයි පළක් බැද සිරුර ඉදි වැ තබා ගෙන සිහි පෙරට කොට එළවා හිදියි.

සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පභාය විගතාභිජ්ඣන වෙනසා විහරති අභිජ්ඣාය විතං පරියොධෙති, ඛ්‍යාපාද පදෙසං පභාය අඛ්‍යාපනන විතො විහරති සඛ්ඛපාණභුතභිතානුකම්පි, ඛ්‍යාපාද පදෙසා විතං පරියොධෙති. ථීන මිඤ්ඤං පභාය විගතථීනමිඤ්ඤං විහරති ආලොකසඤ්ඤා සතො සම්පජානො, ථීනමිඤ්ඤං විතං පරියොධෙති, උඤ්චවකුකකුච්චං පභාය අනුඤ්ඤො විහරති අජ්ඣක්ඛං වූපසත්තවිතො. උඤ්චවකුකකුච්චා විතං පරියොධෙති, විචිකිච්ඡං පභාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අකථධංසථි කුසලෙසු ධම්මෙසු, විචිකිච්ඡාය විතං පරියොධෙති.

සො ඉමෙ පඤ්ඤා නිවරණෙ පභාය වෙනසො උපකතිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුඛධර්මකරණෙ විච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති.¹ විතකුච්චාරානං වූපසමා දුතියං ඤානං -පෙ- තතියං ඤානං -පෙ- චතුස්සං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති.

සඛ්ඛසො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ඛ්ඛමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති, ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති. සඛ්ඛ සො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම අනන්තං විඤ්ඤානත්ති, විඤ්ඤානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති, සඛ්ඛසො විඤ්ඤානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නත්ති කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සඛ්ඛසො ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, -පෙ- සඛ්ඛසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතිකකමම සඤ්ඤාවෙද්දික නිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති, පඤ්ඤාය වසා දිසවා ආසවා පරිකම්භො භොන්ති. සො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති ති.

1. සොණධං සංහරති - මජ්ඣ. කණ්ඩු. සංහන්ති- ස්‍යා

හේ උපාදනස්කන්ධලොකයෙහි අභිධ්‍යා දුර පහ වූ අභිධ්‍යා ඇති සිතින් වෙසෙයි. අභිධ්‍යායෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද සංඛ්‍යාත ප්‍රකෂිද්‍රෂ්‍ය දුර ව්‍යාපාද රහිත සිත් ඇතිගේ සර්වප්‍රාණභූතයන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇතිගේ වෙසෙයි, ව්‍යාපාදප්‍රදේශයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

ථිතමිඤ්ඤා දුර පහ වූ ථිතමිඤ්ඤා ඇතිගේ ආලොකසංඤා ඇතිගේ සිහි ඇතිගේ මනා නුවණ ඇතිගේ වෙසෙයි. ථිතමිඤ්ඤායෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උඤ්චවකුක්කුච්චය දුර නො වුහුටු සිතැතිගේ අධ්‍යාත්මයෙහි සන්තූන් සිතැතිගේ වෙසෙයි, උඤ්චවකුක්කුච්චයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. විචිකිච්ඡා දුර තරණය කළ විචිකිච්ඡා ඇතිගේ කුසල්දහම හි කප්ඤ්චමහාව (කෙසේද කෙසේද යන සැක) නැතිගේ වෙසෙයි, විචිකිච්ඡායෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

හේ විකොපක්ලෙශ වූ ප්‍රඥව දුර්වල කරන මේ පඤ්ඤිවරණයන් දුර කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ ම... ප්‍රථමධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙයි. හේ තුටුසිතැතිගේ (ක්ලෙශ) කණ්ඩුති නසයි. චිතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුප-ශමයෙන් ද්විතීයධ්‍යානයට ... තෘතීයධ්‍යානයට ... චතුර්ථධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙයි, හේ තුටුසිතැතිගේ ක්ලෙශකණ්ඩුති නසයි.

සර්වථායෙන් රූපසංඤාවන්ගේ ඉක්මවීමෙන් ප්‍රතිසසංඤාවන්ගේ අසනගමයෙන් නානාභවසංඤාවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් “ආකාශය අනන්තය”යි ආකාශානඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. තුටුසිතැති හේ ක්ලෙශකණ්ඩුති නසයි. සර්වථායෙන් ආකාශානඤ්ඤායතනය ඉක්මැ “විඤානය අනන්තය”යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. හේ තුටු සිතැත්තේ කෙලෙස් කැසිලි නසයි. සර්වථායෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මැ “කිසිවක් නැතැ”යි ආකිඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙයි. සර්වථායෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්මැ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි ... සර්වථායෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මැ සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධයට පැමිණ වෙසෙයි. ප්‍රඤාදෙනුදු දූක ඔහුගේ ආසුවයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. හේ තුටු සිතැතිගේ කෙලෙස් කැසිලි නසයි.

9. 1. 4. 10

තපුසසගහපති සුතතං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා මලකෙසු¹ චීභරති උරුවෙල කපපං නාම මලතානං² නිගමො. අඵ ඛො හගවා පුබ්බනභ සමයං භිවාසෙඤ්ඤා පත්තචීවරමාදය උරුවෙලකපං පිණ්ඩාය පාවිසී. උරුවෙල කපෙස පිණ්ඩාය වරිඤ්ඤා පච්ඡාහඤ්ඤා පිණ්ඩායතපටිකකතො ආයසමිතං ආනන්දං ආමංඝනසී. ‘ඉධෙව තච ඤා ආනන්දං භොගී, යචාභං මහාවනං අරෙඤ්ඤාගාභාමී දිවාචිභාරායා’ති එවං හතොති ඛො ආයසමා ආනන්දෙ හගවතො පච්චසෙසාසී. අඵඛො හගවා මහාවනං අරෙඤ්ඤාගතො අඤ්ඤාතරසමී රුකඤ්ඤා දිවාචිභාරං නිසීදී.

අඵ ඛො තපුසෙසා ගහපති යෙනායසමා ආනන්දෙ තෙනුපසබ්බමී. උපසබ්බමිඤ්ඤා ආයසමිතං ආනන්දං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමනං ගිසීදී. එකමනං ගිසිනො ඛො තපුසෙසා ගහපති ආයසමිතං ආනන්දං එතදවොච:

මයං හතො ආනන්ද, ගිහී කාමභොගී කාමාරාමා කාමරතා කාම සම්මුදිතා. තෙසං නො හතො, අමිඤ්ඤා ගිහීනං කාමභොගීනං කාමාරාමානං කාමරතානං කාමසම්මුදිතානං පපාතො වීඤ්ඤා ඛො යදීදං නෙකමමං. සුතං මෙතං හතො, ඉමසමී ධම්මචීනසෙ දුභරානං දුභරානං භික්ඛුනං නෙකමමෙ චිත්තං පකඤ්ඤාති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති. එතං සත්තන්ති පසසනං, නසීදං හතො ඉමසමී ධම්මචීනසෙ ගිකඤ්ඤා ඛො ජනෙන වීසභාගො යදීදං නෙකමමන්ති.

අඤ්ඤා ඛො එතං ගහපති, කථාපාභතං හගවතං දසසනාය, ආයාම ගහපති, යෙන හගවා තෙනුපසංකමිසාම, උපසබ්බමිඤ්ඤා හගවතො එතමඤ්ඤා ආරොචෙසාම. යථා නො හගවා ඛො කට්ඨසාති තථා නං ධාරෙසාමාති, එවං හතොති ඛො තපුසෙසා ගහපති ආයසමිතො ආනන්දසස පච්චසෙසාසී. අඵ ඛො ආයසමා ආනන්දෙ තපුසෙසන ගහපතිනා සඤ්ඤා යෙන හගවා තෙනුපසබ්බමී. උපසබ්බමිඤ්ඤා -පෙ-හගවතං එතදවොච:

1. මලකෙසු-මජ්ඣිමනිකායං, මලකෙසු-සා.
 2. මලතානං - මජ්ඣිමනිකායං, මලකානං-සා

9. 1. 4. 10

තපුස්සගහපති සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භ:ග්‍යවතුන් වහන්සේ මලක ජනපදයෙහි උරුවෙලකප්ප නම් මලකයන්ගේ නියමි- ගමහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුඳ්වාහ්න යෙහි හැඳ පෙරෙව් පාසිච්චුරු ගෙන උරුවෙලකප්පයට පිටු පිණිස වන්දේක. උරුවෙලකප්පයෙහි පිටු සිභා හැසිර පසුබතෙහි පිටුවායෙන් වැළැකුණාහු ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් ඇමතු සේක: “ආනන්දය, මම දිවාචාර පිණිස මහාවනයට යමිතාක් වදනෙමි නම් තෙපි ඒ තාක් ලෙහි ම රඳව”යි. වහන්ස, එසේ ය යි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් හට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලභවනයට වැද එක්තරා රුක් මුදලක දිවා චිහරණ සඳහා වැඩ හුන් සේක.

ඉක්බිති තපුස්ස ගාහපති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ යම් තෙනෙක්හි ද එහි එළැඹියේ ය. එළැඹ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවන් වැද එක්තරා ව හින. එකන්පස් ව හුන් තපුස්ස ගාහපති ආයුෂ්මත් අනඳතෙරුන් හට තෙල කී ය:

වහන්ස, ආනන්දයෙනි, ගාහප්ප වූ අපි කම්සුව විදුනාහු කාමයෙහි ඇලුණාහු කාමයෙහි වෛශයිත් ඇලුණාහු කාමයෙන් තුස්නාහු වම්හ. හිමියනි, කාමභෝගී වූ කාමාරාම වූ කාමරත වූ කාමප්පෙලික වූ හිහිගෙයි වසන ඒ අපට යම් මේ (ප්‍රමුච්ඡාසඛිඛ්‍යාත) නෛශ්ක්‍රමයෙක් වේ නම් එය ප්‍රපාතයක් මෙන් වැටහෙයි. වහන්ස, මේ ධර්මචිතයෙහි තෙල නෛශ්ක්‍රමයා ශාන්තය යි දක්නා වූ තරුණ තරුණ පැවිද්දන්ගේ සිත නෛශ්ක්‍රමයෙහි (අරමුණු උසයන්) නො බැස ගනියි. (එ අරමුණු කොට) පහදියි. (ඒහි ම) පිහිටියි. (සතුරු දහමුත්ගෙන්ද) මීදෙයි යන තෙල කරුණ මා විසින් අසනලද. වහන්ස, මේ ධර්මචිතයෙහි මහණුන්ගේ යම් මේ නෛශ්ක්‍රමයෙක් වේ නම් එය බොහෝදෙන සමග සහාග නොවන්නේයි.

ගාහපතිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේදක්ම පිණිස තෙලකපාදු:භාතයෙක් (කථාමුලයෙක්) දෙයි. ගාහපතිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙක්හි ද, එහි එළැඹේමු. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හට මෙ කරුණ සැල කරමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයෙකින් අපට පවසන සේක් නම් එසෙයින් එ ධර්මහ යි. එසේ ය වහන්සැයි තපුස්ස ගාහපති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවාට පිළිවදන් ඇස්වී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ තපුස්ස ගැහැවිහු සමඟ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තෙනෙක වූහු නම් එතනට එළැඹියහ. එළැඹ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කීහ:

අයං භනෙන, තපුසෙසා ගහපනී ඵවමාහ: මයං භනෙන ආනන්ද ගීහී කාමභොගී කාමාරාමා කාමාරතා කාමසම්මුදිතා. තෙසං නො භනෙන, අලභාතං ගීහීනං කාමභොගීනං කාමාරාමානං කාමරතානං කාම සම්මුදිතානං. පපාතො වීය බායනී යදිදං නෙකකම්මං. සුතං මෙතං භනෙන, ඉමසමී. ධම්මචීනයෙ දභරානං දභරානං හීනඛුනං නෙකකම්මෙ චිත්තං පකඛන්දනී පසීදනී සන්තීට්ඨනී විමුච්චනී එතං සත්තන්තී පසසනං¹ තසිදං භනෙන, ඉමසමී. ධම්මචීනයෙ හීනඛුනං ඛුනා ජනෙන විසභාගො යදිදං නෙකකම්මන්තී.

ඵවමෙතං ආනන්ද, ඵවමෙතං ආනන්ද, මයංමපී ඛො ආනන්ද, පුබ්බෙව සමෙබ්බාධා අනභියමබුද්ධියා ඛොධිසත්තෙසඤ්ච සතො එතදභොසී: ‘සාධු නෙකකම්මං, සාධු පච්චෙකො’නී. තසා මයහං ආනන්ද නෙකකම්මෙ චිත්තං න පකඛන්දනී නපසීදනී න සන්තීට්ඨනී න විමුච්චනී, එතං සත්තන්තී පසසතො, තසා මයහං ආනන්ද, එතදභොසී: කො නුඛො හෙතු, කො පච්චෙයො යෙන මෙ නෙකකම්මෙ චිත්තං න පකඛන්දනී නපසීදනී න සන්තීට්ඨනී න විමුච්චනී, එතං සත්තන්තී පසසතො. තසා මයහං ආනන්ද, එතදභොසී: කාමෙසු ඛො මෙ ආදීනචො අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබහුලීකතො, නෙකකම්මෙ ආනිසංසො අනධිගතො, සො ච මෙ අනාසෙචිතො. තසො නෙකකම්මෙ චිත්තං න පකඛන්දනී නපසීදනී න සන්තීට්ඨනී න විමුච්චනී එතං සත්තන්තී පසසතො.

තසා මයහං ආනන්ද, එතදභොසී: ‘සචෙ ඛො අහං කාමෙසු ආදීනචං දීඨො තං බහුලීකරෙයාං, නෙකකම්මෙ ආනිසංසං අධිගමෙ තමාසෙචෙයාං, යානං ඛො පනෙනා විජ්ජනී යං මෙ නෙකකම්මෙ චිත්තං පකඛන්දෙයා පසීදෙයා සන්තීට්ඨො විමුච්චෙයා එතං සත්තන්තී පසසතො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙන සමයෙන කාමෙසු ආදීනචං දීඨො තං බහුලමකාසීං, නෙකකම්මෙ ආනිසංසං අධිගමෙ තමාසෙචිං, තසා මයහං ආනන්ද, නෙකකම්මෙ චිත්තං පකඛන්දනී පසීදනී සන්තීට්ඨනී විමුච්චනී, ‘එතං සත්තන්තී’ පසසතො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙන සමයෙන විච්චෙච්ච කාමෙහි -පෙ- පදමං ක්කානං උපසම්පජ්ජ වීහරාමී. තසා මයහං ආනන්ද, ඉමීනා විහාරෙන වීහරතො කාමසහගතා සඤ්ඤා මනසිකාරා සමුද්චරන්තී. ස්වාසා මෙ භොනී දාබාධො. සෙයාපාපි ආනන්ද, සුඛිනො දුක්ඛං උප්පෙජ්ජයා යාවදෙව ආබාධාය, ඵවමෙවසා මෙ කාමසහගතා සඤ්ඤා මනසිකාරා සමුද්චරන්තී, ස්වාසා මෙ භොනී දාබාධො.

වහන්ස, මේ තසුසග ගැහැව් මෙසේ කියයි: “වහන්ස ආනන්දයෙනි, අපි කාමභෝගී, කාමාරාම, කාමරත, කාමසම්මුද්ධ වූ ගිහියමහ. වහන්ස, කාමභෝගී, කාමාරාම, කාමරත, කාමසම්මුද්ධ ගිහී වූ ඒ අපට මේ නෛෂ්ක්‍රමය (පැවිද්ද) ප්‍රපාතයක් මෙන් වැටහෙයි. මේ ධර්මචීනයෙහි තෙල (නෛෂ්ක්‍රමය) ශාන්තය යි දක්නා වූ තරුණ තරුණ පැවිද්දන්ගේ සිත නෛෂ්ක්‍රමයෙහි බැස ගොස්, පහදීයි, පිහිටයි, (ඒ අරමුණුකොට සතුරු දහමුත්ගෙන් ද) මිදෙයි යන තෙල පුවත මා වීසින් අසන ලද්දේ ය. වහන්ස, මේ ධර්මචීනයෙහි මහණුන්ගේ යම් මේ නෛෂ්ක්‍රමයෙක් වේ නම් ඒ මේ කරුණ බොහෝ දෙනා සමඟ අසඳය ය”යි.

ආනන්දය, තෙල කරුණ එසේ ම ය. ආනන්දය, තෙල කරුණ එසේ මැ යි. සමෙධාධියෙන් පෙර ම අභියම්බුද්ධා නො වූ බොධිසත්ථ වූ ම මට දු නෛෂ්ක්‍රමය මැනැව්, ප්‍රච්චේකය මැනැව් යන තෙල සිත වී ය. තෙල නෛෂ්ක්‍රමය ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත නෛෂ්ක්‍රමය කෙරෙහි නො පනීයි, නො පහදීයි, නො පිහිටයි, (ඒ අරමුණු කොට කෙලෙසුන්ගෙන්) නො මිදේ. ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත විය: “තෙල නෛෂ්ක්‍රමය ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් හෙයකින් නෛෂ්ක්‍රමයෙහි නො පනී ද, නො පහදී ද, නො පිහිටා ද, (ඒ අරමුණු කොට කෙලෙසුන් කෙරෙන්) නො මිදේ ද, එයට හෙතු කවර ප්‍රත්‍ය ය කවරැ”යි. ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය.: “මා වීසින් කාමයන්හි ආදීනව නො දක්නා ලද ම ය. හෙ ද මා වීසින් අබහුලිකාත ය, නෛෂ්ක්‍රමයෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද, හෙ ද මා වීසින් ආදරයෙන් සෙවන නො කරන ලද, එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත නෛෂ්ක්‍රමයෙහි නො බැස ගනීයි. නො පහදීයි, නො පිහිටයි, (කෙලෙසුන් ගෙන්) නො මිදෙයි”.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “ඉදින් මම කාමයන්හි ආදීනව දක එය බහුල කරනෙමි නම් නෛෂ්ක්‍රමයෙහි අනුසස් ලැබ එය අවබෝධ කරනෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත නෛෂ්ක්‍රමයෙහි යම් හෙයකින් බැසගන්නේ ය, පහදීන්නේ ය, පිහිටන්නේ ය, (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත්ම ය.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි කාමයන්හි ආදීනව දක එය බහුල කෙළෙමි. නෛෂ්ක්‍රමයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසේවන කෙළෙමි. තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත නෛෂ්ක්‍රමයෙහි පනීයි, පහදීයි, පිහිටයි. (ඒ අරමුණුකොට කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... පුරම ධ්‍යානයට එළැඹි වෙසෙමි. ආනන්දය, මේ විහරණයෙන් වෙසෙන ඒ මට කාමසහගත සංඤ්ජනස්කාරයෝ (මනොචාරයෙහි) හැසිරෙත්. ඒ මට ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, යම් සේ සුව ඇතියහට හුදු ආබාධ පිණිසම යුක් උපදනේ ද, එපරිද්දෙන් ම ඒ මට කාමසහගතසංඤ්ජනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. ඒ මට ආබාධ වෙයි.

තසං මයං ආනන්ද, එතදහොසි: “යනත්තනාහං චිතකක-
ච්චාරානං චූපසමා-පෙ-දුතියං කුමානං උපසමපජ්ජ චිහරෙයානති” තසං
මයං ආනන්ද, අච්චකෙක චිත්තං න පසංඛන්ති, නපපසිදති, න සන්තිට්ඨති,
න චිත්තවති “එතං සත්තනති” පසසන්තො.

තසං මයං ආනන්ද, එතදහොසි: “කො ණු ඛො හෙතු, කො පච්චයො
යෙන මෙ අච්චකෙක චිත්තං න පසංඛන්ති, නපපසිදති, න සන්තිට්ඨති,
න චිත්තවති “එතං සත්තනති” පසසන්තො.

තසං මයං ආනන්ද, එතදහොසි: “චිතකෙකස්ස ඛො මෙ ආදීනවො
අදිට්ඨො, ඤො ච මෙ අබ්හුච්චකන්තො, අච්චකෙක ආනිසංසො අනධි-
ගතො, ඤො ච මෙ අනාසෙවිතො. තසො මෙ අච්චකෙක චිත්තං න
පසංඛන්ති, නපපසිදති, න සන්තිට්ඨති, න චිත්තවති “එතං සත්තනති”
පසසන්තො.

තසං මයං ආනන්ද එතදහොසි: “සචෙ ඛො අහං චිතකෙකස්ස
ආදීනවං දිස්වා නං බහුච්චකරෙයං අච්චකෙක ආනිසංසං අධිගමම
තමාසෙවෙයං, යානං ඛො පනො විජ්ජති යං මෙ අච්චකෙක චිත්තං
පසංඛන්තියං, පසිදෙයං, සන්තිට්ඨෙයං, චිත්තවෙයං ‘එතං සත්තනති’
පසසන්තො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන චිතකෙකස්ස ආදීනවං
දිස්වා නං බහුච්චකාසිං. අච්චකෙක ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවිං. තසං
මයං ආනන්ද, අච්චකෙක චිත්තං පසංඛන්ති, පසිදති, සන්තිට්ඨති, චිත්තවති
‘එතං සත්තනති’ පසසන්තො

2. ඤො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන චිතකකච්චාරානං චූපසමා
-පෙ- දුතියං කුමානං උපසමපජ්ජ චිහරෙයානති, තසං මයං ආනන්ද, ඉච්චනා
චිහාරෙන චිහරන්තො චිතකකසහගතො සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්ති.
ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො සෙයාථාපි ආනන්ද, සුඛිතො දුක්ඛං
උපපජ්ජෙයං යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවස්ස මෙ චිතකකසහගතො
සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්ති, ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො.

තසං මයං ආනන්ද, එතදහොසි: “යනත්තනාහං පිතියා ච චිරාගා
-පෙ-තතියං කුමානං උපසමපජ්ජ චිහරෙයානති. තසං මයං ආනන්ද,
භිපපිතීකෙ චිත්තං න පසංඛන්ති, නපපසිදති, න සන්තිට්ඨති, න චිත්තවති
“එතං සත්තනති” පසසන්තො. තසං මයං ආනන්ද, එතදහොසි, “කො
ණු ඛො හෙතු ඤො පච්චයො, යෙන මෙ භිපපිතීකෙ චිත්තං න පසංඛන්ති,
නපපසිදති, න සන්තිට්ඨති, න චිත්තවති “එතං සත්තනති” පසසන්තො.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “මම චිත්තවිචාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන්... දෙවෙනි ධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත අචිත්තක අචිචාරයෙහි නො පනිසි, නො පහදිසි, නො පිහිටයි, (කෙලෙසුන්ගෙන්) නො මිදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “තෙල ශාන්ත ය යි දක්නා වූ මාගේ සිත අචිත්තක අචිචාරයෙහි යම්හෙයෙකින් නො පනීද, නො පහදීද, නො පිහිටාද, නො මිදේද, එයට හෙතු කවරේද, ප්‍රත්‍යය කවරේද”යි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “මා විසින් චිත්තක (චිචාර) යන්හි ආදීනවය නො දක්නා ලද ය. හේ මා විසින් අබහුලීකෘත ද වෙයි. අචිත්තක (අචිචාර) යෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද ය. හේ මා විසින් අනාසෙවිත ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්ත ය යි දක්නා වූ මාගේ සිත අචිත්තක අචිචාරයෙහි නො බැසගනිසි, නො පහදිසි, නො පිහිටයි, නො මිදෙයි.”

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “ඉදින් මම චිත්තක (චිචාර) යන්හි ආදීනව දැක එය බහුල කරන්නෙමි නම් අචිත්තකයෙහි; අනුසස් අවබෝධ කොට එය හප්තය කරනෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් හෙයෙකින් අචිත්තක අචිචාරයෙහි බැස ගනිසි, පහදිසි, පිහිටයි, මිදෙයි යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වෙ මැ යි.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි චිත්තවිචාරයන්හි ආදීනව දැක එය බහුල කෙළෙමි. අචිත්තක (අචිචාර) යෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කෙළෙමි, ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත අචිත්තක අචිචාරයෙහි බැස ගනිසි, පහදිසි, පිහිටයි, මිදෙයි.

2. ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි චිත්තවිචාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන් දෙවෙනි ධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙමි. ආනන්දය, මේ විභාරයෙන් වසන්නාවූ ඒ මට චිත්තකසහගත සංඥමනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. උය මට ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, යමසේ සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිසම දුක උපදනේද, එසෙයින් ම ඒ මට චිත්තකසහගත මනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. උය මට ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “මම ප්‍රීතිහුගේ විරාගයෙන්... තෙවන ධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත භිෂ්ප්‍රීතික ධ්‍යානයෙහි නො පනිසි. නො පහදිසි. නො පිහිටයි. නො මිදෙයි. ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් හෙයෙකින් නිෂ්ප්‍රීතික ධ්‍යානයෙහි නො බැසගනීද, නො පහදීද, නො පිහිටාද, නො මිදේද, හොතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිමැ”යි.

තස්ස මඤ්ඤං ආනන්ද, එතදභොසී: පිතියා ඛො මෙ ආදීනවො අදීට්ඨො, සො ච මෙ අබ්භුලීකතො. නිපජිතීකෙ ආනිසංසො අනධිගතො සො ච මෙ අනාපෙචීතො. තස්මා මෙ නිපජිතීකෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති නප්පසීදති න සන්තීට්ඨති න විමුච්චති "එතං සත්ත"න්ති පසස්සතො.

තස්ස මඤ්ඤං ආනන්ද එතදභොසී: "සචෙ ඛො අහං පිතියා ආදීනවං දීඨවා නං බ්භුලීකරෙය්‍යං, නිපජිතීකෙ ආනිසංසං අධිගච්ච කමාසෙවෙය්‍යං යානං ඛො පනෙතං විජුතී, යං මෙ නිපජිතීකෙ චිත්තං පක්ඛන්දෙය්‍යං පසීදෙය්‍යං, සන්තීට්ඨෙය්‍යං විමුච්චෙය්‍යං "එතං සත්තන්ති" පසස්සතො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන පිතියා ආදීනවං දීඨවා නං බ්භුලමකාසීං. නිපජිතීකෙ ආනිසංසං අධිගච්ච කමාසෙවීං. තස්ස මඤ්ඤං ආනන්ද, නිපජිතීකෙ චිත්තං පක්ඛන්දුති පසීදති සන්තීට්ඨති විමුච්චති එතං සත්තන්ති පසස්සතො.

3. සො ඛො අහං ආනන්ද, පිතියා ච වීරාභා -ඵප-තතීයං ක්ඛානං උපසමපජ්ජ වීහරාමී. තස්ස මඤ්ඤං ආනන්ද, ඉමීනා වීහාරෙත වීහරතො පිතීසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්චරන්ති ස්වාසස මෙ භොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, සුචිතො දුක්ඛං උපපජ්ජෙය්‍යං යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවස මෙ පිතීසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්චරන්ති, ස්වාසස මෙ භොති ආබාධො.

තස්ස මඤ්ඤං ආනන්ද, එතදභොසී: 'යනනුනාහං සුඛස්ස ච පහානා -ඵප- චතුස්සං ක්ඛානං උපසමපජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති. තස්ස මඤ්ඤං ආනන්ද, අදුක්ඛමසුඛෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති, නප්පසීදති, න සන්තීට්ඨති, න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසස්සතො.

තස්ස මඤ්ඤං ආනන්ද එතදභොසී: 'කො නු ඛො හෙතු, කො පච්චයො යෙන මෙ අදුක්ඛමසුඛෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති, නප්පසීදති න සන්තීට්ඨති න විමුච්චති' එතං සත්ත'න්ති පසස්සතො.

තස්ස මඤ්ඤං ආනන්ද, එතදභොසී: 'උපෙක්ඛාසුඛෙ ඛො මෙ ආදීනවො අදීට්ඨො, සො ච මෙ අබ්භුලීකතො. අදුක්ඛමසුඛෙ ච ආනිසංසො අනධිගතො, සො ච මෙ අනාපෙචීතො. තස්මා මෙ අදුක්ඛමසුඛෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති, නප්පසීදති, න සන්තීට්ඨති, න විමුච්චති "එතං සත්ත"න්ති පසස්සතො.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "මා විසින් ප්‍රිතිහුගේ ආදීනව නො දක්නා ලද ය. හෙ මා විසින් අබහුලිකෘත ද වෙයි. නිෂ්ප්‍රීතික-ධ්‍යානයෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද ය. හෙ මා විසින් අනාපෙච්ඡිත ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මා ගේ සිත නිෂ්ප්‍රීතික ධ්‍යානයෙහි නො බැස ගනියි, නො පහදියි, නො පිහිටියි, නො මිදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "ඉදින් මම ප්‍රිතිහුගේ දෙස් දක එය බහුල කරනෙමි නමි නිෂ්ප්‍රීතික ධ්‍යානයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කෙරෙමි නමි තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මා ගේ සිත නිෂ්ප්‍රීතික ධ්‍යානය කෙරෙහි යම්භෙයෙකින් බැසගන්නේ ය, පහදින්නේ ය, පිහිටන්නේ ය, මිදෙන්නේ ය, යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වෙ මැ යි.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි ප්‍රිතිහුගේ දෙස් දක එය බහුල කෙළෙමි. ප්‍රීතිවීරහිත ධ්‍යානයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කෙළෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මා ගේ සිත නිෂ්ප්‍රීතික ධ්‍යානයෙහි පනියි, පහදියි, පිහිටියි, මිදෙයි.

3. ආනන්දය, ඒ මම ප්‍රිතිහුගේ විරාගයෙන්...තෘතීය ධ්‍යානයට එළැඹ වෙපයමි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන ඒ මට ප්‍රීතිසහගත සංඤ මනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. හෙ ඒ මට ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, යම් සේ සුවආකීයනට ආබාධ පිණිස ම දුක උපදන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම ඒ මට ප්‍රීතිසහගත සංඤමනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. හේ ඒ මට ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "මම සුබයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්... සිවු වන ධ්‍යානයට එළැඹ වෙසෙමි නමි යෙහෙකැ"යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත අදුඛඅසුඛයෙහි නො බැස ගනියි. නො පහදියි. නො පිහිටියි. නො මිදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත යම් භෙයෙකින් අදුඛඅසුඛයෙහි නො පනී ද, නො පහදී ද, නො පිහිටා ද, නො මිදේ ද, එයට හෙතු කවර, ප්‍රත්‍යය කවර යත්:

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: "උපෙක්ෂාසුඛයෙහි ආදීනව මා විසින් නො දක්නා ලද ය. හෙ මා විසින් අබහුලිකෘත ද වෙයි. අදුඛ අසුඛයෙහි අනුසස් අවබෝධ නොකරන ලද ය. හෙ මා විසින් අනාපෙච්ඡිත ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත අදුඛඅසුඛයෙහි නො බැස ගනියි, නො පහදියි, නො පිහිටියි, නො මිදෙයි."

තස්‍ය මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: ‘සචෙ ඛො අහං උපෙකඛාසුඛෙ ආදීනවං දීඨවා තං බහුලීකරෙයාං, අදුකෙඛමසුඛෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවෙයාං, ධානං ඛො පනෙතං වීජ්ජති, යං මෙ අදුකෙඛමසුඛෙ වීක්ඛං පකඛන්දෙයා පසීදෙයා සන්තිට්ඨෙයා විමුච්චෙයා ‘එතං සන්ත’න්ති’ පසසතො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන උපෙකඛාසුඛෙ ආදීනවං දීඨවා තං බහුලමකාසිං, අදුකෙඛමසුඛෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවිං, තස්‍ය මයහං ආනන්ද අදුකෙඛමසුඛෙ වීක්ඛං පකඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති ‘එතං සන්ත’න්ති පසසතො,

4. සො ඛො අහං ආනන්ද අපරෙත සමයෙන සුඛස්‍ය ච පහානා-පෙ-වතුඤ්ඤා කුඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරාමි. තස්‍ය මයහං ආනන්ද ඉච්ඡා විහාරෙත විහරතො උපෙකඛාසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුදවරන්ති. සවාසං මෙ හොති ආබාධො. සෙයාථාපි ආනන්ද සුඛිතො දුකඛං උපපජ්ජෙය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවස්‍ය මෙ උපෙකඛාසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුදවරන්ති, සවාසං මෙ හොති ආබාධො.

තස්‍ය මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: ‘යනනුනාහං සඛඛසො රූපසඤ්ඤා නං -පෙ- අනන්තො ආකාසොති, ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරෙයා’න්ති, තස්‍ය මයහං ආනන්ද, ආකාසානඤ්ඤායතනෙ වීක්ඛං න පකඛන්දති නපසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති ‘එතං සන්ත’න්ති පසසතො.

තස්‍ය මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: ‘කො නු ඛො හෙතු, කො පට්ඨයො යෙන මෙ ආකාසානඤ්ඤායතනෙ වීක්ඛං න පකඛන්දති නපසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති ‘එතං සන්ත’න්ති පසසතො.

තස්‍ය මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: ‘රූපෙසු ඛො මෙ ආදීනවො අදීට්ඨො, සො ච මෙ අබහුලීකතො. ආකාසානඤ්ඤායතනෙ අනිසංසො අනධිගතො. සො ච මෙ අනාසෙවීතො. තස්මා මෙ ආකාසානඤ්ඤායතනෙ වීක්ඛං න පකඛන්දති නපසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති ‘එතං සන්ත’න්ති පසසතො.

තස්‍ය මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: ‘සචෙ ඛො අහං රූපෙසු ආදීනවං දීඨවා තං බහුලීකරෙයාං; ආකාසානඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවෙයාං, ධානං ඛො පනෙතං වීජ්ජති යං මෙ ආකාසානඤ්ඤායතනෙ වීක්ඛං පකඛන්දෙයා පසීදෙයා සන්තිට්ඨෙයා විමුච්චෙයා ‘එතං සන්ත’න්ති පසසතො.

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “ඉදින් මම උපෙක්ඛාසුට්ඨයෙහි ආදීනව දක එය බහුල කරන්නම් නම් අදුක්ඛ අසුඛයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආදායවන කරන්නම් නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මා ගේ සිත යම් හෙයකින් අදුක්ඛ අසුඛයෙහි පනින්නේය, පහදින්නේය, පිහිටන්නේය, මිදෙන්නේය, යන තෙල කරුණ ඇත් මය”.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි උපෙක්ඛාසුට්ඨයෙහි ආදීනව දක එය බහුල කෙළෙමි. අදුක්ඛ අසුඛයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආදායවන කෙළෙමි. තෙල ශාන්තය යි දක්නා ඒ මාගේ සිත අදුක්ඛ අසුඛයෙහි පනියි, පහදීයි, පිහිටයි, මිදෙයි.

4. ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි සුඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්... සිවුවන ධ්‍යානයට එළැඹ වෙමෙමි. ආනන්දය, මේ විභාරයෙන් වසන්නා වූ ඒ මම උපෙක්ඛාසග්ගසංඤ්චනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. හේ ඒ මම ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, යම් සේ සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිස ම දුක උපදනේ ද, එපරිදි ම ඒ මම උපෙක්ඛාසග්ගසංඤ්චනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. හේ ඒ මම ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “මම සර්වද්‍රකාරයෙන් රූප-යංඤ්චන්ගේ..... ආකාශය අනන්තය යි ආකාශානඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙමෙමි. නම් යෙහෙකැ” යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි නො බැස ගනීයි, නො පහදීයි, නො පිහිටයි, නො මිදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් හෙයකින් ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි නො පනී ද, නො පහදීයි ද, නො පිහිටා ද, නො මිදේ ද, එයට හෙතු කවර, ප්‍රත්‍යය කවර යත්:

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “මා විසින් රූපයන්හි දෙස නො දක්නා ලද ය. එ මා විසින් අබහුලීකෘත ද වෙයි. ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද ය. එ මා විසින් අනාසෙවිත ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි නො පනීයි, නො පහදීයි, නො පිහිටයි, නො මිදෙයි.”

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “ඉදින් මම රූපයන්හි ආදීනව දක එය බහුලකරන්නම් නම් ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආදායවන කරන්නම් නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් හෙයකින් ආකාශානඤ්ඤායතනයෙහි බැස ගන්නේ ය, පහදින්නේ ය, පිහිටන්නේ ය, මිදෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විදාමාන වේ මැ යි.

සො ඛො අභං ආනඤ්ඤා, අපරෙත සමයෙන රූපෙසු ආදීනවං දිස්වා තං බහුලමකාසිං, ආකාසානඤ්ඤායතනෙන ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවිං, තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, ආකාසානඤ්ඤායතනෙන විතං පඤ්ඤානි පසිද්ධි සන්තිධිති විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

සො ඛො අභං ආනඤ්ඤා, සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතීක්කමා -පෙ- අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ චිත්තං. තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, ඉථිතා විභාරෙන විහරතො රූපසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසා මෙ භොති ආබාධො. සෙයාපාපි ආනඤ්ඤා, සුඛිතො දුක්ඛං උපපජ්ජයා, යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවසා මෙ රූපසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති, ස්වාසා මෙ භොති ආබාධො.

තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, එතදභොසි: යනනුනාහං සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතීක්කමම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං. උපසම්පජ්ජ විහරෙයානති.' තස්ස මයං ආනඤ්ඤා විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙන විතං න පඤ්ඤානි නපසිද්ධිති න සන්තිධිති න විමුච්චති එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, එතදභොසි: 'කො නු ඛො භෙතු, කො පච්චයො, යෙන මෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙන විතං න පඤ්ඤානි නපසිද්ධිති න සන්තිධිති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, එතදභොසි: ආකාසානඤ්ඤායතනෙන ඛො මෙ ආදීනවො අදීට්ඨො, සො ච මෙ අබහුලිකතො. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙන ච ආනිසංසො අනධිගතො යො ච මෙ අනාසෙවිතො. තස්මා මෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙන විතං න පඤ්ඤානි නපසිද්ධිති න සන්තිධිති න විමුච්චති' 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

සචෙ ඛො අභං ආකාසානඤ්ඤායතනෙන ආදීනවං දිස්වා තං බහුලිකරෙයාං, විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙන ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවෙයාං, යානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං මෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙන විතං පඤ්ඤානෙයා පසිද්ධෙයා සන්තිධෙයා විමුච්චෙයා 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

සො ඛො අභං ආනඤ්ඤා, අපරෙත සමයෙන ආකාසානඤ්ඤායතනෙන ආදීනවං දිස්වා තං බහුලමකාසිං, විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙන ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවිං. තස්ස මයං ආනඤ්ඤා, විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනෙන විතං පඤ්ඤානි පසිද්ධි සන්තිධිති විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි රූපයන්හි දෙස් දැක එය බහුල කෙළෙමි. ආකාසානඝ්‍රායතනයෙහි අනුසස් සාක්ෂාත් කොට එය ආදරයෙන් සෙව්වෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත ආකාසානඝ්‍රායතනයෙහි බැස ගනියි, පහදියි, පිහිටියි, ඒදෙයි.

5. ආනන්දය, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥවන්තේ සමතිත්‍රමයෙන් (කසිණුත්සාවික) ආකාසය අනන්තය යි ආකාසානඝ්‍රායතනයට එළැඹ වෙසෙමි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන්තා වූ ඒ මට රූපසහගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. එ මට ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිස ම යම්සේ දුක උපදනේ ද, එසෙයින් ම මට රූපසහගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ හැසිරෙත්. එ මට ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “මම සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාසානඝ්‍රායතනය ඉක්මවා (ආකාසාරමමණ) විඤ්ඤාණය අනන්ත යි විඤ්ඤාණඝ්‍රායතනයට එළැඹ වෙසෙමි නම් යෙහෙකැ” යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්ත යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත විඤ්ඤාණඝ්‍රායතනයෙහි නො පනියි, නො පහදියි, නො පිහිටියි, නො ඒදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම්හෙයෙකින් විඤ්ඤාණඝ්‍රායතනයෙහි නො පනීද, නො පහදීද, නො පිහිටාද, නො මිදේද එයට හෙතු කවර, ප්‍රත්‍යය කවර යත්:

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “මා විසින් ආකාසානඝ්‍රායතනයෙහි ආදීනවය නො දක්නා ලද ය. එ මා විසින් අබහුලිකාත ද වෙයි. විඤ්ඤාණඝ්‍රායතනයෙහි අනුසස්ද නො ලබන ලද ය. මා විසින් එ අනාසෙවිත ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත විඤ්ඤාණඝ්‍රායතනයෙහි නො බැස ගනියි, නො පහදියි; නො පිහිටියි, නො ඒදෙයි.

ඉදින් මම ආකාසානඝ්‍රායතනයෙහි ආදීනව දැක එය බහුලකරන්නෙමි නම් විඤ්ඤාණඝ්‍රායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කරන්නෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත යම් හෙයෙකින් විඤ්ඤාණඝ්‍රායතනයෙහි පනින්නේ ය, පහදින්නේ ය, පිහිටින්නේ ය, ඒදෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇත් ම ය.”

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි ආකාසානඝ්‍රායතනයෙහි ආදීනව දැක එය බහුල කෙළෙමි. විඤ්ඤාණඝ්‍රායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කෙළෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත විඤ්ඤාණඝ්‍රායතනයෙහි බැස ගනියි, පහදියි, පිහිටියි, ඒදෙයි.

6. සො ඛො අහං ආනන්ද, සබ්බසො ආකාසානක්ඛායතනං සමතික්කමම අනන්තං වීඤ්ඤාණන්ති වීඤ්ඤාණක්ඛායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරාමී. තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද, ඉමිනා වීභාරෙන වීහරතො ආකාසානක්ඛායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො. සෙය්‍යාපාපි ආනන්ද, සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවසං මෙ ආකාසානක්ඛායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො.

තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද එතදභොසී: ‘යනුනාහං සබ්බසො වීඤ්ඤාණක්ඛායතනං සමතික්කමම නන්ති කිඤ්චිති ආකික්ඛාඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍ය’න්ති. තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද, ආකික්ඛාඤ්ඤායතනෙ චිත්තං න පසංඤ්ඤති නපසිද්ධති න සන්තිධිති න විමුච්චති ‘එතං සත්ත’න්ති පසස්සො.

තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද, එතදභොසී: කො නු ඛො හෙතු, කො පච්චයො, යෙන මෙ ආකික්ඛාඤ්ඤායතනෙ චිත්තං න පසංඤ්ඤති, නපසිද්ධති, න සන්තිධිති, න විමුච්චති ‘එතං සත්ත’න්ති පසස්සො. තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද එතදභොසී: “වීඤ්ඤාණක්ඛායතනෙ ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො. සො ච මෙ අබ්හුජිතතො, ආකික්ඛාඤ්ඤායතනෙ ච ආනිසංසො අනධිගතො, සො ච මෙ අනාසෙවිතො. තස්මා මෙ ආකික්ඛාඤ්ඤායතනෙ චිත්තං න පසංඤ්ඤති, නපසිද්ධති, න සන්තිධිති, න විමුච්චති ‘එතං සත්ත’න්ති පසස්සො.

තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද එතදභොසී: ‘සච ඛො අහං වීඤ්ඤාණක්ඛායතනෙ ආදීනවං දිස්වා නං බ්හුජිතරෙය්‍යං, ආකික්ඛාඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවෙය්‍යං, ධානං ඛො පනතං විජ්ජති යං මෙ ආකික්ඛාඤ්ඤායතනෙ චිත්තං පසංඤ්ඤෙය්‍ය පසිද්දෙය්‍ය සන්තිට්ඨෙය්‍ය විමුච්චෙය්‍ය “එතං සත්ත’න්ති පසස්සො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙන සමයෙන වීඤ්ඤාණක්ඛායතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බ්හුජලිකාසීං ආකික්ඛාඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවිං, තස්ස මයහං ආනන්ද ආකික්ඛාඤ්ඤායතනෙ චිත්තං පසංඤ්ඤති පසිද්ධති සන්තිධිති විමුච්චන්ති ‘එතං සත්ත’න්ති පසස්සො.

7. සො ඛො අහං ආනන්ද සබ්බසො වීඤ්ඤාණක්ඛායතනං සමතික්කමම නන්ති කිඤ්චිති ආකික්ඛාඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරාමී. තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද, ඉමිනා වීභාරෙන වීහරතො වීඤ්ඤාණක්ඛායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ හොති ආබාධො.

6. ආනන්දය, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාශානඝ්‍රායතනය ඉක්මවා විශුද්ධඝ්‍රායතනයට එළැඹවෙමි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන්තා වූ ඒ මම ආකාශානඝ්‍රායතනයහගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ හැඳිරෙන්. හේ ඒ මම ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, සුවඥනියහට ආබාධ පිණිස ම යම්යේ දක උපදනේ ද, එයේ ම ඒ මම ආකාශානඝ්‍රායතන-හගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ හැඳිරෙන්. හේ ඒ මම ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “මම සර්වප්‍රකාරයෙන් විශුද්ධඝ්‍රායතනය ඉක්මවා කිසිවක් නැතැයි ආකිඝ්‍රායතනයට එළැඹ වෙමි නම් යෙහෙනැ”යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත ආකිඝ්‍රායතනයෙහි නො බැස ගනියි, නො පහදියි, නො පිහිටියි. නො මිදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම්හෙයෙකින් ආකිඝ්‍රායතනයෙහි නො පනියි ද, නො පහදියි ද, නො පිහිටියි ද, නො මිදෙයි ද එයට හෙතු කවර, ප්‍රත්‍යය කවර යත්:

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “මා විසින් විශුද්ධඝ්‍රායතනයෙහි ආදීනවය නොදක්නා ලද ය. හෙ ද මා විසින් අබහුලිකාතය. ආකිඝ්‍රායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද ය, හේ මා විසින් සෙවිත ද නො වේ. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත ආකිඝ්‍රායතනයෙහි නො බැස ගනියි, නො පහදියි, නො පිහිටියි, නො මිදෙයි”

ආනන්දය, ඒ මම තෙල සිත වී ය: “ඉදින් මම විශුද්ධඝ්‍රායතනයෙහි ආදීනව දක එය බහුල කරනෙමි නම් ආකිඝ්‍රායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කරනෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම්හෙයෙකින් ආකිඝ්‍රායතනයෙහි බැස ගන්නේ ය, පහදන්නේ ය, පිහිටන්නේ ය, මිදෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වේ ම ය.”

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි විශුද්ධඝ්‍රායතනයෙහි දෙස් දක එය බහුල කෙළෙමි. ආකිඝ්‍රායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කෙළෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත ආකිඝ්‍රායතනයෙහි බැස ගනියි, පහදියි, පිහිටියි, මිදෙයි.

7. ආනන්දය, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් විශුද්ධඝ්‍රායතනය ඉක්මවා කිසිවක් නැතැයි ආකිඝ්‍රායතනයට එළැඹ වෙමි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන්තා වූ ඒ මම විශුද්ධඝ්‍රායතනයහගත වූ සංඥමනස්කාරයෝ හැඳිරෙන්. හේ ඒ මම ආබාධ වෙයි.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජෙය්‍ය යාවදෙව ආබ්‍යාධාය, එවිමෙව සස මෙ විඤ්ඤාණකඝායනනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසා මෙ භනාති ආබ්‍යාධො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, එතදභොසි: 'යනත්තාභං සබ්බසො ආකිඤ්ඤාසුයතනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය'න්ති. තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනෙ විහ්‍යං න පකඛන්ති, නපසීදති, න සන්තිධ්වති, න විමුච්චති, 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, එතදභොසි: 'කො නුඛො භොතු, කො පච්චයො, යෙන මෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනෙ විහ්‍යං න පකඛන්ති නපසීදති න සන්තිධ්වති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, එතදභොසි: ආකිඤ්ඤාසුයතනෙ ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො, යො ච මෙ අබ්‍රුජිකතො, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනෙ ආතිසංයො අනධිගතො, යො ච මෙ අනාසෙවීතො. තස්මා මෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනෙ විහ්‍යං න පකඛන්ති නපසීදති න සන්තිධ්වති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මය්‍යං ආනන්ද, එතදභොසි: 'සචෙ ඛො අභං ආකිඤ්ඤාසුයතනෙ ආදීනවං දිස්වා නං බ්‍රුජිකරෙය්‍යං, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනෙ ආතිසංයං අධිගමම තමාසෙවෙය්‍යං, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ඣතිසං මෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනෙ විහ්‍යං පකඛන්ති, පසීදෙය්‍ය, සන්තිට්ඨෙය්‍ය, විමුච්චෙය්‍ය, 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

සො ඛො ආභං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන ආකිඤ්ඤාසුයතනෙ ආදීනවං දිස්වා නං බ්‍රුජමකාසිං. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනො ආතිසංයං අධිගමම තමාසෙවිං, තස්ස මය්‍යං ආනන්ද නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසතනෙ විහ්‍යං පකඛන්ති පසීදති සන්තිධ්වති විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

ආනන්දය, සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිසම යමිසේ දුක උපදනේ ද, එසෙයින් ම ඒ මට විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසහගත වූ සංඤ්ඤාමනස්කාරයෝ හැසිරෙති. හේ ඒ මට ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙලසිත වී ය: “මම සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට එළැඹ වෙසෙමි නමි යෙහෙකැ”යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි නො පනියි, නො පහදී යි, නො පිහිටයි, නො මීදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙලසිත වී ය: “තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යමිහෙයෙකින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි නො පනී ද, නො පහදී ද, නො පිහිටා ද, නො මීදේ ද, එයට හෙතු කවර ප්‍රත්‍යය කවර යත්:

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “මා විසින් ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤායතනයෙහි ආදීනවය නො දක්නා ලද ය. මා විසින් හේ අබහුලිකාත ද වෙයි. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අනධිගත වෙයි. මා විසින් හේ අනාසෙවිත ද වෙයි. එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි නො පනියි, නො පහදී යි, නො පිහිටයි, නො මීදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙලසිත වී ය: “ඉදින් මම ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤායතනයෙහි ආදීනවය දැක එය බහුල කරනෙමි නමි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය අදරින් සෙවුනෙමි නමි තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යමිහෙයෙකින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි පනින්තෝ ය, පහදින්තෝ ය, පිහිටන්තෝ ය, මීදෙන්තෝ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වේ ම ය.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤායතනයෙහි ආදීනව දැක එය බහුල කෙළෙමි. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කෙළෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි පනියි, පහදී යි, පිහිටයි, මීදෙයි.

8. සො ඛො අහං ආනන්ද, සබ්බසො ආකිඤ්ඤස්සයතනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරාමී, තස්ස මයං ආනන්ද, ඉච්ඡිතො විහරෙත විහරතො ආකිඤ්ඤස්සයතන සහගතො සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්ධරන්තී' සවාසස මෙ හොති ආබාධො. සෙය්‍යරාපි ආනන්ද, සුඛිතො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවසස මෙ ආකිඤ්ඤස්සයතනසහගතො සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්ධරන්තී. සවාසස මෙ හොති ආබාධො.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'යනනුනාහං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤස්සයතනං සමතික්කමම සඤ්ඤා වෙදධිතනි'රොධං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යානති' තස්ස මයහං ආනන්ද, සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ විහං න පසබ්බන්ති, නපසිද්ධති න සන්ති'ඛති, න විමුච්චති, 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'කො නුඛො හෙතු, කො පච්චයො, යෙන මෙ සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ විහං න පසබ්බන්ති නපසිද්ධති න සන්ති'ඛති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: "නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤස්සයතනෙ ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබ්හුලිකතො සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ ආනිසංසො අධිගමො. සො ච මෙ අනායෙවිතො. තස්මා මෙ සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ විහං න පසබ්බන්ති නපසිද්ධති න සන්ති'ඛති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'සචෙ ඛො අහං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤස්සයතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බහුලිකරෙය්‍යං සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාපෙවෙය්‍යං යානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං මෙ සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ විහං පසබ්බන්ති, පසිදෙය්‍ය, සනති'ඛෙය්‍ය, විමුච්චෙය්‍ය 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤස්සයතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බහුලමකාසිං, සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාපෙවිං, තස්ස මයහං ආනන්ද, සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ විහං පසබ්බන්ති පසිද්ධති සන්ති'ඛති විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

8. ආනන්දය, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤාසනනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනයට එළැඹ වෙසෙමි. ආනන්දය, මේ විහාරයෙන් වසන්තා වූ මට ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤාසනනයහගත වූ සංඤ්ඤාමන්තකාරයෝ මනොදාරයෙහි හැසිරෙත්. හේ ඒ මට ආබාධ වෙයි. ආනන්දය, සුව ඇතියහට ආබාධ පිණිසම යම්සේ දුක උපදනේ ද, එසෙයින්ම මට ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤාසනනයහගත වූ සංඤ්ඤාමන්තකාරයෝ හැසිරෙත්. හේ මට ආබාධ වෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙලසිත වී ය: “මම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයට එළැඹ වෙසෙන්නෙමි නම් යෙහෙකැ”යි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයෙහි නො බැස ගනී, නො පහදී, නො පිහිටයි, නො මිදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම් භෞතයකින් සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයෙහි නො පනී ද, නො පහදීද, නො පිහිටා ද, නො මිදේ ද, හෙතු කවරේ දෝ! පුත්‍රය කවරේ දෝ!” ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “මා විසින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනයෙහි ආදීනවය නො දක්නා ලද ය. මා විසින් හේ අබහුලීකෘත ද වෙයි. සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයෙහි අනුසස් අවබෝධ නො කරන ලද්දේ වෙයි. මා විසින් හේ අනාසෙවිත ද වේ.

එහෙයින් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයෙහි නො බැස ගනියි, නො පහදියි, නො පිහිටියි, නො මිදෙයි.

ආනන්දය, ඒ මට තෙල සිත වී ය: “ඉදින් මම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනයෙහි ආදීනවය දුක එය බහුල කරනෙමි නම් සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය ආසෙවන කෙරෙමි නම් තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ මාගේ සිත යම්භෙයෙකින් සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයෙහි බැසගන්නේ ය, පහදින්නේ ය, පිහිටන්නේ ය, මිදෙන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යාමාන වේ ම ය.

ආනන්දය, ඒ මම පසුකාලයෙහි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනනයෙහි දෙස දුක එය බහුල කෙළෙමි. සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයෙහි අනුසස් අවබෝධ කොට එය හජනය කෙළෙමි. ආනන්දය, තෙල ශාන්තය යි දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයෙහි බැස ගනියි, පහදියි, පිහිටියි, මිදෙයි.

9. සො ධො අභං ආනන්ද සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤා ඉවදධිතනිරොධං උපසමපජ්ජ විහරාමී, පඤ්ඤාය ව මෙ දිස්වා ආසවා පරික්ඛයං අගමංසු.

යාවකීවඤ්ඤානං ආනන්ද ඉමා නව අනුපුබ්බවීභාරසමාපතතියො න එවං අනුලොමපටීලොමං සමාපජ්ජමි, වුට්ඨහිමි නෙව තාවාහං ආනන්ද සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බමකෙ සසමණ්ට්ඨාහමණියා පජාය සදෙවමනුසසාය අනුභතරං සමමාසමොධං අභිසමබ්බදොධාති පච්චඤ්ඤාසී.

යනො ව ධො අභං ආනන්ද, ඉමා නව අනුපුබ්බවීභාරසමාපතතියො එවං අනුලොමපටීලොමං සමාපජ්ජමි වුට්ඨහිමි, අපාහං ආනන්ද, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බමකෙ සසමණ්ට්ඨාහමණියා පජාය සදෙවමනුසසාය අනුභතරං සමමාසමොධං අභිසමබ්බදොධාති පච්චඤ්ඤාසී. ඤාණඤ්ඤා පන මෙ දස්සනං උදපාදී, අකුජා මෙ වෙතොවිමුතති, අයමන්තිමා ජාති, නක්ඛිති පුනබ්බවොති.

මහාවගෙහා වතුසො.

තසසුද්දනං:

දෙව විහාරා ව භිබ්බානං ගාවීක්ඛානෙන පඤ්ඤමං,
ආනන්දෙ ඛ්‍රාහමණා දෙවො නාගෙන තපුසෙසන වාති.

9. ආනන්දය, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයට එළැඹ වෙසෙමි. ප්‍රඥයෙනුදු දැක මාගේ ආසුචයෝ පරික්ෂයට ගියහ.

ආනන්දය, යම්තාක් කල් මම මේ නව අනුපුර්වවිහාරසමාපත්තීන්ට මෙසේ අනුලොමපටිලොමවසයෙන් නො සමවැදියෙමි ද, නො නැඟී-සිටියෙමි ද, ආනන්දය, ඒ තාක්කල් මම දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත ලොකයෙහි මහණබවුණත් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත සන්තිප්‍රජාවෙහි අනුකර සමාසමොධිය ප්‍රතිවෙධ කෙළෙමැයි පිළින නො කෙළෙමි ය.

ආනන්දය, යම් කලකහි මම මේ නව අනුපුර්වවිහාරසමාපත්තීන්ට මෙසේ අනුලොම පිළිලොම වීසින් සමවැදුණෙමි ද, නැඟීසිටියෙමි ද, ආනන්දය, එකල්හි දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත ලොකයෙහි මහණබවුණත් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත සන්තිප්‍රජාවෙහි අනුකර සමාසමොධිය ප්‍රතිවෙධ කෙළෙමැයි පිළිණ කෙළෙමි. මට ඥානදර්ශනය (ප්‍රත්‍යවේක්ෂාඥනය) ද උපත, “මාගේ විඤ්චිචුක්තිය අකොපාය ය, මේ අන්තර්ජාතිය යි, දැන් පුනර්භවයෙක් නැත” කියා යි.

සතරවන මහාවර්ග යි.

එහි උද්දනය:

අනුපුබ්බවිහාර සූත්‍රදෙක ය, ගිබ්බානසූත්‍ර ය, ගාවීසූත්‍රය, පස්වන ක්කාන සූත්‍රය, ආනන්ද සූත්‍රය, මුහුණ්ණ සූත්‍රය, දෙවාසුර සූත්‍රය, නාග සූත්‍රය, තපුසස සූත්‍රය දැයි සූත්‍ර දශයෙකි.

5. සාමකඳවලගො

9. 1. 5. 1

සමබාධ සුතතං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං ආයඝො ආනඤ්ඤ කොසමිඛියං විහරති සොසිතාරාමෙ. අපං බො ආයඝො උද්ධි යෙනායඝො ආනඤ්ඤා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිඤ්ඤා ආයඝො ආනඤ්ඤා සද්ධිං සමමොද්දි. සමමොද්දතියං කපං සාරාඤ්ඤියං විතියාරොඤ්ඤා එකමනනං නිසීද්දි. එකමනනං නිසීදෙනා බො ආයඝො උද්ධි ආයඝො ආනඤ්ඤා එතදවොච: වුත්තමීදං ආවුසො, පඤ්චාලවණොධන දෙවපුත්තන:

- 1. “සමබාධෙ වත¹ ඔකාසං අවිද්දි² භූරි මෙධසො යො ක්කානමබුධා³ බුදෙධා- පතිලිනතිසහො මුති”ති.

කතමො නු බො ආවුසො සමබාධො කතමො සමබාධෙ ඔකාසා-ධිගමො වුත්තො භගවතාති:

පඤ්චමෙ ආවුසො කාමගුණා සමබාධො වුත්තො භගවතා. කතමෙ පඤ්ච වකචුච්චෙඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමු-පසංභිතා රජතියා. සොනච්චෙඤ්ඤායා සද්දා -පෙ- සානච්චෙඤ්ඤායා ගතො -පෙ- ජිවහාච්චෙඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායච්චෙඤ්ඤායා පොඨස්ඛො ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජතියා. ඉමෙ බො ආවුසො පඤ්චකාමගුණා සමබාධො වුත්තො භගවතා.

ඉධාවුසො භික්ඛු වීච්චෙච්ච කාමෙහි -පෙ- පස්මං ක්කානං උප-සමපජ්ජ විහරති. එතතාවතා පි බො ආවුසො සමබාධෙ ඔකාසාධිගමො වුත්තො භගවතා. පරියායෙන තත්පත්ථි සමබාධො, කිඤ්ඤා තත්ථි සමබාධො:¹ යදෙව තත්ථි විතකකච්චාරා අනිරුද්ධා හොනති අයමෙත්ථ සමබාධො.

1. සමබාධෙගතං - මජ්ඣං.
2. අවිද්දි - මජ්ඣං.
3. ක්කානමබුජ්ඣති - මජ්ඣං.

5. සාමකඳු වගීය

9. 1. 5. 1

සමබාධ සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ කොසඹූ තුවර සමීපයෙහි වූ සොමිපාරාමයෙහි වාස කෙරෙත්. එකල්හි ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් වෙත එළැඹියහ. එළැඹ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් හා සමඟ සතුටු දූහ. සමෙලොදනීය වූ සාරාණිය වූ කථාව කොට කීවො එකත්-පස්හි හුන්හ. එකත්පස්හි හුන් ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන්ට තෙල කීහ: ඇවැත්නි, පඤ්චාලචණ්ඩ දෙවපුත්‍ර විසින් මෙය කියන ලද:

1. සිටුසස් පිළිවිදි (එකී භාවයෙන්) ප්‍රතිලීන වූ ද (උක්තමානීයෙන්) නිසඟ වූ ද යම් බුඬ වූ මුනිවරයෙක් ධ්‍යානය අවබෝධ කෙළේ ද ඒ මහාප්‍රාඤ තෙමේ එකැකින් පඤ්චාලචණ්ඩ සඬ්ඛාන සමබාධයෙහි අවකාශ දකුයේ ය.

ඇවැත්නි, සමබාධ නම් කවර? භාග්‍යවතුන් විසින් වදරන ලද සමබාධයෙහි ඔකාසාධිගමය කවර?

ඇවැත්නි, මේ පස්කම් ගුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමබාධ යයි වදරන ලද, කවර පසෙක යත්: වක්ඝුර්විඤන ග්‍රාහ්‍ය ඉෂ්ට කාන්ත මනාප ප්‍රියසචරූප කාමොපසංහිත රජනීය රූපයහ, ශ්‍රොත්‍රවිඤන ග්‍රාහ්‍ය ශබ්දයහ,... ස්‍රාණවිඤන ග්‍රාහ්‍ය ගන්ධයහ... ජිව්හාවිඤන ග්‍රාහ්‍ය රසයහ... කායවිඤනග්‍රාහ්‍ය ඉෂ්ට කාන්ත මනාප ප්‍රිය රූප කාමොපසංහිත රජනීය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයහ. ඇවැත්නි, මේ පඤ්චකාම ගුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමබාධ යයි කියන ලද.

ඇවැත්නි, මේ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... ප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මේ පමණෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමබාධයෙහි ඔකාසාධිගම ය කියන ලද, පසංඛායයෙන් එහිදු සමබාධයෙක් ඇත. එහි සමබාධ නම් කවර? යම් හෙයකින් එහි විතර්ක විචාරයෝ අනිරුඬ වෙත් නම් මේ මෙහි සමබාධ වෙයි.

පුනච්ඡරං ආවුසො භික්ඛු චිතකකචීචාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං කුඛානං උපසමපජ්ජ චිහරතී. එතතාවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුනො හගචතා පරියායෙන. තස්පස්සී සමොධො. කිඤ්ච තස්ස සමොධො: යදෙව තස්ස පිති අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුනච්ඡරං ආවුසො භික්ඛු පිතියාව චීරාගා -පෙ- තතියං කුඛානං උපසමපජ්ජ චිහරතී. එතතාවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුනො හගචතා පරියායෙන. තස්පස්සී සමොධො, කිඤ්ච තස්ස සමොධො: යදෙව තස්ස උපෙක්ඛාසුඛං.¹ අනිරුද්ධං හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුනච්ඡරං ආවුසො භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා -පෙ- චතුස්සං කුඛානං උපසමපජ්ජ චිහරතී. එතතාවතා පි ටො ආවුසො, සමොධෙ ඔකාසාධි- ගමො වුනො හගචතා. තස්පස්සී සමොධො. කිඤ්ච තස්ස සමොධො. යදෙව තස්ස රූපසඤ්ඤා අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුනච්ඡරං ආවුසො භික්ඛු සඛබ්බො රූපසඤ්ඤානං සමනිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අස්ඛමමා නානතතසඤ්ඤානං අමන.පිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං උපසමපජ්ජ චිහරතී. එතතාවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුනො හගචතා පරියායෙන, තස්පස්සී සමොධො. කිඤ්ච තස්ස සමොධො යදෙව තස්ස ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤා අනිරුද්ධා හොති. අයමෙස්ස සමොධො.

පුනච්ඡරං ආවුසො භික්ඛු සඛබ්බො ආකාසානඤ්චායතනං සම- නිකකමම අනන්තං චීඤ්ඤාණංච චීඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසමපජ්ජ චිහරතී. එතතාවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුනො හගචතා පරියායෙන තස්පස්සී සමොධො. කිඤ්ච තස්ස සමොධො යදෙව තස්ස චීඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤා අනිරුද්ධා හොති. අයමෙස්ස සමොධො.

පුනච්ඡරං ආවුසො භික්ඛු සඛබ්බො චීඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමනිකකමම නස්සී කිඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්චායතනං උපසමපජ්ජ චිහරතී. එතතාවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුනො හගචතා පරියායෙන, තස්පස්සී සමොධො. කිඤ්ච තස්ස සමොධො: යදෙව තස්ස ආකිඤ්චඤ්චායතනසඤ්ඤා අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

1. උපෙක්ඛාසුඛං - සීඝ්‍ර

තවද ඇවැත්නි, මහණ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන්... ද්විතීය ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙ පමණකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඔකාසාධිගමය කියන ලද, පයඝායයෙන් එහිදු සමෘධියෙක් ඇත. එහි සමෘධිය කවර? යම් හෙයෙකින් එහි ප්‍රීතිය අතිරුඳු වේ නම් මේ එහි සමෘධියි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ ප්‍රීතියගේ ද විරාගයෙන්... තෘතීය ධ්‍යානයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමෘධියෙහි ඔකාසාධිගමය කියන ලද, එහිදු පයඝායයෙන් සමෘධිය ඇත. එහි සමෘධි නම් කවර? යම් හෙයෙකින් එහි උපෙක්‍ෂා සුඛය අතිරුඳු වේ නම් මේ මෙහි සමෘධිය වෙයි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සුඛප්‍රභාණයෙනුදු... චතුර්ථ ධ්‍යානයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමෘධියෙහි ඔකාසාධිගමය කියන ලද පයඝායයෙන් එහිදු සමෘධියෙක් ඇත. එහි සමෘධි නම් කවර? යම් හෙයෙකින් එහි රූපිසංඥ අතිරුඳු වේ නම් මේ මෙහි සමෘධි වෙයි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සඵලයෙන් රූපසංඥවන්ගේ සමතිත්‍රමණයෙන් ප්‍රතිසංඥවන්ගේ අකාමයෙන් නානාත්වසංඥවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් ආකාශය අනන්‍යය යි ආකාසානඤ්චායතනයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකිනුදු සමෘධියෙහි ඔකාසාධිගමය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කියන ලද, පයඝායයෙන් එහිදු සමෘධි ඇත. එහි සමෘධි නම් කවර? යම් හෙයෙකින් එහි ආකාසානඤ්චායතන සංඥව අතිරුඳු වේ ද මේ මෙහි සමෘධියි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සඵලයෙන් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාන අනන්‍යය යි විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමෘධියෙහි ඔකාසාධිගමය කියන ලද, පයඝායයෙන් එහිදු සමෘධි ඇත. එහි සමෘධි නම් කවර? යම් හෙයෙකින් එහි විඤ්ඤාණඤ්චායතන සංඥව අතිරුඳු වේ නම් මේ මෙහි සමෘධියි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සඵලයෙන් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්ම 'කිසිවක් නැතැ'යි ආකිඤ්ඤාණඤ්චායතනයට පැමිණ වෙයි. ඇවැත්නි, මෙතෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමෘධියෙහි ඔකාසාධිගමය දෙසන ලද පයඝායයෙන් එහිදු සමෘධි ඇත. එහි සමෘධි නම් කවර? යම් හෙයෙකින් එහි ආකිඤ්ඤාණඤ්චායතන සංඥව අතිරුඳු වේ නම් මේ මෙහි සමෘධියි.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සංඛයො ආකිඤ්ඤාසුඤ්ඤාසනං සලෙකිකකලම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. එතොචතා පි ඛො ආවුසො සමොධෙ ඕකාසාධිගමො වුතො හගවතා පරියායෙන, තස්ස පස්සී සමොධො. කිඤ්ඤා තස්ස සමොධො: යදෙව තස්ස නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනසඤ්ඤා අතිරුද්ධා භොති, අයමෙත්ථ සමොධො.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සංඛයො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනං සමතිකකලම සඤ්ඤාවෙදධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ වීහරති. පඤ්ඤාස වසස දිසවා ආසවා පරිකම්භා භොතති. එතොචතා පි ඛො ආවුසො සමොධෙ ඕකාසාධිගමො වුතො හගවතා නිපපරියායෙනාති.

9. 1. 5. 2.

කායසකඛි සුතතං

[කොසමඛිනිදනං]

“කායසකඛි කායසකඛි”ති ආවුසො වුවවති, කිතොචතා නු ඛො ආවුසො කායසකඛි වුතො හගවතාති.

ඉධාවුසො භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි-පෙ- පඨමං කුමානං උපසම්පජ්ජ වීහරති. යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසසිත්වා¹ වීහරති. එතොචතා පි ඛො ආවුසො කායසකඛි වුතො හගවතා පරියායෙන.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු විතකකච්චාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං කුමානං -පෙ- තතියං කුමානං -පෙ- චතුත්ථං කුමානං උපසම්පජ්ජ වීහරති. යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසසිත්වා¹ වීහරති. එතොචතා පි ඛො ආවුසො කායසකඛි වුතො හගවතා පරියායෙන.

1. දුට්ඨො - මඡං, සා

තවද ඇවැත්නි, මහණ සඵලයෙන් ආකීඤ්ඤාසන්නය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නයට එළඹූ වාසය කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමාධියෙහි ඔකාසාධිගමය වරදන ලද, පයඛියයෙන් එහිදී සමාධි ඇත. එහි සමාධි නම් කවර? යම් හෙයකින් එහි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නසංඥ අතිරුද්ධ වේ නම් මේ මෙහි සමාධි යි.

තවද ඇවැත්නි, මහණ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදිතනිරෝධයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය. ප්‍රඥයෙනුදු දක ආප්‍රවයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශිෂ්පයඛියයෙන් සමාධියෙහි ඔකාසාධිගමය කියන ලද යි.

9. 1. 5. 2

කායසකඛි සූත්‍රය

[කොසමානිදන යි]

ඇවැත්නි, කායසකඛි, කායසකඛි යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, කෙතෙක් කරුණින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කායසකඛි පුද්ගලයා දෙසන ලද්දේ දැයි:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... ප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරන්නේ ය. යම් යම් සෙයකින් ඒ (ප්‍රථම ධ්‍යාන සඛ්ඛ්‍යාත) ආයතන වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් ඒ සමාපත්තිය නාමකායයෙන් පැහැස වාසය කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඛියයෙන් කායසකඛි පුද්ගලයා දෙසන ලද්දේ ය.

ඇවැත්නි, තව ද, මහණ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන්... ද්විතීය ධ්‍යානයට... තෘතීය ධ්‍යානයට... චතුර්ථ ධ්‍යානයට එළඹ වාසය කරන්නේ ය. යම් යම් සෙයකින් ඒ (චතුර්ථ ධ්‍යාන සඛ්ඛ්‍යාත) ආයතනය වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැස වාසය කරන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඛියයෙන් කායසකඛි පුද්ගල කියන ලද්දේ ය.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ජනං සමනිකකමම පටිසසඤ්ජනං අපච්චමා නානඤ්ජනං අමනසිකාරා “අනන්තො ආකාසො”ති ආකාසානඤ්ජායනනං උපසමපජ්ඣ විහරති -පෙ- සබ්බසො ආකාසානඤ්ජායනනං සමනිකකමම අනන්තං විඤ්ජ්ජනං විඤ්ජ්ජනං සමනිකකමම “නඤ්ඤි”ති ආනිඤ්ජායනනං උපසමපජ්ඣ විහරති -පෙ- සබ්බසො ආනිඤ්ජායනනං සමනිකකමම නෙවසඤ්ජායනනං උපසමපජ්ඣ විහරති, යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන ඵසසිඤ්ඤා විහරති, ඵඤ්ඤායනනං පි ඛො ආවුසො කායසකඤ්ඤා වුඤ්ඤා හගචනා පරියායෙන.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ජායනනං සමනිකකමම සඤ්ජායනනං උපසමපජ්ඣ විහරති පඤ්ජාය වසඤ්ජාය ආසවා පටිකඤ්ඤා හොඤ්ඤා. යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන ඵසසිඤ්ඤා විහරති, ඵඤ්ඤායනනං පි ඛො ආවුසො, කායසකඤ්ඤා වුඤ්ඤා හගචනා භිපරියායෙනාති.

9. 1. 5. 3

පඤ්ජායවුඤ්ඤා සුඤ්ඤා

[කොසමනිනිදන]

“පඤ්ජායවුඤ්ඤා පඤ්ජායවුඤ්ඤා”ති ආවුසො වුච්චති, කීඤ්ඤායනනං හු ඛො ආවුසො පඤ්ජායවුඤ්ඤා වුඤ්ඤා හගචනාති:

ඉධාවුසො භික්ඛු විච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුමාරං උපසමපජ්ඣ විහරති, පඤ්ජාය ව නං පජානාති. ඵඤ්ඤායනනං පි ඛො ආවුසො, පඤ්ජායවුඤ්ඤා වුඤ්ඤා හගචනා පරියායෙන -පෙ-

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු විච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුමාරං -පෙ- තනියං කුමාරං -පෙ- වතුඤ්ඤා කුමාරං උපසමපජ්ඣ විහරති පඤ්ජාය ව නං පජානාති. ඵඤ්ඤායනනං පි ඛො ආවුසො පඤ්ජායවුඤ්ඤා වුඤ්ඤා හගචනා පරියායෙන -පෙ-

තවද ඇවැත්නී, මහණ සඵරායෙන් රූපසංඤ්චන්තේ සමතික්‍රමණයෙන් ප්‍රතිසසංඤ්චන්තේ අඤාගමයෙන් නානාභිසංඤ්චන්තේ අමනසිකාරයෙන් 'ආකාශය අනන්තය'යි ආකාසානඤ්චායතනයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය... සඵප්‍රකාරයෙන් ආකාසානඤ්චායතනය සමතික්‍රමණ කොට 'විඤ්ඤාණය අනන්තය' යි. විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය.... සඵප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්ම 'කිසිවක් නැහැ'යි යි ආකිඤ්ඤාණයතනයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය.... සඵප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤාණයතනය සමතික්‍රමණය කොට නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයතනය වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. ඇවැත්නී, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කායසක්ඛි පුද්ගලයා පයඛායයෙන් දෙසන ලද්දේ ය.

තවද ඇවැත්නී, මහණ සඵප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදය නිරොධයට එළැඹ වාස කරන්නේ ය. ප්‍රඥයෙනුදු දක ආසුච්චයා පරික්ඛිණ වෙත්. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයතනය වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් නාම කායයෙන් පැහැය වාසය කරන්නේ ය. ඇවැත්නී, එතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිෂ්පයඛායයෙන් කායසක්ඛි පුද්ගලයා දෙසන ලද්දේ යි.

9. 1. 5. 3

පඤ්ඤා විමුක්ත සුත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නී, 'පඤ්ඤා විමුක්ත' 'පඤ්ඤා විමුක්ත'යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නී, කෙතෙක් කරුණෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඤ්චික්ඛිත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ දැයි.

ඇවැත්නී, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... ප්‍රථම ධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරන්නේ ය. (ප්‍රථම ධ්‍යාන විදඹිතා සඛ්ඛාත) ප්‍රඤ්ඤෙනුදු එය දන්නේ ය. ඇවැත්නී, මෙතෙකින් පයඛායයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඤ්චික්ඛිත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ ය...

තවද ඇවැත්නී, මහණ විතර්ක විචාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන්... ද්විතීය ධ්‍යානයට... තෘතීය ධ්‍යානයට... චතුර්ථ ධ්‍යානයට එළැඹ වාසය කරන්නේ ය. (චතුර්ථධ්‍යාන විදඹිතා සඛ්ඛාත) ප්‍රඤ්ඤෙනුදු එය දන්නේ ය. ඇවැත්නී, මෙතෙකින් පයඛායයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඤ්චික්ඛිතයා දෙසන ලද්දේ ය.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො ආකීඤ්ඤකුසලනං සම-
තීක්කමම නෙවසඤ්ඤනාසඤ්ඤකුසලනං උපසමපජ්ජ වීහරති. පඤ්ඤය ව
නං පජානාතී, එකතාවතා පි ඛො ආවුසො, පඤ්ඤවීචුක්කො වුක්කො
හගවතා පරියායෙන.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු නෙවසඤ්ඤනාසඤ්ඤකුසලනං සමතීක්කමම
සඤ්ඤවෙදසීතනිරොධං උපසමපජ්ජ වීහරති පඤ්ඤය වසා දීඨවා ආසවා
පරික්ඛිණා භොනතී යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන
එසසිඤ්ඤා වීහරති පඤ්ඤය ව නං පජානාතී, එකතාවතා පි ඛො ආවුසො,
පඤ්ඤවීචුක්කො වුක්කො හගවතා නිප්පරියායෙනාතී.

9. 1. 5. 4

උභතොභාගවීචුක්ක සුතතං

[කොසමබ්බිදනං]

“උභතොභාගවීචුක්කො උභතොභාගවීචුක්කො”ති ආවුසො වුවච්ඡි,
කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො උභතොභාගවීචුක්කො වුක්කො
හගවතාතී:

ඉධාචුසො භික්ඛු ඒවීච්චව කාමෙහි -පෙ- පයමං කුමානං
උපසමපජ්ජ වීහරති, යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන
එසසිඤ්ඤා වීහරති, පඤ්ඤය ව නං පජානාතී. එකතාවතා පි ඛො ආවුසො
උභතොභාගවීචුක්කො වුක්කො හගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො ආකීඤ්ඤකුසලනං සම-
තීක්කමම නෙවසඤ්ඤනාසඤ්ඤකුසලනං උපසමපජ්ජ වීහරති යථා යථා ව
තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසසිඤ්ඤා වීහරති, පඤ්ඤය ව නං
පජානාතී.එකතාවතා පි ඛො ආවුසො උභතොභාගවීචුක්කො වුක්කො හගවතා
පරියායෙන.

තවද ඇවැත්නි, මහණ සඵප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤාසංකප්‍යතනස ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසංකප්‍යතනසට ඵලාඹ වාස කරන්නේ ය. (නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසංකප්‍යතන විපස්සනා යයි කියන ලද) ප්‍රඥයෙනුදු එය දන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් පසුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඨාසයෙන් ප්‍රඥවිමුක්ත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ ය.

තවද ඇවැත්නි, මහණ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසංකප්‍යතනස සමතිත්‍රමණ කොට සඤ්ඤාවෙදධිතනිරොධයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. (සංඤ්ඤාවෙදධිතනිරොධවිදර්ශනා සඤ්ඤානාසඤ්ඤාසංකප්‍යතන) ප්‍රඥයෙනුදු දක ආසුචයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයතන වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. ප්‍රඥයෙනුදු එය දන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් පසුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඥවිමුක්ත පුද්ගල නිෂ්පයඨාසයෙන් දෙසන ලද්දේ යි.

9. 1. 5. 4

උභතොභාගවිමුක්ත සූත්‍රය

[කොසමැනිදන යි]

ඇවැත්නි, 'උභතොභාගවිමුක්තය' 'උභතොභාගවිමුක්තය' යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කෙතෙක් කරුණින් උභතොභාගවිමුක්ත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ දැයි.

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව මෑප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයතනය-වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. (ප්‍රථම ධ්‍යාන විදර්ශනා සඤ්ඤානාසඤ්ඤාසංකප්‍යතන) ප්‍රඥයෙනුදු එම දන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් පසුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඨාසයෙන් උභතොභාග විමුක්ත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ ය....

තවද ඇවැත්නි, මහණ සඵප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤාසංකප්‍යතනස සමතිත්‍රමණස කොට නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසංකප්‍යතනසට ඵලාඹ වාස කරන්නේ ය. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයතනය වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. (නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා විපස්සනා යයි කියන ලද) ප්‍රඥයෙනුදු එය දන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙතෙකින් පසුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඨාසයෙන් උභතොභාග විමුක්ත පුද්ගල දෙසන ලද්දේ ය.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමනිකකමම සඤ්ඤාචෙදධිතනිරොධං උපසමපජ්ජ විහරති, පඤ්ඤාය වසා දීඨවා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති. යථා යථා ච තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසසිඤ්ඤා විහරති. පඤ්ඤාය ච නං පජානාති. එත්ඤාවතා පි ඛො ආවුසො උභයතාභාවේවුක්ඛො වුක්ඛො භගවතා භිපපරියායෙනාති.

9. 1. 5. 5

සන්දිට්ඨිකධමම සුත්තං

[කොසමබ්නිදුතං]

“සන්දිට්ඨිකො ධම්මො සන්දිට්ඨිකො ධම්මො”ති ආවුසො වුච්චති. කිත්ඤාවතා නු ඛො ආවුසො සන්දිට්ඨිකො ධම්මො වුක්ඛො භගවතාති.

ඉධා වුසො භික්ඛු විච්චෙවච කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුඩානං උපසමපජ්ජ විහරති -පෙ- එත්ඤාවතා පි ඛො ආවුසො සන්දිට්ඨිකො ධම්මො වුක්ඛො භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනව පරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමනිකකමම සඤ්ඤාචෙදධිතනිරොධං උපසමපජ්ජ විහරති පඤ්ඤාය වසා දීඨවා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති. එත්ඤාවතා පි ඛො ආවුසො සන්දිට්ඨිකො ධම්මො වුක්ඛො භගවතා භිපපරියායෙනාති.

9. 1. 5. 6

සන්දිට්ඨිකනිබ්බාන සුත්තං

[කොසමබ්නිදුතං]

“සන්දිට්ඨිකං නිබ්බානං සන්දිට්ඨිකං නිබ්බාන”න්ති ආවුසො වුච්චති. කිත්ඤාවතා නු ඛො ආවුසො සන්දිට්ඨිකං නිබ්බානං වුක්ඛො භගවතාති.

ඉධා වුසො භික්ඛු විච්චෙවච කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුඩානං උපසමපජ්ජ විහරති. එත්ඤාවතා පි ඛො ආවුසො සන්දිට්ඨිකං නිබ්බානං වුක්ඛො භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනවපරං ආවුසො, භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමනිකකමම සඤ්ඤාචෙදධිතනිරොධං උපසමපජ්ජ විහරති, පඤ්ඤාය වසා දීඨවා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති, එත්ඤාවතා පි ඛො ආවුසො සන්දිට්ඨිකං නිබ්බානං වුක්ඛො භගවතා භිපපරියායෙනාති.

තවද ඇවැත්ති, මහණ සඵප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධයට එළැඹ වාස කරන්නේ ය. (සංඤ්ඤාවේදයිතනිරොධවිදේශිතා සඬ්ඛ්‍යාත) ප්‍රඥවෙනුදු දූත ඔහුගේ ආසුචයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. යම් යම් සෙයෙකින් ඒ ආයනනය වේ නම් ඒ ඒ සෙයින් එය නාමකායයෙන් පැහැය වාස කරන්නේ ය. ප්‍රඥයෙනුදු එය දූත ගන්නේ ය. ඇවැත්ති, මෙතෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නිෂ්පයඝායයෙන් උභතොභාග විමුක්තයා දෙසන ලද්දේ යයි.

9. 1. 5. 5

සන්දිඛිකධම්ම සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන සි]

ඇවැත්ති, ධම්ම සන්දිඛික ය, (තමා විසින් දැකිය යුත්තෙක) ධම්ම සන්දිඛික යයි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, කෙතෙක් කරුණින් ධර්මය සන්දිඛික යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද දැයි, ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් ව ම ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වාස කෙරෙයි... ඇවැත්ති, මෙතෙකිනුදු ධර්මය සන්දිඛික යයි පයඝායයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද...

තවද ඇවැත්ති, මහණ සඵථායෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනය ඉක්ම සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධයට එළැඹ වෙසෙයි. (සංඤ්ඤාවේදයිතනිරොධවිදේශිතා සඬ්ඛ්‍යාත) නුවණින් දැකූ ඔහුගේ ආසුචයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. ඇවැත්ති, මෙතෙකිනුදු ධර්මය සන්දිඛික යයි නිෂ්පයඝායයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද යි.

9. 1. 5. 6

සන්දිඛිකනිබ්බාන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන සි]

ඇවැත්ති, සන්දිඛික නිබ්බානය (තමා විසින් දැක්ක යුතු නිවන සි) සන්දිඛික නිබ්බානය' යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, කෙතෙක් කරුණින් භාග්‍යවතුන් විසින් හිථිණය සන්දිඛික යයි දෙසන ලද දැයි.

ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් ව ම... ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්ති, මෙතෙකිනුදු නිබ්බානය සන්දිඛික යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඝායයෙන් දෙසන ලද...

තවද ඇවැත්ති, මහණ සඵථායෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධයට පැමිණ වෙසෙයි. (සංඤ්ඤාවේදයිතනිරොධවිදේශිතා සඬ්ඛ්‍යාත) ප්‍රඥයෙනුදු දැකූ ඔහුගේ ආසුචයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. ඇවැත්ති, මෙතෙකිනුදු නිබ්බානය සන්දිඛිකය යි හඟවත්හු විසින් නිෂ්පයඝායයෙන් දෙසන ලද යි.

9. 1. 5. 7

නිබ්බාන සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

'නිබ්බානං නිබ්බාන'න්ති ආවුසො වුච්චති -පෙ-

9. 1. 5. 8

පරිනිබ්බාන සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

'පරිනිබ්බානං පරිනිබ්බාන'න්ති වුච්චති -පෙ-

9. 1. 5. 9

තදඛගනිබ්බාන සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

'තදඛගනිබ්බානං තදඛගනිබ්බාන'න්ති ආවුසො වුච්චති -පෙ-

9. 1. 5. 10

දිට්ඨධම්මනිබ්බාන සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

“දිට්ඨධම්මනිබ්බානං දිට්ඨධම්ම නිබ්බාන”න්ති ආවුසො වුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො දිට්ඨධම්මනිබ්බානං වුත්තං භගවතාති?

ඉධාවුසො භික්ඛු විච්චෙච්ච කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුමාරං උප-සම්පජ්ජ විහරති, එත්තාවතා පි ඛො ආවුසො දිට්ඨධම්මනිබ්බානං වුත්තං භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුත්තවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤනාසඤ්ඤයතනං සමතිකකම්ම සඤ්ඤවෙදධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති, පඤ්ඤය වසා දිසවා ආසවා පරිකම්මා භොන්ති, එත්තාවතා පි ඛො ආවුසො දිට්ඨධම්ම නිබ්බානං වුත්තං භගවතා නිප්පරියායෙනාති.

*සාමඤ්ඤවගෙහා පඤ්චමො.

තසසුද්දනං:

සමොධො කායසකඛි පඤ්ඤා¹
උභතො² සන්ධිකා දුච්චෙ
නිබ්බානං පරිනිබ්බානං
තදඛග දිට්ඨධම්මකන වාති.

පඨමො පණ්ණාසකො සමකෙතා.

*පඤ්චාලවග්ගො - සීඉ.

2. උභො - සීඉ.

1. පඤ්චාලොකාසකඛි ව - සීඉ.

9. 1. 5. 7

නිබ්බාන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, නිබ්බානාය (කෙලෙස් නිවීම) නිබ්බාන යයි කියනු ලැබේ....

9. 1. 5. 8

පරිනිබ්බාන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, පරිනිබ්බානාය (පිරිනිවීම) පරිනිබ්බාන යයි කියනු ලැබේ....

9. 1. 5. 9

තදඛන නිබ්බාන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, තදඛනනිබ්බානාය (ප්‍රථම ධ්‍යානාදී ඒ ඒ අංගයෙන් නිවීම) තදඛනනිබ්බාන යයි කියනු ලැබේ....

9. 1. 5. 10

දිට්ඨධම්ම නිබ්බාන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, දිට්ඨධම්මනිබ්බානාය (ඒ අත් බැවිහිම නිවීම). දිට්ඨධම්ම නිබ්බාන යයි කියනු ලැබේ.... ඇවැත්නි, කෙතෙක් කරුණින් දිට්ඨධම්ම නිබ්බාන යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද දෑ යි.

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයෙන් විවික්ත ව ම... ප්‍රථම ධ්‍යානායට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද දිට්ඨධම්මනිබ්බානාය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඛායයෙන් දෙසන ලද...

තවද ඇවැත්නි, මහණ සඵලප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනාය ඉක්ම සඤ්ඤාවෙදයින නිරොධයට පැමිණ වාසය කරයි. (නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනවිපය්‍යනා යයි කියන ලද) ප්‍රඥයෙනුද දැක්මෙන් ඔහුගේ ආසුචියේ පරික්ෂිණ වෙන් ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද දිට්ඨධම්මනිබ්බානාය නිෂ්පයඛායයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද යි.

පස්වැනි සාමඤ්ඤ වග්ගී යි.

එහි උද්දනාය:

සමාධි සූත්‍රය, කායසකඛී සූත්‍රය, පඤ්ඤවිමුක්ත සූත්‍රය, උභතො-භාග සූත්‍රය, සන්දිට්ඨික සූත්‍ර දෙකය, ඡ්ඛිකාන සූත්‍රය, පරිනිබ්බාන සූත්‍රය, තදඛන සූත්‍රය, දිට්ඨධම්මක සූත්‍රය දැයි දසෟයකි.

පයම පණ්ණාසකය සමාප්ත යි.

දුතියො පණණාසකො

1. ඛෙමචගෙගා

9. 2 1. 1

ඛෙම සුතතං.

[කොසමබ්නිදනං]

‘ඛෙම. ඛෙම’නති ආචුසො චුචචති. කිත්තාවතා නු ඛො ආචුසො ඛෙමං චුත්තං හගචතාති:

ඉධාචුසො භික්ඛු වීචීචෙච කාමෙහි -පෙ- පඨමං ඤානං උප-සම්පජ්ජ වීහරති. එත්තාවතා පි ඛො ආචුසො ඛෙමං චුත්තං හගචතා පරියායෙන -පෙ-

පුනචපරං ආචුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං සමතික්කමම සඤ්ඤාචෙදධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ වීහරති. පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති. එත්තාවතා පි ඛො ආචුසො ඛෙමං චුත්තං හගචතා භිපපරියායෙනාති.

9. 2. 1. 2

ඛෙමපපතත සුතතං.

[කොසමබ්නිදනං]

‘ඛෙමපපතො ඛෙමපපතො’ති, ආචුසො චුචචති -පෙ-

9. 2. 1. 3

අමත සුතතං.

[කොසමබ්නිදනං]

‘අමතං අමත’නති ආචුසො චුචචති -පෙ-

9. 2. 1. 4

අමතපපතත සුතතං.

[කොසමබ්නිදනං]

‘අමතපපතො අමතපපතො’ති ආචුසො චුචචති -පෙ-

දෙවැනි පණතූපකය

1. බෙමවගීය

9. 2. 1. 1

බෙම සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, බෙම ය (නිරූපද්‍රව යයි) බෙම යයි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, කෙතෙක් කරුණින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බෙමය වදරන ලද දැයි.

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයෙන් විවික්ත ව ම ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඛායයෙන් බෙමය වදරන ලද...

තවද ඇවැත්නි, මහණ සඵප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-යනනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයට පැමිණ වාසය කරයි. (සංඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධය). ප්‍රඥයෙනුද දක්මෙන් ඔහුගේ ආසුචයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් ගිෂ්පයඛායයෙන් බෙමය වදරන ලද යි.

9. 2. 1. 2

බෙමපසතන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, බෙමපසතන ය (නිරූපද්‍රව බවට පැමිණියේ ය) බෙමපසතන යයි කියනු ලැබේ...

9. 2. 1. 3

අමත සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අමතය අමත යයි කියනු ලැබේ....

9. 2. 1. 4

අමතපසතන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අමතපසතන ය අමතපසතන යයි කියනු ලැබේ....

9. 2. 1. 5

අභය සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

‘අභයං අභය’න්ති ආවුසො වුවවති -පෙ-

9. 2. 1. 6

අභයපපතක සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

‘අභයපපතො අභයපපතො’ති ආවුසො වුවවති -පෙ-

9. 2. 1. 7

පසසද්ධි සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

‘පසසද්ධි පසසද්ධි’ති ආවුසො වුවවති -පෙ-

9. 2. 1. 8

අනුපුබ්බපසසද්ධි සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

‘අනුපුබ්බපසසද්ධි අනුපුබ්බපසසද්ධි’ති ආවුසො වුවවති -පෙ-

9. 2. 1. 9

නිරොධ සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

‘නිරොධො නිරොධො’ති ආවුසො වුවවති -පෙ-

9. 2. 1. 10

අනුපුබ්බ නිරොධ සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

අනුපුබ්බනිරොධො අනුපුබ්බනිරොධොති ආවුසො වුවවති.
කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො අනුපුබ්බනිරොධො වුක්කො භගවතාති:

ඉධාවුසො භික්ඛු වීචීචේච කාමෙහි -පෙ- පඨමං ක්කානං උපසම්පජ්ජ
වීහරති. එත්තාවතා පි ඛො ආවුසො අනුපුබ්බනිරොධො වුක්කො
භගවතා පරියායෙන -පෙ-

9. 2. 1. 5

අභය සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අභය අභය යි කියනු ලැබේ....

9. 2. 1. 6

අභයපපතන සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අභයපපතන ය අභයපපතන යයි කියනු ලැබේ...

9. 2. 1. 7

පසසඳ්ඛි සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, පසසඳ්ඛි පසසඳ්ඛි යි කියනු ලැබේ...

9. 2. 1. 8

අනුපුබ්බ පස්සද්ධි සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අනුපුබ්බපස්සද්ධි අනුපුබ්බපස්සද්ධි යි කියනු ලැබේ...

9. 2. 1. 9

නිරොධ සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි නිරොධ ය නිරොධ යයි කියනු ලැබේ...

9. 2. 1. 10

අනුපුබ්බ නිරොධ සූත්‍රය

[කොසඹැනිදන යි]

ඇවැත්නි, අනුපුබ්බනිරොධ ය අනුපුබ්බනිරොධ යයි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, කෙතෙක් කරුණින් අනුපුබ්බනිරොධය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද දැයි.

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයෙන් විචික්ත ව ම ... ප්‍රථම-ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙතෙකින්ද අනුපුබ්බනිරොධය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පයඝායයෙන් දෙසනලදී.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤයතනං සමතීක්කමම සඤ්ඤාවෙදසීතතිරොධං උපසමපජ්ඣ විහරතී. පඤ්ඤය වසස දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණා භොනතී එක්ඛාවතා පි ඛො ආවුසො අනුපුබ්බතිරොධො වුනෙහො භගවතා නිසරියායෙනාතී.

9. 2. 1. 11

අරහතතා භබ්බාභබ්බධමම සුතතං

[සාවස්ථිතීදනං]

නව භික්ඛවෙ ධම්මෙ අපහාය අභබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුං කතමෙ නව:

රාගං, දෙසං, මොහං, කොධං, උපනාහං, මක්ඛං, පලාසං, ඉසසං මච්ඡරියං. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නව ධම්මෙ අපහාය අභබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුං.

නව භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුං කතමෙ නව:

රාගං, දෙසං, මොහං, කොධං, උපනාහං, මක්ඛං, පලාසං, ඉසසං මච්ඡරියං. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නව ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුනතී.

බෙම්චග්ගො පයමො.

තසසුද්දනං:-

බෙමා දෙඛ අමතා දෙඛ ච දෙඛ භයා පසසඤ්ඤා දුචෙ,
තිරොධො අනුපුබ්බො චෙව - භබ්බාභබ්බනෙකාදසාතී.*

* බෙමො ච අමතං චෙව අභයං පසසඤ්ඤා ච තීරොධො අනුපුබ්බො චෙව ධම්මං පහාය භබ්බන වානී-සීඉ

1. ජවෙය - සීඉ

නවද ඇවැත්නි, මහණ සර්වථායෙන් නෙවසඤ්ඤානායඤ්ඤායකතය ඉක්ම සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයට පැමිණ වාසය කරයි. සංඥ වෙදයිත නිරොධය (විදර්ශනා සභිබ්‍යාත) ප්‍රඥයෙනුදු දක්මෙන් ඔහුගේ ආසුවයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. ඇවැත්නි, මෙතෙකිනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අනුප්‍රබ්බනිරොධය නිෂ්පයඨායයෙන් දෙසන ලදීයි.

9. 2. 1. 11

අරභත්ත භබබාභබබ ධමම සූත්‍රය

[සැවත්නිදන යි]

මහණෙනි, නව දහම කෙනෙකුන් නො පහ කොට අර්භත්තිය පිළිවිදුනට අභව්‍ය වෙයි. කවර නවයෙක යත්:

රාග ය, දෙස ය, මොහ ය, කොධ ය, උපනාහ ය, මක්ඛ ය, පලාස ය, ඉස්සා හා මච්ඡරිය යි. මහණෙනි, මේ නව දහම නො පහා අර්භත්තිය පිළිවිදුනට අභව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, නව දහම කෙනෙකුන් පහ කොට අර්භත්තිය පිළිවිදුනට භව්‍ය වෙයි. කවර නවයෙක යත්:

රාග ය, දෙස ය, මොහ ය, කොධ ය, උපනාහ ය, මක්ඛ ය, පලාස ය, ඉස්සා හා මච්ඡරිය යි. මහණෙනි, මේ නව දහම පහා රහත් බව පිළිවිදුනට භව්‍ය වෙයි.

ප්‍රථම බෙම වර්ග යි.

එහි උද්දනාය:

බෙම සූත්‍ර දෙකය, අමිතසූත්‍ර දෙකය, අභය සූත්‍ර දෙකය, පස්සද්ධි සූත්‍ර දෙකය, නිරොධ සූත්‍රය, අනුප්‍රබ්බනිරොධ සූත්‍රය, භබබාභබබ සූත්‍රය දැයි එකොළොසෙකි.

2. සතිපට්ඨානවග්ගො

9. 2. 2. 1

සික්ඛාදුබ්බලා සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

පඤ්ඤාමාති භික්ඛවෙ සික්ඛාදුබ්බලාහි. කතමාති පඤ්ඤා: පාණාතිපාතො, අදික්ඛාදනං, කාමෙසු මිච්ඡාවාරො, මුසාවාදෙ, සුරාමෙරයමඤ්චමාදවධානං. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා සික්ඛාදුබ්බලාහි. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සික්ඛාදුබ්බලානං පහානාය වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙනඛබ්බා. කතමෙ වක්ඛාරො;

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි විහරති ආනාපි සමපඡානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඡක්ඛාදෙමනස්සං. වෙදනාසු වෙදනානුපස්සි විහරති -පෙ- විතෙහ වික්ඛානුපස්සි විහරති -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි විහරති ආනාපි සමපඡානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඡක්ඛාදෙමනස්සං. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සික්ඛාදුබ්බලානං පහානාය ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙනඛබ්බාති.

9. 2. 2. 2

නිවරණ සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

පඤ්ඤාමාති භික්ඛවෙ නිවරණාති. කතමාති පඤ්ඤා:

කාමච්ඡන්දනිවරණං, ව්‍යාපාදනිවරණං, ඊනම්භිතිවරණං, උභ්බවච්ඡන්දනිවරණං, විචිකිච්ඡානිවරණං. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා නිවරණාති.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං නිවරණානං පහානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙනඛබ්බාති.

2. සතිපට්ඨානවර්ගය

9. 2. 2. 1

සික්ඛාදානබලය සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ ශික්ෂා දොර්බලයෝ පස්දෙනෙක. කවර පසෙක යත්: පණ්ඩා ය, අධිනාදන් ය, කාමයෙහි මිඝහසර ය, මුසවා ය, මදපමාදෙකට කරුණු වූ රහමෙරය දැයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චශික්ෂා-දොර්බලයෝ යි. මහණෙනි, මේ පඤ්චශික්ෂාදොර්බලයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස සතර සිව්වන් වැඩිය යුතු. කවර සතරෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කයෙහි කායානුදර්ශී වූයේ කෙලෙස් නවන චූර ඇතියේ සමාක්ප්‍රඥ ඇතියේ ස්මාතිමත් වූයේ (පඤ්චස්කන්ධ) ලොකයෙහි අභිධ්‍යා දොමනසා විෂ්කම්මණ කොට වාස කෙරෙයි. වෙදනාවන්හි වෙදනානුදර්ශී වූයේ වෙදනානුදර්ශී ව වාස කෙරෙයි ... විත්තයෙහි විත්තානුදර්ශී ව වාස කෙරෙයි ... ධර්මයන්හි ධර්මානුදර්ශී ව කෙලෙස් නවන වූර ඇතියේ සමාක්ප්‍රඥ ඇතියේ ස්මාති-මත් වූයේ ලොකයෙහි අභිධ්‍යාදොමනසායන් විෂ්කම්මණ කොට වාස කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චශික්ෂාදොර්බලයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සිව්වන් වැඩිය යුතුවෙ යි.

9. 2. 2. 2

නිවරණ සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ නිවරණ පසෙකි, කවර පසෙක යත්:

කාමච්ඡදනිවරණය, ව්‍යාපාදනිවරණය, ජිනමිද්ධ නිවරණය, උද්ධමච්ඡක්කුච්ච නිවරණය, විචිකිච්ඡා නිවරණ යි. මහණෙනි, මේ පඤ්ච නිවරණ යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච නිවරණයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර සිව්වන් වැඩිය යුතුවෙ යි.

9. 2. 2. 3

කාමගුණ සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවච්ඡිදනං]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා. කතමෙ පඤ්ඤා:

වකඛුච්චිකෙඤ්ඤයා රූපා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, සොතච්චිකෙඤ්ඤයා සද්ද -පෙ- සාණච්චිකෙඤ්ඤයා ගජධා -පෙ- ජීව්හාච්චිකෙඤ්ඤයා රසා -පෙ- කායච්චිකෙඤ්ඤයා ඵොට්ඨබ්බො ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාකාමගුණා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤනං කාමගුණානං පභානාය -පෙ- ඉමෙ වහ්නාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතබ්බාති.

9. 2. 2. 4

උපාදනකඛණධ සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවච්ඡිදනං]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ උපාදනකඛණධා. කතමෙ පඤ්ඤා:

රූපුපාදනකඛණධා, වේදනුපාදනකඛණධා, සංකෘත්ථුපාදනකඛණධා, සම්ඛාරූපාදනකඛණධා, විඤ්ඤාඡ්ඡුපාදනකඛණධා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාපාදනකඛණධා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤනං උපාදනකඛණධානං පභානාය -පෙ- ඉමෙ වහ්නාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතබ්බාති.

9. 2. 2. 5

ඔරමභාගීය සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවච්ඡිදනං]

පඤ්චමානී භික්ඛවෙ ඔරමභාගීයානී සංඤ්ඤාඡරනානී. කතමානී පඤ්ඤා:

සකකායදිට්ඨි, විචිකිට්ඨා, සීලබ්බතපරාමාසො, කාමච්ඡද්දො, බ්‍යාපාදො. ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාරමභාගීයානී සංඤ්ඤාඡරනානී.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤනං ඔරමභාගීයානං සංඤ්ඤාඡරනානං පභානාය -පෙ- ඉමෙ වහ්නාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතබ්බාති.

9. 2. 2. 3

කාමගුණ සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ කාමගුණයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

චක්ඡුර්විඤ්ඤාග්‍රාහ්‍ය වූ ඉෂට කාන්ත මනාප ප්‍රියරූප කාමොපසංහිත රජනීය රූපයහ. ශ්‍රොත්‍රවිඤ්ඤාග්‍රාහ්‍ය ... ශබ්දයහ. ස්‍රාණවිඤ්ඤාග්‍රාහ්‍ය ... ගන්ධයහ. ජිහ්වාවිඤ්ඤාග්‍රාහ්‍ය ... රසයහ. කායවිඤ්ඤාග්‍රාහ්‍ය ඉෂට කාන්ත මනාප ප්‍රියරූප කාමොපසංහිත රජනීය ස්ප්‍රෂට්ටව්‍යහ යි, මහණෙනි, මේ පඤ්චකාම ගුණයෝය.

මහණෙනි, මේ පඤ්චකාම ගුණයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සිව්වන්හු වැඩිය යුතුවහ යි.

9. 2. 2. 4

උපාදනක්ඛන්ධ සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ උපාදනස්කන්ධයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්-දෙනෙක යත්: රූප්‍රපාදනක්ඛන්ධ ය, වේදනුපාදනක්ඛන්ධ ය, සංඝාතපාද-නක්ඛන්ධ ය, සධ්ධාරූපාදනක්ඛන්ධ ය, විඤ්ඤාණුපාදනක්ඛන්ධය යි. මහණෙනි, මොහු පඤ්චුපාදනක්ඛන්ධ යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චුපාදනක්ඛන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර සිව්වන්හු වැඩිය යුතුවහ.

9. 2. 2. 5

ඔරම්භාගිය සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ ඔරම්භාගියසංයොජනයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

සක්කායදිට්ඨිය, විචිකිච්ඡා ය, සීලබ්බතපරාමාස ය, කාමච්ඡක ය, ව්‍යාපාදය දැයි, මහණෙනි, මොහු පඤ්චොරම්භාගියසංයොජන යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චඔරම්භාගිය සංයොජනයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර සිව්වන්හු වැඩිය යුතුවහ යි.

9. 2. 2. 6

ගති සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවකීනීදනං]

පඤ්චමා භික්ඛවෙ ගතියො. කතමා පඤ්ඤා:

තිරයො, තීරච්ඡානායොනී, පෙතතිවිසයො, මනුසසා, දෙවා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ගතියො.

ඉමාසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං ගතීනං පහානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතඛබ්බාති.

9. 2. 2. 7

මච්ඡරිය සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවකීනීදනං]

18. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ මච්ඡරියානී. කතමානී පඤ්ඤා:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං, ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා මච්ඡරියානී.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤානං මච්ඡරියානං පහානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතඛබ්බාති.

9. 2. 2. 8

උද්ධමභාගීය සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවකීනීදනං]

පඤ්චමානී භික්ඛවෙ, උද්ධමභාගීයානී සංඤ්ඤාජනානී, කතමානී පඤ්ඤා:

රූපරාගො, අරූපරාගො, මානො, උද්ධවං, අච්ඡා. ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාඋද්ධමභාගීයානී සංඤ්ඤාජනානී.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං උද්ධමභාගීයානං සංඤ්ඤාජනානං පහානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතඛබ්බාති.

9. 2. 2. 6

ගති සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

17. මහණෙනි, මේ ගති පසෙක. කවර පසෙක යත්:

භිරය ය, තීරවජානයොනි ය, පෙත්තිවිසය ය, මනුස්සයහ, දෙවයහ යි. මහණෙනි, මේ පස්ගතිහුයි.

මහණෙනි, මේ උඤ්චගතීන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර සතිපට්ඨානයෝ වැඩිය යුතුවහ යි.

9. 2. 2. 7

මච්ඡරිය සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ මච්ඡරියයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

ආවාසමච්ඡරිය, කුලමච්ඡරිය, ලාභමච්ඡරිය, වණ්ණමච්ඡරිය, ධම්මමච්ඡරිය යි. මහණෙනි, මේ පඤ්චමච්ඡරිය යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චමාත්සයාභියන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර සතිපට්ඨානයෝ වැඩිය යුතුවහ යි.

9. 2. 2. 8

උද්ධමභාගිය සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ උද්ධමභාගිය සංයොජනයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්: රූපරාග ය, අරූපරාග ය, මාන ය, උද්ධව ය, අවිජ්ජා යි. මහණෙනි මේ පඤ්ච උද්ධමභාගිය සංයොජන යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච උද්ධමභාගිය සංයොජනයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සතිපට්ඨාන වැඩිය යුතු යි.

9. 2. 2. 9

වෙතොඛ්ල සතිපට්ඨාන සුතතං

[සාවස්ථිනිදනං]

පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ වෙතොඛ්ලා. කතමෙ පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සසාරි කඛබ්භි වීච්ඡිච්ඡති නාධිච්චවති න සමපසීදති. යො යො භික්ඛවෙ භික්ඛු සසාරි කඛබ්භි, වීච්ඡිච්ඡති, නාධිච්චවති න සමපසීදති, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය, යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය, අයං පඤ්ඤිමො වෙතොඛ්ලො.

පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ කඛබ්භි - පෙ - සඛෙස කඛබ්භි - පෙ - සික්ඛාය කඛබ්භි - පෙ - සමුභමචාරිසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආහතච්චෙත්ඤා ඛ්ල ජාතො. යො යො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමුභමචාරිසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආහතච්චෙත්ඤා ඛ්ල ජාතො, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය, සාතව්වාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය, අයං පඤ්ඤිමො වෙතොඛ්ලො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤි වෙතොඛ්ලො.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤිතං වෙතොඛ්ලානං පභානාය - පෙ - ඉමෙ චත්තාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතඛ්ඛාති.

9. 2. 2. 9

වෙතොබ්ල සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ වෙතොබ්ලයෝ (චිත්තයාගේ ස්තබ්ධභාවයෝ) පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි සැක කරයි, විචිකිච්ඡා කරයි. අධිමොක්ෂ (ඇලීම) නො කරයි, නො පහදීයි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි සැක කරන්නේ ද, විචිකිච්ඡා කරන්නේ ද, අධිමොක්ෂ නොකරන්නේ ද, නො පහදනේ ද, ඔහු සිත ආතාපය (වියඹය) පිණිස අනුයොගය (යෙදීම) පිණිස සත්තභාවය පිණිස ප්‍රධන්වියඹය පිණිස නො නැමෙයි. යමක්හුගේ සිත ආතාපය පිණිස අනුයොගය පිණිස සත්තභාවය පිණිස ප්‍රධන් වියඹය පිණිස නො නැමේ නම් මේ පළමු වෙතොබ්ල යි.

තවද මහණෙනි, මහණ ධර්මයෙහි ශබ්කා කෙරෙයි ... සඛසයා කෙරෙහි ශබ්කා කෙරෙයි ... ශික්ෂාව කෙරෙහි ශබ්කා කෙරෙයි ... සබ්බම-සරුන් කෙරෙහි කිපියේ නො සතුටු සිතැතියේ ගැටුණු සිතැතියේ බිල ජාත වෙයි. (කණුවක් මෙන් තදගති ඇතියේ වෙයි.) මහණෙනි, යම් ම මහණෙක් සබ්බමසරුන් කෙරෙහි කිපියේ නො සතුටු සිතැතියේ ගැටුණු සිතැතියේ බිලජාත වේ නම් ඔහු සිත ආතාපය (කෙලෙස් තවන වියඹ), පිණිස අනුයොගය (පුන:පුනා යෙදීම) පිණිස සත්තභාවය පිණිස ප්‍රධන් වියඹ පිණිස නො නැමෙයි. යමක්හුගේ සිත ආතපය පිණිස අනුයොගය පිණිස සත්තභාවය පිණිස ප්‍රධන් වියඹය පිණිස නො නැමේ නම් මේ පස්වන වෙතොබ්ල යි. මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙතොබ්ල යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙතොබ්ලයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සතිපට්ඨාන වැඩිය යුතු යි.

9. 2. 2. 10

චිත්තිබන්ධ සතිපට්ඨාන සූතකං

[සාවඤ්ඤිතං]

පඤ්ඤාමෙ භික්ඛවෙ චෙතසො චිත්තිබන්ධා, කතමෙ පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවිතරාගො හොති අවිගතජන්ඤ අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාභො අවිගත තණ්හො. යො යො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවිතරාගො හොති අවිගතජන්ඤ අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාභො අවිගතතණ්හා, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය. යස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය, අයං පයමො චෙතසො චිත්තිබන්ධො.

සුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවිතරාගො හොති - පෙ - රූපෙ අවිතරාගො හොති - පෙ - යාවද්ධං උදරාවදෙහකං භුඤ්ඤානං සෙය්‍යාසුඛං පසස්සුඛං මිඤ්ඤුඛං අනුසුතො චිහරති - පෙ - අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණ්ඩාය බ්‍රහ්මචරියං චරති, ඉමිනාහං සීලෙන වා චතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා හවීසාමී දෙවඤ්ඤතරො වා'ති.

යො යො භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණ්ඩාය බ්‍රහ්මචරියං චරති ඉමිනාහං සීලෙන වා චතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා හවීසාමී දෙවඤ්ඤතරො වාති, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය, සාතව්වාය පට්ඨානාය. යස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය, අයං පඤ්ඤාමො චෙතසො චිත්තිබන්ධො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤා චෙතසො චිත්තිබන්ධානං.

ඉමෙයං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාතනං චෙතසො චිත්තිබන්ධානං පහානාය -පෙ- චත්තාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතබ්බාති.

සතිපට්ඨානවග්ගො දුතියො.

තසසුද්දනා:

සික්ඛා නිවරණා කාමා බන්ධා ව ඔරම්බාගියා ගති,
මචෙජරඤ්ඤව උද්ධමාගියා අට්ඨමං වෙතොබ්ල චිත්තිබන්ධාති.

1. සත්තමො - පිඉ

9. 2. 2. 10

වීතීඛන්ධ සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ වෙතසො වීතීඛන්ධයෝ (සිත තරකොට ගැනුම්) පසෙකි. කචර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කාමයන්හි අවීන (පහ නොකළ) රාග වූයේ අවීගත (පහ නොවූ) ඡන්ද ඇතියේ අවීගතප්‍රම ඇතියේ අවීගතපිපාසා ඇතියේ අවීගතපරිදාහ ඇතියේ අවීගතතෘෂ්ණා ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් කාමයන්හි අවීතරාග වූයේ අවීගත ඡන්ද ඇතියේ අවීගතප්‍රම ඇතියේ අවීගතපිපාසා ඇතියේ අවීගතපරිදාහ ඇතියේ අවීගතතෘෂ්ණා ඇතියේ වේ නම් ඔහු සිත ආතප්පය පිණිස අනුයොගය පිණිස සාතත්‍යය පිණිස ප්‍රධන් වීයඹ පිණිස නො නැමෙයි. යමක්හු සිත ආතප්පය පිණිස අනුයොගය පිණිස සතත්භාවය පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමේ නම් මේ ප්‍රථම වෙතසො වීතීඛන්ධ යි.

තවද මහණෙනි, මහණ කයෙහි අවීතරාග වූයේ වෙයි. ... රූපයෙහි අවීතරාග වූයේ වෙයි. ... කැමැති තාක් කුස්සුරා කා ගය්‍යාසුඛය පාර්ශ්ව-සුඛය, මිද්ධසුඛය යන මෙහි යෙදුනේ වෙසෙයි ... අන්‍යතර දෙවිකායයක් පතා බලසර සෙරෙයි. මම මේ ශීලයෙන් වේවයි, චුතයෙන් වේවයි, තවුස් දමින් වේවයි, බලසරින් වේවයි දෙවියෙක් හෝ අන්‍යතර දෙවියෙක් හෝ වෙමවයි.

මහණෙනි, යම් මහණෙක් මම මේ ශීලයෙන් වේවයි වනින් වේවයි තවුස්දමින් වේවයි බලසරින් වේවයි ප්‍රමුඛ දෙවියෙක් හෝ අන්‍යතර දෙවියෙක් හෝ වෙමවයි එක්තරා දෙවිකායයක් පතා බලසර හැසිරේ නම් ඔහු සිත ආතප්පය පිණිස අනුයොගය පිණිස සාතත්‍ය පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමෙයි.

යමකුගේ සිත ආතප්පය පිණිස අනුයොගය පිණිස සාතත්‍යය පිණිස ප්‍රධන් පිණිස නො නැමේ නම් මේ පස්වන වෙතසො වීතීඛන්ධ යි. මහණෙනි, මේ වෙතසොවීතීඛන්ධයෝ පස්දෙන යි. මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙතසො වීතීඛන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ... මේ සතර සතිපට්ඨානයෝ වැඩිය යුතුවන යි.

දෙවන සතිපට්ඨාන වර්ග යි.

එහි උද්දනාය:

සික්ඛා සූත්‍රය, නීවරණ සූත්‍රය, කාමසූත්‍රය, ඛන්ධසූත්‍රය, ඔරම්භාගීය සූත්‍රය, ගතිසූත්‍රය, මච්ඡෙර සූත්‍රය, උද්ධම්භාගීය සූත්‍රය වෙතොඛ්ල වීතීඛන්ධ සූත්‍ර දෙක දැයි දසයෙක.

3. සමමප්පධානවග්ගො

9. 2. 3. 1

සිකංඤ්ඛලොසමමප්පධාන සූතකං

[සාවස්ථිතිදනං]

පඤ්චමානි භික්ඛවෙ සිකංඤ්ඛලොසානි, කතමානි පඤ්ඤා:

පාණාතිපාතො -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදඤානං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාසිකංඤ්ඛලොසානි.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සිකංඤ්ඛලොසානං පහානාය වහ්නාරො සමමප්පධානා භාවෙනඛබ්බා. කතමෙ වහ්නාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පඤ්ඤානාති පදභති. උප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පඤ්ඤානාති පදභති, අනුප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පඤ්ඤානාති පදභති. උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං ධීතියා අසලොසාය භීතියාභාවාය වෙපුප්පාය භාවනාය පාරිපුරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පඤ්ඤානාති පදභති. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සිකංඤ්ඛලොසානං පහානාය ඉමෙ වහ්නාරො සමමප්පධානා භාවෙනඛබ්බානි.

9. 2. 3. 2-9

[සාවස්ථිතිදනං]

(දුතියසුක්ඛතො පට්ඨාය යාව නවමා, යථා සතිපට්ඨාන වග්ගො නථා සමමප්පධානවග්ගො විඤ්ඤාපෙතඛබ්බා)

3. සමමපපධානවර්ගය

9. 2. 3. 1

සික්ඛාදුඛිඛලාසම්මජපධාන සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන යි]

මහණෙනි, මේ සික්ඛා දුඛිඛලායෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

සාණාතිපාත ය ... සුරාමෙරයමජජපමාදට්ඨාන ය, මහණෙනි, මේ පඤ්ච සික්ඛාදුඛිඛලා යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ශික්ෂාදොර්ඛලායන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස, සතර සම්මජපධාන වැඩිය යුතු යි. කවර සතරෙක යත්:

මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණනො උපන් ලමු අකුසල දහමුන්ගේ නො ඉපදීම පිණිස ජන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි. වැර අරඹයි, සිත තර කොට ගනියි, ප්‍රධන්වියඹ කරයි, උපන් ලමු අකුසල දහමුන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුසලච්ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර අරඹයි, සීත තුරකොට ගනියි, ප්‍රධන්වියඹ කරයි, නූපන් කුසල් දහමුන්ගේ උපත පිණිස කුසලච්ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර අරඹයි, සිත තර කොට ගනියි, ප්‍රධන් වියඹ කරයි, උපන් කුසල් දහමුන්ගේ සථිතිය පිණිස අසම්මොසය පිණිස භීයොභාවය පිණිස චෛපුලාය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ත්තිය පිණිස කුසලච්ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර අරඹයි, සිත තර කොට ගනියි, ප්‍රධන්වියඹ කරයි, මහණෙනි මේ පඤ්චශික්ෂා දොර්ඛලායන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සමාක්ප්‍රධාන වැඩිය යුතු යි.

9. 2. 3. 2-9

[සැවැත්තිදන යි]

(ද්විතීය සූත්‍රයෙහි පටන් නවම සූත්‍රය තෙක් සතිපට්ඨානවර්ගයෙහි යම් පරිදි වේ නම් එ පරිදි සමමජපධාන විසින් විස්තර කටයුතු)

9. 2. 3. 10

චිතිබන්ධ සමමපපධාන සූත්තං

[සාවඤ්චිදනං]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ වෙතසො චිතිබන්ධා, කතමෙ පඤ්ඤා: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අචිතරාදගා හොති -පෙ- ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා වෙතසො චිතිබන්ධා.

ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං වෙතසො චිතිබන්ධානං පහානාය වත්තාරො සමමපපධානා භාවෙතබ්බා, කතමෙ වත්තාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පග්ගණ්හාති පදභති. අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය -පෙ- උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය -පෙ- උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං ධීතියා අසමමාසාය භියොගාභාවාය වෙජ්ජුප්පාය භාවනාය පාරිපුරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පග්ගණ්හාති පදභති. ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං වෙතසො චිතිබන්ධානං පහානාය ඉමෙ වත්තාරො සමමපපධානා භාවෙතබ්බාති.

සමමපපධානවග්ගො තතියො.

9. 2. 3. 10

විනිබන්ධ සම්මප්පධාන සූත්‍රය

[සැවැත්තිදන සී]

මහණෙනි, මේ වෙතසොවිනිබන්ධයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කාමයන්හි අවිතරාග වෙයි ... මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙතසොවිනිබන්ධ සී.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙතසොවිනිබන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස සතර සමාක් ප්‍රධාන වැඩිය යුතු. කවර සතරෙක යත්:

නූපන් ලමු අකුසල දහමුන්ගේ නො ඉපදීම පිණිස ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර අරඹයි, සිත තර කොට ගනියි, ප්‍රධන්වියඹ කරයි. නො උපන් ලමු අකුසල දහමුන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස නූපන් කුසල් දහමුන්ගේ ඉපදීම පිණිස ... උපන් කුසල් දහමුන්ගේ ස්ථිතිය පිණිස අසම්මොසය පිණිස භියොහාවය පිණිස චෙට්ඨලාය පිණිස භාවනාව පිණිස පරිපූර්ත්තිය පිණිස ඡන්දය දනවයි, ව්‍යායාම කරයි, වැර අරඹයි, සිත තර කොට ගනියි. ප්‍රධන්වියඹ කරයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චවෙතසො විනිබන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සමාක් ප්‍රධාන වැඩිය යුතු සී.

තෙවැනි සම්මප්පධානවර්ග සී.

4. ඉද්ධිපාදවග්ගො

9. 2. 4. 1

සිකංඤ්ඤාලො ඉද්ධිපාද සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

පඤ්ඤාමානි භික්ඛවෙ සිකංඤ්ඤාලොති. කතමානි පඤ්ඤා: පාණාතිපාතො -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධානා. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා සිකංඤ්ඤාලොති.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සිකංඤ්ඤාලොති. පහානාය වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවෙතඛො: කතමෙ චත්තාරො ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජන්දසමාධිපධානසඛිංරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. චීරියසමාධි -පෙ- චිත්තසමාධි -පෙ- චිමංසාසමාධිපධානසඛිංරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සිකංඤ්ඤාලොති. පහානාය ඉම වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවෙතඛොති.

9. 2. 4. 2-9

[සාවස්ථිතිදනං]

(දුතියසුත්තො පට්ඨාය යාව නවමා යථා සතිපට්ඨානවග්ගෙ තථා ඉද්ධිපාදවග්ගෙ ච්ඤාචරෙතඛං)

4. ඉද්ධිපාදවර්ගය

9. 2. 4. 1

සික්ඛාද්වයාචාර්ය ඉද්ධිපාද සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, මේ ශික්ෂාදෙවර්ගයෙන් පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

පාණාතිපාත ය ... සුරාමෙරයමජ්ජපමාදවධාන යි, උභයෙනි, මේ පඤ්චසික්ඛාද්වයාචාර්ය යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චසික්ෂාදෙවර්ගයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර සාද්ධිපාදයෝ වැඩිය යුතුවහ. කවර සතරෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ජඤ්ඤාසමාධිපධානසධාර සමන්තාගත වූ ඉද්ධිපාද වෙයි. විරියසමාධි...චිත්තසමාධි...චිමංසාසමාධිපධානසධාර-සමන්තාගත ඉද්ධිපාද වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චසික්ෂා දෙවර්ගයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ සතර ඉද්ධිපාද වැඩිය යුතු යි.

9. 2. 4. 2-9

[සැවැත්නිදන යි]

(ද්විතීය සූත්‍රයෙහි පටන් නවවැන්න තෙක් සතිපට්ඨානවර්ගයෙහි ආ නයින් සාද්ධිපාද විසින් විස්තර කටයුතුයි.)

9. 2. 4. 10

චිතිබන්ධ ඉද්ධිපාද සුත්තං

[සංවස්ථිතීදනං]

පඤ්චිතම භික්ඛවෙ චෙතසො චිතිබන්ධා. කතමෙ පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අචීතරාගො හොති -පෙ- ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා චෙතසො චිතිබන්ධා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං චෙතසො චිතිබන්ධානං පහානාය ඉමෙ වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවෙතබ්බා, කතමෙ වත්තාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඡන්දසමාධිපධානසඛාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. වීරියසමාධි -පෙ- වික්ඛසමාධි -පෙ- විමංසාසමාධිපධාන-සඛාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං චෙතසො චිතිබන්ධානං පහානාය ඉමෙ වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවෙතබ්බාති.

ඉද්ධිපාදවගෙගා වතුජො.¹

දුක්ඛියො පණ්ණාසකො සමනෙතා.

තසසුද්දනං:

වත්තාරො සතිපට්ඨානා - පධානා වතුරො පදෙ,
වත්තාරො ඉද්ධිපාදපි - පුරිමෙභි ව යොජයෙ.*

* යථෙව සතිපට්ඨානා පධානා වතුරො පි ව, වත්තාරො ඉද්ධිපාද ව තථෙව සමපයොජයෙති; මජ්ඣං.

1. නවමො - පිච්ච.

9. 2. 4. 10

විනිබන්ධ ඉද්ධිපාද සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන සී]

මහණෙනි, මේ වෙනසො විනිබන්ධයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්-
දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කාමයන්හි අවිතරාග වූයේ
වෙයි ... මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙනසො විනිබන්ධයහ.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙනසො විනිබන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස
මේ සතර සාද්ධිපාදයෝ වැඩිය යුතුවහ. කවර සතර කෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ඡන්දසමාධිපධාන සභිබාර
සමන්තාගත වූ සාද්ධිපාදය වඩනේ ය. විරියසමාධි ... චිත්තසමාධි ...
විමංසාසමාධිපධාන සභිබාර - සමන්තාගත වූ සාද්ධිපාදය වඩනේ ය.
මහණෙනි, මේ පඤ්ච වෙනසො විනිබන්ධයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස මේ
සතර සාද්ධිපාදයෝ වැඩිය යුතු වෙත් යයි.

සතරවන සාද්ධිපාද වර්ග සී.

එහි උද්දනය:

සතර සතිපට්ඨානයෝ ය. සතර සමාක්ප්‍රධානයහ, සතර සාද්ධිපාද-
යෝ ය යන මොහු පළමුවදයන් හා යෙදිය යුතුවහ.

5. රාගාදිපෙය්‍යාලං

9. 2. 5. 1

නවසඤ්ඤා සුත්තං

[සාවච්ඡිනිදනං]

රාගස්‍ය භීක්‍ෂවෙව අභිඤ්ඤාය නව ධර්මො භාවෙතඛ්ඛා. කතමෙ නව: අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආහාරෙ පටිකකුලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා, අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්චෙද දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛ අනන්තසඤ්ඤා, පහානසඤ්ඤා, වීරාගසඤ්ඤා. රාගස්‍ය භීක්‍ෂවෙව අභිඤ්ඤාය ඉමෙ නව ධර්මො භාවෙතඛ්ඛාති.

9. 2. 5. 2

කුමාරසමාපතති සුත්තං

[සාවච්ඡිනිදනං]

රාගස්‍ය භීක්‍ෂවෙව අභිඤ්ඤාය නව ධර්මො භාවෙතඛ්ඛා. කතමෙ නව: පඨමං කුමාරං, දුතියං කුමාරං, තතියං කුමාරං, චතුස්සං කුමාරං, ආකාශානඤ්ඤායතනං, ඵ්ඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං, ආකිඤ්ඤායතනං, නෙවසඤ්ඤානායඤ්ඤායතනං, සඤ්ඤාචේද්ධිතනීරොධො, රාගස්‍ය භීක්‍ෂවෙව අභිඤ්ඤාය ඉමෙ නව ධර්මො භාවෙතඛ්ඛාති.

9. 2. 5. 3-18

[සාවච්ඡිනිදනං]

රාගස්‍ය භීක්‍ෂවෙව පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පහානාය -පෙ- බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- වීරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිසංග්ගාය ඉමෙ නව ධර්මො භාවෙතඛ්ඛා.

5. රාගාදිපෙය්‍යාලය

9. 2. 5. 1

නවසඤ්ඤා සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඤ්ඤා පිණිස නව ධර්ම කෙනෙක් වැඩියුතු වෙත්. කවර නව කෙනෙක යත්:

අසුභසඤ්ඤා ය, මරණසඤ්ඤා ය, ආභාරයෙහි පටික්කුලයඤ්ඤා ය සර්වලොකයෙහි අනභිරතසඤ්ඤා ය, අනිච්චසඤ්ඤා ය, අනිත්‍යයෙහි දුක්ඛසඤ්ඤා ය, දුක්ඛයෙහි අනත්තසඤ්ඤා ය, පනානසඤ්ඤා ය, විරාගසඤ්ඤා යි. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඤ්ඤා පිණිස මේ නව ධර්මයෝ වැඩියුතු වෙත්.

9. 2. 5. 2

කුමාරසමාපත්ති සූත්‍රය

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඤ්ඤා පිණිස නව ධර්ම කෙනෙක් වැඩියුතු වෙත්. කවර නව කෙනෙක යත්:

පය්මජ්ඣාන ය, දුතියජ්ඣාන ය, තතියජ්ඣාන ය, චතුස්ථජ්ඣාන ය, ආකාසානඤ්චායනන ය, විඤ්ඤාණඤ්චායනන ය, ආකිඤ්චඤ්ඤායනන ය, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනන ය, සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධ යි. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිඤ්ඤා පිණිස මේ නවදහම්මිභූ වැඩිය යුතු වෙත් යි.

9. 2. 5. 3-18

[සැවැත්නිදන යි]

මහණෙනි, රාගයාගේ පරිඤ්ඤා පිණිස ... උරික්ඡය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... ක්ෂයය පිණිස ... ව්‍යයය පිණිස ... විරාගය පිණිස ... තිරොධය පිණිස ... ත්‍යාගය පිණිස ... පටිනිස්සඤ්ඤා පිණිස මේ නව දහම්මිභූ වැඩියුතු වෙත්.

9. 2. 5. 19- 340

[සාවකීනීදනං]

දෙසසස -පෙ- මොහසස -පෙ- කොධසස -පෙ- උපනාහසස
 -පෙ- මකකසස -පෙ- පලාසසස -පෙ- ඉසකාය -පෙ- මච්ඡරියසස
 -පෙ- මායාය -පෙ- සායේයායසස -පෙ- ඵමකසස -පෙ- සාරමිහසස
 -පෙ- මානසස -පෙ- අනිමානසස -පෙ- මදසස -පෙ- පමාදසස -පෙ-
 අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරිකකියාය -පෙ- පහානාය -පෙ-
 බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- වීරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ- වාගාය
 -පෙ- පටිඤ්ඤාය ඉමෙ නව ධර්මො භාවෙතඛබ්බාති. ඉද්ධවොච භගවා
 අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවජනා භාසිතං දභිනාසුන්ති.

රාණාදිපෙයාලං නිට්ඨිතං.*

නවකතිපාතො සමකො.

* රාජපදනො පට්ඨාය පමාදපද පරියනෙතසු සත්තරෙදු පදෙසු ඵකමෙතං අභිඤ්ඤායාදී දැති පදෙහි යොජෙත්වා "නව ධර්මො භාවෙතඛබ්බා"ති නිද්දිව්ඨ නවං ඤාඤා නවකං.නාම:පඤ්ඤි පචෙවකං සට්ඨානී සබ්බසුත්තානී ව්‍යාකාලිය:දීකර්.ද.ප:නී (340) මොහති;

9. 25-19-340

[සැවැත්නිදන යි]

දෙසයාගේ ... මොහයාගේ ... කොටසාගේ ... උපනාහයාගේ ...
මක්ඛයාගේ ... පලාසයාගේ ... ඉස්සාවගේ ... මච්ඡරියයාගේ ...
මායාවගේ ... සායේයායාගේ ... ඵම්භයාගේ ... සාරම්භයාගේ ... මාන-
යාගේ ... අතිමානායාගේ ... මදයාගේ ... පමාදයාගේ ... අභිඤ්ඤා පිණිස
... පරික්ෂය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... ක්ෂය පිණිස ... ව්‍යය පිණිස
... විරාගය පිණිස ... නිරොධය පිණිස ... න්‍යාගය පිණිස ... පටිනිස්සත්-
ගය පිණිස මේ නව දහම්හු වැඩිය යුතු වෙති යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
මෙය වදාළසේක. සතුටුසිත් ඇති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
භාෂිතය සතුටින් පිළිගත්හ.

පස්වැනි රාගාදිපෙය්‍යාලය නිමයේ යි.*

නවකනිපාතය සමාප්ත යි.

* රාගපදය .පටන් පමාද පදය කෙළවර කොට ඇති සතළොස් පදයන්හි එක් එක් පදය
'අභිඤ්ඤාය' ආදී දසපදයන් හා සමඟ යොදා "නව ධර්ම කෙතෙක් වැඩියයුතු වෙත්"යි
දක්වන ලද නවසඤ්ඤා නව ක්‍රියාමාපත්තීන් හා සමඟ වෙන වෙන සටිත වූ සියලු සුත්‍රයෝ
සතලියක් අධික කොට ඇති තුන්සියයෙක් (340) වෙත්.

අඩිගුහාර-අට්ඨක නවක නිපානෙසු

ගාථාදීපාදනුකකමණිකා

අනිතිසම්පද හොති	154	දිට්ඨධර්මභින්නකාය	242, 250, 314
අවිජ්ජා නිවුතො පොසො	134		320
අසජ්ඣායමලා මනනා	78	න ව විසථිසාරිසු	164
අසඤ්ඤා භණ්ති	78	න වාපි සොඤ්ඤි භනතාරං	204, 206
ඉට්ඨෙතෙ අට්ඨධර්මො ව	214, 218		210
	242, 250, 314, 320	භිද්ධමිත්තාන පාපිච්ඡ	38
ඉධ වෙව නං විරාධෙති	134	නිවිද්ධසඤ්ඤා පුජෙති	166
උට්ඨාතා කමමධෙයොසු	242 250,	පාණං න භානෙ න ව	
	314, 320	දින්නමාදියෙ	184, 190, 196
උට්ඨාසිකා අනලසා	204, 206, 210	පුජෙති සහධමෙත	166
එකමි වෙ පාණමද්දට්ඨවිඤ්ඤා	4	බහුතනං වන අකාය	166
එනසමං යං විජ්ජති අනතරෙ		බහු භි අකඤ්ඤා වුත්තා	132
	ධනං 184, 190, 198	භයං දුක්ඛං ව රොගො ව	252
එතෙ ව ඤානා සනිමා සුමෙධො	20	මනුසසලාභං ලඤ්ඤාන	132
එවං යජිත්වා මෙධාවි	164	මම සධ්මාසමඤ්ඤාය	148
එවං සමපන්නසිලෙසු	154	මලික්ඛා දුරුරිතං	78
ඕතිමණ්ණා සාතරුපපන	252	මාලං න ධාරෙ න ව	
ඔධුනිත්වා මලං සබ්බං	154	ගඤ්ඤාමාරෙ	184, 190, 196
කථං විජ්ජඤ්ඤා සඤ්ඤාමං	134	මෙතඤ්ඤා විතඤ්ඤා සුභාවිතඤ්ඤා	4
කාරණඤ්ඤා භිද්ධමථ	38	යජමානානං මනුසසානං	254, 256
බණං පව්ච්චිද්දං ලොකෙ	134	යථාපි බෙඤ්ඤා සම්පනෙත	154
වකතාරො ව පටිපන්නා	254, 256	යා එවං වන්නති නාරි	204, 206, 210
වජ්ජෙ ව සුරියො ව උභො		යෙ ව ලඤ්ඤා මනුසසනං	134
සුදසනා	184, 190, 192, 196	යෙ සත්තසණ්ඤං පඨවිං ජිනිත්වා	4
තසමා සම්පදමාකඤ්ඤා	154	යෙ සංවරා වකඤ්ඤා	134
තසමා භි නාරි ව නරො ව		යො ඉමං පලිපං දුක්ඛං	252
	සීලං 184, 190, 198	යො නං භරති සබ්බද	204, 206, 210
තසසානුරොධා අථවා විරොධා	20	යො වෙ න වෙධති පජා	78
තසසානං ධර්මමඤ්ඤාය	148	යො වෙ මෙතං භාවයති	4
තසසිදං සමුච්චිතං	132	යො න භන්ති න සාතෙසි	4
තුලමතුලං ව සමාචං	292		

ගාථාදීපාද්‍යුක්තමණිකා

ලාභො අලාභො අයසො	සබ්බෙ අනුසයෙ ජේනා	134
යසො ච 20	සබ්බොසං සො භික්ඛො භොති	166
ලොභං ඤානා යථාභූතං 154	සම්මාදධි වත ඕකාසං	532
වීජ්ජාවරණසමපන්නා 154	සංවාසාය ජිජානාථ	38
සඤ්ඤා සිලෙන සමපන්නා 214, 218	සංසාපි ච මුසාවාදී	38
242, 250, 314, 320	සුචිං ජණිතං කාලෙන	164
සත්තවාචො ජනවති 38	සුසංවිහිතකමෙත්තා	214, 218
	සොළසාකාරසමපන්නා	214, 218

සඤ්ඤානාමානුකකමණිකා

අභ්‍යාලව	114, 116	ගඬා	84
අංග	180, 188, 194	ගණ්ඩර	180, 183, 194
අචිරවනී	84	ගයා	274
අඤ්ඤවන	496	ගයාසීස	274
අනාපචි ඡේදන	2, 174, 192, 366	ගීර්ඛකුට	20, 28, 396
	378, 406, 434	ගීඤ්ඤාවසථ	286, 310
අනුරුඳු	134, 200	ගීරිඛප	396, 398
අවනති	180, 188, 194	ගොතම	40, 52, 292, 348, 498
අසසක	180, 188, 196	ගොතමකවෙතිය	286
ආනන්ද	92, 222, 230, 286, 292,	සොසිතාරාම	494, 532
	402, 494, 512, 532	වන්දිකා පුඤ්ඤ	452
ආලව්	114, 116	වමසා	34
ඉච්ඡානඬල	348	වාතුඉච්ඡාරාජික	156,160,180,
උග්ග	100		188,194
උජ්ජය	242	වාපාල	294
උක්ඛ	24	වාපාල වෙතිය	286
උක්ඛරුකුරු	440	වාලිකා	372
උක්ඛරා	360	වුත්ථි රාජකුමාරී	360
උක්ඛරා නන්දමානා	360	වෙතී	134,180,188,194
උද්ධි	476, 494, 532	ජට්ඨගාභියා	496
උදෙනවෙතිය	286	ජනකුගාම	372
උරුවෙලකසසප	512	ජමබුද්ධ	440
කකකරපඤ්ඤ	234	ජීවකකොමාරභව	122
කපිලවස්ත්‍ර	120, 220	ජීවකඛවන	122
කමෙධාජ	180, 188, 194	ජෙනවන	2,174,192,366,378,402
කාණ	360		410,432,434
කාසී	180, 188, 194	නපුසා	512
කම්බාලා	372	තාවතීය	24,158,160,182,188,440
කුරු	180, 188, 194	තීසා	360
කොලිය	234	තුසිත	158,162,182,188,286
කොසමනී	190, 494, 532	දීඝජාණු	234
කොසල	180, 188, 194, 348	දෙවදන	20,452
බුද්ධඤ්ඤ	360	ධවජාලිකා	24
බෙමා	360	නකුලමානා	208,360
ගභරා	34	නන්ද	32

සඤ්ඤානුකූල මණිකා

නන්දක	378	මෙහිය	372
නලෙරු	40,82	යමුනා	84
නාගිත	348	යාම	158,160,182,188
නාදික	286,310	රාජගහ	20,28,122,144,152,396
නිගණ්ඨනාතපුත්ත	52,498		398,452,476
නිග්‍රොධාරාම	120	රුවී-උපාසිකා	360
නිච්චානරතී	158,162, 182,188	ලිච්චි	50
පඤ්චාල	180,188,194	වඩක	180,188
පදුමා	360	වජ්ජි	106,180,188
පරනිමිතවසවතනී	158,162,184	වසවතනී	162
	188,196	වාසෙච්ච	190
පහාරාද	82	විසාඛා	186,210,360
පාචිනවංසදය	134	වේරඤ්ජා	40,82
පුණණිය	343	වේලාම	436
පුබ්බාරාම	92,186,206,210	වෙසාලි	50,100,222,232,286
බහුපුත්තවෙතිය	286	වෙසුචන	24
බිමබී-උපාසිකා	360	වෙච්චන	452,476
බොඤ්ඤා-උපාසිකා	192,360	ව්‍යගසපජ්ජ	236
හග්ග	134,208	සකක (ජනපද)	120,220
හෙසකලාවන	134,208	සකක (දෙවනමිඤ්ඤ)	26,160
මගධ	180,188	සඤ්ඤායක	24
මච්ච	180,188,194	සඤ්ඤා (පරිබොජක)	398
මනුජා-උපාසිකා	360	සකකච්ච වෙතිය	236
මලන	512	සනතුසිත	162
මලල	180,188,194	සමීඤ්ඤි	422
මලලීකා-දෙව්	369	සරභු	84
මහාකොට්ඨිත	416	සාකෙත	496
මහානාම	120	සාමාවතී-උපාසිකා	360
මහාපජාපතී ගොතමී	220,232	සාරඤ්ඤවෙතිය	286
මහාමොග්ගලලාන	94,402	සාරිපුත්ත	78,126,320,326,390
මහාවන	50,100,190,222,230,		402,410,416,422,452,476
	232,286	සාවතී	2,92,174,186,192,206,210
මහිසවඤ්ඤ	24		366,378,402,410,434
මහී	84	සිලිමා-උපාසිකා	360
මීගාරමාතා	92,206,210	සිහසෙනාපතී	52
මුක්ඛා-උපාසිකා	360	සුත්තනා-උපාසිකා	360

සඳහනුකකමණිකා

සුභවා පරිබොජක	396	සුංසුමාරගිර	134,208
සුනිමිත දෙවපුතක	162	සුරසෙන	180,188,194
සුභවාසා-උපාසිකා	360	සොනා-උපාසිකා	360
සුපිය-උපාසිකා	360	සොමා-උපාසිකා	360
සුමනා රාජකුමාරී	360	හත්ත ආලවක	114,116
සුයාම	162	හත්ඨොම	106

විසෙසපදනුකකමණිකා

	අ		අ
අකසිරලාභී	300,350	අනන්තසඤ්ඤා	370
අකාලිකො	458	අනරියවොභාර-	282
අක්ච්ඡලාභී	300,350	අනවඤ්ඤඤකාමො	14
අකිරියවාදෙ	42	අනාගාමී	92,224,388,400,438
අකිරියං	42	අනාදෙයාවාචා	172
අකුප්පා	278	අනානාකරීකො	8
අකුසලා	310,370	අනාවනතිධමො	490
අකුසලා විතකකා	376	දනිකඛිණධුරො	363
අකුසලං	408	අනිවචසඤ්ඤා	370
අසංඛා	128	අනීති	154
අකඛධුකො	238,246	අනුසරං	152
අඛෙතඤ්ඤා	480	අනුපරියගා	4
අගාරියභූතො	378,396	අනුප්‍රබ්‍රාහ්මිකරියා	86
අසට්‍තො	324	අනුප්‍රබ්‍රාහ්මිකො	82,86
අඛාරකාසුපමා	126	අනුප්‍රබ්‍රාහ්මිකො	464,548
අභිභූතිපතොදකෙහි	350	අනුප්‍රබ්‍රාහ්මිකො	86
අච්චයං	408	අනුප්‍රබ්‍රාහ්මිකො	548
අච්චරිය අඛෙතධමම-	100,106,114	අනුප්‍රබ්‍රාහ්මිකො	466
අච්චුමාරිකං	233	අනුප්‍රබ්‍රාහ්මිකො	396
අඤ්ඤිකරණියො	252,254,400	අනුප්‍රබ්‍රාහ්මිකො	468
අඤ්ඤතිඤ්ඤා	62,310,344,366	අනුප්‍රබ්‍රාහ්මිකො	86
අඤ්ඤපච්චෙධො	86	අනුරොධ විජරාධ	18
අඤ්ඤචලො	496	අනුච්චකාමො	60
අඤ්ඤිකා මඤ්ඤා	128	අනුසයෙ	134
අඤ්ඤපච්චෙධං	278	අනෙළගලාය	330
අඤ්ඤපච්චෙධං	22,24,28	අනෙළමුගො	132
අඤ්ඤතාය	120,124	අනෙචනා ලොකං	496
අඤ්ඤපච්චෙධං	384	අපගඤ්ඤා	46,60
අඤ්ඤපච්චෙධං	22	අපනෙයො	38
අඤ්ඤපච්චෙධං	334	අපයං	504
අධිදෙව ඤ්ඤාදයානං	278	අපරිපකකවෙදනියං	416
අධිපඤ්ඤාධමෙවිපසානා	380	අපච්චං	434
අනගාරියං	88,220,374,392	අපසමඤ්ඤා	36

විසෙසපදනුකකමණිකා

අ		අ	
අපරිපකකාය	376	අසඹාර පරිනිබ්බාසී	412
අපාය මුඛානි	238, 246	අසඤ්ඤී	494
අපමනෙතා	376	අසඬුලෙහි	22
අපච්චානි	310	අසලොභධමමං	452
අපච්චෙදනීයං	418	අසංසඤ්ඤකථා	368
අපපිච්චකථා	368, 378	අසුභසඤ්ඤා	570
අපපිච්චනා	116	අසුභා	370, 378
අපපිච්චසා	136	අසුරා	502
අපපියපසංසී	12	අසෙට්ඨා	348
අපපියා දයාද	236, 244	අසොණඬු	208
අපෙසාසපුකෙකා	292	අසුමානසමුභසාතං	370, 378
අඛ්‍යාපරුකං සුඛං	164	අසබ්බුට්ඨෙකා	70, 440
අඛ්‍යාපරුකෙන	404, 430	අසසමණො	88
අභට්ඨෙකා	396, 398, 400, 550	අසසපදසා	444
අභයං	548		
අභිධමමෙ	446	ආ	
අභිභායනනානි	278	ආකාසානඤ්ඤා-	
අභිවිනයෙ	446	යනනං 282, 364, 450	
අභිසලෙලවිකා	368	ආකීඤ්ඤාසනනං	282, 364
අභුතඛිභාකාන	172	ආගමනදිට්ඨිකො	486
අමනං	546	ආසානවජ්ඣුභි	462
අමනොගධා	422, 426, 302	ආනාපී	148, 276
අමනාපසඤ්ඤ	172	ආථබ්බණං	292
අරසරුපො	40	ආදිවචා	124
අරහත්ඵලං	224	ආදීක්ඛවෙලො	312
අරහත්තං	550	ආදිබ්‍රහ්මවරියක	4, 30
අරියසාවක	388, 460	ආනාපානසනි	370
අරුපසඤ්ඤී	280	ආනුපුබ්බිකථා	62, 108
අරභා	40, 92, 388	ආභිචෙතසික	140, 298
අලමරියා	386	ආයමුඛානි	238, 246
අවාපුරං	402	ආයුසඛාරං	292
අවිනිපාතධමමො	458	ආයො	236, 246, 318
අවිමුක්ඛං වා වික්ඛං	354	ආරකඛසම්පද	236, 242, 316
අවේච්චසසාදෙන	460	ආරඤ්ඤ	194
අවේදනීයං	418, 420	ආරඤ්චරිය	6, 136, 378

විසෙසපද්‍රව්‍යකකමණිකා

ඔ		ක	
ඔපසමීකො	132	කුසලාධර්මා	390
ඔපානභූතං	62	කුසලී	4
ඔභාසං	274	කුලපුකො	32, 238, 246, 318
ඔරමහාගියානි	551	කුසීනවඤ්ඤා	332
ඔවටො	226	කෙවටො	348
ඔභිතභාර	384, 396	කොධබලා	124
ඔභිතසොතො	342	කොලංකොලො	414
ක		බ	
කටනං	38	බණ්ඩිටො	128
කණාජකං	434	බන්ධිබලා	124
කණිකා	386	විප්පනිසභ්ඪි	262, 326
කප්පියං	164	විණාසවො	126
කලමඤ්ඤා	336	විංනධමමං	402
කලමධෙයොසු	314	විලට්ඨාධි	72
කලමසමපදං	154	බෙමං	546
කලමාරාමනා	330		
කරභවී	132	භ	
කරුණාවෙතොවිමුඝභි	270	භණ්ඩා	250, 424
කල්‍යාණධම්මො	110	භනියො	556
කල්‍යාණමිඤ්ඤා	368	භන්ධුභනමකමඪි	438
කල්‍යාණමිඤ්ඤා	236, 316, 342	භකො	250
කල්පවිකා	102	භමියාභිසංඛාරො	52
කසච්චු	38, 94	භරුධම්මො	224
කසිරං	238, 246	භිභී	114, 234
කාදලිමිභ	140	භොරකඛන	236, 244, 316
කාමගුණා	532, 554		
කාමාසවා	50	ඝ	
කායගතාසනී	404	ඝටතො	250
කායානුපසඪි	272		
කායසකඪි	536	ච	
කාරණඛවං	38	චතුස්ඛගභවඤ්ඤා	118
කිරියවාදො	52	චාගසමපද	120, 124, 246, 316
කුසකුට්ඨජාපකානං	46	චාතුමමහාභුත්කසස	426
කුඛිරං	72	චෙතොවිලා	558

විසෙසපදනුකකමනිකා

	ව		ක
වෙතොපණ්ඩි	154, 156	තපසුසි	44
වෙතොවිනිබද්ධා	560, 564, 568	තසසපාපියාසිකා	358
වෙතොවිමුතනි	298, 300, 376, 378, 530	තාලාවසුඵ	40
වෙතොවිවරණසප්පායා	368	තිදණඛං	72
වෙතොසමථසස	380, 382	තිබ්බරාගො	32
	ඡ	තිසෙසා විජජා	148
ඡන්දමූලකා	344	තුලාධාරො	238, 246, 318
ඡන්දරාගවිනිබද්ධො	250		උ
ඡන්දගනිං	400	ඊනමිද්ධං	510
	ජ	උල්ලඵුසිතකෙ	350
ජනවති	38	ඓසා	430
ජනෙතනියා	224		ඳ
ජලො	132	දකඛිණං	436
ජාගරියානුපයාගො	34	දකඛිණෙසාය	436, 252, 254, 400
ජීවිතපරිකාරා	392	දද්දරං	38
ජෙගුවඡී	44, 56, 66	දනවසුඵනි	150
ජෙට්ඨො	46	දනසංවිභාගරතො	318
	ඤ	දනානි	150
ඤාණි	346	දුඛපපකණ්ඨො	156
ඤාණදසසනං	496	දිට්ඨධම්මනිබ්බානං	544
ඤාණවාදනං	498	දිට්ඨධම්මවෙදනීය	416
	ඨ	දිට්ඨධම්මසුඛවිභාර	298, 384
ධීතධම්මො	86	දිට්ඨධම්මො	64
	ත	දිට්ඨවාදිතා	282
තගස	400	දිට්ඨාසවා	50
තණ්හසබ්බො	488	දිට්ඨිපසකෙසා	110
තසුපරිනිබ්බාසී	488	දිට්ඨිසම්පදං	144, 154
තථාගතො	132	දිට්ඨිසම්පන්නං	436
තද්ධතනිබ්බානං	544	දුකඛවෙදනීයං	416
තද්දසනං	536	දුග්ගං	252
		දුභරතාය	234
		දෙවදුසුභිසො	292
		දෙවනිකායා	274

විසෙසපදනුකකමණිකා

ධ		න	
ධමමකවිකො	298, 300	නිබ්බිද වීරාගො	340
ධමමවකඛු	102, 108	භිකුබ්බිකාය	368, 376
ධමමදෙසනා	342	නිබ්බාගො	42
ධමමනන්දියා	488	නිමලො	346
ධමමපච්ඡි	334	නිරග්ගලං	4
ධමමවිනායෙ	86, 88, 92, 220, 512	භීරායඤ්චුත්තනො	258, 320, 322
ධමමසාක වජ්ජාය	384	නිරොධධමමං	102
ධමමසව්දෙණ	384	නිරොධො	548
ධම්මානුධමම- පටිපනෙනා	120, 124, 268,- 288, 320, 342	නිව්චුසසදො	166
ධම්මානුපසී	272	භිචුනො	134
ධම්මානුසාරී	110	නිවරණානි	552
ධාරණජාතීකො	120, 124, 326	නෙකඛ්චෙ සුඛං	350
		නෙකඛ්චෙව	512
		නෙරසීකො	22
		නෙවසඤ්ඤානා- සඤ්ඤායනනං	282, 364, 450

භ		ප	
නඤ්ඤිනා	130	පචෙකා	250
නන්දිචුච්චි	94	පච්චනුභොසසති	134
නභනුනා	350	පච්චාලංඛිපති	72
නාගො	348	පච්චකඛුඛං	438
නාචෙචාගාලංකං	236, 246	පච්චෙසති	350
නානඤ්ඤාකායා	448	පඤ්ඤිඛලානි	90
නානඤ්ඤා	422	පඤ්ඤිනිදියානි	90
නානඤ්ඤාසඤ්ඤීනො	448	පඤ්ඤපච්චෙවො	86
නිකාමලාභී	140	පඤ්ඤවිමුත්තී	298, 300
නිගණ්ඨා	66	පඤ්ඤවිමුත්තො	538
නිජ්ඣත්තිඛලා	124	පඤ්ඤසමච්ච	240, 316
නිද්දරාමකා	330	පඤ්ඤකතරා	344, 422
නිපකා	38	පච්චෙවෙච	338
නිපපඤ්ඤාරනො	148	පටිසසඤ්ඤානං	450
නිපපඤ්ඤාරාමසා	138	පටිසාරණියාමමං	358
නිබ්බානං	544	පටිසලීනසා	134
නිබ්බානධාතුයා	90	පතිලීනනිසමො	532
නිබ්බාන සමච්ච	154		

විසෙසපදනුකකමණිකා

ප		ප	
පතො ගිකකුජෙජයා	354	පුබ්බුට්ඨාදිනී	202, 208
පපපුයා	154	පුබ්බෙතිවාසං	252, 486
පරපුතො	34	පුරිසබ්බුද්ධො	72, 442
පරපපවාද	288	පුරිසමෙධං	4
පරච්ඡතනී	22, 24, 28	පුරිසසදසා	444
පරිපකකවෙදනීයං	416	පුරිසාජානියා	446
පරිබ්බාජකා	344, 366, 410	පුයමානසා	36
පරිනිබ්බානං	544	පෙයාවජෙජන	118
පරියාදිනනවිතො	22, 28	පෙසා	204
පරිසා	284	පෙහි	72
පවාසං	242	පොරියා වාවාය	262
පලාසසා	364		
පලිපං	252	ඵ	
පච්චෙකකථා	368	ඵසසමුදයා	344
පච්චෙකසුබ්බසා	350	ඵතියෙයා	152
පච්චිනතා	154	ඵභෙ	340
පසසද්ධි	548		
පසසපුබං	350	ඛ	
පාටිකඛබං	378	ඛලාහී	126, 386
පාණානිපාතො	552	ඛනුතිත්ථිකානී	230
පානිමොකඛං	96	ඛනුභාණී	14
පාපධමෙමො	110	ඛනුචෙදනීයං	416, 420
පාපමිනනතං	28	ඛනුසපුතො	6, 114, 298, 300
පාපමිතො	246, 338	ඛාභාගභණං	9
පාසාණසකඛිරිප්පලං	152	ඛිලබ්බදුතියං	434
පාහුතොයෙයා	252, 254, 400	ඛිජසමපද	154
පියතතාය	8	බුද්ධං පච්චකඛාතුං	398
පුඤ්ඤකිරියච්චු	158	බුද්ධපමුඛං	438
පුඤ්ඤකෙබ්බතං	68, 252, 254, - 256, 400, 460	බොජ්ඣබ්බතා	90
පුඤ්ඤභියජද	166	බුභච්චරියපඤ්ඤමානී	102, 108
පුච්චුජ්ජනො	252	බුභච්චරියවාසාය	128
පුනඛතො	278, 530	බුභච්චරියං	134, 148, 228, 382, - 384 416, 452, 560
පුනඛවාහිනිබ්බතනී	46, 60	බුභච්චාරයො	166

විෂයසපදනුකකමණිකා

භ		ම	
භගවතෙනතතනිකා	16, 344, 366	මාතුවජා	224
භගවමමුලකා	16, 344, 366	මාතූභාමෝ	208, 214, 228
භයං	250	මාරධෙයා -	134, 240
භවාසවා	50	මාරෙන	286
භසාරාමනා	330	මාසාචිතං	334
භික්ඛුනොවාදකෝ	230	මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ	130
භිඛුකාරං	102	මිඤ්ඤං	350
භිසමකකා	346	මිලංකසු	130
භීරුභ්‍යාණගහණේ	502	මුභවාදිනා	282
භූමිවාලා	292	මුදිකා වෛනාවිමුඛනී	270
භූරිමෙධසෝ	532	මුනි	532
භොගව්‍යසන	170	මෙඛනා	368
භොජන සමපද	154	මෙඛනා වෙතොවිමුඛනී	2, 270
භොජනෙ මත්තඤ්ඤා	32, 330	මෙදකථාලිකං	408
		මොසපුරිසෝ	268

ම		ය	
මච්ඡරියානී	556	යගෙස	66
මමෙඤ්ඤිකා	230	යවකාරණඛවෝ	36
මමෝනනී	16	යවදුසී	36
මනසිකාර සම්භවා	344	යවපලාපො	36
මනාපකායිකා	198, 206, 208	යථාභූතඤ්ඤදසසනං	340
මනුසාදෙහභං	160	යාවද යාගො	318
මනුසා සොහභං	160		
මනොමයෙන කායෙන	148	ර	
මරණසතී	302, 310	රාගසා	364
මලානී	76, 154	රාගං	550
මහතීං	118	රුමෙණණන	80
මහාචොරො	346	රුපභොනා	42
මහාජුතීක	152, 178, 180, 186 194, 428	රොගො	250
මහාදනානී	168		
මහාපුරිසචිතකෙක	136	ල	
මහාවිජාර	152, 178, 180, 186 194, 428	ලාභසකකාරසීලොකසුඛසා	350
		ලොකධම්ම	14, 16
		ලොකයානිකා	496

විෂයසඳහනුකකමණිකා

වග්ගසමපදං	154
වග්ග	200
වචනපථො	226
වදඤ්ඤා	214, 218, 242, 250, 314
වයො	236, 246, 318
වචකථං	126
වසාභාවාසො	402
වංසඤ්ඤානී	168
වාචපෙයාං	4
විසාතපට්ඨානා	22, 30
විච්ඡිකා	310
විජ්ජාවරණසමපනෙතා	152
විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං	282, 364, 450
විඤ්ඤානවාදිනා	282
විතකකවිචාරා	468
විපට්ඨිනාමධමමො	16, 20
විමලො	346
විමුක්තිඤ්ඤාණදසනා	340
විමුක්තිරසො	90
විමුක්තිසාරා	344, 422
විමුක්තනා	348
විමොක්ඛා	280
විරියාරමභකථා	368
විචෙකනිතනං	126, 144
විසාරද	290, 300
විභාතඛං	312, 372
විහාසී	184
වුසිමනා	346
වුසැති	416
වුපකථං	232, 268, 508
වුපකාසෙත	6, 10
වෙදගු	346
වෙදනාසමොසරණා	344
වෙදනීයං	418

වෙනසිකො	44, 58
වෙදුප්පසමපද	154
වෙසාරජජපසන	108, 170
වොසගුරුතා	204, 206
ව්‍යාභිභූතං	126

ස

සකදගාමී	92, 224, 388, 400, 438
සකං ආචරියකං	290
සඛ්‍යාපචිතකකා	422
සඛ්‍යාය	370
සඛ්‍යාණිකාරාම	136, 144
සඤ්ඤා	250
සච්චසඤ්ඤා	430
සඤ්ඤාවෙදිනිතනිරොධං	282, 520
	528, 536, 542, 546, 550
සඤ්ඤාසමාපතනී	492
සතාධිපතෙයාං	344
සතිපථානා	90, 552, 554, 558
සතිසමපඤ්ඤං	34, 340
සත්තකඛ්‍යාපරමො	414
සත්තබොජ්ඣක්ඛා	128
සත්තසණ්ඛං	4
සත්තාවාසා	448
සඤ්ඤාසා නියාමනං	134
සඤ්ඤාමො	228, 258, 322
සඤ්ඤානුසාරී	110
සඤ්ඤාවිමුක්තො	110
සඤ්ඤාසමපද	120, 124, 240, 316
සත්තච්ඡිකථා	368
සත්තාගාරෙ	52, 54
සත්තච්ඡිකො	458, 542
සත්තනිධිකාරකං	396
සත්තවුත්තච්ඡිකං	276

විසෙසපදනුකකමණිකා

ස		ස	
සප්තාවිහාරියං	288	සාමුකකංසිකා	102, 108
සපුරිසදනානි	164	සාරජමානරූපො	380
සපුරිපො	164	සාරමහසා	364
සබ්බසඛිඛාරසමථො	488	සාසනං	304
සබ්බසමපදං	154	සාහු	150
සබ්බභවාරී	8, 12, 14, 326, 328, 404	සිකඛමානාය	226
සමඪ්ඪිකතා	236, 242, 316	සිකඛාදබ්බලාභී	552, 562, 566
සමණකාරණකිවො	34	සිඛිඪුචණණං	184, 190, 198
සමණදුඪි	34	සිකාටිකං	64
සමණපලාපො	34	සිලාසුපො	456
සමණුද්දසො	350	සිචං	166
සමණො	346	සිලපඤ්ඤං	350
සමාධි	272	සිලසමපද	120, 124, 240, 316
සමාධිමුඛා	344	සුකට්ඨකකටානං කමමානං	130
සමානභාගං කුඛෙඛථ	218	සුකකා	386
සමුදයධමමං	102	සුඛපටිසංවදනීය	276, 416
සමුපඛුල්ලො	502	සුඛවෙදනීයං	416
සමපඤ්ඤං	252	සුමුදයානී	184, 190, 198
සමපද	314	සුචාරිතා	282
සමපරායවෙදනීයං	416	සුභරතාය	234
සමෙඛාධගාමී	128	සුමෙධො	16
සමෙඛාධසුඛසා	350	සුරාධුනෙතා	238, 246
සමෙඛාධිපකඛියානං	368	සුචිසටිකං	94
සමමපධානා	90, 562, 564	සුනෙහි	222
සමමොපාසං	4	සෙඛ	330
සමමොහං	322	සෙදවකඛිකතා	236, 244
සරාහුගෙ	154	සෙයාසුචං	350
සඌලං	250	සොතාපකඛිථලං	224
සසසමෙධං	4	සොතාපකඛියඛ	458
සහධමෙමන	288	සොඪී	204, 206, 210
සහිතාසහිතසා	78	සොචඤ්ඤිකො	168
සංයොජන	2, 414		
සංසඤාරාමතා	330	හ	
සංසපඪි	38	හතූපනිපො	340
සාධාහඛිකං	506	හඪීකලභා	506
සායෙයා-	364	හඪීච්ඡාපා	506
සාතරූපෙන	252	හිරියං	150
		හිරොක්කපපං	4, 340